

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Hatice Çetin DURGUN

197 NO'LU MÜHİMME DEFTERİ'NİN TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRİLMESİ

Danışman
Doç.Dr. Haldun EROĞLU

Tarih Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2009

İÇİNDEKİLER

ÖZET	ii
SUMMARY	iii
ÖNSÖZ	iv
KISALTMALAR	vi
GİRİŞ	1
1) Selim III.'ün Tahta Çıkışı (1789) ve Yaş Antlaşması'na (1792) Kadar Dönemin Siyasî Olayları.....	1
2) Mühimme Defterlerinin Genel Özellikleri.....	8
BÖLÜM 1: DEĞERLENDİRME	13
1.1 Şekil Özellikleri.....	13
1.2. Muhteva Özellikleri.....	16
1.2.1 Reyanın Korunmasına Dair Hükümler.....	16
1.2.2 Ahidnâme ve Hudut Tayinine Dair Hükümler.....	16
1.2.3 Sınır İhlaline Dair Hükümler.....	17
1.2.4 Tevcihat Hükümleri.....	18
1.2.5 Görev İhmaline Dair Hükümler.....	19
1.2.6 Eşkîyalık Faaliyetlerine Dair Hükümler.....	19
1.2.7 Ordu Mühimmatına Dair Hükümler.....	20
1.2.8 Asker Tedariki ve Yoklamaya Dair Hükümler.....	21
1.2.9 Asker Firarlarına Dair Hükümler.....	21
1.2.10 Affa Dair Hükümler.....	22
1.2.11 Muhtelif Hükümler.....	23
BÖLÜM 2: HÜKÜM ÖZETLERİ	25
BÖLÜM 3: METNİN TRANSKRİPSİYONU	79
KAYNAKÇA	312
DİZİN	314
ÖZ GEÇMİŞ	329

ÖZET

“197 No’lu Mühimme Defteri’nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi” başlığını taşıyan yüksek lisans tezi, 1790/1791 yılları arasında ve III. Selim’in saltanatının ilk yıllarında tutulmuş olan mühimme defterinin transkripsiyonu, değerlendirilmesi, hüküm özetleri ve tasnifi ile bir de dizinden meydana gelmektedir.

Söz konusu defterin “Giriş” kısmında, Sultan III. Selim’in tahta çıkışından (1789), defterin sona erdiği 1792 Yaş Antlaşması’na kadar, dönemin siyasî olayları ele alınmış, ardından mühimme defterlerinin genel ve diplomatik özellikleri hakkında bilgi verilmiştir.

“Değerlendirme”nin yer aldığı birinci bölümde, 197 No’lu Mühimme Defteri’nin şekil ve muhteva bakımından tahlili yapılmıştır. Şekil özelliklerinde, defterin fizikî durumu hakkında bilgi verilmiş; muhteva özelliklerinde ise hükümler içeriklerine göre sıralanmıştır.

Defterin kapsadığı 1790-1791 yılları arasında, Osmanlı Devleti, Rusya ve Avusturya ile savaş halindedir. Dolayısıyla defterde yer alan hükümlerin çoğunluğunun asker tedariki ve sevki ile ilgili olduğu görülmektedir. Bunun yanında defter, eşkıyalık faaliyetleri, asker firarları, reyanın korunması, hudut tayinleri ve tevcihat gibi çeşitli konularda verilen hükümleri de bünyesinde barındırmaktadır.

“Hüküm Özetleri”nin yer aldığı ikinci bölümde, defterde bulunan 599 hüküm hakkında kısaca bilgi verilmiştir. Üçüncü bölümünde “Metnin Transkripsiyonu” yer alan çalışmanın sonuna, kaynakça ve dizin eklenmiştir.

İncelenen defterin içeriğinde, dönemin savaş koşullarını yansıtan pek çok hüküm bulunmaktadır. Yine, devletin iç ve dış meselelerine ilişkin önemli verilerin, söz konusu defterde yer aldığı görülmektedir. Bu açıdan çalışmanın, 1790/1791 tarihleri arasında Osmanlı İmparatorluğu’nun içinde bulunduğu şartlar ve bu şartlar karşısında takındığı tutumun aydınlatılması bakımından yararlı olacağı kanaati taşınmaktadır.

SUMMARY

This post-graduate thesis titled as “Transcription and Evaluation of the Book of Records of No 197” consists of the transcription and evaluation of book of records of the Imperial Assembly of State, which was kept from 1770 to 1791 and in the first years of Sultan Selim the Third ruling, and of abstracts and classification of decisions and also of an index.

In the “Introduction” part of aforesaid book, political events of the period from accession of Sultan Selim the Third to Treaty of Jassy have been examined, and some information about general and diplomatic characteristics of record books has been given.

In the first part including “Evaluation”, the Book of Records of No 197 has been analyzed in terms of format and content. In analysis of the format, some information has been given about its physical state; and in analysis of content, the decisions have been arranged according to their content.

The Ottoman Empire was at war with Russia and Austria in the years of 1790-1791, the period when this book was kept. So, it has been seen that the decisions in the book were mostly about soldier procurement and conscription. Besides, the book contains decisions on various subjects such as brigandage cases, desertions, protection of non-Muslim subjects of the Ottoman Empire, border limitations and appointments.

In the second part including “Abstracts of Decisions”, brief information has been given about 599 decisions in the book. The third part contains “Transcription of the Text”. The references and an index have also been added to the end of the study.

The book includes many decisions mirroring war conditions of the period. Also, it has been observed that the book involves significant data concerning domestic and foreign issues. In this respect, it is considered that this study will be useful in illuminating the conditions of Ottoman Empire from 1790 to 1791 and its attitude towards these conditions.

ÖNSÖZ

Dîvân-ı Hümâyûn toplantılarında tartışılarak iç ve dış meselelere ait önemli kararların kaydedildiği mühimme defterleri, Osmanlı bürokrasisinin temel defter serileri içinde başı çekmektedir. Kapsadığı konular itibariyle mühimme defterleri, yadsınamayacak derecede önem arz etmektedir.

İncelenen 197 No’lu Mühimme Defteri, 1790-1791 yıllarına ait olup III. Selim’in padişahlığının ilk yıllarına tekabül eden, iç meselelerin yanı sıra dış meselelerle de ilgili birçok konuda bilgi veren bir defter niteliğindedir.

“197 No’lu Mühimme Defteri’nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi” başlığını taşıyan çalışma, üç bölümden oluşmaktadır. “Giriş” kısmında, dönemin siyasî olayları ile Mühimme Defterlerinin genel özellikleri hakkında bilgi verilmiştir.

Birinci bölümde, defterin şekil ve muhteva özelliklerine değinilmiştir. Şekil özelliklerinde, defterin fiziki yapısı incelenmiş; muhteva özelliklerinde ise hüküm tasnifleri ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.

İkinci bölümde, defterde bulunan hükümlerin özetlerine; üçüncü bölümde defterin transkripsiyona yer verilmiştir. Çalışmanın sonuna kaynakça ve faydalı olması açısından bir de dizin eklenmiştir.

197 No’lu Mühimme Defteri’nde bulunan, 598 numaralı hüküm “*Erdel ile Eflak Arasındaki Hududun Muayene Senedi*”, 599 numaralı hüküm ise “*Boğdan ile Erdel Arasındaki Hududun Muayene Senedi*” başlığını taşımaktadır. İki hudut senedinde geçen yer ve mevkî adları, mahallî isimler olup kâtip tarafından Osmanlıca’ya, okunduğu biçimde çevrildiğinden ve bu yerlerin çoğunluğu küçük mevkî isimleri olduğundan, günümüzde isimlerinin değişmiş olması muhtemeldir. Bu nedenle ilgili yer ve mevkî adlarının, günümüzdeki isimleriyle karşılaştırması yapılamamıştır. Dolayısıyla bu yer isimlerinin belgelerde okunduğu haliyle verilmesi uygun bulunmuştur.

Söz konusu defterin “Hüküm Özetleri” ve “Metnin Transkripsiyonu” bölümlerinde şerhlerin hükümlerle karışmasının önüne geçmek maksadıyla şerhlerin koyu renkle yazılması yöntemi tercih edilmiştir.

İncelenen defterin transkripsiyon aşamasında hükümlerin daha iyi anlaşılması için bazı işaretler kullanılması uygun görülmüştür. Defterde olmayan ancak yazılması gereken kelimeler için [], boş bırakılan yer ve kişi adları için (), doğruluğundan emin olunmayan kelimeler için (?), okunamayan kelimeler için (...), silik olan kısımlar için (silik), yazılıp da yazılmaması gereken kelimeler için { } ve mükerrer olan kelime veya cümleler için de * işareti kullanılmış olup dipnotta belirtilmiştir. Üzeri çizilmiş ve okunamayacak derecede

karmaşık olan kısımlar ise değerlendirmeye alınmamış olmakla birlikte yine dipnotta belirtilmiştir.

Yüksek lisans tezimi hazırlama aşamasında, yardım ve tavsiyeleriyle bana güç veren danışman hocam Doç. Dr. Haldun EROĞLU'na, yazım ve düzeltmelerdeki yardımlarından dolayı Yrd. Doç. Dr. Haluk KORTELE ve Yrd. Doç. Dr. Hayri ÇAPRAZ'a, belgelerin okunmasında yardımını esirgemeyen Arş. Gör. Güven DİNÇ'e ve nihayetinde manevî desteğini her zaman yanımda hissettiğim kıymetli hocam Prof. Dr. İsrail KURTCEPHE'ye teşekkürü bir borç bilirim.

Antalya – 2009

Hatice ÇETİN DURGUN

KISALTMALAR

a.g.e	:Adı Geçen Eser
a.g.m	:Adı Geçen Makale
B.	:Receb
bkz	:Bakınız
BOA	:Başbakanlık Osmanlı Arşivi
C.	:Cemâziye'l-âhir
c.	:Cilt
Ca.	:Cemâziye'l-evvel
Çev.	:Çeviren
DİA	:Diyamet İslam Ansiklopedisi
H.	:Hicri
Haz.	:Hazırlayan
Hkm	:Hüküm
İA	:İslam Ansiklopedisi
L.	:Şevval
M.	:Muharrem
MEB	:Milli Eğitim Bakanlığı
MHM	:Mühimme
N.	:Ramazan
R.	:Rebiü'l-âhir
Ra.	:Rebiü'l-evvel
S.	:Safer
s.	:Sayfa
Ş.	:Şa'ban
TTK	:Türk Tarih Kurumu
vd.	:ve diğerleri
vs.	:ve saire
YKY	:Yapı Kredi Yayınları
Z.	:Zi'l-hicce
Za.	:Zi'l-ka'de
BOAR	:Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi
Ed.	:Editör
Nu.	:Numara

YTY :Yeni Türkiye Yayınları

OTAM :Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi

GİRİŞ

1) III. Selim'in Tahta Çıkışı (1789) ve Yaş Antlaşması'na (1792) Kadar Dönemin Siyasî Olayları:

1683 yılında Kara Mustafa Paşa'nın Viyana'yı alma girişiminin başarısızlıkla sonuçlanması, Batılı devletlerin Osmanlı İmparatorluğu'nun içinde bulunduğu durumun farkına varıp bundan yararlanmak için harekete geçmelerine yol açmıştır. Özellikle Avusturya, Venedik ve Rusya, kendi çıkarları gereği, gayrimüslim tebaayı kışkırtarak Osmanlı İmparatorluğu'nu XVIII. yüzyıl boyunca uğraştıran savaşlara sürüklemiştir. Sonuç olarak XVIII. yüzyıl, Osmanlı İmparatorluğu açısından yenilgiler ve toprak kayıplarına sahne olmuştur¹.

Askerî bozgunlarla dolu bir yüzyıl, 1683 Viyana bozgunuyla başlamış ve 1798'de Napolyon'un Mısır'ı işgaliyle son bulmuştur. 1699 Karlofça Antlaşması, Osmanlı İmparatorluğu için bir dönüm noktası olmuş ve ilk kez batıda büyük ölçüde toprak kaybı yaşanmıştır². Bu antlaşmadan sonra Osmanlı İmparatorluğu, kaybettiği toprakları geri almak için mücadele etmiş; ancak elde ettiği kısmî başarılarla rağmen tam anlamıyla bir zafer kazanamamıştır. 1718 yılında imzalanan Pasarofça Antlaşması ile Osmanlı İmparatorluğu, bir yandan Venediklilerin elinden topraklarını kurtarıırken, diğer yandan Sırbistan'ın yarısı ile Eflak'ın bir kısmından Avusturya lehine vazgeçmek zorunda kalmıştır. Keza 1739 Belgrad Antlaşması da Osmanlı İmparatorluğu'nun XVIII. yüzyılda imzaladığı son kârlı antlaşma özelliğini taşımaktadır³. 1699 Karlofça Antlaşması'ndan sonra Osmanlı İmparatorluğu'nun imzaladığı en ağır barış antlaşması olan 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması, Kırım'a özerklik verilmesine neden olmuştur⁴.

XVIII. yüzyılda, Osmanlı İmparatorluğu'nun aksine, Batı'da ciddi değişimler meydana gelmiştir. Aydınlanma Çağı ile başlayan süreçte Batı'nın zihniyet ve düşünce yapısı,

¹ Stanford J. Shaw, **Eski ve Yeni Arasında: Sultan III. Selim Yönetiminde Osmanlı İmparatorluğu (1789-1807)**, Çev.: Hür Güldü, Kapı Yay., İstanbul 2008, s.8.

² Donald Quataert, **Osmanlı İmparatorluğu 1700-1922**, Çev.: Ayşe Berktaş, İletişim Yay., İstanbul 2004, s.75.

³ Bruce McGowan, "*Âyanlar Çağı, 1699-1812*", **Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi 1600-1914**, c.2, Ed.: H.İnalcık, D.Quataert, Eren Yay., İstanbul 2000, s.765.

⁴ Ayla Efe, "*Silistre Eyâletinde Osmanlı-Rus Savaşları Küçük Kaynarca'dan Berlin'e*", **OTAM**, Sa: 19, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 2006, s.140.

olumlu yönde bir değişime sahne olmuştur. Söz konusu değişim, teknolojik gelişmeleri de beraberinde getirmiş, Batı birçok alanda ilerleme kaydetmiştir⁵.

Bahsedilen dönemde, Osmanlı İmparatorluğu'nda da gelişmeler olmuştur. Avrupa'da ilk ikamet elçiliklerinin kurulmaya başlaması, orada olup bitenin farkına varılmasını sağlamak adına önemli bir adım olmuştur. Sultan III. Ahmet ve Sadrazam Damat İbrahim Paşa'nın yönetiminde yaşanan "*Lale Devri*" esnasında, Osmanlı süsleme sanatı ve mimarisinde ilk kez Avrupa etkisi görülmeye başlanmış; orduda ve kültürel hayatta yenilikler kendini göstermiştir. En önemlisi ise ilk Türkçe kitap *Lale Devri*'nde basılmıştır. Ancak Avrupa ile kurulan bu temaslar, Osmanlı yöneticilerinin ve tebaasının çoğunluğu tarafından görmezden gelinmiştir. Nitekim Avrupa örnek alınarak girişilen uygulamalar 1730 yılında Patrona Halil İsyanı'na neden olmuş ve Damat İbrahim Paşa idam edilmiştir⁶.

III. Mustafa'nın hükümdarlığının son dönemlerinden başlayan ve kardeşi, aynı zamanda halefi I. Abdülhamid döneminde devam eden dış ve iç tehlikeler yeniden ciddi birer sorun haline almıştır. 1768 yılında, Katerina'nın yönetimindeki Rusya ile Osmanlı İmparatorluğu arasında, Osmanlı İmparatorluğu'nun aleyhine gelişen yıkıcı bir savaş başlamıştır. Ordu karada yenilgiye uğradığı gibi, donanma da "*Çeşme Savaşı*"nda yok olma noktasına gelmiştir. Bunun yanında Rusya, Yunanlılarla diğer halkları Osmanlılara karşı ayaklanmaya çağırmıştır.

Savaşı sona erdiren 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması, Rusya'ya büyük avantajlar sağlarken Osmanlı İmparatorluğu açısından bir hezimet olmuştur⁷. Bu antlaşmanın 16. maddesi gereğince, Rus elçilerinin, Eflak ve Boğdan voyvodalıkları hakkındaki görüş ve önerileri dikkate alınacaktı. Yine aynı antlaşmanın, 14. maddesinde yer alan Galata'nın Beyoğlu semtinde inşa edilmesi kabul edilen kilisenin Rus elçisi tarafından himaye edilecek olması Rusya tarafından farklı yorumlanarak Osmanlı İmparatorluğu'nun iç işlerine karışmak için bir bahane olarak kullanılmıştır⁸.

İzleyen yıllarda, eyaletlerdeki düzensizlik daha da artmıştır. Anadolu ve Balkanlar eşkıyalar ve âyanlarla dolup taşmıştır. Arap topraklarındaki bağımsızlık mücadeleleri nedeniyle, devlet hazinesi en önemli gelir kaynağını kaybetmiştir. Rusya'nın 1783 yılındaki Kırım işgali, altı ay sonra "*Aynalıkavak Tenkihnâmesi*" ile sultan tarafından tanınmak

⁵ Edhem Eldem, "*18. Yüzyıl ve Değişim*", **Cogito**, Sa.19, Ed.: Vedat Çorlu, Yapı Kredi Yay., İstanbul 2006, s.195.

⁶ Metin Kunt, "*Siyasi Tarih (1600-1789)*", **Türkiye Tarihi (Osmanlı Devleti 1600-1908)**, c.3, Ed.: Sina Akşin vd., Cem Yayınevi, İstanbul 2002, s.58; S.J.Shaw, **a.g.e.**, s.9.

⁷ S.J.Shaw, **a.g.e.**, s.9-12.

⁸ **Muâhedât Mecmûası**, Haz.: Muzaffer Doğan, c.III, TTK, Ankara 2008, s.264-265.

zorunda bırakılmıştır⁹. Böyle karışık bir ortamda tahtı devralan III. Selim'in saltanatının ilk yıllarında, Avusturya ve Rusya ile savaş devam etmiştir.

III. Selim'in hükümdarlığının ilk yıllarında, Osmanlı İmparatorluğu dağılma dönemine girmiş olmasına rağmen, toprak itibariyle hala dünyanın en büyük devleti durumundadır. Bu dönemde nüfusu 25 milyon olan Osmanlı İmparatorluğu, idarî açıdan 11'i Avrupa'da, 19'u Asya'da, 4'ü de Afrika'da olmak üzere 34 vilayete ayrılmış bulunmaktadır¹⁰.

III. Selim döneminde Yeniçerilik kurumu iyice bozulmuştur. Ocak kanunnamesinin değiştirilmesinden dolayı çoğu kişi yeniçeriliğe yazılabilmektedir. XVII. ve XVIII. yüzyıllarda savaştan çok siyasetle uğraşan bu askerî sınıfta artık disiplinden eser kalmamıştır¹¹. Yeniçerilik defterine yazılı ve maaş alan insanların sayısı III. Selim zamanında 400.000 olduğu halde aktif olan ancak 60.000 kişi vardır. Bunlardan savaşa katılanlar ise 25.000 kişidir. Yeniçerilerin sadece böyle bir insan gürûhundan ibaret olması devletin güvenliği için büyük bir tehlike arz etmektedir¹².

Özi Kalesi'nin düşman eline geçmesinden sonra üzüntüsünden 7 Nisan 1789 akşamı felç geçirip ertesi sabah vefat edecek olan¹³ I. Abdülhamid'in, ihtiyarlığı ve gevşekliğine tepki olarak 1788 yılının kışında artık halkta da huzursuzluk başlamıştır. Dolayısıyla yetenek ve enerjisiyle dikkat çeken III. Selim'in tahta çıkışı ülke içinde ve dışında sevinçle karşılanmıştır¹⁴.

III. Selim, tahta çıkar çıkmaz, 1788 baharından beri Kafkasya ve Rumeli'de, Rusya ile Avusturya'ya karşı savaşan Osmanlı ordusunun gücünü arttırmaya çalışmıştır¹⁵. Sadrazam Koca Yusuf Paşa¹⁶'nın görevine devam etmesini ve düşmana karşı başarı elde edene kadar savaşı sürdürmesini emretmiştir. Kaptan-ı Derya Cezayirli Hasan Paşa'yı azlederek yerine Hüseyin Paşa'yı geçirmiş ve Akdeniz'deki korsanlara karşı mücadeleyle görevlendirmiştir. Ancak yetersiz ve tecrübesiz deniz askerleri nedeniyle istenen başarı sağlanamamıştır¹⁷.

Yeniçerilerden eski usûllere dönmek için gayret göstermelerini isteyen III. Selim, ordunun desteğini sağlamak için maaşlarını bir ay önceden ödemiş, I. Abdülhamid döneminde uygulamadan kalkan cülûs geleneğini yeniden başlatmıştır. Ulemanın desteğini kazanmak için

⁹ S.J.Shaw, **a.g.e.**, s.13.

¹⁰ Enver Ziya Karal, **Selim III'ün Hatt-ı Hümayunları-Nizâm-ı Cedit-(1789-1807)**, TTK, Ankara 1988, s.5.

¹¹ Şemseddin Günaltay, **Tarih III**, Devlet Matbaası, İstanbul 1933, s.153.

¹² E.Z.Karal, **a.g.e.**, s.9

¹³ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Tarihi**, c.IV, TTK, Ankara 1978, s.546-547; A.Cevat Eren, "**Selim III.**" **İslam Ansiklopedisi**, MEB, İstanbul 1978, s.442.

¹⁴ Beşir Ayvazoğlu, "**III. Selim**", **Osmanlı Ansiklopedisi**, c.5, Ed.: A.Özcan, F.Başar, vd., İz Yayıncılık, İstanbul 1996, s.166.

¹⁵ A.C. Eren, **a.g.m.**, s.443.

¹⁶ Koca Yusuf Paşa hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. İsmail Hakkı Uzunçarşılı, "**Sultan III. Selim ve Koca Yusuf Paşa**", **Bellekten**, c.XXXIX, No:154, TTK, Ankara 1975, s.233-256.

¹⁷ B.Ayvazoğlu, **a.g.m.**, s.166.

ıslahatçı Mehmed Kâmil Efendi'nin yerine ulemanın çoğunluğu tarafından kabul gören Mehmed Şerif Efendi'yi şeyhülislam olarak atamıştır. Gayrimüslim tebaaya yönelik eski kısıtlayıcı kanunları yeniden çıkarmış ve daha da katılaştırmıştır¹⁸.

III. Selim, tahta çıktığı sıralarda Özi ve Hotin gibi önemli kaleler düşman eline geçmiştir. Avusturyalılar Belgrad'ı tehdit ederken Rus ordularıyla da birleşerek, Osmanlı kuvvetlerini Kalas civarında sıkıştırmaya başlamışlardır. Birçok kale, savunmasız bırakılmıştır. Yeniçeriler başıboş hareket etmektedir. Para sıkıntısı yüzünden maaşların vaktinde ödenmemesi huzursuzluğu da beraberinde getirmiştir. 1789 ilkbaharında, bu yüzden bir kısım Arnavut asker Avusturya ve Rusya saflarına katılmıştır. Devlet adamları arasındaki rekabet nedeniyle birçok ilmî mansıp tecrübesiz kişilerin eline geçmiştir. Düzensizlik eyaletlere de yayılmıştır. III. Selim mevcut duruma karşı mücadeleye başlamış, devlet ileri gelenlerini de bu konuda teşvik etmiştir¹⁹.

Osmanlı İmparatorluğu'nun, Avusturya ve Rusya ile savaş durumunda olması sebebiyle cepheden sürekli para, malzeme ve asker talepleri gelmektedir. Devam eden uzun ve yorucu savaşlar nedeniyle imparatorlukta, şiddetli bir asker ihtiyacı baş göstermiş; 18 yaşındaki gençler bile yeniçeri ocaklarına alınmaya başlanmıştır²⁰. III. Selim, devletin içinde bulunduğu durumu görüşmek ve gereken önlemleri almak için bir meclis toplanmasına karar vermiştir²¹. Bu toplantıda Sultan, defterdardan malî işlerin düzenlenmesini, şeyhülislamdan adalet sistemindeki aksaklıkların giderilmesini, kaymakam paşadan vüzerânın fenalıklarına son verilmesini, sekbanbaşından ise askerî işlerin düzeltilmesini istemiştir. Halktan haksız yere vergi alınmamasını, eyalet askerleri nizamnamesinin ıslah edilmesini, İstanbul'da meyhanelerin kapatılmasını, aşırıktan kaçınılması ve rüşvet yollarının kapatılmasını emretmiştir²².

Bu dönemde devlet malî açıdan kötü bir durumdadır. Osmanlı İmparatorluğu'nun yabancı ülkelere malî yardım talepleri ise sonuç vermemiştir. Bunun üzerine III. Selim, sarayda bulunan altın ve gümüş eşyaları darphaneye göndererek paraya çevrilmesini istemiştir. Şehzade, kadın efendiler ve diğer bütün cariyelere varıncaya kadar, herkes kıymetli eşyalarının büyük bir kısmını hazineye devretmişlerdir²³.

1789 yılının sonlarına doğru Kalas'ın düşmesi üzerine, yenilgiden sorumlu tutulan Sadrazam Koca Yusuf Paşa azledilerek yerine Kethüda (Cenaze) Hasan Paşa tayin

¹⁸ S.J.Shaw, **a.g.e**, s.45-46.

¹⁹ A.C.Eren, **a.g.m**, s.443.

²⁰ Nicolae Jorga, **Osmanlı İmparatorluğu Tarihi**, c.5, Çev.: Nilüfer Epçeli, Yeditepe Yayınevi, İstanbul 2005, s.89.

²¹ B.Ayvazoğlu, **a.g.m**, s.166.

²² A.C.Eren, **a.g.m**, s.443; B.Ayvazoğlu, **a.g.m**, s.166.

²³ A.C.Eren, **a.g.m**, s.443.

edilmiştir²⁴. Koca Yusuf Paşa, Vidin seraskerliğine getirilmiş, Cezayirli Hasan Paşa da Özi seraskerliği ile cepheye gönderilmiştir²⁵.

Fransa ve İspanya'nın büyük elçileri, III. Selim'e barış yapması için telkinlerde bulunurken Prusya, Kırım'ın kurtarılması için ittifak yapmayı önermiştir. İsveç ise, Osmanlı İmparatorluğu ile yapacağı bir antlaşma karşılığında savaşa hazır olduğunu bildirmiştir. Savaşa karşı olanların çoğunlukta olmasına karşın, III. Selim Rusya ile savaşa karar almıştır²⁶. Ona göre Kırım, stratejik öneme sahip olmasının yanı sıra Osmanlı İmparatorluğu'nun elinden çıkan ilk İslam toprağıdır²⁷.

11 Temmuz 1789'da İsveç ile Rusya'ya karşı bir ittifak antlaşması imzalanmıştır. Buna göre; İsveç, Rusya ile savaşa devam edecek, bunun karşılığında Osmanlı İmparatorluğu'ndan para yardımı alacaktır. Ayrıca her iki devlet de Rusya ile ayrı ayrı barış yapmayacaklardır. Ancak bir süre sonra İsveç bu antlaşmayı bozmuş ve Şubat 1790'da Ruslarla "*Vara Antlaşması*"nı imzalayarak savaştan çekilmiştir²⁸.

1 Ağustos 1789'da Osmanlı ordusu Fokşan'da Avusturya karşısında ağır bir mağlubiyet almıştır. Sadrazam Hasan Paşa karşı taarruza geçmek için Osmanlı ordusunu Boza suyu etrafında toplamış; ancak 23 Eylül 1789 yılında Osmanlı ordusu büyük bir yenilgi almıştır²⁹. Rusya Akkerman'ı, Avusturya ise Semendire ve Belgrad'ı ele geçirmiştir.

Belgrad'ın 8 Ekim'de düşmesinin ardından cesaretlenen Avusturya, Fethü'l-islam Kalesi üzerine yürümüş ve telaşa kapılan kale muhafızı Pekmezci Mustafa Paşa'nın kaçmasıyla Avusturya, bu kaleyi de ele geçirmiştir. Bunun yanı sıra bölge halkı olan Sırp'ların, Niş ve Vidin taraflarındaki isyana katılmaları ve Avusturyalılarla işbirliği yapmaları Osmanlı ordusunun durumunu daha da güçleştirmiştir.

Bu hezimetlere karşılık, İsmail Kalesi savunmasında düşmana karşı üstünlük sağlanmıştır. Cezayirli Hasan Paşa, kaleyi kuşatan Rus kuvvetlerini püskürtmeyi başarmıştır³⁰.

Fokşan ve Boza bozgunları üzerine yetersiz görülen Kethüda Hasan Paşa azledilerek yerine Cezayirli Hasan Paşa getirilmiştir. Yeni Serdar-ı Ekrem, bu sıralarda gündeme gelen Prusya ile ittifakın, savaşı uzatmaktan başka bir işe yaramayacağını söyleyerek Rusya ile barış yapılmasını önermiştir. Sonuçta ordu kadısı Şanizade'nin, Hıristiyan bir devlet olan Prusya ile ittifakı onaylamamasına rağmen, Şeyhülislam Hamidîzade Mustafa Efendi'den alınan fetvayla

²⁴ Kethüda Hasan Paşa, yakalandığı verem hastalığı nedeniyle, durumu hayli ağırlaşmışken sadaret mührünü almasından dolayı kendisine Cenaze (Meyyit) Hasan Paşa denilmiştir bkz., B.Ayvazoğlu, **a.g.m.**, s.167.

²⁵ İ.H.Uzunçarşılı, **a.g.m.**, s. 237.

²⁶ A.C.Eren, **a.g.m.**, s.444.

²⁷ B.Ayvazoğlu, **a.g.m.**, s.167.

²⁸ B.Ayvazoğlu, **a.g.m.**, s.170.

²⁹ A.C.Eren, **a.g.m.**, s.444.

³⁰ B.Ayvazoğlu, **a.g.m.**, s.170.

bu sorun giderilmiştir. Müzakerelere Osmanlı İmparatorluğu'ndan Reisülküttâb Raşid Efendi ile Rumeli Kazaskeri Âşir Efendi; Prusya'dan da İstanbul elçisi Von Dietz katılmış ve 31 Ocak 1790 yılında beş maddelik bir ittifak antlaşması imzalanmıştır. Rusya ile barış yanlısı olan Cezayirli Hasan Paşa, barışı göremeden 30 Mart 1790'da vefat etmiş, yerine Rusçuklu Çelebizade Şerif Hasan Paşa atanmıştır³¹.

Osmanlı İmparatorluğu, Rumeli'de bir dizi savaşla uğraşırken Mısır, Hicaz ve Suriye bölgelerinde de huzursuzluklar artmıştır. Mısır'da güç mücadeleleri sürerken Hicaz ve Suriye'de emirlik için çarpışmalar meydana gelmiş, Necid bölgesinde de İstanbul'un nüfuzunun azalmasından yararlanan Vehhâbiler güçlenmiştir.

Osmanlı donanmasının Karadeniz'de olmasından istifade eden bazı korsan taifeleri Akdeniz'de çapulculuğa başlamış, Osmanlı ticaret gemilerini zarara uğratmıştır. Korsanlar üzerine Köse Mustafa Paşa kumandasında bir donanma gönderilerek bu sorun ortadan kaldırılmıştır³².

Kafkasya'da Ruslar, 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması ile ellerine geçen toprağa kale inşa etmeye başlamış; bu durumdan rahatsız olan Çeçenler, Kabartaylar, Çerkezler ve Dağıstanlılar Rusya'ya karşı saldırıya geçmişlerdir. Bu fırsatı değerlendiren Osmanlı İmparatorluğu, Kafkas kabilelerini Rusya'ya karşı desteklemiştir. Bu maksatla III. Selim, Battal Hüseyin Paşa'yı Kafkas kabileleri ile birleşerek Rusları püskürtmesi için Anapa'ya göndermiş; fakat Hüseyin Paşa işi ağırdan alarak ordunun dağılmasına yol açmıştır. Böylece Anapa Kalesi de Rusların eline geçmiştir³³.

1790 baharında Fransız ihtilalinin hızla yayılmasıyla, Batıda siyasî durum aksi yönde değişmiştir. Osmanlı-Rus savaşının başlamasında II. Katerina'ya destek veren Avusturya imparatoru II. Joseph 1790 yılında vefat etmiş ve yerine kardeşi Leopold geçmiştir³⁴. Prusya kralı II. Wilhelm, Avusturya ile yaptığı "*Reichenbach Antlaşması*"nda, Avusturya'nın Osmanlı İmparatorluğu ile antlaşma yaparak savaşa son vermesini istemiştir. Avusturya hem Fransız ihtilalinin hızla yayılmasından duyduğu kaygı hem de Prusya ile yaptıkları antlaşma gereği, Osmanlı İmparatorluğu ile 28 Eylül 1790'da öncelikle dokuz aylık bir ateşkes; ardından da 4 Ağustos 1791'de "*Ziştovi Barış Antlaşması*"nı imzalamıştır³⁵.

Ziştovi Antlaşması'na göre; Avusturya Belgrad dâhil olmak üzere, savaş sırasında işgal ettiği toprakları Osmanlı İmparatorluğu'na iade edecek; yalnız Orsova Avusturya'ya

³¹ A.C.Eren, **a.g.m.**, s.444; B.Ayvazoğlu, **a.g.m.**, s.171-172; Jorga'ya göre Prusya, antlaşmanın saldırı karakteri taşımadığını bildirerek önemini diğer devletlere karşı azaltmaya çalışmıştır bkz. N.Jorga, **a.g.e.**, s.91.

³² B.Ayvazoğlu, **a.g.m.**, s.172-174.

³³ B.Ayvazoğlu, **a.g.m.**, s.177-178.

³⁴ N.Jorga, **a.g.e.**, s.86.

³⁵ Ş.Günaltay, **a.g.e.**, s.158; A.C.Eren, **a.g.m.**, s.444; Jorga, dokuz aylık bu ateşkesin adını "Yergöğü Ateşkes Antlaşması" olarak belirtir ve tarihini 19 Eylül olarak verir, bkz. N.Jorga, **a.g.e.**, s.92.

birakılacak ve Tuna Nehri civarında sınır düzenlemeleri yapılacaktır³⁶. İki devlet arasında barış ve dostluk yeniden kurulacak; Eflak, Boğdan, Bosna, Sırbistan, Karadağ bölgelerinden, Osmanlı İmparatorluğu'na ihanet ederek Avusturya'ya tabi olan halk cezalandırılmayacağı gibi yurtlarına dönmelerine de izin verilecektir³⁷.

Antlaşmanın Zıştovi'de imzalanmasını III. Selim istemiştir. Avusturya'nın, antlaşmanın Bükreş'te yapılmasını teklif etmesine karşılık, III. Selim, bunun karşı tarafın ayağına gitmek olacağını söyleyerek reddetmiştir³⁸.

XVI. yüzyılda savaşla başlayan Osmanlı-Avusturya ilişkileri, XVIII. yüzyıl sonlarına rastlayan 1791 tarihli bu antlaşma ile iyileşmeye doğru gitmiş; hatta iki devlet arasında ittifak kurulmasına olanak sağlamıştır³⁹.

III. Selim'in savaş taraftarı olmasına rağmen, karada yapılan savaşlar Osmanlı İmparatorluğu'nun aleyhine gelişmiştir. 1790 yılının sonbaharında Kili, İsmail, Tulca, İshakçı gibi önemli mevkiiler Rusların eline geçmiş ve bu yenilgiden sadrazam Şerif Hasan Paşa sorumlu tutularak yerine 27 Şubat 1791 yılında Koca Yusuf Paşa tayin edilmiştir. Ancak dört seneden beri devam eden savaşların malî yükü ve orduda görülen disiplinsizlik galibiyeti engellemiştir. Kafkasya'da Canikli Ali Paşa, devletin emirlerine riayet etmeyip Rusya'ya teslim olmuş, Balkanlarda ise Maçin muharebesinden sonra zafer ümidi kalmamıştır. Sonunda İngiltere, Prusya ve İspanya'nın arabuluculuğuyla III. Selim, barışa yanaşmış ve 18 Ağustos 1791'de Rusya ile sekiz aylık bir ateşkes antlaşması imzalanmıştır⁴⁰. 10 Ocak 1792 yılında da iki taraf arasında “*Yaş Antlaşması*” imzalanmıştır. On üç maddeden oluşan Yaş Antlaşması'nın en önemli yedi maddesi şöyledir:

- 1) Af ilan edilip esirler serbest bırakılacak ve isteyenler memleketlerine dönebilecek,
- 2) 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması, 1779 Aynalıkavak Tenkihnâmesi, 1783 Ticaret Sözleşmesi ve 1784 yılında Kırım ve Taman'ın Rusya'ya ilhakı ile Kuban Nehri'nin hudut olduğunu bildiren antlaşmalar eskisi gibi devam edecek,
- 3) Tuna Nehri iki devlet arasında sınır kabul edilip nehrin sol yakası Rusya'ya, sağ yakası Osmanlı İmparatorluğu'na verilecek,
- 4) Eflak ve Boğdan iki yıl süre ile vergiden muaf tutulacak,
- 5) Tiflis Hanedanlığına saldırıda bulunulmayacak,
- 6) Kuban Nehri'nin sol yakasında bulunan Rusya hududuna taarruz edilmeyecek, saldırıda bulunanlar cezalandırılacağı gibi, mağdur olanların zararı tazmin edilecek,

³⁶ A.C.Eren, **a.g.m**, s.444.

³⁷ B.Ayvazoğlu, **a.g.m**, s.176.

³⁸ İ.H.Uzunçarşılı, **a.g.e**, s.570.

³⁹ Uğur Kurtaran, **Osmanlı-Avusturya Diplomatik İlişkileri (1526-1791)**, Gazi Osman Paşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Tokat 2006, s.388.

⁴⁰ A.C.Eren, **a.g.m**, s.445; N.Jorga, **a.g.e**, s.96.

7) Cezayir, Tunus ve Trablusgarp ocakları korsanları tarafından taarruza uğrayan Rus ticaret gemilerinin zararları Osmanlı hazinesinden tazmin edilecektir⁴¹.

Böylece 1787 yılında I. Abdülhamid zamanında başlayan savaş, 1792 yılında III. Selim döneminde noktalanmıştır. Kırım'ı Rusya'nın elinden kurtarmak için girişilen savaş, Avusturya'nın da Rusya'nın yanında savaşa katılmasıyla Osmanlı İmparatorluğu'nun aleyhine gelişmiş ve ağır bir yenilginin yanında, Osmanlı İmparatorluğu için zor bir dönem başlamıştır.

2) Mühimme Defterlerinin Genel Özellikleri:

Osmanlı bürokrasisinin temel defter serileri içinde, mühimme defterleri önemli bir yer tutar. Bu defterler, içerikleri açısından birçok araştırma sahasını ilgilendiren özelliğe sahip olmalarının yanı sıra⁴² XVI. yüzyılın ortalarından XX. yüzyılın ilk yıllarına kadar, önemli bir kültür ve tarih zenginliği sunarlar.

Dîvân-ı Hümâyûn toplantılarında tartışılarak iç ve dış meselelere ait önemli kararların kaydedildiği defterlere “*mühimme defterleri*” denilirdi⁴³. Dîvânda zabıt tutma usulü olmadığından müzakere edilen karar sureti, Dîvân kâtipleri tarafından kaleme alınırdı. Bu karar sureti daha sonra reisülküttab tarafından gözden geçirilerek gereken mahalle yazılır ve en sonunda da yazılan hüküm veya ferman tuğrasını nişancı çekerdi⁴⁴. Dîvân-ı Hümâyûn mühimmelerini yazanlara “*mühimmenüvîsan*” denirdi⁴⁵.

Mühimme defterleri XVII Yüzyılın ikinci yarısına kadar “*mîrî ahkâm*” adıyla bilinmekteydi. Daha sonra “*Mühimme*” adı kullanılmaya başlanmış ve şikâyet defterleriyle birlikte farklı içerikli iki seri ortaya çıkmıştır⁴⁶.

Gerekli görüldüğünde bu defterler tekrar kontrol edildiği için, çok titizlikle ve dikkatli bir şekilde tutulmuştur⁴⁷. Mühimme defterlerinin hangi tarihten itibaren tutuldukları bilinmemekle birlikte, mevcut olan en eski mühimmeler XVI. yüzyıla ait olup daha eskileri henüz görülmemiştir. Ancak Osmanlılar XV. yüzyılın ilk yarısında arazi tahrir defterleri

⁴¹ Muâhedât Mecmûası, c.IV, s.4-13.

⁴² Feridun M. Emecen, “Osmanlı Dîvânının Ana Defter Serileri: Ahkâm-ı Mîrî, Ahkâm-ı Kuyûd-ı Mühimme ve Ahkâm-ı Şikâyet”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, c.3, Sa:5, İstanbul 2005, s.107.

⁴³ **Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi**, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayına Haz.: Y.İhsan Genç vd., Yayın Nu: 42, İstanbul 2000, s.7.

⁴⁴ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Devleti'nin Merkez ve Bahriye Teşkilatı**, TTK, Ankara 1984, s.79.

⁴⁵ Yusuf Halaçoğlu, **XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı**, TTK, Ankara 2003, s.21.

⁴⁶ F.M.Emecen, **a.g.m.**, s.117.

⁴⁷ Mehmet Zeki Pakalın, **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, c.II, MEB, İstanbul 1983, s.605.

tuttuklarına göre Dîvân müzakeresine ait defterlerin de Fatih Sultan Mehmed döneminden itibaren tutulmuş oldukları muhtemeldir⁴⁸.

Osmanlı Arşivi'nde 1553-1915 tarihleri arasında kayda geçirilmiş dört yüz on dokuz adet Mühimme Defteri bulunmaktadır⁴⁹. Klasik şekil ve tipi ile en erken tarihli Mühimme, Topkapı Sarayı Arşivi'nde bulunan E.12321 numarada kayıtlı Dîvân defteri olup 951/1545 tarihlidir⁵⁰.

Tasnife açık olan defter sayısı, toplam iki yüz altmış yedi adettir. 267 numaralı defter XVIII. yüzyılın ikinci yarısını konu alır. XVII. yüzyıla ait bir defterin de restorasyon işlemlerinin devam etmesi sebebiyle tasnife açılmadığı bilinmektedir.

Mühimme tasnifindeki defterlerin hepsi klasik mühimme defteri değildir. Örneğin 1 ve 2 numaralı defterler tahvîl ve ruûs ahkâmını kapsar. Bu tip defterlerin sayısı on üç kadardır. 20 numaralı defter ise mevcut değildir. Mühimme formundaki defter sayısı iki yüz elli beş olarak gösterilse de bazılarının mâliye ahkâmı ve şikâyet defteri oldukları saptanmıştır⁵¹.

Mühimme tasnifine bakıldığında özellikle XVII. yüzyıl için önemli tarih boşlukları dikkat çekmektedir. XVI. yüzyılın ikinci yarısı için istisnalar dışında, nispeten kronolojik bir sıralama görülmektedir. XVIII. yüzyıl defterlerinde ise geniş zaman dilimi atlamaları bulunmamaktadır⁵².

Mühimme Defterlerindeki kayıtlar, muhatap makama gönderilen berat ve fermanların suretleri şeklindedir. Sadrazamın başkanlığında; kubbe vezirleri, Anadolu ve Rumeli kazaskerleri, defterdar ve nişancının katıldığı Dîvân toplantılarında alınan kararlar, padişah onayından geçtikten sonra kronolojik sıraya göre defterlere kaydedilmiştir.

Önemli bir konu da, deftere kaydetmenin, yani tescil işleminin; hükme bağlamanın bir ifadesi olmasıdır. Dîvânda verilen bir karar veya sonuçlanan bir dava, ferman olarak hazırlanmadan önce, düzenlenen müsveddesi ilgili defterine kayıt edilmemişse, bir hüküm ifade etmezdi⁵³.

Hüküm metninin başında sağ üst kısımda “yazıldı” kaydı vardır. Bu söz konusu metnin ferman veya emir şeklinde ilgili yere gönderildiği anlamına gelirdi. Bunun üzerine bazen yazılan “bâ-hatt-ı şerîf” tabiri padişahın bizzat kendi hattını taşıdığını gösterirdi. Hükümün sol üst köşesine yahut biraz ortaya doğru, tarih belirterek, bu hükümün kime teslim

⁴⁸ İ.H.Uzunçarşılı, **Osmanlı Devleti'nin Merkez ve Bahriye Teşkilatı**, s.79.

⁴⁹ **BOAR**, s.7.

⁵⁰ İlhan Şahin-Feridun Emecen, **Osmanlılarda Dîvân-Bürokrasi-Ahkâm: II. Bayezid Dönemine Ait 906/1501 Tarihli Ahkâm Defteri**, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul 1994, s.XVI.

⁵¹ F.M.Emecen, **a.g.m**, s.108.

⁵² F.M.Emecen, **a.g.m**, s.109.

⁵³ **BOAR**, s.8.

edildiğine dair şerhler düşülürdü. Yine üst tarafta, söz konusu emrin bir üsttekiyle ilişkisini anlatan ve önceki hükmün teslim edildiği şahsa bunun da verildiği anlamına gelen “*bu dahi*” ibaresi bulunurdu. Hükmün altında ise eğer birkaç yeri veya kişiyi ilgilendiriyorsa “*bir sûreti*” keşidesi çekilerek metnin tekrarına gerek duyulmazdı⁵⁴.

Mühimme defterlerindeki hükümler, suret veya müsvedde kayıtlar olduklarından tuğra kısmı yoktur, elkab da çok kısaltılmıştır. XVII. yüzyılın ikinci yarısına kadar defterlerde “*...buyurdum ki...*” ibaresinden sonra konuyu karara bağlayan emir tekrarlanırken daha sonra bu kısım kısaltılmış, “*...mûcebince emr-i şerîf yazılmıştır, şûrûtuyla yazılmıştır, vech-i meşrûh üzere yazılmıştır...*” gibi ifadelerle bitirilmiştir⁵⁵.

Defterdeki bir kaydın iptali veya düzeltilmesi ancak padişahın onay alınarak yapılırdı. Nişancının, defterler üzerinde düzeltme yapabilmesi, padişahın “Kendi kalemiyle düzeltme yapabilir” müsveddesini taşıyan fermanıyla mümkündü. Mühimme veya diğer ahkâm defterlerindeki bir hüküm kaydının geçersizliği, yani “*terkîn*” edilmesi veya kaydedilen bir fermanın kaydedilmeden önce “*şakk*”, yani iptal edilerek yırtılması, emr-i âlî, veya hatt-ı hümayun ısdârı ile yerine getirilirdi. Bu durum, defter kayıtları üzerine yatık çizgi ile çekilen terkîn çizgilerinin uç tarafında yazılı “*ber-mûceb-i hatt-ı hümayun*” ifadesinden veya hükmün baş tarafındaki “*terkîni bâbında fermân-ı âlî mûcebince kayd-ı terkîn...*” şerhlerinden anlaşılmaktadır.

Mühimme Defterlerinden klasik döneme (1553-1642) ait ilk defterler başlık taşımazlar. Yazıları daha karmaşıktır. İlk sayfalarda başlık yerine sadece kayıt tarihini belirten Arapça toplantı günü ve onun hemen altında ay ve yıl yazılıdır⁵⁶.

Daha sonraları maliyeden yazılan fermanlara ayın tam tarihi verildiği halde Dîvândan yazılanlar çoğu defa, ayın *evâil* (1-10), *evâsıt* (11-20) ve *evâhir* (21-30) adları verilen onar günlük bölümleri halinde ifade olunmaya başlanmıştır⁵⁷.

Defterlerde kayıtlı hükümler, Divân-ı Hümayun kararı gereğince ferman şeklinde düzenlenerek ilgililere gönderilen emirlerin suretleridir. Bu suretlerin diğer kayıtlarını veya asıllarını ilgili devlet, beylerbeyilik ve şer‘i sicil arşivlerinde bulmak mümkündür⁵⁸.

Mühimme Defterleri; hükümlerin çıktıkları Dîvânlar bakımından dört grupta değerlendirilebilir:

1- Padişahın İstanbul’da bulunduğu sırada, Sadrazam başkanlığındaki Dîvân toplantısından çıkan emirlerin kaydedildiği Mühimme Defterleri.

⁵⁴ F.M.Emecen, **a.g.m.**, s.126.

⁵⁵ F.M.Emecen, **a.g.m.**, s.129.

⁵⁶ **BOAR**, s.8.

⁵⁷ Mübahat S. Kütükoğlu, **Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)**, Kubbealtı Neşriyatı, İstanbul 1998, s. 113.

⁵⁸ **BOAR**, s.9.

2- *Rikâb Mühimmesi*: Sadrazamın sefer veya başka bir sebeple İstanbul'dan ayrılırken yerine vekil olarak bıraktığı Rikâb kaymakamı veya Sadaret kaymakamı denilen görevli başkanlığında toplanan Dîvân'da alınan kararların yazıldığı defterler.

3- *Ordu Mühimmesi*: Ordu ile birlikte sefere çıkan sadrazamın sefer esnasında oluşturulan Dîvân toplantılarında alınan kararların yazıldığı defterler.

4- *Kaymakamlık Mühimmesi*: Padişah ve sadrazamın aynı anda başkentten ayrıldığında, devlet işlerini ifa etmek üzere tayin edilen sadaret kaymakamının bağımsız olarak topladığı Dîvânlarda alınan önemli kararların yazıldığı defterler⁵⁹.

Mühimme defterleri serisi içinde gizli olarak yazılan hüküm veya fermanları içeren “*mektum mühimme*” defterleri adıyla bilinenler mevcuttur. Mektum mühimme defterleri XVIII. yüzyıl sonlarında, 1788 yılında (H.1203) başlar ve daha öncesine ait böyle bir defter şimdilik görülmemiştir. Mektum mühimmeler, H.1203-1276 tarihleri arasındaki gizli haberleşmelere dair olup toplam on tanedir⁶⁰.

Ayrıca “*Mühimme-i Mısır*” adıyla Mısır meselelerine ait önemli konuların kayıtlarını içeren defterler mevcuttur. On beşinci defter gizli olduğu için “*mektum*” olarak kayda geçmiştir. 1785 yılına kadar Ana Mühimme Defterleri serisine kaydı tutulan Mısır'a ait hükümler bu tarihten itibaren Mısır defterine kaydedilmeye başlanmıştır. 989 numaralı “Divân-ı Humâyûn Defterleri Kataloğu”nda 1785-1915 tarihleri arasındaki kayıtları içeren on beş tane “*Mühimme-i Mısır*” defteri mevcuttur. 980 numaralı “*Bâb-ı Asâfi Defterleri Kataloğu*”nda 1710-1716 tarihleri arasındaki hükümleri içeren on iki sayfalık bir adet Mısır Valiliği Defteri parçası bulunmaktadır⁶¹.

1781 yılından sonra tutulan “*Mühimme-i Asâkir Defterleri*”nde de askerî teşkilat, tevcihatlar, askerî alandaki ıslahatlar ve askeriye ile ilgili önemli konular bulunmaktadır. 989 numaralı katalogda H.1196-1328/M. 1781-1910 yılları arasındaki önemli askerî kayıtları içeren altmış sekiz adet defter bulunmaktadır. Ayrıca mühimme defterleri serisinden yanlışlıkla diğer defter serilerine karışmış bulunan bazı mühimme defterleri, daha sonra yapılan tasniflerle “*Mühimme Zeyli Defterleri*” adıyla ayrı bir grupta toplanmıştır. 989 numaralı katalogda, H. 980-1195/M. 1572-1780 yılları arasındaki kayıtları barındıran on yedi adet defter mevcuttur⁶². 17 numaralı defter sonradan Nâme-i Humâyûn tasnifine aktarılmıştır.

A.DVN. MHM. kodu ile yeni oluşturulan tasnifte de 43 defter bulunmaktadır. Yine Kâmil Kepeci (KK) tasnifinde de Ahkâm Defterleri bölümünde 70 ve 71 numaralı defterlerin

⁵⁹ BOAR, s.7-8.

⁶⁰ İ.H.Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin Merkez ve Bahriye Teşkilatı*, s.82.

⁶¹ BOAR, s.22-23.

⁶² BOAR, s.18-19.

Mühimme oldukları saptanmıştır. Ayrıca Hadariye defterleri içinde kayıtlı 5 numaralı 1149-1150/1736-1737 tarihli defterin de Mühimme olarak kaydedildiği görülür⁶³.

Ülke içi ve dışında bazı kütüphanelerde de Mühimme defterleri bulunmaktadır. İstanbul Köprülü Kütüphanesi'nde 1146-1147/1734-1735 yıllarına ait bir sefer mühimmesi göze çarpmaktadır. İlk mühimme formunun örnekleri olan defterler Topkapı Sarayı Müzesi Arşiv ve Kütüphanesinde bulunmaktadır. Ayrıca yurtdışında L.Fekete'nin tanımladığı iki defterden biri ordu mühimmesidir. Milli Kütüphane'de de su altında kalıp okunamaz vaziyette olan 1563-1564 yıllarına ait hükümleri içeren iki yüz altmış dört sayfalık bir mühimme defteri mevcuttur⁶⁴.

Sonuç olarak, Osmanlı Dîvânında görüşülerek çıkan kararların kayda geçirilmesiyle oluşan ve önemli konular hakkında bilgi veren “*Mühimme Defterleri*”, Osmanlı tarihçileri için birinci derecede kaynak niteliği taşımaktadır. Mühimme defterleri üzerinde yapılan araştırmaların artması, Osmanlı İmparatorluğu'na dair birçok konunun aydınlatılması açısından faydalı olacaktır.

⁶³ F.M.Emecen, **a.g.m.**, s.109.

⁶⁴ F.M.Emecen, **a.g.m.**, s.109-110.

BÖLÜM 1: DEĞERLENDİRME

1.1. Şekil Özellikleri

Başbakanlık Osmanlı Arşivi Mühimme serisi A.DVN.MHM.d. 197 numarada kayıtlı bulunan defter; 30 x 21 cm. ebadında, ebrû ciltli olup, 116 sayfadan oluşmaktadır. 1/1-1/2 ve 102-116 sayfaları boş olan defterin ilk üç sayfası da boştur.

Hüküm numaraları sonradan eklenmiş olan defterde, hükümlerin numaralandırılması sırasında bazı aksaklıklar görülmektedir. Defter, 599 hükümden oluşmakta olup hüküm suretlerine de numara verilmiştir. 89 no'lu hükmün eksik olduğu defterde, 571 ve 572 numaralı hükümler arasında kalan iki hükme numara verilmemiştir. 315 numaralı hükmün baş tarafı defterde yoktur. Yedinci sayfadan sonra gelen sayfalar 7/1 ve 7/2 olarak düzenlenmiş olup bu sayfalarda bulunan 14 ve 15 numaralı hükümler şeyhülislamdan alınan fetvayı içermektedir. Ancak burada 15 no'lu hüküm 14 no'lu hükümden önce gelmektedir. Defterde toplam 5 adet mükerrer kelime bulunmaktadır⁶⁵.

XIX. yüzyıla kadar “*ahidnâme*” adıyla anılan antlaşmalar, bu yüzyıldan sonra “*mu'âhede*” terimiyle ifade edilmeye başlanmıştır⁶⁶. Bu genel yargıya rağmen, incelenen 197 No'lu Mühimme Defteri, XVIII. yüzyılı kapsadığı halde, defterin muhtelif yerlerinde “*ahidnâme*” ile birlikte “*mu'âhede*” terimine de rastlanmaktadır⁶⁷. Yine söz konusu defterde, “*Akdeniz*”⁶⁸ ile “*Bahr-i Sefid*”⁶⁹, “*Karadeniz*”⁷⁰ ile “*Bahr-i Siyâh*”⁷¹ isimleri bir arada görülmektedir.

İncelenen defterin sayfaları, okunaklı ve temiz olmakla birlikte sayfa aralarındaki boşluklara ve kenarlara düşülen şerhlerin okunmasında güçlük çekilmiş, bazı kelimeler okunamayacak derecede karmaşık yazılmıştır. 119 numaralı hükmün suretine düşülen şerhin üstünde, resmi yazılara konulan ve “*doğrudur, yanlıştır*” anlamına gelen “*sahh*” işareti bulunmaktadır.

Defterin içinde yer alan vesikaların ilk tarihi 25 Recep 1206, son tarihi 29 Rebiü'l-evvel 1207'dir. Miladi takvimde bu tarihler 19 Mart 1792 ve 14 Kasım 1792 tarihlerine denk gelmektedir. Ancak üçüncü sayfanın üst kısmında Mühimme Defterinin başlangıç tarihi Fî

⁶⁵ Hkm 315 (alay), Hkm 336 (matlûb), Hkm 339 (lede'l), Hkm 572'den önceki numaralandırılmamış hüküm (cemaatin), Hkm 595 (eyü olan) kelimeleri mükerrerdir.

⁶⁶ M.Kütükoğlu, a.g.e, s.168.

⁶⁷ Bkz. Hkm 3, 7, 8, 9, 10, 11, 18, 22, 50, 65, 67, 233, 587, 598, 599.

⁶⁸ Bkz. Hkm 73.

⁶⁹ Bkz. Hkm 514, 522.

⁷⁰ Bkz. Hkm 68.

⁷¹ Bkz. Hkm 72, 520.

Evâsıt-ı Zi'l-hicce sene 1205; yani 1791 yılı olarak belirtilmiştir.

Tarihler genellikle hükümlerin sonunda sol alt köşesinde verilmiştir (Fî evâsıt-ı Z sene 1205)⁷². Şerhlerin ve bazı hükümlerin tarihlerinde gün, ay ve yıl bir arada verilirken (25 B. sene 1206)⁷³, (Fî 14 Ca. sene [120]6)⁷⁴, bir şerhte, Arapçada ayın ilk gününü ifade eden “*gurre*” tabiri kullanılmıştır (Fî *gurre-i Ra. Sene [120]6*)⁷⁵. 595 numaralı hükümden itibaren hicrî takvimin yanında, rumî takvimin de kullanıldığı göze çarpmaktadır “...*mâh-ı teşrinin otuzuncu gününde sene 1791*”⁷⁶. İncelenen defterde hüküm tarihlerinin yerlerinin, çoğu zaman değiştirildiği görülmektedir. Örneğin 21 numaralı hükmün sonunda “*Fî evâhır-ı Z. Sene 1205*” tarihi kullanılırken, 22 numaralı hükmün sonunda *Fî evâsıt-ı Z. Sene 1205*” tarihi verilmiş, 25 numaralı hükümden sonra tekrar “*Fî evâhır-ı Z. Sene 1205*” tarihine dönmüştür.

Hükümlerde, genellikle hükmün kime ve ne zaman verildiğini bildiren ifadeler bulunmaktadır. “*Hâlâ Yanya sancâğı mutasarrıfı Depedelenli Âli Pâşâ’ya hüküm ki; Fî evâhır-ı M. sene [1]205*”⁷⁷.

Hükümler bir hitap cümlesiyle başlamakta ve burada çoğunlukla hükmün gönderildiği kişinin vazifeli olduğu yer ve makamı yer almaktadır. Bazı hükümlerde görüldüğü gibi şahsın ismi ve eski görevi de verilmektedir. “*Mîr-i mîrân-ı kirâmdan sâbıka Kulle muhâfazasına me’mûr olup bu def’a Zıştovi muhâfızlığı uhdesine ihâle kılınan Habib dâme ikbâlühûya hüküm ki;*”⁷⁸.

Bundan başka hükmün, isim belirtilmeden, birden çok kişiye gönderildiği de olmuştur. “*Sofya monlasına ve Pâşâ sancâğında vâki’ kazâların kuzât ve nüvvâbına ve Rumili kaimakamına â’yân-ı vilâyet ve sâ’ir zâbitâna hüküm ki;*”⁷⁹.

İncelenen 197 No’lu mühimme defterinde, isimleri bilinmeyen yöneticilere gönderilen hükümlerde bu kısım boş bırakılmıştır. Örneğin “...*mübâşir ta’yîn olunan () zîde mecdühûma hüküm ki*” ibaresiyle başlayan bir hüküm, “...*işbu emr-i şerîfim dahi ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur*” ibaresiyle son bulmuştur.

Eğer aynı hüküm birden fazla yere veya kişiye gönderilmişse hükmün sonuna; “*Bir sûreti Kebîr muhâfızı Ömer Pâşâ’ya*⁸⁰”; “*Bir sûreti Eflak voyvodasına;*”⁸¹ gibi ifadeler eklenmiştir.

⁷² Hkm 22.

⁷³ Hkm 2.

⁷⁴ Hkm 98’e düşülen şerh.

⁷⁵ Hkm 76’ya düşülen şerh.

⁷⁶ Hkm 596.

⁷⁷ Hkm 37.

⁷⁸ Hkm 86.

⁷⁹ Hkm 93.

⁸⁰ Hkm 9.

⁸¹ Hkm 12.

197 No'lu Mühimme Defteri'nde yer alan hükümlerde, hitap kısmından sonra nakil-iblağ kısmına geçilmektedir. Nakil-iblağ bölümündeki konular kısaca özetlendikten sonra, nasıl hareket edilmesi konusunda emir ve hükümler verilmiştir. Bu hükümlerin bazen tehdîd-te'kîd rüknü içerdiği görülmektedir: “...şöyle ki bu me'mûru celb-i mâla ve izrâr-ı ahâlî ve re'âyaya vesîle ile eşkıyâyı tefîş ideceğim diyerek ahâlî ve re'âyâyâ îsâl-i zulm ü ta'addî etmek ve bî-cürm mazlûmîne isnâd-ı şakavet ile tecrîm ve izrâr eylemek misillû hâlâta cür'etin mesmû'-ı şâhânem olur ise mazhar-ı ikab-ı şâhânem olacağın bî-iştibâhdır âna göre mazmûn-ı emr-i münîfim üzre hareket ve münâfî-i tenbîhât-ı şâhânem hilâfından be-gayet ittika ve mücânebet eylemen bâbında”⁸².

İncelenen defterin şekil özellikleri göz önüne alındığında, söz konusu defterin klasik mühimme defteri formunda olduğu görülmektedir. 197 No'lu Mühimme Defteri'nde, Osmanlı İmparatorluğu'nun idaresi altındaki eyalet yöneticilerine gönderilen birçok hükme rastlanmaktadır. Bu açıdan sözü edilen defter, XVIII. yüzyılın sonuna dair önemli bilgiler vermektedir.

⁸² Hkm 83.

1.2. Muhteva Özellikleri

1.2.1 Reyanın Korunmasına Dair Hükümler:

Osmanlı İmparatorluğu, ülkeyi ayakta tutan temel unsurlardan biri olarak gördüğü reyanın himaye edilmesine önem vermiştir. Bu bağlamda 197 No’lu Mühimme Defteri’nde geçen hükümlerden de anlaşılacağı gibi fukara ve reyanın korunması hakkında birçok hüküm göze çarpmaktadır.

Diyarbakır eski valisi ve Sinop muhafızı olup Erzurum eyaleti kendisine tevcih edilen Vezir Süleyman Feyzi Paşa’ya, Müslim ve Gayrimüslim halkı eşkiyalardan koruması, fukara ve zuafaya zulüm etmemesi hususunda verilen hüküm şöyledir: “...*Erzurum eyâleti müceddeden sana tevcih ve ihsân-ı hümayûnum olmağla bulunduğun mâhalden kapun halkıyla fekk-i râbita-i karâr ve doğru Erzurum’a vusûle bezl-i iktidâr ile zabt u rabt-ı memleket ve himâyet ve sıyânet-i ahâlî ve ra’iyyet ve def’-i şürûr-ı erbâb-ı mefsedet husûslarına dâmen der-meyân-ı gayret eylemen fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve tevcih emr-i şerîfime matviyyen () ile irsâl olunmuşdur ...*”⁸³.

Yine başka bir hükümde Eğriboz Kalesi muhafızlığına atanan Halil Paşa’nın görev yerine giderken fukara raiyyete zulüm etmeyerek himaye etmesi şu şekilde vurgulanmıştır: “...*esnâ-yı râhda tarafından ve ittibâ’un câniblerinden zinhâr ve zinhâr ahâlî ve fukarâya zulm ü ta’addî vuku’u tecvîz olunmayarak doğru Eğriboz’a varup...*”⁸⁴.

1.2.2 Ahidnâme ve Hudut Tayinine Dair Hükümler:

Devletlerarasında imzalanan sulh ahidnâmelerinde, genellikle kararlaştırılan hudut çizilmiş; hangi bölgenin, ne şartla, kime verileceği belirtilmiştir. Kale, bina inşası ve tamirleri ile istihkâmların durumu bir prensibe bağlanmıştır. Ateşkesin ardından, masaya oturan devletlerin murahhasları arasında görüşmeler yapılmış ve şartlar tespit edildikten sonra “*temessükler*” ayrı ayrı imzalanmıştır. Temessüklerde belirtilen şartlara göre Divân kaleminde hazırlanan ahidnâmeye, Padişahın tuğrası çekilmiştir⁸⁵.

⁸³ Hkm 32, Ayrıca bkz., Hkm 1, 2, 18, 19, 25, 26, 28, 29, 37, 38, 39, 40, 74, 75, 77, 79, 80, 83, 85, 86.

⁸⁴ Hkm 91, Ayrıca bkz., Hkm 265, 268, 269, 270, 328, 331, 333, 334, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 522, 531, 536, 537, 538, 543, 567, 568, 575, 583, 584, 585, 586, 587, 589, 590, 591, 592, 593.

⁸⁵ M.Kütükoğlu, **a.g.e.**, s.166-168.

XVII. yüzyılın sonlarına kadar ahidnâmeler, tuğrasını taşıdıkları Padişahın saltanatı boyunca geçerliliklerini korumuşlardır. Tahtta değişiklik olduğunda ahidnâmelerin de yenilenmesi gerekmektedir⁸⁶.

Ahidnâmelerde emir/hüküm rüknü bulunmamaktadır. Bunun yerine ahidnâme maddelerinin içeriği izah edilmiştir. Örneğin, Osmanlı İmparatorluğu ile Avusturya arasında daha önce imzalanan ahidnâmenin yenilenmesine dair hükümler mevcuttur: “*Devlet-i Âliyye’me Nemçe Devleti beynlerinde derkâr olan muhâsama ve mu‘âdât mübeddel-i silm ü musâfât olup işbu mâh-ı Zi’l-hiccetü’ş-şerîfenin üçüncü gününde tarafeyn murahhasları beynlerinde mübâdele olunan musâlaha-i kat’iyye ahidnâmesinin dördüncü ve altıncı maddelerinde devlet-i imparatoriye bin iki yüz iki senesi Cumâde’l-ülâsının ikisinde cârî istatüsko istrakt esâs-ı makbûlüne tarafından dahi her şey tatbîk ve Devlet-i Âliyye’min mu‘âmele-i dostî ve hakkânîyetine kâmilen mukabele ve tevâfuk zımında ta’ahhüd eder ki...*”⁸⁷.

Tahliye zamanında hududların belirlenmesi için, iki devlet tarafından görevlendirilen mübaşir ve muhaddidlerle ortak hareket edilmesi hususunda Silistre canibi seraskeri Vezir Ebubekir Paşa ve Niş başbuğu Vezir Ali Paşa’ya gönderilen hükümler bulunmaktadır⁸⁸. Bir başka hükümde, Una suyu hududunun belirlenmesi için görevlendirilen İsmail İsmetî Efendi, mimar Hâfız İbrahim Efendi ve mühendis Abdurrahman Efendi’ye Bosna valisinin kapı halkıyla nezaret etmesi istenmiştir⁸⁹. Aynı şekilde hudut tayini sırasında nezaret etmesi için vazifelendirilenlere gönderilen hükümler bulunmaktadır⁹⁰.

Bunların dışında 598 numaralı hüküm Erdel ile Eflak arasındaki hududun muayene senedi, 599 numaralı hüküm ise Boğdan ile Erdel arasındaki hududun muayene senedi başlığını taşımakta olup yer isimleri çoğunluktadır.

1.2.3 Sınır İhlaline Dair Hükümler:

Osmanlı İmparatorluğu, Avusturya ve Rusya ile girdiği uzun ve yorucu savaşların ardından imzalanan ateşkes antlaşması boyunca, Osmanlı yönetici ve tebaaları bulunup iki devlet arasındaki sınır bölgelerine yakın yerlerde ikamet eden kişi ve grupların, karşı devlet sınırına geçmemeleri ve saldırıda bulunmamaları yönünde hükümler göndermiştir.

⁸⁶ M.Küttükoğlu, a.g.e, s.168.

⁸⁷ Hkm 3, Ayrıca bkz.,Hkm 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12.

⁸⁸ Hkm 18, 19.

⁸⁹ Hkm 21.

⁹⁰ Hkm 51, 52, 53, 54, 233, 510, 572, 573, 574.

Osmanlı İmparatorluğu ile Rusya arasında sekiz aylık bir ateşkes antlaşması imzalanmış olmasından dolayı, Osmanlı tebaası olan ve Anapa ile Kuban boyunda ikamet eden Abaza ve Çerkez kabilelerine, Rusya tarafından zarar verilmeyeceği garanti edilerek sözü edilen kabilelerin de bu süre zarfında Rusya tarafına herhangi bir saldırıda bulunmamaları istenmiştir: “...sizlerin dahi kabîleleriniz halkıyla râhat ve dinlenmeniz husûslarına ve Moskovlu tarafından sekiz aya dek sizlere bir dürlü ta‘addî ve tecâvüz olunmamasına taraf-ı Devlet-i Âliyye’mden kavî şurûtlara bağlanup her biriniz yerli yerinizde kâr u kesb ve işlerinize meşgûl olacağınız bî-iştibâh olmağla... bundan sonra bulduklarınız yerlerde ve yurdlarda kendü hâlleriniz ile duruşup sekiz aya dek Moskovlu cânibine bir dürlü ta‘addî ve hasâret etmeyüp barışık ve dostluk mu‘âmelelerine ihtimâm ve dikkat ve hilâfî hareketden ittika ve mücânebet eylemeniz bâbında”⁹¹.

Aynı şekilde Osmanlı İmparatorluğu ile Avusturya arasında savaşın son bulması ve barış antlaşması imzalanmasına müteakip, Vidin yöneticilerinin Avusturya arazisine saldırıda bulunmamaları ve dostça davranmaları emri verilmiştir⁹².

1.2.4 Tevcîhat Hükümleri:

Tevcîhat, memuriyet ve rütbe vermek anlamında olan Arapça tevcîh’ in çoğuludur⁹³. Askerî, ilmî, idarî ve malî tayinler sadrazamın arz ve buyruhdusu ile olmaktadır. Ancak, ilmiye sınıfının tevcîhatı şeyhülislamın arzı üzerine sadrazam tarafından yapılmaktadır. Tevcîhat ya bir memuriyete getirilmesiyle ya da bir yerin mutasarrıflığının verilmesiyle yapıldığı anlaşılmaktadır. Örneğin Silistre canibi seraskeri olan Vezir Ebubekir Paşa’ ya Belgrad Kalesi’ni muhafaza etmesi şartıyla Semendire sancağı tevcîh edilmiştir: “Sâbika Silistre cânibi ser-askeri olup bu def‘a Belgrad Kal‘ası muhâfazası şartıyla Semendire sancâğı müceddeden kendüye tevcîh ve ihsânım olan Vezîr Ebûbekir Pâşâ’ya hüküm ki;”⁹⁴.

İnebahtı sancağı eski mutasarrıfı İlbasanlı Abdullah Bey’ e Delvine Sancağının⁹⁵, Silistre muhafızı Hazinedâr Hasan Efendi’ ye Alaiye

⁹¹ Hkm 70, Ayrıca bkz., Hkm 71, 72, 73, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508.

⁹² Hkm 41, Ayrıca bkz., Hkm 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48.

⁹³ Ayrıntılı bilgi için bkz.; M.Z.Pakalın, **a.g.e.**, c.III, s.480-482.

⁹⁴ Hkm 18, Ayrıca bkz., Hkm 19, 32, 91.

⁹⁵ Hkm 92.

Sancağının⁹⁶, Silistre eski valisi Abdi Paşa'ya Selânik ve Kavala Sancaklarının tevcih edildiği görülmektedir⁹⁷.

1.2.5 Görev İhmaline Dair Hükümler:

197 No'lu Mühimme defteri içinde, görev ihmaline dair bazı hükümler bulunmaktadır. Söz gelimi, Osmanlı İmparatorluğu ile Avusturya arasında imzalanan barış antlaşması gereğince Osmanlı İmparatorluğu'na terk edilecek yerlerdeki ordu mühimmatının deftere kaydını tutmakla görevli olan Çelebi Mehmed Efendi'nin görevini ihmal etmesinden dolayı, yerine Ahmet Vasıf Efendi'nin atanması uygun görülmüştür⁹⁸. Başka bir hükümde, Novaberde kazasından dört yüz nefer piyadenin orduya katılmaları emri verilmişken henüz verilen emre uyulmadığı bildirilmektedir⁹⁹.

İbrail Kalesi muhafazasında görevlendirilen saray cebecilerinin, kale muhafazasına gitmeyip Silistre, Rusçuk, Yergöğü ve Niğbolu taraflarında vakit geçirdikleri duyulmuş olup acilen görev yerlerine gitmeleri hususunda verilen emir ise şu şekildedir: “...İbrail Kal'asında ikâmet ve emr-i muhâfazada kıyâm-ı mübâderet eylemeniz için emr-i şerîfim sâdır olmuş iken el-yevm İbrail Kal'asına gitmeyüb zikr olunan kazâlarda beyhûde geşt ü güzâr üzere olduğunuz tahkik olunmağla me'mûr olduğunuz, İbrail Kal'asına varub emr-i muhâfazada kıyâm eylemeniz fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim isdâr ve irsâl olunmuşdur”¹⁰⁰.

1.2.6 Eşkîyalık Hareketlerine Dair Hükümler:

Osmanlı İmparatorluğu, ahali ve reayayı eşkıyalardan korumaya, bir nizam ve intizam içinde yaşamalarına özen göstermiştir. Bu anlamda güvenliği ve huzuru sağlamak için suçluları cezalandırma yoluna gitmiş ve bu uygulamanın diğerlerine ibret olmasını amaçlamıştır. 197 No'lu Mühimme Defterinde, Hacıoğlu Pazarı'nda ikamet eden Yusuf Efendi'ye, kazada baş gösteren eşkıyalık hareketleri hakkında gerekenin yapılması hususunda gönderilen bir hüküm bulunmaktadır: “...tarafından etbâ'ın câniblerinden sekene-i memleket ve ahâlî ve fukarâya bir gûne ta'addî ve tecâvüz vuku'a gelmeyerek ve müft ve meccânen yem

⁹⁶ Hkm 231.

⁹⁷ Hkm 591.

⁹⁸ Hkm 65, 66, Ayrıca bkz., Hkm 78, 222, 223, 237.

⁹⁹ Hkm 239, Ayrıca bkz., Hkm 222, 223, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 338, 339.

¹⁰⁰ Hkm 338, Ayrıca bkz., Hkm 588.

ve yiyecek mutâlebesiyle bir ferdi izrârdan mücânebet eyleyerek kazâ-i mezbûrda zuhûr iden eşkiyâ ve hârâmzâde ve kuttâ'-i tarîk makûlesinin haklarında lâzım gelen te'dîbin icrâsına ve evâmir-i âliyyemle matlûb mürettâbın dahi icrâ-yı husûsuna bezl-i miknet eylesin..."¹⁰¹

Başka bir hükümde, seksen binden fazla Sırp reayasına zulüm ederek zorla para alan yamakların cezalandırılması hususuna değinilmiştir.¹⁰²

Belgrad halkına eziyet eden, eski yamaklardan üç haydudun yakalanarak orduya gönderilmesine dair bir emrin yer aldığı defterde¹⁰³, Canik ve havalisinde çıkan karışıklığın ortadan kaldırılarak fesat çıkarıcıların sınır dışı edilmesi için Feyzi Süleyman Paşa'ya gönderilen bir hüküm de mevcuttur¹⁰⁴.

1.2.7 Ordu Mühimmatına Dair Hükümler:

197 No'lu Defterde, barış zamanı, mevcut silahların toplanıp sayımının yapılması ve bunların deftere kaydedilip belli yerlerde saklanması; sefer zamanı ise kullanılmak üzere hazır hale getirilmeleri için hükümler verildiği görülmektedir.

Söz gelimi Avusturya tarafından istila edilmiş olup Osmanlı İmparatorluğu'na teslim edilecek olan Belgrad, Böğürdelen ve çevresindeki kale ve palankalar içinde bulunan ordu mühimmatının, deftere kaydının tutularak orduya gönderilmesi istenmiştir¹⁰⁵. Aynı şekilde Ada Kale'nin Osmanlı İmparatorluğu'na tahliyesi sırasında, kale içinde bulunan ordu mühimmatının teslim alınması için nezaret edilmesi hususunda ki hüküm şöyledir: "...kal'a-i merkûme istîlâ olunduğu esnâda Devlet-i Âliyye'min mevcûd olan bi'l-cümle top ve humbara ve cebehâne ve sâ'ir mühimmât ve edevât-ı seferiyye her ne ise taraf-ı Devlet-i Âliyye'me teslîmi muktezâ-yı uhûd ve şurûtdan olmağla müşârun-ileyhin inzımâm-ı re'y ve ma'rîfeti ile defter olunarak cümlesini ahz ve kabz ve yerlü yerine vaz' ve tesviye ve tanzîm olup mâhalline kayd için defter-i sıhhat-elerini Ordu-yı Hümayûn'uma irsâle..."¹⁰⁶.

Rusya ile Osmanlı İmparatorluğu arasında ateşkes antlaşması imzalanmasından dolayı, Manastır adasında olan topların muhafaza edilmesine dair bir hüküm verildiği de görülmektedir¹⁰⁷.

Orduya çağırılan bazı cephanе muhafızlarının, mevcut mühimmatı kale dizdarlarına teslim ederek harekete geçmeleri için hükümler verilmiştir¹⁰⁸.

¹⁰¹ Hkm 83.

¹⁰² Hkm 13, Ayrıca bkz., Hkm 20.

¹⁰³ Hkm 31.

¹⁰⁴ Hkm 33, Ayrıca bkz., Hkm 334, 538.

¹⁰⁵ Hkm 50.

¹⁰⁶ Hkm 55, Ayrıca bkz., Hkm 3, 7, 22, 23, 24, 56, 57, 65, 66, 67, 595, 596, 597.

¹⁰⁷ Hkm 84, Ayrıca bkz., Hkm 233, 322, 323, 569, 570, 571, 585, 586, 587.

1.2.8. Asker Tedariki ve Yoklamaya Dair Hükümler:

Eyalet askeri olarak bilinen tımarlı sipahiler, zaimler ve cebecilerin, ülkenin çeşitli yerlerinde dağınık bir şekilde bulunmalarından dolayı, bunların orduya katılımı sırasında büyük zorluk yaşanmıştır. Sefer esnasında hızlı ve sistematik bir şekilde yurtlarından ayrılıp orduya katılmaları istenmiştir. Eyalet valilerine ve sancakbeylerine kış aylarından itibaren seferberlik emirleri gönderilerek, ilkbaharda eyalet askerlerinin, kararlaştırılan yerde orduya katılmaları emredilmiştir. Emrin ulaşmasının ardından nahiyelerdeki tımarlı sipahiler ve cebeciler, çeribaşılar tarafından toparlanmışlar ve çeri sürücülerinin gözetimi altında alaybeği bayrağı altında birleşmişlerdir. Kazalardaki askerî birlikler sancakbeyi, sancaktakiler de beylerbeyi himayesine girerek Osmanlı ordusuna katılmak üzere yola çıkmışlardır¹⁰⁹.

İncelenen defterde asker tedarikine örnek olarak, Rumeli'nin sol kol kazalarında ve Selânik'e bağlı mahallerde bulunan kışla askerlerinin acilen orduya gönderilmesine dair hüküm şöyledir: “...kazâlar asâkirini ma'rîfet-i şer'le ve â'yân ve vücûh-ı ahâlî ma'rîfetleriyle alâ-eyyi-hâl tamâmen ve kâmilen ihrâcı ve iktizâ iden mâhallerin muhâfazalarına ta'yîn olunmak için serî'an ve âcilen ihrâca meştâ-yı Ordu-yı Hümayûn'uma irsâl ve îsâle ihtimâmın matlûb-ı şâhânem idüğü...”¹¹⁰.

Sefer için ordudan talep edilen eyalet askerlerinin, yoklamaya tabi tutularak eksiksiz olarak alaybeği himayesine girmeleri ve hazır bulunmaları, aksi halde yoklamada bulunmayanların zeamet ve tımarlarının diğerlerine verileceği hususunda Sivas alaybeğine gönderilen bir hüküm de dikkat çekmektedir: “...bu sene-i mübârekede vâki' olan yoklamada zâhire çıkub her bir eyâletin zuhûr iden nâ-mevcûdların bi'l-cümle ze'âmet ve ti'mârları hâssaten çalınub yerlerine âhar sınıf-ı asâkir tertîb ile istihdâmı lâzım gelüb...”¹¹¹.

1.2.9 Asker Fırarlarına Dair Hükümler:

XVI. yüzyılın başlarında başlayıp XVIII. yüzyılın sonlarına doğru gittikçe yoğunlaşan Osmanlı askerî yapısındaki bozulmalar neticesinde, Osmanlı ordusunun savaş için

¹⁰⁸ Hkm 567, 568,

¹⁰⁹ Mehmet Yaşar Ertaş, “Osmanlı Devleti'nde Sefer Organizasyonu”, **Osmanlı (Teşkilat)**, c.6, YTY, Ankara 1999, s.591.

¹¹⁰ Hkm 219, Ayrıca bkz., Hkm 109-220, 221, 224, 225, 227, 228, 229, 230, 234-322, 329, 330, 331, 332, 337, 340-350, 356-487, 509, 543-566, 585, 586, 37-40, 49, 58-61, 90.

¹¹¹ Hkm 314, Ayrıca bkz., 315-321, 523-530, 542, 34, 35, 36.

toparlanması güçleşmiş ve etkinliği iyiden iyiye azalmıştır. Bunun sonucunda da seferberlik sırasında halka büyük baskılar yapılmış ve firarlar çoğalmıştır¹¹².

197 No'lu defterde, Sarioğlu Mehmed reisliğindeki askerlerden on sekizinin firar etmiş olduğu anlaşılmış ve firarilerin yerine kefillerinin acilen orduya gönderilmesi hususunda Babâ-yı Âtîk yöneticilerine emir verilmiştir: “...kazâ-yı mezbûrdan matlûb neferât Sarı oğlu Mehmed başbuğluğuyla lede'l-vürûd ve ta'dâd olundukda on sekiz neferi noksân olub esnâ-yı râhdan firâr eylediklerini başbuğ-u merkûm ihbâr idüb ve firâr-ı merkûmunun esâmîler ve sâkin oldukları mâhâlleri ve kefillerinin dahi isimleri tasrîhle defter olunub... mârru'z-zikr on sekiz nefer firârinin yerlerine küfelâsından her nefer ahzıyla ve üzerlerine zabtlarına muktedir başbuğ ta'yîn ile meştâ-yı hümâyûnuma irsâle...”¹¹³.

Kimi zaman da firar eden askerlerin yakalanıp gereken cezanın verilmesi istenmiştir: “...Kızanlık kazâsından müretteb ve matlûb asâkirden Memiş başbuğluğuyla yüz on nefer Meştâ-yı Hümâyûnuma lede'l-vürûd neferât-ı merkûme başbuğlarıyla İbrail Kal'ası muhâfazasına bâ-emr-i âlî me'mûr ve ta'yîn kılınub ancak neferât-ı merkûme esnâ-yı râhda Şumnu kasabâsı ile Silistre beyninde ağa ve alemdârlarıyla mâ'ân gelip firâr eyledikleri vâsıl sâmiâ-ı şâhânem olub... firârilere ele geçenlerin emsâllerini terhibiyçün tertîb-i cezâlarına mübâderet olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur”¹¹⁴.

1.2.10 Affa Dair Hükümler:

Savaşlar esnasında tebaası bulunduğu devlete ihanet edip karşı tarafa sığınan ahali, kimi zaman savaş bitiminde eskisi gibi vatanlarında ikamet etmek ve işleriyle meşgul olabilmek için affedilmelerini talep etmişlerdir.

Söz gelimi, Avusturya-Osmanlı savaşı sırasında, iki ülke tebaalarından karşı tarafa sığınanların affedilerek eskisi gibi kendi yurtlarında ikamete devam etmeleri ve hiçbirine eziyet edilmemesi hususunda 197 No'lu defterde yer alan ve Pozorafça muhafızına verilen emrin örneği şöyledir: “...muhârebe esnâsında gerek iki devlet beyninde ve gerek taraf-ı âharin tarafgîri olmuş cânibeyn re'âyâ ve teba'ası tarafından vuku' bulan evzâ'-ı hasmâne ve etvâr-ı cebriye ve cerâyim-i sâ'ireleri ale'l-umûm fîmâ-ba'd nesyen mensiyyen ferâmûş olunup gayr-ı vâki' i'tibâr oluna ve be-tahsîs Karadağ ve Bosna ve Sırb ve Eflak ve Boğdan ahâlîsinden Devlet-i Âliyye'ye hilâfen Nemçe Devleti'ne teba'iyet etmiş olanlar her kangı

¹¹² M.Y.Ertaş, a.g.m, s.591.

¹¹³ Hkm 335, Ayrıca bkz., Hkm 336, 337.

¹¹⁴ Hkm 351 Ayrıca bkz., 34, 93-108, 324, 327, 335, 336, 352, 354, 355, 488, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 532, 533, 534.

rütbeden iseler cerâyim-i sâbıkaları mensî-i ağniye olunup afv ve kendü devletlerine hilâfen Devlet-i İmparatoriye'[ye] mütâba'at eyleyenler yevmen mine'l-eyyâm ta'arruz ve te'dîb ve rencîde olunmayup yurdlarına âvdet ve emlâk ve imtiyâzât-ı sâ'irelerine mazhar olup ke'l-evvel vatanlarında emîn ve müreffehü'l-bâl ikametleri câiz ola..."¹¹⁵.

Affa dair hükümler arasında, belli bir vazifeden affedilme talepleri de bulunmaktadır. Mesela, Siroz mübayaacısının Yergöğü'ye nüzûl emini olarak atanmasından dolayı yerine birini vekil bırakarak önceki memuriyetinden istifa etmesi emri verilmiş, ancak Rusya ile barış antlaşması imzalanmış olup Yergöğü'de nüzûl eminine ihtiyaç olmadığından bu memuriyetten affedilmesi için hüküm verilmiştir¹¹⁶.

Bir başka hükümde, Çatalca nahiyesinde Osmanlı donanması için talep edilen otuz nefer kalyoncunun, seferin sona ermesi sebebiyle affedilmeleri hususunda verdikleri dilekçelerin kabul edildiği görülmektedir¹¹⁷.

1.2.11 Muhtelif Hükümler:

İncelenen defterde, yukarıda tasnif edilen hükümlerle muhteva yönünden benzeşmeyen çeşitli hükümler mevcuttur ve bunlar ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Örneğin, Varna'da olan İnce donanması başbuğu Hüseyin Paşa'ya su ve erzak gönderilmesi hususunda bir emre rastlanmaktadır¹¹⁸.

Başka bir hükümde, Niş'de olan Belgrad yamakları ve yerli neferatın, ocaktan tayin edilen mübaşir yardımıyla iskân edilmeleri konu edilmiştir: "...Niş'de olan Belgrad yamâkanı ve yerlü neferâtının Filibe ve Pazarcık ve Sofya ve sâ'ir bilâda erüp tavattun eylemeleri ve Şehirköyü'nden Belgrad tarafına bir sâ'at ilerü geçmemek üzre tanzîm olunması husûsuna irâde-i âliyyem ta'alluk eylediğine ibtinâen..."¹¹⁹.

Osmanlı ordusunun, Edirne'den İstanbul'a hareketi söz konusu olduğundan, yol üstündeki uygun yerlere acilen tepeler inşa ettirilmesi ve yolların temizlenmesi¹²⁰, Ağnad ve Potkali kazaklarına ayrı ayrı kışlak tahsis edilmesi¹²¹, Siroz mübayaacısı Abdullah Efendi'nin Yergöğü'ye nüzûl emini olarak tayin edilmesinden dolayı, yerine birini vekil bırakarak görev yerine varması¹²², Belgrad Kalesi'ni düşmana teslim eden yamakların, Kale ve çevresinde

¹¹⁵ Hkm 63, Ayrıca bkz., 25, 26, 27, 28, 29.

¹¹⁶ Hkm 535.

¹¹⁷ Hkm 593.

¹¹⁸ Hkm 68, Ayrıca bkz., 69.

¹¹⁹ Hkm 226.

¹²⁰ Hkm 590.

¹²¹ Hkm 76.

¹²² Hkm 271.

emlak talebine karşılık şeyhülislamdan fetva alınması¹²³, Rusçuk’da ikamet eden çete başbuğu Haseki İsmail Efendi’nin maiyetinde olan yirmi beş adet çete neferatının yevmiyeleri hususunda olmak üzere pek çok konuda hüküm bulunmaktadır¹²⁴.

Yine başka bir hükümde, Ada-i Kebîr Kalesine ocaktan gönderilen yeniçeri zabitanın kaleyi muhafazaya dikkat göstermesi istenmiştir: “...Ada-i Kebîr zâbitliği ile emr-i muhâfazada mevcûd ve mevki’-i pâdişâhânemi hıfz u hırâsete ve zabt u rabt emrine bezl-i viüs’ u miknet eylemen fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim isdâr ve () ile irsâl olunmuşdur”¹²⁵.

İncelenen 197 No’lu Mühimme Defteri’nde, reyanın korunmasından, sınır ihlaline; eşkıyalık faaliyetlerinden, görev ihmaline kadar birçok konuda verilmiş hükümle karşılaşmaktadır. Söz konusu defterdeki hükümlerden, Osmanlı İmparatorluğu’nun savaş hazırlıkları içinde olduğu açık bir şekilde görülmektedir.

XVIII. yüzyılda İmparatorluğun yönetim mekanizmasındaki aksaklıkların gittikçe derinleşmekte olduğu defterdeki hükümlerden anlaşılmaktadır. Askeri alanda, askerlerin firarı oldukça sık rastlanılan bir vaka haline gelmiştir. Sosyal alanda ise Osmanlı İmparatorluğu’nun tebaası üzerinde koruyuculuğunu önemli ölçüde kaybettiği anlaşılmaktadır. Çalışılan defterde, kaçak askerler ya da eşkıya tarafından zulme uğramış tebaanın korunmasına ilişkin pek çok hüküm bu tezi destekler niteliktedir. Osmanlı padişahının gönderdiği emirlere uyulmaması, aynı emrin, aynı kişiye tekrar gönderilmesi durumu ise padişahın hükmetme yetkisini onun adına taşrada gerçekleştirmekle yükümlü yöneticilerin, padişaha bağlılıklarında zayıflama olduğunun bir göstergesidir.

¹²³ Hkm 14, 15.

¹²⁴ Hkm 62.

¹²⁵ Hkm 232, Ayrıca kale muhafazası için bkz., 18, 30, 333, 334, 338, 576-581, 587, 588.

BÖLÜM 2: HÜKÜM ÖZETLERİ

1- Vezir-i azam Yusuf Pâşâ'nın vazifesini layıkıyla yerine getirmesinden dolayı, padişah tarafından ödüllendirilmesi, devletin devamı ve sınırların korunması için gayret gösterilmesi, eskiden olduğu gibi fukaranın korunması, ocakların kanunlar üzere düzenlenmesi, imar çalışmaları ve diğer hizmetlerin tamamlanmasının istenmesine dâir,

2- Osmanlı İmparatorluğu ile Rusya arasındaki savaş sona erdiği için, Osmanlı ordusunun taşrada bulunmasının gereksiz görülmesi ve Anadolu ile Rumeli'de bulunan mahallerin nizamı için, Serdar-ı Ekrem Yusuf Pâşâ'nın, mutlaka Edirne'den hareketle İstanbul'a gelmesine dâir,

3- Osmanlı İmparatorluğu ile Avusturya arasında imzalanan antlaşmaya göre iki devletin mevcut durumu kabul etmesi ve dostça ilişkilerde bulunması, Avusturya tarafından istila edilen arazi, şehir, kale ve palankalar ile top ve benzeri harp gereçlerinin Osmanlı İmparatorluğu'na teslim edilmesi, muhaddidlerin Belgrad Antlaşması'nın 13. maddesinde olduğu gibi seçilip gönderilerek gerekli tahliyeler ve eski hududların devamına, belirtilen süre zarfında mübaşirlik etmeleri hususunda muhaddid tayin edilen İsmail İsmetî Efendi'ye verilen emre dâir,

4- Aynı emrin bir kopyasının Dîvân-ı Hümayûn'dan mimar Hâfız İbrahim Efendi'ye gönderildiğine dâir,

5- Aynı emrin bir kopyasının Bosna valisi Salih Pâşâ'ya gönderildiğine dâir,

6- Aynı emrin bir kopyasının mühendis Abdurrahman Efendi'ye gönderildiğine dâir,

Abdurrahman Efendi'nin sınıra ulaşıp İsmetî Efendi maiyetine girdiğini bildiren kaimesine dâir şerh.

7- Osmanlı İmparatorluğu ile Avusturya'nın mevcut durumu kabul ederek dostça ilişkilerde bulunması, Avusturya tarafından istila edilen Osmanlı arazi, kale, palanka ile top ve benzeri harp gereçlerinin, belirtilen süre zarfında geri teslim edilmesi, Una nehrinin iki devlet arasında sınır kabul edilmesi hususunda Belgrad muhafızı Vezir Ebûbekir Pâşâ'ya verilen emre dâir,

Antlaşmaya göre Avusturya tarafından tahliye edilecek kalenin teslimine dâir şerh,

8- Aynı emrin bir kopyasının Vidin Muhafızı Vezir Mehmed Pâşâ'ya gönderildiğine dâir,

9- Aynı emrin bir kopyasının Ada-i Kebîr muhafızı Ömer Pâşâ'ya gönderildiğine dâir,

Kalede bulunan toprakların teslimine dâir şerh,

10- Aynı emrin bir kopyasının Vidin muhâfızı Karahisârî-zâde Ahmed Pâşâ'ya gönderildiğine dâir,

11- Osmanlı İmparatorluğu ile Avusturya arasında imzalanan antlaşmaya göre mevcut durumun kabul edilerek dostça ilişkilerde bulunulması, Avusturya tarafından istila edilen Eflak ve Boğdan'ın Osmanlı İmparatorluğu'na teslim edilmesi, muhaddidlerin Belgrad Antlaşması'nın 13. maddesinde olduğu gibi seçilip gönderilerek gerekli tahliyelere belirtilen süre zarfında mübaşirlik etmeleri hususunda maliye tezkirecisi olup mübaşir tayin edilen Abdullah Efendi'ye verilen emre dâir,

12- Aynı emrin bir kopyasının Eflak Voyvodasına gönderildiğine dâir,

13- Belgrad hududunun muhafazası için görevlendirilen yamakların savaş zamanı kaleyi düşmana teslim edip kendi eşyalarını istedikleri yerlere nakletmeleri, seksen binden fazla Sırp reâyâsına saldırımları ve zorla yüz elli bin kese akçe almaları, birçoğunun Belgrad'da hazır bulunmayıp başka yerlerde vakit geçirmesi, bu yamakların kale ve etrafındaki yerleşim yerlerine, Bosna, Hersek, İzvornik ve Böğürdelen havalilerine sokulmamaları, Belgrad Kalesi'ne yeni yamaklar görevlendirilmeyip yerli ağa ve neferatlar ile tayin edilecek olan dört beş aded ortanın muhafazada bulunmaları, emlak talebinde bulunmamaları için şeyhülislamdan fetva alındığı hususunda Belgrad muhafızına verilen emre dâir,

14- Sözü edilen yamakların, Belgrad Kalesi ve çevresinde emlak talep etmesine karşılık şeyhülislamdan alınan fetvaya dâir,

15- Sözü edilen yamakların, Belgrad Kalesi ve çevresinde emlak talep etmesine karşılık şeyhülislamdan alınan fetvaya dâir,

16- Aynı emrin bir kopyasının Bosna, Hersek ve İzvornik yöneticilerine gönderildiğine dâir,

17- Aynı emrin bir kopyasının Niğbolu taraflarında zahire mübayaacısı olup bahsedilen konuya memur edilen Çelebi Mehmed Efendi'ye gönderilmesi ve hazineye ait arazi ve emlakın korunmasına dâir,

18- Silistre canibi seraskeri olup kendisine Belgrad Kalesi muhafazası şartıyla Semendire sancağı tevcih edilen Vezir Ebûbekir Pâşâ'nın, Belgrad ve Semendire'nin istila zamanında Müslim ve Gayrimüslim halkının eziyete maruz kalmasından dolayı, bunların korunması ve himaye edilmesi, memleketin imâr ve halkın iskân çalışmalarına başlanması, tahliye zamanında hudutların belirlenmesi için, iki devlet tarafından görevlendirilen mübaşir ve muhaddidlerle ortak hareket edilmesi hususunda verilen emre dâir,

19- Aynı emrin bir kopyasının Ada-i Kebîr muhafızlığına atanan Vezir Âli Pâşâ'ya gönderildiğine dâir,

20- Belgrad'da ikamet eden eski yamak tâifesinin halka eziyet etmelerinden dolayı, Belgrad ve havalisine ayak bastırılmaması, halkın güven içinde toprağını işlemesinin sağlanması, Bosna ve Niş caddelerinde bulunan hanların yolcuların rahatlıkla konaklamaları için kalması ancak eski yamaklardan hiç kimsenin han inşâ etmesine izin verilmemesi, Belgrad ve havalisinin imar çalışmalarına başlanması, emre karşı gelenlerin cezalandırılacağı hususunda Belgrad muhafızı Vezir Ebûbekir Pâşâ'ya verilen emre dair,

21- Una suyu hududunun belirlenmesi için görevlendirilen İsmail İsmetî Efendi, mimar Hâfız İbrahim Efendi ve mühendis Abdurrahman Efendi'ye Bosna valisinin kapı halkıyla nezaret etmesi hususunda verilen emre dâir,

22- Avusturya tarafından Osmanlı İmparatorluğu'na teslim edilecek olan kale, palanka ve arazilerin tahliyesi sırasında Vidin muhafızı ve Ada-i Kebîr muhafızının nezaret etmesi, kale içindeki top, mühimmat, cephane ve sefer aletlerinin deftere kaydı hususunda verilen emre dâir,

23- Aynı emrin bir kopyasının Bosna yöneticilerine gönderildiğine dâir,

24- Aynı emrin bir kopyasının Belgrad muhafızı ve kadısına gönderildiğine dâir,

25- Avusturya ile Osmanlı İmparatorluğu arasındaki savaş sırasında Osmanlı İmparatorluğu'na tabi olan halktan Avusturya'ya, Avusturya'ya tabi olan halktan Osmanlı

İmparatorluğu'na sığınanların affedilerek eskisi gibi kendi yurtlarında yaşamaları ve hiçbirine zulüm edilmemesi hususunda Eflak'ın zabtına mübaşir kişiye verilen emre dâir,

26- Aynı emrin bir kopyasının Eflak'a memur vezire gönderildiğine dâir,

27- Aynı emrin bir kopyasının Eflak voyvodasına gönderildiğine dâir,

28- Aynı emrin bir kopyasının Belgrad muhafızı Vezir Ebûbekir Pâşâ'ya gönderildiğine dâir,

29- Aynı emrin bir kopyasının Bosna valisi Vezir Salih Pâşâ'ya gönderildiğine dâir,

30- Belgrad muhafızının, eski yamakları memur oldukları yerlere göndermesi üzerine, Alaca Hisâr sancağı mutasarrıfının askeriyle birlikte kale muhafazası için Belgrad muhafızının maiyetine girmesi hususunda verilen emre dâir,

31- Alaca Hisâr sancağı mutasarrıfı olup Belgrad muhafızı maiyetine atanan Şehsuvâr Abdi Efendi'nin, Belgrad havalisini ve halkını eşkıyalardan koruması, Belgrad'ın eski itaatsiz yamaklarından Deli Ahmed Pâşâ, Pazarcıklı Kara İsmail ve Kara Hasan adlı üç haydudun yakalanarak Orduya gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

32- Diyarbakır valisi ve Sinop muhafızı olup Erzurum eyaleti kendisine tevcih edilen Süleyman Feyzi Pâşâ'nın, derhal bulunduğu yerden kapı halkıyla hareket ederek Erzurum'a ulaşması, memleketi layıkıyla muhafaza etmesi, Müslim ve Gayrimüslim halkı eşkıyalardan koruması, fukara ve zuafaya zulüm etmemesi hususunda verilen emre dâir,

33- Sinop muhafızı olup Canik ve Karahisâr taraflarına memur edilen Feyzi Süleyman Pâşâ'nın, Canik ve havalisinde ortaya çıkan karışıklığı gidermesi, fesat çıkaranları sınır dışı etmesi ve bölgede nizamı sağlaması hususunda verilen emre dâir,

34- Semendire sancağının zeamet ve tımar sahiplerinin, Belgrad Kalesi muhafazasına gönderilmesine rağmen çoğunun hazır bulunmayıp başka yerlerde vakit geçirmesi ve alaybeği bayrakları altında çok az askerin bulunması nedeniyle, Belgrad muhâfızı huzurunda görevlendirilen mübâşir ve kâtip marifetiyle yoklama yapılması, mevcut olmayanların haklarının kale muhafazasına devam edenlere devredilmesi hususunda verilen emre dâir,

35- Aynı emrin bir kopyasının Niş görevlilerine gönderilmesine ve daha önce mühürlenmiş olarak Niş kalesinde saklanan Semendire sancağının cebe defterinin, görevli kâtime teslim edilerek Belgrad muhafızına ulaştırılmasına dâir,

36- Aynı emrin bir kopyasının Semendire sancağı görevlilerine gönderilmesine ve askerlerin kale içinde ikamet ve muhafaza hizmetine devam etmelerine, mevcut olmayan olan askerlerin haklarının şartlara riayet eden askerlere verilmesine dâir,

37- Belgrad ve havâlîsinin muhafazası ve fukaranın zulümden korunması için Yeğen Mehmed'in bin nefer Arnavut piyadesiyle, acilen Yanya sancağı mutasarrıfı Depedelenli Âli Pâşâ maiyetine girmesine dâir,

38- Aynı emrin bir kopyasının Avlonya mutasarrıfı İbrahim'e gönderildiğine dâir,

Sözü edilen Arnavud piyadesinin Yanya sancağı mutasarrıfı maiyetine girdiğini bildiren ilama dâir şerh.

39- Aynı emrin bir kopyasının Üsküb nazırı Hüseyin'e gönderildiğine dâir,

40- Aynı emrin bir kopyasının Belgrad muhafızına gönderilerek üç bin nefer askerinin maiyetine girmesine dâir,

41- Osmanlı İmparatorluğu ve Avusturya arasında yapılan barış antlaşmasına göre, düşmanlığın son bulması ve Avusturya arazisine saldırıda bulunulmaması hususunda Vidin görevlilerine verilen emre dâir,

Verilen emre göre hareket edileceğini bildiren ilama dâir şerh.

42- Aynı emrin bir kopyasının Niş görevlilerine gönderildiğine dâir,

Verilen emre göre hareket edileceğini bildiren ilama dâir şerh.

43- Aynı emrin bir kopyasının Bosna görevlilerine gönderildiğine dâir,

Verilen emre göre hareket edileceğini bildiren Yeni Pazar naibinin ilamına dâir şerh.

44- Aynı emrin bir kopyasının Yeni Pazar derbendi muhafızına gönderildiğine dâir,

45- Aynı emrin bir kopyasının Kulle muhâfızı vezir Bican-zâde Âli Pâşâ'ya gönderildiğine dâir,

46- Aynı emrin bir kopyasının Yergöğü muhâfızı Vezîr Osman Pâşâ'ya gönderildiğine dâir,

47- Aynı emrin bir kopyasının Silistre seraskeri ve Silistre muhâfızına gönderildiğine dâir,

48- Aynı emrin bir kopyasının Eflak seraskeri Vezîr Mâhmud Pâşâ'ya gönderilmesine ve skeriyle eskiden olduğu gibi Eflak'ta ikamet etmesine dâir,

49- Belgradlı Deli Ahmed ve maiyetinde olanların derhâl orduya katılmaları için Belgrad muhâfızı Vezîr Ebûbekir Pâşâ'ya verilen emre dâir,

50- Barış antlaşmasında belirlendiği üzere Osmanlı İmparatorluğu'na bırakılacak olan Belgrad Kalesi, Böğürdelen ve çevresindeki kale ve palankaların, istîlâ sırasında içlerinde bulunan ordu mühimmâtının, mübâşir tayin edilen Çelebi Mehmed Efendi tarafından deftere kaydı tutularak Orduya gönderilmesine dâir,

51- Irşova-i Âtîk kasabasının Avusturya'ya terkine nezaret etmesi için görevlendirilen Abdullah Efendi'nin ek olarak, Eflak hududunun belirlenmesi hususunda da vazifelenirilmesine dâir,

Abdullah Efendi ve mimar Nurullah Ağa'nın Zîştovi'den hareket ederek Eflak'a doğru yola çıktıklarına dâir şerh.

52- Aynı emrin bir kopyasının mimar Nurullah Halife Ağa'ya gönderildiğine dâir,

53- Aynı emrin bir kopyasının Eflak voyvodası'na gönderildiğine dâir,

54- Aynı emrin bir kopyasının Eflak voyvodasına gönderilerek Irşova ve Eflak hududuna gereği gibi nezaret eylemesi için başka bir kıt'a gönderilen emre dâir,

55-Ada Kale'nin Osmanlı İmparatorluğu'na tahliyesi sırasında kale içinde bulunan ordu mühimmatının teslimi için nezaret etmesi hususunda mübaşire verilen emre dâir,

Yeniçeri Kâtibi İsmail İsmetî Efendi'nin Irşova canibindeki memuriyeti sırasında gönderilen fermanın mübaşire teslim edilmesi hususunda şerh.

56- Irşova hududu ve Ada Kale mühimmatının zabtı ve tahriri için Yeniçeri Ocağı Kâtibi İsmail İsmetî Efendi'ye gönderilen emre dâir,

57- Aynı emrin bir kopyasının mimar Hâfız İbrahim Efendi'ye gönderildiğine dâir,

58- Mehmed Efendi'nin bin nefer Arnavud piyadesi ile acilen, Belgrad muhafızı Vezir Ebûbekir Pâşâ maiyetine girmesi hususunda Yanya sancağı mutasarrıfı Depedelenli Âli Pâşâ'ya verilen emre dâir,

59- Aynı emrin bir kopyasının Avlonya mutasarrıfı İbrahim Efendi'ye gönderildiğine dâir,

60- Aynı emrin bir kopyasının Üsküb nazırı Hüseyin Efendi'ye gönderildiğine dâir,

61- Belgrad muhâfızı Ebûbekir Pâşâ'nın Belgrad'a girmesine az bir zaman kalmasından dolayı, Mehmed Efendi'nin bin nefer Arnavud piyadesi ile vakit kaybetmeden maiyetine girmesi hususunda, Yanya sancağı mutasarrıfı Depedelenli Âli Pâşâ'ya verilen emre dâir,

62- Rusçuk'da ikamet eden çete başbuğu Haseki İsmail Efendi'nin maiyetinde olan yirmi beş adet çete neferatının yevmiyeleri hususuna dâir,

63- Osmanlı İmparatorluğu ile Avusturya arasında imzalanan barış antlaşması gereğince, kendi tebaaları olan fakat savaş sırasında karşı tarafa sığınan Karadağ, Bosna, Sırp, Eflak ve Boğdan tebaalarının suçlarının affedilmesi ve cezalandırılmadan vatanlarında ikamet etmeleri hususunda Pozorafça muhafızı Âli Efendi'ye verilen emre dâir,

64- Belgrad muhafızı Vezir Ebûbekir Pâşâ'nın Belgrad'a girmesi beklenirken, Belgrad'ın teslim vakti yaklaşmış olmasına rağmen, kapı halkının Sofya'da vakit geçirdiği haberinin gelmesi üzerine, derhâl Belgrad'a girmesi için Belgrad muhâfızına verilen emre dâir,

65- Barış antlaşmasında belirlendiği üzere, Osmanlı İmparatorluğu'na bırakılacak olan Belgrad Kalesi, Böğürdelen ile çevresindeki kale ve palankaların, istila sırasında içlerinde bulunan ordu mühimmatının, mübâşir tayin edilen Çelebi Mehmed Efendi tarafından deftere kaydı tutularak Orduya gönderilmesine, ancak Mehmed Efendi'nin görevini ihmal etmesinden dolayı yerine Ahmed Vasıf Efendi'nin vazifelendirilmesine dâir,

66- Aynı emrin bir kopyasının Çelebi Mehmed Efendi'ye gönderilmesine dâir,

67- Avusturya istilasından önce mevcut olan Osmanlı ordu mühimmatının kayıt altına alınarak uygun bir mahalde toplanması görevinde ihmal görülmüş olup kış mevsiminin

yaklaşması dolayısıyla acilen vazifenin yerine getirilmesi hususunda Bosna valisi Salih Pâşâ, muhaddid İsmail İsmetî Efendi ile mimar Hâfız İbrahim Efendi'ye verilen emre dâir,

68- Osmanlı İmparatorluğu ve Rusya arasındaki savaşın son bulmasından, Karadeniz'e memur kapudan paşanın ve Rusya donanması sergerdesinin haberi olmaması dolayısıyla, çukadar ve bir nefer Rusyalının, acilen Varna'da olan İnce donanması başbuğu Hüseyin kapudan tarafına gönderilip uygun bir gemiyle gerekli olan su ve erzağı, Rusya donanmasının bulunduğu yere ulaştırması hususuna dâir,

69- Varna'da olan İnce donanması başbuğu Hüseyin kapudan tarafına gönderilip uygun bir gemiyle gerekli olan su ve erzağı, Rusya donanmasının bulunduğu yere ulaştırması için görevlendirilen çukadar ve bir nefer Rusyalının, elinde bulunan kağıdın cevabı ile geri dönmesi halinde yine Varna'ya götürülmesi, eğer gelmez ise kapudanın görevlendireceği bir kırlangıç reisi ile gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

70- Osmanlı İmparatorluğu ve Rusya arasında sekiz aylık ateşkes antlaşması imzlanmış olup Anapa civarında ve Koban boyunda ikamet eden Abaza ve Çerkez kabilelerine Rusya tarafından zarar verilmeyeceği, Osmanlı kulları olan bu kabilelerin de bu süre içinde Rusya'ya karşı herhangi bir saldırıda bulunmamaları hususunda verilen emre dâir,

71- Osmanlı İmparatorluğu ve Rusya arasında savaş sona erdiğinden ateşkes sonuna dek iki devletin askerlerinin buldukları arazi ve sularda ikamet eylemeleri, kuşatmış oldukları yerlere saldırmamaları, donanmaların uygun limanlara çekilerek karşı devletin donanmasına zarar vermemeleri hususunda kapudan Vezir Hüseyin Pâşâ'ya gönderilen emre dâir,

72- Ateşkes süresince Rusya donanmasının Tuna Nehri'nde dolaşmalarına izin verilmesi, Osmanlı askerlerinin Siret ve diğer nehirlerin karşı yakasına geçmemeleri ve Osmanlı donanmasının İbrail'de demirleyip aşağı tarafa girmemesi hususunda Tuna kapudanı ve Silistre valisi Vezir Ahmed Pâşâ'ya verilen emre dâir,

73- Aynı emrin bir kopyasının Akdeniz'e me'mûr Osmanlı donanması kapudânı Seyyid Ahmed Efendi'ye gönderilmesine dâir,

74- Tutrakan muhafızı Hâfız Mehmed Efendi'nin kapı halkıyla birlikte Rusçuk'a hareket edip ikametini Orduya bildirmesi ve yollarda fukaraya zulüm edilmemesi hususunda verilen emre dâir,

Tutrakan muhafızının Rusçuk'a vardığını beyan eden arzuhalin görüldüğüne dâir şerh.

75- Beğşehirli sancağı mutasarrıfı ve Çalikkavak muhafızı Mâhmud Efendi'nin gerektiğinde Orduya katılmak şartıyla, şimdilik kapı halkıyla bulunduğu yerden Beğşehirli sancağına doğru hareket edip buradaki düzeni sağlaması ve yollarda fukaraya zulüm edilmemesi hususunda verilen emre dâir,

76- Ağnad ve Potkali kazaklarına yer gösterilmesine rağmen, hala buralarda ikamet etmediklerinin anlaşılması üzerine, bu kazaklara ayrı ayrı kışlak tahsis edilmesi hakkında, Tuna kapudanı ve Silistre valisi Vezîr Ahmed Pâşâ ile İshakçı ve Tulca görevlilerine verilen emre dâir,

Ağnad kazaklarının batıl ayinleri için ibadethane yapmaları ve Babadağı kasabasına bağlı Sarıgöl civarına yerleşerek Kuban tarafından gelenlerle geçinememeleri üzerine, başka bir yerleşim yerine ihtiyaç duymaları, böylece onlara Babadağı'na bağlı Aradişne isimli yerin uygun görüldüğü hususunda İshakçı Anbar Emîni Feyzullah Efendi ve Tulca Gümrüğü Emîni Emrullah Ağa'nın dilekçelerine dâir şerh.

77- Zıstovi muhafazasında olan Mâhmud Efendi'nin ilk baharda Orduya katılması şartıyla, kapı halkıyla vilâyetine dönmesine izin verilmesi, yollarda fukara ve acizlere zulüm edilmemesi hususunda verilen emre dâir,

78- Vidin muhafızı Vezir Ahmed Pâşâ'nın Vidin kalesini korumakla görevlendirilmesine rağmen, Selvi taraflarında vakit geçirmesi ve halka zarar vermesinden dolayı, acilen Vidin'e ulaşması ve Vidin'e vardığını mübâşir yoluyla Orduya bildirmesi hususunda verilen emre dâir,

79- Ordudan hareket ile Tırnova kasabasında kışlayıp burada ki düzenin sağlanması, fukaraya zulüm edilmemesi ve eşkıya zulümleri görülür ise ahali ile birlikte karşı koyup gerekli cezanın verilmesi hususunda Karaman valisi Vezir Âli Pâşâ'ya verilen emre dâir,

80- Aynı emrin bir kopyasının Silistre'de ikamet eden Vezir Halil Pâşâ'ya gönderilerek vezirin Silistre'den hareketle Hazergrad'da ikamet eylemesi için verilen emre dâir,

81- Bosna'da inşa ettirilen tombaz ve açıkların Vidin'e gönderilip bir tanesinin bile telef edilmeyerek burada muhafaza edilmesi hususunda Bosna valisi Vezir Salih Pâşâ'ya verilen emre dâir,

82- Bosna'da inşa ettirilip Vidin'e gönderilecek olan tombaz ve açıkların herhangi birinin telef edilmesi halinde, zararın muhafaza memurları ve Vidin ağaları tarafından ödenmesi hususunda Vidin muhafızı Vezir Karahisârî Ahmed Pâşâ'ya verilen emre dâir,

83- Hacıoğlu Pazarı'nda ikamet eden Yusuf Efendi'nin kapı halkıyla hareket ederek Aydos kazasına gelmesi, burada ki ahali ve fukaraya zulüm edilmemesi, halktan parasız yem ve yiyecek istenmemesi, kazada baş gösteren eşkıyalık olayları hakkında gerekli cezaların verilmesi hususunda verilen emre dâir,

84- Manastır adasının muhafazasına tayin edilen kışlak emini Ahmed Efendi'nin, Manastır adasında olan topları muhafaza için, yirmi beş kişinin tayin edilmesi şartıyla Edirne'ye geri dönmesine izin verilmesi hususunda verilen emre dâir,

85- Yeni Pazar'da ikamet eden İsmail Efendi'nin, Pirevadi'ye doğru yola çıkıp fukaraya zulüm etmeyerek Pirevadi'ye yerleşmesi hususunda verilen emre dâir,

86- Kulle muhafızı olup Zıştovi muhafızlığına atanan Habib Efendi'nin, kapı halkıyla bulunduğu yerden hareketle Zıştovi'ye varması, buranın muhafazasına dikkat ederek ahali ve fukaranın eşkıyadan korunması hususunda verilen emre dâir,

87- İbrail'e memur Rumeli eyaleti askerinin dağınık ve perişan olması ve Rusya ile henüz barış antlaşmasının sonuçlanmamasından dolayı, İran sınırındaki askerlerin yerlerini terk etmesinin uygun bulunmaması, Rumeli'de ikamet eden zeamet ve tımar sahiplerinden vilayetlerine geri dönenlerinin mutlaka İbrail'e sevk edilmesi hakkında her sancağa emir gönderilmesi ve bunlar İbrail'e gelinceye kadar Rumeli valisi ve İbrail seraskeri olan Vezir Mehmed Pâşâ'nın İbrail'de bulunması hususunda verilen emre dâir,

88- Yergöğü'ye nüzûl emini olarak atanan Siroz mübayacısı Siyavuş Pâşâ-zâde Mîr Abdullah'ın, yerine birini vekil bırakarak, mübaşir ile birlikte Yergöğü'ye varması ve nüzûl emanetini teslim etmesi hakkında verilen emre dâir,

Abdullah Efendi'nin nüzûl ağalığından affı için şerh.

90- Rusya ile barış imzalanmasından dolayı, Amid ve Harput alaybeylerinin martın on beşinde askerleriyle birlikte Şumnu'da hazır bulunmak üzere, bu kısı vilayetlerinde geçirmelerine izin verilmesi, marta bir ay kala yoklamaya gelmeleri ve gelmeyenlerin paralarının hazineye tahsis edileceği hakkında verilen emre dâir,

91- Kocaili sancağı mutasarrıfı Vezir Halil Pâşâ'ya Eğriboz Kalesi muhafazası şartıyla Eğriboz ve Karlili sancaklarının tevcih edilmesi ve Halil Pâşâ'nın kapı halkıyla fukaraya zulüm etmeyerek ve eşkıyaya dikkat ederek acilen Eğriboz'a ulaşması, Rusya ile barış sona ererse sefer hazırlıklarını tamâmlayıp ilkbaharda Orduya katılması hususunda verilen emre dâir,

92- İnebahtı mutasarrıfı Abdullah Efendi'ye, Delvine sancağından alınacak vergileri zamanında devlet hazinesine teslim etmek şartıyla, Delvine sancağının tevcih edilmesi, Rusya ile barış sona ererse sefer hazırlıklarını tamamlayıp ilkbaharda kapı halkıyla, Orduya katılması hususunda verilen emre dâir,

93- Rumeli eyaleti alaybeylerinden bazıları firar etmiş olup bunların altmış gün içinde maiyetlerinde hazır bulunmaları, aksi takdirde zeamet ve tımarlarının hazineye tahsis edileceği ve cezalandırılacakları hususunda Sofya mollası, Paşa sancağı yöneticilerine ve Rumeli kaymakamına verilen emre dâir,

Sadrazam emrini yerine getirmekle vazifeli, Zağra-yı Âtık, Zibofçe, Yakova, Prizren, Abora, Saline, Dubnice, Radomir, Şehirköyü, Sofya kadılarının ilamlarına dâir şerh.

Zeamet ve tımar sahiplerinin birkaç gün içinde görevli oldukları mahallerde bulunmalarını sağlamakla vazifeli İlbasan ve Cezîre kadılarının ilamlarına dâir şerh.

Sadrazam emrini yerine getirmekle vazifeli Kırçova, Piriştine, Razlık, Üsküb ve Resne kadılarının ilamlarına dâir şerh.

94- Aynı emrin bir kopyasının Selânik yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Verilen emre riayet edeceklerini bildiren mutasarrıf ve kadıların ilamlarına dâir şerh.

Selânik görevlisi hakkında şerh.

95- Aynı emrin bir kopyasının Üsküb sancağı yöneticilerine gönderilmesine dâir,

96- Aynı emrin bir kopyasının Ohri sancağı yöneticilerine gönderilmesine dâir,

97- Aynı emrin bir kopyasının Köstendil sancağı yöneticilerine gönderilmesine dâir,

98- Aynı emrin bir kopyasının Yenişehir-i Fener monlasına ve Tırhala sancağı yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Yenişehir, Kosova ve Tırhala kadılarının ilamlarına dâir şerh.

99- Aynı emrin bir kopyasının Delvine sancağı yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Delvine naibinin ilamına dâir şerh.

100- Aynı emrin bir kopyasının Yanya sancağı yöneticilerine gönderilmesine dâir,
Verilen emir gereğince Edirne’de hazır bulduklarını bildiren Yanya sancağı mutasarrıfının ilamına dâir şerh.

101- Aynı emrin bir kopyasının Avlonya sancağı yöneticilerine gönderilmesine dâir,
Verilen emir gereğince Edirne’de hazır bulunduğunu bildiren Avlonya sancağı mutasarrıfının ilamına dâir şerh.

102- Aynı emrin bir kopyasının İlbasan sancağı yöneticilerine gönderilmesine dâir,

103- Aynı emrin bir kopyasının Prizren sancağı yöneticilerine gönderilmesine dâir,

104- Aynı emrin bir kopyasının Dukakin sancağı yöneticilerine gönderilmesine dâir,

105- Aynı emrin bir kopyasının Alaca Hisâr sancağı yöneticilerine gönderilmesine dâir,

106- Aynı emrin bir kopyasının Vulçitrın sancağı yöneticilerine gönderilmesine dâir,

107- Aynı emrin bir kopyasının İskenderiye sancağı yöneticilerine gönderilmesine dâir,

108- Aynı emrin bir kopyasının Rumeli valisi ve İbrail seraskeri Vezir Mehmed Pâşâ’ya gönderilmesine dâir,

109- Yenişehir-i Fener görevlilerine, Rumeli kazalarından muhafaza hizmetinde kullanılmak üzere, bir reis eşliğinde 750 kışla askeri toplamaları ve hiç birinin firar etmesine izin vermeyerek eylülün on beşinde Orduda hazır bulunmalarını sağlamaları, aksi takdirde ceza alacakları hususunda verilen emre dâir,

Yenişehir-i Fener naibinin ilamına dâir şerh.

110- Aynı emrin bir kopyasının Tırhala yöneticilerine gönderilmesine dâir,

111- Aynı emrin bir kopyasının Alasonya yöneticilerine gönderilmesine dâir,

112- Aynı emrin bir kopyasının Dömenek yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Dömenek naibinin ilamına dâir şerh.

113- Aynı emrin bir kopyasının Çatalca yöneticilerine gönderilmesine dâir,

114- Aynı emrin bir kopyasının Ermiye yöneticilerine gönderilmesine dâir,

115- Aynı emrin bir kopyasının Velesin yöneticilerine gönderilmesine dâir,

116- Aynı emrin bir kopyasının Selânik yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Selânik kadısının ilamına dâir şerh.

117- Aynı emrin bir kopyasının Avrad Hisârı yöneticilerine gönderilmesi ve yüz nefer askerin toplanarak bir reis eşliğinde gönderilmesine dâir,

Avrad Hisârı naibinin ilamına dâir şerh.

118- Aynı emrin bir kopyasının Yenice-i Vardar yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Yenice-i Vardar kadısının ilamına dâir şerh.

119- Aynı emrin bir kopyasının Karaferye yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Karaferye naibinin ilamına dâir şerh.

120- Aynı emrin bir kopyasının Vodina yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Vodina naibinin ilamına dâir şerh.

121- Aynı emrin bir kopyasının Siroz yöneticilerine gönderilmesine dâir,

122- Aynı emrin bir kopyasının Temür Hisâr yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Temür Hisâr kadısının ilamına dâir şerh.

123- Aynı emrin bir kopyasının Menlik yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Menlik kadısının ilamına dâir şerh.

124- Aynı emrin bir kopyasının Nevrekob yöneticilerine gönderilmesine dâir,

125- Aynı emrin bir kopyasının Katerin yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Verilen emir gereğince asker göndereceklerini bildiren Katerin naibinin ilamına dâir şerh.

126- Aynı emrin bir kopyasının Zihne yöneticilerine gönderilmesine dâir,

127- Aynı emrin bir kopyasının Drama yöneticilerine gönderilmesine dâir,

128- Aynı emrin bir kopyasının Piraveşte yöneticilerine gönderilmesine dâir,

129- Aynı emrin bir kopyasının Tatar Pazarı yöneticilerine gönderilmesine dâir,

- 130- Aynı emrin bir kopyasının Filibe yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 131- Aynı emrin bir kopyasının Edirne yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 132- Aynı emrin bir kopyasının Dimetoka yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 133- Aynı emrin bir kopyasının Sultanyeri yöneticilerine gönderilmesine dâir,
Elli nefer askerın ulaştığına dâir şerh.
- 134- Aynı emrin bir kopyasının Ahî Çelebi yöneticilerine gönderilmesine dâir,
Otuz sekiz nefer askerın ulaştığına dâir şerh.
- 135- Aynı emrin bir kopyasının Çirmen mutasarrıfı ve Uzuncaâ'bad-ı Hasköy yöneticilerine gönderilmesine dâir,
Yüz elli nefer askerın ulaştığına dâir şerh.
- 136- Aynı emrin bir kopyasının Çırpan yöneticilerine gönderilmesine dâir,
Yüz yirmi nefer askerın ulaştığına dâir şerh.
- 137- Aynı emrin bir kopyasının Zağra-yı Âtîk yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 138- Aynı emrin bir kopyasının Zağra-yı Cedîd yöneticilerine gönderilmesine dâir,
Yetmiş nefer askerın ulaştığına dâir şerh.
- 139- Aynı emrin bir kopyasının İslimye yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 140- Aynı emrin bir kopyasının Yanbolu yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 141- Aynı emrin bir kopyasının Karınâ'bad yöneticilerine gönderilmesine dâir,
Altmış nefer askerın ulaştığına dâir şerh.
- 142- Aynı emrin bir kopyasının Kızılağaç yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 143- Aynı emrin bir kopyasının Ruskasrı yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 144- Aynı emrin bir kopyasının Ahyolu yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 145- Aynı emrin bir kopyasının Kırkkilise yöneticilerine gönderilmesine dâir,
Emrin yerine getirileceği hakkında Kırkkilise naibinin ilamına dâir şerh.
- 146- Aynı emrin bir kopyasının Aydos yöneticilerine gönderilmesine dâir,

147- Aynı emrin bir kopyasının Nevâhî-i Yanbolu yöneticilerine gönderilmesine dâir,

148- Aynı emrin bir kopyasının Akça Kızanlık yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Yüz on nefer askerın ulaştığına dâir şerh.

149- Aynı emrin bir kopyasının Vize yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Taahhüdlerine dâir şerh.

150- Aynı emrin bir kopyasının Saray kazası yöneticilerine gönderilmesine dâir,

151- Aynı emrin bir kopyasının Pınar Hisârı yöneticilerine gönderilmesine dâir,

152- Aynı emrin bir kopyasının Çirmen yöneticilerine gönderilmesine dâir,

153- Aynı emrin bir kopyasının Cisir-i Mustafa Pâşâ yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Talep edilen askerlerin birkaç gün içinde gönderileceğini bildiren Cisir-i Mustafa Pâşâ naibinin ilamına dâir şerh.

154- Aynı emrin bir kopyasının Havâss-ı Mâhmud Pâşâ yöneticilerine gönderilmesine dâir,

155- Aynı emrin bir kopyasının Babâ-yı Âtîk yöneticilerine gönderilmesine dâir,

156- Aynı emrin bir kopyasının Bergos yöneticilerine gönderilmesine dâir,

157- Aynı emrin bir kopyasının Çorlu yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Beş on gün içinde askerlerin gönderileceğine dâir şerh.

158- Aynı emrin bir kopyasının Cisir-i Ergene yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Talep edilen askerlerin gönderileceğine dâir şerh.

159- Aynı emrin bir kopyasının Malkara yöneticilerine gönderilmesine dâir,

160- Aynı emrin bir kopyasının Keşan yöneticilerine gönderilmesine dâir,

161- Aynı emrin bir kopyasının İpsala yöneticilerine gönderilmesine dâir,

162- Aynı emrin bir kopyasının İncik yöneticilerine gönderilmesine dâir,

163- Aynı emrin bir kopyasının Firecik yöneticilerine gönderilmesine dâir,

164- Aynı emrin bir kopyasının Hayrabolu yöneticilerine gönderilmesine dâir,
Talep edilen askerlerin birkaç gün içinde gönderileceğini bildiren ilama dâir şerh.

165- Aynı emrin bir kopyasının Mekri yöneticilerine gönderilmesine dâir,

166- Aynı emrin bir kopyasının Gümölcine yöneticilerine gönderilmesine dâir,

167- Aynı emrin bir kopyasının Yenice-i Karasu yöneticilerine gönderilmesine dâir,

168- Aynı emrin bir kopyasının Evreşe yöneticilerine gönderilmesine dâir,

169- Aynı emrin bir kopyasının Şarköyü yöneticilerine gönderilmesine dâir,

170- Aynı emrin bir kopyasının Gelibolu yöneticilerine gönderilmesine dâir,

171- Aynı emrin bir kopyasının Tekfur Dağı yöneticilerine gönderilmesine dâir,

172- Aynı emrin bir kopyasının Manastır yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Talep edilen askerin birkaç gün içinde gönderileceğini belirten Manastır naibinin ilamına dâir şerh.

173- Aynı emrin bir kopyasının Florina yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Talep edilen askerin birkaç gün içinde gönderileceğini belirten Florina naibinin ilamına dâir şerh.

174- Aynı emrin bir kopyasının İstrova yöneticilerine gönderilmesine dâir,

175- Aynı emrin bir kopyasının Cuma Pazarı ma'a Eğri Bucak yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Cuma Pazarı naibinin verilen emre uyulacağını bildiren ilamına dâir şerh.

176- Aynı emrin bir kopyasının Çarşamba yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Çarşamba naibinin verilen emre uyulacağını bildiren ilamına dâir şerh.

177- Aynı emrin bir kopyasının Petriç yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Naibin asker gönderileceğini bildiren ilamına dâir şerh.

178- Aynı emrin bir kopyasının Toyuran yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Naibin asker gönderileceğini bildiren ilamına dâir şerh.

179- Aynı emrin bir kopyasının Ustorumça yöneticilerine gönderilmesine dâir,

- 180- Aynı emrin bir kopyasının Serfice yöneticilerine gönderilmesine dâir,
Serfice naibinin asker gönderileceğini bildiren ilamına dâir şerh.
- 181- Aynı emrin bir kopyasının Radovişte yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 182- Aynı emrin bir kopyasının Tikveş yöneticilerine gönderilmesine dâir,
Talep edilen askerin birkaç gün içinde gönderileceğini belirten Tikveş naibinin ilamına dâir şerh.
- 183- Aynı emrin bir kopyasının Köprülü yöneticilerine gönderilmesine dâir,
Köprülü naibinin asker gönderileceğini bildiren ilamına dâir şerh.
- 184- Aynı emrin bir kopyasının Pirlepe yöneticilerine gönderilmesine dâir,
Pirlepe naibinin asker gönderileceğini bildiren ilamına dâir şerh.
- 185- Aynı emrin bir kopyasının Kırçova yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 186- Aynı emrin bir kopyasının İştib yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 187- Aynı emrin bir kopyasının Köstendil yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 188- Aynı emrin bir kopyasının Radomir yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 189- Aynı emrin bir kopyasının Dubnice ma'a Cuma yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 190- Aynı emrin bir kopyasının Samakov yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 191- Aynı emrin bir kopyasının İhtiman yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 192- Aynı emrin bir kopyasının Sofya yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 193- Aynı emrin bir kopyasının Razlık yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 194- Aynı emrin bir kopyasının Kıratova ma'a Koçan yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 195- Aynı emrin bir kopyasının Kumanova yöneticilerine gönderilmesine dâir,

- 196- Aynı emrin bir kopyasının İvranya yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 197- Aynı emrin bir kopyasının Üsküb yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 198- Aynı emrin bir kopyasının Köprüce yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 199- Aynı emrin bir kopyasının Bihilişte yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 200- Aynı emrin bir kopyasının Horpişte yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 201- Aynı emrin bir kopyasının Nasliç yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 202- Aynı emrin bir kopyasının Kesriye yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 203- Aynı emrin bir kopyasının İznebol yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 204- Aynı emrin bir kopyasının Berkofça yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 205- Aynı emrin bir kopyasının Meşhed Köyü yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 206- Aynı emrin bir kopyasının Breznik yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 207- Aynı emrin bir kopyasının İzladi yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 208- Aynı emrin bir kopyasının Pirespe yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 209- Aynı emrin bir kopyasının Leskofça yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 210- Aynı emrin bir kopyasının Kalkandelen yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 211- Aynı emrin bir kopyasının Dukakin sancağına bağlı kazaların yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 212- Aynı emrin bir kopyasının Prizren sancağına bağlı kazaların yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 213- Aynı emrin bir kopyasının İlbasan sancağına bağlı kazaların yöneticilerine gönderilmesine dâir,
- 214- Aynı emrin bir kopyasının Yanya sancağına bağlı kazaların yöneticilerine gönderilmesine dâir,

215- Aynı emrin bir kopyasının Avlonya sancâğına bağlı kazaların yöneticilerine gönderilmesine dâir,

216- Aynı emrin bir kopyasının Novaberde naibi ile Vulçitrın sancağına bağlı kazaların yöneticilerine gönderilmesine dâir,

217- Aynı emrin bir kopyasının Alaca Hisâr sancağına bağlı kazaların yöneticilerine gönderilmesine dâir,

218- Aynı emrin bir kopyasının Ohri sancağına bağlı kazaların yöneticilerine gönderilmesine dâir,

219- Rumeli'nin sol kol kazalarında ve Selânîk'e bağlı mâhallerde bulunan kışla askerinin, deftere kaydedilerek acilen Orduya gönderilmesi hususunda kapıcıbaşıya verilen emre dâir,

220- Aynı emrin bir kopyasının Rumeli'nin Edirne kolunda bulunan Sofya ve Manastır'dan toplanacak askerin ihracına memur olan kapıcıbaşıya gönderilmesine dâir,

221- Rusya ile kesin bir barış antlaşması imzâlanmaması ve tehlikenin devam etmesi sebebiyle, Bosna tarafında şu an için sefer sıkıntısı olmayıp burada bulunan toplam yirmi altı bin elli altı askerden her on tanesinden birinin, mart ayı başında Orduya gönderilmesi için Bosna görevlilerine verilen emre dâir,

222- Yanya sancağı mutasarrıfı Depedelenli Âli Pâşâ'nın yeğeni Mâhmud Efendi'nin bin nefer Arnavud piyadesiyle Belgrad muhafızının himayesine girmesi gerekirken bu görevi yerine getirmemesi ve acilen muhafız maiyetine girmediği takdirde hakkında gereken cezanın verileceği hususunda verilen emre dâir,

223- Aynı emrin bir kopyasının Avlonya mutasarrıfı İbrahim Efendi'ye gönderilmesine dâir,

224- Rumeli'nin sol kolunda bulunan kazalardan talep edilen kışla askerlerinin acilen Orduya ulaştırılmalarını sağlamak için kapıcıbaşı Hüseyin Efendi ve bir sürücünün vazifelendirilmesi, karşı çıkanların cezalandırılması hususunda Rumeli'nin sol koluna bağlı kazaların görevlilerine verilen emre dâir,

225- Aynı emrin bir kopyasının Rumeli'nin orta koluna gönderilmesine dâir,

226- Niş'de olan Belgrad yamakları ve yerli neferatın, ocaktan tayin edilen mübaşir yardımıyla Filibe, Pazarcık, Sofya ve diğer şehirlere yerleştirilmeleri, Şehirköyü'nden Belgrad tarafına geçmemek şartıyla istedikleri mahallerde iskân edilmeleri hususunda Niş görevlilerine verilen emre dâir,

Emre itaat ve dikkat edeceklerini bildiren Niş ve Şehirköyü kadılarının ilamlarına dâir şerh.

227- Âli Pâşâ'nın yeğeni Mehmed Pâşâ'nın bin nefer Arnavud piyadesi ile Belgrad muhafızı Vezir Ebûbekir Pâşâ himayesine girmesi ve acilen Orduya ulaşması emri verilmiş olup, eğer varmışlar ise yazılı bir kağıd gönderilmesi, henüz ulaşmamışlar ise acilen hareket etmeleri hususunda Yanya sancağı mutasarrıfı Depedelenli Âli Pâşâ'ya verilen emre dâir,

Gereken askerin Vezir maiyetine girerek Orduya ulaştığını bildiren Mehmed Pâşâ'nın kaimesine dâir şerh.

Verilen emir icabınca istenilen askerin Orduya vardığını bildiren Âli Pâşâ'nın ilamına dâir şerh.

228- Aynı emrin bir kopyasının Avlonya sancağı mutasarrıfı İbrahim Efendi'ye gönderilmesi ve Avlonya sancağına bağlı kazalardan kışla için istenilen yedi yüz nefer askerin, bahsi geçen bin nefer piyadeye katılarak Orduya gönderilmesine dâir,

Talep edilen askerin gönderildiğini bildiren Avlonya mollasının ilamına dâir şerh.

Talep edilen askerin gönderildiğini bildiren Âli Pâşâ'nın ilamına dâir şerh.

229- Aynı emrin bir kopyasının Üsküb Nazırı Hüseyin Efendi'ye gönderilmesi ve talep edilen üç yüz nefer askerin bahsi geçen bin nefer piyadeye katılarak acilen gönderilmesine dâir,

230- Rusya ile kesin bir barış antlaşması imzalanmamasından dolayı Bosna vilayetinin alaybeyleri ile zeamet ve tımar sahiplerinin ilkbaharda Orduda hazır bulunmaları hususunda Bosna görevlileri ve İzvornik sancağı mutasarrıfına verilen emre dâir,

231- Silistre muhafızı olan Hazinedar Hasan Efendi'ye hizmetlerinden dolayı Alaiye sancağının tevcih edilmesi, kale ve çevresinin muhafazasına dikkat edilmesi hususunda verilen emre dâir,

232- Ada-i Kebîr Kalesine ocaktan gönderilen yeniçeri zabitanın kaleyi muhafazaya dikkat göstermesi hususunda verilen emre dâir,

233- Antlaşma şartlarına göre, Osmanlı İmparatorluğu'na teslim edilecek olan kale, arazi ve palankalarla, Avusturya'ya bırakılacak olan Derzenik ve Ciniti kazalarının hudutlarının bir an önce belirlenip Osmanlı mühimmatının uygun bir yerde toplanması hususunda Bosna valisine verilen emre dâir,

234- Rusya ile henüz kesin bir barış antlaşması imzalanmamasından dolayı, Anadolu ve Rumeli'deki dirlik sahiplerinin ilkbaharda ocakları maiyetlerinde ve memur oldukları mahallerde hazır bulunmaları, gelmeyenlerin paralarının hazineye aktarılacağı hakkında verilen emre dâir,

235- İznikmid ve Ankara dolaylarındaki ağavat, alemdaran ve nefratın acilen ilkbaharda Orduya ulaşmaları hususunda vezir Mustafa Pâşâ'ya verilen emre dâir,

236- Aynı emrin bir kopyasının topçubaşı vekiline gönderilmesine dâir,

237- Oruç Hisâr sancağına bağlı kazalardan 250 nefer askerin Belgrad muhafızı himayesine girmesi gerekirken vazifede ihmal görülmüş olup, talep edilen askerin acilen orduya ulaştırılması hususunda Oruç Hisâr sancağına bağlı kazaların yöneticilerine gönderilen emre dâir,

238- Toyuran kazasından 50 nefer askerin, eylülün on beşinde orduya gönderilmesi emri verilmişken, yeniçeriler “ocaktan mübaşir tayin edilmedikçe kışlaya girmeyiz” diyerek cevap göndermiş olup, bunların acilen orduya ulaştırılması, geç geldikleri takdirde kasımdan önce vilayetlerine gönderilmeyecekleri hususunda Toyuran kazası yöneticilerine gönderilen emre dâir,

239- Novaberde kazasından dört yüz nefer piyadenin orduya katılmaları emri verilmişken henüz verilen emre uyulmadığı, eğer acilen gelmezler ise kasıma kadar vilayetlerine iade olunmayacakları hakkında Novaberde kazası ve El-Cezîre sancağı yöneticilerine verilen emre dâir,

240- Aynı emrin bir kopyasının Bihilişte yöneticilerine gönderilmesine dâir,

241- Aynı emrin bir kopyasının Horpişte yöneticilerine gönderilmesine dâir,

242- Aynı emrin bir kopyasının Görice yöneticilerine gönderilmesine dâir,

243- Aynı emrin bir kopyasının Manastır yöneticilerine gönderilmesine dâir,

244- Aynı emrin bir kopyasının Florina yöneticilerine gönderilmesine dâir,

245- Aynı emrin bir kopyasının Kırçova yöneticilerine gönderilmesine dâir,

246- Aynı emrin bir kopyasının Pirlepe yöneticilerine gönderilmesine dâir,

247- Aynı emrin bir kopyasının Istrova yöneticilerine gönderilmesine dâir,

248- Aynı emrin bir kopyasının Çarşamba yöneticilerine gönderilmesine dâir,

249- Aynı emrin bir kopyasının Nasliç yöneticilerine gönderilmesine dâir,

250- Aynı emrin bir kopyasının Cuma Pazarı ma'a Eğri Bucak yöneticilerine gönderilmesine dâir,

251- Aynı emrin bir kopyasının İvranya yöneticilerine gönderilmesine dâir,

252- Aynı emrin bir kopyasının İlbasan sancağına bağlı kazaların yöneticilerine gönderilmesine dâir,

253- Aynı emrin bir kopyasının Dukakin sancağına bağlı kazaların yöneticilerine gönderilmesine dâir,

254- Rusyaya karşı sefer hazırlığı içinde olduğundan dolayı Üsküdar ve Günyüze, İznikmid, Sapanca, Sandık, Düzce, Yortu, Bolu, Gerece, Zafranbolu, Devrek, Viranşehir, Boyabad, Taşköprü, Ladik kazalarının, bildirilen zamanda 120 kişiden az olmamak kaydıyla asker toplayarak orduya katılmak üzere gönderilmesine dâir,

Hassa ocağına altı adet bayrak güşadına izin verilmesi hakkında 16 kasım1791 tarihli kaimeye dâir şerh.

255- Aynı emrin bir kopyasının Karacaviran, Karacalar, İskilib, Ankara, Kengiri, Çerke, Koçhisâr, Kastamonu, Tosya, Amasya yöneticilerine gönderilmesine dâir,

256- Aynı emrin bir kopyasının Edirne, Filibe, Sofya, Karinâ'bad, Yanbolu, Kızanlık, Zağra-yı Âtık, Zağra-yı Cedîd, Hayrabolu, Gelibolu yöneticilerine gönderilmesine dâir,

257- Aynı emrin bir kopyasının Kayseri, Konya, Geyve, Taraklı, Künik, İznik, Lefke, Sükud, Eskişehir, Kütahya, Karahisâr, Akşehir, Nevşehir, Ovalı, Niğde, Bor yöneticilerine gönderilmesine dâir,

258- Anadolu'nun sağ ve orta kollarına bağlı Üsküdar, Günyüze, İznik, Lefke, Sükud, Eskişehir, İznikmid, Sapanca, Sandık, Kastamonu, Zafranbolu, Gerece, Karacahisâr yöneticilerine gönderilmesi ve adı geçen yerlerde ikamet eden askerlerin mart ayı içinde orduda hazır bulunmaları hususunda verilen emre dâir,

259- Aynı emrin bir kopyasının Edirne, Filibe, Sofya, Kırkiller, Yanbolu, Kızanlık, Zağra-yı Âtık ve Cedîd, Hayrabolu yöneticilerine gönderilmesine dâir,

260- Edirne'ye bağlı Çöke nahiyesi ve havalisinden top imal eden yüz yirmi nefer piyadenin topçu serdengeçti bayrağı güşadına katılarak ilkbahardan önce orduya gönderilmesi hususunda Edirne yöneticilerine verilen emre dâir,

Topçu ocağına beş adet bayrak güşadına izin verilmesi hakkında 2 kasım1791 tarihli kaimeye dâir şerh.

261- Aynı emrin bir kopyasının Ankara yöneticilerine gönderilmesine dâir,

262- Aynı emrin bir kopyasının İstanbul'da Topcubaşı vekili Seyyid Abdurrahman Efendi'ye gönderilmesine dâir,

263- Aynı emrin bir kopyasının Piraveşte ve Siroz ve Drama ve Nevrekob ve Kavala ve Zihne ve Bereketlü kazalarının yöneticilerine gönderilmesine dâir,

264- Aynı emrin bir kopyasının İznikmid yöneticilerine gönderilmesine dâir,

265- İstanbul, Üsküdar ve çevresinden, kullanılacak olan topların koşumlarını idare edebilecek yüz yirmi nefer piyadenin orduda bulunması, neferatın firarına izin verilmemesi ve ahali ve fukaraya zulüm edilmemesi hususunda, top arabacısı vekiline verilen emre dâir,

Top arabacı ocağına üç adetbayrak güşadına izin verilmesi hakkında 16 kasım1791 tarihli kaimeye dâir şerh.

266- Aynı emrin bir kopyasının Osmanoğlu ve Çorum yöneticilerine gönderilmesine dâir,

267- Aynı emrin bir kopyasının Tırnova yöneticilerine gönderilmesine dâir,

268- İnebolu kalesi muhafızı Ohrili İsmail Efendi'nin ilkbaharda kapı halkı ile orduya katılmak şartıyla vilayetine dönmesi, yollarda fukaraya zulüm etmemesi hususunda verilen emre dâir,

269- İnebolu muhafızı İsmail Efendi'nin ilkbâharda orduya katılması gerektiğinden, yerine kale muhafızı olarak Seyyid Abdullah Efendi'nin tayin edilmesi, İsmail Efendi'nin acilen olduğu mahalden kapı halkıyla hareket edip kale muhafızlığına varması ve yollarda fukaraya zulüm etmemesi hususunda verilen emre dâir,

270- Aydos'da ikamet eden Yusuf Efendi'nin kapısı halkıyla acilen Silistre Valisi Ahmed Pâşâ maiyetine girmesi ve fukaraya zulüm etmemesi hususunda verilen emre dâir,

271- Siroz mübayaacısı Abdullah Efendi'nin Yergöğü'ye nüzûl emini olarak tayin edilmesinden dolayı, yerine birini vekil bırakarak maliyeden gönderilen emir gereğince Yergöğü'ye varması hususunda verilen emre dâir,

272- Anadolu ve Rumeli kazalarının ayanlarının, kendilerinin kazalarda kalması kaydıyla, ordu tarafından talep edilen askerleri tertib ederek ve bir reis eşliğinde eksiksiz olarak gönderilmesini taahhüt ile acilen askerlerin İbrail'de hazır bulunması, yoklamada eksik çıkması halinde kefilinin yerine geçmesi ve vaat edilen paranın Şumnu kazası ayanından alınması, kaçan askerlerin firarlarını haber vermeyen onbaşı ve elli başılara ceza verileceği hususunda verilen emre dâir,

273- Aynı emrin bir kopyasının Yeni Pazar yöneticilerine gönderilmesine dâir,

274- Aynı emrin bir kopyasının Silistre yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Yüz elli nefer piyadenin gönderildiğine dâir şerh.

275- Aynı emrin bir kopyasının Pirevadi yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Sözü edilen piyadenin gönderildiğine dâir şerh.

276- Aynı emrin bir kopyasının Eski Cuma yöneticilerine gönderilmesine dâir,

277- Aynı emrin bir kopyasının Hacıoğlu Pazarı yöneticilerine gönderilmesine dâir,

278- Aynı emrin bir kopyasının Kozluca yöneticilerine gönderilmesine dâir,

279- Aynı emrin bir kopyasının Çardak yöneticilerine gönderilmesine dâir,

280- Aynı emrin bir kopyasının Dobruca yöneticilerine gönderilmesine dâir,

281- Aynı emrin bir kopyasının Kanara yöneticilerine gönderilmesine dâir,

282- Aynı emrin bir kopyasının Osman Pazarı yöneticilerine gönderilmesine dâir,

283- Aynı emrin bir kopyasının Rusçuk yöneticilerine gönderilmesine dâir,

284- Aynı emrin bir kopyasının Hazergrad yöneticilerine gönderilmesine dâir,

285- Aynı emrin bir kopyasının Tırnova yöneticilerine gönderilmesine dâir,

286- Aynı emrin bir kopyasının Selvi yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Verilen emre uyulacağını bildiren kadının ilamına dair şerh.

287- Aynı emrin bir kopyasının Lofça yöneticilerine gönderilmesine dâir,

288- Aynı emrin bir kopyasının Plevne yöneticilerine gönderilmesine dâir,

289- Aynı emrin bir kopyasının İvrace yöneticilerine gönderilmesine dâir,

290- Aynı emrin bir kopyasının Zıştovi yöneticilerine gönderilmesine dâir,

291- Aynı emrin bir kopyasının Niğbolu yöneticilerine gönderilmesine dâir,

292- Anadolu'nun sağ, sol ve orta kollarına bağlı kazalarda ikamet eden saray cebecileri ocağının eski ve yeni tüm neferleriyle mart ayı içinde orduda hazır bulunmak üzere hareket etmeleri hususunda cebecibaşı vekili Hamdullah Bey'e verilen emre dâir,

293- İlkbaharda Rusya ile savaş durumu söz konusu olduğundan saray cebecileri ocağından ve eşkinici neferatından yüz kadar firari askerin acilen orduya ulaştırılması hususunda cebecibaşı vekiline verilen emre dâir,

294- Rusya'nın, Osmanlı İmparatorluğu ile aralarında imzalanan ateşkes antlaşmasına riayet etmeyip Kalas ve Siret taraflarına asker ve mühimmat yığınağı yapması nedeniyle, Şumnu'dan toplam üç yüz elli neferin mart ayından önce acilen orduya ulaşmaları ve vazifede ihmal görülürse ceza verileceği hususunda Şumnu yöneticilerine verilen emre dâir,

295- Aynı emrin bir kopyasının Yeni Pazar yöneticilerine gönderilmesine dâir,

296- Aynı emrin bir kopyasının Silistre yöneticilerine gönderilmesine dâir,

297- Aynı emrin bir kopyasının Pirevadi yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Verilen emre uyularak hareket edildiğine dair şerh.

298- Aynı emrin bir kopyasının Eski Cuma yöneticilerine gönderilmesine dâir,

299- Aynı emrin bir kopyasının Hacıoğlu Pazarı yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Verilen emre uyularak hareket edildiğine dâir şerh.

300- Aynı emrin bir kopyasının Kozluca yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Verilen emre uyularak hareket edildiğine dâir şerh.

301- Aynı emrin bir kopyasının Çardak yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Verilen emre uyularak hareket edildiğine dâir şerh.

302- Aynı emrin bir kopyasının Dobruca yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Verilen emre uyularak hareket edildiğine dâir şerh.

303- Aynı emrin bir kopyasının Kanara yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Verilen emre uyularak hareket edildiğini bildiren Taraş nahiyesi naibinin ilamına dâir şerh.

304- Aynı emrin bir kopyasının Osman Pazarı yöneticilerine gönderilmesine dâir,

305- Aynı emrin bir kopyasının Rusçuk yöneticilerine gönderilmesine dâir,

306- Aynı emrin bir kopyasının Hazergrad yöneticilerine gönderilmesine dâir,

307- Aynı emrin bir kopyasının Tırnova yöneticilerine gönderilmesine dâir,

308- Aynı emrin bir kopyasının Selvi yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Verilen emre uyularak hareket edildiğine dâir şerh.

309- Aynı emrin bir kopyasının Lofça yöneticilerine gönderilmesine dâir,

310- Aynı emrin bir kopyasının Plevne yöneticilerine gönderilmesine dâir,

311- Aynı emrin bir kopyasının İvrace yöneticilerine gönderilmesine dâir,

312- Aynı emrin bir kopyasının Zıştovi yöneticilerine gönderilmesine dâir,

313- Aynı emrin bir kopyasının Niğbolu yöneticilerine gönderilmesine dâir,

314- Sefere katılacak olan eyalet askerlerinin, yoklamaya tabi tutularak noksansız olarak alaybeyleri himayesine girmeleri, yoklamada eksik çıkarsa yerine yeni asker tedarik edilmesi, eyalet askerlerine nizam verilip talep edildiği zaman memur oldukları mahalde hazır bulunmalarına dikkat edilmesi, her üç senede bir asker yoklaması yapılıp gelmeyenlerin

cezalandırılacağı ve zeamet ile tımarlarının sefere katılanlara tevcih edileceği hakkında Sivas sancağı alaybeğine ve diğer sancakların alaybeylerine verilen emre dâir,

315- Konya sancağı alaybeyliği ve diğer sancakların alaybeyliği himayesi altında olan bütün askerlerin, yoklamada hazır bulunmayan alaybeği yerine uygun birini seçmeleri, her üç senede bir asker yoklaması yapıp gelmeyenlerin cezalandırılacağı, gelmeyenlerin zeamet ve tımarlarının lağvedilip alaybeği bayrakları altında sefere katılanlara tevcih edileceği hakkında verilen emre dâir,

316- Aynı emrin bir kopyasının Silistre eyaletine tayin olunan mübaşire, Sivas eyaletine yazıldığı gibi yazılıp gönderilmesi hakkında verilen emre dâir,

317- Aynı emrin bir kopyasının Maraş eyaletine tayin olunan mübaşire gönderilmesi, fakat Maraş alaybeğinin hazır bulunması dolayısıyla Sivas ve Konya eyaletlerine yazıldığı gibi yazılıp gönderilmesi hakkında verilen emre dâir,

318- Aynı emrin bir kopyasının Diyarbekir eyaletine tayin olunan mübaşire gönderilmesi, fakat alaybeğinin hazır bulunması dolayısıyla diğer eyaletlere yazıldığı gibi yazılıp gönderilmesi hakkında verilen emre dâir,

Emir gereğince Diyarbekir voyvodası ve alaybeğinin söz konusu mahale ulaştığına dâir şerh.

319- Aynı emrin bir kopyasının Adana eyaletine tayin olunan mübaşire, Konya eyaletine yazıldığı gibi yazılıp gönderilmesi hakkında verilen emre dâir,

320- Aynı emrin bir kopyasının Rakka eyaletine tayin olunan mübaşire, Konya eyaletine yazıldığı gibi yazılıp gönderilmesi hakkında verilen emre dâir,

321- Aynı emrin bir kopyasının Yergöğü Kalesi yeniçeri zabıtine gönderilmesi ve çete başbuğu olarak görevlendirilmesi hususunda verilen emre dâir,

322- Eflak bölgesi seraskeri Vezir Hasan Pâşâ maiyetindeki mühimmatın korunması için saray cebecileri ocağından bir orta tayini hususunda verilen emre dâir,

323- Aynı emrin bir kopyasının Maçın, Karasu, Babadağı, Tulca, İshakçı havalisinin seraskeri Abdi Pâşâ maiyetine tayin edilen ortaya gönderilmesine dâir,

324- Karacık kazasından kışla askeri olarak Âli Ağa başbuğuyula yüz nefer askerin orduya gönderilmesi gerekirken sadece altmış nefer askerin mevcut bulunduğu, diğer firarilerin bulunarak orduya ulaştırılması hususunda verilen emre dâir,

325- Bekdaş bölgesine memur olan dokuzuncu ve seksen ikinci cemaatin ortalarının başbuğlarının acilen serasker Hasan Pâşâ maiyetine girerek orduya ulaşmaları hususunda verilen emre dâir,

326- Aynı emrin bir kopyasının serturnaî Mehmed Ağa'ya gönderilmesi ve yeniçeri ortalarından ikinci cemaatin ortasını maiyetine alıp serasker Hacı Abdi Pâşâ maiyetine girmesi hususunda verilen emre dâir,

327- Filibe kazasından başbuğlar maiyetleriyle Ordu'ya ulaşan askerlerden altmış yedi askerin firari olduğu tespit edilmiş olup bunların kefillerinin bulunup bir reis eşliğinde orduya ulaştırılması hususunda Filibe yöneticilerine verilen emre dâir,

328- Ordunun talep ettiği Rusçuk kazasından beş yüz, Tırnova kazasından altı yüz nefer askerin yüz tanesinin, Tırnova'da ikamet eden Vezir Âli Pâşâ maiyetine girerek Eflak muhafazası için harekete geçmesi, fukara ve ahaliye en küçük bir zulmün gösterilmemesi hususunda verilen emre dâir,

Verilen emre uyularak sözü edilen piyadenin başbuğuyula birlikte Vezir Hasan Pâşâ maiyetine girdiğini bildiren Tırnova naibinin ilamna dâir şerh.

329- Tırnova kazasından altı yüz nefer piyadenin bir reis eşliğinde, acilen Eflak muhafızı Vezir Seyyid Âli Pâşâ maiyetine eksiksiz olarak girmesi, gelmeyenlerin cezalandırılacağı hakkında Tırnova yöneticilerine verilen emre dâir,

330- Aynı emrin bir kopyasının Rusçuk yöneticilerine gönderilerek beş yüz nefer askerin vezir Seyyid Âli Pâşâ maiyetine girmesi hususunda verilen emre dâir,

331- Avlonya sancağı mutasarrıfı İbrahim Efendi marifetiyle bin nefer askerin başbuğlar eşliğinde Belgrad muhafızı Vezir Ebûbekir Pâşâ maiyetine girmesi daha önceden bildirilmiş olup bu askerlerden birinin bile firarına izin verilmemesi, vakit geçirmeden ve fukaraya zulüm etmeden Orduya ulaşması hususunda başbuğlara verilen emre dâir,

332- Yoklamada mevcut bulunan bütün eşkinici zeamet ve tımar sâhibi neferatının derhal alaybeyleri bayrakları altında toplanıp Silistre valisi Vezir Ahmed Pâşâ maiyetine girmesi hususunda Silistre eyaletinde bulunan alaybeylerine verilen emre dâir,

333- Avusturya tarafından Osmanlı İmparatorluğu'na teslim edilen Böğürdelen Kalesi'nin muhafazasına Şaban Efendi'nin tayin edilmesi ve fukara ahalinin zarar ve zulümden korunması hususunda verilen emre dâir,

334- Aynı emrin bir kopyasının Alaca Hisâr sancağı köyünden Şehsuvar Abdi Efendi'ye gönderilmesi, Niş muhafazası için gönderilmiş olup Rumeli tarafında dolaşan eramiler tâifesinin zararlarının önlenmesi ve Belgrad Kalesi'nden kovulmuş olan yamakların kaleye girmelerinin engellenmesi ve kale halkının muhafazaya dikkat göstermesi hususunda verilen emre dâir,

335- Ordu tarafından talep edilen, Sarioğlu Mehmed başbuğluğundaki askerlerden on sekizinin firar etmiş olduğu anlaşılmış olup kefillerinin bulunup acilen orduya ulaştırılması hususunda Babâ-yı Âtık yöneticilerine verilen emre dâir,

Sofya kazasından kışla için istenilen beş yüz nefer askerinin iki yüz elli neferinin gönderildiği, geri kalan iki yüz elli neferin de baharda gönderileceğini bildiren emre dâir şerh.

336- Rusya'nın Osmanlı İmparatorluğu'na karşı savaş açması söz konusu olduğundan İbrail muhafazası önem arz etmekte olup kışlada bulunan askerlerin beklemeksizin İbrail'e gönderilmesi, İbrail muhafızı Mâhmud Pâşâ'nın bazı adamlarının, gerek mevcut bulunan askerleri gerek başka taraftan gönderilenleri, akçe karşılığı firar ettirdiklerine dâir haber alınmış olup firarların engellenmesi ve kalenin askersiz kalmamasına dikkat edilmesi, bu kurala uymayanların cezalandırılacağı hususunda İbrail muhafızına verilen emre dâir,

337- Kışla için Yenice-i Karasu kazasından talep edilen iki yüz elli nefer askerinin sadece doksan dört neferi gelmiş olup geri kalan askerlerin acilen bir reis eşliğinde orduya ulaştırılması hususunda Yenice-i Karasu yöneticilerine verilen emre dâir,

338- Hotin Kalesi muhafazasında görevli olup kalenin düşman eline geçmesinden sonra İbrail Kalesi muhafazasında görevlendirilen saray cebecilerinin, kale muhafazasına gitmeyip Silistre, Rusçuk, Yergöğü ve Niğbolu taraflarında vakit geçirdikleri duyulmuş olup acilen görev yerlerine gitmeleri hususunda verilen emre dâir,

339- Rusya'nın Kalas ve Siret taraflarına asker ve mühimmat sevkıyatı yapmasından dolayı Osmanlı askerlerinin beklemeksizin İbrail'e sevk edilmesi, İbrail ve Eflak taraflarında firar hazırlığında olan askerlerin kaçmalarının engellenmesi için iskele ve geçit mahallerine zabıt yerleştirilmesi aksi takdirde askerinin firarından Rumeli valisi ve İbrail canibi seraskeri olan Vezir Mehmed Pâşâ'nın sorumlu olacağı hususunda verilen emre dâir,

340- Rusya'nın Kalas ve Siret taraflarına asker ve mühimmat sevkıyatı yapmasından dolayı, Silistre eyaletinin alaybeylerinin vakit kaybetmeden askerlerini bayrakları altına toplayıp ilkbaharın başlangıcında Orduya katılmaları, askerlerini eksik getirmeleri halinde cezalandırılacakları hususunda alaybeylerine verilen emre dâir,

341- Aynı emrin bir kopyasının Diyarbekir eyaletine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

342- Aynı emrin bir kopyasının Maraş eyaletine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

343- Aynı emrin bir kopyasının Karaman eyaletine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

344- Aynı emrin bir kopyasının Sivas eyaletine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

345- Aynı emrin bir kopyasının Rakka eyaletine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

346- Aynı emrin bir kopyasının Adana eyaletine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

347- Rusya'nın Kalas ve Siret taraflarına asker ve mühimmat sevkıyatı yapmasından dolayı, Hacıoğlu Pazarı'nda kışlayan Vezir Abdi Pâşâ'nın Maçın, İshakçı ve Karasu havalileri seraskerliği ağaları ve kapısı halkıyla hazır bulunması, yine kışlada ikamet eden Âli Pâşâ'nın kapısı halkıyla maiyetinde olan bin yüz nefer piyade ile Eflak'a varıp serasker Mehmed Pâşâ'nın himayesine girerek Eflak'ın muhafazasına katılması, Rumeli valilerinin kapısı halkını iki bin nefere çıkararak acilen orduya göndermeleri hususunda verilen emre dâir,

348- Rusya'nın Kalas ve Siret taraflarına asker ve mühimmat sevkıyatı yapmasından dolayı, Eflak seraskerliğine atanan Vezir Hasan Pâşâ'nın kapısı halkıyla heman sefer

hazırlıklarını tamamlayıp kışlada ikamet eden Vezir Seyyid Âli Pâşâ'nın kapısı halkından başka Tırnova ve Rusçuk kazalarından tertib ettiği bin yüz nefer piyadeyi de yanına alarak Eflak'ı muhafaza etmesi hususunda verilen emre dâir,

349- Rusçuk'da ikamet eden Vezir Mehmed Pâşâ'nın kapısı halkıyla hazır bulunması hususunda verilen emre dâir,

350- Hacıoğlu Pazarı muhafızı olup bu defa kendisine Maçın, Karasu ve İshakçı havalilerinin seraskerliği kendisine verilen Vezir Abdi Pâşâ'nın, Rusya'nın Kalas ve Siret taraflarına asker ve mühimmat sevkıyatı yapmasından dolayı, kapısı halkıyla hazır bulunması hususunda verilen emre dâir,

351- Kızanlık kazasından Memiş başbuğluğuyla talep edilen yüz on nefer askerin İbrail Kalesi muhafazasına gönderilirken Şumnu ile Silistre arasında firar ettikleri haberinin gelmesi üzerine, ele geçen firarilerin cezalarının verilmesi ve yerlerine kefillerinin gönderilmesi hususunda Kızanlık yöneticilerine verilen emre dâir,

352- Aynı emrin bir kopyasının Gümülcine yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

Verilen emre uyulacağını bildiren Gümülcine kadısının ilamına dâir şerh.

353- Aynı emrin bir kopyasının Dimetoka yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

Verilen emre uyulacağını bildiren Dimetoka naibinin ilamına dâir şerh.

354- Aynı emrin bir kopyasının Cısr-i Ergene yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

Verilen emre uyulacağını bildiren Cısr-i Ergene naibinin ilamına dâir şerh.

355- Aynı emrin bir kopyasının Konak yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

Verilen emre uyulacağını bildiren şerh.

356- Dukakin mutasarrıfı Abdurrahman Efendi'nin iki yüz elli nefer kapısı halkı ve kazalardan yedi yüz elli nefer piyade asker ile sefer sırasında gerekli olan çadır ve gereçlerin tedarik edilerek vakit kaybetmeden ilkbaharda orduda hazır bulunması, kazaların kudreti var

ise asker sayısını yedi yüz elliye çıkararak orduya ulaşmaları, vaktinde lazım olan gereçlerle birlikte gelmeyenler hakkında gereğinin yapılacağı hususunda verilen emre dâir,

357- Aynı emrin bir kopyasının Prizren sancağı mutasarrıfına gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

358- Aynı emrin bir kopyasının İlbasan sancağı mutasarrıfına gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

359- Aynı emrin bir kopyasının Avlonya sancağı mutasarrıfına gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

360- Aynı emrin bir kopyasının Yanya sancağı mutasarrıfına gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

361- Aynı emrin bir kopyasının Ohri sancağı mutasarrıfına gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

362- Aynı emrin bir kopyasının Piriştineli Mâlik Efendi'ye gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

363- Aynı emrin bir kopyasının Avlonya sancağı mutasarrıfına gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

364- Aynı emrin bir kopyasının Leskovik yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

365- Aynı emrin bir kopyasının Manastır yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

366- Aynı emrin bir kopyasının Istrova yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

367- Aynı emrin bir kopyasının Cuma Pazarı yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

368- Aynı emrin bir kopyasının Eğri Bucak yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

369- Aynı emrin bir kopyasının arşamba yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

370- Aynı emrin bir kopyasının Serfice yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

371- Aynı emrin bir kopyasının Toyuran yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

372- Aynı emrin bir kopyasının Usturumça yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

373- Aynı emrin bir kopyasının Radovište yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

374- Aynı emrin bir kopyasının Tikveş yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

375- Aynı emrin bir kopyasının Köprülü yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

376- Aynı emrin bir kopyasının Pirlepe yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

377- Aynı emrin bir kopyasının Kırçova yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

378- Aynı emrin bir kopyasının İştib yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

379- Aynı emrin bir kopyasının Köstendil yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

380- Aynı emrin bir kopyasının Radomir yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

381- Aynı emrin bir kopyasının Dubnice ma'a Cuma yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

382- Aynı emrin bir kopyasının Samakov yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

383- Aynı emrin bir kopyasının Razlık yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

384- Aynı emrin bir kopyasının Sofya yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

385- Aynı emrin bir kopyasının İhtiman yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

386- Aynı emrin bir kopyasının Kıratova ma'a Koçan yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

387- Aynı emrin bir kopyasının Kumanova yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

388- Aynı emrin bir kopyasının İvranya yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

389- Aynı emrin bir kopyasının Üsküb yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

390- Aynı emrin bir kopyasının Köprüce yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

391- Aynı emrin bir kopyasının Piriştine yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

392- Aynı emrin bir kopyasının Petriç yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

393- Aynı emrin bir kopyasının Horpişte yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

394- Aynı emrin bir kopyasının Nasliç yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

395- Aynı emrin bir kopyasının Kesriye yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

396- Aynı emrin bir kopyasının İznebol yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

397- Aynı emrin bir kopyasının Berkofça yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

398- Aynı emrin bir kopyasının Şehirköyü yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

399- Aynı emrin bir kopyasının Prizren yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

400- Aynı emrin bir kopyasının İzladı yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

401- Aynı emrin bir kopyasının Pirespe yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

402- Aynı emrin bir kopyasının Karaferye yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

403- Aynı emrin bir kopyasının Yenice-i Kızılağaç yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

404- Aynı emrin bir kopyasının Silivriye yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

405- Aynı emrin bir kopyasının Saline yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

406- Aynı emrin bir kopyasının Livadiye yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

407- Aynı emrin bir kopyasının Mudoniç yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

408- Aynı emrin bir kopyasının Esedâ'bad yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

409- Aynı emrin bir kopyasının Zalında yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

410- Aynı emrin bir kopyasının İstefe yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

411- Aynı emrin bir kopyasının Üzerek yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

412- Aynı emrin bir kopyasının Kolhazır Oğlu yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

413- Avlonya sancağına bağlı Menteşe kazasında ikamet eden İslam Beyzâdelerin, beş yüz nefer işe yarar askerle, çadırları ve sürücüsüyle birlikte ilkbaharda orduda hazır bulunmaları, aksi takdirde cezalandırılacakları hususunda verilen emre dâir,

414- Aynı emrin bir kopyasının Permed kazasında ikamet eden Halil Bey'e gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

415- Aynı emrin bir kopyasının Permed kazasında ikamet eden Süleyman Bey'e gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

416- Aynı emrin bir kopyasının Permed kazasında ikamet eden İbrahim Beyoğulları'na gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

417- Aynı emrin bir kopyasının Permed kazasında ikamet eden Tahir Bey'e gönderilerek iki yüz nefer askerin istenmesi hususunda verilen emre dâir,

418- Aynı emrin bir kopyasının Bukovin kazasında ikamet eden Hoca İslam Bey'e gönderilerek üç yüz nefer askerin istenmesi hususunda verilen emre dâir,

419- Aynı emrin bir kopyasının Ergili'de ikamet eden Seyyid Bey'e gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

420- Aynı emrin bir kopyasının Âli Zor Pâşâ-zâde Hüseyin Bey'e gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

421- Aynı emrin bir kopyasının İşbat kazasının Dobruca nahiyesinde ikamet eden Hasan Bey'e gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

422- Aynı emrin bir kopyasının Görice kazasında ikamet eden Mâhmud Bey'e gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

423- Aynı emrin bir kopyasının İlbasan'da ikamet eden Ahmed Bey'e gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

424- Aynı emrin bir kopyasının Ulu Deva kazasında ikamet eden Edip Bey'e gönderilerek iki yüz elli nefer askerin istenmesi hususunda verilen emre dâir,

425- Aynı emrin bir kopyasının Piriştine kazasında ikamet eden Hüseyin Bey'e gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

426- Aynı emrin bir kopyasının İlbasan'da ikamet eden Mâhmud Bey'e gönderilerek bin nefer askerin istenmesi hususunda verilen emre dâir,

427- Aynı emrin bir kopyasının İlbasan'da ikamet eden Süleyman Bey'e gönderilmesi husûsunda verilen emre dâir,

428- Yenişehir-i Fener kazasının köy ve kasabalarından talep edilen yedi yüz elli nefer askerin bir reis eşliğinde, ilkbaharda orduda bulunmaları istenmişken bu vazifede kapıcıbaşının ihmali görülmüş olup emre riayet edilmesi hususunda Yenişehir-i Fener yöneticilerine verilen emre dâir,

429- Aynı emrin bir kopyasının Selânik yöneticilerine gönderilmesi ve Selânik'in beş kazasından toplanacak askerlerle birlikte orduya gelmeleri hususunda verilen emre dâir,

430- Aynı emrin bir kopyasının Siroz yöneticilerine gönderilmesi ve Siroz'un üç kazâsından toplanacak askerlerle birlikte orduya gelmeleri husûsunda verilen emre dâir,

431- Aynı emrin bir kopyasının İzdin yöneticilerine gönderilmesi ve İzdin'in iki kazâsından toplanacak askerlerle birlikte orduya gelmeleri husûsunda verilen emre dâir,

432- Aynı emrin bir kopyasının Edirne yöneticilerine gönderilmesi ve Edirne'nin yirmi kazasından toplanacak askerlerin silahtar İbrahim Bey maiyetiyle orduya gelmeleri hususunda verilen emre dâir,

433- Aynı emrin bir kopyasının Tekfur Dağı yöneticilerine gönderilmesi ve Tekfur Dağı'nın on kazasından toplanacak askerlerin reisleriyle birlikte orduya gelmeleri hususunda verilen emre dâir,

434- Aynı emrin bir kopyasının Zihne yöneticilerine gönderilmesi ve toplam dokuz yüz elli nefer askerle birlikte orduya gelmeleri husûsunda verilen emre dâir,

435- Aynı emrin bir kopyasının Gümölcine yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

436- Aynı emrin bir kopyasının Piraveşte yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

437- Aynı emrin bir kopyasının Drama yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

438- Aynı emrin bir kopyasının Yenice-i Karasu ve Haflayık yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

439- Aynı emrin bir kopyasının Tatar Pazarı yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

440- Aynı emrin bir kopyasının Filibe yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

441- Aynı emrin bir kopyasının Kitrit yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

442- Aynı emrin bir kopyasının kapıcıbaşı Selânikli Küçük Yusuf Bey'e gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

443- Alasonya kazası ve köylerinden talep edilen elli nefer askerin bir reis eşliğinde bir neferi bile eksik olmadan, Yenişehir-i Fener'de ikamet eden kapıcıbaşı Zeynel Abidin Bey maiyetine girerek, çadır ve sefer gereçleriyle birlikte, ilkbahardan önce orduda bulunması hususunda Alasonya yöneticilerine gönderilen emre dâir,

444- Aynı emrin bir kopyasının Tırhala kazası yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

445- Aynı emrin bir kopyasının Dömenek yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

446- Aynı emrin bir kopyasının Vesyan yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

447- Aynı emrin bir kopyasının Avrad Hisârı yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

448- Aynı emrin bir kopyasının Yenice-i Vardar yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

449- Aynı emrin bir kopyasının Karaferye yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

450- Aynı emrin bir kopyasının Vidin yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

451- Aynı emrin bir kopyasının Yenice-i Vardar ve Vidin yöneticilerine gönderilmesi ve Karacaova'dan yüz nefer piyadenin bir reis eşliğinde orduya ulaştırılması hususunda verilen emre dâir,

452- Aynı emrin bir kopyasının Temür Hisâr yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

453- Aynı emrin bir kopyasının Felek yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

454- Aynı emrin bir kopyasının Nevrekob yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

455- Aynı emrin bir kopyasının Badracık yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

456- Aynı emrin bir kopyasının Kiriniş yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

457- Aynı emrin bir kopyasının Dimetoka yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

458- Aynı emrin bir kopyasının Sarmık yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

459- Aynı emrin bir kopyasının Havâss-ı Mâhmud Pâşâ yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

460- Aynı emrin bir kopyasının Cısr-i Mustafa Pâşâ yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

461- Aynı emrin bir kopyasının Uzuncaâ'bad-ı Hasköy yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

462- Aynı emrin bir kopyasının Zağra-yı Cedîd yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

463- Aynı emrin bir kopyasının Zağra-yı Âtîk yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

464- Aynı emrin bir kopyasının İslimye yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

465- Aynı emrin bir kopyasının Kızanlık yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

466- Aynı emrin bir kopyasının Yanbolu yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

467- Aynı emrin bir kopyasının Ahî Çelebi yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

468- Aynı emrin bir kopyasının Çirmen yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

469- Aynı emrin bir kopyasının Ruskasrı yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

470- Aynı emrin bir kopyasının Karinâ'bad yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

471- Aynı emrin bir kopyasının Kırkkilise yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

472- Aynı emrin bir kopyasının Saray yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

473- Aynı emrin bir kopyasının Aydos yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

474- Aynı emrin bir kopyasının Vize yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

475- Aynı emrin bir kopyasının Pınar Hisârı yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

476- Aynı emrin bir kopyasının Nevâhî-i Yanbolu yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

477- Aynı emrin bir kopyasının İncecik yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

478- Aynı emrin bir kopyasının Malkara yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

479- Aynı emrin bir kopyasının Keşan yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

480- Aynı emrin bir kopyasının Firecik yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

481- Aynı emrin bir kopyasının Cizr-i Ergene yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

482- Aynı emrin bir kopyasının İpsala yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

483- Aynı emrin bir kopyasının Hayrabolu yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

484- Aynı emrin bir kopyasının Çorlu yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

485- Aynı emrin bir kopyasının Arab Bergos yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

486- Aynı emrin bir kopyasının Babâ-yı Âtık yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

487- Aynı emrin bir kopyasının Bereketli yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

488- Piraveşte kazasından Halil Başbuğluğuyla talep edilen iki yüz elli nefer piyadenin doksan üçünün eksik olduğu anlaşılmış olup bu askerlerin derhal orduya gönderilmeleri, vazifede ihmali görülenlerin cezalandırılacağı hususunda Piraveşte yöneticilerine gönderilen emre dâir,

489- Rusya askerlerinin Osmanlı sınırından geri çekilme süresi tamamlana kadar, hududu muhafazayla görevli askerinin dağılmadan, eskisi gibi yerinde kalıp karşı cepheye karşı harekette bulunmaması hususunda Eflak seraskeri Vezir Hasan Pâşâ'ya verilen emre dâir,

490- Aynı emrin bir kopyasının Eflak voyvodasına gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

491- Aynı emrin bir kopyasının İbrail seraskeri ve Rumeli valisi Vezir Mehmed Pâşâ'ya gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

Verilen emrin duyurulduğunu bildiren İbrail kadısının ilamına dâir şerh.

492- Aynı emrin bir kopyasının Hacıoğlu Pazarı'nda ikamet eden Mecidiye, Babadağı ve Karasu havalileri seraskeri Vezir Abdi Pâşâ'ya gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

493- Aynı emrin bir kopyasının Silistre valisi ve Tuna kapudanı Vezir Ahmed Pâşâ'ya gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

494- Aynı emrin bir kopyasının Rusçuk'da kışlayan Vezir Yeğen Seyyid Mehmed Pâşâ'ya gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

495- Aynı emrin bir kopyasının Yergöğü muhafızı Vezir Osman Pâşâ'ya gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

496- Aynı emrin bir kopyasının İshakçı yöneticilerine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

Verilen emrin duyurulduğunu bildiren İshakçı şerifinin arzu-haline dâir şerh.

497- Aynı emrin bir kopyasının Vidin muhafızı vezire gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

498- Aynı emrin bir kopyasının Varna seraskeri ve muhafızına gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

499- Aynı emrin bir kopyasının Köstence muhafızı Vezir Ahmed Pâşâ'ya gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

Verilen emrin duyurulduğunu bildiren Köstence muhafızının kaimesine dâir şerh.

500- Aynı emrin bir kopyasının Kara Harman muhafızı Vezir Salih Pâşâ'ya gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

Verilen emrin duyurulduğunu bildiren Haleb muhafızının nişanına dâir şerh.

501- Rusya ile Osmanlı İmparatorluğu arasında imzalanan antlaşma maddelerine uyulması ve eskisi gibi kale, sahil ve çevresini muhafaza etmesi ve gayrimüslim fukarayı koruması hususunda Eğriboz muhafızına verilen emre dâir,

Verilen emrin duyurulduğuna bildiren Bağdat muhafızının ilamına dâir şerh.

502- Aynı emrin bir kopyasının İskenderiye mutasarrıfı ve Anadolu valisi Vezir Mâhmud Pâşâ'ya gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

Verilen emre göre sınır muhafazasına dikkat edileceği hususunda Mora mütesellimi ve Trablusgarp dayısının ilamına dâir şerh.

503- Aynı emrin bir kopyasının İnebahtı muhafızına gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

504- Aynı emrin bir kopyasının Bosna valisine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

505- Aynı emrin bir kopyasının Belgrad muhafızına gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

506- Aynı emrin bir kopyasının Mora valisine gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

507- Aynı emrin bir kopyasının Lefkoşa mollasına ve Kıbrıs muhassılına gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

508- Aynı emrin bir kopyasının Kandiye, Hanya ve Resmo muhafızlarına gönderilmesi hususunda verilen emre dâir,

509- Silistre eyaletinin yoklama defterinde mevcut bulunan zeamet ve tımar sahiplerinin alaybeyleri bayrakları altına toplanarak Silistre valisinin maiyetine girmesi ve belirtilen vakitte oldukları mahalde hazır bulunmazlar ise hasılatlarının başkasına devredileceği gibi, kaç sene mutasarrıf olmuşlarsa o kadar seninin hasılatının hazineye devredilmesi veya malından kesilmesi, Silistre eyaletinin zeamet ve tımarının senelik hasılatının yapılarak vali marifetiyle orduya gönderilmesi hususunda Silistre yöneticilerine verilen emre dâir,

510- Osmanlı İmparatorluğu ile Avusturya arasında imzalanan barış antlaşması gereğince Bosna tarafındaki Una nehri verası hududunun belirlenmesi için tayin edilen Mimar Hâfız İbrahim Efendi'nin vefat etmesi nedeniyle yerine liyakat sahibi mimar Hâfız Mehmed Efendi'nin atanması ve sınırı belirlemek için görevlendirilenlerin birlikte hareket ederek Bosna valisinin emrine uymaları hususunda verilen emre dâir,

511- Rusya ile Osmanlı İmparatorluğu arasında barış antlaşması imzalanmış olmasından ve askere ihtiyaç olmamasından dolayı, asker sevkine memur edilen turnacıbaşlıların ocağa geri dönmeleri, memleket sakinleri ve gayrimüslim neferlere zulüm edilmemesi ve onların korunması hususunda Rumeli'nin sol koluna bağlı kazaların yöneticilerine gönderilen emre dâir,

Verilen emre göre hareket edileceğini bildiren Rumeli'nin sol koluna bağlı yirmi bir kazanın mahkemelerinin ilamlarına dâir şerh.

512- Aynı emrin bir kopyasının Rumeli'nin orta koluna bağlı kazaların yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Verilen emre göre hareket edileceğini bildiren Rumeli'nin orta koluna bağlı kazaların kadılarının ilamlarına dâir şerh.

513- Aynı emrin bir kopyasının Rumeli'nin sağ koluna bağlı kazaların yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Verilen emre göre hareket edileceğini bildiren Rumeli'nin sağ koluna bağlı kazaların mahkemelerinin ilamlarına dâir şerh.

514- Rusya ile Osmanlı İmparatorluğu arasında barış antlaşması imzalanmış olup bunun Osmanlı memurlarına olduğu gibi İzmir mollası ve Akdeniz sahilinde bulunan Sakız, İstanköy, Midilli ve diğer adaların yöneticilerine gönderilmesi, vilayet sakinleri ile gayrimüslim fukaraların korunmaları hususunda verilen emre dâir,

515- Aynı emrin bir kopyasının Rodos kadısına gönderilmesine dâir,

516- Aynı emrin bir kopyasının Trabzon beylerbeyi ve muhafızına gönderilmesine dâir,

517- Aynı emrin bir kopyasının Faş muhafızına gönderilmesine dâir,

518- Aynı emrin bir kopyasının Çıldır valisine gönderilmesine dâir,

519- Aynı emrin bir kopyasının Sohum muhafızına gönderilmesine dâir,

520- Aynı emrin bir kopyasının Sinop, Samsun, Canik ve Karadeniz'in Akdeniz'le birleştiği sahilde bulunan kazaların yöneticilerine gönderilmesine dâir,

521- Aynı emrin bir kopyasının Kuban'ın Osmanlı sınırında bulunan Çerkez ve Abaza kabilelerinin yöneticilerine gönderilmesine dâir,

522- Aynı emrin bir kopyasının Sarayönü, Beğşehirli mollalarına ve Rumeli'nin Akdeniz sahiliyle birleştiği civarda bulunan kazaların yöneticilerine gönderilmesine dâir,

Verilen emrin Vezir Mustafa Pâşâ tarafından mahaline ulaştırıldığını bildiren ilama dâir şerh.

523- Erzurum eyaletinin alaybeyleri ile zeamet ve tımar sahiplerinin bundan önce Anapa'ya memur edilmeleri ve lazım olması halinde buldukları mahalde hazır bulunmaları, belirtilen vakitte oldukları mahalde hazır bulunmazlar ise hasılatlarının başkasına

devredileceği gibi, kaç sene mutasarrıf olmuşlarsa o kadar seninin hasılatının hazineye devredilmesi veya malından kesilmesi, hatta bununla yetinilmeyip cezalandırılmaları hususunda Erzurum eyaleti askerinin yoklaması için görevlendirilen memur ve alaybeylerine verilen emre dâir,

524- Aynı emrin bir kopyasının Trabzon eyaleti askerini yoklaması için görevlendirilen memura ve alaybeylerine gönderilmesine dâir,

525- Karaman eyaletinin yoklama defterinde mevcut bulunan zeamet ve tımar sahiplerinin alaybeyleri bayrakları altına toplanarak ilkbaharda Bender Kalesi'nin muhafazasında hazır bulunmaları ve belirtilen vakitte memur oldukları mahalde hazır bulunmazlar ise hasılatlarının başkasına devredileceği gibi, kaç sene mutasarrıf olmuşlarsa o kadar seninin hasılatının hazîneye devredilmesi veya malından kesilmesi, Bender Kalesi'nde askerlerin tekrar yoklanarak firarilerin cezalandırılması, Karaman eyâletinin zeamet ve tımarının senelik hasılatının yapılarak alaybeyleri marifetiyle orduya gönderilmesi hususunda Karaman eyaleti askerini tanzim için görevlendirilen memur ve alaybeylerine verilen emre dâir,

Verilen emrin birkaç gün içinde mahal memurlarına ulaştırılacağını bildiren şerh.

Verilen emrin Vezir Mükerrerem Pâşâ'ya ulaştığını bildiren Paşa'nın ilamına dâir şerh.

526- Aynı emrin bir kopyasının Adana eyaleti mübaşiri ile alaybeylerine gönderilmesi ve İsmail Kalesi'ne memuriyetleri hususunda verilen emre dâir,

İstenen tımar ve zeamet sahiplerinin defterlerinin gönderildiğini bildiren Ermenek kadısı ve Adana müteselliminin kaimesine dâir şerh.

527- Aynı emrin bir kopyasının Rakka eyaleti mübaşiri ile alaybeylerine gönderilmesi ve İsmail Kalesi'ne memuriyetleri hususunda verilen emre dâir,

528- Aynı emrin bir kopyasının Sivas eyaleti mübaşiri ile alaybeylerine gönderilmesi ve Belgrad Kalesi'ne memuriyetleri hususunda verilen emre dâir,

529- Aynı emrin bir kopyasının Diyarbekir eyaleti mübaşiri ile alaybeylerine gönderilmesi ve İsmail Kalesi'ne memuriyetleri hususunda verilen emre dâir,

530- Aynı emrin bir kopyasının Maraş eyaleti mübaşiri ile alaybeylerine gönderilmesi ve Ada Kalesi'ne memuriyetleri hususunda verilen emre dâir,

531- Filibe muhafazası için görevlendirilen Vezir Bican-zâde Âli Pâşâ'nın burada ikamet etmesini gerektirecek bir durumun kalmaması sebebiyle, mansıbında olan Kırşehir'i ne kapı halkıyla birlikte hareket etmesi ve yollarda fukara ve zuafaya zulüm etmemesi hususunda verilen emre dâir,

532- Mihaliç kazasından ordu tarafından talep edilen askerlerin sayısında şaibe görülmüş olup bunun tahkik edilmesi ve bu süre içinde başbuğların kışlada hapsedilmeleri hususunda Mihaliç yöneticilerine verilen emre dâir,

Verilen emir gereğince asker sayısının araştırıldığına dâir Mihaliç naibinin ilamına dâir şerh.

533- Aynı emrin bir kopyasının Kirmasti görevlilerine gönderilmesine dâir,

Verilen emir gereğince asker sayısının araştırıldığına dâir Kirmasti naibinin ilamına dâir şerh.

534- Aynı emrin bir kopyasının Aydıncık görevlilerine gönderilmesine dâir,

Verilen emrin geriye dönüp saklandığına dâir şerh.

535- Siroz mübayaacısının Yergöğü'ye nüzûl emini olarak atanmasından dolayı yerine birini vekil bırakarak önceki memuriyetinden istifa etmesi emri verilmiş, ancak Rusya ile barış antlaşması imzalanmış olup Yergöğü'de nüzûl eminine ihtiyaç olmadığından bu memuriyetten affedilmesi hususunda Siroz yöneticilerine verilen emre dâir,

536- Rusya ile savaşın sona erdiğinin ve barış antlaşması imzalanmış olduğunun Mısır yöneticilerine duyurulması ve fukara ve zuafanın korunması hususunda verilen emre dâir,

537- Galata muhafazası için görevlendirilen Seyyid Osman Pâşâ'nın, burada ikamet etmesini gerektirecek bir durumun kalmaması sebebiyle, mansıbında olan Alaiye'ye kapı halkıyla birlikte hareket etmesi ve yollarda fukara ve zuafaya zulüm etmemesi hususunda verilen emre dâir,

538- İçil sancağı mutasarrıfı olan Adapazarlı Hüseyin Efendi'nin, burada ikamet etmesini gerektirecek bir durumun kalmaması sebebiyle, Selvi kasabasının eşkıyadan korunması için kapı halkıyla birlikte buraya hareket etmesi, fukara ve zuafanın eşkıyadan korunarak himaye edilmesi hususunda verilen emre dâir,

539- Osmanlı İmparatorluğu ile Rusya arasında barış antlaşması imzalanmış olup asker ihtiyacının kalmamasından dolayı, Adana'da bulunan kışla askerlerinin vilayetlerine geri dönmelerine izin verilmesi hususunda Adana yöneticilerine verilen emre dâir,

540- Aynı emrin bir kopyasının Filibe yöneticilerine gönderilmesine dâir,

541- Aynı emrin bir kopyasının Gelibolu yöneticilerine gönderilmesine dâir,

542- İbrail'de mevcut olan Rumeli eyaletlilerinden, firar edenlerin zeamet ve tımarlarının başkalarına devredilmesi, yoklamada mevcut bulunanların ise ilkbaharda memur olacakları mahalde hazır bulunmaları şartıyla sancaklarına dönmeleri için izin verilmesi hususunda Rumeli valisi ve İbrail canibi seraskerine verilen emre dâir,

543- Vidin'de ikamet eden otuz üç bölüğün çorbacısı Hüseyin Efendi'nin, ortasıyla birlikte orduya varması, neferatı gereği gibi düzene sokarak yollarda fukara ve zuafaya zulüm etmemesi hususunda verilen emre dâir,

544- Karahisâr-ı Sâhib, Bilecik, Ilgın, Yenişehir-i Burusa'dan istenen toplam 138 neferin, bir mübaşir eşliğinde İbrail'e gönderilerek muhafaza hizmetinde bulunmaları ve bir ferdin bile firar etmemesi hususunda İbrail muhafızı Vezir Mâhmud Pâşâ'ya verilen emre dâir,

545- Aynı emrin bir kopyasının İbrail muhâfızına gönderilerek Kete, Pazarköyü, Balıkesir, Kula kazâlarından istenen toplam 220 nefer askerinin çavuş eşliğinde İbrail'e gönderilmesine dâir,

546- Aynı emrin bir kopyasının Eflak canibinde olan Vezir Hasan Pâşâ'ya gönderilerek Akşehir kazasından 56 neferin maiyetine girmesine dâir,

Verilen emir gereğince 58 nefer süvarinin Rusçuk'dan Eflak'a girdiğini bildiren Rusçuk muhafızının ilamına dâir şerh.

547- Aynı emrin bir kopyasının İbrail muhafızına gönderilerek Mihaliç, Kirmasti, Aydıncık, Babâ-yı Âtık, Yenice-i Karasu, Sandıklı, Tekin, Ortaköy, Kepsud ve Tire'den talep edilen toplam 249 nefer askerinin İbrail'e memuriyetlerine dâir,

548- Aynı emrin bir kopyasının Eflak canibinde olan Vezir Hasan Pâşâ'ya gönderilerek Sığla ve İnegöl Burusa'dan toplam 181 nefer askerinin çavuş eşliğinde Eflak'a gönderilmesine dâir,

549- Aynı emrin bir kopyasının İbrail muhafızına gönderilerek Nevrekob, Gölpazarı, Mekri, Ünye ve Çırpan'dan toplam 329 neferin mübaşir eşliğinde İbrail'e gönderilmesine dâir,

550- Aynı emrin bir kopyasının İbrail muhafızına gönderilerek Filibe ve Mihaliç kazasına bağlı Sincan'dan toplam 125 nefer askerin İbrail'e gönderilmesine dâir,

551- Aynı emrin bir kopyasının Silistre valisi ve Tuna kapudanı vezire gönderilmesi ve Üsküb kazasından 325 neferin şimdilik Silistre'de ikamet etmelerine dâir,

Verilen emir gereğince üç yüz nefer askerin Silistre'de ikamet ettirildiğini bildiren Silistre valisinin ilamına dâir şerh.

552- Aynı emrin bir kopyasının Eflak canibinde olan Vezir Hasan Pâşâ'ya gönderilerek Zihne'den 194 neferin İbrail'e gönderilmesine dâir,

Osman bölükbaşı maiyetiyle 92 neferin gönderildiğini bildiren Vezir Hasan Pâşâ'nın ilamına dâir şerh.

Ruşçuk'a varan 115 nefer süvari ve 244 nefer piyade hasta olup Rusçuk'da kalan 12 neferin bir mübaşir eşliğinde Eflak'ın karşı yakasına geçtiğini bildiren Rusçuk muhafızının ilamına dâir şerh.

553- Aynı emrin bir kopyasının Eflak cânibinde olan Vezir Hasan Pâşâ'ya gönderilerek 119 nefer piyâde ve 60 nefer süvarinin Eflak'a gönderilmesine dâir,

554- Aynı emrin bir kopyasının İbrail muhafızı Vezir Mâhmud Pâşâ'ya gönderilerek Edirne, Karacık, Keşan, Söğüt, Filibe'den toplam 487 neferin İbrail'e gönderilmesine dâir,

Sözü edilen askerlerin memur oldukları mahale vardıklarını bildiren İbrail muhafızının ilamına dâir şerh.

555- Aynı emrin bir kopyasının Eflak canibinde olan Vezir Hasan Pâşâ'ya gönderilerek Muğla ve Şeyhlü'den toplam 91 nefer askerin Eflak'a gönderilmesine dâir,

556- Aynı emrin bir kopyasının İbrail muhafızı Vezir Mâhmud Pâşâ'ya gönderilerek İslimye ve İzvodi'den toplam 150 nefer piyade askerin İbrail'e gönderilmesine dâir,

557- Aynı emrin bir kopyasının İbrail muhafızı Vezir Mâhmud Pâşâ'ya gönderilerek Yakova ve Kalkandelen'den toplam 157 nefer askerin İbrail'e gönderilmesine dâir,

558- Aynı emrin bir kopyasının Maçın ve Karasu havalileri seraskeri Vezir Abdi Pâşâ'ya gönderilerek Güzel Hisâr, Doğan Hisârı ve Selânîk'ten toplam 277 neferin serasker maiyetine girmesine dâir,

Selânik kazasından talep edilen askerin vardığını bildiren Vezir Abdi Pâşâ'nın ilamına dâir şerh.

559- Aynı emrin bir kopyasının Silistre valisi Vezir Ahmed Pâşâ'ya gönderilerek Tatar Pazarı'ndan 112 neferin vezir maiyetine girmesine dâir,

560- Aynı emrin bir kopyasının Maçın ve Karasu havalileri seraskeri Vezir Abdi Pâşâ'ya gönderilerek Selânik, Atranos ve Avrad Hisârî'nden toplam 141 nefer askerin serasker maiyetine girmesine dâir,

Talep edilen askerlerin, ulaştığını bildiren seraskerin ilamına dâir şerh.

561- Aynı emrin bir kopyasının Maçın ve Karasu havalileri seraskeri Vezir Abdi Pâşâ'ya gönderilerek Alaiye, İshaklı ve Burdur'dan toplam 160 nefer süvari askerin serasker maiyetine girmesine dâir,562- Aynı emrin bir kopyasının Rusçuk'da ikamet eden Vezir Yeğen Mehmed Pâşâ'ya gönderilerek Isparta'dan 281 neferin Rusçuk'a gönderilmesine dâir,

Talep edilen askerin, ulaştığını bildiren vezirin ilamına dâir şerh.

563- Aynı emrin bir kopyasının Maçın seraskeri Abdi Pâşâ'ya gönderilerek Selânik ve Harmancık'dan toplam 107 nefer askerin serasker maiyetine girmesine dâir,

564- Aynı emrin bir kopyasının Maçın seraskeri Abdi Pâşâ'ya gönderilerek Selânik ve Şuhud'dan toplam 112 nefer askerin serasker maiyetine girmesine dâir,

565- Aynı emrin bir kopyasının Maçın seraskeri Abdi Pâşâ'ya gönderilerek Ankara, Bozkır ve İpsala'dan toplam 251 nefer süvarinin serasker maiyetine girmesine dâir,

Ankara kazasından istenen askerin ulaştığını bildiren, seraskerin ilamına dâir şerh.

566- Aynı emrin bir kopyasının Tırnova'da ikamet eden memur Vezir Âli Pâşâ'ya gönderilerek Manastır kazasından 280 askerin vezir maiyetine girmesine dâir,

567- Yergöğü Kalesi'ne memur edilen Osman Efendi'nin, burada ikamet etmesini gerektirecek bir durumun kalmamasından dolayı, elinde bulunan mühimmatı kale dizdarına teslim ederek maiyetindeki askerlerle birlikte orduya dönmesi, Müslim ve Gayrimüslim halka zulüm edilmemesi hususunda verilen emre dâir,

568- Rusçuk Kalesi'nde cephane mühimmatı muhafazasına memur edilen Ahmed Efendi'nin, burada ikamet etmesini gerektirecek bir durumun kalmamasından dolayı, elinde

bulunan mühimmatı kale dizdarına teslim ederek maiyetindeki askerlerle birlikte orduya dönmesi, Müslim ve Gayrımüslim halka zulüm edilmemesi hususunda verilen emre dâir,

569- Rusya ile barış yapılmasından dolayı, Varna ordusu yeniçeri zabitanın maiyetindeki ortaları feshedip mühimmatlarının orduya gönderilmesi ve kendisinin iki adet ortalarla muhafazada kalması hususunda Osman Efendi'ye verilen emre dâir,

570- Aynı emrin bir kopyasının İbrail ordusu yeniçeri zabitanına gönderilmesine dâir,

571- Aynı emrin bir kopyasının Yergöğü yeniçeri zabitanına gönderilmesine dâir,

* Filibe'de ikamet eden saray cebecileri çorbacılarından İsmail ve Selim Efendilerin maiyetleriyle birlikte Edirne'ye gelmeleri hususunda verilen emre dâir,

* Filibe'de ikamet eden topçu ortalarından çorbacı Hüseyin ve Seyyid Âli Efendilerin ortalarıyla birlikte Edirne'de orduya gelmeleri hususunda verilen emre dâir,

572- Avusturya ile Osmanlı İmparatorluğu arasında yapılan antlaşma gereğince Eflak arazi ve kazaları ile Boğdan Kalesi kazalarının Osmanlı İmparatorluğu'na teslim edilmesi, iki devleti ayıran sınırın aynen devam etmesi, ağır kış şartları nedeniyle sınır belirleme çalışmalarının ilkbahara bırakılması, Osmanlı İmparatorluğu ile Rusya arasında Turla Nehri'nin sınır olması ve Boğdan ile Eflak sınırının belirlenmesine memur edilen maliye tezkirecisi Abdullah Efendi'nin, Avusturya tarafından tayin edilen muhaddid ile Eflak ve Boğdan voyvodalarıyla beraber sınırı belirlemesi hususunda verilen emre dâir,

573- Aynı emrin bir kopyasının Boğdan voyvodasına gönderilmesine dâir,

574- Eflak hududunun belirlenmesi için Eflak voyvodasının, mimar halifelerinden Nurullah Halife ile birlikte vakit kaybetmeden çalışmalara başlaması hususunda verilen emre dâir,

575- Belgrad muhafızı maiyetine memur edilen Tırhala sancağı mutasarrıfı Mehmed Efendi'nin, burada ikamet etmesini gerektirecek bir durumun kalmamasından dolayı, mansıbı olan Tırhala'ya dönmesi, fukara ve zuafaya zulüm etmemesi hususunda verilen emre dâir,

576- İbrail'de olan Rumeli valisi Vezir Mehmed Pâşâ ve İbrail muhafızı Vezir Mâhmud Pâşâ'nın, Rusya ile barış yapılmasından dolayı, buradaki askerlerin vilayetlerine

geri gönderilmeleri, kendilerinin de uygun bir memuriyet verilene kadar, yalnız kapı halklarıyla beraber İbrail'de ikamete devam etmeleri hususunda verilen emre dâir,

577- Aynı emrin bir kopyasının Eflak'da olan Vezir Hasan Pâşâ'ya gönderilmesine dâir,

578- Aynı emrin bir kopyasının Varna muhafızı Vezir Ferhad Pâşâ'ya gönderilmesine dâir,

579- Aynı emrin bir kopyasının Hacıoğlu Pazarı'nda olan Vezir Hacı Abdi Pâşâ'ya gönderilmesine dâir,

580- Aynı emrin bir kopyasının Tuna kapudanı Ahmed Pâşâ'ya gönderilmesine dâir,

581- Aynı emrin bir kopyasının Rumeli valisi maiyetinde olan Yusuf Efendi'ye gönderilmesine dâir,

582- Osmanlı ordusunun Şumnu'dan Edirne'ye hareketi kaçınılmaz olup, şimdilik sipahiler ağası ve kâtibi, silahdar ağası ve kâtibi, Bölükan-ı Erbaa ocakları zabitanı, halife ve çavuşlarının Hacıoğlu Pazarı kasabasında eskisi gibi ikamet etmeleri hususunda verilen emre dâir,

583- Selânik sancağı mutasarrıfı olup Mankalya muhafızlığına atanan Vezir Morevî Ahmed Pâşâ'nın, Rusya ile barış yapılmasından dolayı, burada ikamet etmesini gerektirecek bir durumun kalmaması nedeniyle mansıbı olan Selânik'e kapı halkıyla birlikte geri dönmesi, fukara ve zuafaya zulüm etmemesi hususunda verilen emre dâir,

584- Niğde sancağı mutasarrıfı olup Varna seraskerliğine atanan Vezir Abdullah Pâşâ'nın, Rusya ile barış yapılmasından dolayı, burada ikamet etmesini gerektirecek bir durumun kalmaması nedeniyle mansıbı olan Niğde'ye kapı halkıyla birlikte geri dönmesi, fukara ve zuafaya zulüm etmemesi hususunda verilen emre dâir,

585- İbrail'de olan Vezir Osman Pâşâ'nın, kapı halkıyla beraber acilen orduya katılmak üzere Şumnu'ya gelmesi, mevcut olan mühimmat ve sefer gereçlerini koruması, fukaranın himaye edilerek koruma altına alınması hususunda verilen emre dâir,

586- Aynı emrin bir kopyasının Karahisâr-ı Sâhib mutasarrıfı olup Yergöğü'de olan Vezir Osman Pâşâ'ya gönderilmesine dâir,

587- Çirmen mutasarrıfı olup İsmail ve Kili kaleleri muhafızlığına atanan Kara Mehmed Efendi'nin, kapı halkıyla birlikte derhal hareket ederek İbrail'e gelmesi, Antlaşma gereğince Rusya tarafından Osmanlı İmparatorluğu'na terk edilecek olan İsmail ve Kili kalelerinin tesliminde hazır bulunması, mevcut mühimmatın deftere kaydedilmesi, Müslim ve Gayrimüslim halkın zulümden korunması ve refâh içinde yaşamalarının sağlanması için bu havâlînin mamur edilmesi hususunda verilen emre dâir,

588- Ada Kebir eski muhâfızı Ömer Pâşâ'nın, Irşova ve Ada Kebir ağalarının yoklanmaları sırasında kusuru görülmesinden dolayı görevine son verilerek Sofya'ya gönderilmesi ve yerine İbrahim Efendi'nin atanması, kendisinin kapı halkıyla birlikte vakit geçirmeden Ada Kebir'e ulaşarak kaleyi ve halkı muhafaza etmesi hususunda verilen emre dâir,

589- Maraş valisi ve Balçık muhafızı olan Vezir Cura-zâde Ahmed Pâşâ'nın Balçık'da ikamet etmesini gerektirecek bir durumun kalmamasından dolayı, kapı halkıyla birlikte acilen Filibe'ye doğru hareket etmesi, Müslim ve Gayrimüslim halkı koruyarak fukaraya zulüm etmemesi hususunda verilen emre dâir,

590- Edirne yöneticilerine kazalar dâhilindeki uygun yerlere acilen tepeler inşa ettirilmesi ve yolların temizlenmesi, ancak bu vazife için fukara halktan para talep edilmemesi hususunda verilen emre dâir,

591- Daha önce Silistre valisi olarak görev yapan ve Hacıoğlu Pazarı'nda ikamet eden Abdi Pâşâ'nın, vazifesindeki başarılarından dolayı Selânik ve Kavala sancaklarının kendisine tevcih edilmesi, bir müddet daha Hacıoğlu Pazarı'nda ikamet etmesi, tayin edilecek mütesellime fukara ve zuafayı koruyarak himaye etmesini tembihlemesi hususunda verilen emre dâir,

592- Köstence'de ikamet eden Bağdadî Ahmed Efendi'nin burada ikametini gerektirecek bir durumun kalmaması ve sıkıntı yaşamaması için, kapı halkıyla birlikte Edirne'ye hareket etmesi, fukara ve zuafaya zulüm etmemesi hususunda verilen emre dâir,

593- Çatalca nahiyesinden Osmanlı donanması için talep edilen 30 nefer kalyoncunun, seferin sona ermesi sebebiyle affedilmeleri, fukara ahaliye zulüm edilmemesi hususunda naibe verilen emre dâir,

594- Belgrad canibine memur edilen Ahmed Vasıf Efendi'nin görevinin sona ermesi ve burada ikametini gerektirecek bir durumun kalmaması sebebiyle, İstanbul'a geri dönmesinin istenmesi hususunda verilen emre dâir,

Vazifesinin sona ermesi sebebiyle geri döndüğünü bildiren Ahmed Vasıf Efendi'nin ilamının başmuhasebede saklanması için gönderildiğine dâir şerh.

595- Osmanlı İmparatorluğu ve Avusturya arasında imzalanan antlaşma gereğince, iki devletin delegeleri nezdinde Semendire Kalesi'nin Osmanlı İmparatorluğu'na teslim edilmesi ve kale içindeki harp mühimmatı ile diğer gereçlerin devredilmesine dâir,

596- Osmanlı İmparatorluğu ve Avusturya arasında imzalanan antlaşma gereğince, iki devletin delegeleri nezdinde Böğürdelen Hisârı'nın Osmanlı İmparatorluğu'na teslim edilmesi ve kale içindeki harp mühimmatı ile diğer gereçlerin devredilmesine dâir,

597- Osmanlı İmparatorluğu ve Avusturya arasında imzalanan antlaşma gereğince, iki devletin delegeleri nezdinde Belgrad Kalesi'nin Osmanlı İmparatorluğu'na teslim edilmesi ve kale içindeki harp mühimmatı ile diğer gereçlerin devredilmesine dâir,

598- Osmanlı İmparatorluğu ile Avusturya arasında imzalanan Antlaşma gereğince, Zıştovi kasabasında iki devletin delegeleri nezdinde, Erdel İle Eflak arasındaki hududun belirlenmesi ve Ada Kebir Kalesi ile Kestel palankasının teslimi ve kalede mevcut bulunan harp gereçlerinin mühimmat defterine kaydına dâir,

599- Osmanlı İmparatorluğu ve Avusturya arasında imzalanan antlaşma gereğince, iki devletin delegeleri nezdinde, Boğdan ile Erdel arasındaki hududun belirlenmesine dâir,

BÖLÜM 3: METNİN TRANSKRİPSİYONU

[1]

1

Sen ki vezîr-i a'zamım vekîl-i mutlakım Yusuf Pâşâ'sın,

Seni selâm-ı selâmet-encâm-ı şâhâne ve nevâziş-i iltifât-ı mülûkânem ile terkîm ve taltîf eylediğimden sonra ma'lûmun olsun ki sâ'id-i rütbe-i sadâret-i uzmâ olduğundan berü âkılâne hareket ve umûr-ı seferiyyeyi lâıyıkı üzre tanzîmde ibrâz-ı gayret eylediğin nezd-i şâhânemde ma'lûm ve makbûl ve bâ-husûs bu def'a Mâhrûse-i Edirne'de kapu kullarımızın bir kıst mevâcibleri ihrâc ve tevzî'i ile taraf-ı hümâyûnum için isticlâb-ı da'avât-ı hayriyelerine muvaffık olduğun sâmi'a-i hümâyûnuma mevsûl olmağla du'â-yı hayr-ı tâcdâ[râ]nem olmuşundur bu def'a seni taltîf ve ikrâm için hâssa hila'-ı mülûkânemden semmûr-ı câlib-i hubûra dûhte bir sevb hil'at-i hâkanî ve bir kabza mücevher hançer-i sultânî inâyet ve ihsân-ı husrevânem olup hazînedar ağa kulum ile irsâl olunmağla teşrîfât-ı mekârim-simât-ı şâhânemi hatavât-ı ta'zîm ile istikbâl ve hil'at-i pâdişâhânemi zîver-i dûş-ı sadâkat ve hançer-i berk-eser-i mülûkânemi bend-i miyân-ı hamiyet ve müfâharet eyledikten sonra devâm-ı ömr ü devletim da'avâtını te'diyeye dikkat ve tahliye olunmuş ve olunacak serhaddât-ı mansûremin tanzîm ve takviyeleri ve sefer takrîbiyle pâ-zede olan memâlik-i mâhrûse-i şâhânemin kemâ fi's-sâbık [i]'mârı ve fukarâ ve zu'afânın âsâyış ve istirâhatleri esbâbını istihsâle ve bâ-husûs ocaklarımın kavânîn-i kadîme-i mer'iyye üzre nizâm ve intizâmlarına ve hâdeme-i sâ'ire-i saltanatımın nizâm-ı hâlleri levâzımını istikmâle ve'l-hâsıl makam-ı sadârete müteferri' kâffe-i hutûbun lâıyıkı üzre te'diyelerine bi'l-istiklâl ikdâm ve himmet eylesin Cenâb-ı müsehhilü'l-umûr kâffe-i umûrda seni ve re'y ve emrin ile hareket eden sadâkat-kârân-ı devletimi muvaffak ve berhûdâr eyleye âmîn.

2

Sen ki vekîl-i mutlak ve Serdâr-ı Ekremim Yusuf Pâşâ'sın,

Seni selâm-ı şâhâne ve nevâziş-i mülûkânemle tekrîm ve taltîf eyledikten sonra ma'lûmun olsun ki Devlet-i Âliyye'mle Rusyalu beyninde el-hâletü hâzihî musâlaha mün'akid olup gaile-i sefer ber-taraf olduğundan Ordu-yı Hümâyûnumun taşrada ikameti beyhûde idüğü Anadolu ve Rumili'de vâki' ekser mâhallerin nizâmları muhtell olduğundan bunların nizâmları ve rü'yeti muktezî ve mehâmm-ı saltanat-ı seniyyemîn tesviye ve tanzîmleri beher-hâl Ordu-yı Hümâyûn'unumun Dâru'l-hilâfe'ye gelmesine mevkuf olduğundan Âsitâne-i Âliyye'mde ihrâc olunacak teka'udîn mevâcibleri tevzî'ini müte'âkib Ordu-yı Hümâyûnumun Âsitâne-i Âliyye'me duhûlüne izn ve ruhsat-ı mülûkânem erzânî

kılındığından da'vet için hazînedar ağa kulum gönderilmekle nısf-ı Şa'bân'dan mukaddemce Âsitâne'ye duhûl tasmîm olunarak Ordu-yı Hümâyûn'umu istishâb ile Edirne'den hareket ve livâ-i şerîf-i gufrân-redîf sâyesinde müstazıll olarak vakt-i mev'ûdda atebe-i ulyâ-yı mülûkâneme ruh-sûde olasın. Cenâb-ı Hakk tevfikine muvaffak eyleye âmîn.

Kayd-ı târîh 25 B. sene [1]206.

[2]

Mühimme Defteri

Fi Evâsıt-ı Zi'l-hicce sene 1205

Tahdîde dâir vârid olan tahr[îr]ât mefhûmu Fî 8 S. sene [120]7 târîhinde işbu defterin zîrinde muharrerdir.

3

Ricâl-i Devlet-i Âliyye'mden sâbıka yeniçeri kâtibi olup bu def'a muhaddid ta'yîn olan İsmail İsmetî zîde mecdühûya hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Nemçe Devleti beynlerinde derkâr olan muhâsama ve mu'âdât mübeddel-i silm ü musâfât olup işbu mâh-ı Zi'l-hiccetü'ş-şerîfenin üçüncü gününde tarafeyn murahhasları beynlerinde mübâdele olunan musâlaha-i kat'iyye ahidnâmesinin dördüncü ve altıncı mâddelerinde devlet-i imparatoriye bin iki yüz iki senesi Cumâde'l-ûlâsının ikisinde cârî istatüsko istrakt esâs-ı makbûlüne tarafından dahi her şey tatbîk ve Devlet-i Âliyye'min mu'âmele-i dostî ve hakkanîyetine kâmilen mukabele ve tevâfuk zımnında ta'ahhüd eder ki işbu seferde imparator-ı müşârun-ileyhin askeriyle istîlâ olunan cem'-i memâlik ve arâzî ve kılâ' ve şehirlere ve palankaları her kangı isim ve şöhrat ile meşhûr iseler bi'l-cümle Devlet-i Âliyye'ye tahliye terk ve redd ü teslîm ve sâbıku'z-zıkr bin iki yüz iki senesi Cumâde'l-ûlâsının ikisi târîhinde iki devleti tefrîk eyleyen hudûd-ı kadîmeyi bî-aynihâ ibka eyleye ve istîlâ olunan Devlet-i Âliyye'nin kılâ' ve bıkâ' ve palankalarını hîn-i istîlâda derûnlarında mevcûd Devlet-i Âliyye'nin edetlerya ya'nî top ve emsâli âlât-ı harbiye-i seferiyyeleriyle buldukları hâl üzere redd ü teslîm etmeği ta'ahhüd eder. Tasdîknâmelerin mübâdelesi akibinde tarafeynden tahliyelere ve istîlâ-dîde olan cümle mâhallerin teslîm ve tesellümlerine ve âti'l-beyân olan müddetlerde iki devletin hudûd-ı kadîmeleri ibkasına cânibeynden mübâşeret oluna ve iki tarafın mübâşirleri Belgrad ahidnâmesinin on üçüncü mâddesiyle olgeldüğü üzere intihâb ve sâ'ir mübâşirler dahi bin iki yüz iki Cumâde'l-ûlâsının ikisinden mukaddem cânibeynin mutasarrıf oldukları arâzînin istatüsko istrakt ka'idesi üzere Bosna ve Sırb memâlik hudûdunu îfâ zımnında Nehr-i Una'nın yukarı tarafına me'mûr olacak

mübâşirlere tasdîknâmeler mübâdelesi gününden bed' ile iki mâh müddet tahsîs olunur zîrâ müddet-i mezkûre kılâ'ın istihkâmât-ı cedîdesini hedm ve hîn-i istîlâda buldukları hey'ete ircâ' ve kezâlik kal'alar ve palankalar derûnunda mevcûd cem'-i edetlerya ya'nî top ve emsâli âlât-ı seferiyye ve mühimmât-ı harbiye ve zehâyirin nakl ve celbleri zımnında müddet-i mezkûrenin lüzûmu derkârdır deyü mûnderic ve yine yevm-i mezkûrda alınıp verilen mu'âhede-i mâhsûsa senedinin evvelki mâddesinde Devlet-i Âliyye'nin mutasarrıf olduğu arâzî eyâlet-i Tımışvar'a ve Nehr-i Una'nın sol yakasında vâki' kazâlara dâir devlet-i imparatoriyenin metâlibine mebnî kable's-sefer meftûh bir müzâkere bulunmaktan nâşî mu'âhid olan iki ulu devletler havâlî-i mezkûrede hudûd-ı kadîmenin noksân ve kusûrun mütâla'a ve terâzî-i tarafeyn ve tevâfuk-ı cânibeyn ile fîmâ-ba'd tağyîr ve tebdîl olunmayacak vech üzre ibka ve tetmîm irâdesinde olup işbu mu'âhedenin mâdde-i sâniye ve sâlisinde musarrah kat'î râbıtaya karâr vermişlerdir şöyle ki zikr olunan râbıta ile müzâkere-i sâbıka-i mezkûreye müteferri' olan cem'-i mevâdd-ı matlûbeyi müesses ve kat'î fasl u hasm etmeğe rızâ-dâde olmuşlardır. Üçüncü mâddesinde kaldı ki Una'nın sol yakasında vâki' kazâlara dâir mu'âhid olan iki ulu devletler bi't-terâzî râbıta vermişlerdir ki devleteynin hudûdu fîmâ-ba'd mü'ebbeden vech-i âti'l-beyân üzre tanzîm olunalar işbu şarta merbût olan harîtada sürh ile tersîm olunduğu vech üzre cânibeynin hudûdunu tefrîk edecek hatt-ı cedîd ol havâlîde harîta-i mezkûrede iş'âret olunmuş mâhalden Galine nehrinin sâhil-i yemîninden şurû' eyleye ve Ciniti kazâsıyla mâ'ân devlet-i imparatoriyenin tasarrufunda terk etmek üzre ol tarafda olan bir küçük ırmağın doğruluğuna medd oluna ve harîtada sarı renk ile beyân olunan İstorlik yâhûd İstorliç nâm Devlet-i Âliyye kal'ası enhâsından çekile bu vechile ki kal'a-i mezkûre ve top mesâfesiyle tasrîh olunacak enhâsı Devlet-i Âliyye'nin tasarrufunda kal'a ve andan hatt-ı mezkûr doğru yoldan Forane üzerine varıla ve nehr-i mezbûrun akındısına hilâfen Derzenik kazâsıyla mâ'ân devlet-i imparatoriyenin tasarrufunda kalmak üzre gidile ba'dehû hatt-ı mezkûr Ezmolyanac dağından ve Nikvo nâm mâhalden tahdîd oluna ve andan ol tarafda vâki' yüksek dağdan geçirile ki cebel-i mezkûrun eteğinde harîtada sarı ile iş'âret olunan Layaz nâm mâhalli mevcûddur ve sarı ile iş'âret olunan vakıfdan yukarı bir sâ'at mesâfe Nehr-i Una sâhiline varınca çekile ve andan hatt-ı mezkûr Nehr-i Una'nın sol yakasını çıkararak garb tarafında vâki' menba'ma dek sürh ile iş'âret olunan hatt üzre varılıp yüksek dağların hizâsıyla ana doğru yoldan hudûd-ı selâse-i hâliyeye müntehî ola şöyle ki ehl-i İslâm esterencesi Devlet-i Âliyye'nin tasarrufunda terk oluna Devlet-i imparatoriye ta'ahhüd eder ki bir dürlü bahâne ve illet ile vechen mine'l-vücûh işbu mâdde ile Devlet-i Âliyye tarafından terk olunan kazânın bi'l-cümle mesâfesinde bilâ-istisnâ bir dürlü istihkâmâtı ta'mîr etmeye ve müceddeden binâ ve inşâ eylemeye dördüncü mâddesinde devlet-i imparatoriye dahi yukaruki Una'ya dâir işbu mu'âhede-i mâhsûsanın şart-ı sâni ve sâlisinde râbıta-pezîr olduğu vech üzre

hudûdun kat'iyet-i nizâmında Devlet-i Âliyye'nin ibrâz eylediği mu'âmele-i dostânesine kendü tarafından dahi mukabele ve devleteyn beyninde teyemmünen akd olunan musâlahayı bir kat dahi temhîd ve te'kîd zımında sarîhan ve tevâtüren beyân eder ki işbu hudûd nizâmını

[3]

Kat'î olmak üzere i'tibâr ve ikrâr eder ve vaz' olunan hudûd-ı mezkûreden ziyâde müstakbelde bir dürlü iddî'âsı kalmadığını mu'terif ve müte'ahhid olur beşinci mâddesinde devlet-i imparatoriye sâbıku'l-beyân olan hudûd tanzîmi için rızâ ve memnûniyetini izhâr zımında ta'ahhüd eder ki Devlet-i Âliyye'den istîlâ eylediği cem'-i kal'aları ve palanka ve kasterleri el'ân buldukları hâl üzere ta'mîr ve inşâ olunan istihkâmât-ı cedîdenin birisini hedm etmeyerek redd ü teslîm eyleye bu takdîrce ahidnâme-i kat'iyyenin altıncı mâddesinin nihâyetinde mezkûr hedm eylemek kayd u şartından keff-i yed eder, altıncı mâddesinde kezâlik istîlâ-dîde olan cem'-i arâzînin bir ân evvel kabza-i tasarruf ve mülkiyetine idhâlleri zımında Devlet-i Âliyye'nin izhâr eylediği hâhiş ve rağbetine Devlet-i İmparatoriye muvâfakat ederek ahidnâmenin altıncı mâddesinde tahliyeler için vaz' olunan müddetlerin kasr u takrîbini rızâen kabûl ve icâbet eder ve Devlet-i Âliyye ise râbita verir ki zikr olunan müddetler ahidnâmenin imzâsı gününden hesâb olunup tasdîknâmelerin mübâdelesî gününden hesâb olunmaya ya'ni istîlâ olunan sâ'ir bi'l-cümle arâzî için bugünkü günden altmış gün müddeti hesâb oluna deyü musarrâh ve mestûr olduğuna binâen bu husûsun tanzîmine sadâkat-kârân-ı Devlet-i Âliyye'mden bir mütebassır ve kâr-âgâh ve mütediyyin-i sâhib-i intibâhın ta'yîn ve tahsîsî mühim ve muktezî ve sen ki mûmâ-ileyhsin ricâl-i saltanat-ı seniyyem beynlerinde hıdemât-ı Devlet-i Âliyye'min ber-vefk-ı matlûb idâre ve rü'yetinde rüşd ve dirâyet ve mezîd-i sıdk ve fetânet ile mevsûf olup sûtûn-ı rızâ-yı meyâmin-iktizâ-yı mülûkâneme muvâfık ve kavânîn-i istikamet ve basîrete mutâbık hıdmet zuhûru me'mûl ve melhûz-ı şâhânem olmakdan nâşî hâssaten mübâşir ve muhaddid ta'yîn ve Hâcegân-ı Dîvân-ı Hümayûn'umdan mi'mâr-ı sâbık Hâfız İbrahim zîde mecdühû dahi mi'mâr nasb ve ta'yîn olunmağla hemân Ordu-yı Hümayûn'umdan hareket ve Bosna'ya varup Bosna vâlîsî Vezîr el-Hâcc Salih Pâşâ iclâlehûnün inzımâm-ı re'y ü nezâreti ve mi'mâr-ı mûmâ-ileyh refâkat ve ma'rîfetiyle zikr olunan Una hudûdunun kat'ına mübâşeret ve Nemçe devletine terk ve teslîm olunacak mârru'z-zikr Ciniti ve Derzenik kazâlarını ve hudûdu tefrîk edecek mâhaller derûnunda Devlet-i Âliyye'min mevcûd top ve mühimmât ve eşyâyı defter ve münâsib görülen mâhaller nakl eyledikten sonra bâlâda teybîn ve tasrîh olunan hudûdları birer birer mu'âyene ve tefrîk ve erbâb-ı vukufdan dahi gereği gibi tashîh ve tahkik eyledikten sonra yararlı ta'mîr ve istihkâm verilmek ve binâ ihdâs olunmamak üzere Nemçe devleti tarafından me'mûrlara teslîm ve kezâlik ber-mûceb-i ahidnâme-i hümayûn ve şurût-ı mu'âhede

mantûkunca Nemçelü'nün istîlâ edüp yerlerinde olan cem'-i kılâ' ve palanka ve kasterleri yine vezîr-i müşârun-ileyhin inzîmâm-ı re'y ve nezâreti ve mi'mâr-ı mûmâ-ileyh ma'rîfet ve ittîfâkıyla Nemçe Devleti tarafından me'mûrlar ile bi'l-muhâbere derûnlarında istîlâ olunduğu vakitte Devlet-i Âliyye'min bulunan bi'l-cümle top ve mühimmât ve cebehâne ve sâ'ir âlât-ı seferiyye ile el'ân buldukları hâl üzere ta'mîr ve inşâ olan istihkâmât-ı cedîdenin birisi hedm olunmaksızın taraf-ı Devlet-i Âliyye'me redd ve teslîm olunması şerâit-i mu'âhede ve revâbit-ı sulh u salâhdan olduğuna binâen bu vechile cümle kal'a ve kastel ve palankaları ve sâ'ir istîlâ-dîde olan mâhalleri zabt ve tesellüme dikkat ve kemâl-i tedkik ve tâharrî birle tefrîk-i hudûd ve tahdîd-i sınıra mübâderet birle ikmâl-i me'mûriyete ve kat' olunan hudûda alâim vaz' ve nasbda lâzîme-i teyakkuz ve basîreti icrâya sâdıkan dikkat eylemen fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî mâhsûs işbu emr-i şerîfim ısdâr ve yedine î'tâ olunmuşdur imdi ber-minvâl-i muharrer alınup verilen ahidnâme ve mu'âhede senedi muktezâsınca bâlâda muharrer mâhallerin Nemçe Devleti tarafına terk ve tahsîsi ve bu vechile müceddeden kat'-ı hudûd ve tefrîk-ı sınır olunmak şerâit-i sulh u salâhdan olduğu ma'lûmun olan hâlâtdan ve senden bu bâbda kemâl-i sadâkat ve istikamet ve Devlet-i Âliyye'me hayr-hâhâne hîdmet Bürûzu me'mûl ve meczûm-ı şehriyârânem idüğü ve tasrîh ve tebyîn olunan mâhallerden sehven ve amden bir şibr ve bir hatve ziyâde mâhallin terk ve teslîmine rızâ-yı dâverânem olmadığı ve Devlet-i Âliyye'me redd ve teslîm olunacak kılâ' ve arâzî ve palankaların zabt ve tesellümünde ve tefrîk ve tevdîd-i hudûd ve sınırdaki kemâl mertebeye teyakkuz ve intibâh üzere hareket olunarak kat'-ı rişte-i münâza'a olunmak ehass-ı metâlib-i dâverânem olduğu ma'lûmun oldukda vech-i meşrûh üzere amel ve hareket ve bâlâda tafsîl ve tasrîh olunan mevâdd-ı ahidnâme ve mu'âhedeye gereği gibi imrâr-ı nazar-ı dikkat ve ta'yîn olunan mi'mâr-ı mûmâ-ileyh ile bi'l-müzâkere her bir mâddeye ve cem'-i husûsa im'ân-ı nazar birle resm-i teyakkuz ve basîrete ri'âyet ve her bir husûsu şerâit-i muharrere-i mezkûreye tatbîk ederek emr-i teslîm ve tesellüme sarf-ı mâ fi'l-vüs' ve tâkat birle kat'-ı hudûd ve tahdîd ve tefrîk-i sınıra ve tarafeynden teslîm ve tesellüm olunan mâhâll ve mevâzı'nın ve tahdîd olunan hudûdların temessüklerini ve hucec-i şer'iyelerini ahz u î'tâyâ ve Dîvân-ı Hümâyûn'um kalemine kayd için zikr olunan senedât ve hucec-i şer'iyenin irsâline mübâderet ve münâfî-i me'mûl ve mugayir-i istikamet hâlet ve harekâtdan ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâsıt-ı Z. sene 1205.

4

Bir sûreti Hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûn'umdan mi'mâr-ı sâbık Hâfız İbrahim zîde mecdühûye;

Bu husûsa müstakillen mi'mâr nasb ve ta'yîn olunmağla ber-vech-i meşrûh me'mûriyetini hâvî asılda mezkûr şurût ve uhûd bî-aynihâ derc ve tasrîh olunarak.

5

Bir sûreti Bosna vâlîsi Vezîr el-Hâcc Salih Pâşâ'ya;

Mûmâ-ileyhimânın me'mûriyetleri beyânıyla zikr olunan Una hudûdunun kat'ına mübâşeret ve mûmâ-ileyhimâ ma'iyetlerine kâr-güzâr ve mücerrebü'l-etvâr âdemler ta'yîn ve tesyîriyle Nemçe Devleti'ne terk ve teslîm olunacak mârru'z-zikr Ciniti ve Derzenik kazâlarını ve hudûdu tefrîk eden mâhaller derûnunda Devlet-i Âliyye'min mevcûd olan top ve mühimmât ve eşyâlarını ahz ve münâsib görülen mâhalle nakl eyledikten sonra bâlâda tebyîn ve tasrîh olunan hudûdları mu'âyene ve tefrîk ve erbâb-ı vukufdan dahi gereği gibi tashîh ve tahkik eyledikten sonra bir dürlü ta'mîr ve istihkâm verilmemek ve binâ ihdâs olunmamak üzere Nemçe Devleti tarafından me'mûrlara teslîm ve kezâlik ber-mûceb-i uhûd ve şurût Nemçelü'nün istîlâ edüp yerlerinde olan cem'-i kılâ' ve palanka ve kastleleri dahi yine inzımâm-ı re'y ve nezâretin ve mûmâ-ileyhimânın ma'rîfet ve mübâşeretleriyle derûnlarında istîlâ olduğu vakitte Devlet-i Âliyye'min mevcûd bulunan bi'l-cümle top ve cebehâne ve sâ'ir âlât-ı seferiyyeleriyle el'ân buldukları hâl üzere ta'mîr ve inşâ olunan istihkâmât-ı cedîdenin birisi hedm olunmaksızın taraf-ı Devlet-i Âliyye'me redd ve teslîm olmasını şerâyit-ı silm ü musâfâtdan olduğu cihetden bu vechile cümle kal'a ve kastel ve palankaları ve sâ'ir istîlâ-dîde olan mâhalleri zabt ve tesellüme dikkat ve kemâl-i tedkik ve tâharrî birle tefrîk-i hudûd ve tahdîd-i sınıra ve ber-vefk-ı matlûb serî'an kat'-ı rişte-i münâza'aya ihtimâm ve dikkat ve bu bâbda mûmâ-ileyhimâya vücûhla mu'âvenet ve muzâharet birle tefrîk ve temyîz-i hudûd ve sınıra ve tarafeynden teslîm ve tesellüm olunan mâhâll ve mevâzı'nın ve tahdîd olunan hudûdların temessüklerini ve hucec-i şer'iyyelerini ahz ve îtâlâlarıyla Dîvân-ı Hümâyûn'um kalemine kayd için tahrîr etmekle mâ'ân irsâle ikdâm ve gayret ve def'-i gaile-i hâile ve itmâm-ı umûr ve hutûb-ı mezkûreye ikdâm ve gayret ve kusûr ve tekâsülden ittika ve mücânebet etmesiçün ber-vech-i meşrûh.

[4]

6

Bir sûreti müderrisîn-i kirâmdan Sultan Mehmed vakfı rûznâmçe[ci]si ve Mühendishâne baş halîfesi olup muhaddid-i mûmâ-ileyh ma'iyetine ta'yîn olunan Abdurrahman zîde ilmühûya;

Muhaddid-i mûmâ-ileyh İsmail İsmetî zîde mecdühû ma'iyetinde fenn-i coğrafya ve hendeseye ârif bir mühendis ve erbâb-ı ma'ârifin vücûdu lâzımeden ve mûmâ-ileyh evsâf-ı mezkûre ile mevsûf ve dirâyet ve diyânet ile ma'rûf olduğu beyânıyla asılda mûnderic şurût-ı uhûd mi'mâr-ı mûmâ-ileyhin me'mûriyeti emrinde derc ve tenbîhât-ı sâ'ire beyân olunduğu vechile me'mûriyetini hâvî başka bir kıt'a.

İşbu emr-i âlî mühendis-i mûmâ-ileyhe ve sınura vâsıl oldukda hareket ve ikinci günü mûmâ-ileyh İsmetî Efendi'ye râhda da vâsıl olup savb-ı me'mûriyete azîmet eylediği Abdurrahim Efendinin bir kıt'a kaimesi mefhûmu emr-i âlî şerh virildi. 14 M. sene [120]6.

Kılâ' ve mühimmât ve top ve sâ'ir levâzımâtın ahzını müş'ir senedât zîrde muharrerdir.

7

Belgrad muhâfızı Vezîr Ebûbekir Pâşâ'ya hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Nemçe Devleti beynlerinde bu def'a müceddeden mün'akid olan musâlaha ahidnâmesinin dördüncü mâddesinde Devlet-i İmparatoriye'nin iki yüz iki senesi Cumâde'l-ûlâsının ikisinde cârî istatüsko istrakt esâs-ı makbûlüne tarafından dahi her şey tatbîk ve Devlet-i Âliyye'nin mu'âmele-i dostî ve hakkânîyetine kâmilen mukabele ve tevâfuk zımında ta'ahhüd eder ki işbu seferde imparator-ı müşârun-ileyhin askeriyle istîlâ olunan cem'-i memâlik ve arâzî ve kılâ' ve şehirlere ve palankaları her kangı isim ve şöhet ile meşhûr iseler Devlet-i Âliyye'ye tahliye terk ve redd ü teslîm eyleye ve istîlâ olunan Devlet-i Âliyye'nin kılâ' ve bika['] ve palankalarını hîn-i istîlâda derûnlarında mevcûd Devlet-i Âliyye'nin edetlerya ya'nî top ve emsâli âlât-ı harbiye-i seferiyyeleriyle buldukları hâl üzere redd ü teslîm eylemeğe ta'ahhüd eder ve altıncı mâddesinde tasdîknâmelerin mübâdelesi akibinde tarafeynden tahliyelere ve istîlâ-dîde olan cümle mâhallerin teslîm ve tesellümlerine ve âti'l-beyân olan müddetlerde iki devletin hudûd-ı kadîmeleri ibkasına cânibeynden mübâşeret oluna mübâşirler dahi bin iki yüz iki Cumâde'l-ûlâsının ikisinden mukaddem cânibeynin mutasarrıf oldukları arâzînin istatüsko istrakt ka'idesi üzere Bosna ve Sırb memâlikinin ve enhâsıyla Irşova-i Âtîk'in hudûdunu îfâ zımında Nehr-i Una'nın yukarı tarafına teveccüh eyleyeler Una tarafına me'mûr olacak mübâşirlerle tasdîknâmeler

mübâdelesi gününden bed' birle iki mâh müddet tahsîs olunur deyü münderic ve mestûr ve Irşova-i Atfık ve Una hudûdu nizâmıyçün alınup verilen mu'âhede-i mâhsûsa senedinin beşinci ve altıncı mâddesinde Devlet-i İmparatoriye sâbıku'l-beyân Irşova ve Una hudûdları tanzîmi için rızâ ve memnûniyetini izhâr zımnında ta'ahhüd eder ki Devlet-i Âliyye'den istîlâ eylediği cem'-i kal'aları ve palanka ve kastelleri el'ân buldukları hâl üzre ta'mîr ve inşâ olunan istihkâmât-ı cedîdenin birisini hedm etmeyerek redd ve teslîm eyleye bu takdîrce ahidnâme-i kat'iyenin altıncı mâddesinin nihâyetinde mezkûr hedm eylemek kayd u şurûtundan keff-i yed eder kezâlik istîlâ-dîde olan cem'-i arâzînin bir ân evvel kabza-i tasarruf ve mülkiyetine idhâlleri zımnında Devlet-i Âliyye'nin izhâr eylediği hâhiş ve rağbetine Devlet-i İmparatoriye muvâfakat eder ki ahidnâmenin altıncı mâddesinde tahliyeler için vaz' olunan müddetlerin kasr u takrîbini rızâen kabûl ve icâbet eder ve Devlet-i Âliyye ile râbıta verir ki zıkr olunan müddetler ahidnâmenin imzâsı gününden hesâb olunup tasdîknâmelerin mübâdelesi gününden hesâb olunmaya ya'ni istîlâ olunan sâ'ir bi'l-cümle arâzî için bugünkü günden altmış gün müddeti hesâb oluna deyü muharrer ve mezkûr olup bu husûs-ı ehemmin tesviye ve tanzîmi sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin senin uhde-i ihtimâmına ihâle ve tefvîz kılınmağla Bosna tarafında kâin Una hudûdunun tahdîd ve tefrîk zımnında Bosna vâlîsi vezîrim el-Hâcc Salih Pâşâ'ya hitâben sâdır olan emr-i münîfimin mazmûnuna nazaran icrâ olunacak şerâyıt-ı uhûd ve mevâsîkın icrâsı zımnında müşârun-ileyh ile dahi muhâbere etmen tabî'at-ı maslahatdan olduğuna binâen müşârun-ileyh ile muhâbere ve tarafından kâr-güzâr ve sadâkat-kâr âdem ve mübâşir ta'yîn ve Nemçe Devleti tarafından bu husûsa me'mûrlar ile kezâlik dostâne muhâbere birle ahidnâmede mestûr şurût ve diğere mu'âhede temessükünde münderic ve mezkûr uhûd ve târîh muktezâlarına tatbîk ederek ya'ni ahidnâmelerin imzâsı günü olan işbu mâh-ı Zi'l-hicce'nin üçüncü gününden hesâb ile altmış gün tamâmında taraf-ı Devlet-i Âliyye'ne redd ve teslîmi iktizâ eden Belgrad Kal'ası ve muzâfâtından olan Böğürdelen ve sâ'ir etrâf ve enhâsında kâin kılâ' ve arâzî ve palankaların hîn-i istîlâda derûnlarında mevcûd Devlet-i Âliyye'min edetlerya ya'nî top ve mühimmât ve emsâli olan âlât-ı harbiye-i seferiyyeleriyle buldukları hâl üzre ta'mîr ve inşâ olunan istihkâmât-ı cedîdelerinin birisi hedm olunmayarak zabt ve tesellümleri husûsuna dikkat ve iktizâ eden teslîm ve tesellümlerini müş'ir huccet-i şer'iyye ve top ve mühimmâtın müfredât defterini mâhalline kayd için irsâle mübâderet eylemen fermânım olmağın mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi eyâlet-i Bosna'da ber-mûceb-i şurût ve uhûd tefrîk olunacak Una hudûdunun tahdîd ve tanzîmi bâbında Bosna vâlîsi müşârun-ileyhe hitâben sâdır olan emr-i şerîfimden başka ricâl-i Devlet-i Âliyye'mden sâbıka yeniçeri kâtibi İsmail İsmetî zîde mecdühû hâssaten muhaddid ve mübâşir ve Hâcegân-ı Dîvân-ı Hümayûn'umdan mi'mâr-ı sâbık Hâfız İbrahim zîde mecdühû mi'mâr nasb ve ta'yîn ve iktizâ

eden vesâyâ ve tenbîhât ve kat'-ı hudûd ve tefrîk-i sınıra ber-mûceb-i ahd ve şart dikkat eylemeleri ve me'mûriyetleri evâmîrînde ale't-tafsîl derc ve îzâh olunmağla Bosna vâlisi müşârun-ileyh ile senin dahi muhâbere ve mükâtebe etmen lâzımeden ve emr-i tahliye ve teslîm ve tesellüm husûsunda vesîle-i teshîl-i maslahatı mûceb hâlâtdan idüğü ve bu husûsun sana ihâlesi zâtında merkûz sadâkat ve istikamet muktezâsınca kemâl-i dikkat ve tâharrî vechile suhûletle tesviye ve tanzîmlerine i'tinâ ve dikkat etmen garazına mebnî olduğu ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer Bosna vâlisi müşârun-ileyh ile iktizâsına göre muhâbere ve Nemçelü tarafından ta'yîn olunanlar ile dahi kezâlik bi'l-muhâbere tarafeynden alınup verilen ahidnâmeler ve mu'âhede temessükü muktezâsınca gerek Belgrad Kal'asının ve gerek muzâfâtından olan Böğürdelen ve sâ'ir kal'a ve palanka ve arâzînin hîn-i istîlâda bulunan top ve mühimmâtıyla ve hâlâ buldukları hâl üzre ta'mîr ve istihkâmât-ı cedîdeleri hedm olunmaksızın hudûd-ı kadîmeleriyle zabt ve tesellümlerine ve suhûletle bu husû[s]-ı ehemmin tesviye ve tanzîmine ve tefrîk ve temyîz-i hudûd ve sınıra tarafından gereği gibi nezâret ve musâlaha ahidnâmesinin zikr olunan mâddeleri ile mu'âhede-i mâhsûsa-i mezkûre sûreti dahi gereği gibi ma'lûmun olmak için tarafına irsâl olunmalarıyla anda dahi imrâr-ı nazar-ı dikkat ve mezâyâ-yı mevâdda tahsîl-i vukuf ve ittilâ' birle tesviye ve tetmîm-i mevâdd-ı matlûbeyeye ve vakt ü zamânıyla Belgrad Kal'asının ve sâ'ir ol havâlîde kâin kılâ' ve palankaların tesellüm ve zabt olunduklarının hucet-i şer'iyeleri Dîvân-ı Hümâyûn'um kalemine ve top ve mühimmât ve sâ'ir âlât-ı

[5]

harbiyyenin mümzâ ve mâhtûm defter-i müfredâtım mâhalline kayd için irsâlleriyle ikmâl-i me'mûriyete dâmen der-meyân-ı gayret ve hilâfı hareketden ve tâharrî ve terkikde kusûr ve rehâvetle sonra vehâmeti çekilecek hâlâtı tecvîzden ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâsıt-ı Z. sene [120]5.

Ber-muktezâ-yı şurût-ı musâlaha Nemçelü tarafından istirdâd olunacak Fethü'l-islam kal'ası ve tevâbi'âtı müşârun-ileyh tarafından ta'yîn olunan Osman Efendi ve Vidin kadısının nâibi Hasan Efendi ve Nemçelü tarafından teslîm ve tesellüme me'mûr ve ta'yîn kılınan Orset Razdente Maherdoç ve tercüman Delob ma'rîfetleriyle işbu mâh-ı Muharremü'l-harâmın on altıncı Peçşenbe günü tahliye ve Taraf-ı Devlet-i Âliyye'den zabt ve tesellüm olduğundan gayri atık agavâtından mevcûd olan üç aded ağa neferâtıyla kal'a-i merkûme muhâfazasına bi'l-muhâbere ta'yîn olunmuş idüğüne Karaman nâibi mûmâ-ileyhin zabtına î'lâm ve Belgrad'da (...) Nemçe cenerali tarafından vürûd eden mektûb takdîm olduğun mübeyyin müşârun-ileyh emr-i âlf

hudûd senedinde vârid olan tahrîrâtı mefhûmudur fermân-ı âlî şerh. Fî 24 M. sene [120]6.

8

Bir sûreti Vidin muhâfızı Vezîr Mîr-alem Mehmed Pâşâ'ya;

Ahidnâmenin dördüncü ve altıncı mâddeleriyle mu'âhede-i mâhsûsanın beşinci ve altıncı mâddeleri derciyle Fethü'l-islam kal'asının zabt ve tesellümü müşârun-ileyhe ihâle olduğu beyânıyla müşârun-ileyh bir mu'temed ve kâr-güzâr âdem ta'yîn ve Nemçelü tarafından tahliyeye me'mûr kumandan ve zâbit ile muhâbere ve nezâret ederek ahidnâmenin imzâsı günü olan Zi'l-hiccenin üçüncü gününden hesâb ile altmış gün tamâmında Fethü'l-islâm kal'asının ber-mûceb-i uhûd ve şurût el'ân bulunduğu hâl üzere ta'mîr ve inşâ olunan istihkâmât-ı cedîdesinin birisi hedm olunmaksızın ve istîlâ vaktinde derûnunda bulunan Devlet-i Âliyye'nin bi'l-cümle top ve mühimmât ve sâ'ir âlât-ı seferiyyelerinin müfredât üzere defteriyle kal'a-i mezbûreyi ve havâlîsinde kâin tevâbi'âtını zabt ve tesellüm olunup iktizâ eden temessük ve senedâtını tarafeynden ahz ve î'tâsı husûsunu ta'yîn eylediği âdemine tenbîh ve husûs-ı mezkûru ahsen-i vechile tanzîm ve tesviye eylemesiyçün iktizâsına göre.

9

Bir sûreti Ada-i Kebîr muhâfızı Ömer Pâşâ'ya;

Kezâlik ahidnâmenin dördüncü ve altıncı mâddeleriyle mu'âhede-i mâhsûsa temessükünün ikinci ve beşinci ve altıncı mâddeleri derc olunarak müşârun-ileyh me'mûriyeti emrinde beyân olduğu vechile vakit ve zamânıyla Ada-i Kebîr havâlîlerine gelüp târîh-i mezkûr tamâmında Nemçelü kumandanı ve zâbiti ile bi'l-muhâbere kal'a-i mezkûrenin el'ân bulunduğu hâl üzere ta'mîr ve inşâ olunan istihkâmât-ı cedîdesinin birisi hedm olunmaksızın ve istîlâ vaktinde derûnunda bulunan bi'l-cümle top ve mühimmât ve cebehâne ve sâ'ir âlât-ı seferiyyesinin müfredât üzere defteriyle kal'a-i mezkûreyi zabt ve tesellüm ve hudûd ve sınırı tefrîk ve temyîz ve tarafeynden iktizâ eden senedât ve huccet-i şer'iyenin ahz ve î'tâsıyla kal'a-i mezkûra duhûl ve zabt u rabta ve muhâfazasına ve cüz'î ve küllî mevâdd-ı lâzîmesinin tesviye ve tanzîmine kıyâm ve mes'ûl eylemesiyçün ber-vech-i meşrûh.

Fethü'l-islam kal'ası toplarından yirmi üç kıt'a tuç top ve dört kıt'a temür top Tımsıyar tarafında olduğunu ifâde ile zikr olunan topların bu def'a teslîm-i kal'a etdirilmiş idüğünü mübeyyin Nemçelü tarafından vürûd eden kâğıdın gönderildiğini müş'ir Fethü'l-islam voyvodasının ka'imesi takdîm olduğu ve sâbıkû'z-zikr topların keyfiyeti mârru'l-beyân kâğıd ve ka'imededen ma'lûm olacağından Vidin muhâfızı Ahmed Pâşâ'nın vârid olan tahrîrâtı ve mârru'l-beyân yirmi üç aded tuç ve dört aded

temür toplar Tımışvar'da bulunup bu def'a Nemçe tarafından Mahvaç nâm ceneral ma'rîfetiyle mâh-ı Rebî'ulevvel'in yirmi yedinci günü Fethü'l-islam'a vürûd ile harâb olan kal'a kapısı önüne vaz' olunduğunu ve bu bâbda tarafeynden senedât ahz u î'tâ olunmaktan nâşî zikr olunan topların müfredât defteri takdîm olunduğunu mübeyyin Fethü'l-islam'a me'mûr devletlü(?) el-Hâcc Mustafâ Efendi'nin ka'imesi ve defter-i mezkûr ve Nemçelü tarafından verilen dört kıt'a defter gûne kâğıd ve tercümesi ve zikr olunan toplar Ada ve Belgrad misillû kal'alara nakl olunduğundan başka mukaddemâ karadan bu'd olan kal'alara irsâl olunmuş olmak mülâbesesiyle şimdiye dek irsâlleri te'hîr olunduğunu ve bu husûsu mukaddemce Nemçe elçisi Herbert ifâde etmiş ise dahi sebep-i te'hîrleri bu maslahata mebnî idüğünü beyân birle dört temür ve yirmi üç tuç top bu def'a Tımışvar'dan vürûd ile bilâ-te'hîr Irşova'ya nakl olunup andan dahi ol tarafda Nemçelü zâbiti Mahvaç ma'rîfetiyle Fethü'l-islam'a teslîm olunmuş idüğünü ve Ada kal'ası derûnunda mevcûd mühimmâtdan mukaddemâ bir nesne nakl olunmamış olduğundan başka ol vakit zuhûr eden harîkda Fethü'l-islam ve civârı hedm ve Nemçelü'den dahi bir zâbit otuz nefer cengi (silik) olduğunu mübeyyin hâlâ feldmaraşal olan Gradisman(?) de Vallis nâm ceneralin bir kıt'a kâğıdı mazmûnu Dîvân-ı Hümâyûn kalemine kayd ile tahrîrât başmuhâsebede hıfz olunmak (silik) üzre fermân-ı âlî (silik) tahrîri ve tercümeleri cümleten başmuhâsebe tarafına verildi. Fî 21 R. sene [1]206.

10

Mübâdele olunan sened defterin zîrinde mukayyedir.

Bir sûreti hâlâ Vidin muhâfızı Karahisârî-zâde Ahmed Pâşâ'ya;

Ahidnâmenin dördüncü ve altıncı mâddeleriyle mu'âhede-i mâhsûsanın beşinci ve altıncı mâddeleri derciyle Fethü'l-islam kal'asının zabt ve tesellümüne nezâret eylemesi sâbık Vidin muhâfızı Vezîr Mîr-alem Mehmed Pâşâ'ya ihâle olunduğunu hâvî emr-i şerîf sâdır olduğu ve el-hâletü hâzihî Vidin muhâfızlığı müşârun-ileyh Ahmed Pâşâ'nın uhdesine ihâle olduğu beyânıyla tarafından bir mu'temed ve kâr-güzâr âdem ta'yîn ve Nemçelü tarafından tahliyeye me'mûr kumdandan ve zâbit ile muhâbere ve nezâret ederek ahidnâmenin imzâsı günü olan Zi'l-hiccenin üçüncü gününden hesâb ile altmış gün tamâmında Fethü'l-islam kal'ası ve havâlîsinin ber-mûceb-i uhûd ve şurût el'ân bulunduğu hâl üzre ta'mîr ve inşâ olunan istihkâmât-ı cedîdesinin birisi hedm olunmaksızın ve istîlâ vaktinde derûnunda bulunan bi'l-cümle top ve mühimmât ve sâ'ir âlât-ı seferiyyesinin müfredât üzre defteriyle kal'a-i mezbûreyi ve havâlîsinde kâin tevâbi'âtını zabt ve tesellüm olunup iktizâ eden temessük ve senedâtını tarafeynden ahz ve î'tâsı husûsunu ta'yîn eylediği âdemine tenbîh ve

husûs-ı mezkûru ahsen-ı vechile tanzîm ve tesviye eylemesiçün ve lede't-tahliye kal'a-i merkûme ve havâlîsinin muhâfazasına tarafından i'ânet ve muzâharet eylemesi derciyle iktizâsına göre.

11

Hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûn'umdan sâbıkâ mâliye tezkirecisi olup sıdk ve sedâdına binâen Eflak memleketi ve Boğdan'ın beş kazâsı[ın] zabt ve tesellüme ve hîn-i tahliyede tefrîk-i sınıra hâssaten mübâşir ta'yîn olunan Abdullah zîde mecdühûye hüküm ki;

Bî-meşîyyetillâhi te'âlâ Devlet-i Âliyye'mle Nemçe devleti beylerinde derkâr olan muhâsama ve mu'âdât mübeddel-i müsâleme ve musâfât olup işbu mâh-ı Zi'l-hicce'nin üçüncü gününde tarafeyn murahhaslarının imzâ ve mübâdele eyledikleri musâlaha-i kat'iyye temessüklerinin dördüncü mâddesinde Devlet-i İmparatoriyenin iki yüz iki senesi Cumâde'l-ûlâsının ikisinde cârî istatüsko istrakt esâs-ı makbûlüne tarafından dahi her şey tatbîk ve Devlet-i Âliyye'nin mu'âmele-i dostî ve hakkanîyetine kâmilen mukabele ve tevâfuk zımında ta'ahhüd eder ki işbu seferde imparator-ı müşârun-ileyhin askeriyle istîlâ olunan cem'-i memâlik ve arâzî ve kılâ' ve şehirlere ve palankaları her kangı isim ve şöhet ile meşhûr iseler bi'l-cümle Eflak memleketi ve Nemçe askerinin zabtında olan Boğdan kazâları dâhil olarak kâmilen ve bilâ-taksîm Devlet-i Âliyye'ye tahliye terk ve redd ü teslîm ve sâbıkû'z-zıkr bin iki yüz iki senesi Cumâde'l-ûlâsının ikisi târîhinde iki devleti tefrîk eyleyen hudûd-ı kadîmeyi bî-aynihâ ibka eyleye, altıncı mâddesinde tasdîknâmelerin mübâdelesi akibinde tarafeynden tahliyelere ve istîlâ-dîde olan cümle mâhallerin teslîm ve tesellümlerine ve âti'l-beyân müddetlerde iki devletin hudûd-ı kadîmeleri ibkasına cânibeynden mübâşeret oluna ve iki tarafın mübâşirleri Belgrad ahidnâmesinin on üçüncü mâddesiyle olgeldüğü üzre intihâb ve ta'yîn olunup ba'zısı Eflak memleketi ve Boğdan'ın beş kazâsı tahliyesi maslahatına tasdîknâmeler mübâdelesi gününden hesâb birle otuz gün zarfında tekmîl etmek üzre me'mûr olalar deyü münderic ve mestûr ve Irşova-i Âtîk ve Una hudûdu nizâmiyçün alınıp verilen mu'âhede-i mâhsûsa senedinin altıncı mâddesinde kezâlik istîlâ-dîde olan cem'-i arâzînin bir an evvel kabza-i tasarruf ve mülkiyetine idhâlleri zımında Devlet-i Âliyye'nin izhâr eylediği hâhiş

[6]

ve rağbetine Devlet-i İmparatoriye muvâfakat ederek ahidnâmenin altıncı mâddesinde tahliyeler için vaz' olunan müddetlerin kasr u takrîbini rızâen kabûl ve icâbet eder ve Devlet-i Âliyye ile râbita verir ki zıkr olunan müddetler ahidnâmenin imzâsı gününden hesâb olunup tasdîknâmelerin mübâdelesi gününden hesâb olunmaya ya'ni bi'l-cümle Eflak memleketi ve

Boğdan kıt'ası beş kazâsının tahliye terk ve teslîmi zımnında bugünkü günden otuz gün müddeti hesâb oluna deyü musarrah ve mezkûr olup bu husûs-ı ehemme kâr-güzâr ve sadâkat ve istikameti bedîdâr birinin me'mûriyeti lâ-büdd ve muktezî idüğü zâhir ve bedîdâr ve sen ki mûmâ-ileyhsin, hâdeme-i Devlet-i Âliyye'm beynlerinde rüşd ve dirâyet ve fart-ı kâr-âgâhî ve hamiyet ile şöhet-şi'âr ve bu makûle hıdemât-ı âliyyenin rızâ-yı şâhâneme muvâfık ve kavânîn-i sıdk u istikamete mutâbık tesviye ve tanzîminde senden rızâ-cûyâne hareket me'mûl ve melhûz-ı şâhânem olduğuna binâen me'mûriyetine irâde-i âliyyem ta'alluk etmekle bî-mennihî te'âlâ bu taraftan hemân hareket ve Eflak hudûduna varup Nemçe Devleti tarafından Eflak'da olan ceneral ile muhâbere ve Eflak voyvodası Mihall Voyvoda hutimet avâkıbühü bi'l-hayr ile kezâlik müzâkere ederek mu'âhede-i mezkûresinde derc ve tasrîh olunduğu vechile sened-i mezkûrun imzâsı günü olan yevm-i mezkûrdan hesâbla bed' olunarak gerek memleket-i Eflak arâzî ve kazâlarını ve gerek Nemçelü zabtında olan Boğdan kıt'ası kazâlarını ber-mûceb-i uhûd ve şurût zabt ve tesellüm birle tahdîd-i hudûd ve sınura ve iki devleti tefrîk eyleyen hudûd-ı kadîmeyi bî-aynihâ ibkaya mezîd-i i'tinâ ve dikkat birle levâzım-ı kâr-âgâhî ve basîrete ve teslîm ve tesellümü müş'ir senedâtın ahz ve î'tâsına dikkat birle itmâm-ı me'mûriyete dâmen der-meyân-ı gayret etmen fermânım olmağın mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve yedine î'tâ olunmuşdur imdi bu husûsun sana ihâlesi zâtında merkûz sadâkat ve hayır-hâhî ve istikamet lâzimesince senden muvâfık-ı rızâ hareket me'mûlüne mebnî idüğü ve ma'âzallâhü te'âlâ münâfî-i istikamet ednâ vaz' ve hâlâtı irtikâb hakkında vehâmet-i âkıbı îcâb eyleyeceği ma'lûmun oldukda ana göre amel ve hareket ve şerâyit-ı sadâkat ve istikameti ve senden me'mûl ve melhûz olan levâzım-ı teyakkuz ve basîreti icrâya dikkat ederek ceneral-i mersûm ile bi'l-muhâbere ve voyvoda-i mûmâ-ileyhin inzimâm-ı re'y ve ma'rîfetiyle ber-mûceb-i ahd ve şart gerek Eflak arâzîsi ve gerek Boğdan kıt'ası beş kazâsının lede't-tahliye zabt ve tesellümleriyle tahdîd-i hudûd ve sınura ve iki devleti tefrîk eyleyen hudûd-ı kadîmeyi bî-aynihâ ibka birle serî'an itmâm-ı emr-i me'mûrene sâdikane gayret ve münâfî-i istikamet hareket vukû'undan ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâsıt-ı Z. sene [120]5.

12

Bir sûreti Eflak voyvodasına;

İ'lâm-ı hâle ve iktizâsına göre emr-i tahdîdde sâdikane hareket ve mübâşir-i mûmâ-ileyhe i'ânet ve muzâharet eylemesiyçün iktizâsına göre.

13

Belgrad muhâfızı vezîr Ebûbekir Pâşâ'ya hüküm ki;

Serhaddât-ı hâkaniye muhâfazasıyçün neferât ve yamâkan ve sâ'ir müstahfizânın tertîb ve tahsîsi sâl-be-sâl cânib-i mîrîden mevâcib ve ta'yînât î'tâsıyla bu kadar masârif ihtiyârından maksûd mücerred vakt-i hazarda masûn ve me'mûn olduğu vakitte me'mûr oldukları kal'ayı bekleyüp sefer zuhûrunda bilâ-ceng ü cidâl kal'ayı küffâra teslîm ve kendüleri emvâl ve eşyâlarını diledikleri mâhallere nakl eylemeleriyçün olmayup ancak sefer zuhûrunda kal'a ve derûnunda gece ve gündüz ikamet ve a'dâ hücumunda merdâne sebât ve metânet ve kal'a-i pâdişâhânemin takviye ve muhâfazasına dikkat ve hiç olmaz ise taraf-ı Devlet-i Âliyye'mden asker ta'yîn ile imdâd olununcaya dek birkaç mâh olsun şedâyid-i muhâsaraya tahammül ile müdâfa'a ve mukabele-i a'dâyâ gayret ve me'mûr oldukları serhadd-i celîlin dâmen-i hisâr ve civârı (silik) ırz ve nâmûs hışm-ı ecânib ve nâ-mâhremândan mestûr ve mâhrûs tutularak muhâfazasına bezl-i makdûr eylemeleri maslahatına mebnî olduğu cây-ı iştibâh olmayup be-tahsîs Belgrad Kal'ası elli iki târihinde müceddeden kabza-i tasarruf-ı İslâmiyân'a geçmekle kal'a-i merkûme serhaddât-ı sâ'ire beynlerinde mümtâz ve müstesnâ olmak mülâbesesiyle muhâfazasına me'mûr ve tertîb olunan yamâkanı dahi ser-efrâz ve sene be-sene vakt ü zamânı mürûr etmeksizin küllîyetlü mevâcib î'tâsıyla cümle serhaddâtdan ziyâde serhadd-nişînân-ı Belgrad haklarında min-küllî'l-vücûh müsâ'afe-i pâdişâhâne derkârile karîn-i imtiyâz ve i'tibâr ve rûzmerre ta'yînâtları î'tâsıyla bir dürlü muzâyakaları tecvîz olunmadığı zâhir ve âşikâr olduğundan başka Belgrad'dan Niş'e varınca yemîn ve yesârıyla seksen binden mütecâviz Sırb re'âyâsına yamâkan-ı merkûme îsâl-i dest-i ta'arruz birle pürüz nâmıyla senevî bin beşer yüz kîseden mütecâviz meblağ tarh ve cebren tahsîl ve sâ'ir envâ' gûne cevr ü mezâlime dahi ibtidâr ve tazyîk ederek etmedikleri fezâhat ve mel'anet kalmayup bu vechile elli iki târihinden işbu sefer-i hümâyûnda kal'a-i merkûmenin istîlâsı vaktine gelince gerek Devlet-i Âliyye'mden aldıkları mevâcib ve ocaklık malları ve gerek pürüz nâmı ve vücûh-ı sâ'ire ile re'âyâdan gelen aldıkları mebâliğ yüz elli bin kîse akçeyi mütecâviz idüğü zâhir ve bedîdâr ve bu vechile eyyâm-ı hazarda müstağrak ve mütena'im oldukları ni'am-ı nâ-mütenâhî ve hukuk-ı nân u nemek-i pâdişâhânin şükrünü îfâ muktezâ-yı me'mûriyetleri üzre serhadd-i merkûmun muhâfazasında sâdikane kıyâm ile hâsıl olacağı bâhir ve nümâyân iken bu def'a vuku' bulan seferde Nemçe tarafından Belgrad Kal'ası muhâsarasına mübâşeret olunur olunmaz ve'l-hâsıl elli iki seneden beri müstağrak oldukları ni'am-ı kesîre-i pâdişâhîye bedel elli iki gün meşâkkat-i muhâsaraya tahammül etmeyüp kal'a-i merkûmeyi eyyâm-ı kalîle zarfında bi't-tav' ve'r-rızâ bilâ-ceng ü cidâl tahliye birle elleriyle Nemçelü yedine teslîm ile icrâ-yı hıyânet ve hetk-i perde-i ırz u gayret ve mezbûrların mezâlîm ve ta'addîleri re'âyâ tâifesinin cânlarına kâr edüp seferden mukaddem

ekseri Nemçeli'ye firâr ve teba'iyet ve sefer vuku'unda düşmenden evvel izhâr-ı tuğyân ve şekavet eylemeleri merkûmların bu vechile tâkat-güdâz olan zulm ü ta'addîleri sebep ve âlet olduğu ve husûsâ Belgrad kaydıyla külliyetlü yamâkan var iken ekserîsi dahi Belgrad'da kıyâm etmeyüp âhar mâhallerde geşt ü güzâr eyledikleri ma'lûm olan hâlâtdan olup el-hâletü hâzihî tâife-i hâife-i mezkûre hîn-i tahliyede kemâ-kân kal'a-i merkûmede iskân oldukları sûretde kendülerden bir vechile emniyet câiz olmadığından vaktiyle maksûd-ı aslî olan muhâfaza-i kal'a kaziyyesi bir vechile hâsıl olamayacağı ve hasâr-ı sâ'ireyi müstelzim olacaklarından başka me'lûf oldukları üzere Belgrad ve etrâf ve enhâsında olan Sırb re'âyâsına îsâl-i envâ'-ı mezâlim ve ta'addî ile tenfîr ve tevahhuşlarına sebep ve illet olacakları umûr-ı vâzihadan ve o sûretde kal'a-i merkûmenin tahliyesi esnâsında işbu yamâkanın fîmâ-ba'd derûn-ı kal'a ve etrâfında kâin palankalara ve sâ'ir nevâhîsine ayak basdırılmayup bunların külliyen def'îyle muhâfaza-i kal'a kaziyyesinin şekli-i âhare idhâli ile gerek beytü'l-mâl-i müslimîn beyhûde hasârdan ve gerek fukarâ-yı ra'iyetin mezâlim ve ta'addiyâtdan vikayeti farîza-i hâliyeden ve el-hâletü hâzihî Nemçeli ile mâdde-i musâlaha-i hayriyye netîce-pezîr ve hüsn-i hitâm olduğuna binâen ba'de'l-yevm Belgrad'a yamâkan idhâl olunmayarak yerlü ağavât ve neferâtı tertîb ve etrâfında kâin palankalar ve nevâhîye Bosna kılâ'ı misillû ocaklık tahsîsiyle kapudânlık olarak neferât ve iktizâ eden zâbitânı dahi

[7]

ânâ kıyâsen tanzîm ile muhâfaza etdirilmek ve fakat cümlesi dört beş yüz âdemden ibâret olmak şartıyla dört beş aded orta tertîb ve ta'yîn olunmak ve bu ortalar neferâtına yamâkan-ı sâbıkadan sırren ve alenen nefer olarak birisi idhâl olunmamak ve Semendre sancâğında kâin ze'âmet ve tîmâr mutasarrıfları sayf u şitâda derûn-ı kal'ada kıyâm ve alaybeğileri bayrakları ahza sefere erişmeleri şartına dikkat birle râbitasına ikdâm ve himmet ile beytü'l-mâl-i müslimînin hasârdan ve ra'iyenin mezâlimden tahlîsi ve kal'anın te'mîni esbâbının istihsâli husûsuna irâde-i katı'a-i pâdişâhânem müte'allık olduğuna binâen der-i âliyye'mde akd olunan meclis-i şûrâda bu husûsun icrâsı evvel emirde atîk Belgrad yamâkanından Cisr-i Morova ve Yagodina taraflarında müteheyi'-i duhûl olan yamâkan ve sergerdelerini külliyen âhar mâhallere ta'yînleriyle mürâfa'alar ve nefsi-i Belgrad için tertîb olunacak yerlü neferâtı ve kılâ'-ı sâ'ire ve palankalar için Bosna kılâ'ı misillû kapudânlık olarak tertîb olunacak neferât ve zâbitân derûnlarına dahi bir takrîb atîk yamâkandan birisi duhûl etmemek ol makûle atîk yamâkandan bir neferi ber-vech-i muharrer Belgrad veyahud tevâbi'i olan palankalara bir takrîb duhûl dâ'iyesinde olurlar ise o makûle mefsedet-pîşeyi derhâl yerlü ağavât ve kapudân ve sâ'ir sergerdegân ma'rîfetleriyle bi'l-ittifâk tard u def' ve ortalarının me'mûr oldukları mâhallere sevk ve tesyîrlerine mübâderet ve Belgrad'dan Niş'e varınca kâin

olanların kat'ıyla kurâ inşâsına ve Bosna ve Niş câddelerinden mâ'adâ karyelerde hân ihdâs olunmaması emrine i'tinâ olunmak için bu husûs-ı ehemm sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin bi'l-istiklâl senin uhde-i ehliyet ve istihkakına ihâle kılındığı sûretde tehdîdinle îka' ve ihdâsa mukayyed olmak için ma'yyetine birkaç bin nefer asker ta'yîn olunması lâzımeden olduğu ve bu husûs-ı ehemmin müteferri'ât-ı sâ'iresi beyne'l-huzzâr karâr-gîr olduğunun tafsîli ve yamâkan-ı atîka-i merkûmenin mukaddem emlâkimiz var idi demeleri ihtimâli olmak mülâbesesiyle bi'l-fi'l şeyhü'l-islâm ve müftî'l-enâm olan Mevlânâ Mehmed Mekkî edâmallâhü te'âlâ fezâilehûden istiftâ birle sûret-i şer'îsi istikzâ olundukda Belgrad Kal'asını harbî kefare muhâsara etmeleriyle ahâlîsi kal'ayı ehl-i harbe bilâ-muhârebe teslîm eylediklerinde derûn-ı kal'a ve hâricinde vâki' şu kadar emlâklerini henüz imtinâ'a kudretleri var iken kendülerin ıyâl ve evlâdlarıyla bilâd-ı İslâmiye'den bir mâhall-i me'mene îsâl için tayyib-i nefisleriyle harbîlere verdiklerinden sonra kal'a-i mezbûre emlâk-i merkûmesiyle taraf-ı saltanat-ı âliyyeden sulhan alınsa harbîler ol emlâki yedlerinden kahren almış değiller iken ashâbı emlâk-i mezbûreyi meccânen yâhud kıymetleriyle zabta mesâğ-ı şer'î var mıdır el-cevâb yokdur bu sûretde emlâk-i mezbûrenin kable'l-istîlâ mâlikleri ol emlâki vech-i muharrer üzre imtinâ'a kudretleri olduğu hâlde tayyib-i nefisleriyle harbîlere vermişler iken mücerred kal'a-i mezbûre muhâsara olunmağla emlâkimiz kahren alınmış olur öyle olıcak emlâk-i mezbûreyi biz zabt ederiz demeğe kadir olurlar mı el-cevâb olmazlar Belgrad Kal'ası ve havâlîsine harbî kefare müstevlî olup zabt etdiklerinden sonra kal'a ve havâlîsi taraf-ı saltanat-ı âliyyeden sulhan alındıkda ol havâlîde arâzî-i mûriyeden olup zürrâ'nı tapu ile tasarruf edegeldikleri yerler üzerine harâc vaz' olunup ba'zı kimesnelere vech-i şer'î üzre temlîk olunsa ol yerlere kable'l-istîlâ tapu ile mutasarrıf kimesnelere mücerred mukaddemâ tasarrufumuzda idi deyü müdâhaleye kadir olurlar mı el-cevâb olmazlar deyü mevlânâ-yı müşârun-ileyh tarafından iki kıt'a fetâvâ-yı şerîfe verilmekle bu husûsa vech-i meşrûh üzre me'mûriyetin te'kîd ve o makûle yamâkan-ı atîki Belgrad ve tevâbî'i palankalara duhûlden men' ve teb'id ve ortalarının me'mûr oldukları mâhallere sevk ve tesyîr olunmalarının râbîta ve nizâmı verilmesi husûsu rikâb-ı hümayûnum kaimakamı vezîrim Mustafâ Pâşâ iclâlehû tarafından bu def'a Ordu-yı Hümayûn'uma vârid olan kaimede ale't-tafsîl tahrîr ve iş'âr olunmuş olmağla vech-i meşrûh üzre amel ve hareket olunmak fermânım olmağın te'kîd-i me'mûriyetini hâvî mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi zikr olunan yamâkan ve neferâtın bâlâda beyân olunduğu üzre düşmen hücumunda vâki' olan hıyânet ve habâsetleri ve hetk-i perde-i ırz u nâmûs birle kal'a-i pâdişâhânemi elleriyle küffâra teslîm eylemeleri kendülerden bi'l-küllîye emniyetin meslûb olmasını îcâb ve fîmâ-ba'd bunlara kal'a ve memleket inanılmak câiz olmadığı cihetden ba'de'l-yevm atîka yamâkandan bir ferdin kal'a-i merkûme ve tevâbî'i olan palankalara ayak basdırılmamaları

husûsuna irâde-i âliyyem ta'alluk eylediği ve serhadd-i merkûmun kâffe-i nizâm-ı hâli senden matlûb olduğu cihetden takviye-i bâzû-yı iktidârın için diğere emr-i şerîfimle tarafına iş'âr olunduğu vechile üç bin nefer asker ta'yîn olunduğundan mâ-adâ ber-vech-i mâlikâne Alaca Hisâr sancâğı mutasarrıfı Şehsuvâr Abdi dâme ikbâlühû livâ-i mezbûrun darb u harb erbâbi askeriyle ma'iyetine ta'yîn olunup Bögürdelen kal'asına bir aded yeniçeri ortası tahsîs olunmak üzere idüğü ve eyâlet-i Bosna ve Hersek ve İzvornik sancâklarından yerlü neferâtı tahrîriyçün Bosna vâlîsine ve sâ'ire hitâben evâmîr-i âliyyem ısdâr ve tarafına irsâl olunduğu ve sâ'ir muktazî olan tertîbâtın tesviye ve icrâsına ibtidâr olunmakda idüğü ve sen dahi me'mûl ve melhûz-ı şâhânem olan tedâbîr-i dil-pezirin icrâsına sarf-ı kudret ederek ber-vefk-ı dil-hâh serhadd-i celîl-i Belgrad'ın râbîta ve nizâmını tesviye ve tanzîm ve verilen nizâm-ı mergubun ilâ-mâşâe te'âlâ devâm ve istikrârını müceb hâlâtın istihsâline dikkat-i tâm eylemen matlûb-ı şâhânem olduğu ma'lûmun oldukda muktezâ-yı me'mûriyetin üzere ol taraflara vürûd ve ma'iyetine me'mûr kılınan asâkir ve mîr-i mîrânı vakt ü zamânıyla istishâb ve mûmâ-ileyhim mîr-i mîrândan bir münâsibini vaktiyle Bögürdelen kal'asına muhâfız nasb ve ta'yîn edüp hemân evvel emirde müteheyi'-i duhûl olan yamâkan-ı atıkayı ortalarının me'mûr oldukları mâhallere def' ve teb'id ve tesyîrlere ve birinin derûn-ı Belgrad ve havâlîsine uğradılmamasına dikkat ve emlâklerini iddi'â ve ta'arruz sevdâsında olanların ber-müceb-i fetâvâ-yı şerîfe cevâb verilerek def' ve men'lerine ve diğere sâdır olan emr-i münîfim mücebince bu makûle matrûd yamâkan ve sâ'irlerinin cânib-i mîrîden fûrûht olunacak emlâk ve arâzîlerinden kurâlarda olan emlâk ve arâzîyi re'âyâ tâifesinden tâliblerine fûrûht olunmaları emrinde bu husûsa taraf-ı Devlet-i Âliyye'mden me'mûr kılınan () zîde mecdühûye dahi inâyet ve nezâret ve neferât tedârik ve tahrîriyçün Bosna vâlîsi müşârun-ileyhe ve sâ'irlere hitâben sâdır olan emr-i münîfimi mübâşir vechile müşârun-ileyh tarafına irsâl ve kâr-güzâr âdemler ta'yîn edüp müceddeden Bosna vâlîsi ve Hersek ve İzvornik sancâklarından tertîb olunacak neferâtı müşârun-ileyh ile bi'l-muhâbere celb edüp o makûleler derûnlarına bir takrîb atık yamâkandan birisinin duhûlüne irâet-i ruhsatdan mübâ'adet ve bir takrîb duhûl irâdesinde bulunanların derhâl yerlü ağvât ve zâbitân ve kapudân ve sâ'ir sergerdegân ma'rîfetleriyle bi'l-ittifâk tard u def' olunmaları hâlâtına ikdâm birle o makûlelerin tasallutundan kal'a-i merkûme ve havâlîsini ve mezâlîm ve ta'addîlerinden re'âyâ fukarâsını tahlîsa ve diğere evâmîr-i âliyyem müceblerince Bosna ve Niş câddelerinden mâ-adâ kurâda hân ihdâs olunmamasını ve ormanların kat'ı ve kurâ inşâsıyla i'mâr-ı bilâd ve âsâyiş-i ibâd ve tertîb olunan kapudânân ve zâbitân-ı sâ'ire ve neferâtının nizâm-ı hâlleri ve irâde-i hümayûnum müte'allık olduğu vechile Belgrad serhadd-i celîlinin takviye ve tahkîmi ve etrâfı palanka ve kurâlar re'âyâları hoş-nişîn olmaları ile ondan akdem mücerred yamâkan-ı merkûmenin mezâlîm ve ta'addîlerinden hasbe'z-zarûr vâki' olan cünha ve taksîrâtı ber-

mûceb-i ahidnâme-i hümâyûn taraf-ı hümâyûnumdan afv olunduklarını î'lân ile te'lîf-i kulûb ve istimâlelerine ve cümle re'âyâ tâifesinin yerlü yerine celb ve iskânlarıyla müreffehü'l-bâl

[7/1]

15

Bu mes'ele beyânında e'imme-i Hanefiye'den cevâb ne vechiledir ki?

Belgrad Kal'asını harbî kefere muhâsara etmeleriyle ahâlîsi kal'ayı ehl-i harbe bilâ-muhârebe teslîm eylediklerinde derûn-ı kal'a ve hâricinde vâki' şu kadar emlâklerini henüz imtinâ'a kudretleri var iken kendülerin ıyâl ve evlâdlarıyla bilâd-ı İslâmiye'den bir mâhall-i me'mene îsâl için tayyib-i nefisleriyle harbîlere verdiklerinden sonra kal'a-i mezbûre emlâk-i merkûmesiyle taraf-ı saltanat-ı âliyyeden sulhan alınsa harbîler ol emlâki yedlerinden kahren almış değiller iken ashâbı emlâk-i mezbûreyi meccânen yâhud kıymetleriyle zabta mesâğ-ı şer'î var mıdır, beyân buyurula, Allâhü Te'âlâ a'lem

El-cevâb: Yokdur.

[Mühür]: Abduhû hakkuke bî-yakin Mehmed Mekkî

Bu sûretde emlâk-i mezbûrenin kable'l-istîlâ mâlikleri ol emlâki vech-i muharrer üzre imtinâ'a kudretleri olduğu hâlde tayyib-i nefisleriyle harbîlere vermişler iken mücerred kal'a-i mezbûre muhâsara olunmağla emlâkimiz kahren alınmış olur öyle olıcak emlâk-i mezbûreyi biz zabt ederiz demeğe kadir olurlar mı buyurula Allâhü Te'âlâ a'lem.

El-cevâb: Olmazlar.

[Mühür]: Abduhû hakkuke bî-yakin Mehmed Mekkî

[7/2]

14

Bu mes'ele beyânında e'imme-i Hanefiye'den cevâb ne vechiledir ki?

Belgrad Kal'ası ve havâlîsine harbî kefere müstevlî olup zabt etdiklerinden sonra kal'a ve havâlîsi taraf-ı saltanat-ı âliyyeden sulhan alındıkda ol havâlîde arâzî-i emîriyeden olup zürrâ'ın tapu ile tasarruf edegeldikleri yerler üzerine harâc vaz' olunup ba'zı kimesnelere vech-i şer'î üzre temlîk olunsa ol yerlere kable'l-istîlâ tapu ile mutasarrıf olan kimesnelere mücerred mukaddemâ tasarrufumuzda idi deyü müdâhaleye kadir olurlar mı beyân buyurula Allâhü Te'âlâ a'lem

El-cevâb: Olmazlar

[Mühür]: Abduhû hakkuke bî-yakin Mehmed Mekkî

[8]

Zer'a ve harse iştigalleri esbâbını istihsâle ve senden me'mûl ve muntazar-ı şâhânem olan harekât-ı âkılâne ve etvâr-ı rızâ-cûyâneyi ibrâz ile re'âyâ fukarâsının vücûh-ı mezâlim ve ta'addiyâtdan min-küllî'l-vücûh vikayeleri ile ezmine-i kalîle zarfında ol havâlî kurâsının şen ve âbâdân olmasına ve taraf-ı hümâyûnum için re'âyâ ve berâyâdan isticlâb-ı da'avât-ı hayriye olunmak husûslarına ikdâm ve dikkat ve kusûr ve tekâsülden ittika ve mücânebet ve bu husûslara dâir ve mevâdd-ı sâ'ireye mütedâir husûsâtı tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında. Fî evâhır-ı Z. sene [120]5.

16

Bir sûreti Bosna vâlîsi Vezîr el-Hâcc Salih Pâşâ'ya ve İzvornik Sancâğı mutasarrıfına ve Bosna mollâsına ve Hersek ve İzvornik sancâklarında vâki' sâ'ir kuzât ve nüvvâba ve kapudânân ve bi'l-cümle zâbitân ve iş erlerine;

Ba'de'l-mukaddemâ el-hâletü hâzihî Nemçelü ile mâdde-i musâlaha-i hayriye nefîce-pezîr ve hüsn-i hitâm olduğuna binâen ba'de'l-yevm Belgrad'a yamâkan idhâl olunmayarak Bosna kılâ'ı misillü kapudânlık olarak neferât tertîb ve iktizâ eden ağavât ve zâbitân ve kapudânları dahi ana kıyâsen tanzîm ile muhâfaza etdirilmek husûsuna irâde-i katî'a-i şâhânem ta'alluk etmekle atık yamâkan ortaları me'mûr oldukları mâhallere sevk ve tesyîrleriyle tard ve teb'id ve birisinin derûn-ı Belgrad ve havâlîsine ayak basdırılmaması ve sâ'ir muktezî olan nizâm-ı mergubenin istihsâli emrine ikdâm eylemen husûsları hâlâ Belgrad muhafızı Vezîr Ebûbekir Pâşâ iclâlehûnun uhde-i ihtimâmına ihâle ve tefvîz kılınup evvel emirde bu husûsu sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin seninle bi'l-muhâbere Bosna ve Hersek ve İzvornik sancâkları sekenesinden mikdâr-ı kâfi yerlü kulu neferâtının tahrîr ve tertîbiyle Belgrad'a celb ve iskânları ve ağavât ve zâbitânın nasb ve ta'yîn birle cümlesinin râbita ve nizâm-ı hâllerine ikdâm-ı tâm eylemek lâzımeden olduğuna binâen ol bâbda iktizâ eden vesâyâyı hâvî müşârun-ileyhe emr-i şerîfim tasdîr olunmağla sen dahi müşârun-ileyh ile bi'l-muhâbere nefis-i Belgrad için erbâb-ı istihkakdan a'mâl ve idâre-i neferâta kadir yerlü ağavât ve zâbitân olmağa şâyeste kesânı ve rızâlarıyla kezâlik kapudânân ve muktezî olan neferâtı tertîb ve irsâle sa'y-ı mâ-lâ-keâm eylemen fermânım olmağın mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi Belgrad'da kâin atık yamâkan ve neferâtın düşmen hücumunda vâki' olan hıyânet ve habâsetleri ve hetk-i perde-i ırz u nâmûs birle kal'a-i pâdişâhânemi elleriyle küffâra teslîm eylemeleri kendülerden bi'l-küllîye emniyetin meslûb olmasını îcâb ve fîmâ-ba'd bunlara kal'a ve memleket inanılmak câiz olmadığı zâhir ve bedîdâr olup atık yamâkanın cümlesi tard ve teb'id ve yerlerine Bosnalı'dan yerlü kulu neferât tertîb olunmasına irâde-i âliyyem ta'alluk eylediği ve ol bâbda iktizâ eden vesâyâ ve

tenbîhât müşârun-ileyhe tahrîr ve iş'âr olunduğu ma'lûmun oldukda müşârun-ileyh ile bi'l-muhâbere Bosna ve havâlîsinden ve zikr olunan sancâklarından muktezî olan ağavât ve zâbitân ve kapudânân ve sâ'ir mikdâr-ı kâfi neferâtın tahrîr ve tertîb ve ihrâclarına ikdâm ve serî'an emr-i nizâmılarına ihtimâm birle muhâfaza-i kılâ' ve memlekete sa'y-ı mâ-lâ-kelem ve bu bâbda iğmâz ve tesâmühden ittika-i tâm ve aklâma kayd ve mevâcibleri tertîb ve tanzîm olunmak için keyfiyyeti ve ne mikdâr neferât tahrîr ve tertîb ve ihrâc olunduklarını Ordu-yı Hümâyûn'uma tahrîr ve iş'âra mübâderet ve siz ki mîr-i mîrân ve mevlâ ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz siz dahi vech-i meşrûh üzere amel ve hareket ve serî'an matlûb mikdârı neferâtın Bosna vâlîsi müşârun-ileyhin re'yiyle tahrîr ve ihrâclarıyla Belgrad'a irsâl ve tesyîrlerine bi'l-ittifâk ihtimâm ve dikkat ve iğmâz ve tesâmühden ittika-i tâm eylemeniz bâbında.

17

Bir sûreti ricâl-i Devlet-i Âliyye'mden muhâsebe-i evvel-i esbak ve Niğbolu taraflarında zehâir mübâya'asına me'mûr olup hâssaten husûs-ı âtiye mübâşir ta'yîn olunan Çelebi Mehmed zîde mecdühûye;

Asılda olan mukaddemâ ve fetvâ-yı şerîfeler bî-aynihâ derc ve tasrîh olunduktan sonra verilen fetvâ-yı şerîfe mücebince zikr olunan yamâkan-ı atîka ve ahâlî-i sâ'irenin rızâlarıyla küffâra teslim eyledikleri emlak ve arâzîleri cânib-i mîrîden zabt ve tahrîr ve müceddeden muktezî olan ahâlî ve kurevîye bi'l-müzâyede fûrûht ve hâsıl olan semenini cânib-i mîrîye îsâl eylemek üzere bir kâr-güzâr ve sadâkat-şî'âr mu'temed ve sâhib-i nüfûz mübâşirin ta'yîni ehemmi-umûr-ı Devlet-i Âliyye'mden idüğü zâhir ve bedîdâr ve sen ki mûmâ-ileyhsin ricâl-i Devlet-i Âliyye'm beynlerinde umûr-dîde ve sadâkat-kâr ve bu makûle mehâm-ı Devlet-i Âliyye'min te'diyesine liyâkat ve ehliyetin zâhir ve bedîdâr olduğuna binâen hâssaten bu emr-i ehemme mübâşir ta'yîn olunmanla başmuhâsebe ve mevkufât kalemlerinden ta'yîn olunan kâtibleri istishâb ve Belgrad vâlîsi müşârun-ileyh ile bi'l-muhâbere ol tarafa varup müşârun-ileyhin inzimâm-ı re'y ve ma'rîfeti ve hâssaten mübâşeret ve ihtimâmınla gerek ahâlî-i Belgrad ve yamâkan ve gerek tevâbi'i palankalar sekencesinin terk eyledikleri emlak ve arâzîyi ve bâ-husûs Semendire sancâğında kâin nevâhî ve kurâda ağavât ve atîk yamâkan ve sâ'ir erbâb-ı tagallüb çiftlik ittihâz eyledikleri arâzî ve emlakî cümleten zabt ve tahrîr ve defter birle arâzî-i mîriyeden olanlarını kurevî ve erbâb-ı zirâ'atden tâliblerine fetvâ-yı şerîfe ve cevâz-ı şer'îye ve resm-i tapu ve mer'iyye-i mîriye üzere fûrûht ve hâsıl olan esmânını mîriyçün tamâmen ahz ve kabz ve mîriye îsâle ihtimâm ve dikkat ve re'âyâ tâifesine vuku' bulan mezâlîmin biri dahi Semendire nevâhîsi kurâlarından ekserini ve belki her birini ze'âmet ve ti'mârlık vechile mutasarrıf olanlar ve husûsiyle ağavât ve yamâkan ve sâ'ir erbâb-ı tagallübden ekseri çiftlik ittihâz edenleri hilâf-ı şer' u kanûn ve

mugayir-i rızâ-yı hümâyûn kurâ sekencesine fukarâ-yı ra'iyeti meccânen istihdâm ve mevrû'âtların zabt ve envâ'-ı cevri ve ta'addiyâta ictisârlarından neş'et eylediğinde iştibâh olmamağla ba'de-zîn fûrûht olunan arâzî-i kurâ kimesneye çiftlik ittihâzıyla re'âyâ tâifesinin mazhar-ı cevri ve ezâ olmalarını tecvîzden ittika olunarak tesviye ve tanzîmine ibtidâr ve çiftlik ittihâzının men'ine ziyâde ihtimâm lâzımeden olmağla me'mûriyetini hâvî mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi bu husûsa seni ta'yînden garaz zâtında merkûz olan sadâkat ve istikamet lâzımesince umûr-ı me'mûre-i mezkûreni kemâl-i tâharrî ve dikkat üzere te'diye ve rû'yet ve beytü'l-mâl-i müslimîne âid esmân-ı arâzî ve emlâkin hebâ ve telef olmasını tecvîzden mübâ'adet ve kurâ ve arâzî-i mûriyeyi o makûlelerin çiftlik ittihâzı ve sâ'ir bahâne ile hilâf-ı şer' u kanûn ve mugayir-i

[9]

rızâ-yı hümâyûn re'âyâ fukarâsına vesîle-i cevri ü ta'addî olabilür hâlâtın bi'l-küllîye mâhv ü izâlesi husûsuna müşârun-ileyhin re'yiyle ikdâm ederek icrâ-yı lâzıme-i kâr-güzârî ve hamiyete ve bâ'is-i i'mâr-ı memleket ve kal'a-i pâdişâhâneme müceb-i takvîyet olur vesâilin istihsâline bezl-i vüs' u kudret eylemek lâzımesine mebnî idüğü ve ma'âzallâhü te'âlâ bu bâbda istikamete münâfî hareket irtikâbı ne derecelerde teheyycü-i gazâb-i pâdişâhâneme bâdî olacağı ve bu bâbda nezâret ve temşiyet-i umûr-ı me'mûrende sana mu'âvenet etmesi müşârun-ileyhin me'mûriyeti emrinde münderic ve mestûr idüğü ma'lûmun oldukda vech-i meşrûh üzere amel ve hareket ve hilâfı vaz' u hareketden ittika ve mücânebet eylemen bâbında.

18

Sâbıka Silistre cânibi ser-askeri olup bu def'a Belgrad Kal'ası muhâfazası şartıyla Semendire sancâğı müceddeden kendüye tevcîh ve ihsânım olan Vezîr Ebûbekir Pâşâ'ya hüküm ki;

Bî-meşiyetillâhi te'âlâ Devlet-i Âliyye'mle Nemçe Devleti beynlerinde derkâr olan muhâsama ve cidâl mübeddel-i sulh u salâh ve işbu mâh-ı Zi'l-hiccetü's-şerîfenin üçüncü gününde tarafeyn murahhaslarının mübâdele eyledikleri esâs temessükleri derûnunda münderic mu'âhede muktezâsınca der-i Devlet-i Âliyye'me teslîm olunacak Sırb memâliki ve cem'-i kılâ' ve arâzî tasdîk-nâmeler mübâdelesini gününden bed' ile iki mâh müddet tahsîs olunmuş olmağla bu takdîrce Belgrad Kal'asının hîn-i tahliyede muhâfızı hâzır ve âmâde olunup kal'a-i merkûmeye duhûl ve emr-i muhâfazaya kıyâm ve mes'ûl eylemek lâzımeden idüğü zâhir ve âşikâr ve sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin sen vüzerâ-yı azâmım beynlerinde kemâl-i rüşd ü reviyet ve mezîd-i kâr-âgâhî ve fetânet işe şöhret-şî'âr ve me'mûr ve müstahdem olduğun ve hıdemât-ı dîn ü Devlet-i Âliyye'mde sâdikane ve dirâyet-mendâne

harekâta ibtidârın zâhir ve âşikâr ve ba'de-zîn dahi senden dîn ü Devlet-i Âliyye'me lâyük ve vakt ü hâle mutâbık harekât-ı ber-güzîde ve hıdemât-ı pesendîde zuhûr ve bürûzu ve bâ-husûs gerek kal'a-i mezkûre ve gerek Semendire sancâğı ve etrâf ve enhâsı istîlâ-dîde ve ahâlî ve re'âyâsı pâ-zede ve hasâret-keşîde olmalarıyla fukarâ-yı ra'ıyyet ve ahâlî-i memleketin vücûh-ı mezâlîm ve ta'addiyâtdan vikayeleriyle i'mâr memleket husûsunda tezâyüd-i lâyika ve me'ser-i fâika ibrâzıyla serhadd-i Belgrad'ın az vakitte takviye ve tesvîdi emrine i'tinâ ve dikkat eyleyeceğın me'mûl-i zamîr-i ilhâm-semîr-i dâverânem olduğuna binâen kal'a-i merkûme ve havâlîsi muhâfaza şartıyla bu def'a avâtıf-ı âliyye-i şâhâne ve avârif-i seniyye-i pâdişâhânemden Semendire sancâğı ve Belgrad muhâfızlığı sana tevcîh ve ihsân-ı hümâyûn olmağla olduğun mâhalden mükemmel ve muntazam kapun halkıyla fekk-i râbita-i karâr ve bu emirde etbâ' ve levâhıkla gereğı gibi zabt u rabta ve fukarâ-yı ra'ıyyet ve ahâlî-i memleketi vücûh-ı mezâlîm ve ta'addiyâtdan vikayeye ibtidâr ederek vakt ü zamânıyla Belgrad havâlîlerine erişüp hîn-i tahliyede ol havâlî hudûdlarını tahdîd ve tesellüme me'mûr mübâşir ve muhaddidler yedlerine verilen diğér emr-i şerîfimde mestûr ve münderic şurût-ı ahidnâme-i hümâyûn muktezâsınca cânib-i Devlet-i Âliyye'me teslim olunacak Belgrad Kal'ası ve muzâfâtında olan Böğürdelen ve sâ'ir kılâ' ve mevâzı'ın zabt ve tesellümleri emrine nezâret ve Nemçelü tarafından tahdîde me'mûr zâbitânla dostâne bi'l-muhâbere her husûsun tesviyesine dikkat birle kal'a-i mezkûra vusûl ve muhâfızlara mâhsûs mâhalde kıyâm ve mes'ûl ile muhâfaza-i kal'a ve memlekete dikkat ve müceddeden alınıp verilen ahidnâme muktezâsınca Nemçelü ile icrâ-yı şerâyıt-ı dostî ve safvete i'tinâ ve dikkat ve mugayir-i uhûd ve şurût hâlet tekevvün etmemesine bezl-i kudret ve kal'a-i merkûmenin levâzım-ı takviyeye ve tahkîm ve tarsîni emrine ve ol havâlî sekeneşi re'âyâ ve berâyânın te'lîf-i kulûb ve def'-i vahşetleriyle yerlerine ve yurdlarına celb ve îvâ ve iskânları ile mi'mar-ı bilâd ve refâh-ı hâl-i aceze ve ıyâl husûslarına dâmen der-meyân-ı gayret eylemen fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve tevcîh emr-i şerîfime matviyyen () ile irsâl olunmuşdur imdi Belgrad muhâfızlığının el-hâletü hâzihî sana ihâlesi mecbûl olduğun sadâkat ve istikamet ve kâr-âgâhî ve hamâset lâzımesince ol havâlînin emr-i tahdîd ve tefrîk-ı sınırına me'mûr mübâşir ve muhaddidlere gereğı gibi nezâret ve ber-müceb-i uhûd ve şurût Belgrad Kal'ası ve muzâfâtının ber-vefk-ı suhûlet tahlîs ve zabt birle kal'a-i merkûmenin muhâfazası ve re'âyâ ve berâyânın vücûh-ı mezâlîm ve ta'addiyâtdan vikayeleriyle müddet-i serî'ada kal'a-i pâdişâhânemin i'mârına ve evvelkinden ziyâde takviye ve tarsîni levâzımını[nı] istihsâle ibtidâr eylemen me'mûl ve matlûbuna binâen idüğü ma'lûmun oldukda vusûl-i emr-i şerîfimde derhâl mükemmel ve muntazam kapun halkıyla fekk-i râbita-i karâr ve doğru yoldan Belgrad havâlîlerine varup vakt ü zamânıyla ol taraflarda kıyâm ve hîn-i tahliyede kal'a-i merkûma duhûl ve zabt u rabta ikdâm ve mes'ûl ve sitem-dîde ve hasâret-keşîde-i

tevahhuş re'âyâ fukarâsının te'mîn-i kulûb ve istihsâlleriyle yerlerine ve yurdlarına celb ve iskân ve ahâlî-i kal'a ve memleketin her hâlde himâyet ve sıyânetlerine ihtimâm birle hıfz u hırâset-i havâlî ve enhâya sa'y-ı mâ-lâ-keîâm ve Belgrad muhâfızlığına mütefferri' cem'-i husûsâtın ve evâmîr-i âliyyemle muhavvel-i uhde-i ihtimâmın kılınan bi'l-cümle umûr ve mehâmmin vecîh-i hasen ve tavr-ı mergub u müstahsen üzre te'diye ve rü'yet ve senden me'mûl ve muntazar-ı şâhânem olan harekât-ı âkılâne ve evzâ'-ı dirâyet-mendâneyi icrâya ve Devlet-i Âliyye'mle Nemçelü beynerinde müceddeden mün'akid olan uhûd ve şurût-ı silm ü safvete münâfî ve merâsim-i dostî ve müvâlâta mugayir sermû hareket vuku'a gelmemesi emrine bezl-i kudret ederek âsâr-ı müsâleme ve muhabbetin gün be-gün tezâyüd ve teksîriyle âsâyiş-i ahâlî ve re'âyâ cânibinin istihsâline ihtimâm ve dikkat ve ibrâz-ı levâzım-ı serhad-[d]ârî ve ve kâr-âgâhîye sarf-ı cell-i himmet ve bezl-i vüs' u miknet ve lâzımü'l-inhâ olan hâlâtı ve bâ-husûs Belgrad'ın zabt ve rabtıyla emr-i muhâfaza ibrâzını tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında. Fî evâsıt-ı N. sene [120]5.

19

Bir sûreti sâbıka Niş başbuğu olup bu def'a Ada-i Kebîr muhâfızlığı müceddeden uhdesine ihâle ve tefvîz olunan Vezîr Âli Pâşâ'ya;

İktizâsına göre me'mûriyetini hâvî ber-vech-i meşrûh.

[10]

20

Belgrad muhâfızı Vezîr Ebûbekir Pâşâ'ya hüküm ki;

Seferden mukaddem Belgrad'da kâin atîk yamâkan tâifesinin re'âyâ ve berâyâyâ vâki' olan mezâlim ve ta'addîleri re'âyânın cânlarına kâr etmekle ekser re'âyâ tâifesi terk-i evtân ve Nemçe diyârına nakl ve firâr ve kusûr kalanlar dahi bu gûne tâkat-güdâz olan mezâlim ve ta'addîlerinden nâşî sefer vuku'unda düşmenden evvel izhâr-ı tuğyân ve şekavet eyledikleri zâhir ve âşikâr ve ba'de-zîn vedî'atullâh olan re'âyâ ve berâyâ üzerlerinden cem'-i mezâlim ve ta'addiyâtın def' u ref'i o makûle atîk yamâkanın fîmâ-ba'd Belgrad ve havâlîsine ayak basdırılmaması ve Belgrad'a şekl-i âharda asker ve neferât tahsîsiyle muhâfaza olunması ile husûle gelineceği mülâhaza ve emr-i nizâmına eğerçi mübâşeret olunup ancak re'âyâyâ vâki' olan a'zam-ı mezâlimin biri dahi yamâkan tâifesi beher karyede birer hân binâ edüp kendü ta'yînleri zımnında zehâir-i mütenevvi'alarını re'âyâdan meccânen ahzlarından başka mürûr ve ubûr eden müsâfirîne bey' edebildikleri mikdâr zehâyiri dahi meccânen ahz ve ba'dehû yed-i re'âyâdan kusûr kalan zehâyir ve hayvânâtı dahi rahîs bahâ ile iştirâ ve istedikleri bahâ ile etrâfa bey' ve re'âyâ fukarâsını meccânen istihdâm etmeleriyle bu mâdde Belgrad'da

zehâyirin killet ve nedretine ve nice bin re'âyânın terk-i evtân eylemelerine sebep olduğuna binâen Bosna ve Niş câddelerinden mâ-adâ bir karyede bir vechile hân binâ olunmamak üzere emr-i âlî sudûruyla men' olunduğu sûretde terk-i evtân eden re'âyâ ve berâyânın âvdetlerine ve müceddeden nice re'âyânın gelüp tevattuna rağbete sebep ve re'âyâ fukarâsı zer' ve hars eyledikleri mâhsûllerine mâlik olup Belgrad'da kendüleri bey'e tahsîl-i kudret ile refâhiyet ve âsâyîş-hâl-i serhad-nişînâna bâ'is ve isticlâb-ı da'avât-ı hayriye-i ahâlî ve re'âyâyâ bâdî bir hâlet olduğu tahkik-gerde-i şâhânem olup sâye-i adâlet-vâye-i şâhânemde re'âyâ ve berâyâyâ bu makûle ve sâ'ir vechile bir gûne zulm ü ta'addî olduğuna vechen mine'l-vücûh rızâ-yı dâverânem olmayup cümle re'âyâ ve berâyâ müreffehü'l-bâl zer' u harse iştigal ve kendü kâr u kesb ve ta'ayyüşleriyle yerlerinde ve yurdlarında hoşhâl ve mutma'innü'l-bâl gunûde-i bister-i emn ü istirâhat olmaları ahass-ı metâlib-i pâdişâhânem olduğuna binâen bu mezâlimin dahi küllîyen def'î murâd-ı adâlet- i'timâd-ı mülûkânem olmağla ba'de-zîn Bosna ve Niş câddelerinde kâin hânlar mârrîn ve âbirînin suhûletle mürûr ve ubûrları ve vesîle-i refâh ve selâmetleri için ibka ve anda dahi atîk yamâkan ve ızrâr-ı re'âyâyâ mütecâsir olanlardan ferd-i âferîdenin duhûl ve istishâbına irâet-i ruhsatdan mübâ'adet olunarak müceddeden munsif ve mu'tedil hancılara ihâle ile kendüleri ve mârrîn ve âbirîne vâfi zehâyiri ashâb-ı zehâyirden rızâlarıyla râyici üzere iştirâ ve mikdâr-ı kifâyeden ziyâde rahîs bahâ ile re'âyânın dâne-i hardal zahîresine ta'aruz ve cebren ahz ve iştirâ misillü harekât-ı nâ-marziyeye mütecâsir olamamaları hâlâtı taht-ı râbitaya idhâl olunmak ve işbu Bosna ve Niş câddelerinden mâ-adâ kurâda hân binâ ve ihdâsını men' ve def' ve mevcûdlarını dahi hedm ve kal'a birle re'âyâ ve berâyânın istihsâl-i esbâb-ı refâh-ı hâl ve âsâyîşlerine ve mezzû'âtlarına kat'â ta'aruz olunmaksızın Belgrad'da ve sâ'ir dâhil-i hudûd-ı memâlik-i mâhrûsemde diledikleri mâhallerde râyici üzere bey' ve şirâlarına ikdâm ve bu makûle hancılar mu'temed ve ebnâ-i sebîlin muhafazalarına ve âminen ve sâlimen imrârlarına muktedir âdemlerden olmak üzere intihâb ile ihâle ve tefvîz ve be-tahsîs Belgrad ile Niş beyninde kâin ormanı bi'l-küllîye kat' ve mâhv ile münâsib mâhallerine fıkra fıkra kurâ binâ ve ihdâsıyla tarîk-ı mezkûrun i'mâline ve re'âyâ ve ebnâ-i sebîlin âsâyîş ve istirâhatlerine i'tinâ ve dikkat ve'l-hâsıl mufassalan diğerk sâdır olan emr-i münîfim mücebince gerek re'âyânın refâh ve râhatları ve gerek Belgrad Kal'ası ve havâlî ve enhâsının ve turuk ve mesâlikin te'mîn ve ol havâlînin müddet-i serf'ada ma'mûr ve âbâdân olması ne gûne ve ne makûle tedâbîr ve vesîle menût ise şimdîden icrâsına teşmîr-i sâk-ı gayret eylemen senden matlûb-ı kat'î-i dâverânem olduğuna binâen mâhsûsan işbu emr-i şerîfim dahi ısdâr ve () ile ırsâl olunmuşdur imdi akdem-i makasid-ı dâverânem memâlik-i mâhrûsemde sâkin ve katın fukarâ-yı ra'iyet ve aceze-i memleketin cem'-i mezâlim ve ta'addiyâtdan vikayeleriyle zıll-i zalîl-i şâhânemde hoşhâl ve zer' u harse iştigal ve kâr u kesbleriyle müşerrehu'l-bâl olmaları idüğü herbâr evâmir-i ekîde-i

pâdişâhânemle cümleyi îkaz ve hilâfı hareket edenler ve o makûlelere ruhsat verenler pençe-i gazâb-ı şâhânemden tahlîs-i girîbân edemeyecekleri dahi beyân ve iş'âr olunmakta olup ve ba'de-zîn Belgrad etrâfı ve havâlî ve enhâsı kurâlar sekenesi re'âyâları o makûlelerin zulm ü bîdâdlarıyla iz'âc olundukları ve teferruk ve teşettütlerine bâdî harekât vuku'u ihbâr olunmak lâzım gelir ise (...) ta'addîye cesâret edenler ve o makûlelere ruhsat verenler için selâmet ve necât mutasavver olmayup haklarında icrâ-yı siyâset musammem ve muhakkak idüğü ma'lûmun oldukda re'âyâ ve berâyâ üzerlerinden vesîle-i ta'addî ve tecâvüz olur hâlâtı bi'l-küllîye ref' ve imhâ ve be-tahsîs a'zam-ı vesâil-i mezâlim olan hân ihdâsıyla hancıların o makûle vâki' olan mezâlimi men' ve def' ve fakat Bosna ve Niş câddelerinde kâin hanları ibka ve anlara dahi atîk yamâkan ve hancılardan birini duhûl ve ta'arruz etdirmeyüp tard ve def' ve men' ve teb'idleriyle re'âyâyı eyâdî-i mezâlim ve ta'addîlerinden tahlîs ve müceddeden mu'temed ve sadâkat-kâr ve mürûr ve ubûr eden ebnâ-i sebîlin muhâfazalarına muktedir munsıf

[11]

ve mu'tedil kimesnelerin ta'yîn ve tahsîs birle mürûr ve ubûr edenlere ve kendülere kifâyet mikdârı zehâyir ve malzemeyi râyıcı üzre akçeleriyle rızâlarıyla hanlardan zahîre ashâbından iştirâ ve kifâyet mikdârından ziyâde re'âyânın zahîrelerine itâle-i dest-i ta'arruzdan ittika birle yalnız hancılar kendü kârına kanâ'at ve vechen mine'l-vücûh ve vakten mine'l-evkat re'âyâ ve berâyâyâ ta'arruzdan mübâ'adet eylemeleri taht-ı râbitaya idhâl ve Niş câddesinde kâin ormanı bi'l-küllîye tırâşîde ve kat' ve imhâ birle kurâ binâ ve ihdâs ve derûnlarına etrâfdan ahâlî ve re'âyâ celb ve iskânlarıyla tarîk-i mezkûrun şen ve âbâdân olması ve emniyet-i bilâd ve ibâdın istihsâli husûslarına sarf-ı gayret-i vus' ü tâkat ve senden me'mûl ve melhûz-ı şâhânem olan harekât-ı âkılâne ve evzâ'-ı reviyet-mendâneyi icrâ ve fukarâ ve zu'afâ üzerlerine neşr-i âsâr-ı adâlet ve bast-ı cenâh-ı re'fet ve şefkat birle cânib-i cihân-dârânem için isticlâb-ı da'avât-ı hayriyeye mezîd-i dikkat ve ikdâm ve hilâf-ı emr-i âlî ve mugayir-i tenbîhât-ı şâhânem hâlet ve hareket sünûhuna irâ'et-i ruhsatdan ittika ve mücânebet ve iktizâ eden hâlâtı pey-der-pey tahrîr ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında. Fî evâhır-ı Z. sene [1]205.

21

Bosna vâlisi Vezîr el-Hâcc Salih Pâşâ'ya hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Nemçe Devleti beynlerinde emr-i musâlaha karîn-i hüsn-i hitâm olup ber-muktezâ-yı ahd ü şurût Una suyu verâsının ve sâ'ir mâhallerin hudûd ve sınırını ta'arruz ve tahrîr zımnında sâbıka yeniçeri kâtibi İsmail İsmetî zîde mecdühû muhaddid ta'yîn ve ma'iyyetine hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûn'umdan mi'mâr-ı sâbık Hâfız İbrahim zîde

mecdühü terfîk ve müderrisîn-i kirâmdan mühendishâne baş halîfesi Abdurrahmân zîde ilmühü dahi mühendis tahsîs ve yedlerine başka başka evâmir-i âliyyem î'tâsıyla ol tarafa tesyîr ve bu husûs-ı ehemme kemâl-i î'tinâ ve dikkat ederek mûmâ-ileyhimâyâ nezâret eylemen vesâyâsını hâvî kuyûd ve şurût-ı lâzıme derciyle mufassal ve meşrûh çend-rûz mukaddemce eğerçi sana dahi emr-i şerîfim tasdîr olunup ancak bu makûle tahdîd-i hudûd ve tefrîk-i sınıra me'mûr tarafeyn muhaddid ve mübâşirleri re's-i hudûda vusûllerinde Nemçelü ile Bosnalı beyninde bir gûne nizâ' ve nâ-mülâyim bir hâlet tekevvün ve tahaddüs etmemek ve muhaddidlere medâr-ı kuvvet olmak için Bosna vâlîlerinin dahi mükemmel ve muntazam kapısı halkıyla hudûda azîmet ve tahdîd olunacak mâhallere karîb bir mâhalde ikamet birle emr-i tahdîde nezâret eylemesi âdât-ı kadîme-i Devlet-i Âliyye'mden olduğuna binâen sen dahi mükemmel ve muntazam kapun halkıyla hudûda doğru azîmet ve mukaddemâ mufassalan ısdâr ve tarafına tesyâr olunan emr-i şerîfim müceb ve muktezâsı üzre emr-i tahdîde nezâret ve bir gûne nâ-mülâyim bir hâlet zuhûra gelmeksizin itmâm-ı mehâmm-ı lâzımeye î'tinâ ve dikkat eylemen fermânım olmağın mâhsûsan işbu emr-i şerîfim dahi ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi emr-i tahdîd ve tefrîk-ı sınıra me'mûr mûmâ-ileyhim re's-i hudûda vusûllerinde âdât-ı kadîme-i Devlet-i Âliyye'm üzre senin dahi mükemmel kapun halkıyla hudûda doğru varup nezâret ve nâ-mülâyim bir hâlet vuku'a gelmemesi emrine dikkat eylemen lâzımeden idüğü ma'lûmun oldukda vech-i meşrûh üzre amel ve hareket ve emr-i tahdîde mukaddemce sâdır olan emr-i münîfimde tafsîl ve te'kîd olunduğu vechile nezâret ve me'mûriyet-i mezkûrelerin ber-vefk-ı matlûb itmâm ve tesviyesi emrinde mûmâ-ileyhime küllî mu'âvenet ve muzâharet ve hilâf-ı me'mûl bir hâlet tahaddüs ve tekevvün eylememesi emr-i ehemmine be-gayet î'tinâ ve dikkat ve hilâfindan ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâhır-ı Z. sene [1]205.

22

Vidin muhâfızı Vezîr Mîr-alem Mehmed Pâşâ'ya ve Ada-i Kebîr muhâfızı Vezîr Ömer Pâşâ'ya ve Vidin kadısına hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Nemçe Devleti beynlerinde derkâr olan muhâsama ve mu'âdât mütebeddil-i silm ü musâfât olup işbu mâh-ı Zi'l-hiccetü'ş-şerîfenin onuncu gününden imzâ ve tarafeynden mübâdele olunan ahidnâme ve mu'âhedât-ı mâhsûsa senedâtında târîh-i mezkûrdan hesâbla altmış gün tamâmında Nemçelü tarafından istîlâ olunan kılâ' ve palanka ve mevâzı'-ı sâ'ire tahliye birle taraf-ı Devlet-i Âliyye'mden me'mûrlara terk ve teslîm olunmaları münderic ve mestûr olduğuna binâen Fethü'l-islâm kal'asının zabt ve tesellümü Vidin muhâfızı müşârun-ileyhe ve Ada Kal'asının dahi zabt ve tesellümü Ada muhâfızı müşârun-ileyhe ihâle ve tefvîz ve iktizâ eden mevâdd-ı ahidnâme ve şerâit-i sâ'irenin derci ve

teslîm ve tesellûme dâir tenbîhât-ı mukteziyenin ifâde ve beyânıyla müşârun-ileyhimâ[ya] hitâben eğerçi başka başka evâmir-i âliyyem ısdâr ve irsâl olunup ancak bu makûle tahliye ve teslîm ve tesellûm-i kılâ‘ ve memleket husûslarında ümenâ’-i şer’-i şerîfin dahi ma‘rîfet ve nezâretleri ve hîn-i teslîm ve tahliyede mevcûd olan top ve mühimmât ve cebehâne ve sâ‘ir âlât-ı seferiyyenin ma‘rîfet-i şer’le mu‘âyene ve müfredât defteri sebt ü tahrîr ve kezâlik hucec-i şer’iyeleri dahi ketb ü imlâ birle tarafeyne def‘ ve teslîm olunarak faysal vermeğe mütevakıf olduğu cihetden sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin zıkr olunan Ada-i Kebîr ve Fethü’l-islâm kal‘alarının hîn-i teslîm ve tesellûmlerinde vezîrân-ı müşârun-ileyhimânın re’yleriyle hareket ederek kal‘ateyn-i mezkûreteynin cânib-i Devlet-i Âliyye’me redd ü teslîm olundukları esnâda ber-mûceb-i uhûd ve şurût istîlâları vaktinde derûnlarında Devlet-i Âliyye’min mevcûd bulunan bi’l-cümle top ve mühimmât ve âlât-ı seferiyyelerin mu‘âyene ve ta’dâd ve defter olunup

[12]

mümzâ ve mâhtûm defteriyle hudûd ve sınuru mübeyyin iktizâ eden huccet-i şer’iyelerini î’tâyâ mübâderet eylemen fermânım olmağın mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdî sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin bu husûsa ber-minvâl-i muharrer me’mûriyetine irâde-i âliyyem ta’alluk eylediği ma‘lûmun oldukda müşârun-ileyhimâ ile muhâbere ve müzâkere ederek işbu emr-i ehemmin ber-muktezâ-yı uhûd ve şurût tesviye ve tanzîmine ve kal‘ateyn-i mezkûreteyn Nemçelü cânibinden lede’t-tahliye derûn ve bîrûnları mu‘âyene ve Devlet-i Âliyye’min hîn-i istîlâda mevcûd bulunan top ve mühimmât ve âlât-ı harbiye-i seferiyyelerinin defteriyle cânib-i Devlet-i Âliyye’mden zabt ve tesellûmü ve hudûd ve sınuru müş’ir taraf-ı şer’den î’tâsı iktizâ eden huccet-i şer’iye ve mümzâ ve mâhtûm defterini mâhalline kayd için î’tâ ve irsâline mübâderet ve siz ki vezîrân-ı müşârun-ileyhimâsız bu makûle mevâdd-ı cesîme ve umûr-ı mu’tenâda ümenâ-i şer’iye taraflarından dahi nezâret lâzımeden olmağla şurût ve kuyûd-ı mufassala derciyle size hitâben sâdır olan diğerevâmir-i âliyyemde tasrîh ve te’kîd olunduğu vechile zıkr olunan kal‘aların zabt ve tesellûmleri ve hey’et-i asliye ve ta’mîr ve istihkâmât-ı cedîdelerini ve hudûd ve sınırları müştemil hucec-i şer’iyeleri ve mümzâ ve mâhtûm defterlerini irsâline ikdâm ve dikkat ve kusûr-ı rehâvetden ittika ve mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâsıt-ı Z. sene [120]5.

23

Bir sûreti hâlâ Bosna vâlisî Vezîr el-Hâcc Salih Pâşâ'ya ve Bosna mollâsına ve sâbika yeniçeri kâtibi İsmail İsmetî ve hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûn'umdan mi'mâr-ı sâbık Hâfız İbrahim zîde mecdühûmâ ve müderrisîn-i kirâmdan mûmâ-ileyh ma'iyetine terfîk olunan mühendishâne baş halîfesi Abdurrahman zîde ilmühûya;

Ber-mûceb-i uhûd Bosna cânibinde tefrîk-i hudûd ve temyîz-i sınıra mûmâ-ileyhimânın ta'yîn olundukları beyânıyla mevlânâ-yı mûmâ-ileyh dahi nezâret ve iktizâ eden hudûd ve sınırın huçec-i şer'îye ve mühimmâtın defterini î'tâ ve tesyîre mübâderet eylemesiyçün iktizâsına göre.

24

Bir sûreti Belgrad muhâfızî vezîre ve Belgrad kadısına;

Ber-vech-i meşrûh.

25

Memleket-i Eflak'ın tahdîd ve zabt ve tesellümüne mübâşir ta'yîn olunan () zîde mecdühûye hüküm ki;

Bu def'a Devlet-i Âliyye'mle Nemçe Devleti beynlerinde vuku' bulan musâlaha ahidnâmesinin evvelki mâddesinde fîmâ-ba'd iki devlet beyninde ve teba'a ve re'âyâları meyânında berren ve bahren ve nehren müeyyed ve umûmî bir sulh ve salâha ve samîmî safvet ve muhabbet ve vifâk ve musâfât-ı kâmile mer'î ve mu'teber ola şöyle ki muhârebe esnâsında gerek iki devlet beyninde ve gerek taraf-ı âharın tarafgîri olmuş cânibeyn re'âyâ ve teba'ası tarafından vuku' bulan evzâ'-ı hasmâne ve etvâr-ı cebriye ve cerâyim-i sâ'ireleri ale'l-umûm fîmâ-ba'd nesyen mensiyyen ferâmûş olup gayr-ı vâki' i'tibâr oluna ve be-tahsîs Karadağ ve Bosna ve Sırb ve Eflak ve Boğdan ahâlîsinden Devlet-i Âliyye'ye hilâfen Nemçe Devleti'ne teba'iyet etmiş olanlar her kangı rütbeden iseler cerâyim-i sâbıkları mensî i'tibâr olup afv ve kendü devletlerine hilâfen Devlet-i İmparatoriye'[ye] mütâba'at eyleyenler yevmen mine'l-eyyâm ta'arruz ve te'dîb ve rencîde olunmayup yurdlarına âvdet ve emlâk ve imtiyâzât-ı sâ'irelerine mazhar olup ke'l-evvel vatanlarında emîn ve müreffehü'l-bâl ikametleri câiz ola deyü münderic ve mestûr olup mûceb ve muktezâsının îfâsı lâzımeden olduğuna binâen Eflak ahâlîsinden bundan akdem Nemçe Devleti'ne teba'iyet edenlerin her kangı rütbeden iseler cerâyim-i sâbıkları afv ve mensî olup yevmen mine'l-eyyâm ta'arruz ve te'dîb ve rencîde olunmayup yurdlarına âvdet ve emlâk ve imtiyâzât-ı sâ'irelerine mazhar ve kemâ-fi'l-evvel vatanlarında emîn ve müreffehü'l-bâl ikametleri husûsuna mûmâna'at olunmayup istihsâl-i esbâb-ı âsâyışlerine dikkat ve mübâderet olunmak fermânım olmağın

mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi ber-mûceb-i ahidnâme-i hümâyûn amel ve hareket olunmasını hâvî Eflak tahliyesine me'mûr vezîr () Pâşâ iclâlehûye ve Eflak voyvodasına hitâben dahi başka başka evâmir-i şerîfe ısdâr ve irsâl olunduğu ber-mantûk-ı ahidnâme-i hümâyûn re'âyâ ve berâyâ-yı memleketin himâyet ve sıyânetleriyle refâh-ı hâlleri matlûb idüğü sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin ma'lûmun oldukda bu husûs-ı lâzımü'l-i'tinâyâ ikdâm ve dikkat ve bâlâda beyân olunan ahidnâme-i hümâyûn şurûtu mûceb ve muktezâsınca amel ve hareket ve o makûlelere kimesne tarafından vechen mine'l-vücûh ta'addî ve rencîde etdirilmeyüp yerlerinde ve yurdlarında kemâ-fi's-sâbık ikamet ve emlâk ve imtiyâzât-ı sâ'irelerine mazhar ve müreffehü'l-bâl kıyâmlarına i'tinâ ve dikkat ve hilâfî hareketle sermû ta'addî vuku'unu tecvîzden ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâhır-ı Z. sene [120]5.

26

Bir sûreti Eflak'a me'mûr vezîre;
Ber-vech-i meşrûh.

27

Bir sûreti Eflak voyvodası Mihâl Voyvoda'ya;
Ber-vech-i muharrer.

28

Bir sûreti Belgrad muhâfızı Vezîr Ebûbekir Pâşâ'ya;
Ber-vech-i muharrer.

29

Bir sûreti Bosna vâlîsi Vezîr el-Hâcc Salih Pâşâ'ya;
Ber-vech-i muharrer.

[13]

30

Ber-vech-i mâlikâne Alaca Hisâr sancâğı mutasarrıfı olup me'mûren İbrail cânibinde olan Şehsuvâr Abdî dâme ikbâlühûye hüküm ki;

Hâlâ Belgrad muhâfızı vezîrim Ebûbekir Pâşâ iclâlehû Belgrad'ın atık yamâkanını ortalarının me'mûr oldukları mâhâllere sevk ve tesyîr ederek ol havâliden tard ve teb'id ve Belgrad serhaddinin matlûb olan kâffe-i nizâmını tesviye ve tanzîm eylemek üzre me'mûr ve

ta'yîn kılındığına binâen ma'iyyetinde yarar ve sadâkatkâr ve ol havâlînin hâline vukuf ve şu'ûru derkâr olan ba'zı mîr-i mîrânın mevcûd bulunması lâzımeden idüğü zâhir ve bedîdâr ve sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin emsâl ve akrânın beynlerinde gayret ve hamiiyetin ve Belgrad ve havâlîsine vukuf ve ittilâ'ın ma'lûm olduğuna binâen Alaca Hisâr sancâğının askeriyle vezîr-i müşârun-ileyhin ma'iyyetine me'mûriyetine irâde-i âliyyem ta'alluk etmekle mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet-i me'mûriyetin ma'lûmun oldukda yalnız kapun halkıyla bulunduğun mâhallerden derhâl hareket ve Alaca Hisâr sancâğı kazâlarının bi'l-cümle darb u harb erbâbı asâkirini isticlâbla doğru ma'iyyet-i müşârun-ileyhe varup emr ve re'yiyle hareket ve temşiyetine me'mûr olduğu umûr ve mehâmmin tesviye ve te'diyesinde lâzım gelen harekât-ı hamiiyet-kârâneyi ibrâz ve izhâr ile meşkûru'l-mesâ'î olmağa nisâr-ı cehd ü tâkat birle tahsîl-i rızâ-yı şâhâneme müsâra'at ve hilâfî hareketden ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâhır-ı Z. sene [1]205.

31

Ber-vech-i mâlikâne Alaca Hisâr sancâğı mutasarrıfı olup bu def'a Belgrad muhâfızı ma'iyyetine ta'yîn olunan Şehsuvâr Abdi dâme ikbâlühûye hüküm ki;

Hâlâ Belgrad muhâfızı vezîrim Ebûbekir Pâşâ iclâlehû atîk Belgrad yamâkanı sergerdelerinden mukaddemâ ihtilâl-i serhad ve îkaz-ı fitne ve fesâda mücâseretle vâlf ve zâbite tağallüb ve izhâr-ı âdem-i itâ'at eden müfsidlerden Deli Ahmed Pâşâ nâm habâset pîr ile yine serger[de]lerden Pazarcıklı Kara İsmail ve Kara Hasan nâm üç nefer şakilerin evvel emirde tertîb-i cezâlarıyla şürûr ve şekavetlerinden Belgrad ve havâlîsini te'mîn ve re'âyâ ve berâyâyı tahlîs ve sâ'ir atîk yamâkan ve serkeşânı tard u teb'id ve ortalarının me'mûr oldukları mâhallere sevk ve tesyîr ile Belgrad ve serhaddinin esbâb-ı muhâfaza ve muhâsesini taht-ı zâbıtaya idhâl eylemek üzere me'mûr ve ta'yîn kılınup bu makûle şekavet-şî'ârların def' u ref'leri ve Belgrad ve havâlîsinin nizâm-ı kavîye idhâli zımnında sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin Alaca Hisâr sancâğı kazâlarının darb u harb erbâbı askeriyle ma'iyyet-i müşârun-ileyhe ta'yîn ve ol bâbda me'mûriyetini hâvî emr-i münîfim tasdîr olunup evvel emirde üç nefer mârru'z-zikr şekavet-pîşelerin ele getirilüp tertîb-i cezâ-yı mâ-yelikları vesîle-i suhûlet-i maslahat-ı matlûbe olduğuna binâen ma'iyyet-i müşârun-ileyhe hîn-i azîmetinde merkûmlara tesâdüf ve birer takrîb-i dil-firîb ile ele getirilüp tertîb-i cezâlarının imkâmı olur ise hemân ifâte-i vakt ü zamânı ve müşârun-ileyhe iltihâk endîşesini tecvîz etmeyüp mezbûrların itmâm-ı kârlarına ikdâm birle icrâ-yı lâzıme-i kâr-güzârî ve sadâkata sa'y-ı mâ-lâ-keâm eylemen fermânım olmağın mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi seni ma'iyyet-i müşârun-ileyhe ta'yînden garaz bu makûle şekavet-şî'ârların ref'-i vücûdlarıyla Belgrad ve havâlîsinin te'mîn ve tathîrleri ve re'âyâ fukarâsının

şerr ü mekrlerinden tahlîsleri zımnında olduğu vâreste-i kayd u beyân olduğuna binâen ma'iyet-i müşârun-ileyhe iyâb ü zihâbında merkûmları bir takrîb ele götürüp izâle-i vücûdlarıyla emr-i şerîfimin infâzına muvaffak ve muktedir olabileceğın indinde müteyakkın olduğu sûretde hemân ifâte-i vakti tecvîz etmeksizin ifâ-yı me'mûriyete kıyâm birle infâz-ı emr-i âlî-şânıma ikdâm ve ba'dehû keyfiyeti Ordu-yı Hümâyûn'uma ve müşârun-ileyh tarafına ifâde ve inhâya ve me'mûriyeti vesîle-i te'hîr etmeyüp hemân ma'iyet-i müşârun-ileyhe bir sâ'at evvel iltihâkla icrâ-yı lâzıme-i me'mûriyete ve emr ve re'yiyle harekete dâmen der-meyân-ı gayret ve hilâfından ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâhır-ı Z. sene [1]205.

32

Sâbıka Diyarbekir vâlisi ve Sinop muhâfızı olup Erzurum eyâleti müceddeden kendüye tevcîh ve ihsânım olan Vezîr Süleyman Feyzi Pâşâ'ya hüküm ki;

Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin emsâl ve akrânın beynlerinde kemâl-i akl u dirâyet ve mezîd-i rüşd ü fetânet ile şöhet-şi'âr ve me'mûr olduğun hıdemât-ı âliyyemîn te'diyesinde ibrâz-ı âsâr-ı gayret ve sadâkat edegeldüğün zâhir ve bedîdâr ve ba'de-zîn dahi senden uğur-ı dîn ü Devlet-i Âliyye'mde gayûrâne ve hamiyet-kârâne nice nice hıdemât-ı bergüzîde zuhûru me'mûl-i zamîr-i ilhâm-semîr-i tâcdârânem olduğuna binâen şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince bu def'a avâtıf-ı âliyye-i şâhânem ve avârif-i seniyye-i pâdişâhânemden Erzurum eyâleti müceddeden sana tevcîh ve ihsân-ı hümâyûnum olmağla bulunduğın mâhalden kapun halkıyla fekk-i râbıta-i karâr ve doğru Erzurum'a vusûle bezl-i iktidâr ile zabt u rabt-ı memleket ve himâyet ve sıyânet-i ahâlî ve ra'iyet ve def'-i şürûr-ı erbâb-ı mefsedet husûslarına dâmen der-meyân-ı gayret eylemen fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve tevcîh emr-i şerîfime matviyyen () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyet-i me'mûriyetin ma'lûmun oldukda bulunduğın mâhalden derhâl fekk-i râbıta-i karâr ve doğru Erzurum'a varup zabt u rabt-ı memleket ve himâyet ve sıyânet-i ahâlî ve ra'iyet ve def'-i şürûr-ı erbâb-ı mefsedete ve muhavvel-i uhde-i ihtimâmın kılınan cem'-i umûr ve mehâmm-ı Devlet-i Âliyye'min tesviye ve tanzîmlerine ve Erzurum vâliliğine müteferri' bi'l-cümle husûsâtın te'diyesine dâmen der-meyân-ı gayret ve lâzımü'l-inhâ olan ahvâl ve âsârı pey-der-pey der-i âliyyeme arz ve iş'âra müsâra'at ve yolda ve mansıbında fukarâ ve zu'âfâ[ya] zerre kadar zulm ü ta'addî vuku'unu tecvîzden ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâil-i M. sene 1206.

33

Hâlâ Sinop muhâfızı olup Canik ve Karahisâr taraflarına me'mûr kılınan Vezîr Feyzi Süleyman Pâşâ'ya hüküm ki;

Bu hilâlde Canik'de zuhûr eden ihtilâlin def' u ref'i zımnında senin bi'n-nefs me'mûriyetine irâde-i âliyyem ta'alluk etmekle vusûl-i emr-i şerîfimde derhâl Sinop'dan hareket ve Canik ve Karahisâr'a azîmet ve muktezâ-yı me'mûriyetin üzre Canik ve havâlfilerinde zuhûr eden ihtilâlin def' u ref'i ve bâ'is-i ihtilâl ve müceb-i fitne ve fesâd olan erâzil ve eşhâsın def' u ref'-i fesâdlarıyla irâha-i ibâd ve âsâyış-i bilâda dâmen der-meyân-ı gayret eylemen fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî işbu emr-i şerîfim ısdâr () ile irsâl olunmuşdur İmdi Canik ve Karahisâr taraflarında zuhûr eden ihtilâlin men' ü def'i ve nizâm-ı hâlî senden matlûb-ı şâhânem olduğu ma'lûmun oldukda derhâl bulunduğu mâhalden fekk-i râbîta-i karâr ve savb-ı me'mûrene azîmet ve icrâ-yı lâzîme-i me'mûriyete ve Canik ve havâlîsinin nizâm-ı hâl ve def'-i ihtilâli esbâbını istihsâle mübâderet ve hilâfından ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâil-i M. sene 1206.

[14]

34

Belgrad muhâfızı Vezîr Ebûbekir Pâşâ'ya ve zikr-i âtî husûsa mübâşir ta'yîn olunan () zîde mecdühû ve Defter-i Hâkanî küttâbından mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'iyetine terfîk olunan zîde kadruhûya hüküm ki;

Semendire sancâğının zu'amâ ve erbâb-ı tûmâr neferâtı bin nefer olmak üzre Defterhâne-i Âmire'mde mukayyed ve livâ-i mezkûrun zu'amâ ve erbâb-ı ti'mârı sayf u şitâda livâ-i mezkûr dâhilinde ikamet ve lede'l-hâce alaybeğileri bayrakları altında Belgrad Kal'ası ve havâlîsinin muhâfazası hıdmetinde kıyâm ve mübâderet eylemeleri şurût-ı mer'iyeden iken ekserîsi berâtları şurûtuna mugayir livâ-i mezkûr dâhilinde kıyâm etmeyüp hâric mâhallerde geşt ü güzâr ve hîn-i iktizâda alaybeğileri bayrakları altında neferât ekall-i kalîl kaldığı zâhir ve bedîdâr ve el-hâletü hâzihî Devlet-i Âliyye'mle Nemçelü beynlerinde râbîta-pezîr olan musâlaha ve musâfât muktezâsınca taraf-ı Devlet-i Âliyye'me redd ve teslîm olunan Belgrad Kal'asına müceddeden neferât-ı küllîye vaz'ıyla muhâfaza etdirilmesine irâde-i âliyyem müte'allık ve öteden berü livâ-i mezbûrun tevcîhâtı Belgrad muhâfızlarına müfevvez olduğuna binâen livâ-i mezbûrda ti'mâr ve ze'âmete mutasarrıf olanların ba'de-zîn hâric mâhalde sâkin olmayup sayfen ve şitâen ale'd-devâm Belgrad Kal'ası derûnunda sâkinler olup alaybeğileri bayrağı altında Belgrad muhâfızları ma'iyetinde muhâfaza-i kal'a hıdmetinde bulunmaları şurût-ı mer'iyelerinden olarak tevcîhâtlarına mübâderet lâzîmeden olduğuna binâen livâ-i mezbûr neferâtı sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin huzûrunda ta'yîn

olunan mübâşir ve kâtib-i mûmâ-ileyhimâ ma'rîfetleriyle alaybeği ve sâ'ir muktezî olan çeribaşı ve zâbitânı hâzır oldukları hâlde ferden ferdâ kemâl-i dikkat ve tâharrî vechile yoklanup mevcûdât mevcûdları tahkik ve tashîh olunduktan sonra nâ-mevcûdların nân-pa[ra]ları mülâzım ve müstahıkkına ve şurût-ı mezkûre ile ale'd-devâm derûnlarında kıyâm ve muhâfazaya ihtimâm edenlere tarafından tevcîh ve tezkireleri î'tâ ve sâ'ir mevcûd bulunanlar ile mâ'ân alaybeğileri bayrağı altında derûn-ı kal'ada ikamet etdirilmeleri esbâbını istihsâl ve ba'de-zîn hilâf-ı şurût ve mugayir-i fermân Belgrad Kal'ası muhâfazası hizmetinden nükûl ve âhar mâhallerde ikamet edenlerin nân-paraları terk-i hizmetlerinden şurût-ı mezkûreye ri'âyet eden erbâb-ı istihkaka tevcîh olunarak livâ-i mezkûrda kâin cümle neferâtın hizmet-i lâzımelerine kıyâm eylemeleri râbitasına ale'd-devâm tarafından nezâret ve dikkat olunmak fermânım olmağın mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir ve kâtib-i mûmâ-ileyhimâ ile irsâl olunmuşdur imdi livâ-i mezkûrun mevcûd ve nâ-mevcûdları bi't-tâharrî yoklanup tahkik ve nâ-mevcûdların nân-paraları şurût-ı mezkûreye ri'âyet eder erbâb-ı istihkaka verilüp cümlesi kal'a derûnunda ikamet ve hizmet-i muhâfazaya meşgûl olmaları matlûb idüğü ve livâ-i mezbûrun Niş kal'asında memhûren mâhfûz olan cebe defterleri ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyhe teslîmen tarafına tesyîr olunması bâbında muhâfızı ve kadısına hitâben başka ve livâ-i mezbûrun alaybeğisi mevcûd bulunan neferâtı istishâb ve ma'iyetine iltihâk ve neferâtın yoklanmaları da ale'd-devâm derûn-ı kal'ada ikamet ve emr ü re'yinle hizmet-i muhâfazada kıyâm ve muvâzabat eylemesi husûsunu hâvî başka evâmîr-i şerîfem ısdâr olunduğu ma'lûmun oldukda inzımâm-ı re'y ve nezâretin ve mübâşir ve kâtib-i mûmâ-ileyhimâ ma'rîfetleriyle livâ-i mezbûrun alaybeği ve çeribaşısı hâzır oldukları hâlde cümlesini yedlerinde olan berevât ve tahvîl ve tezkirelerine tatbîkân yoklayup mevcûd ve nâ-mevcûdları hâric ve ihrâc ve tahkik ve nâ-mevcûdların nân-paralarını derûn-ı kal'ada kıyâm ve hizmet-i muhâfazada ihtimâm edenlere tevcîh ve tezkirelerin î'tâ ve ba'de-zîn hilâf-ı şurût ve mugayir-i me'mûriyet kal'adan hâric mâhallerde kıyâm edenleri olur ise o makûlelerine tahkik olunarak şurût-ı mezkûreye ri'âyet edenlere terk-i hizmetlerinden tevcîh birle livâ-i mezkûr neferâtının ale'd-devâm bayrakları altında hizmet-i muhâfazada dâimen ve müstemirren mevcûd bulunmaları emrine ihtimâm ve dikkat ve siz ki mübâşir ve kâtib-i mûmâ-ileyhimsiz bu ehemmi-i umûrda icrâ-yı lâzıme-i dikkat ve sadâkat ve müşârun-ileyhin emr ü re'yiyle yoklama husûsuna lâzım umûr ve me'mûriyete bezl-i vüs' u kudret ve münâfi-i sadâkat hareketiniz ihsâs olunur ise ne makûle ukubete giriftâr olacağımızı dahi derk ve tayakkun edüp ana göre hareket eylemeniz bâbında. Fî evâhır-ı Z. sene [120]5.

35

Bir sûreti Niş muhâfazasına me'mûr Receb dâme ikbâlühûye ve Niş kadısına ve mübâşir ve kâtib-i mûmâ-ileyhimâya;

Bundan akdem memhûren Niş Kal'asına hıfz etdirilen Semendire sancâğının cebe defterlerini ve yanında mevcûd battâl ve ulak-ı lâzıme yi yine memhûren mübâşir ve kâtib-i mûmâ-ileyhimâya teslîmen Belgrad muhâfızı müşârun-ileyhe irsâl olunmasıyçün iktizâsına göre.

36

Bir sûreti Semendire sancâğı alaybeğisi ve çeribaşısı ve zâbitân-ı sâ'iresine;

Ber-vech-i meşrûh neferâtın yoklanmalarıyçün emr-i âlî ısdâr ve ale'd-devâm derûn-ı kal'ada ikamet ve hıdmet-i muhâfazaya dikkat eylemeleri şurût tahsîs kılındığı derc ve beyân olunarak neferât-ı mevcûdeyi cem' ve müşârun-ileyh ma'iyetine varup bi'l-cümle neferâtı yoklayup nâ-mevcûdların nân-paraları şurût-ı mezkûreye ri'âyet edenlere tevcîh ve kendüleri dahi neferât-ı mevcûde ile ba'de-zîn muktezâ-yı me'mûriyet ve şurût-ı lâzımesince dâimen ve müstemirren Belgrad Kal'ası derûnunda ve hâric mâhalde tavattun ve temekkinden mübâ'adet ve hâricde kalup derûn-ı kal'ada sâkin olmağa ri'âyet etmeyenlerin nân-paralarını dahi şurûta ri'âyet eden müstahıkkına arz ve tevcîh etdirilmek üzere iktizâsına göre me'mûriyeti hâvî.

[15]

37

Hâlâ Yanya sancâğı mutasarrıfı Depedelenli Âli Pâşâ'ya hüküm ki;

Hâlâ Belgrad muhâfızı Vezîr Ebûbekir Pâşâ iclâlehû Belgrad Kal'ası ve havâlisinde kâin palankaların müceddeden tertîb ve tesviyesi fermânım olan () ve neferât ve müstahfızânın emr-i muhâfazada istikrârları ve atık yamâkanın tard ve teb'idleriyle gerek kal'a-i Belgrad ve havâlîsi palankaların nizâm-ı hâlleri ve ol havâlîde kâin re'âyâ fukarâsının mezâlim ve ta'addiyâtdan vikayeleri emrine şeref-rîz-i sudûr eden emr-i hümâyûn ve fermân-ı kerâ[met]-makrûnumla hâssaten me'mûr ve ta'yîn kılınup müşârun-ileyhin takviye-i bâzû-yı iktidârı zımnında ma'iyetinde yarar ve kâr-güzâr ve sadâkat-kâr askerîn vücûdu lâzımeden idüğü zâhir ve bedîdâr olduğuna binâen müşârun-ileyhin ma'iyetinde emr ü re'yiyle hareket ve îfâ-yı hıdemât-ı makbûleye sâdikane kıyâm ve mübâderet eylemek üzere sen ki Pâşâ-yı mûmâ-ileyhsin yeğenin mîr-i mîrândan Mehmed dâme ikbâlühûyü bin nefer Arnabud piyâdesiyle ta'yîn ve acâleten ma'iyet-i müşârun-ileyhe sevk ve tesyîr eylemesine irâde-i âliyyem ta'alluk etmekle mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr olunmuşdur imdi müşârun-ileyhin ber-minvâl-i muharrer me'mûriyetin icrâsı zımnında ma'iyetinde mu'temed ve sadâkat-kâr

askeri mevcûd bulunması lâzımeden ve senden mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhden bu âna dek meşhûd olduğu üzere sâdıkanane hareket misillû ba'de-zîn dahi hıdemât-ı makbûle bürûzu me'mûl ve matlûb-ı dâverânem olduğu ma'lûmun oldukda ma'iyet-i müşârun-ileyhde emr ü re'yi üzere hareket ve ta'yîn ve istihdâm eylediği hıdemâtın te'diyesinde ve def' u teb'id-i yamâkan ve icrâ ve tenfîz-i evâmîr ve tesviye-i mihâmm-ı sâ'irede kendüsi ve askeri ibrâz-ı âsâr-ı sadâkat ve istikamet eylemesini gereği gibi tenbîh ve te'kîd ve acâleten ma'iyet-i müşârun-ileyhe iltihâk eylemeleri tavsiye ve tebyîn ile tesyîre mübâderet ve te'ahhur ve tevakkuflarını tecvîzden ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâhır-ı M. sene [1]205.

38

Bir sûreti Avlonya mutasarrıfı İbrahim dâme ikbâlühûye;

Gerek bir mu'temed bir münâsib sergerde ma'iyyetiyle bin nefer Arnabud piyâdesi ta'yîn ve tesyîr eylemek üzere ber-vech-i meşrûh.

Mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh malından on beş bin yedi yüz elli nefer asâkir başbuğ ma'iyetine tâbi' kezâlik livâ beyninde ihrâc ve muhâfız-ı müşârun-ileyh ma'iyetine irsâl olunduğunu mübeyyin Arnabud piyâdesi birle varidâtı vardukda mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh. Fî 6 Ra. sene [120]6

39

Bir sûreti Üsküb nâzırı Hüseyin zîde mecdühûye;

Bin nefer ile bi'n-nefs ma'iyet-i müşârun-ileyhe lühûkıyçün ber-vech-i meşrûh.

Başbuğ ile gönderilmek üzere emr-i şerîf yazılmışdır. [Fî] evâsıt-ı S. sene [120]6

40

Bir sûreti Belgrad muhâfızı müşârun-ileyhe;

Mufassalan sâdır olan emr-i âlîde beyân olunan me'mûriyetin icrâsı zımnında sâbıka eğer üç bin nefer askerin ma'iyetine me'mûr kılındıklarının î'lâm ve ifâdesini mütezammın iktizâsına göre.

41

Vidin muhâfızı Vezîr Mîr-alem Mehmed Pâşâ'ya ve Vidin kadısına ve yeniçeri zâbiti () zîde mecdühûya ve sâ'ir bi'l-cümle rü[esâ] ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki;

İşbu mâh-ı Zi'l-hiccetü'ş-şerîfenin üçüncü günü Devlet-i Âliyye'mle Nemçe Devleti beynlerinde emr-i musâlaha pezîrâ-yı hüsn-ü hitâm ve nizâm birle tarafeynden iktizâ eden temessükler ve senedât-ı sâ'ire mübâdele ve def'-i muhâsama olmakdan nâşî ba'de-zîn

hudûdlarda buluna[n] Devlet-i Âliyye'm asâkiri taraflarından Nemçelü cânibine bir gûne harekât-ı hâsmâne vuku'undan ittika ve tahliye-i memâlik vuku'una değin bir hatve ilerü hareketden mücânebet olunmak fermânım olmağın î'lânen ve ifhâmen mâhsûsan işbu emr-i şerîfim isdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda iktizâ edenlere keyfiyyeti î'lân ve işâ'at birle Vidin sekenesi ve sâ'ir serhad-nişînân taraflarından Nemçelü cânibine izhâr-ı muhâsamadan ve bir hatve ilerü hareketden mübâ'adet birle izhâr-ı merâsim-i dostî ve müvâlâta dikkat eyleyüp münâfî-i rüsûm-ı safvet harekete irâ'et-i ruhsatdan ittika ve mücânebet olunmak bâbında. Fî evâil-i Z. sene 1205.

42

Bir sûreti Niş başbuğu vezîr Ömer Pâşâ'ya ve Niş muhâfızı mîr-i mîrândan Receb dâme ikbâlühûye ve Niş kadısına ve yeniçeri zâbiti ve sâ'ire;

Ber-vech-i meşrûh.

Ber-mûceb-i emr-i âlî buyuruldular neşr ve mûcebince amel ve hareket olunacağını mübeyyin müşârun-ileyh Ömer Pâşâ'nın vardukda ka'imesi mefhûmu fermân-ı âlî şerh. [Fî] 24 M. sene [120]6

43

Bir sûreti Bosna vâlisî ve seraskeri vezîr el-Hâcc Salih Pâşâ'ya ve Bosna mollâsına ve yeniçeri zâbiti ve sâ'ir zâbitâna;

Keyfiyyeti iktizâ edenlere ve Bosna serhaddâtında kâin kapudânân ve sâ'ire î'lân ve işâ'at olunması için ber-vech-i meşrûh.

Ber-mûceb-i emr-i âlî buyuruldular tevcîh cümleye mazmûn-ı fermânda ve hüddâm-ı ömr ü devlet-i şehin-şâhîlerine muvâzebet eylediklerini mübeyyin her sene varidâtı vardukda ka'imesi mefhûmu fermân-ı âlî şerh. Fî 23 M. sene [120]6

44

Bir sûreti Yeni Pazar derbendi muhâfızı mîr-i mîrâna ve sâ'ire;

Ber-vech-i meşrûh.

Ber-mûceb-i emr-i âlî buyuruldular neşr mûcebince amel ü hareket (...) olunacağını nâtik Yeni Pazar nâibinin varidâtı vardukda mefhûm-ı fermân-ı âlî şerh. [Fî] 23 M. sene [102]6

45

Bir sûreti Kulle muhâfızı vezîr Bican-zâde Âli Pâşâ'ya ve sâ'ire;
Ber-vech-i meşrûh.

46

Bir sûreti Yergöğü muhâfızı Vezîr Osman Pâşâ'ya ve sâ'ire;
Ber-vech-i meşrûh.

47

Bir sûreti Silistre seraskeri Vezîr Ebûbekir Pâşâ'ya ve mîr-i mîrândan Silistre muhâfızı
Hasan dâme ikbâlühûye ve sâ'ire;
Ber-vech-i meşrûh.

48

Bir sûreti Eflak seraskeri Vezîr Mâhmud Pâşâ'ya;
İfâde-i hâl siyâkında ve tahliye ta'kiben Eflak'a mürûr ve dühûl için sudûr edecek
emr-i şerîfe intizâren kemâ-kân askeriyle kıyâm ve ârâm ve tahliye ta'kiben Eflak'a mürûru
için sudûr edecek emr-i münîfe intizâren olduğu mâhalde askeriyle kemâ-kân ârâm ve ikamet
eylemesi derciyle iktizâ etmeğîn.

[16]

49

Belgrad muhâfızı Vezîr Ebûbekir Pâşâ'ya hüküm;
Devlet-i Âliyye'mle Nemçelü beylerinde derkâr olan harb u kifâh mübeddel-i sulh u
salâh ve Moskovlu ile muhâsama derkâr olduğu beyânıyla mîr-i mîrândan Belgradlı Deli
Ahmed dâme ikbâlühû ile ma'iyetinde olan ba'zı müte'ayyinân ve sergerdegân Ordu-yı
Hümâyûn'uma vürûd ve hıdemât-ı gazâ ve cihâdda bezl-i mechûd eylemeleriyçün bundan
akdemce emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşidi el-hâletü hâzihî Nemçelü ile gâile-i sefer ber-
taraf olup mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh ve ma'iyetinde olanların Moskov seferinde ibrâz-ı âsâr-ı
gayret eylemeleriyçün Ordu-yı Hümâyûn'umda mevcûd bulunmaları lâzımeden olduğuna
binâen sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin gerek mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh ve gerek ma'iyetinde
olanlar mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mantûku üzre buldukları mâhalden hemân
hareket ve cümlesi Ordu-yı Hümâyûn'uma gelüp ibrâz-ı âsâr-ı meşkûreye bezl-i makderet
eylemelerini gereği gibi kendülere tefhîm ve te'kîd ile Ordu-yı Hümâyûn'uma sevk ve
tesbîllerine dâmen der-meyân-ı gayret ve ba'de-zîn ol havâlîlerde geşt ü güzâr ve tevakkuf ve

ârâmlarını tecvîzden tevakkî-i tâm eylemen fermânım olmağın mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh ve ma'iyetinde olanlar gibi erbâb-ı gayret ve ashâb-ı hamîyyetin ol tarafda ârâmlarından ise Ordu-yı Hümâyûn'uma gelüp isbât-ı vücûd ve mukabele-i düşmene bezl-i mechûd ile dîn-i mübîne i'ânet ve ibrâz-ı hamîyyet ve mevcûdiyet eylemeleri lâzımeden ve kezâlik tezâyüd-i kadr ü şânlarını müceb hâlâtdan idüğü gerek mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh ve gerek mevcûd ma'iyeti olan ağavât ve sergerdegâna ifâde ve tefhîm ve dîn ü Devlet-i Âliyye'ye hizmet edecek vakit bu vakitler olduğı beyân ve te'kîd ederek cümlesini buldukları mâhalden tahrîk ve bir nefes akdem Ordu-yı Hümâyûn'uma vürûdларыçün sevk ve tesbîlleri husûsuna bezl-i makderet eylesin şöyle ki hilâf-ı emr ü rızâ ve me'mûriyetlerine münâfî te'hîr ve betâet ve tevakkuf misillû hareket haklarında âhar gûne mu'âmeleyi îcâb eder hâlâtdan idüğünü dahi sâmi'a-ı intibâhlarına bir hoşca ittika ederek vusûl-i emr-i şerîfimde derhâl sevk ve tesyîrlerine ihtimâm ve gayret ve hilâf-ı me'mûriyet hareketlerine irâ'et-i ruhsatdan ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâsıt-ı Z. sene 1205.

50

Hâlâ Belgrad muhâfızı Vezîr Ebûbekir Pâşâ'ya ve sâbıka muhâsebe-i evvel olup bu def'a zikri âtî vechile muhaddid ve mübâşir ta'yîn olunan Çelebi Mehmed zîde mecdühûye hüküm;

Devlet-i Âliyye'mle Nemçe Devleti beynlerinde bu def'a müceddeden mün'akid olan musâlaha ahidnâmesinin dördüncü mâddesinde Devlet-i İmparatoriyenin iki yüz iki senesi Cumâde'l-ülâsının ikisinde cârî istatüsko istrakt esâs-ı makbûlüne tarafından dahi her şey tatbîk ve Devlet-i Âliyye'nin mu'âmele-i dostî ve hakkânîyetine kâmilen mukabele ve tevâfuk zımında ta'ahhüd eder ki işbu seferde imparator-ı müşârun-ileyhin askeriyle istîlâ-dîde olan cem'-i memâlik ve arâzî ve kılâ' ve şehirlere ve palankaları her kangı isim ve şöhet ile meşhûr iseler Devlet-i Âliyye'ye tahliye terk ve redd ve teslîm eyleye ve istîlâ olunan Devlet-i Âliyye'nin kılâ' ve bıkâ' ve palankalarını hîn-i istîlâda derûnlarında mevcûd Devlet-i Âliyye'nin edetlerya yâ'ni top ve emsâli âlât-ı harbiye-i seferiyyeleriyle buldukları hâl üzere redd ve teslîm eylemeği ta'ahhüd eder ve altıncı mâddesinde tasdîknâmelerin mübâdelesi akibinde tarafeynden tahliyelere ve istîlâ-dîde olan cem'-i mâhallerin teslîm ve tesellümlerine ve âti'l-beyân olan müddetlerde iki devletin hudûd-ı kadîmeleri ibkasına cânibeynden mübâşeret oluna mübâşirler dahi bin iki yüz iki Cumâde'l-ülâsının ikisinden mukaddem cânibeynin mutasarrıf oldukları arâzînin istatüsko istrakt ka'idesi üzere Bosna ve Sırb memâlikinin ve enhâsıyla Irşova-i Âtîk'in hudûdunu ibka zımında nehr-i Una'nın yukarı tarafına teveccüh eyleseler Una tarafına me'mûr olacak mübâşirlere tasdîknâmeler

mübâdelesi gününden bed' ile iki mâh müddet tahsîs olunur deyü münderic ve mestûr ve Irşova-i Âtîk ve Una hudûdu nizâmiyçün alınup verilen mu'âhede-i mâhsûsa senedinin beşinci ve altıncı mâddesinde Devlet-i İmparatoriye sâbıkul-beyân olan Irşova ve Una hudûdu tanzîmi için rızâ ve memnûniyetini izhâr zımnında ta'ahhüd eder ki Devlet-i Âliyye'den istîlâ eylediği cem'-i kal'aları ve palanka ve kasterleri el'ân buldukları hâl üzere ta'mîr ve inşâ olunan istihkâmât-ı cedîdenin birisini hedm etmeyerek redd ve teslîm eyleye bu takdîrce ahidnâme-i kat'iyyenin altıncı mâddesinin nihâyetinde mezkûr hedm eylemek kayd u şurûtundan keff-i yed eder kezâlik istîlâ-dîde olan cem'-i arâzînin bir ân evvel kabza-i tasarruf ve mülkiyetine idhâlleri zımnında Devlet-i Âliyye'nin izhâr eylediği hâhiş ve rağbetine Devlet-i İmparatoriye muvâfakat ederek ahidnâmenin altıncı mâddesinde tahliyeler için vaz' olunan müddetlerin kasr u takrîbini rızâen kabûl ve icâbet eder ve Devlet-i Âliyye ile râbîta verir ki zikr olunan müddetler ahidnâmenin îfâsı gününden hesâb olunup tasdîknâmelerin mübâdelesi gününden hesâb olunmaya ya'nî istîlâ olunan sâ'ir bi'l-cümle arâzî için bugünkü günden altmış gün müddeti hesâb oluna deyü muharrer ve mezkûr olup bu husûs-ı ehemmin tesviye ve tanzîmi sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin bi'l-istiklâl senin uhde-i ihtimâmına ihâle ve tefvîz kılındığı ve iktizâ eden şurût ve uhûd ve tenbîhât-ı mufassalayı hâvî emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşidi ber-mûceb-i uhûd ve şurût zikr olunan kal'a ve palankaların hîn-i tahliyelerinde Devlet-i Âliyye'min teslîm olunacak top ve mühimmât ve âlât-ı seferiyyesinin hîn-i istîlâda buldukları hâl üzere defteriyle ahz ve kabz ve yerlü yerine vaz' ve nasbına nezâret ve dikkat eylemek üzere taraf-ı Devlet-i Âliyye'mden mâhsûs bir mübâşirin dahi ta'yîni lâzımeden ve ricâl-i Devlet-i Âliyye'mden muhâsebe-i evvel-i sâbık mûmâ-ileyh emsâl ve akrânı beynlerinde sadâkatkâr ve makûle mehâmm-ı Devlet-i Âliyye'min te'diyesine sâhib-i liyâkat ve iktidâr olduğu bedîdâr olduğuna binâen bu emr-i ehemme hâssaten ta'yîn olunmağla mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi bâlâda mestûr şurût ve uhûd mantûkunca hîn-i istîlâda Belgrad ve Bögürdelen ve kılâ'-ı sâ'irede Devlet-i Âliyye'min mevcûd bulunan top ve mühimmât ve sâ'ir edevât-ı harbiyesi inzımâm-ı re'y ve ma'rîfetin ve ta'yîn olunan mûmâ-ileyh mübâşeretiyile hîn-i tahliye ve teslîmlerinde yegân yegân mu'âyene ve defter olunup defteriyle ahz ve mâhallerine vaz' ve ta'biyeleri emrine mûmâ-ileyh me'mûr ve ta'yîn kılındığı ma'lûmun oldukda emr-i tahliye ve tahdîde dâir diğerk sudûr eden ve işbu emr-i münîfim mantûku üzere amel ve hareket ve bu bâbda ve mevâdd-ı sâ'irede tarafınızdan lâzım gelen etvâr-ı âkılâne ve harekât-ı dirâyet-mendâneyi ibrâza mübâderet ve sen ki mûmâ-ileyhsin meyâne-i emsâl ve akrânında bu makûle mehâmm-ı lâzımü'l-ihimâmın tesviye ve te'diyesi emrinde senden rızâ-cûyâne ve müstakîm-âne hareket zuhûru me'mûl ve melhûz-ı

[17]

şâhânem olmakdan nâşî hasbe'l-iktizâ Belgrad cânibine olan diğêr me'mûriyetine bu husûs dahi ilâve kılınmağla serî'an ve âcilen vezîr-i müşârun-ileyhin ma'îyyetine varup emr ü re'yine ittibâ' ve muvâfakat ve bâlâda mestûr ahidnâme şurûtu ve mu'âhede senesinde münderic ve mezkûr olduğu üzre taraf-ı Devlet-i Âliyye'me reddi iktizâ eden Belgrad Kal'ası ve muzâfâtından olan Böğürdelen ve sâ'ir etrâf ve enhâsında kâin kal'a ve palankaların hîn-i istîlâda derûnlarında mevcûd Devlet-i Âliyye'min top ve mühimmât ve emsâli olan âlât-ı harbiye ve seferiyyelerini müşârun-ileyhin inzımâm-ı re'y ve ma'rîfeti ve senin ma'rîfet ve mübâşeretinle ahz ve teslîm ve mâhallerine vaz' ve yerlü yerine iktizâsına göre ta'biye birle tesviye-i mehâmm-ı me'mûriyetine dâmen der-meyân-ı gayret ve senden me'mûl ve muntazar olan sadâkat ve hamıyyeti icrâya ve makbûzun olan o misillû top ve mühimmâtın mûmzâ ve mâhtûm defterini mâhallerine kayd için Ordu-yı Hümâyûn'uma irsâleriyle ikmâl-i me'mûriyete dâmen der-meyân-ı gayret ve hilâfı ve sadâkate münâfi sermû vaz' ve hareketden ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâil-i M. sene 1206.

51

Hâcegân-ı Dîvân-ı şâmihu'l-erkânımdan sâbıka mâliye tezkirecisi olup husûs-ı âtiye ta'yîn olunan Abdullah zîde mecdühûye hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Nemçe Devleti beynlerinde müceddeden mün'akid olan müsâleme ve musâfât lâzımesince Irşova-i Âtik kasabâsının Nemçelü'ye terkiyle tahdîd-i hudûd ve sınura sen ki mûmâ-ileyhsin hâssaten sen mübâşir ve muhaddid ve mi'mârân-ı hâssa hulefâsından Nurullah Halife zîde kadruhû mi'mâr nasb ve ta'yîn ve iktizâ eden uhûd ve şurût-ı lâzıme derciyle me'mûriyetinizi hâvî başka başka evâmir-i şerîfem tasdîr olundukdan sonra me'mûriyet-i mezkûreniz âhare sarf u tahvîl ve sizin Ordu-yı Hümâyûn'uma mu'âvedetiniz irâde ve tahrîr olunmuşıdi ancak işbu Irşova terki ve hudûdunun tahdîdi husûsu yine sizin uhdenize ihâle kılınmasından başka diğêr sâdır olan emr-i şerîfim mücebince Eflak memleketi tahdîdi husûsu dahi senin uhdene ihâle olunmasına irâde-i âliyyem ta'alluk etmekle î'lâmen ve ifhâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi Irşova tahdîdi mâddesi mukaddemce ısdâr ve yedine î'tâ olunan emr-i şerîfim mücebince yine seninle mi'mâr-ı mûmâ-ileyhin uhdesine ihâle kılındığı ve bu def'a iktizâ eden şurût ve kuyûdu derciyle diğêr sâdır olan emr-i münîfim mücebince Eflak memleketinin zabt ve tesellümü ve tahdîdi husûsu dahi ilâve-i me'mûriyetin kılındığı ma'lûmun oldukda vusûl-i emr-i münîfimde her ne mâhalde isen bilâ-tevakkuf hareket ve mi'mâr-ı mûmâ-ileyh ile bi'r-refâka Irşova'ya varup mukaddemâ yedine î'tâ olunan emr-i münîfimde münderic şurût ve uhûd ve tenbîhât muktezâları üzre Irşova cânibinin emr-i tahdîdine ve bu def'a tarafına irsâl

olunan diğ er emr-i münîfim mücebince Eflak memleketi ve Boğdan'ın beş kazâsı zabt ve tesellümü husûslarına mezîd-i i'tinâ ve dikkat ve ibrâz-ı kemâl-i sadâkat ve gayret ve izhâr-ı mezîd-i kâr-güzârî ve dirâyet eyleyüp ba'de-zîn bir mâhalde te'ahhur ve tevakkufdan ittika ve mücânebet ve hareketini ve savb-ı me'mûrene azîmetini Ordu-yı Hümâyûn'uma tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında. Fî evâil-i M. sene [1]206.

İşbu emr-i âlî ledel-vusûl işbu mâh-ı muharremü'l-hârâmın on üçüncü günü Zîştovi'den hareket ve Eflak cânibine azîmet eylediklerini nâlık mâliye tezkirecisi Abdullah Efendi'nin ve Mi'mâr Halîfesi Nurullah Ağa'nın makbûzları mefhûmu fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 24 M. sene [120]6

52

Bir sûreti mi'mârân-ı hâssa hulefâsından Nurullah Halife zîde kadruhûya;
Me'mûriyet-i sâbıkası üzre mübâşir-i mûmâ-ileyh ile Irşova'ya azîmet ve emr-i tahdîde mübâşeret eylemesiçün iktizâsına göre.

53

Bir sûreti Eflak voyvodası Mihâl Voyvoda'ya;
Eflak'ın tahdîdine mûmâ-ileyhin diğ er emr-i şerîfimle me'mûr kılındığı beyânıyla mukaddemâ şurût ve uhûdu hâvî sâdır olan emr-i şerîfim mücebince mûmâ-ileyh ile bi'l-ittifâk emr-i tahdîde nezâret ve dikkat eylemek üzre.

54

Bir sûreti dahi yine Eflak voyvodasına;
Mukaddemâ ve bu def'a î'lâm-ı hâli mütezammın iki kıt'a evâmîr-i şerîfe eğ erçi tasdîr ve tesyîr olunup ancak gerek Irşova ve gerek Eflak tahdîdiyçün tarafından kâr-güzâr âdemler ta'yîn ve terfîkiyle Irşova ve Eflak'ın tahdîdine gereği gibi nezâret eylemesi derciyle başka bir kıt'a dahi emr-i âlî tahrîr olunmak.

55

Hâdeme-i Devlet-i Âliyye'mden zikr-i âtî husûsa mübâşir ta'yîn olunan () zîde mecdühûya;

Ada Kal'asının zabt ve tesellümü husûsu hâlâ Ada-i Kebîr muhâfızı Vezîr Ömer Pâşâ iclâlehûnün uhdesine eğ erçi ihâle ve tefvîz kılınup ancak kal'a-i mezkûrenin hîn-i istîlâda Devlet-i Âliyye'min mevcûd olan top ve mühimmât-ı seferiyye-i sâ'irenin hîn-i tahliyede mu'âyene birle defter olunarak kabz ve tesellümü içün taraf-ı Devlet-i Âliyye'mden bir

mübâşir ta'yîni dahi lâzımeden ve sen ki mûmâ-ileyhsin emsâl ve akrânın beynlerinde kâr-güzâr ve sadâkatkâr ve bu makûle umûr ve mehâmm-ı Devlet-i Âliyye'min te'diyesine sâhib-i liyâkat ve iktidâr olduĝun zâhir ve bedîdâr olduĝuna binâen bu husûsa me'mûriyetine irâde-i âliyyem ta'alluk etmekle serî'an ol tarafa varup Ada Kal'asının hîn-i tahliyede ve teslîminde vezîr-i müşârun-ileyhin inzımâm-ı re'y ve ma'rîfet ve nezâretiyle hîn-i istîlâda kal'a-i merkûmede Devlet-i Âliyye'min mevcûd olan bi'l-cümle top ve cebehâne ve sâ'ir âlât ve levâzımât-ı seferiyyesi her ne ise müşârun-ileyhe hitâben sâdır olan emr-i şerîfimde mezkûr uhûd ve şurût muktezâsınca mu'âyene ve ta'dâd ve defter olunarak ahz ve kabz ve tesellüm birle teslîm ve tesellümü müş'ir lâzım gelen senedât ve temessükâtın tarafeynden ahz ve î'tâsına mübâderet eylemen fermânım olmaĝın mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr olunmuşdur imdi keyfiyyet-i me'mûriyetin ma'lûmun oldukda kal'a-i merkûme istîlâ olunduĝu esnâda Devlet-i Âliyye'min mevcûd olan bi'l-cümle top ve humbara ve cebehâne ve sâ'ir mühimmât ve edevât-ı seferiyye her ne ise taraf-ı Devlet-i Âliyye'me teslîmi muktezâ-yı uhûd ve şurûtdan olmaĝla müşârun-ileyhin inzımâm-ı re'y ve ma'rîfeti ile defter olunarak cümlesini ahz ve kabz ve yerlü yerine vaz' ve tesviye ve tanzîm olunup mâhalline kayd için defter-i sıhhat-eserini Ordu-yı Hümâyûn'uma irsâle mübâderet ve mühimmât-ı mezkûrenin teslîm ve tesellümünü müş'ir iktizâ eden senedâtının ahz ve î'tâsına mübâderet birle icrâ-yı lâzıme-i sadâkat ve hamiyete bezl-i makderet ve hilâfından ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâil-i M. sene [1]206.

[18]

56

Ricâl-i Devlet-i Âliyye'mden sâbıka yeniçeri ocaĝı kâtibi İsmail İsmetî zîde mecdühûye hüküm ki;

Sen ki mûmâ-ileyhsin Devlet-i Âliyye'mle Nemçe Devleti beynlerinde müceddeden akd olunan revâbit-ı sulh ve musâfât muktezâsınca Bosna cânibinde kâin Una nehri verâsı hudûdunun tahdîdine sen hâssaten muhaddid ve mübâşir hâceĝân-ı Dîvân-ı Hümâyûn'umdan mi'mâr-ı sâbık Hâfız İbrahim zîde mecdühû mi'mâr nasb ve ta'yîn ve lâzım gelen uhûd ve şurûtun ale't-tafsîl derc ve tasrîhiyle me'mûriyetinizi hâvî yedlerinize evâmir-i şerîfem î'tâsıyla tesyîr olunduktan sonra me'mûriyet-i mezkûre rûznâmçe-i evvel es-Seyyid Mehmed Dürri dâme mecdühû uhdesine ihâle olunduĝundan sizin dahi me'mûriyetiniz Irşova cânibi tahdîdine tahvîl ve ol bâbda başka başka me'mûriyeti hâvî evâmir-i şerîfem tasdîr ve tesyîr olunmuşidi el-hâletü hâzihî senin ve mi'mâr-ı mûmâ-ileyhin Bosna cânibinde Una nehri verâsı tahdîdine olan me'mûriyet-i sâbıkanız ibka kılınmakla î'lâmen ve ifhâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi Una verâsı tahdîdine dâir sâdır ve yedinde olan

mufassal emr-i münîfim mücebince me'mûriyet-i mezkûre uhdende ibka kılındığı ve bu sûretde Irşova tahdîdi ve Ada Kal'ası mühimmâtı zabt ve tahrîriyçün ısdâr ve tarafına tesyâr olunan evâmir-i âliyyem kaydlarının îfâsiyçün lüzûmu kalmayan evâmir-i mezkûrenin Ordu-yı Hümâyûn'uma i'âde ve ircâ'-yı lâzımeden idüğü ve mi'mâr-ı mûmâ-ileyhe dahi bu mazmûnda emr-i münîfim ısdâr olunduğu ma'lûmun oldukda tarafında lüzûmu kalmâ'yân evâmir-i mezkûreyi ba'de'l-irsâl sen me'mûriyet-i sâbıkan üzre Bosna cânibine vusûl emr-i şerîfimde bilâ-tevakkuf teveccüh ve azîmet ve mi'mâr-ı mûmâ-ileyh ile bi'r-refâka varup emr-i mezkûrede derc ve tasrîh olunduğu vechile Una nehri verâsı hudûdunu kemâl-i tedkik ve tâharrî üzre tahdîd birle tefrîk-i hudûd ve sınura ve'l-hâsıl yedinde olan Bosna cânibi me'mûriyeti emrinde münderic cem'-i vesâyâ ve tenbîhât-ı şâhânem üzre amel ve hareket ve Bosna vâlisî vezîrim el-Hâcc Salih Pâşa iclâlehûnün emr ü re'yiyle kat'-ı mevâdd-ı matlûbeye ve serî'an umûr-ı me'mûrene i'tinâ ve dikkat ve Bosna'ya teveccüh ve azîmetine ve gerü i'âde edeceğın evâmir-i mezkûreyi tesyîre mübâderet ve te'ahhur ve tevakkufdan ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâil-i M. sene [1]206.

İşbu emr-i âlî birâder-zâde mübâşeretiyle vâsıl olub mûmâ-ileyh mi'mâr Hâfız Efendi ve mühendis Abdurrahman Efendi'yi ma'iyyetine istishâb ve komite cânibine azîmet eylediğine mûmâ-ileyh İsmetî Efendi'nin mukaddem Irşova cânibinde olan me'mûriyeti fermânı mübâşir-i mûmâ-ileyhe teslîmen ve i'ade olmuş olduğunu nâtik Yeniçeri Kâtibi sâbık mûmâ-ileyh İsmail İsmetî Efendi'nin tahriratı mefhûmu fermân-ı âlî şerh. Fî 24 M. sene [120]6

57

Bir sûreti hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûn'umdan mi'mâr-ı sâbık Hâfız İbrahim zîde mecdühûye;

Ber-vech-i meşrûh ibka-yı me'mûriyet-i sâbıkayı hâvî.

58

Ancak işbu emr-i âlî battâlda hıfz olunmuşdur.

Yanya sancâğı mutasarrıfı Depedelenli Âli Pâşâ'ya hüküm ki;

Sen ki Pâşâ-yı mûmâ-ileyhsin yeğenin mîr-i mîrândan Mehmed dâme ikbâlühûyü bin nefer Arnavud piyâdesiyle hâlâ Belgrad muhafızı vezîrim Ebûbekir Pâşâ iclâlehû ma'iyyetine me'mûriyeti husûsuna bundan akdem irâde-i şâhânem ta'alluk etmek hasebiyle mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhi ol mikdâr askeriyle serî'an tahrîk ve ma'iyyet-i müşârun-ileyhe irsâli emrine ikdâm etmeni hâvî ve ba'dehû te'kîd ve isti'câli muhtevî evâmir-i âliyye tasdîr ve tesyîr olunduğuna ve senden ve yeğenin mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhden me'mûl ve meczûm olan

harekât-ı rızâ-cûyâneye nazaran şimdiye dek mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhi savb-ı me'mûresine irsâl ve tesyîr etmiş olduğun cezm-gerde-i dâverânem ise dahi ber-muktezâ-yı vakt-i hâl ma'iyet-i müşârun-ileyhde neferât-ı kesîrenin ve me'mûrların bir sâ'at evvel mevcûd bulunması fırsat derecesinde olmakdan nâşî ta'cîl ale't-ta'cîl işbu emr-i şerîfim dahi ısdâr ve () ile tesyâr olunmuşdur imdi yeğenin mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhin asâkir-i matlûbe-i mezkûre ile bir gün ve bir sâ'at ve bir dakika evvel ma'iyet-i müşârun-ileyhe vusûl ve iltihâkı ne derecelerde matlûb-ı hidîvâ[ne]m idüğü ve bu bâbda te'ahhur ve tevakkuf bir vechile câiz olmadığı ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhi asker-i mezkûre ile şimdiye dek ihrâc etmiş isen verâsından ekîd ve şedîd kâğıd ve âdem tesyîr ederek bir gün evvel ma'iyet-i müşârun-ileyhe erişmesi emr-i lâzımına sa'y-ı evfâ ve eğer bu vakte dek ihrâc olunmamış ise bir dakika te'hîr ve tevakkufunu tecvîz eylemeyüp hemân serî'an asâkir-i mezkûre ile çıkarup ve yollarda eğlenmeyerek ve geceyi gündüze katarak savb-ı me'mûresine vusûle gayret eylemesi husûsunu te'kîde mübâderet ve ba'de-zîn hilâf-ı tenbîhât-ı şâhânem terâhî ve ta'vîkdan be-gayet ittika ve mücânebet olunmak bâbında. Fî evâhır-ı M. sene [1]206.

59

Bir sûreti Avlonya mutasarrıfı İbrahim dâme ikbâlühû[ye];

Bir mu'temed ve münâsib sergerde ta'yîniyle bin nefer Arnavud piyâdesiyçün mukaddemce isti'câl-i tayy ile.

60

Bir sûreti Üsküb nâzırı Hüseyin zîde mecdühûye;

Bin nefer ile bi'n-nefs ma'iyet-i müşârun-ileyhe vusûle müsâra'at eylemesiyçün kezâlik isti'câl-i telâki tayy ile.

61

Hâlâ Yanya sancâğı mutasarrıfı Depedelenli Âli Pâşâ'ya hüküm ki;

Hâlâ Belgrad muhâfızı vezîrim Ebûbekir Pâşâ iclâlehû ma'iyetinde hıdemâtda bulunmak üzere sen ki Pâşâ-yı mûmâ-ileyhsin yeğenin mîr-i mîrândan Mehmed dâme ikbâlühûyü bin nefer Arnavud piyâdesiyle ta'yîn ve ucâleten ma'iyet-i müşârun-ileyhe sevk ve tesyîr eylemeni hâvî bundan akdemce sâdır olan emr-i münîfime ve tenbîhât ve te'kîdât-ı şâhâneme nazaran asâkir-i matlûbe ile yeğenin mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhi âcilen irsâle ikdâmın her ne kadar meczûm-ı dâverânem ise dahi muhâfız-ı müşârun-ileyhin Belgrad'a duhûlüne müddet-i kalîl kalup beherhâl ma'iyetinde asâkir-i mezkûrenin ictimâ'ı te'diye-i

umûr-ı me'mûresinin teshîlini müceb olacağı bedîhî olmağla te'kîden ve isti'câlen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve alâ-cenâhi't-ta'cîl () ile irsâl olunmuşdur imdi muhafız-ı müşârun-ileyhin Belgrad'a dâhil olmasına çok vakit kalmayup hıdemât-ı me'mûresinin matlûb-ı şâhânem üzre pezîrâ-yı husûlü yeğenin mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhin asâkir-i matlûbe-i mezkûre ile ma'iyetinde olmasına menût idüğü ve bir gün ve bir sâ'at evvel mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhi ma'iyet-i müşârun-ileyhe erîşdirmek ne derecelerde matlûb-ı hidîvânem olduğı bu bâbda iğmâz ve te'hîr ve tevakkuf ve imrâr-ı vakt bir vechile câiz olmadığı ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer eğer şimdiye dek mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhi asâkir-i matlûbe ile irsâl eylememiş isen ba'de'l-yevm dakika-i vâhîde te'hîr ve tevkifi tecvîz eylemeyüp işbu emrim tarafına vârid olduğı ânda derhâl asâkir-i matlûbe-i mezkûreyi mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhin ma'iyetine terfîk ve ta'yîn ve yollarda ayak sürümeyerek bir gün ve bir sâ'at akdem muhafız-ı müşârun-ileyh ma'iyetine erîşdirmek husûsu te'kîd ile rızâ-yı şâhânemi istihsâle sarf-ı makderet ve münâfi-i tenbîhât-ı şâhânemi müceb te'hîr ve tevakkufları olur hâlâtdan begayet ittika ve mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâsıt-ı M. sene [1]206.

[19]

62

Hâlâ Rusçuk'da kâin çete başbuğı Haseki İsmail zîde mecdühûye hüküm ki;

Sevâhil-i nehr-i Tuna'da vâki' kazâlardan evvel-bahârda bâ-fermân-ı âlî güşâd ve Tuna kapudânı vezîrim Ahmed Pâşâ iclâlehû ma'iyetine me'mûr ve başbuğları olduğı yirmi beş aded çete ağavât ve alemdârân ve neferâtları yevmiyeleri tanzîm ve irsâlini hâvî tahrîrâtın cânib-i ocağ-ı âmireme lede'l-vürûd bayrakhâ-i merkûmenin şurût-ı tertîb ve me'mûriyetleri kaydı tetebbu' etdirildikde çete neferâtlarının cânib-i mîrîden atıyyeleri î'tâ olunmuş olmağla neferât-ı merkûmeye atıyye verildiğı sûretde ocakdan yevmiye verilegelmediğı ve ancak itmâm-ı hıdematlerinde ağavât ve alemdârlarına ser-haddât olarak yevmiyeleri verilegeldiğı ka'ide-i kadîmeden olmakdan nâşî mugayir-i ka'ide o makûle atıyye verilmiş neferâta yevmiye verilmesi hasârı müceb olmağın henüz hitâm-ı hıdematleri rûz-ı Kasım iken cümlesi bî-vakt âvdet ve vilâyetlerine azîmet ve bir gûne hıdematleri müşâhede olunmamışiken tahrîr ve iltimâsınızâ'a mebnî yirmi beş aded ağavât ve yirmi beş nefer alemdârlarının memhûrları ka'ide-i kadîme üzre tanzîm ve kaleminden keşîde ve irsâl olunmağın ashâblarına î'tâ ve mugayir-i ka'ide harekâtdan ittika ve hilâfı tahrîrden tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi o makûle atıyye verilmiş yevmiye tanzîmi mugayir-i ka'ide ve hasârı müceb idüğini ağavât ve alemdârâna tefhîm ve ancak kendü memhûrların î'tâ ve mugayir-i ka'ide harekâtdan ittika eylemelerini te'kîd ve sen dahi mugayir-i ka'ide-i kadîme tahrîr ve

inhâdan tehâşî ve mücânebet eylesin deyü bi'l-fi'l Dergâh-ı Mu'allâm yeniçerileri ağası es-Seyyid Ahmed Ağa dâme ulüvvühü tarafından mühürlü mektûb verilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı S. sene 1206.

63

Mîr-i mîrândan Pozorafça muhâfızı Ali dâme ikbâlühûye hüküm ki;

Bu def'a Devlet-i Âliyye'mle Nemçe Devleti beynlerinde vuku' bulan musâlaha ahidnâmesinin evvelki mâddesinde fîmâ-ba'd iki devlet beyninde ve teba'a ve re'âyâları meyânında berren ve bahren ve nehren müeyyed ve umûmî bir sulh ve salâh ve samîmî safvet ve muhabbet ve vifâk ve musâfât-ı kâmile mer'î ve mu'teber ola şöyle ki muhârebe esnâsında gerek iki devlet beyninde ve gerek taraf-ı âharın tarafgîri olmuş cânibeyn re'âyâ ve teba'ası tarafından vuku' bulan evzâ'-ı hasmâne ve etvâr-ı cebriye ve cerâyim-i sâ'ireleri ale'l-umûm fîmâ-ba'd nesyen mensiyyen ferâmûş olup gayr-ı vâki' i'tibâr oluna ve be-tahsîs Karadağ ve Bosna ve Sırb ve Eflak ve Boğdan ahâlîsinden Devlet-i Âliyye'ye hilâfen Nemçe Devleti'ne teba'iyet etmiş olanlar her kangı rütbeden iseler cerâyim-i sâbıkaları mensî-i ağniye olup afv ve kendü devletlerine hilâfen Devlet-i İmparatoriye'[ye] mütâba'at eyleyenler yevmen mine'l-eyyâm ta'arruz ve te'dîb ve rencîde olunmayup yurdlarına âvdet ve emlâk ve imtiyâzât-ı sâ'irelerine mazhar olup ke'l-evvel vatanlarında emîn ve müreffehü'l-bâl ikametleri câiz ola deyü münderic ve mestûr olup müceb ve muktezâsının îfâsı lâzımeden olduğuna binâen gerek Belgrad ve gerek havâlîsinde sâkin Sırb re'âyâsından bundan akdem Nemçe Devleti'ne teba'iyet edenlerin her kangı rütbeden iseler cerâyim-i sâbıkaları afv ve mensî olup yevmen mine'l-eyyâm ta'arruz ve te'dîb ve rencîde olunmayup yurdlarına âvdet ve emlâk ve imtiyâzât-ı sâ'irelerine mazhar ve kemâ-fi'l-evvel vatanlarında emîn ve müreffehü'l-bâl ikametleri husûsuna mümâna'at olunmayup istihsâl-i âsâyış esbâblarına dikkat ve mübâderet olunmak fermânım olmağın mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr () ile irsâl olunmuşdur imdi ber-mantûk-ı ahidnâme-i hümâyûn re'âyâ ve berâyâ-yı memleket himâyet ve sıyânetleriyle refâh-ı hâlleri matlûb-ı şâhânem idüğü sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer bu husûs-ı lâzımü'l-ihimâmâ ziyâde i'tinâ ve dikkat ve bâlâda beyân olunan ahidnâme-i hümâyûn şurûtu müceb ve muktezâsınca amel ve hareket ve o makûleleri kimesne tarafından vechen mine'l-vücûh ta'addî ve rencîde etdirilmeyüp yerlerinde ve yurdlarında kemâ-fi's-sâbık ikamet ve emlâk ve imtiyâzât-ı sâ'irelerine mazhar ve müreffehü'l-bâl kıyâmlarına i'tinâ ve dikkat ve hilâfî hareketden ve sermû ta'addî vuku'unu tecvîzden ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâhır-ı M. sene [1]206.

64

Hâlâ Belgrad muhâfızı vezîr Ebûbekir Pâşâ'ya hüküm ki;

Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin muktezâ-yı me'mûriyet ve lâzıme-i dirâyet ve gayretin üzre müstevfî ve mükemmel kapun halkıyla şimdiye dek Belgrad'a karîb mâhallerde ve Niş'e vusûlün haberine intizâr derkâr iken kapun halkı perîşân olarak serseri Sofya cânibinde ayak sürüdüğü bi'l-ihbâr sâmi'a-res-i şâhânem olmakdan nâşî bu gûne batî'âne ve müseyyebâne hareket senden me'mûl ve meczûm-ı hidîvânem olan âkılâne ve rızâ-cûyâne etvâra münâfî ve me'mûriyetine muhâlif bir hâlet olmağla muktezâ-yı me'mûriyetin üzre mükemmel kapun halkıyla ve etrâfdan ma'iyetine me'mûr ve müretteb asâkiri sergerde ve başbuğlarıyla ma'iyetine celb ile Belgrad'a vusûl ve me'mûriyetin emr-i münîfimde bast u temhîd olduğu vechile te'diyesine kıyâm ve mes'ûl eylemen fermânım olmağın te'kîden ve isti'câlen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi Belgrad ve enhâsının teslîmi vakti takarrub eylediği ma'lûmun ve me'mûr olduğun mevâdd beher-hâl müstevfî ve mükemmel kapun halkı ve asâkir-i me'mûre ile ol havâliye erişmek lâzımeden iken bu gûne kapun halkı perîşân olarak Sofya havâlîsinde serseri geşt ü güzârın rızâ-yı şâhânemin hilâfı bir hâlet-i redî idüğü ve serî'an ve kapun halkı mükemmel Belgrad'a duhûlün ve me'mûr olduğun mevâdd-ı lâzımenin tıbk-ı rızâ-yı dâverânem üzre te'diyesine kıyâmın matlûb-ı hidîvânem olduğu ve bu def'a dahi isti'câl emirleri ısdâr ve tesyâr olduğun ma'lûmun oldukda muktezâ-yı ra'iyet ve hamiyetin üzre kapun halkı mükemmel olarak ve ma'iyetine me'mûrlara ekîd ve şedîd buyuruldular ve âdemler tesyâr eyleyerek celb ile serî'an Belgrad'a duhûl ve ifâ-yı emr-i me'mûrene kıyâm ve mes'ûl eyleyüp mugayir-i tenbîhât ve hilâf-ı me'mûriyet hâlâtından ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâhır-ı M. sene [1]206.

[20]

65

Hâlâ Belgrad muhâfızı vezîr Ebûbekir Pâşâ'ya ve ricâl-i Devlet-i Âliyye'mden hâlâ muhâsebe-i evvel olup bu def'a zikri âtî husûs-ı mühimmeye mübâşir ta'yîn olunan Ahmed Vasîf zîde mecdühûye;

Devlet-i Âliyye'mle Nemçe Devleti beynlerinde bu def'a müceddeden mün'akid olan musâlaha ahidnâmesinin dördüncü mâddesinde Devlet-i İmparatoriye bin iki yüz iki senesi Cumâde'l-ülâsının ikisinde cârî istatüsko istrakt esâs-ı makbûlüne tarafından dahi her şey tatbîk ve Devlet-i Âliyye'nin mu'âmele-i dostî ve hakkânîyetine kâmilen mukabele ve tevâfuk zımnında ta'ahhüd eder ki işbu seferden imparator-ı müşârun-ileyhin askeriyle istîlâ olunan cem'-i memâlik ve arâzî ve kılâ' ve şehirlere ve palankaları her kangı isim ve şöhrat ile meşhûr

ise Devlet-i Âliyye'ye tahliyeten terk ve redd ve teslîm eyleye ve istîlâ olunan Devlet-i Âliyye'nin kılâ' ve bıkâ' ve palankalarını hîn-i istîlâda derûnlarında mevcûd Devlet-i Âliyye'nin edetlerya ya'nî top ve emsâli edevât-ı harbiye-i seferi[ye]leriyle buldukları hâl üzere redd ve teslîm eylemeği ta'ahhüd eder ve altıncı mâddesinde tasdîknâmelerin mübâdelesini akibinde tarafeynden tahliyelere ve istîlâ-dîde olan cümle mâhallerin teslîm ve tesellümlerine ve âti'l-beyân olan müddetlerde iki devletin hudûd-ı kadîmeleri ibkasına cânibeynden mübâşeret oluna mübâşirler dahi bin iki yüz [iki] senesi Cumâde'l-ûlâsının ikisinden mukaddem cânibeynin mutasarrıf oldukları arâzînin istatüsko istrakt ka'idesi üzere Bosna ve Sırb memâlikinin ve enhâsıyla Irşova-i Âtîk'in hudûdunu ibka zımnında Nehr-i Una'nın yukarı tarafına teveccüh eyleyeler Una tarafına me'mûr olacak mübâşirlere tasdîknâmeler mübâdelesini gününden bed' ile iki mâh müddet tahsîs olunur deyü münderic ve mestûr ve Irşova-i Âtîk ve Una hudûdu nizâmiyçün alınup verilen mu'âhede-i mâhsûsa senedinin beşinci ve altıncı mâddesinde Devlet-i İmparatoriye sâbıkul-beyân olan Irşova ve Una hudûdları tanzîmi için rızâ ve memnûniyetini izhâr zımnında ta'ahhüd eder ki Devlet-i Âliyye'den istîlâ eylediği cem'-i kal'aları ve palanka ve kasterleri el'ân buldukları hâl üzere ta'mîr ve inşâ olunan istihkâmât-ı cedîdenin birisini hedm etmeyerek redd ve teslîm eyleye bu takdîrce ahidnâme-i kat'iyenin altıncı mâddesinin nihâyetinde mezkûr hedm eylemek kayd u şurûtundan keff-i yed eder kezâlik istîlâ-dîde olan cem'-i arâzînin bir ân evvel kabza-i tasarruf ve mülkiyetine idhâlleri zımnında Devlet-i Âliyye'nin izhâr eylediği hâhiş ve rağbetine Devlet-i İmparatoriye muvâfakat ederek ahidnâme-i hümâyûnun altıncı mâddesinde tahliyeler için vaz' olunan müddetlerin kasr u takrîbini rızâen kabûl ve icâbet eder ve Devlet-i Âliyye ile râbita verir ki zikr olunan müddetler ahidnâme-i hümâyûnun imzâsı gününden hesâb olunup tasdîknâmelerin mübâdelesini gününden hesâb olunmaya ya'nî istîlâ olunan sâ'ir bi'l-cümle arâzî için bugünkü günden altmış gün müddeti hesâb oluna deyü muharrer ve mezkûr olduğu ve bu husûs-ı ehemmin tesviye ve tanzîmi sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin bi'l-istiklâl senin uhde-i ihtimâmına ihâle ve tefvîz kılındığı ve iktizâ eden şurût ve uhûd ve tenbîhât-ı mufassalayî hâvî emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunduktan sonra ber-mûceb-i şurût ve uhûd zikr olunan kal'a ve palankaların hîn-i tahliyelerinde Devlet-i Âliyye'min teslîm olunacak top ve mühimmât ve edevât-ı seferiyyesinin hîn-i istîlâda buldukları hâl üzere ahz ü kabz ve yerli yerine vaz' ve ta'biyeye nezâret ve dikkat eylemek üzere taraf-ı Devlet-i Âliyye'mden mâhsûs mübâşirin dahi ta'yîni lâzîmeden olduğu beyânıyla ricâl-i Devlet-i Âliyye'mden muhâsebe-i evvel-i sâbık Çelebi Mehmed zîde mecdühû hâssaten ta'yîn olunmuş idi ancak mûmâ-ileyh Belgrad sekenesinin mukaddemâ terk eyledikleri emlak ve arâzîlerinin cânib-i mîrîden fîrûhtu ve mevâdd-ı sâ'ire-i lâzîmeye dahi me'mûr ve her bir me'mûriyeti umûr-ı mu'azzamadan ve bir mübâşirin idâresi su'ûbeti müceb mevâddan ve zikr olunan kal'alar

mühimmâtı kabzı mübâşereti âhara ihâle ve tefvîz kılınmak emr-i mütehattim ve hâlâ muhâsebe-i evvel-i mûmâ-ileyh emsâl ve akrânı beynlerinde dirâyet ve fetânet ile şöhret-şî'âr ve bu makûle mehâmm-ı Devlet-i Âliyye'min te'diyesine sâhib-i liyâkat ve iktidâr olduğu bedîdâr olduğuna binâen emr-i ehemmi mezkûr mûmâ-ileyhin uhdesine ihâle birle hâssaten ta'yîn ve tesyîr olunmağla mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuştur imdi mâdde-i mezkûre mübâşereti muhâsebe-i evvel-i sâbık mûmâ-ileyhin uhdesinden sarf ve tahvîl ve bâlâda mezkûr uhûd ve şurût muktezâsınca hîn-i istîlâda Belgrad ve Böğürdelen ve kılâ'-ı sâ'irede Devlet-i Âliyye'min mevcûd bulunan top ve mühimmât ve sâ'ir edevât-ı harbiyesi inzımâm-ı re'y ve ma'rîfetin ve bu def'a ta'yîn olunan mûmâ-ileyh mübâşeretiyle hîn-i tahliye ve teslîmlerinde yegân yegân mu'âyene ve defter olunup defteriyle ahz ve mâhallerine vaz' ve ta'biyeleri husûsu mûmâ-ileyhin uhdesine ihâle kılındığı ma'lûmun oldukda emr-i tahliye ve tahdîde dâir mukaddemâ ısdâr ve tarafına tesyâr olunan ve işbu emr-i münîfim mantûku üzre amel ve hareket ve bu bâbda ve mevâdd-ı sâ'irede tarafından lâzım gelen etvâr-ı âkılâne ve harekât-ı dirâyet-mendâneyi ibrâza mübâderet ve sen ki mûmâ-ileyhsin meyâne-i emsâl ve akrânında bu makûle mehâmm-ı lâzımü'l-ihitimâmın tesviye ve te'diyesi emrinde senden rızâ-cûyâne ve müstakîmâne hareket zuhûru me'mûl ve melhûz-ı şâhânem olmakdan nâşî bu def'a hâssaten ta'yîn kılınmanla Ordu-yı Hümâyûn'umdan serî'an ve âcilen hareket ve vezîr-i müşârun-ileyhin ma'iyetine varup emr ü re'yine ittibâ' ve muvâfakat ve bâlâda mestûr ahidnâme şurûtu ve mu'âhede senesinde münderic ve mezkûr olduğü üzre taraf-ı Devlet-i Âliyye'me reddi iktizâ eden Belgrad Kal'ası ve muzâfâtından olan Böğürdelen ve sâ'ir etrâf ve enhâsında kâin kal'a ve palankaların hîn-i istîlâda derûnlarında mevcûd Devlet-i Âliyye'min top ve mühimmât ve emsâli olan edevât-ı harbiye-i seferiyyelerini müşârun-ileyhin inzımâm-ı re'y ve ma'rîfeti ve senin ma'rîfet ve mübâşeretinle ahz ve tesellüm ve mâhallerine vaz' ve yerlü yerine iktizâsına göre ta'biye birle tesviye-i mehâmm-ı me'mûriyetine dâmen der-meyân-ı gayret ve senden me'mûl ve muntazar olan sadâkat ve hamîyyeti icrâya ve makbûzun olan o misillû top ve mühimmâtın mûmzâ ve mâhtûm defterini mâhallerine kayd için Ordu-yı Hümâyûn'uma irsâllerine dâmen der-meyân-ı gayret ve hilâf-ı rızâ ve sadâkate münâfî sermû vaz' ve hareketden ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâsıt-ı M. sene [1]206.

66

Bir sûreti muhâsebe-i evvel-i sâbık mûmâ-ileyh Çelebi Mehmed Efendi'ye;
İ'lâm-ı hâl siyâkında.

[21]

67

Hâlâ Bosna vâlisî Vezîr Salih Pâşâ'ya ve ricâl-i Devlet-i Âliyye'mden sâbika yeniçeri kâtibi olup bundan akdem muhaddid ta'yîn olunan İsmail İsmetî ve Hâcegân-ı Dîvân-ı Hümayûn'umdan mi'mâr-ı sâbık Hâfız İbrahim zîde mecdühümâyâ ve müderrisîn-i kirâmdan Sultân Mehmed vakfı rûznâmecisi ve mühendishâne başhalîfesi Abdurrahman zîde ilmühûye hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Nemçe Devleti beynlerinde akd olunan musâlaha-i kat'iyeye ahidnâmesinin nâtık olduğu üzere Bosna'nın tahdîd-i hudûd ve sınırına mübâderet ve ikmâl-i me'mûriyete ve kat' olunan hudûda alâyim vaz' ve nasbına ihtimâm ve dikkat olunmasını hâvî siz ki vezîr-i müşârun ve muhaddid ve mi'mâr-ı sâbık-ı mûmâ-ileyhimsiz size hitâben bundan akdemce mufassal ve meşrûh sudûr eden evâmir-i âliyyemde mestûr olduğu üzere serî'an Una nehri verâsı hudûdunun kat'ına mübâşeret ve Nemçe Devleti'ne terk ve teslîm olunacak Citeni ve Derzenik kazâlarını ve hudûdları tefrîk edecek mâhaller derûnunda Devlet-i Âliyye'min istîlâdan evvel mevcûd olan top ve mühimmât ve eşyâyı defter ve münâsib görülen mâhülle nakl ve kezâlik Devlet-i Âliyye'me redd ve teslîm olunacak kılâ' ve arâzî ve palankaların ve hîn-i istîlâlarında mevcûd olan top ve mühimmât ve sâ'ir âlât-ı seferiyyelerinin zabt ve tesellümü ile maslahat-ı mezkûrenin birisi girüye kalmayarak ve te'hîr ve terâhî misillû hâlât tecvîz olunmayarak muktezâ-yı me'mûriyet ve lâzîme-i gayret ve dirâyetin üzere bir gün ve bir sâ'at akdem şitâ hücumundan evvel kat'-ı ser-rişte-i münâza'aya ikdâm mertebe-i vücûbiyet idüğü bedîdâr ve bu âna dek emr-i tahdîde mübâşeret ve tekmîl-i maslahatı müceb hâlâta teşebbüs olunduğu haberi vürûduna intizâr derkâr iken bu âna dek teslîm ve tesellüme ve tahdîd-i hudûd ve sınıra dâir bir haber vârid olmaması bu bâbda batî'âne ve tekâsülâne hareketinizden neş'et etmiş olduğu istidlâl olunmağla bu husûs-ı ehemm ihmâl ve tekâsül götürür mevâddan olmayup Devlet-i Âliyye'min umûr-ı mu'azzama ve müsta'celesinden ve bir sâ'at evvel kat'-ı hudûd ve tefrîk-i sınır husûsu devleteyn beynlerinde karâr-gîr olan mevâddan olmağla te'kîden ve isti'câlen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi mevsim-i şitâ ânen fe-ânen takarrüb etmekte olup ve bu husûsda terâhî ve iğmâz vuku'uyla vakt-i şitâ duhûl eylediği hâlde eyyâm-ı şitâda tefrîk-i hudûd ve tahdîd-i sınır emr-i düşvâr olacağı ma'lûm olan hâlâtdan idüğü ve bu bâbda te'ahhur ve tevakkuf misillû hâlâta bir vechile rızâ-yı âliyyem olmadığı ve î'tâ olunan ahidnâme ve mu'âhede senedi ve mukaddemâ sâdır olan evâmir-i âliyyem müceblerince Devlet-i Âliyye'me redd ve teslîm olunacak kılâ' ve arâzî ve palankaların zabt ve tesellümü ve Nemçelü tarafına terk olunacak mâhâll-i mezkûrenin ber-müceb-i uhûd ve şurût terk ile tefrîk ve tahdîd-i hudûd ve sınırdaki kemâl mertebe dikkat eyleyerek bir gün ve bir sâ'at evvel kat'-ı

rişte-i nizâ'a ikdâm matlûb-ı kat'î-i şâhânem olduğu ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimde tafsîl ve tavzîh ve verilen ahidnâme ve mu'âhede senesinde bast u beyân olunduğu vechile her bir husûsa ve cem'-i mevâdda im'ân-ı nazar-ı dikkat ve şerâit-ı muharrereye tatbîk eyleyerek inzımâm-ı re'y ve ma'rîfetiniz ile zikr olunan Una nehri verâsı hudûdunun kat'ına ve Nemçe Devleti'ne terk ve teslîm olunacak Citeni ve Derzenik kazâlarını ve hudûdu tefrîk eyleyecek mâhaller derûnunda Devlet-i Âliyye'min mevcûd top ve mühimmât ve eşyâyı defter ve münâsib olan mâhaller ba'de'n-nakl tefrîk olunan bi'l-cümle hudûdları vakt-i serî'ada birer birer mu'âyene ve tefrîk ve erbâb-ı vukufdan dahi gereği gibi tashîh ve tahkik eyledikten sonra bir dürlü ta'mîr ve istihkâm verilmemek ve binâ ihdâs olunmamak üzere terk ve teslîm ve kezâlik ber-mûceb-i uhûd ve şurût-ı mu'âhede Nemçelü'nün istîlâ edüp yedlerinde olan sâ'ir cem'-i kılâ' ve palanka ve kasterleri bilâ-nifâk Nemçe Devleti tarafından me'mûrlar ile bi'l-muhâbere derûnlarında istîlâ olunduğu vakitte Devlet-i Âliyye'min bulunan bi'l-cümle top ve mühimmât ve cebehâne ve sâ'ir âlât-ı seferiyyeleriyle el'ân buldukları hâl üzere ta'mîr ve inşâ olunan istihkâmât-ı cedîdenin birisi hedm olunmaksızın taraf-ı Devlet-i Âliyye'me redd ü teslîm olunması ve'l-hâsıl bi'l-cümle kal'a ve kastel ve palankaları ve sâ'ir istîlâ olunan mâhalleri zabt ve tesellüme dikkat ve kemâl-i tedkik ve tâharrî birle tefrîk-i hudûd ve tahdîd-i sınırın bir gün ve bir sâ'at evvel ikmâline ve kat' olunan hudûdlara vaz' ve nasb-ı alâyime dikkat ve mezîd-i sa'y u gayret ve sizden me'mûl ve meczûm-ı şâhânem olan gayret ve hamiyet lâzimesini icrâyaya sarf-ı makderet ve tarafeynden teslîm ve tesellüm olunan mâhâll ve mevâzı'nın ve tahdîd olunan hudûdların temessüklerini ve hucec-i şer'iyelerini ahz ve î'tâyâ ve Dîvân-ı Hümâyûn'um kalemine kayd için zikr olunan senedât ve hucec-i şer'iyenin bir sâ'at akdem irsâline müsâra'at ve münâfi-i tenbîhât-ı şâhânemi iğmâz ve tesâhülden ve me'mûl ve sadâkate muhâlif vaz'dan be-gayet ittika ve mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâil-i S. sene [1]206.

68

Varna seraskeri vezîr Abdullah Pâşâ'ya ve muhâfızı vezîr Ferhad Pâşâ'ya hüküm ki;
Devlet-i Âliyye'mle Rusyalu beynlerinde işbu mâh-ı Zi'l-hiccetü's-şerîfenin [on] birinci gününde mukaddime-i müsâleme ve musâfât olmak üzere sekiz ay tamâmına değin mütâreke mün'akid ve tarafeynden alınup verilen senedâtına berren ve bahren terk-i muhârebe ve cidâl olunmak şurûtları münderic ve mestûr olup iktizâ eden şurût-ı lâzime derciyle siz ki vezîrân-ı müşârun ve mûmâ-ileyhimâsız size ve sâ'ire hitâben eğerçi emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuş ancak işbu in'ikad-ı muhârebeden gerek Karadeniz'e me'mûr kapudân Pâşâ ve gerek Rusya donanması sergerdesi haberdâr olmadıkları sûret-i hâlden müstefâd olduğu

binâen bir nefer Rusyalu ma'iyyetine bu def'a çukadârân-ı sadr-ı a'zamîden () zîde kadruhû terfîk ve mâ'ân âcilen Varna cânibinde olan Devlet-i Âliyye'm İnce donanması başbuğu Hüseyin Kapudân zîde mecdühû tarafına tesyîr olunmalarıyla çukadâr-ı merkûmla Rusyalu-yı mersûm ol tarafa vusûllerinde mersûmu bir münâsib kırlangıca ırkâb ve iktizâ eden su ve zâd u zahîresini î'tâ birle Rusya donanmasının bulunduğu mâhale îsâl eylemesi husûsunu başbuğ kapudân-ı mûmâ-ileyhe tarafınızdan tenbîh ve te'kîde mübâderet olunmak fermânım olmağın mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi siz ki vezîrân-ı müşârun-ileyhimâsız kapudân-ı mûmâ-ileyhe dahi vech-i meşrûh üzre hareket eylemesi için başka emr-i şerîfim ısdâr olduğu ma'lûmunuz oldukda çukadâr-ı merkûmla mersûm ol tarafa lede'l-vusûl mersûmu der-hîn bir münâsib kırlangıç sefînesine vaz' ve zâd u zahîresi î'tâsıyla serî'an ve âcilen Rusyalu donanmasına irsâl ve îsâl eylemesi husûsunu tarafınızdan dahi kapudân-ı mûmâ-ileyhe tenbîh ve te'kîde ve keyfiyeti Ordu-yı Hümâyûn'uma tahrîr ve iş'âra mübâderet ve hilâfından ittika ve mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâhır-ı Z. sene [1]205.

[22]

69

Varna cânibinde olan İnce donanma-yı hümâyûnum başbuğu Hüseyin kapudân zîde mecdühûye hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Rusyalu beynlerinde işbu mâh-ı Zi'l-hicetü's-şerîfenin on birinci gününden sekiz ay tamâmına değin mukaddime-i silm ü musâfât olmak üzre mütâreke mün'akid ve berren ve bahren terk-i muhârebe ve cidâl şurûtu tarafeynden alınup verilen temessükâtda münderic olup bu husûsun serî'an bildirilmesi muktezî olduğuna binâen Rusya Devleti feld-maraşali tarafından Rusya donanması sergerdesine verilen kâğıdı serî'an li-ecli'l-îsâl feld-maraşal-i mûmâ-ileyh tarafından ta'yîn olunan bir nefer Rusyalu ma'iyyetine sadr-ı a'zam çukadârlarından () çukadâr zîde kadruhû terfîk ve sen ki kapudân-ı mûmâ-ileyhsin tarafına tesyîr olunmalarıyla vusûllerinde mersûmu bir kıt'a münâsib kırlangıç sefînesine vaz' ve su vesâ'ir zâd u zahîresin î'tâ birle Rusyalu donanmasının buldukları mâhale irsâl ve mersûm hâmil olduğu kâğıdın cevâbıyla âvdet eder ise yine Varna'ya serî'an götürülmesine ve âvdet irâde eylemediği sûrette mersûmun ve hâmil olduğu kâğıdın donanma-yı mezkûra vusûlünü hâvî kâğıd ahz ve ol vechile tarafına âvdet eylemesini ta'yîn edeceğin kırlangıç re'îsine gereği gibi tenbîh ve te'kîde dikkat eylemen fermânım olmağın mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi bu husûsu sana gereği gibi tenbîh ve te'kîd eylemeleri için Varna seraskeri ve muhâfızına hitâben dahi başka emrim sâdır olduğu ve bu emr-i ehemme be-gayet ihtimâm lâzımeden idüğü ma'lûmun oldukda çukadâr-ı mersûmla mersûm tarafına lede'l-vusûl derhâl edevât ve neferâtı mükemmel ve münâsib bir kırlangıç

sefînesine mersûmu irkâb ve iktizâ eden levâzımını î'tâ ve mersûmu serî'an ve âcilen Rusya donanmasına îsâl ve bâlâda beyân olunduğu üzere hareket mersûmla veyâhud cevâbı ile âvdet eylemesini kırlangıç re'îsine tenbîh ve te'kîde ve bu emr-i ehemme gayet i'tinâ ve dikkat ve hilâfından ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâhır-ı Z. sene [1]205.

70

Anapa civârında ve Kuban boyunda sâkin Abaza ve Çerâkise kabîlesi beğlerine ve Uzun(?) ve sipâhi ve söz sâhiblerine hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Rusya Devleti beynlerinde bundan böyle barışık ve dostluk râbitası verilmek için işbu mâh-ı Zi'l-hiccetü'ş-şerîfenin on birinci gününden akd-i mütâreke birle işbu mu'âhedenin mühürlendiği günden hesâb olunarak sene-i şemsiyye üzere sekiz ay müddetine değin terk-i muhârebe olunmak üzere iki taraftan temessükler alınup verilmekle inşâallâhü te'âlâ bundan sonra barışık nizâmına dahi mübâşeret ve siz ki mûmâ-ileyhimsiz sizlerin dahi kabîleleriniz halkıyla râhat ve dinlenmeniz husûslarına ve Moskovlu tarafından sekiz aya dek sizlere bir dürlü ta'addî ve tecâvüz olunmamasına taraf-ı Devlet-i Âliyye'mden kavî şurûtlara bağlanup her biriniz yerlü yerinizde kâr u kesb ve işlerinize meşgûl olacağınız bî-iştibâh olmağla ifâde-i hâl siyâkında mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi yukarıda yazıldığı vechile Moskovlu ile mütâreke olunup iki tarafın askerleri sekiz aya dek hudûdlarda hâlleri üzere üzerine durup bir tarafa zarar ve ziyân olunmayup ve inşâallâhü te'âlâ yakın vakitte barışığa dahi nizâm verileceği ve Devlet-i Âliyye'm kulluğunda sadâkat üzere duruşup eylediğiniz hıdmetler ve zahmetler mukabelesinde cümle kabîleleriniz halkıyla dinlenüp râhat eyleyeceğiniz ma'lûmunuz oldukda bundan sonra bulduklarınız yerlerde ve yurdlarda kendü hâlleriniz ile duruşup sekiz aya dek Moskovlu cânibine bir dürlü ta'addî ve hasâret etmeyüp barışık ve dostluk mu'âmelelerine ihtimâm ve dikkat ve hilâfı hareketden ittika ve mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâhır-ı Z. sene [1]205.

71

Hâlâ deryâ kapudânı vezîr Hüseyin Pâşâ'ya hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Rusya Devleti beynlerinde esâs-ı silm ü musâfât ve mukaddime-i sulh u salâh olmak üzere işbu mâh-ı Zi'l-hiccetü'ş-şerîfenin on birinci gününden akd-i mütâreke olunup tarafeynden alınup verilen mu'âhede temessükâtının mühürlendiği târîhi gününden hesâb olunarak sene-i şemsiyye üzere sekiz ay müddetine değin terk-i muhârebe olunmak tarafeynden te'yîd olunmuşdur mütârekenin inhitâmına değin iki devletin berren ve bahren askerleri hâlâ buldukları arâzî ve sularda ikamet eyleyeler ve hâlâ ihâta eyledikleri hudûdu tecâvüz etmeyeler denizlerde olan tarafeyn donanmaları münâsib olan kendü

limânlarına yahud tarafeyn askerlerinden ihâta olunan sâhillere çekileler denizlerde mevcûd olan iki devletin donanmaları ve gemilerinin hiçbirisi bî-eyyi-vechin kân ilerü gelmeye ve yekdiğerin donanmaları ve gemileri ve askerleri tarafından ihâta olunan gerek limân ve sâhillere ve sâ'ir yerlere

[23]

takarrüb eylemeye deyü mütâreke-i mezkûre senedinin evvelki ve ikinci şartlarında münderic ve mestûr olduğuna binâen şerâit-ı mezkûre mantûku üzere amel ve hareket olunmak lâzımeden olmağla sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin mevcûd-ı ma'iyetin olan sefâin-i donanma-yı hümâyûnumla bulunduğun mâhalde ârâm ve ikamet ve Rusyalu donanması taraflarına ba'de-zîn tecâvüz vuku'u tecvîz olunmayup icrâ-yı şerîta-i hüsn-i mu'âmeleye mübâderet olunmak fermânım olmağın î'lâmen ve ifhâmen mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-muktezâ-yı şurût-ı mütâreke amel ve hareket ve sefâin-i donanma-yı hümâyûnumla bulunduğun mâhalde ârâm ve ba'de-zîn Rusyalu sefâini ve donanmasına tecâvüz ve ta'arruz vuku'uyla izhâr-ı harekât-ı hasmânedan ve hilâf-ı şurût-ı mu'âhede hareketden mücânebet eylemelerini ma'iyetinde olan kapudânân ve sâ'ir zâbitân ve rüesâ-yı sefâine gereği gibi tenbîh ve te'kîde dikkat ve hilâfı vaz' ve harekete irâe-i ruhsatdan ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâhır-ı Z. sene [1]205.

72

Tuna kapudânı ve Silistre vâlîsi Vezîr Ahmed Pâşâ'ya hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Rusya Devleti beynlerinde esâs-ı silm ü musâfât olmak üzere işbu mâh-ı Zi'l-hiccetü's-şerîfenin on birinci gününden akd-i mütâreke olunup tarafeynden alınup verilen mütâreke temessükâtının mühürlendiği târîhi gününden hesâb olunarak sene-i şemsiyye üzere sekiz ay müddetine değin terk-i muhârebe olmak tarafeynden te'yîd olunmuşdur mütârekenin inhitâmına değin iki devletin berren ve bahren askerleri hâlâ buldukları arâzî ve hudûdlarda ikamet eyleyeler ve hâlâ ihâta eyledikleri hudûdu tecâvüz etmeyeler bâlâda mezkûr şart-ı ûlâya dikkat-i kesîre ile te'kîd için tarafeynden ahd ü misâk olunmuşdur ki Rusya askerleri kat'â hiçbir mâhalde Nehr-i Tuna ve Nehr-i Siret'in karşı yakasına geçmeyeler lâkin mütârekenin inhitâmına değin Nehr-i Tuna'nın Bahr-i Siyâh'a munsabb olduğu boğazlarından Nehr-i Siret'in boğazından yukarı İbrail ile Kalas beyninde olup Rusya askerleri tarafından ihâta olunan cezîreye değin Rusya Devleti'nin küreklü olan donanmasının gemileri Nehr-i Tuna'da serbestiyet üzere geşt ü güzâr edeler ve kezâlik tarafeyn askerlerinin birbirlerine takarrüpleri hasebiyle şiddeti muhtemel olan mübâhase ve nizâ'ı def'

içün kat'â hiçbir mâhallinde Siret ve ba'dehû nehirlerinin karşı yakasına Devlet-i Âliyye'nin askerleri güzâr eylemeler ve hâlâ İbrail'e ta'yîn lenger-endâz olan Devlet-i Âliyye donanmasının ihâta eylediği mâhallin ziyâde aşağı tarafa Devlet-i Âliyye'nin Nehr-i Tuna'da mevcûd olan donanması ve gemileri ve sâ'ir lahikeleri gelmeler deyü mütâreke-i mezkûre senedinin evvelki ve ikinci şartlarında münderic ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzre amel ve hareket olunmak fermânım olmağın î'lâmen ve ifhâmen mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-muktezâ-yı şurût-ı mütâreke amel ve hareket ve mevcûd-ı ma'iyetin olan sefâin-i donanma-yı hümâyûnumla bulunduğun mâhalden kalkup İbrail pîşgâhına köprü inşâ olunan mâhalle lenger-endâz-ı kıyâm ve ârâm ve asâkir ve neferâtı bir hoşça zabt u rabta dikkat birle zikr olunan mâhalden aşağı tarafa mürûrdan ve Rusyalu'nun sefâin ve zabtında olan mâhallere tecâvüz ve izhâr-ı harekât-ı hasmânedden ittika ve mücânebet birle icrâ-yı şerîfat-i hüsn-i mu'âmeleye dikkat eylemelerini ma'iyetinde mevcûd kapudânân ve rüesâ ve bi'l-cümle zâbitâna tenbîh-i ekîd ile tenbîh ü te'kîde dikkat ve hilâfı hareketden ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâhır-ı Z. sene [1]205.

73

Bir sûreti Akdeniz'e me'mûr Donanma-yı Hümâyûn başbuğu kapudânı sâbık Seyyid Ahmed dâme mecdühûye;

Deryâ kapudânı müşârun-ileyhle yazıldığı misillû ber-siyâk-ı meşrûha bulunduğu mâhalde iktizâ-yı hâle göre hareket ve ba'de-zîn Rusyalu donanmasına ta'arruzdan mübâ'adet eylemesi derciyle.

[24]

74

Tutrakan muhâfızını mîr-i mîrân Hâfız Mehmed dâme ikbâlühûye hüküm ki;

Sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin fîmâ-ba'd senin ol tarafda ikametini müceb bir hâlet olmamağla yalnız kapun halkıyla ol tarafdan hareket ve Rusçuk'a varup ol tarafda ârâm ve ikamet eylemen fermânım olmağın mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda yalnız kapun halkıyla Tutrakan'dan hareket ve doğru Rusçuk'a varup ol tarafda ârâm ve ikamet ve yollarda ve bir mâhalde tarafından ve etbâ' ve levâhıkın câniblerinden fukarâ-yı ahâlî ve ra'iyete mugayir-i rızâ sermû cevri ü sitem vuku'unu tecvîzden mübâ'adet ve Rusçuk'a vusûlünü Ordu-yı Hümâyûn'uma tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında. Fî evâil-i S. sene [120]6.

Pâşâ-yı müşârun-ileyh Rusçuk'a dâhil olduğunu mübeyyin mûmâ-ileyhin arz-ı hâli mefhûmu fermân-ı âlî şerh virildi. [Fî] 3 Ra. sene [120]6

75

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan Beğşehir sancâğı mutasarrıfı ve Çalikkavak muhâfızı Mâhmud dâme ikbâlühûye hüküm ki;

Sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin ba'de-zîn senin ol tarafda kıyâm ve ârâmın beyhûde ta'ab u meşâkkı müceb olmağla lede'l-iktizâ bâ-emr-i âlî taleb olduğundan mükemmel ve müstevfî kapun halkıyla Ordu-yı Hümâyûn'uma vürûda müsâra'at eylemen şartıyla şimdilik kapun halkıyla ol tarafdan hareket ve mansıbın olan Beğşehir sancâğına azîmet eylemen fermânım olmağın mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi sana mansıbın tarafına azîmetine izn ve ruhsat-ı şâhânem erzânî kılınması mücerred şurût-ı merkûmeye ri'âyete ez-dil ü cân sa'y-i bî-hemâl eylemen irâdesine mebnî idüğü ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer kapun halkıyla ol tarafdan hareket ve mansıbın olan livâ-i mezbûra varup şimdilik ârâm ve ikamet ve zabt u rabt-ı memleket ve himâyet ü sıyânet-i fukarâya ve def'-i eşkiyâyâ dikkat ve lede'l-hâce bâ-emr-i âlî taleb olduğunda mükemmel kapun halkı ile derhâl Ordu-yı Hümâyûn'uma vürûda müsâra'at ve tarafından ve etbâ'ın câniblerinden yollarda ve mansıbında fukarâ-yı ahâlî ve ra'iyete mugayir-i rızâ sermû ta'addî ve sitem vuku'unu tecvîzden mübâ'adet eylemen bâbında. Fî evâil-i S. [120]6.

76

Hâlâ Tuna kapudânı ve Silistre vâlîsi Vezîr Ahmed Pâşâ'ya ve İshakçı ve Tulca kadılarına ve Dergâh-ı Mu'allâm gediklülerinden bu husûsa ta'yîn olunan () zîde mecdühûye ve İshakçı mütevellîsi () ve Tulca zâbiti ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki;

Ağnad ve Potkali kazâklarının ıyâl ve evlâdlarıyla çend-rûz mukaddemce sâdır olan emr-i münîfimde mezkûr mâhallere iskân olunmaları husûsu tenbîh ve te'kîd olunmuş olup ancak zikr olunan kazâklar Besman Habbeler ve Vonavca ve Kanlı Bucak ve Pâşâ Kışlası ve Karaman Köyü ve Yeni Hassa etrâfında sâkin oldukları ihbâr olunup ve el-hâletü hâzihî Ağnad ve Potkali kazâklarına sâkin olacak mâhâll ta'yîni lâzîmeden olmağla siz ki vezîr-i müşârun ve mevlânâ ve mütevellî ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz ma'rîfetiniz ve cümle ma'rîfeti ve gediklü-yi mûmâ-ileyh mübâşeretiyile işbu meştâda ikamet etmek için Ağnad kazâklarına başka ve Potkali kazâklarına başka münâsib mâhâll tahsîs ve ta'yîn olunup keyfiyeti bâ-arz u mâhzar Ordu-yı Hümâyûn'uma tahrîr ve inhâ eylemeniz fermânım olmağın istî'lâmı havî işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi zikr olunan kazâklara ol havâlîde münâsib

mâhaller meştâ tahsîs ve ta'yîn olunmak matlûb idüğü ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer ma'rîfetiniz ve cümle ittihâdı ve gediklü-yi mûmâ-ileyh mübâşeretiyile işbu meştâda ikamet eylemeleriyçün ol havâlîde Ağnad kazâklarına başka ve Potkali kazâklarına başka münâsib mâhaller tahsîs ve ta'yîn olunup isim ve şöhretleri beyânıyla keyfiyyeti vuku'ü üzere bâ-arz u mâhzar Ordu-yı Hümâyûn'uma tahrîr ve inhâya mübâderet ve hilâfından ittika ve mübâ'adet ve sen ki gediklü-yi mûmâ-ileyhsin muktezâ-yı me'mûriyetin üzere ol tarafa varup müşârun ve mevlânâ ve sâ'ir mûmâ-ileyhim ma'rîfetleriyle ol havâlîde zikr olunan kazâlara ber-minvâl-i muharrer münâsib mâhaller meştâ tahsîs ve ta'yînine ihtimâm ile me'mûriyete dikkat ve hilâfından mücânebet eylemen bâbında. Fî evâhır-ı M. sene [120]6.

İşbu emr-i âlî Gedüklülerden Hindî-zâde Mehmed Ağa mübâşereti ve müşârun-ileyh tarafından bâ-buyuruldu ta'yîn olunan bu gedik alemdâr ile zikr olunan Kazâkların sâkin oldukları Donaviçe nâm mâhalle irsâl ve (...) ve ihbarları mâhzarına kasd-ı mefhûmu işâ'at olundukda mukaddem mesfûrlar mâhall-i merkûmede hâne ve mesken ve (...) âyin-i bâtilalariyçün mâhall-i mâhsûsa binâ eylediklerinden rızâlarıyla âhar mâhalle nefy eylemeyeceklerin ifâde eylediklerin ve zikr olunan Ağnad Kazâkları firkateyn olup bir fırkası kable'l-istila müddet-i vâfire-i cidâl Hızırilyas Boğazı ve Beşdepeler kurbünde Morigölü nâm mâhalde sâkin iken bu esnâda cenâb-ı hazretleri re'y ve yarlığıyla Babadağı kasabâsına tâbi' Sarıgölü nâm karye civârında ber-minvâl-i muharrer hâne ve mesken ihdâs etmeleri meştâ (...) eylediğinden ve sâlifü'z-zikr Ağnad Kazâkları'nın sonradan on on beş seneden berü Kuban tarafından tevârüd edenler ile imtizâcları olmadığından behemehâl atık Ağnad Kazâkları mâhall-i âhara muhtâc olduğu ve el-hâletü hâzihî mesfûrûndan bir ferd mevcûd olmayup Kamcisayd(?) civârında sâkin oldukları cümle ma'rîfetiyle anlara dahi Babadağı'na tâbi' Vazım Gölü kenarında Aradişne nâm mâhal münâsib görüldüğün İshakçı Anbar Emîni Feyzullah Efendi ve Tulca Gümrüğü Emîni Emrullah Ağa ve İshakçı ve Tulca dizdârlarının mâhzarları mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. [Fî] gurre-i Ra. sene [30]6

Mîr-i mîrân-ı kirâmımdan Zîştovi muhâfazasında olan Mâhmud dâme ikbâlühûye hüküm ki;

Sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin dört seneden mütecâviz mansıblı ve mansıbsız me'mûr olduğun hıdemât-ı âliyyemde sâdıkanе kıyâm ve evvel bahârda Ordu-yı Hümâyûn'uma gelüp isbât-ı vücûd eylemen şartıyla vilâyetin cânibine azîmete izin ve ruhsat-ı şâhânem erzânî kılınması husûsu bu def'a vürüd eden tahrîrâtında inhâ ve istirhâm olmağla lede'l-hâce gelüp hıdemât-ı âliyyemde bezl-i makderet eylemek üzere vilâyetine azîmet

eylemen fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi şart-ı merkûm ile vilâyetine izn ve ruhsat-ı mülûkânem erzânî kılındığı ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer kapun halkıyla Zıştovi tarafından hareket ve tevâbi' ve levâhıkını bir hoşca zabt u rabta dikkat birle yollarda ve vilâyetinde fukarâ-yı ahâlî ve aceze-i re'âyâyâ mugayir-i rızâ sermû ta'addî ve rencîde vuku'undan mübâ'adet ederek vilâyetine varup ârâm ve ikamet ve lede'l-hâce mükemmel ve müstevfî kapun halkıyla Ordu-yı Hümâyûn'uma vürûd ve isbât-ı vücûd eylemeğe bezl-i makderet ve hilâfından ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâil-i S. sene [1]206.

[25]

78

Hâlâ Vidin muhâfızı vezîrim Ahmed Pâşâ'ya ve sadr-ı a'zam çukadârlarından olup müşârun-ileyhi savb-ı me'mûresine îsâle me'mûr () zîde kadruhûye hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Nemçe Devleti beyninde müceddeden râbîta-pezîr olan müsâleme ve musâfât ve şerâyıt-ı silm ü muvâlâta mugayir Vidin serhaddi ve etrâf ve enhâsında bir gûne hâlât vuku'a gelmemek husûsuna ve Fethü'l-islâm palankasının zabt ve tesellümüne ikdâm ve nezâret ve palanka-i mezkûrenin muhâfaza ve muhâresesi esbâbını istihsâle dikkat eylemek üzere serî'an doğru yoldan Vidin kal'asına vusûle müsâra'at eylemek husûsu sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin me'mûriyetin emr-i münîfimde te'kîd ve tasrîh kılındığına ve vakt [ü] hâle nazaran şimdiye dek serhadd-i mezkûra vusûl ve me'mûr olduğun mevâddın te'diye ve temşiyete ve hıfz u hırâset-i kal'aya kıyâm ve me'sûlün lâzım iken el-yevm Vidin'e vâsıl olmayup Selvi ve sâ'ir ol havâlîde geşt ü güzâr ve ızrâr-ı ahâlî ve re'âyâyâ ibtidâr üzere olduğun vâsıl-ı sâmi'a-i tâcdârânem olmakdan nâşî bu gûne batî'âne hareket ve savb-ı me'mûra vusûlde rehâvet ve hilâl-i râhda ayak sürümek ve fukarâ-yı iz'âc etmek misillü hâlâta cür'et münâfi-i rızâ-cûyî bir keyfiyyet olmağla ba'de-zîn bir mâhalde bir lahza tevakkuf ve ârâmı tecvîz eylemeyüp muktezâ-yı me'mûriyetin üzere bir gün ve bir sâ'at evvel Vidin'e vusûl ve luhûka şitâb ve sür'at eylemen fermânım olmağın te'kîden ve isti'câlen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve sadr-ı a'zam çukadârlarından mûmâ-ileyh ta'yîn ve irsâl olunmuşdur imdi senin bir gün ve bir sâ'at akdem Vidin'e vusûlün mertebe-i vücûbda idüğü ve bundan sonra dahi serî'an vusûlde betâ'et ve imrâr-ı vakt ile hilâl-i râhda ayak sürümek misillü hareket rızâ-yı şâhânemin hilâfı bir hâlet olduğu ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer mübâşirân ile vusûl-i emr-i münîfimde her ne mâhalde isen hareket ve seyr-i serî' ile gidüp bi'n-nefs ikdâm ve Vidin'e erişüp emr-i muhâfazaya kıyâm ve vusûlünü mübâşir-i mûmâ-ileyh ile Ordu-yı Hümâyûn'uma tahrîr ve ifâdeye mübâderet ve rızâ-yı şâhânemi istihsâle ve harekât-ı şâyi'anı imhâyâ sarf-ı makderet ve hilâf-ı tenbîhât-ı dâverânem vaz' u hareketden

mücânebet ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin seni bu husûsa ta'yînden garaz müşârun-ileyhi serî'an Vidin'e îsâl eylemek irâdesine mebnî idüğü ma'lûmun oldukda bu taraftan mu'accelen hareket ve müşârun-ileyh her ne mâhalde bulunur ise kaldırıp ve bir mâhalde dinlendirmeyüp âcilen Vidin'e îsâl ve tahrîrât ahzıyla âvdete mübâderet ve münâfi-i rızâ-yı âliyyem bir mâhalde tevkifini müceb olur hâlâtıdan ittika ve mübâ'adet eylemen bâbında. Fî evâil-i S. sene [1]206.

79

Hâlâ Karaman vâlîsi ve Ordu-yı Hümâyûn'um çarhacısı Vezîr Âli Pâşâ'ya hüküm ki; Moskovlu ile akd-i mütâreke olduğuna binâen sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin bu kış Tırnova kasabâsında kışlaman husûsuna irâde-i âliyyem ta'alluk etmekle kapun halkı ve tevâbi' ve levâhıkınla bu taraftan hareket ve kasabâ-i mezbûreye varup ikamet ve tevâbi' ve levâhıkınla bir hoşca zabt u rabta dikkat ve mukaddemce kasabâ-i mezbûrenin hâkim ve a'yân ve sâ'ir zâbitânına hitâben sâdır olan emr-i âlî-şânımda mezkûr ve gerek gayr-ı mezkûr eşkiyâ makûlesi etrâfdan zuhûr eder ise vücûh-ı ahâlî ile bi'l-ittifâk def' u tenkîl-i eşkiyâyâ ihtimâm ve dikkat ve emr-i şerîf-i mezkûrun tenfîz ve icrâsına sen dahi sa'y u gayret eylemen fermânım olmağın mâhsûsan işbu emr-i münîfim ısdâr ve yedine îtâ olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda kapun halkıyla Ordu-yı Hümâyûn'umdan hareket ve Tırnova kasabâsına varup bu kış ârâm ve ikamet ve tevâbi' ve levâhıkınla bir hoşca zabt u rabt birle fukarâ-yı ahâlî ve aceze-i re'âyâyâ sermû cevri ü ta'addî vuku'u mesmû' olmamak hâlâtına dikkat ve bâlâda beyân olunan eşkiyâ makûlesi etrâfdan zuhûr eder ise vücûh-ı ahâlî ve sâ'ir iktizâ edenler ile bi'l-ittifâk def' u tenkîllerine ihtimâm ve eşkiyâ haklarında mukaddemce sâdır olan emr-i şerîf-i mezkûrun infâz ve icrâsına sen dahi sa'y u gayret ve bu bahâne ile şakavetde alâkası olmayan bî-cürm kesâna azv ü isnâd-ı şakavet ile hilâf-ı şerî'at-ı garrâ ve mugayir-i rızâ bî-vech ta'arruz ve ta'addî vuku'undan be-gayet ihtirâz ve ictinâb ve vusûlünü Ordu-yı Hümâyûn'uma tahrîr ve inhâya sür'at ve şitâb eylemen bâbında. Fî evâil-i S. sene [1]206.

80

İşbu emr-i âlî bâ-fermân-ı âlî battâlda hıfz olunmuşdur.

Bir sûreti Silistre'de mukîm vezîr Halil Pâşâ'ya;

Müşârun-ileyhin Silistre'de ikametî mukaddemce eğerçi fermân olup ancak Hazergrad'da ikametine irâde ta'alluk etmekle Silistre'den hareket ve Hazergrad'a varup ârâm ve ikamet eylemesiyçün.

81

Bosna vâlisi Vezîr el-Hâcc Salih Pâşâ'ya hüküm ki;

Bundan akdem Bosna cânibinde inşaları fermânın olan () aded cizr tombazlarıyla* () kıt'a açıkların* bir gün akdem tekmîliyle Vidin'e irsâl ile anda muhâfaza etdirilmesi husûsuna irâde-i katı'a-i şâhânem ta'alluk etmekden nâşî sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin zikr olunan tombaz ve açıkları bir gün evvel tekmîlen Vidin'e irsâl ve bir dânesi telef olmayarak tamâmen vusûlleri esbâbını istihsâle ve Vidin muhâfızı vezîrim Ahmed Pâşâ iclâlehû ma'rîfetiyle Vidin ağavâtından muhâfazaya me'mûrlara teslîm ve teslîm olduğunu mübeyyin sened ahz ve mâhalline kayd için Ordu-yı Hümâyûn'uma irsâle mübâderet olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer mârru'z-zikr tombaz ve açıkları serî'an tekmîl ve bir adedi zâyi' ve telef olmayarak Vidin'e gönderüp muhâfız-ı müşârun-ileyh ma'rîfetiyle muhâfazasına me'mûrlara teslîm ve teslîmini müş'ir sened ahz ve mâhalline kayd için Ordu-yı Hümâyûn'uma irsâli husûsuna ihtimâm ve dikkat ve mugayir-i fermân iğmâz ve tesâhülden ittika ve mücânebet olunmak bâbında. Fî evâil-i M. sene [1]206.

[26]

82

Vidin muhâfızı Vezir Karahisârî Ahmed Pâşâ'ya hüküm ki;

Bundan akdem Bosna cânibinde inşaları fermânım olan () aded cizr tombazlarıyla () kıt'a açıkların bir gün evvel tekmîl ve li-ecli'l-muhâfaza Vidin'e irsâl olunmasıyçün bu def'a Bosna vâlisi Vezîr Salih Pâşâ iclâlehûya hitâben emr-i şerîfim ısdâr olunmuş olmağla gerek Bosna'dan gelecek mârru'z-zikr tombaz ve açıkların ve gerek el-yevm Vidin'de olan beş kıt'a açıkların mâhall-i me'mene vaz' ile gereği gibi muhâfazalarına ihtimâm eylemeleri husûsunu muhâfazalarına me'mûrlara ve Vidin ağavâtına etrâfiyla tenbîh ve te'kîde dikkat iderek tesellüm ve teslîmini müş'ir yedlerinde sened ahz ve mâhalline kayd için Ordu-yı Hümâyûn'uma irsâle mübâderet olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi zikr olunan tombaz ve açıkların Vidin'de münâsib mâhale vaz' ile muhâfazaları matlûb-ı şâhânem idüğü ve bu husûs mâhsûs emr-i şerîfimle tenbîh olunmuşiken bir dânesi telef olmak lâzım gelir ise muhâfazalarına me'mûrlardan ve Vidin ağavâtından bahâları tazmîn itdirileceği ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer keyfiyyeti muhâfazalarına ta'yîn kılınacaklara ve ağavât-ı kal'aya ifâde iderek gerek Bosna cânibinden

* Tombaz: Nehirlerde taşımacılıkta ve geçici köprü yapımında kullanılan, altları düz kayıklara verilen isimdir, bkz. Pakalın, **a.g.e.**, c.III, s. 511.

* Açık: Tuna Nehri'nde işleyen bir kısım gemilere verilen isimdir. Bu gemilerin işlerine bakan memura da "açıklar ağası" denir, bkz. Pakalın, **a.g.e.**, c.I, s. 19.

gelecekleri ve gerek Vidin'de mevcûd olanları mâhall-i me'mene vaz' birle muhâfazalarına ihtimâm eylemelerini gereği gibi tenbîh ve te'kîd eyleyerek muhâfazacılarından ve Vidin ağavâtından teslîmini müş'ir yedlerinden sened ahz ve mâhalline kayd için Ordu-yı Hümâyûn'uma irsâla mübâderet ve mugayir-i tenbîhât-ı şâhânem muhâfazalarında kusûr ve tekâsül vuku'a gelmekden ittika ve mücânebet olunmak bâbında. Fî evâil-i M. sene [1]206.

83

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan Hacıoğlu Pazarı'nda ikamet üzere olan Yusuf dâme ikbâlühûya hüküm ki;

Sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin dâire ve kapun halkı muntazam olmak hasebiyle ol cânibde kayd-ı muzâyakaya dûçâr ve emrâza giriftâr olduğunun beyânıyla bir mâhalle me'mûr kılınman husûsunu Hacıoğlu kasabâsında mukîm vezîrim el-Hâcc Abdi Pâşâ [i]clâlehû bu def'a Ordu-yı Hümâyûn'uma vârid olan tahrîrâtında derc ü iş'âr itmekden nâşî Aydos kazâsına serzede-i zuhûr olan eşkıyânın te'dîbi ve fermânın icrâsı husûsuna dikkat eylemen fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda kapun halkıyla hareket ve Aydos kazâsına gelüp ikamet ve tarafından etbâ'ın câniblerinden sekene-i memleket ve ahâlî ve fukarâya bir gûne ta'addî ve tecâvüz vuku'a gelmeyerek ve müft ve meccânen yem ve yiyecek mutâlebesiyle bir ferdi izrârdan mücânebet eyleyerek kazâ-i mezbûrda zuhûr iden eşkıyâ ve hârâmzâde ve kuttâ'-i tarîk makûlesinin haklarında lâzım gelen te'dîbin icrâsına ve evâmir-i âliyyemle matlûb mürettâbın dahi icrâ-yı husûsuna bezl-i miknet eyleyesin şöyle ki bu me'mûru celb-i mâla ve izrâr-ı ahâlî ve re'âyaya vesîle ile eşkıyâyı tefîş ideceğim diyerek ahâlî ve re'âyâyâ îsâl-i zulm ü ta'addî itmek ve bî-cürm mazlûmîne isnâd-ı şakavet ile tecrîm ve izrâr eylemek misillü hâlâta cür'etin mesmû'-ı şâhânem olur ise mazhar-ı ikab-ı şâhânem olacağıın bî-ıştibâhdır âna göre mazmûn-ı emr-i münîfim üzere hareket ve münâfî-i tenbîhât-ı şâhânem hilâfından be-gayet ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâil-i S. sene [1]206

84

Dergâh-ı Mu'allâm kapucubaşlarından kışlak emîni Ahmed dâme mecdühûya hüküm ki;

Sen ki kapucubaşı mûmâileyhsin bundan akdem sâdır olan emr-i münîfim mücebince Bergos havâlîsinde vâki' Manastır adası muhâfazasına me'mûr ve ta'yîn kılınmış idin ancak mâhall-i mezkûra me'mûriyetin hasebiyle senin Edirne cizyesinden yüz elli kîseden ziyâde bakâ'yân kalup tahsîli Edirne'ye azîmetine mütavakkıf olup el-hâletü hâzihî Devlet-i Âliyye'mle Rusyalu beyninde akd-i mütâreke olunmak hasebiyle sefere me'mûrlara izin

verilmekden nâşî Manastır adasında olan topları muhâfaza zımnında tarafından yirmi beş nefer âdem ta'yîn ve üzerlerine bir münâsib kimesneyi tahsîs eylemen şartıyla Edirne'ye âvdetin husûsuna ruhsat-ı şâhânem erzânî kılınmağla î'lâmen ve ifhâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi Edirne'ye avd u ric'atine ruhsat-ı pâdişâhânem erzânî kılınması şart-ı mezkûra mebnî idüğü ma'lûmun oldukda Ada-i mezkûrda mevcûd topların muhâfazasıyçün tarafından bir münâsib kimesne başbuğuyla yirmi beş nefer âdem ta'yîn ve muhâfazasına ihtimâm eylemeleri husûsunu te'kîd birle şart-ı akdini ba'de'l-icrâ Edirne'ye âvdete mübâderet eylemen bâbında. Fî evâsıt-ı M. sene [1]206

85

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan İsmail dâme ikbâlühûya hüküm ki;

Sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâileyhsin bundan akdem Yeni Pazar'da ikamet in bâ-emr-i âlî tenbîh olunmuşidi bu def'a Pirevadi'de ikamet eylemen husûsuna irâde-i âliyyem ta'alluk itmekle olduğun mâhalden hareket ve tevâbi' ve levâhıkınla bir hoşça zabt u rabta ihtimâm iderek Pirevadi'ye varup münâsib bir mâhalde ârâm ve ikamet eylemen fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer olduğun mâhalden kalkup Pirevadi'ye varup münâsib bir mâhalde ârâm ve ikamet ve yollarda ve bir mâhalde tarafından ve tevâbi' ve levâhıkın câniblerinden fukarâ-yı âhâlî ve ra'iyete sermû cevri ü ta'addî vuku'unu tecvîzden mübâ'adet eylemen bâbında. Fî evâhır-ı S. sene [120]6

86

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan sâbıkâ Kulle muhâfazasına me'mûr olup bu def'a Zîştovi muhâfızlığı uhdesine ihâle kılınan Habib dâme ikbâlühûya hüküm ki;

Bu hilâlde Zîştovi muhâfazasına yarar ve kâr-güzâr ve dirâyet ve basîret ile şöhret-şi'âr mîr-i mîrân-ı kirâmdan birinin muhâfız ta'yîni lâzımeden ve sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâileyhsin evsâf-ı mezkûre ile mevsûf olduğuna binâen muhâfaza-i merkûmeye me'mûriyetin husûsuna irâde-i âliyyem ta'alluk itmekle mükemmel ve muntazam kapun halkıyla Kulle'den hareket ve Zîştovi'ye gelüp muhâfaza ve muhâresesi emrine ihtimâm ve dikkat eylemen fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî mâhsûs işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet-i me'mûriyetin ma'lûmun oldukda mükemmel ve muntazam kapun halkıyla olduğun mâhalden hareket ve Zîştovi'ye gelüp muhâfaza ve muhâresesi husûsuna dikkat ve ahâlî ve fukarâ-yı ra'iyetin tarafından ve tevâbi' ve levâhıkın câniblerinden ve eşkıyâ makûlesi tarafından bir dürlü ta'addî ve cevri ve sitem-dîde olmalarını müceb hâlâta tecvîzden mübâ'adet ederek asâyiş-i ibâd ve te'mîn-i bilâda ihtimâm ve dikkat

ve vusûlünü meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen bâbında. Fî evâhır-ı S. sene [120]6

[27]

87

Hâlâ Rumili vâlisi ve İbrail seraskeri vezîrim Mehmed Pâşâ'ya hüküm ki;

Ber-muktezâ-yı hâl İbrail'de meks ü kıyâmını müceb bir hâlet olmadığı ve mansıbın olan Rumili eyâleti dâhilinde bulunman lâzımeden idüğü beyânıyla irsâl olunan tahrîrâtın vâsıl ve mefhûm ve mü'eddâsına ittılâ'-ı pâdişâhânem muhît ve şâmil olup fî nefsi'l-emr ifâde ve inhâna muvâfık iktizâ-yı vakt ü hâl olup ancak İbrail'e me'mûr Rumili eyâleti askeri teferruk ve perîşân olup henüz Rusyalu ile emr-i musâlaha karîn-i hüsn-i hitâm olmaksızın serhadd-i İranînin bi'l-küllîye askerden tehî bırakılması câiz olmadığı bedîhî ve â'yân olduğundan eyâlet-i Rumili'nde kâin evliye zu'amâ ve erbâb-ı tîmârından vilâyetlerine âvdet idenlerin bî-eyyi hâl ihrâc ve İbrail'e sevk ve îsâl olunmalarıçün beher sancağa başka başka ekîdü'l-mazmûn evâmîr-i âliyyem ba's ve tesyâr olunup vakt ü hâl îcâb eylediği vechile işbu eyâletlünün verâları alunup cümlesi İbrail'e vâsıl oluncaya değin senin İbrail'de meks ve ârâmın husûsuna irâde-i âliyyem ta'alluk olunmakla mâhsûs işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin diğerk sâdır olan emr-i münîfim mücebince eyâlet askerinin bir ân akdem İbrail'e celb ve cem'leri ve muktezâ-yı me'mûriyetleri üzre meks ü ârâmları husûsuna sen dahi bir taraftan ikdâm ve cümlesinin velâsı alınincaya değin İbrail'de kemâ fi's-sâbık meks ve kıyâm eylemen ve matlûb-ı şâhânem idüğü ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve hareket ve ibrâz-ı lâzıme-i kâr-güzârî ve hamîyyete bezl-i makderet ve eyâlet askerinden müteferrik olanları alaybeği ve sâ'irlerini bir an akdem isticlâba bezl ve sa'y ve kudret ve cümlesinin mâhall-i me'mûrlarında âramlarını müceb ve sâ'ir hâlâtın istikmâline nisâr-ı nakdîne-i liyâkat ve hilâfı vaz' u hareketden ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâhır-ı S. sene [120]6

88

Dergâh-ı Mu'allâm kapucıbaşılığp pâyesi olan Siroz â'yânı Mîr İsmail dâme mecdühûya ve Siroz kadısına ve bu def'a Yergögü'ye nüzûl emîni nasb ve ta'yîn olunan Siroz mübâya'acısı Siyavuş Pâşâ-zâde Mîr Abdullah zîde mecdühûya hüküm ki;

Bu hilâlde Yergögü'ye kâr-güzâr ve sadâkatkâr birinin nüzûl emîni nasb ve ta'yîn olunması lâzımeden ve mûmâ-ileyh Mîr Abdullah evsâf-ı mezkûre ile mevsûf olduğuna binâen mâliyeden sâdır olan emr-i şerîfim mücebince Yergögü nüzûl emîni uhdesine ihâle ve tefvîz ve mîr-i mûmâileyhimâ savb-ı me'mûresine îsâle () zîde kadruhû hâssaten mübâşir

ta'yîn ve tesyîr olunmağla siz ki â'yân ve voyvoda-yı mûmâ-ileyhimâsız mîr-i mûmâ-ileyh de mübâya'a husûsıyçün birini yerine vekîl ta'yîn idüp kendisini mübâşir-i mevfûr tefrîkan Yergöğü'ye irsâle ihtimâm ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuşdur imdi mîr-i mûmâ-ileyhin mübâya'a için yerine birini tevkîl ile savb-ı me'mûresine irsâli matlûb idüğü ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer ma'rîfet ve ikdâmınız ile mübâya'a-i husûsıyçün yerine bir münâsibini ba'de't-tevkîl mübâşir-i mûmâ-ileyhe tefrîkan mûmâ-ileyhi savb-ı me'mûresine irsâle ihtimâm ve dikkat ve sen ki mîr-i mûmâ-ileyhsin mâliyeden sâdır olan diğere emrim mücebince Yergöğü nüzûl emîni ahdine ihâle ve tefvîz ve mübâşir-i mûmâ-ileyh seni îsâle me'mûr ve ta'yîn kılınmağla işbu emrim tarafına vârid olduğı gibi mübâya'a husûsıyçün yerine bir münâsibini vekîl nasb ve ta'yîn ve sen hemân mübâşir-i mûmâ-ileyh ile bi'r-refâka Yergöğü'ye varup me'mûr olan ve rü'yeti olduğun nüzûl emânetini sadâkat ve istikamet üzre te'diyeye mübâderet ve hilâfı hareketden mücânebet ve vusûlünü mübâşir-i mûmâ-ileyh ile meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında. Fî evâhır-ı S. sene [120]6

Mîr-i mûmâ-ileyhin nüzûl ağvatından afvı için emr-i âlî şerh. [Fî] evâhır-ı M. sene [120]6

90

Amid ve Harput alaybeğileri zîde kadruhümâya hüküm ki;

Siz ki alaybeğileri mûmâ-ileyhimâsız bir müddetden berü mevcut ma'iyetiniz olan neferâtla mâhall-i me'mûrenizde hıdemâtda mübtelâ-yı mihn ü meşâk olduğunuz bedîdâr olmak ve el-hâletü hâzihî Devlet-i Âliyye'mle Rusyalu beyninde mütâreke akdolunmak hasebiyle bu kış vilâyetinize varup refâh-ı hâl gelüp îfâ-yı hizmet eylemeğe kesb-i yakîn eylemeniz husûsuna müsâ'ade kılınmak lâzımeden ve bu def'a yoklandığınızda Amid sancâğı neferâtından otuz altı ve Harput sancâğından yüz dört ve Çemişkezek'den üç ve Tercil'den bir nefer ki min haysü'l-mecmû' yüz kırk dört neferiniz mevcûd ve mâ-adâ sekiz yüz altmış yedi neferât nâ-mevcûd idüğü yoklama defterinden ma'lûm ve müstebân olup mevcûd olan neferâtın ze'âmet ve tîmârlarının defter-i hâkanide bâlâlarına ve yedlerinde olan senedât-ı mu'teberelerinin zahrlarına iş'âret olunmuş olup ve nâ-mevcûdularının fî-mâ-ba'd ze'âmet ve tîmâr tasarrufuna âm-ı istihkaklarına binâen ancak yoklamada mevcûd bulunup bu def'a me'zûnen azîmet iden mârru'z-zikr neferâtınız ile marta bir ay kalarak yerlerinizde hâkim ve martın on beşine gerek sulh olsun ve gerek de olmasun Şumnu'da isbât-ı vücûd eylemeniz şartıyla vilâyetinize âvdete izn ve ruhsat-ı şâhânem erzânî kılınmağla î'lâmen ve ifhâmen işbu emr-i şerîfim

[28]

ısdâr ve () ile ırsâl olunmuşdur imdi bu vechile izn ve ruhsat-ı şâhânem erzânî kılınması mutlaka vilâyetinize varup iktisâb-ı refâhiyet ile marta bir aya kalarak yoklamada mevcûd ve kaydları bâlâlarına ve senedâtları zahrlarına iş'âret olmayan mârru'z-zikr neferâtını istishâb ve gelüp martın on beşinde Şumnu'da isbât-ı vücûd eylemeniz şart ve irâdesine mebnî idüğü ve şart-ı mezkûre münâfî hareket ve gelüp vakt-i mezkûrda isbât-ı vücûd itmeyenlerin dahi nân-paraları havâss-ı hümayûnuma tashîh kılınacağı ve yoklamada mevcûd bulunmayan sâ'ir neferât-ı mezkûrenin vücûdiyet ve âdemleri müsâvî olduğu ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer şurût-ı merkûme ile vilâyetinize âvdete mübâderet ve vakt-i mevâdd-ı mezkûrda yine Şumnu'da bâlâda beyân olunduğu vechile neferât-ı mezbûreniz ile bulunmağa ve şurût-ı lâzımeği îfâya bezl-i makderet ve hilâf-ı rızâ vaz' u hareketden ittika ve mübâ'adet eylemeniz bâbında. Fî evâhır-ı S. [1]206

91

Sâbıka Kocaili sancâğı mutasarrıfı olup bu def'a Eğriboz Kal'ası muhâfazası şartıyla Eğriboz ve Karlili sancâkları tevcîh olunan Vezir Halil Pâşâ'ya hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Rusyalu beyninde sekiz ay müddet mütâreke akdolunup emri müsâlaha karîn-i hüsn-i hitâm bulacağı ma'lum olmadığına ve azm ve ihtiyâta ri'âyet evvel bâharda tertîb kılınan asâkirle sürücülük hidmeti vüzerâ-yı izâmımın kâr-güzârlarından birinin uhdesine ihâlesi lâzım ve sen ki vezîr-i müşârun-ileyh sen vüzerâ-yı azâmın beynlerinde kâr-güzâr ve hamiyet-disâr ve me'mûr ve müstahdem olduğun hıdemât-ı Devlet-i Âliyye'min te'diyesine vücûhla sâhibü'l-iktidâr olduğun zâhir olduğuna binâen bu def'a avâtıf-ı âliyye-i şâhâne ve avârif-i behiye-i hüsvânemin kal'ası muhâfazası şartıyla Eğriboz ve Karlili sancâkları tevcîh ve ihsân-ı hümayûnum olmağla olduğun mâhalden kapun halkıyla hareket ve iki konağı bir iderek ve etbâ'ını bir hoşca zabt u rabt eyleyerek ve tarafından ve âdemlerin câniblerinden hilâl-ı râhda fukarâ-yı ra'iyete bir güne ta'addîyi tecvîz itmeyerek bir sâ'at evvel Eğriboz'a varup kıyâm ve mübâderet ve dâiren ve kapun halkını mükemmelen tanzîm ve levâzımât-ı seferiyyeni rü'yet ve tetmîm ve hâtır ve âmâlde bulunup eğer Moskovlu ile emri müsâlaha nizâm-pezîr olmayup muhârebe sûretleri rû-nümûn olur ise ol havâlde ve tarîk-i hâlde yemîn ve yesârda Ordu-yı Hümayûn'uma mürettib asâkirin sürücülüğü için sudûr idecek emri münîfime intizâr ve vusûlü sâ'at ol câyından harekete bezl-i iktidâr eylemen fermânım olmağın me'mûriyetini iş'âran işbu emri şerîfim ısdâr ve tevcîh [emri] münîfime matviyyen () ile ırsâl olunmuşdur imdi livâeyn-i mezbûreynin sana tevcîh kılınması zikr olunan irâdeye mebnî idüğü ma'lûmun oldukda vusûl-i emri münîfimde

olduğun mâhalden fekk-i râbîta-i karâr ve yemîn ve yesâra saymayarak ve bir mâhalde bir lahza mütavakkıf olmayarak ve esnâ-yı râhda tarafından ve ittibâ'ın câniblerinden zinhâr ve zinhâr ahâlî ve fukarâyâ zulm ü ta'addî vuku'u tecvîz olunmayarak doğru Eğriboz'a varup makarr-ı hükûmet-i mütasaddikîn olan mâhaller[d]e ikamet ve muhâfaza-i kal'a ve memlekete dikkat ve ahâlî ve sekene-i vilâyet üzerlerine bast-ı cenâh-ı re'fet neşr-i me'ser-i şefkat ve def'u ref'-i fesâda ve eşkıyâyâ dikkat ve mansıbında dahi menfûr-ı şâhânem olan ta'addiyâtından mücânebet eyleyerek te'mîn-i asâyiş-i ıyâl ve terfîh-i ahvâl-i bilâda sarf-ı makderet ve kapun halkını dahi mükemmelen tanzîm ve levâzımât-ı seferiyyeni gereği gibi tetmîme mübâderet ve eğer Rusyalu ile akd-i musâlaha mümkün olmayup muhârebe iktizâ ider ise ol havâlînin ve Eğriboz'un da ve yemîn ve yesârında olan askerini sürerek evvel bâharda Ordu-yı Hümâyûn'uma îsâl eylemen için sâdır olacak emr-i münîfime müterakkıb ve intizâr ve vusûl-i emr-i münîfimde bilâ-te'hîr ve tevakkuf harekete muktedir olarak hâzır ve âmâde olmağa sarf-ı miknet ve hilâf-ı tenbîhât-ı şâhânem haraketden be-gayet ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâhır-ı S. sene [1]206

92

Bir sûreti sâbıka İnebahtı sancâğı mutasarrıfı olup bu def'a Delvine sancâğı tevcîh ve ihşân olunan mîr-i mîrân-ı kirâmdan İlbasanlı Ahmed Pâşâ-zâde Abdullah dâme ikbâlühûya;

Delvine sancâğından gerek cizye ve avâriz ve sâ'ir emvâl-i mîriyeden gayr-ı ez-tahsîlât bakayâ-yı sahîha ve gerek sene-i cedîd mallarını vakt ü zamânıyla tahsîl ve hazîne-i âmireme ve havâlâta edâ ve teslîm eylemen şartıyla livâ-i mezbûr bu def'a kendüye tevcîh olduğu ve Rusyalu ile sekiz ay müddet mütâreke akd olunup emr-i musâlaha henüz hitâm-pezîr olmayup hazm ve ihtiyâta ri'âyetle evvel bâharda asker ile mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhin mevcûdunu lâzım geleceği beyânıyla kaptusu halkını mükemmelen tanzîm ve levâzımât-ı seferiyyesini tesviye ve tanzîm ve hâzır u âmâde bulunup eğer emr-i musâlaha hitâm-pezîr olmayup muhârebe iktizâ ider ise Ordu-yı Hümâyûn'uma me'mûriyetini hâvî sudûr idecek emr-i münîfime terkîb ve intizâr ve vusûl-i emr-i şerîfimde derhâl mücebiyle hareket ve Ordu-yı Hümâyûn'uma vusûle bezl-i iktidâr eylesiyçün iktizâsına göre.

[29]

93

Sofya monlâsına ve Pâşâ sancâğında vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve Rumili kaimakamına â'yân-ı vilâyet ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki;

Rumili eyâleti bi'l-cümle zu'amâ ve erbâb-ı ti'mârı hâlâ Rumeli vilâyeti ve İbrail cânibine serasker olan Vezîrim Mehmed Pâşâ iclâlehû ma'ıyyetine bundan akdem bâ-fermân-

1 âlî me'mûr ve ta'yîn kılınup neferât-ı mezkûrenin mevcûd ve nâ-mevcûdları bilinüp cümlesi me'mûr oldukları mâhalde kıyâm lâzıme-i zimmetlerinden idüğü zâhir ve â'yân iken elviye-i mezkûre alaybeğilerinden ba'zı müfsidler neferâtı tahrîk ve ifsâd ve yoklamayı bahâne ve illet-i beyhûde îrâd iderek alaybeğilerinden neferâtdan ekseri bilâ-izin ve fermân mâhall-i me'mûrlarından firâra ictisâr itmeleriyle eyâlât askeri Devlet-i Âliyye'min başı bağılu asâkir-i mu'teddün bihâsından iken bu gûne bilâ-izin mâhall-i me'mûrlarını terk ile âr-ı firâra cür'et itmeleri münâfi-i rızâ-cûyî ve ubûdiyet bir hâlet olmakdan nâşî siz ki mevlânâ ve mütesellim ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz fukarât-ı merkûmeden bilâ-izin ve fermân mâhall-i me'mûrlarından firâr idenler işbu târîhden altmış gûne dek gelüp ma'iyet-i müşârun-ileyhde isbât-ı vücûd itmezler ise nân-paraları havâss-ı hümayûnuma takhîm olunmasına irâde-i katı'a-i şâhânem ta'alluk itmekle keyfiyyet mâhallerinde kendülere ifâde birle vakt-i mevâdd-ı mezkûre tamâmına dek mâhall-i me'mûrlarında isbât-ı vücûd eylemek üzere yerlerinden bî-eyyi hâl ihrâc ve irsâlleri husûsuna ikdâm olunmak fermânım olmağın î'lânen ve ifhâmen ve tenbîhen ve te'kîden işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi eyâlât askeri esfâr-ı sâbıkada me'mûr oldukları muhafazada ve vikaye-i düşmanda sebât ve metânet üzere ârâm ve hıdemât-ı dîn [ü] Devlet-i Âliyye'mde kıyâm ide geldikleri zâhir olup nefretlerini müceb bir hâlet yoğiken alaybeği ve neferâtdan bu gûne münâfi-i me'mûriyet hâlât zuhûru alaybeğilerin te'dîb ve cezâlarını icrâ ve o makûle firârı fukarânın nân-paralarının dahi havâss-ı hümayûnuma tashîh olunmasını îcâb ider keyfiyyetden iken altmış gûne dek gelüp ma'iyet-i müşârun-ileyhde hıdemât-ı me'mûrelerinde mevcûd bulunmaları şartıyla imhâl olunduğu ve eğer vakt-i mevâdd-ı mezkûra dek müşârun-ileyh ma'iyetinde isbât-ı vücûd eylemezler ise alaybeğilerinin cezâları tertîbine teşebbüs ve ba'dehû o makûle hıdemet-i me'mûrelerinde bulunmayan neferâtın bilâ-imhâl ze'âmet ve tîmârları havâss-ı hümayûnuma tashîh kılınacağı ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer keyfiyyeti bi'l-cümle kazânızda olan neferâtın gûş-ı hûşuna ittika iderek ve tevakkuf ve ârâmlarına ruhsat göstermeyerek oldukları mâhallerden alâ-eyyi hâl ihrâc ve vakt-i mevâdd-ı mezkûra dek müşârun-ileyh ma'iyetinde isbât-ı vücûd eylemeleri husûsuna ihtimâm ve dikkat ve iğmâzdan be-gayet ittika ve mücânebet olunmak bâbında. Fî evâhır-ı S. [1]206

Ber-müceb-i emr-i âlî amel ü harekete müte'ahhid olduklarını nâtık Zağra-yı Âtık ve Zibofçe ve Yakova ve Prizren ve Abora ve Saline ve Dubnice ve Radomir ve Şehirköyü ve Sofya kadılarının î'lâmları mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 5 R. sene [120]6

Ber-müceb-i emr-i âlî husûs olan zu'amâ ve erbâb-ı tîmâr çend-rûz zarfında mâhall-i me'mûriyetlerinde isbât-ı vücûd etmekle müte'ahhid olduklarını nâtık İlbasan ve Cezîre kadılarının î'lâmı mefhûmları bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 12 R. sene [120]6

Ber-mûceb-i emr-i âlî amel ü harekete müte‘ahhid olduklarını nâtik Kırçova ve PiriştineHata! Yer işareti tanımlanmamış. ve Razlık ve Üsküb ve Resne kadılarının î‘lâmları mefhûmları bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. Fî 15 sene 6

94

Bir sûreti Selânik monlâsına ve Dergâh-ı Âlî kapucibaşlarından Selânik sancâğı mütesellimine ve livâ-i mezbûrda vâki‘ kazâların kuzât ve nüvvâbına ve â’yân-ı vilâyete;

Ber-vech-i muharrer

Mazmûn-ı emr-i âlî tefhîm ve mûceb ve muktezâsı üzre amel ü hareket eylemekle ta‘ahhüd olunduğunu şâmil Köstendil ve Kesriye ve Kumanova ve (...) Florina ve cümle-i Tatar Pazarı ve Bihilişte mutasarrıf ve kadılarının î‘lâmları ve mefhûmları şerh virildi. Fî 25 R. sene [120]6

Selânik’de vaki (...) Selânik kadısına (...) emr-i âlî amel ü harekete müte‘ahhid olduklarını nâtik Yenice-i Vardar ve Zihne kadılarının î‘lâmları ve mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 14 Ca. sene [120]6

95

Bir sûreti Üsküb sancâğında vâki‘ kuzât ve nüvvâba ve livâ-i mezbûr mütesellimi kazâların â’yân ve sâ’ir zâbitânına;

Ber-vech-i muharrer.

96

Bir sûreti Ohri sancâğında vâki‘ kuzât ve nüvvâba ve livâ-i mezbûr mütesellimi ve kazâların â’yân ve zâbitânına;

Ber vech-i muharrer.

97

Bir sûreti Köstendil sancâğında vâki‘ kuzât ve nüvvâba ve mütesellim ve â’yân-ı vilâyete;

Ber-vech-i muharrer.

98

Bir sûreti Yenişehir-i Fener monlâsına ve Tırhala sancâğında vâki‘ kuzât ve nüvvâb ve mütesellim ve â’yân ve zâbitâna;

Mazmûn-ı emr-i âlî tefhîm olunduğu üzere Yenişehir ve Kosova ve Tırhala kadılarının î'lâmları mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. Fî 14 Ca. sene [120]6

99

Bir sûreti Delvine sancâğı mutasarrıfı mîr-i mîrân-ı kirâmdan Mustafâ dâme ikbâlühûya ve livâ-i mezbûrda vâki' kuzâta ve nüvvâba ve â'yân ve sâ'ire;

Ber-siyâk-ı meşrûh.

İşbu emr-i âlî lede'l-vusûl (...) erbâb-ı timar verâsından bir kimesne bilâ-izin firâr itmeyüp hâlâ me'mûr oldukları hizmete lazım kimesne bâbında tanzîm olduklarını Delvine nâibinin varidâta (...) bâ-fermân-ı âlî şerh. [Fî] 5 Ca. sene [120]6

100

Bir sûreti Yanya sancâğı mutasarrıfı Depedelenli Âli Pâşâ'ya ve livâ-i mezbûrda vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve â'yân-ı vilâyet ve zâbitâna;

Ber-vech-i muharrer.

Ber-mûceb-i emr-i âlî Mâhrûse-i Edirne'de isbât-ı vücûd eyleyüp tenbîh ve te'kid olduğunu şâmil müşâr ve mûmâ-ileyhin ka'imesine dâir (...) î'lâmı ferman-ı âlî şerh. Fî 4 R. sene [120]6

101

Bir sûreti Avlonya sancâğı mutasarrıfı İbrahim dâme ikbâlühûya ve livâ-i mezbûrda vâki' kuzât ve nüvvâba ve â'yân-ı vilâyet ve zâbitâna;

Ber-vech-i meşrûh.

Ber-mûceb-i emr-i âlî mi'mâr-ı müşârun-ileyhe isbât-ı vücûd eylediğini nâtık (...) şerh virildi. Fî 15 R. sene [120]6

102

Bir sûreti İlbasan sancâğında vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve livâ-i mezbûr mütesellimi () ve kazâların â'yân ve zâbitânına;

Ber-vech-i meşrûh.

103

Bir sûreti Prizren sancâğında vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve mütesellim ve â'yân-ı vilâyet ve zâbitânına;

Ber-vech-i meşrûh.

104

Bir sûreti Dukakin sancâğında vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve mütesellim ve â'yân-ı vilâyet ve sâ'ir zâbitâna;

Ber-vech-i meşrûh.

105

Bir sûreti Alaca Hisâr sancâğına ber-vech-i mâlikâne mutsarrıf Şehsuvâr Abdi dâme ikbâlühûya ve livâ-i mezbûrda vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve â'yân-ı vilâyete;

Ber-minvâl-i muharrer.

106

Bir sûreti Vulçitrın sancâğında vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve livâ-i mezbûr mütesellimi () ve â'yân-ı vilâyet ve sâ'ir zâbitâna;

Ber-minvâl-i meşrûh.

107

Bir sûreti İskenderiye sancâğında vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve â'yân ve sâ'ir zâbitâna;

Ber-vech-i meşrûh.

108

Bir sûreti hâlâ Rumili vâlisi ve İbrail cânibinde serasker olan Vezîr Mehmed Pâşâ'ya î'lâm-ı hâli müş'ir iktizâsına göre.

[30]

109

Yenişehir-i Fener mollâsına ve Dergâh-ı Mu'allâm kapucıbaşlarından Yenişehir-i Fener'de sâkin Dîvân Efendisi-zâde Mîr Mehmed dâme mecdühûye ve rikâb-ı hümâyûn tarafından bundan akdemce mübâşir ta'yîn olunan () zîde mecdühûye ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve iş erlerine hüküm ki;

Eyyâm-ı şitâda muhâfaza-i hudûd ve enhâ zımınında Rumili kazâlarından meştâ askeri tertîb ve celb ve hıdemât-ı muhâfazada kıyâmları lâzımeden olduğuna binâen siz ki mevlânâ ve kapucıbaşı ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz Yenişehir-i Fener kazâsı ve nevâhîsinde yedi yüz elli nefer piyâde asker tertîb ve birisi yoldan ve mâhallinden firâr etmemek üzere küfelâya rabt ederek üzerlerine kaviyyü'l-iktidâr münâsib sergerde nasb eyleyerek Eylül'ün on beşinci günü

Ordu-yı Hümâyûn'umda isbât-ı vücûd eylemek üzere vaktiyle ihrâc ve irsâle ihtimâm eylemeniz husûsu rikâb-ı müstetâbım tarafından bundan akdem size hitâben emr-i şerîfim ısdâr ve tenbîhât-ı lâzıme dahi derc ve iş'âr olunmuşıdi el-hâletü hâzihî meştâyâ müretteb asâkirin lüzûmu derkâr olmağla rikâb-ı hümâyûnum cânibinden sudûr eden emr-i münîfim mücebince bir neferi noksân olmayarak serî'an ihrâc ve Ordu-yı Hümâyûn'uma irsâle ikdâm eylemeniz fermânım olmağın te'kîden ve isti'câlen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi meştâ için kazânızdan müretteb ve matlûb asâkirin serî'an vusûlleri matlûb-ı şâhânem idüğü ve eğer ihrâc ve irsâlde tereddüd ve muhâlefet ve imrâr-ı vakit eder iseniz rikâb-ı hümâyûnum cânibinden mukaddemâ sâdır olan emr-i münîfimde münderic va'idâta mazhar olacağınız ma'lûmunuz oldukda vusûl-i emr-i münîfimde alâ-eyy-i hâl kazâdan matlûb ve müretteb olan ol mikdâr askeri kavî küfelâyâ rabt ederek ve üzerlerine mu'temed ve kâr-güzâr sergerde nasb eyleyerek ve imrâr-ı vakt eylemeyerek serî'an ihrâc ve Ordu-yı Hümâyûn'uma serî'an vusûlleri esbâbını istihsâle bi'l-ittifâk sa'y u ikdâm eyleyüp bundan sonra te'hîr u terâhî misillû hareket vuku'uyla mazhar-ı gazâb-ı şâhânem olmakdan ittika ve mücânebet ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin sen dahi muktezâ-yı me'mûriyetin üzere ihrâc-ı asâkirin mezîd-i ihtimâm ve icrâ-yı mübâşeretine sa'y-ı mâ-lâ-keâm ve iğmâzdan ittika-i tâm eylemen bâbında. Fî evâsıt-ı S. sene [1]206.

Çend-rûz zarfında ber-müceb-i emr-i âlî ihrâc ve irsâlleri muktezi olan Yenişehir-i Fener nâibinin vârid olan î'lâmı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh. Fî 14 R. sene [120]6

110

Bir sûreti Tırhala kadısına ve mübâşire ve â'yân ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve iş erlerine;

Kazâ-i mezbûrdan beş yüz nefer piyâdeyi sergerde ile irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

111

Bir sûreti Alasonya kadısına ve mübâşire ve voyvoda ve zâbitân ve sâ'ire;

Kazâ-i mezbûrdan elli nefer piyâdeyi sergerde ile irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

112

Bir sûreti Dömenek kadısına ve mübâşire ve voyvodasına ve â'yân ve sâ'ire;

Sergerde ile yirmi beş nefer piyâde irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

Mazmûn-ı emr-i âlî ifâde ve tenbîh olunduğu Dömenek nâibinin î'lâmı şerh. Fî 1 R. sene [120]6

113

Bir sûreti Çatalca nâibine ve mübâşire ve â'yân ve sâ'ire;
Kazâ-i mezbûrdan sergerde ile elli nefer irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

114

Bir sûreti Ermiye nâibine ve mübâşire ve voyvodasına ve sâ'ire;
Kazâ-i mezbûrdan sergerde ile elli nefer piyâde irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

115

Bir sûreti Velesin nâibine ve mübâşire ve voyvoda ve sâ'ire;
Sergerde ile yirmi beş nefer piyâde irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

116

Bir sûreti Selânik mollâsına ve mübâşire ve Selânik mütesellimine ve zâbitân-ı sâ'ireye;

Selânik kazâsı ve nevâhîsinden mukata'ât kurâsı muzâfâtından ve merbûtâtından sergerde ma'iyyetiyle yedi yüz elli nefer piyâde irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

Ber-mûceb-i emr-i âlî tedârik ve îsâle ta'ahhüd olunduğunu nâtik Selânik kadısının î'lâmı mefhûmları bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 17 R. sene [120]6

117

Bir sûreti Avrad Hisârı nâibine ve mübâşire ve â'yân ve zâbitân ve sâ'ire;
Sergerde ma'iyyetiyle yüz nefer piyâde irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

İhrâca müte'ahhid olduklarını nâtik Avrad Hisârı kadısının vârid olan î'lâmı bâ-fermân-ı âlî şerh. Fî 28 Ra. sene [120]6

118

Bir sûreti Yenice-i Vardar nâibine ve mübâşire ve â'yân ve zâbitân ve sâ'ire;
Sergerde ile yüz nefer piyâde irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

Kezâlik mefhûmudur bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 28 Ra. sene [120]6

119

Sahh

Bir sûreti Karaferye nâibine ve mübâşire ve voyvoda ve â'yân ve zâbitân ve sâ'ire;
Sergerde ile yüz elli nefer piyâdeyi irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

Ber-mûceb-i emr-i âlî tedârik ve îsâle ta'ahhüd olunduğunu nâtık Karaferye nâibinin î'lâmı şerh virildi. Fî 27 Ra. sene [120]6

120

Bir sûreti Vodina nâibine ve mübâşire ve â'yân ve zâbitân ve sâ'ire;

Kazâ-i mezbûrdan ve Karacaova nâhiyesinden sergerde ile elli nefer piyâde irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

Ber-mûceb-i emr-i âlî hareket ve azîmete hareket ettiklerini mübeyyin Vodina nâibinin î'lâmı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh. Fî 27 Ra. sene [120]6

121

Bir sûreti Kapucıbaşılık pâyesi olan İsmail dâme mecdühûye ve Siroz nâibine ve mübâşire ve zâbitân ve sâ'ire;

Sergerde ile beş yüz nefer piyâde irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

122

Bir sûreti Temür Hisâr kadısına ve mübâşire ve â'yân ve sâ'ire;

Sergerde ile yüz elli nefer piyâde irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

Ta'ahhüdlerini hâvî vârid olan î'lâm mefhûmları bâ-fermân. Fî 27 Ra. sene [120]6

123

Bir sûreti Menlik kadısına ve mübâşire ve â'yân ve voyvoda ve sâ'ire;

Sergerde ile yüz elli nefer piyâde irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

Ber-mûceb-i emr-i âlî (...) asker ihrâc ve irsâl edeceklerini nâtık Menlik kadısının î'lâmı mefhûmları bâ-fermân-ı âlî şerh. Fî 27 Ra. sene [120]6

124

Bir sûreti Nevrekob nâibine ve mübâşire ve â'yân ve sâ'ire;

Sergerde ile iki yüz elli nefer piyâde irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

[31]

125

Bir sûreti Dergâh-ı Âlî kapucubaşlarından Katerinli Mehmed dâme mecdühûye ve Katerin nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;

Sergerde ile elli nefer piyâde irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

(...) asker ihrâc ve irsâl edeceklerini nâtik (...) nâibinin î'lâmı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh. Fî 17 R. sene [120]6

126

Bir sûreti Kapucubaşı Fettah Bey'e ve Zihne nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;

Sergerde ile bin nefer piyâde irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

127

Bir sûreti Drama nâibine ve mübâşire ve Drama nâzırına ve sâ'ire;

Sergerde ile iki yüz elli nefer irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

128

Bir sûreti Piraveşte nâibine ve mübâşire ve â'yân ve çorbacısına ve sâ'ire;

Sergerde ile iki yüz elli nefer piyâde irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

129

Bir sûreti Kapucubaşlarından Tatar Pazarı voyvodası Ahmed dâme mecdühûya ve Tatar Pazarı nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;

Sergerde ile üç yüz nefer piyâde irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

130

Bir sûreti Filibe monlâsına ve mübâşire ve nâzırına ve sâ'ire;

Sergerde ma'iyyetiyle beş yüz nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

131

Bir sûreti Edirne monlâsına ve hâcegândan Edirnevî Mehmed zîde mecdühûya ve mübâşire;

Sergerde ma'iyyetiyle altı yüz nefer piyâde irsâl olunmak üzere ber-vech-i muharrer.

132

Bir sûreti Dimetoka nâibine ve mübâşire ve â'yân Mollâ Ağa-zâde Ali'ye ve sâ'ire;
Sergerde ile üç yüz nefer piyâde irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

133

Bir sûreti Sultanyeri nâibine ve mübâşire ve â'yânı Aliş ve sâ'ire;
Sergerde ile elli nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

Elli nefer vürûd etmekle bâ-fermân-ı âlî şerh. Fî 4 Ca. sene [120]6

134

Bir sûreti Ahî Çelebi nâibine ve mübâşire ve â'yân İsmail ve sâ'ire;
Sergerde ile altmış nefer piyâde irsâl olunmak üzere ber-vech-i meşrûh.

Otuz sekiz nefer vürûd etmekle bâ-fermân-ı âlî şerh. Fî 2 Ca. sene [120]6

135

Bir sûreti Mîr-i mîrândan Çirmen mutasarrıfına ve Uzuncaâ'bad-ı Hasköy nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;

Sergerde ile yüz elli nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

Zıkr olunan yüz elli nefer asker dağlı üzerine me'mûr olundukda mübâşir ma'iyyetiyle tahrir kılındığını mübeyyin bâ-fermân-ı âlî şerh. Fî evâhır-ı Ra. sene [120]6

136

Bir sûreti Çırpan nâibine ve mübâşire ve â'yânı Hacı Ahmed Ağa-zâde Halil ve sâ'ire;
Sergerde ile yüz yirmi beş nefer piyâde irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

Yüz yirmi nefer vürûd etmekle bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 2 Ca. sene [120]6

137

Bir sûreti Zağra-yı Âtîk nâibine ve mübâşire ve â'yânı Ali Ağa-zâde İbrahim'e ve sâ'ire;

Sergerde ile iki yüz elli nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

Seksen nefer vürûd etmekle bâ-fermân-ı âlî şerh. Fî 2 Ca. sene [120]6

138

Bir sûreti Zağra-yı Cedîd nâibine ve mübâşire ve â'yânı Memiş-zâde Âli ve el-Hâcc Mustafâ ve sâ'ire;

Sergerde ile yetmiş nefer piyâde irsâl olunmak üzere ber-vech-i muharrer.

Yetmiş nefer vürûd etmekle bâ-fermân-ı âlî şerh. Fî 2 Ca. sene [120]6

139

Bir sûreti İslimye nâibine ve mübâşire ve â'yânı Hüseyin ve sâ'ire;

Sergerde ile iki yüz elli nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

140

Bir sûreti Yanbolu nâibine ve mübâşire ve â'yân ve sâ'ire;

Sergerde ile yüz nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

141

Bir sûreti Karinâ'bad nâibine ve mübâşire ve â'yânı Vehhâb ve sâ'ire;

Sergerde ile seksen nefer piyâde için ber-vech-i muharrer.

Altmış nefer vürûd etmekle bâ-fermân-ı âlî şerh. Fî 2 Ca. sene [120]6

142

Bir sûreti Kızılağaç nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;

Sergerde ile elli nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

143

Bir sûreti Ruskasrı nâibine ve mübâşire ve â'yânı Haseki Monlâ ve zâbitân ve sâ'ire;

Kezâlik sergerde ile seksen nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

144

Bir sûreti Ahyolu nâibine ve mübâşire ve Ruskasrı â'yânı mûmâ-ileyh Hacı Mollâ¹²⁶ ve sâ'ire;

Ve mûmâ-ileyh ma'rîfetiyle ve sergerde ta'yîniyle yüz yirmi nefer için ber-vech-i muharrer.

145

Bir sûreti Kırkkilise nâibine ve mübâşire ve Kırkkilise mütesellimi Mestan ve â'yânı Osmân ve zâbitâ[n] ve sâ'ire;

¹²⁶ Önceki hükümde Ruskasrı a'yânının ismine Haseki Monla demişti.

Sergerde ile yüz nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

Ber-mûceb-i emr-i âlî irsâle gayret olunacağını nâtik Kırkkilise nâibinin î'lâmı mefhûmu şerh. Fî 21 Ra. sene [120]6

146

Bir sûreti Aydos nâibine ve mübâşire ve â'yânı Kocaoğlu Ahmed ve İbrahim ve sâ'ire;
Sergerde ile yüz nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

147

Bir sûreti Nevâhî-i Yanbolu nâibine ve mübâşire ve â'yânı Hacıoğlu ve sâ'ire;
Sergerde ile yüz nefer için ber-vech-i muharrer.

148

Bir sûreti Akça Kızanlık nâibine ve â'yânı Memiş ve mübâşire ve sâ'ire;
Sergerde ile iki yüz nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

Yüz on nefer vürûdu itmekle bâ-fermân-ı âlî şerh. Fî 2 Ca. sene [120]6

149

Bir sûreti Vize nâibine ve mübâşire ve â'yânı İbrahim ve sâ'ire;
Sergerde ile elli nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

Ta'ahhüdlerini hâvî î'lâmını şerh. Fî 28 Ra. sene [120]6

150

Bir sûreti Saray kazâsı nâibine ve mübâşire ve â'yânı Numan ve sâ'ire;
Kezâlik sergerde ile elli nefer piyâde için ber-vech-i muharrer.

151

Bir sûreti Pınar Hisârı nâibine ve mübâşire ve â'yân ve sâ'ire;
Sergerde ile elli nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

152

Bir sûreti Çirmen nâibine ve mübâşire ve â'yân ve zâbitân ve sâ'ire;
Kezâlik sergerde ile yüz nefer için ber-vech-i meşrûh.

153

Bir sûreti Cîsr-i Mustafâ Pâşâ nâibine ve mübâşire ve â'yânı Seyyid el-Hâcc İsmail ve zâbitân-ı sâ'ireye;

Kezâlik sergerde ile altmış nefer piyâde göndermeleri için ber-vech-i muharrer.

Çend-rûz zarfında azimet üzere olacaklarını nâtık î'lâmı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh. Fî 21 Ra. sene [120]6

154

Bir sûreti Havâss-ı Mâhmud Pâşâ nâibine ve mübâşire ve â'yânı Seyyid İbrahim ve sâ'ire;

Kezâlik sergerde ma'yyetiyle seksen nefer piyâde göndermeleri için ber-vech-i meşrûh.

[32]

155

Bir sûreti Babâ-yı Âtık nâibine ve mübâşire ve â'yânı Serdar-zâde Mustafâ'ya ve sâ'ire;

Sergerde ile elli nefer için ber-vech-i meşrûh.

156

Bir sûreti Bergos nâibine ve mübâşire ve â'yânı el-Hâcc Mustafâ ve Halil ve sâ'ire;

Sergerde ile yüz nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

157

Bir sûreti Çorlu nâibine ve mübâşire ve â'yân ve zâbitân ve sâ'ire;

Sergerde ile altmış nefer piyâde irsâl eylemeleri için ber-vech-i meşrûh.

Beş on gün zarfında irsâl ideriz deyü (...) takrîrlerini î'lâm itmekle bâ-fermân-ı âlî şerh. Fî 28 Ra. sene [120]6

158

Bir sûreti Cîsr-i Ergene nâibine ve mübâşire ve mütevellî olup ve zâbitân ve sâ'ire;

Sergerde ile yüz elli nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

İrsâle gayret üzere olduklarını nâtık î'lâm mefhûmu şerh. Fî 28 Ra. sene [120]6

159

Bir sûreti Malkara nâibine ve mübâşire ve â'yânı Çelebi Mehmed ve zâbitân ve sâ'ire;
Sergerde ile yüz nefer piyâde irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

160

Bir sûreti Keşan nâibine ve mübâşire ve â'yânı el-Hâcc Ataulah ve zâbitân ve sâ'ire;
Kezâlik yüz nefer piyâde götürmeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

161

Bir sûreti İpsala nâibine ve mübâşire ve â'yânı Nakib Mustafâ ve zâbitân ve sâ'ire;
Sergerde ile elli nefer piyâde göndermeleriyçün.

162

Bir sûreti İncik nâibine ve â'yânı Haseki Mehmed ve zâbitân ve sâ'ire;
Kezâlik sergerde ile otuz nefer piyâde için ber-vech-i muharrer.

163

Bir sûreti Firecik nâibine ve mübâşire ve â'yânı Haseki Ahmed ve sâ'ire;
Kezâlik sergerde ile yüz nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

164

Bir sûreti Hayrabolu nâibine ve mübâşire ve â'yânı el-Hâcc Mehmed ve zâbitân ve
sâ'ire;

Kezâlik yüz nefer için ber-vech-i muharrer.

**Çend-rûz zarfında irsâl ideceklerini mübeyyin vârid olan î'lâm şerh verildi. Fî 28
Ra. sene [120]6**

165

Bir sûreti Mekri nâibine ve mübâşire ve â'yânı Mustafâ ve zâbitân ve sâ'ire;
Otuz nefer piyâdeyi sergerde ile göndermeleriyçün ber-siyâk-ı meşrûh.

166

Bir sûreti Gümülcine nâibine ve mübâşire ve â'yânı Nakib Mustafâ ve zâbitân ve
sâ'ire;

Kezâlik sergerde ile dört yüz nefer irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

167

Bir sûreti Yenice-i Karasu nâibine ve mübâşire ve â'yân ve sâ'ire;
Sergerde ile iki yüz elli nefer piyâde için ber-vech-i muharrer.

168

Bir sûreti Evreşe nâibine ve mübâşire ve â'yânı Kara Ahmed ve sâ'ire;
Yirmi nefer piyâdeyi sergerde ile göndermeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

169

Bir sûreti Şarköyü nâibine ve mübâşire ve â'yânı Mustafâ ve sâ'ire;
Kezâlik sergerde ile yüz nefer piyâde irsâl eylemeleriyçün.

170

Bir sûreti Gelibolu nâibine ve mübâşire ve â'yân ve zâbitân ve sâ'ire;
Seksen nefer piyâde için ber-vech-i muharrer.

171

Bir sûreti Tekfur Dağı nâibine ve mübâşire ve â'yân ve zâbitân ve sâ'ire;
Kezâlik iki yüz elli nefer piyâdeyi sergerde ile irsâl eylemeleriyçün ber-siyâk-ı
meşrûh.

172

Bir sûreti Manastır kadısına ve mübâşire ve mütesellim ve â'yân ve zâbitân ve sâ'ire;
Sergerde ile beş yüz nefer piyâde irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

**İşbu emr-i âlî mücebince asâkir-i merkûmenin çend-rûz zarfında irsâline (...)
ta'ahhüd eylediklerini nâtık Manastır nâibinin î'lâmı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh. Fî
11 R. sene [120]6**

173

Bir sûreti Florina nâibine ve mübâşire ve â'yân ve zâbitân ve sâ'ire;
Kezâlik sergerde ma'iyyetiyle elli nefer piyâde irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i
meşrûh.

**Çend-rûz zarfında (...) asker ihrâc ve îsâline olacağını nâtık Florina nâibinin
î'lâmı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. Fî 27 R. sene [120]6**

174

Bir sûreti İstrova nâibine ve mübâşire ve â'yân ve sâ'ire;
Kezâlik elli nefer için ber-vech-i meşrûh.

175

Bir sûreti Cuma Pazarı ma'a Eğri Bucak nâibine ve mübâşire ve â'yân ve zâbitân ve sâ'ire;

Sergerde ile yüz elli nefer piyâde için ber-vech-i muharrer.

Ber-mûceb-i emr-i âlî amel ü hareket olunacağını nâtık Cuma Pazarı nâibinin gelen î'lâmı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 16 Ca. sene [120]6

176

Bir sûreti Çarşamba nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;

Kezâlik sergerde ile yetmiş beş nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

Ber-mûceb-i emr-i âlî amel ü hareket olunacağını nâtık Çarşamba nâibinin gelen î'lâmı bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. Fî 12 Ca. sene [120]6

177

Bir sûreti Petriç nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;

Kezâlik yüz elli nefer piyâde için ber-vech-i muharrer.

(...) asker irsâl edeceğini nâtık (...) bâ-fermân î'lâmı şerh. Fî 17 R. sene [120]6

178

Bir sûreti Toyuran nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;

Elli nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

Kezâlik ta'ahhüdü hâvî î'lâmı gelmiştir. Fî 27 Ca. sene [120]6

179

Bir sûreti Usturunça nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;

Yüz elli piyâde için ber-vech-i meşrûh.

180

Bir sûreti Serfice nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;

Kezâlik yüz nefer piyâde için ber-vech-i muharrer.

Ber-mûceb-i emr-i âlî vüs' ve iktidârları vechile asker irsâl edeceklerini nâtık Serfice nâibinin vârid olan î'lâmı mefhûmu şerh. Fî 17 R. sene [120]6

181

Bir sûreti Radovişte nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;
Elli nefer piyâde **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.** için ber-vech-i meşrûh.

182

Bir sûreti Tikveş nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;
Yetmiş beş nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

Birkaç gün zarfında ihrâc ve irsâl kılınacağını nâtık Tikveş nâibinin î'lâmı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 17 R. sene [120]6

183

Bir sûreti Köprülü nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;
Yüz elli nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

Ber-mûceb-i emr-i âlî amel ve hareket edeceklerini nâtık Köprülü kadısının î'lâmı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 12 Ca. sene [120]6

184

Bir sûreti Pirlepe nâibine ve sâ'ire ve mübâşire;
Yüz elli nefer piyâde için ber-vech-i muharrer.

Ber-mûceb-i emr-i âlî amel ve hareket edeceklerini nâtık Pirlepe nâibinin î'lâmı mefhûmu şerh virildi. Fî 12 Ca. sene [120]6

185

Bir sûreti Kırçova nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;
Elli nefer piyâde **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.** için ber-vech-i meşrûh.

Ber-mûceb-i emr-i âlî amel ve hareket edeceklerini nâtık Kırçova nâibinin gelen î'lâmı mefhûmu şerh virildi. [Fî] 12 Ca. sene [120]6

186

Bir sûreti İştib nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;
İki yüz elli nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

187

Bir sûreti Köstendil nâibine ve mübâşire ve mütesellim ve â'yân ve sâ'ire;
Yüz elli nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

188

Bir sûreti Radomir nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;
Yetmiş beş piyâde için ber-vech-i meşrûh.

İrsâle müteahhid olduklarını nâtik î'lâmları gelmiştir. [Fî] 15 Ra. Sene [120]6

189

Bir sûreti Dubnice ma'a Cuma nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;
Kezâlik iki yüz nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

İrsâle müteahhid olduklarını nâtik î'lâmları gelmiştir. [Fî] 15 Ra. Sene [120]6

190

Bir sûreti Samakov nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;
Yüz nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

191

Bir sûreti İhtiman nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;
Yirmi beş nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

İrsâle müteahhid olduklarını nâtik î'lâmı gelmiştir. [Fî] 15 Ra. Sene [120]6

192

Bir sûreti Soyfa monlasına ve mübâşire ve sâ'ire;
Beş yüz nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

İrsâle müteahhid olduklarını nâtik î'lâmı gelmiştir. [Fî] 15 Ra. Sene [120]6

193

Bir sûreti Razlık nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;
Yüz nefer piyâde **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.** için ber-vech-i meşrûh.

[33]

194

Bir sûreti Kıratova ma'a Koçan nâibine ve mübâire ve sâ'ire;
İki yüz nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

195

Bir sûreti Kumanova nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;
Yüz elli nefer piyâde için ber-vech-i muharrer.

196

Bir sûreti İvranya nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;
Yüz elli nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

197

Bir sûreti Üsküb nâibine ve mübâşire ve nâzır ve â'yân ve sâ'ire;
Üç yüz nefer piyâde **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.** için ber-vech-i muharrer.

198

Bir sûreti Köprüce nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;
Yüz elli nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

199

Bir sûreti Bihilişte nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;
Kezâlik yüz elli nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

200

Bir sûreti Horpişte nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;
Yüz elli nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

**Ber-mûceb-i emr-i âlî amel ve hareket edeceklerini nâtik Horpişte nâibinin gelen
î'lâmı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. [Fî] 12 Ca. sene [120]6**

201

Bir sûreti Naslıç nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;
Yüz elli nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

Ber-mûceb-i emr-i âlî amel ve hareket edeceklerini nâtık Naslıç nâibinin gelen î'lâmı bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. [Fî] 12 Ca. sene [120]6

202

Bir sûreti Kesriye nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;
Üç yüz nefer piyâde için ber-vech-i muharrer.

Ber-mûceb-i emr-i âlî amel ve hareket edeceklerini nâtık Kesriye nâibinin gelen î'lâmı mefhûmu bâ-fermâan-ı âlî şerh virildi. [Fî] 12 Ca. sene [120]6

203

Bir sûreti İznebol nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;
Dört yüz nefer piyâde için ber-vech-i muharrer.

204

Bir sûreti Berkofça nâibine ve mübâire ve sâ'ire;
Yüz nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

İrsâle müteahhid olduklarını hâvî î'lâmı bâ-fermân-ı âlî şerh. [Fî] 15 Ra. Sene [120]6

205

Bir sûreti Meşhed Köyü nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;
Yüz nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

İrsâle müteahhid olduklarını nâtık î'lâmları gelmiştir. [Fî] 15 Ra. sene [120]6

206

Bir sûreti Breznik nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;
Yirmi beş nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

İrsâle müteahhid olduklarını nâtık Breznik kadısının î'lâmı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh [virildi]. Fî 15 Ra. sene [120]6

207

Bir sûreti İzladı nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;
Yüz elli nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

208

Bir sûreti Pirespe nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;
Elli nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

Ber-mûceb-i emr-i âlî amel ve hareket edeceklerini nâtık Pirespe nâibinin gelen î'lâmı mefhûmu şerh virildi. [Fî] 12 Ca. sene [120]6

209

Bir sûreti Leskofça nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;
İki yüz elli nefer piyâde için ber-vech-i muharrer.

210

Bir sûreti Kalkandelen nâibine ve mübâşire ve sâ'ire;
İki yüz nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

211

Bir sûreti Dukakin sancâğında vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve mübâşire;
Livâ-i mezbûr kazâlarından üç yüz elli nefer piyâde irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

212

Bir sûreti Prizren sancâğında vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve mübâşire ve mütesellim ve â'yân ve sâ'ire;
Sergerde ile iki yüz elli nefer için ber-vech-i meşrûh.

213

Bir sûreti İlbasan sancâğında vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve mübâşire ve mütesellim ve â'yân ve sâ'ire;
Üç yüz nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

214

Bir sûreti Yanya sancâğı mutasarrıfı ve livâ-i mezbûrda vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve mübâşire ve â'yân ve sâ'ire;
Bin nefer piyâde irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

215

Bir sûreti Avlonya sancâğı mutasarrıfına ve livâ-i mezbûrda vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve mübâşire ve sâ'ire;

Yedi yüz nefer piyâde için kezâlik ber-vech-i meşrûh.

216

Bir sûreti Novaberde kazâsı nâibine Vulçitrın sancâğında vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve mübâşire ve sâ'ire;

Dört yüz nefer piyâde için ber-vech-i meşrûh.

217

Bir sûreti Alaca Hisâr sancâğında vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve mübâşire ve mütesellim ve sâ'ire;

İki yüz elli nefer piyâde için kezâlik ber-vech-i meşrûh.

218

Bir sûreti Ohri sancâğında vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve mübâşire ve sâ'ire;

Kezâlik sergerde ma'iyyetiyle yedi yüz elli nefer piyâde irsâl eylemeleriyçün siyâk-ı sâbık üzre.

219

Dergâh-ı Mu'allâm Kapucubaşlarından Rumili'nin sol kol ve yemîn ve yesârında vâki' kazâlardan meşâtaya müretteb asâkirin bu def'a ihrâcına me'mûr () dâme mecdühûya hüküm ki;

Muhâfaza-i hudûd zımında Rumili'nin sol kol kazâlarından ve Selânik ve havâlîsinden ve yemîn ve yesârında vâki' mâhallerde evâmir-i âliyyemle matlûb ve müretteb meşâtâ askerinin ihrâcı ve Ordu-yı Hümâyûn'uma irsâl ve îsâl eylemek üzre Dergâh-ı Mu'allâm kapucubaşlarından birinin me'mûriyeti lâ-büdd olduğuna binâ'en sen ki kapucubaşı mûmâ-ileyhsin akrânın beynlerinde kâr-güzâr ve ihrâc-ı asâkire sâhibü'l-iktidâr olduğun bir yarar olmak hasebiyle zikrolunan sol kol ve etrâf kazâları asâkirini tarafına î'tâ olunan defter nâtık olduğ vechile her kazânın asâkirini tamâmen ve serî'an yerlerinden ihrâca me'mûrunun husûsuna irâde-i şâhânem ta'alluk itmekle me'mûrunu hâvî işbu emr-i şerîfim ısdâr olunmuşdur imdi keyfiyyet-i me'mûriyetin ma'lûm ve tarafına gönderilen defter mûcebince kazâlar asâkirini ma'rîfet-i şer'le ve â'yân ve vücûh-ı ahâlî ma'rîfetleriyle alâ-eyyi hâl tamâmen ve kâmilen ihrâcı ve iktizâ iden mâhallerin muhâfazalarına ta'yîn olunmak için

serî'an ve âcilen ihrâca meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma irsâl ve îsâle ihtimâmın matlûb-ı şâhânem idüğü ve bu bâbda ihrâcları emrinde iğmâz ve betâ'et hakkında mûceb-i vehâmet olacağı meczûmun oldukda muktazâ-yı me'mûriyet ve lâzıme-i gayret ve himmetin üzre yedine î'tâ olunan defter mûcebince bâ-evâmir-i aliyye kazâlardan müretteb asâkiri tamâmen yerlerinden ihrâc ve bir gün evvel meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma sevk ve tesyâra ihtimâm icrâ-yı mübâşeretine sa'y-ı mâ-lâ-kelem ve münâfi-i tenbîhât-ı şâhânem iğmâz ve tesâmüh misillü hâlâtdan ittika-i tâm eylemen bâbında

220

Bir sûreti Dergâh-ı Mu'allâm kapucıbaşlarından Rumili'nin Edirne kolunda vâki' Sofya ve Manastır ve yemîn ve yesârda vâki' kazâlardan müretteb asâkirin bu def'a ihrâcına me'mûr () dâme mecdühûya;

Ber-vech-i muharrer.

[34]

221

Bosna vâlisi Vezîr el-Hâcc Salih Pâşâ'ya ve eyâlet-i Bosna'da vâki' kılâ'ın hâvî olduğu kazâların kuzât ve nüvvâbına ve kılâ'-ı mezbûre kapudânları ve ağavât ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Nemçe Devleti beynlerinde olan muhâsama ve nifâk mübeddel-i hüsn-i i'tilâf ve vifâk ve emr-i musâlaha karîn-i hüsn-i hitâm ve Nemçelü galesi bi'l-küllîye ber-taraf ve Rusyalu ile sekiz ay tamâmına değin eğerçi mütâreke akd olunup lâkin emr-i müsâlaha ne vechile karîn-i hüsn-i hitâm olacağı henüz ma'lûm olmadığına ve hitâm ve ihtiyâta ri'âyeten evvel bahâr tertîb-i asâkir lâzım geldiğine ve Bosna cânibine sefer galesi olmadığına binâ'en iş'âr-ı sâbıkada olduğu vechile eyâlet-i Bosna'da vâki' kapudânlığa dâhil kılâ' neferâtının gerek süvârî ve gerek piyâde nâmıyla mukayyed olanlarının on neferde bir neferi tahrîr ve me'mûr kılındığına binâ'en hazîne-i âmiremde mâhfûz büyük kal'a defterlerine nazar oldukda Bosna eyâletine tâbi' Nefs-i Bosna ve Kilis ve İzvornik ve Hersek ve Bihke sancâkları muhâfazalarına el-yevm me'mûr on sekiz bin beş yüz doksan iki nefer piyâde ve yedi bin dört yüz altmış dört nefer süvârî cem'an yirmi altı bin elli altı piyâde ve süvârî yerlü neferâtı olduğu mukayyed ve ağavât-ı mezkûrenin kanûn-ı kadîmi üzre askeri hesâb itdirdikde iki bin üç yüz beş nefer iktizâ eylediği tahrîr olmağla ber-mûceb-i kuyûd cem'an yirmi altı bin elli altı süvârî ve piyâde neferâtın kanûn-ı kadîmleri üzre az olmak şartıyla mârru'z-zikr iki bin üç yüz beş nefer piyâdegân tertîb ü tahrîr ve hâzır u âmâde olmaları husûsuna irâde-i katı'a-i şâhânem müte'allik eylediğine ibtinâ'en siz ki vezîr-i müşâr

ve mevlânâ ve kapudânân ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz yerlü neferât-ı mezkûreden her on nefer bir neferi sefer-i sâbıkda olduğu üzere vusûlü emr-i şerîfimde tertîb ve tahrîr ve techîz ve eğer Moskovlu ile musâlaha mümkün olmayup muhârebe iktizâ eder ise mart ibtidâsında Ordu-yı Hümâyûn'umda isbât-ı vücûd eylemek üzere sâdır olacak emr-i münîfime intizâren hâzır u âmâde olmaları fermânım olmağın mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi Moskovlu ile musâlaha hitâm olacağı ve olmayacağı nâ-mâ'lûm eğer musâlaha mümkün olmayup muhârebe iktizâ eder ise mart ibtidâsında derhâl Ordû-yı Hümâyûn'umda asâkirin mevcûdunu lâ-büdd idüğü bedîhîyât-ı umûrdan idüğü ve husûsu def' ve te'hîr kaydı ecr ve nef' kasdı veyâhud âharın şefâ'at ve ricâsıyla ecânibden neferât tedârikiyle içlerine nâ-ehil ve esâfil makûlesi karışdırılmayup cümlesini yerlü ve sahîbü'l-esâmî beratlu kullarımdan olmak üzere birer birer intihâb ve tertîb ve tahrîr ve bundan sonra mürûr edecek emr-i münîfime intizâran hâzır u âmâde kılınması matlûb-ı şâhânem olmağın ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer sefer-i sâbık üslûb-ı kadîme ri'âyet ederek ve a'mâl-i asâkire kadir ve şecî' ve bahâdır kimesneleri bölüğüne ve alemdâr nasb eyleyerek ve neferât dahi yerlü ve sahîhü'l-esâmî beratlıdan olmak üzere her on neferde bir neferi vusûlü emr-i münîfimde ihrâc ve tertîb ve hâzır u âmâde edip eğer Moskovlu ile musâlaha mümkün olmayup muhârebe iktizâ eder ise mart ibtidâsında Ordu-yı Hümâyûn'umda isbât-ı vücûd eylemek üzere sudûr edecek emr-i münîfime intizâr ve müceb ve muktezâsı üzere harekete bezl-i iktidâr ve mugayir-i emr ve rızâ-yı şâhânem hâlâtdan ittika ve mücânebet olunmak bâbında. Fî evâil-i Râ. sene [1]206

222

Yanya sancâğı mutasarrıfı Depedelenli Âli dâme ikbâlühûya hüküm ki;

Sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin yeğenin mîr-i mîrândan Mâhmud dâme ikbâlühûyu bin nefer Arnabud piyâdesiyle hâlâ Belgrad muhâfızı vezîrim Ebûbekir Pâşâ iclâlêhû ma'iyyetiyle irsâl eylemen ve ba'dehû te'kîd ve isti'câli hâvî sudûr eden emr-i münîfime ve tenbîhât ve te'kîdât-ı şâhâneme ve vakt u hâle nazaran ve bu vakte dek mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhin neferât-ı mezkûre ile muhâfız-ı müşârun-ileyh ma'iyyetine vusûlü esbâbını istihsâl eylemek lâzım iken el-yevm mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh neferât-ı merkûme ile savb-ı me'mûrelerine vâsıl olmadığı ve bu gûne batîane ve rızâ-yı şâhâneme muhâlif hareket senden ve yeğenin mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhden me'mûl olan gayret ve sadâkat ve rızâ-cûyâne hareket vücûhla münâfi bir hâlde olmakdan nâşî eğer şimdiye dek mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhi neferât-ı mezkûre ile irsâl etmemiş isen bir dakîka ve bir lahza tevkîfini tecvîz eylemeyüp alâ-eyyi hâl ol mikdâr neferât-ı matviyye ile bir ân evvel ma'iyyet-i müşârun-ileyhe eriştirilmesi emr-i ehemmine gayret ve telâfi-i âfâta müsâra'at eylemen fermânım

olmağın ta'cîl ale't-ta'cîl işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi muhâfız-ı müşârun-ileyhin me'mûr ve ta'yîn kılındığı husûsât-ı lâzîmenin te'yîdine ve temşiyetini lâcerem ma'iyetine müretteb asâkir ve me'mûrların bir sâ'at evvel vusûl ve iltihâkına menût idüğü ve bu bâbda betâ'et ve iğmâz ve rehâvet ile ta'tîl-i mehâmm-ı Devlet-i Âliyye'mi mûceb olacağı ve o makûle me'mûrlardan mürtekb-i rehâvet olanlar haklarında vehâmet-i azîm derkâr olduğu ma'lûmun oldukda işbu emrim vardığı gibi eğer asker-i mezkûr ile mîr-i mîrânı göndermiş isen vedâlarından bir gün evvel vusûllerini te'kîde dikkat ve henüz göndermemiş isen bir an ve bir dakîka te'hîr ve tevakkuf etdirmeyüp derhâl neferât-ı matviyye ile çıkarup geceyi gündüze katarak ve iki konağı bir ederek savb-ı me'mûresine erişmesi hâlâtını istihsâle bezl-i miknet ve ba'de-zîn iğmâz ve tesâmuh-güne hareketle te'hîr ve ta'tîl-i maslahat-ı mühimmeyi mûceb olmakdan ittika ve mücânebet ve ihrâc olduklarını ve serî'an vusûllerini arzû-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma tahrîr ve inhâ birle rızâ-yı şâhânemi tahsîl eylemen bâbında. Fî evâil-i Râ. sene [1]206

223

Bir sûreti Avlonya mutasarrıfı İbrahim dâme ikbâlühûya;

Bir mu'temed sergerde ma'iyyetiyle irsâl edeceği bin nefer Arnabud piyâdesinin ber-vech-i muharrer isti'câli.

[35]

224

Rumili'nin sol kolunda vâki' mîr-i mîrân-ı kirâma ve mevâlî-i fihâma ve yemîn ve yesârda vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve â'yân-ı vilâyet ve zâbitân ve vücûh-ı ahâlî ve iş erleri zîde kadruhümâ hüküm ki;

Meştâda muhâfaza-i hudûd ve enhâ zımında Rumili'nin sol kolu ve yemîn ve yesârında vâki' kazâlardan mikdârları tasrîh olunarak rikâb-ı müstetâbım cânibinden ve ba'dehû Ordu-yı Hümâyûn'um tarafından ısdâr ve tesyâr olunan evâmir-i âliyyemle matlûb ve müretteb meştâ askerinin bir gün evvel ihrâc ve muhâfazası muktezî mâhallere irsâl ve îsâl olunmak üzere Ordu-yı Hümâyûn'um'a erişdirilmeleri husûsuna ikdâm eylemek üzere mâhsûs emr-i şerîfimle Dergâh-ı Mu'allâm kapucubaşlarından Hüseyin dâme mecdühû sürücü nasb ve ta'yîn olunmaktan nâşî siz ki mîr-i mîrân ve mevlânâ ve â'yân ve zâbitân ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz kazânızdan evâmir-i şerîfemle matlûb olup kapucubaşı-i mûmâ-ileyhin yedine î'tâ olunan defter mûcebince ihrâcına me'mûr olduğu meştâ askerini sürücü-i mûmâ-ileyh ile bi'l-ittifâk serî'an ve âcilen sergerde ile ihrâc ve bir gün ve bir sâ'at evvel meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma vusûlleri esbâbını istihsâl eylemeniz fermânım olmağın î'lâmen ve ifhâmen ve

te'kîden ve ikdâmen ve istisrâ'an işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi kazânızdan müretteb askerinin bir gün evvel meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma vusûlleri matlûb idüğü ve asâkir-i mürettebenin serî'an ihrâc ve irsâlleri husûsunda her kim iğmâz ve tekâsül ve tereddüd eder ise sürücü-i mûmâ-ileyhin cümle hakkında şükr ü şikâyeti müsmir olduğu siz ki mîr-i mîrân ve mevlânâ ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i muharrer mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan evâmîr-i âliyyem ve sürücü-i mûmâ-ileyhe verilen defter mûcebince kazânızdan müretteb ve matlûb asâkiri sürücü-i mûmâ-ileyh ile bi'l-ittifâk serî'an ve âcilen sergerde ve başbuğlarıyla ihrâc ve meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma irsâl ve îsâlleri husûsuna ziyâde ikdâm ve dikkat eyleyesiz şöyle ki bu bâbda mugayir-i tenbîhât-ı şâhânem ihrâc-ı asâkirden iğmâz ve rehâvet ve kapucıbaşı-i mûmâ-ileyhe âdem-i mu'âvenet bulunduğu mûmâ-ileyh tarafından her kimim hakkında inhâ ve iştikâsı zuhûr eder ise icrâ-yı te'dîb ve cezâsında dakika fevt olunmayacağı muhakkaktır ana göre amel ve hareket ve hilâf-ı rızâ vaz' u hareketden be-gayet ittika ve mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâil-i Ra. sene [1]206.

225

Bir sûreti Rumili'nin orta koluna;

Kapucıbaşı Ahmed dâme mecdühû sürücü ta'yîn olduğu beyânıyla ber-vech-i meşrûh.

226

Niş kadısına ve Niş yeniçeri zâbiti ve mütesellimi ve bu def'a ocakdan mâhsûs mübâşir ta'yîn olunan () zîde mecdühûmâ ve sâ'ir vücûh-ı memleket ve iş erlerine hüküm ki;

Belgrad Kal'asının atîk yamâkanı ve yerlü neferâtı fîmâ-ba'd Belgrad ve tevâbi'i olan palankalara duhûllerine ruhsat gösterilmemek ve eğer bir takrîb duhûl dâ'iyesinde olurlar ise o makûle mefsedet-pîşeler derhâl tard ve def' ile nizâm-ı serhadd ve intizâm-ı memlekete ikdâm ve ihtimâm olunması husûsu bundan akdem sudûr eden emr-i münîfimde ale't-tafsîl derc ve iş'âr ve gereği gibi tenbîh ve te'kîd kılınmış olduğuna nazaran yamâkan ve neferât-ı mezbûrenin ba'de'l-yevm Belgrad ve havâlîsine karîb mâhallerde temekkün ve tavattun etmeleri münâfî-i rızâ ve tenbîhât-ı şâhânem iken ekserîsi Niş'de sâkin oldukları ve bu esnâda Belgrad ve nevâhîsine dâhil olamayacakları her ne kadar zâhir ise dahi mürûr-ı zamân ile tahsîl-i fırsat etdikçe üçer beşer duhûl edecekleri ihtimâlden gayr-ı ba'id olmakdan nâşî neferât-ı merkûme ba'id olan mâhallerde tavattun ile bir takrîb duhûlleri gailisi ber-teraf kılınmak vâcib ve mütehattim olduğuna binâ'en Niş'de olan Belgrad yamâkanı ve yerlü neferâtının Filibe ve Pazarcık ve Sofya ve sâ'ir bilâda erüp tavattun eylemeleri ve Şehirköyü'nden Belgrad tarafına bir sâ'at ilerü geçmemek üzere tanzîm olunması husûsuna

irâde-i âliyyem ta'alluk eylediğine ibtinâ'en siz ki mevlânâ ve yeniçeri zâbiti ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz ma'rîfetiniz ve ocakdan me'mûr mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rîfetiyle o makûle yamâkan ve yerlü neferâtının bi'l-cümle Niş'den ihrâc ve Şehirköyü'nden öte tarafda vâki' mâhallerde ikamet eylemeyüp sâ'ir diledikleri mâhallerde iskân olunmaları fermânım olmağın mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ocakdan mâhsûs mübâşir-i mûmâ-ileyh ta'yîn ve tesyâr olunmuşdur imdi atık yamâkan ve neferâtdan bir ferdin Belgrad ve havâlîsine ve palanka ve kurâsına ayak basmalarına ve Niş'de ikamet etmelerine ve'l-hâsıl

[36]

Şehirköyü'nden aşağı tarafda bir mâhalde meks ü tevakkuf eylemelerine vechen mine'l-vücûh rızâ-yı âliyyem olmadığı ve cümlesinin Niş'den ihrâcıyla diledikleri mâhallerde iskân olunmaları emrine ihtimâm eylemeniz matlûb-ı şâhânem idüğü ma'lûmunuz oldukda berminvâl-i muharrer ma'rîfetiniz ve ocakdan ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rîfetiyle o misillü Niş'de ikamet üzere olan bi'l-cümle atık yamâkan ve neferâtı derhâl ihrâc ve Filibe ve Pazarcık ve Sofya ve sâ'ir memâlike gidüp diledikleri mâhallere nakl ü iskân ile Şehirköyü'nden iki sâ'at ilerü Belgrad tarafına geçmemek üzere nizâm-ı vesîka rabta ihtimâm ve dikkat ve yamâkan ve neferât-ı mezkûreye dahi mazmûn-ı emr-i münîfimi gûş-ı hûşlarına ilkaya mübâderet ve hilâf-ı tenbîhât-ı şâhânem vaz' u hareketle mazhar-ı gazâb-ı şâhânem olmakdan ittika etmelerini tenbîh ve te'kîd ederek Belgrad havâlîsine kâdem-nihâde olmamaları vesâilini istihsâle bezl-i vüs' u miknet ve iğmâzdan mübâ'adet ve sen ki ocakdan me'mûr mübâşir-i mûmâ-ileyhsin sen dahi ma'rîfetin ve ma'rîfet-i şer' ve cümle ma'rîfetleriyle Niş'de yamâkan ve neferâtı mazmûn-ı emr-i münîfim üzere derhâl ihrâc ve zikr olunan mâhallerden diledikleri mâhallerde îvâ ve iskânlarına bezl-i kudret eyleyerek icrâ-yı mübâşeretine dikkat ve kusûr ve rehâvet ve tesâmühden ittika ve mücânebet eyleyesin deyü bi'l-fi'l Dergâh-ı Mu'allâm yeniçerileri ağası es-Seyyid Ahmed Ağa dâme ulüvvühü tarafından mühürlü mektûb verilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı Ra. sene [1]206.

İşbu emr-i âlî lede'l-vusûl cümle muvâcehesinde feth u kırâ'at olundukda her birleri sem'an ve tâ'atan merâsimini ba'de'l-edâ ber-mûceb-i emr-i şerîf amel ü hareket ve mazmûn-ı emr-i münîfi edâya ikdâm ve ihtimâm edeceklerini nâtik Niş ve Şehirköyü kadularının vârid olan î'lâmları mefhûmları bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. Fî 10 C. sene [120]6.

Mîr-i mîrân-ı kirâmımdan Yanya sancâğı mutasarrıfı Depedelenli Âli Pâşâ dâmet me'âliyehû hüküm ki;

Hâlâ Belgrad muhâfızı vezîrim Ebûbekir Pâşâ iclâlehû ma'ıyyetinde istihdâm olunmak için sen ki Pâşâ-yı mûmâ-ileyhsin yeğenin mîr-i mîrân-ı kirâmımdan Mehmed dâme ikbâlühûyü bin nefer Arnabud piyâdesiyle ma'ıyyet-i müşârun-ileyhe irsâl eylemeni ve ba'dehû te'kîd ve isti'câli hâvî Ordu-yı Hümâyûn'umdan evâmîr-i âliyyem tasdîr ve muhâfaza-i hudûd zımında meştâ için Yanya sancâğında vâki' kazâlardan bin nefer piyâde asker tahrîr ve münâsib sergerde ma'ıyyetiyle meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma tesyîr olunmak üzere rikâb-ı müstetâbım cânibinden ve ba'dehû isti'câli muhtevî Ordu-yı Hümâyûn'um tarafından dahi sana ve sâ'ir iktizâ edenlere hitâben eğerçi evâmîr-i âliyyem sâdır olup ancak Belgrad muhâfızı müşârun-ileyh ma'ıyyetinde asâkirin be-gayet lüzûmu olmağla livâ-i mezbûrdan meştâyâ müretteb asâkirin fukarâyı himâyete tevfiik ve müşârun-ileyh ma'ıyyetine müretteb ve matlûb mârru'z-zikr bin nefer piyâdeyi yeğenin mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh ile âcilen vusûlleri esbâbını istihsâle dikkat eylemen husûsuna irâde-i âliyyem ta'alluk etmekle î'lâmen ve ifhâmen ve te'kîden ve isti'câlen hâssaten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi mukaddemâ rikâb ve Ordu-yı Hümâyûn'um taraflarından sâdır olan evâmîr-i âliyyemle matlûbum meştâ askerinin afv ve tenzîli ma'ıyyet-i müşârun-ileyhe müretteb ve matlûb asâkir-i mezkûrenin serî'an vusûlleri esbâbını istihsâle dikkat irâdesine mebnî idüğü ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan evâmîr-i âliyyemle muhâfız-ı müşârun-ileyh ma'ıyyetine müretteb ve matlûb bin nefer Arnabud piyâdesini yeğenin mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh ile şimdiye dek ihrâc ve irsâl eylemiş isen verâlarından kâğıdlar ve âdemler irsâl ile bir kâdem akdem vusûlleri esbâbını istihsâle dikkat ve eğer henüz ihrâc olunmamış ise işbu emrim vusûlünde dakika te'hîr ve tevakkuf etmeyüp hemân ihrâc ve bir an akdem müşârun-ileyh ma'ıyyetine erişmeleri emrine ihtimâm eyleseni yeğenin mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhe gereği gibi tavsiye ve te'kîde mübâderet ve vusûllerini meştâ-yı hümâyûnuma tahrîre müsâra'at ve senden me'mûl olan gayret ve sadâkati ibrâza nisâr-ı vüs' u kudret ve hilâfından ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâsıt-ı Ra. sene [1]206.

İşbu emr-i âlî lede'l-vusûl ol mikdâr neferâtı bundan akdem tamâmen tahrîr ve mutasarrıf-ı mûmâ-ileyh ma'ıyyetiyle müşârun-ileyh ma'ıyyetine sevk ve (...) teslimlerine dek mâhall-i mezkûra vusûlleri me'mûl idüğünü mübeyyin Pâşâ-yı mûmâ-ileyh Âli Pâşâ'nın vârid olan kâimesi mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh. Fî 17 R. sene [120]6

Ber müceb-i mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh bin nefer asker ile savb-ı me'mûruna âzim olduğunu bundan akdem iş'âr olunduğu beyânıyla şimdiye kadar vâsıl olmuş

idüğünü nâlık mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh Âli Pâşâ'nın vârid olan tahrîrâtı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 27 Za. sene [120]6

228

Bir sûreti Avlonya mutasarrıfı İbrahim dâme ikbâlühûye;

Avlonya sancâğında vâki' kazâlardan meştâyâ müretteb ve matlûb yedi yüz neferin afv olunduğu beyânıyla bir mu'temed ve münâsib sergerde ma'iyyetiyle irsâl edeceği bin nefer ma'iyyet-i müşârun-ileyhe serî'an vusûlleri esbâbını istihsâl eylemesiyçün te'kîd ve isti'câli hâvî ber-vech-i meşrûh.

Asker-i matlûb-ı mezkûr rebî'ül-evvelinin evâilinde (...) ihrâc olduğunu mübeyyin Avlonya mollâsının vârid olan î'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. Fî 17 R. sene [120]6

Mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh matlûb olan askeri bundan akdem irsâl etmiş olduğunu nâlık mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhin vârid olan tahrîrâtı mefhûmu bâ-fermân şerh verildi. Fî 27 Za. sene [120]6

229

Bir sûreti Üsküb nâzırı Hüseyin zîde mecdühûye;

Mûmâ-ileyh muktezâ-yı me'mûriyeti üzre bin nefer askeri karındaşı veyâhud âhar mu'temed ve idâre-i askerîye dâir birinin ma'iyyetiyle muhâfız-ı müşârun-ileyh ma'iyyetine irsâl eylemesiyçün evâmir-i âliyye sâdır olduğu ve Üsküb kazâsından rikâb ve Ordu-yı Hümâyûn tarafından sâdır olan evâmir-i âliyye ile matlûb üç yüz nefer piyâdenin afv olunduğu beyânıyla müşârun-ileyh ma'iyyetine müretteb bin neferi şimdiye dek ihrâc ve irsâl eylemiş ise fe-bihâ ve eğer henüz ihrâc ve irsâl eylememiş ise mârru'z-zikr bin neferi meştâyâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma irsâle dikkat eylemesiyçün iktizâsına göre.

[37]

230

Bosna vâlisi vezîrim Salih Pâşâ'ya ve İzvornik sancâğı mutasarrıfı Taşlıcalı Mehmed Pâşâ-zâde Mustafâ dâme ikbâlühû ve eyâlet-i Bosna'nın elviye ve alaybeğileri ve tîmâr tezkirecisi ve çeribaşı ve sâ'ir zâbitâmı zîde kadruhûmâ hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Nemçe Devleti beynlerinde muhâsama ve şikak mübeddel-i hüsn-i i'tilâf ve vifâk ve emr-i musâlaha karîn-i hüsn-i hitâm ve Nemçelü gailisi bi'l-küllîye ber- taraf ve Rusyalu ile sekiz ay tamâmına dek eğerçi mütâreke akd olunup lâkin emr-i musâlaha ne vechile karîn-i hüsn-i hitâm olacağı henüz ma'lûm olmadığına binâen ve hazm ve ihtiyâta

ri'âyeten evvel bahâra tertîb-i asâkir lâzım geldiğine ibtinâen sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin eyâlet-i Bosna'nın elviye alaybeğileri bi'l-cümle eşkinci zu'amâ ve erbâb-ı tîmârını hâzır ve âmâde ve üzerlerine mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhi başbuğ nasb ve ta'yîn ve levâzımât-ı seferiyyesini rü'yetine dikkat edüp ve eğer Moskovlu ile musâlaha mümkün olmayup muhârebe iktizâ eder ise nevrûz-ı fîrûzda Ordu-yı Hümâyûn'umda isbât-ı vücûd eylemek üzere sâdır olacak emr-i münîfime intizâren hâzır ve âmâde bulunup derhâl eyâlet-i mezkûre zu'amâ ve erbâb-ı tîmârını başbuğ-ı mûmâ-ileyh ma'iyyetiyle irsâle müsâra'at olunmak fermânım olmağın î'lâmen ve ifhâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi Rusyalu ile musâlaha olacağı ve olmayacağı ma'lûm olmadığı ve hazm u ihtiyâta ri'âyeten evvel bahârda tertîb-i asâkir ve mühimmât lâzım geldiği ma'lûmun oldukda berminvâl-i muharrer vusûl-i emr-i münîfimde keyfiyyet-i me'mûriyetlerini eyâlet-i mezkûrenin bi'l-cümle elviye alaybeğileri ve zâbitân ve neferâtlarına ifâde ve hâzır ve âmâde durmalarını tenbîh ve te'kîde dikkat ve başbuğ-ı mûmâ-ileyh dahi dâiresini tanzîm ve levâzımât-ı seferiyyesini tetmîm ve hâzır ve âmâde bulunup eğer Moskovlu ile musâlaha mümkün olmayup muhârebe iktizâ eder ise nevrûz-ı fîrûzda Ordu-yı Hümâyûn'umda isbât-ı vücûd eylemek üzere sudûr edecek emr-i münîfime terakkub ve intizâr ve müceb ve muktezâsı üzere derhâl eyâlet-i mezkûre askeri başbuğ-ı mûmâ-ileyh ma'iyyetiyle vakt-i mezkûrede Ordu-yı Hümâyûn'umda mevcûd bulunması emrine bezl-i ictihâd ve münâfî-i tenbîhât-ı şâhânem iğmâzdan mübâ'adet ve sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin eyâlet-i mezkûre halkı üzerlerine başbuğ nasb ve ta'yîn olunmanla dâire ve kapun halkı tanzîm ve hâzır ve âmâde bulunup emr-i münîfim lede'l-vusûl bi'l-cümle zu'amâ ve erbâb-ı tîmâr neferâtını istishâb ve serî'an Ordu-yı Hümâyûn'uma vusûle şitâb ve siz ki alaybeğileri ve sâ'ir zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz keyfiyyet-i me'mûriyetiniz ma'lûmunuz oldukda işbu emr-i şerîfim nâtik olduğu üzere bi'l-cümle neferâtınızı bayraklarınız tahtına celb ve cem' ve hâzır ve âmâde bulunup bundan sonra sudûr edecek emrim tarafınıza vâsıl olduğu sâ'at te'ahhur ve tevakkufu tecvîz eylemeyüp başbuğ-ı mûmâ-ileyh ma'iyyetiyle Ordu-yı Hümâyûn'uma vakt-i mevâdd-ı mezkûrda vusûle gayret ve mikdâr-ı zerre rehâvetden ittika ve mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâsıt-ı Ra. sene [1]206.

231

Mîr-i mîrân-ı kirâmımdan hâlâ Silistre muhâfazasında olup bu def'a Alaiye sancâğı kendüye tevcîh olunan Hazînedâr Hasan dâme ikbâlühûye hüküm ki;

Sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin meyâne-i emsâlinde kâr-güzâr ve mücerrebü'l-etvâr ve me'mûr [u] müstahdem olduğun hîdemât-ı âliyyemi sadâkat ve istikamet üzere idâre ve rü'yet eylediğın nümû-dâr olduğuna binâen avâtıf-ı âliyye-i şâhânemden Alaiye sancâğı

müceddeden ber-vech-i arpalık sana tevcîh ve ihsân-ı hümâyûnum olmağla mukaddemâ me'mûr olduğun vechile muhâfaza-i kal'a ve etrâf u enhâya dikkat ve dâimâ levâzım-ı hazm u ihtiyâta ri'ayet eylemen fermânım olmağın mâhsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve tevcîh hükm-i münîfime matviyyen () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda livâ-i mezbûru tarafından re'âyâ-perver ve müstakîmü'l-etvâr bir mütesellim nasbıyla zabt u rabta ve fukarâyı vücûh-ı mezâlimden sıyânet eylesesini mütesellimine tenbîh ve te'kîde mübâderet ve dikkat ve sen kemâ-kân muhâfaza-i kal'a ve etrâf u enhâya ihtimâm ve dâimâ levâzım-ı hazm u ihtiyâta ri'ayet ve bir an zühûl ve gafletden mübâ'adet ile senden me'mûl ve muntazar-ı şâhânem olan sadâkat ve istikameti ibrâza sa'y-ı mâ-lâ-kelem ve hilâfından ittika-i tâm eylemen bâbında. Fî evâsıt-ı Ra. sene [1]206.

232

Ada-i Kebîr Kal'asına ve ocakdan bu def'a yeniçeri zâbiti nasb ve ta'yîn ve tesyîr kılınan () zîde mecdühûye hüküm ki;

Bu hilâlde Ada-i Kebîr Kal'asına ocakdan bir yeniçeri zâbiti nasb ve ma'iyetine bir orta ta'yîniyle tesyîri lâ-büdd olmakdan nâşî el-hâletü hâzihî Vidin'de mevcûd ortahâdan seksen cemâ'âtin ortası me'mûr ve kadîmî olan nefer esâmîleri üzerlerine yedişer akçe olarak müceddeden esâmî zamm ve yüz elli nefere iblâğ ve defter-i icmâline kayd olunmasına irâde-i âliyyem ta'alluk eylediğine binâen orta-i merkûmenin kadîmî esâmîleri üzerine müceddeden esâmî zamm ve yüz elli nefer esâmîye iblâğ ve kalemine kayd olunmağla sen ki zâbitân-ı mûmâ-ileyhsin orta-i merkûmeyi zâbitân ve ancak kendü ortaları neferâtıyla ma'iyetine celb ve hemân varup bin iki yüz altı senesinden i'tibâr ile Ada-i Kebîr zâbitliği ile emr-i muhâfazada mevcûd ve mevki'-i pâdişâhânemi hıfz u hırâsete ve zabt u rabt emrine bezli vüs' u miknet eylemen fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi ber-vech-i meşrûh amel ve hareket ve hemân Vidin'den Ada-i merkûmeyi ma'iyetine celb ve istishâb ve ancak orta-i merkûmenin kendü neferâtıyla Ada-i Kebîr'e vusûle müsâra'at ve zabt u rabt ve hıfz u hırâset-i kal'a emrine mezîd-i dikkat ve mugayir-i fermân harekâtdan tehâşî ve mücânebet eylesesin ve orta-i merkûme zâbitân ve neferâtı dahi seni üzerlerine zâbit bilüp sözünden taşra ve re'yinden hâric vaz' u hareketde bulunmayup itâ'at ve inkıyâd üzere olalar ve sen dahi kâffe-i umûrunu şer'-i şerîf ve kanûn-ı kadîm ve emr-i münîfime tatbîk eylemekden sermû inhirâf eylemeyüp sükkân-ı serhaddin emn ü râhatlarına bâ'is hıdemât-ı mebrûre istihsâline mezîd-i dikkat ve hilâfı hareketden ittika ve mücânebet eylesesin deyü bi'l-fi'l Dergâh-ı Mu'allâm yeniçerileri ağası olan es-Seyyid Ahmed Ağa dâme ulüvvühü tarafından mühürlü mektûb verilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı Ra. sene [120]6.

[38]

233

Hâlâ Bosna vâlisi Vezîr Salih Pâşâ'ya hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Nemçe Devleti beynlerinde akd olunan musâlaha-i kat'iyeye ve mu'âhede-i mâhsûsasında nâtik olduğu üzere Una Nehri verâsının tahdîd-i hudûd ve sınıрыyla mübâderet ve ikmâl-i me'mûriyete ve kat' olunan hudûda alâyim vaz' ve nasbına ihtimâm ve dikkat olunmasını hâvî sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin sana ve tahdîd-i hudûda me'mûr İsmail İsmetî zîde mecdühûya ve sâ'ir me'mûrlara hitâben mukaddemâ mufassal ve meşrûh sudûr eden evâmîr-i âliyyemde mestûr olduğu üzere serî'an Una Nehri verâsı hudûdunun kat'ına mübâşeret ve Nemçe Devleti'ne terk ve teslîm olunacak Ciniti ve Derzenik kazâlarını ve hudûdları tefrîk edecek mâhaller derûnunda Devlet-i Âliyye'min istîlâdan evvel mevcûd olan top ve mühimmât ve eşyâyı defter ve münâsib görülen mâhaller nakl ve kezâlik Devlet-i Âliyye'me redd ve teslîm olunacak kılâ' ve arâzî ve palankaların ve hîn-i istîlâlarında mevcûd olan top ve mühimmât ve sâ'ir âlât-ı seferiyyenin zabt ve tesellümü ile maslahat-ı mezkûrenin birisi gerüye kalmayarak ve te'hîr ve terâhî misillû hâlât tecvîz olunmayarak muktezâ-yı me'mûriyet ve lâzîme-i gayret ve dirâyetin üzere bir gün ve bir sâ'at akdem şitâ hücumundan evvel kat'-ı ser-rişte-i münâza'aya ikdâm mertebe-i vücûbiyet idüğü ve bu husûs-ı ehemm ihmâl ve tekâsül götürür mevâddan olmadığı ve bu mâtde Devlet-i Âliyye'min umûr-ı mu'azzama ve müsta'celesinden ve bir sâ'at evvel kat'-ı hudûd ve tefrîk-i sınır husûsu devleteyn beynlerinde karâr-gîr olan mevâdd-ı lâzîmeden olduğu beyânıyla te'kîd ve isti'câli zımnında bundan akdemce dahi emr-i münîfim ısdâr ve tesyâr olunmuş idi bu def'a rikâb-ı hümayûnum kaimakamı vezîrim Mustafâ Pâşâ iclâlehûnun meştâ-yı Ordu-yı Hümayûn'uma vârid olan tahrîrâtında Una tarafının tahdîdi ve Bosnalı'nun emr-i tahdîdde bir gûne ta'allül etmemelerine ikdâm lâzîmeden olduğu beyânıyla ber-minvâl-i muharrer Una'nın tahdîdi ve Bosnalı'nun işbu mâtde-i tahdîdde bir gûne tereddüdlere vuku'a gelmeyecek hâlâtın istihsâli zımnında sana hitâben emr-i şerîfim sudûrünü der-i âliyye'mde mukîm Nemçe Devleti elçisi Herbert Rangel hutimet avâkıbuhû bi'l-hayr istid'â eylediğini derc ve iş'âr etmekden nâşî şitâ hücumuna mebnî emr-i tahdîd bahâra ta'lîk olunmuş olduğu me'mûrlar taraflarından dahi eğerçi bundan akdemce tahrîrât vürûd etmiş olup lâkin tahdîd husûsunun bir ân akdem temşiyeti beher-hâl lâzîmeden olmağla muktezâ-yı gayret ve sadâkatin ve mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan emr-i münîfim üzere emr-i tahdîd bu esnâda mı mümkindir yoğsa bahârda mı olur Bosnalı'ya bir dürlü özür ve bahâne etdirmeyerek kat'-ı hudûd ve sınıra ve def'-i mevâdd-ı münâza'aya be-gayet ikdâm ve ihtimâm-ı tâm eylemen fermânım olmağın te'kîden ve ihtimâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi bu husûsa muktezâ-yı me'mûriyetin üzere nezâret ederek vhee bu bâbda te'hîr ve tevakkufu tecvîz etmeyerek ve

Bosnalı câhibinden bir dürlü özür ve bahâne etdirmeyerek î'tâ olunan ahidnâme ve mu'âhede senedi ve mukaddemâ sâdır olan evâmîr-i âliyyem müceblerince Devlet-i Âliyye' me redd ve teslîm olunacak kılâ' ve arâzî ve palankaların zabt ve tesellümü ve Nemçelü tarafına terk olunacak mâhâll-i mezkûrenin ber-müceb-i uhûd ve şurût tefrîk ve tahdîdiyle hudûd ve sınırın temyîzine kemâl-i mertebe dikkat eyleyerek bir gün ve bir sâ'at evvel temşiyet ve tesviyesiyle kat'-ı rişte-i nizâ'a dikkatin matlûb-ı kat'î-i dâverânem olduğu ma'lûmun olduğunda ber-minvâl-i muharrer mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimde tafsîl ve tavzîh ve verilen ahidnâme ve mu'âhede senedinde bast u beyân olduğu vechile her bir husûsa ve cem'-i mevâdda im'ân-ı nazar-ı dikkat ve şerâit-i muharrereye tatbîk eyleyerek inzımâm-ı emr ve ma'rîfetin ve mücerred mûmâ-ileyh ve mi'mâr ve mühendis ma'rîfetleriyle zikr olunan Una Nehri verâsı hudûdunun kat'ına ve Nemçe devletine terk ve teslîm olunacak Ciniti ve Derzenik kazâlarını ve hudûdu tefrîk eyleyecek mâhaller derûnunda Devlet-i Âliyye'min mevcûd top ve mühimmât ve eşyâyı defter ve münâsib olan mâhaller ba'de'n-nakl tefrîk olunan bi'l-cümle hudûdları vakt-i serî'ada birer birer mu'âyene ve temyîz ve erbâb-ı vukufdan dahi gereği gibi tashîh ve tahkik eyledikten sonra bir dürlü ta'mîr ve istihkâm verilmemek ve binâ ihdâs olunmamak üzere kat' u tahdîd-i hudûda ve kezâlik ber-müceb-i uhûd ve şurût-ı mu'âhede Nemçelü'nün istîlâ edüp yedlerinde olan sâ'ir cem'-i kılâ' ve palanka ve kastleleri bi'l-ittifâk Nemçe Devleti tarafından me'mûrlar ile muhâbere ve derûnlarında istîlâ olduğu vakitte Devlet-i Âliyye'min bulunan bi'l-cümle top ve mühimmât ve cebehâne ve sâ'ir âlât-ı seferiyye ile el'ân buldukları hâl üzere ta'mîr ve inşâ olunan istihkâmât-ı cedîdenin birisi hedm olunmaksızın taraf-ı Devlet-i Âliyye'mden zabt ve muhâfaza olunması ve'l-hâsıl tefrîk-i hudûd ve tahdîd-i sınır bu eyyâmda mı mümkün olur yoğsa inhâ olduğu üzere şitâ takrîbiyle mümkün olamayup bahârda mı olur alâ-kile't-takdîreyn Bosnalı'ya bir dürlü özür ve bahâne ve nizâ'a etdirmeyerek bir gün ve bir sâ'at evvel temyîz-i hudûd ve sınır mâddesinin ikmâline mezîd-i i'tinâ ve dikkat ve senden me'mûl ve meczûm-ı şâhânem olan gayret ve hamiyet lâzimesini icrâyâ sarf-ı makderet ve tarafeynden teslîm ve tesellüm olunan mâhâll ve mevâzı'n ve tahdîd olunan hudûdların temessüklerini ve hucec-i şer'iyyelerini ahz ve î'tâyâ ve Dîvân-ı Hümâyûnum kalemine kayd için zikr olunan senedât ve hucec-i şer'iyyenin bir sâ'at akdem irsâline müsâra'at ve münâfî-i tenbîhât-ı şâhânem iğmâz ve tesâhülden ve Bosnalı câhibinden ta'aruz ve bahâne vuku'uyla mevâdd-ı tahdîdin te'hîr ve ta'vîkını müceb hâlât ve harekât vuku'a gelmesine zinhâr ve zinhâr irâ'et-i ruhsatdan ve me'mûl ve sadâkate muhâlif vaz'dan be-gayet ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâhır-ı Ra. sene 1206.

[39]

234

Dergâh-ı Mu'allâm kapucubaşlarından sipâhiler ağası ve silahdâr ağası Süleyman dâme mecdühûya Bölükân-ı Erbaa ocakları ağvatına hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Moskovlu beynlerinde her ne kadar mütâreke akd olunmuş ise dahi şân-ı Devlet-i Âliyye'me lâyük-ı musâlaha akdi henüz nâ-ma'lûm ve beher-hâl hazm ve ihtiyâta ri'âyeten ve nâmus-u dîn ve Devlet-i Âliyye'mi fukarâ-yı müceb hâlâtdan sıyâneten bi'l-cümle asâkir-i muahharanın ve bâ-husûs ocaklarını mensubatından olan dirlik ve eshâb-ı dilâveranın bu rûz-ı firûz günü Ordu-yı Hümâyûn'umda ocakları ma'iyetlerine ve me'mûr oldukları mâhallerde isbât-ı vücûd eylemeleri lâzımeden olduğuna binâen sizki ağvat-ı mûmâ-ileyhimsiz Anadolu ve Rumili'nde kâin kasabât ve kurâda sâkin her ne kadar sâhibü'l-esâmî ocaklarınız neferâtı var ise vakt-i zamânıyla yerlerinden ve yurtlarından hareket ve nevrûz-ı firûz günü ocaklar ma'iyetine gelüb isbât-ı vücûd eylemeleriçün ka'ide-i tevcîh üzere iktizâ iden vesâyâ ve tenbîhât-ı lâzıme derciyle taraf taraf evâmir-i âliyyem tesyîr ve irsâliyçün her biriniz taraflarından bir mikdâr ocak mektûblarını şimdîden tahrîr ve mübâşir çavuşlarını dahi tahsîs ve ta'yîn ile meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma tesyîre mübâderet eylemeniz fermânım olmağın mâhsusen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi sinin-i sâbıkaya kıyâsen ba'de-zîn nevrûz-ı firûz günü gelüb mevcûd bulunmayanların derhâl ve nân-paraları bilâ-tevâkuf ref' ve hazîne-mande kılınacağı ve tekâsülü zâhir olunarak dahi te'dîbleri icrâsına dakika fevt olmayacağı ma'lûmunuz oldukda bu tenbîhât ve sâ'ir vesâyânın vaktiyle gelüb irişmeleri lâzımelerinin iktizâsına göre (...) hasebiyle ocaklar mekâtibi bilâ-te'hîr-i tasdîr ve evâmir-i âliyyem ısdârıyçün meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma irsâl ve tesyîrlere mübâderet ve tekâsülden mübâ'adet eylemeniz bâbında. Fi evâil-i R. sene [1]206

235

Rikâb-ı müstetâbda kaimakam-ı âlf-i makam vezîrim Mustafâ Pâşâ'ya hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Rusyalu beynlerinde eğerçi sekiz mâh müddet-i mütâreke mün'akid olub lâkin rabt-ı musâlaha nâ-malûm olmak hasebiyle merâsim-i hazm ve ihtiyâta ri'âyeten lâzıme-i dikkat ve hâlâtdan idiğü bedîdâr ve ez-kadîm Dergâh-ı Mu'allâm topcuları ocağından atîk ve cedîd kâffe-i eşkinci neferâtı seferber olmaları mülâsebesiyle nevrûz-ı firûzda Ordu-yı Hümâyûn'umda isbât-ı vücûd eylemeleri kavâ'id-i kadîme ve nizâm-ı ocakdan olduğü âşikâr olmakdan nâşî o makûle topcu ocağının sâhibü'l-esâmî kâffe-i eşkinci ve sür'atci neferâtına ve atîk ve cedîd serdengeçdi ağvatı ve alemdâratı top başında ve arasında ve hıdemât-ı lâzımelerinde kıyâm ve ka'ide-i ocak üzere ağalarına ikişer ve alemdârlarına üçer akçe terakki ve atîk-i ağvat ve alemdâr ve topcu ustaları ve neferât-ı

sâ'irenin dahi hâl ve hizmetlerine göre taraf-ı şâhânemden mükereem ve mültefit olacaklarını der-i âliyyemde olanlara îfâde ve te'kîd iderek dirâyetimden donanma-yı hümâyûnum hurûcundan ve sâ'ir sınıf-ı askeriyenin vürûdundan mukaddem meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma vusûlleri emrine İznikmid ve Ankara ve sâ'ir ol havâlîde olan ağvât ve alemdâran ve neferât dahi serî'an vakt-i mev'ûd-u mezkûrda Ordu-yı Hümâyûn'uma vürûda sür'at eylemeleri zımnında der-i âliyyemde topcubaşı vekîlinin mekâtib ve inhâsıyla mâhall-i mezkûre müekked-i rikâb-ı müstetâbım tarafından evâmir-i şerîfem ısdâr ve irsâli serî'an ve acilen ihrâcları husûsuna ziyâde dikkat ve ihtimâm-ı tâmm olunmasıyçün rikâb-ı hümâyûnumda topcubaşı vekîline hitâben başka emir-i münîfim ısdârıyla tenbîh ve te'kîd kılınmış olmağla sen ki kaimakam-ı müşârun-ileyhsin sana dahi î'lâmen ve ifhâmen ve te'kîden ve ihtimâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi top [ve] edevât-ı mühimmât-ı seferiyye ve âlât-ı harbiyenin cüz'î ve a'zamî olmakdan nâşî atîk ve cedîd gedik ağvat ve alemdâran ve topcu ve sür'atci ustaları ve sâ'ir neferâtın vaktiyle gelüb hıdemât-ı lâzımelerinde kıdem eylemeleri umûr-u mehâmmü'l-vacibü'l-ihimâmından olduğu ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer topcubaşı vekîli mûmâ-ileyhe hitâben sudûr iden emr-i münîfim mücebince der-i âliyyemin hâne ve meskenlerinde ikamet üzere olan sâhibü'l-esâmî o makûle atîk ve cedîd serdengeçdi ağvat ve alemdâran ve usta ve neferâtı mu'accelen vekîl-i mûmâ-ileyh ma'rîfetiyle tahrîk ve donanma-yı hümâyûnum hurûcundan ve sâ'ir sınıf-u askeriye vürûdundan evvel Ordu-yı Hümâyûn'uma tesyîrlerine ve İznikmid ve Ankara ve sâ'ir ol havâlîde olan ağvat ve alemdâran ve neferâtı dahi topcubaşı vekîli mûmâ-ileyhîn mekâtibi müceblerince rikâb-ı müstetâbım tarafından evâmir-i âliyyem ısdârıyla anları dahi serî'an yerlerinden ihrâc ve nevrûzdan mukaddem Ordu-yı Hümâyûn'umda ocakları ma'iyetlerinde isbât-ı vücûd eylemeleri vesâilini istihsâle mezîd-i celi-i miknet eylemek bâbında. Fi evâsıt-ı R. sene [1]206

236

Bir sûreti der-i âliyyemde topcubaşı vekîli () zîde mecdühûye;

Gerek der-i âliyyemde olan atîk ağvat ve alemdâr ve neferâtın ve gerek İznikmid ve Ankara ve sâ'ir ol havâlîde olanları dahi mektûb tahrîr ve mücebince ısdâr olunan evâmir-i âliyyem ile mübâşir tesyîr iderek ihrâc ve irsâlleri emrine ihtimâm eylemesiçün ocak tarafından bâ-takrir emr-i âlî sudûru istid'a olunduğu beyâmıyla iktizâsına göre.

[40]

237

Oruç Hisâr sancâğına vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbinâ ve â'yân ve sâ'ir zâbitân ve iş erlerine hüküm ki;

Ber-vech-i mülûkhâne Oruç Hisâr sancâğı mutasarrıfı Şehsuvar Abdi dâme ikbâlühû Belgrad ve havâlîsine vukûf ve ittilâ' olduğuna binâen bundan akdem Oruç Hisâr sancâğının askeriyle hâlâ Belgrad muhâfızı vezîrim Ebûbekir Pâşâ iclâlehû ma'iyetine varub emr ve re'yiyle hareket eylemek üzere me'mûriyetini hâvî başka ve eyyâm-ı şitâda ve muhâfaza-i hudûd zımında livâ-i mezbûrda vâki' kazâlardan iki yüz elli nefer piyâde asker ihrâc ve münâsib sergerdeler ma'iyetiyle eylülün on beşinci günü Ordu-yı Hümâyûn'umdan isbât-ı vücûd eylemek üzere irsâl olunmalarını hâvî rikâb-ı müstetâb tarafından sudûr iden emr-i âlî mücebince serî'an bir neferi noksân olarak ihrâc ve meştâyı Ordu-yı Hümâyûn'uma sevk ve tesyîre ikrâm olunmasını te'kîd ve istîcâli hâvî Ordu-yı Hümâyûn'umdan âhar başka evâmir-i âliyyem sâdır olunmuş idi bu def'a Leskofça ve Ürgüb ve Kurşunlu ve Aleksance ve Plâkin ve Oruç Hisâr kadılarının meştâ-yı hümâyûnuma vürûd iden î'lâmları mefâhîminden livâ-i mezbûrdan harb ve darb erbâb-ı asâkirini mukaddemâ mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh bi'l-istishâb Belgrad muhâfızı müşârun-ileyh ma'iyetine azîmet eylediği beyânıyla livâ-i mezbûrdan şitâya müretteb iki yüz elli neferin tedârîki emr-i asîr olduğu tahrîr ve inhâ olunmuş mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhîn istishâb ideceği asâkir başka ve meştâ-yı matlûb-u asker başka olub bu bâbda dahi azar ve karîn-i i'tibâr olunmamağla siz ki Mevlânâ ve â'yân ve sâ'ir mûmâ-ileyhiz meştâ asâkirinin rikâb ve Ordu-yı Hümâyûn'um taraflarına ısdâr olan evâmir-i âliyyem müceblerince alâ-eyyî hâl ihrâc ve irsâllerine ihtimâm ve dikkat olunmak fermânım olmağın te'kîden ve istîcâlen ve mâhsusan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi livâ-i mezbûrda vâki' kazâlardan meştâyâ müretteb ve matlûb mârru'z-zikr asâkirin bu âna değîn ihrâc ve irsâlleri me'mûl iken bu makûle azar ve dâi'yeden ibâret be-meâl î'lâmat irsâliyle imrâr-ı vakte cesâretiniz tamâm-ı hâl ve şânınıza göre te'dîbinizi icâb iden hâlâtdan iken ba'de-zîn bu makûle hareketden mücânebet iderek asker-i merkûmu serî'an ihrâc ve irsâle ihtimâm-ı tâmm eylemeniz şartıyla bu def'alık icrâ-yı te'dîbinizden iğmâz olduğu ve meştâyâ müretteb askerin afvı ber-vech-i mansûr olduğu ve ihrâc-ı asâkirden tekâsül iden kazâlardan eline ve iline gönderilmeyeceği muhakkak ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer rikâb ve Ordu-yı Hümâyûn'umdan sâdır olan evâmir-i âliyyem müceblerince livâ-i mezbûrda vâki' kazâlardan meştâyâ müretteb ve matlûb mârru'z-zikr iki yüz elli nefer askeri ma'rîfediniz ve cümle ittifâkıyla alâ-eyyî hâl serî'an ihrâc ve âcilen bir neferi noksân ve nâ-tüvân olmayarak sergerdeleriyle meştâ-yı hümâyûnuma irsâle ihtimâm ve dikkat ile infâz-ı evâmir-i âliyyeme sa'y-ı mülûkânem ve hilâfî hareketle tekrar istîcâli müceb hâlet vukû'uyla

mâhzar-ı te'dîb ve tenkîl olmakdan ittika-ı tâmm eylemeniz bâbında. Fi evâhır-ı R. sene [1]206

238

Toyuran kazâsı nâibine ve â'yân ve serdâr ve sâ'ir zâbitân ve iş erlerine hüküm ki;

Meştâ için muhâfaza-i hudûd ve inhâ zımında Toyuran kazâsından elli nefer piyâde asker tertîb ve üzerlerine kaviyyü'l-iktidâr sergerde ta'yîn ile eylülün on beşinci günü bir neferi noksân olmayarak ihrâc ve meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma irsâle ihtimâm olunmasını hâvî rikâb-ı müstetâb tarafından sâdır olan emr-i âlf mücebince te'kîd ve isticâli muhtevî Ordu-yı Hümâyûn'umdan dahi sudûr iden emr-i münîfîm mübâşiri yediyle kazâ-yı mezbûr mâhkemesine lede'l-vürûd mazmûn-u münîfî cümleye î'lân ve işâ'at olunduktan ekserî yeniçeri tâifesi olduğu beyânıyla ocak tarafından mübâşir ta'yîn olunmadıkca meştâyâ girmeyüz deyü mübâşir muvacehesinde cevâb virdikleri sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin bu def'a tarafından vürûd iden î'lâmat tahrîr ve inhâ olunmuş kazâ-yı mezbûr sekencesi yeniçerilik iddi'âsında oldukları halde matlûb olan meştâ-yı askeri bu tarafa vürûdunda kışlalarına virilüb ocaklu ma'rîfetiyle muktezî olan muhâfazaya irsâl olunacakları musammem olmağla siz ki Mevlânâ ve â'yân ve sâ'ir mûmâ-ileyhsiz kazânızdan matlûb neferât-ı mezkûreye mukaddem ve muahhar sâdır olan evâmir-i âliyyem müceblerince bâ-yı hâl ihrâc ve irsâle ikdâm eylemeniz fermânım olmağın te'kîden ve isticâlen ve mâhsusan işbu emr-i şerîfim dahi ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi kazânızdan müretteb ve matlûb neferâtı bâ-yı hâl ihrâc ve irsâl eylemeniz matlûb-u şâhânem idiğü ve bu tarafa geldiklerinde ocaklu zâbitân ma'rîfetleriyle istihdâm olunacakları ve fîmâ-ba'd dahi ihrâc olunur ise hâkim ve â'yân ve serdâr ted'ib olunarak ihrâc ittirülüb geç geldiklerine binâen gelecek kasımdan vilâyetlerine salıverilmeyecekleri ma'lûmunuz oldukda keyfiyyeti iktizâ idenlere îfâde ve beyân iderek mukaddem ve muahhar sudûr iden evâmir-i âliyyemle kazânızdan matlûb elli neferi ma'rîfetiniz ve cümle ittifâkı ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rîfetiyle âlâ-eyyî-hâl ihrâc ve sergerdelerle serî'an meştâ-yı hümâyûnuma tesyâra ihtimâm ve dikkat ve ba'd-ezin dahi hilâf-ı emr ve rızâ-yı hareketden imrâr-ı vakti ve tekrar isticâli müceb hâlet vukû'uyla mâhzar-ı ted'ib olunmakdan be-gâyet hâzer ve mücânebet eylemeniz bâbında. Fi evâhır-ı R. sene [1]206

[41]

239

Bir sûreti Novaberde kazâsı ve El-Cezîre sancâğına vâki' sâ'ir kazâların kuzât ve nüvvâbînâ mukaddemâ bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan () ve â'yân ve zâbitân ve vücûh-u memleket ve iş erlerine hüküm ki;

Meştâ için muhâfaza-i hudûd anha zımnında siz ki Mevlânâ ve â'yân ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz bundan akdem kazâlarınızdan dört yüz nefer piyâde asâkir tertîb ve birisi yoldan ve mâhâlinden firâr etmemek üzere küfelâya rabt ve üzerlerine kaviyyü'l-iktidâr sergerdeler nasb ve vaktiyle meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'umda isbât-ı vücûd eylemelerine ihtimâm eylemenizi hâvî mukaddemâ rikâb-ı müstetâbımdan ve ba'dehû asker-i mezkûrun lüzûmu olduğu beyânıyla neferât-ı matlûbe-i mezkûrenin serî'an meştâ-yı hümâyûnuma irsâl eylemenizi ve isticâl-i muhtevî Ordu-yı Hümâyûn'umdan dahi sâdır olan evâmîr-i âliyyeme ve tenbîhât ve te'kîdat-ı şâhâne nazaran şimdiye dek asâkir-i matlûbenin vürûdlarına intizâr derkâr iken neferât-ı matlûbenin henüz ihrâc olunmadığı bu def'a Piriştine kadısına vürûd iden î'lâmından müstebân ve meştâ askerinin afvı muhâl kabilinden olmağla mukaddemâ sâdır olan evâmîr-i âliyyem müceblerince amel olunmak fermânım olmağın te'kîden ve isticâlen [ve] mâhsusan işbu emr-i şerîfim dahi ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur imdi neferât-ı matlûbenin bir ân akdem irsâlleri matlûb-u şâhânem idiğü ve ba'de-zîn dahi iğmâz ve rehâvet gûne harekete tesbîl ile tahrîrât-ı be-meâl irsâliyle imrâr-ı vakte mütecâsir olanlar ol mâhale hâl ve şânlarına gûna te'dîb ve gûşmâl olacakları ve asker-i mezkûr vaktinde gelmedikleri sûretde bâ-yı hâl ihrâc olunub gelecek kasıma kadar vilâyetlerine i'âde olunmayacakları ma'lûmunuz oldukda keyfiyeti iktizâ idenlere îfâde ve beyâna dikkat iderek mârru'z-zikr asâkiri ma'rîfetiniz ve cümle ittîfâkı ve mübâşir-i mûmâ-ileyh mübâşeretiyile sergerdeleriyle bâ-yı hâl serî'an ihrâc ve birisi noksân ve nâ-tüvân olmayarak âcilen meştâ-yı hümâyûnuma irsâlleri dâmen dermeyân-ı gayret ve tekrar isticâli müceb hâlât vukû'yla mâhzar-ı te'dîb ve tenkîl olmakdan mücânebet ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileysin sen dahi mazmûn-u evâmîr-i âliyyemîn infâz ve icrâlarına dikkat birle îfâ-yı me'mûriyete ikdâm ve hilâfı hareketle müstahakk-ı akab ve ikab olmakdan ittîka-ı tâmm eylemeniz bâbında. Fi evâsıt-ı R. sene [1]206

240

Bir sûreti Bihilişte kadısına ve mübâşire ve â'yân ve sâ'ire;

İsti'câli-çün kazâ-yı mezbûrdan matlûb yüz elli neferin kadısının î'lâmı geldiği beyânıyla ber-vech-i meşrûh.

241

Bir sûreti Horpîşte kadısına ve mübâşire ve â'yân ve sâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan matlûb yüz elli neferin isti'câliyün ber-vech-i muharrer.

242

Bir sûreti Görice kadısına ve mübâşire ve â'yân ve sâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan matlûb yüz elli neferin isti'câliyün ber-vech-i meşrûh.

243

Bir sûreti Manastır kadısına ve mübâşire ve â'yân ve sâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan matlûb beş yüz neferin isti'câliyün ber-vech-i muharrer.

244

Bir sûreti Florina kadısına ve mübâşire ve â'yân ve sâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan matlûb elli neferin isti'câliyün ber-vech-i meşrûh.

245

Bir sûreti Kırçova kadısına ve mübâşire ve â'yân vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan matlûb elli neferin isti'câliyün ber-vech-i meşrûh.

246

Bir sûreti Pirlepe kadısına ve mübâşire ve â'yân ve sâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan matlûb elli neferin isti'câliyün ber-vech-i meşrûh.

247

Bir sûreti Istrova kadısına ve mübâşire ve â'yân ve sâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan matlûb elli neferin isti'câli zımında ber-vech-i muharrer.

248

Bir sûreti Çarşamba kadısına ve mübâşire ve â'yân ve sâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan matlûb yetmiş beş neferin isti'câli zımında ber-vech-i meşrûh.

249

Bir sûreti Naslıç Kadısına ve mübâşire ve â'yân ve sâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan matlûb yüz elli neferin isti'câliyün ber-vech-i meşrûh.

[42]

251

Bir sûreti Cuma Pazarı ma'a Eğri Bucak kazâsına ve mübâşire ve â'yân ve sâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan matlûb yüz elli neferin isti'câliyün ber-vech-i meşrûh

250

Bir sûreti İvranya kadısına ve mübâşire ve â'yân ve sâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan matlûb yüz elli neferin isti'câliyün ber-vech-i meşrûh

252

Bir sûreti İlbasan sancâğına vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbînâ ve mukaddemâ ta'yîn olunan mübâşire ve mütesellim ve â'yân ve sâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan üç yüz nefer piyâdenin el-yevm ihrâc olunmadığı İlbasan kadısına î'lâmdan müstebân olunmağla isti'câli hâvî ber-vech-i muharrer.

253

Bir sûreti Dukakin sancâğına vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbînâ ve mübâşire ve â'yân ve mütesellim vesâ'ire;
Livâ-i mezbûrdan üç yüz elli nefer piyâdenin el-yevm ihrâc olunmadığı bâ-kuvve nâ-tüvân ile vilâyetin nâiblerinin î'lâmlarından müstebân olmağla isticâli hâvî ber-vech-i muharrer.

254

Üsküdar mollâsına ve Günyüze ve İznikmid ve Sapanca ve Sandık ve Düzce ve Yortu ve Bolu ve Gerede ve Zafranbolu ve Devrek ve Viranşehir ve Boyabad ve Taşköprü ve Ladik ve () ve () ve () kazâlarının kuzât ve nüvvâbînâ ve mütesellimler ve voyvodalar ve â'yân-ı vilâyet ve sâ'ir zâbitân ve iş erleri ve bu def'a hâssa cebecileri ocağından mübâşir ta'yîn olunan () zîde kadruhûmâ hüküm ki;

Moskovlunun etvâr ve îfâ'al-i bâtilasına nazaran evvel-bahârda sefer-i hümâyûnum takarrür ve tahakkuk ideceği emr-i âşikâr olduğuna binâen icrâ-yı farizâ-yı gazâ ve ihyâyî sünnet-i seniyye-i hazret-i kibriyâ serdâr-ı ebniyâ muhâfaza-i nâmus-u dîn-i mübîn ve Memâlik-i İslamîye (...) ve mazarrâtının men' ve def'i cümle üzerine feramîn-i ayn olduğundan evvel-bahârda Ordu-yı Hümâyûn'um Dergâh-ı Mu'allâm cebecileri neferât-ı ve sâ'ir sınıf-ı askeriyenin tecemmu' ve ihtişadı lâzım geldiğine binâen kazâha-i merkûmeden iki aded arabacı serdengeçdi bayrağı güşâdına irâde-i âliyyem ta'alluk itmekden nâşî siz ki

Mevlânâ ve sâ'ir mûmâ-ileysiz ma'rîfetiniz ve mübâşir mûmâ-ileyh ma'rîfetle kazâ-yı merkûmeden tüvân ve sâfî piyâde olmak üzere iki aded serdengeçdi bayrağı güşâd ve evvelbahâr huccete inâr mart duhûlünde Ordu-yı Hümâyûnda mevcûd ve isbât-ı vücûd eylemek üzere irsâllerine ikdâm eylemeniz fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ta'yîn ve irsâl olunmuşdur imdi siz ki Mevlânâ ve sâ'ir mûmâ-ileysiz serdengeçdi ağvatına ve alemdârânına kanun üzere terakkileri ve cedîdlerine kırkar ve alemdârlarına yirmişer akçe ve neferâtları tashîh ve be-dergâh ile ka'ide-i kadîm üzere ibtidâ'ları yedlerine î'tâ olunacağı ve ifhâm iderek ma'rîfetiniz ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rîfetiyle kazâha-ı merkûmeden cenk ve harbe kadir yeğenlerden atîk ve cedîd neferâtdan olmak ve yüz yirmişer nefer sâfî piyâde olmak üzere iki aded serdengeçdi bayrağı güşâd ve vakt-i mev'ûd-u mezkûrda Ordu-yı Hümâyûn'umda mevcûd bulunmak üzere irsâl ve îsâle i'tinâ ve dikkat ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileysin sen dahi iktizâ-yı me'mûriyetin üzere kazâhâ-i merkûmeden bi'l-ittifâk iki aded serdengeçdi bayrağı güşâd ve vakt-i mev'ûd-u mezkûrda Ordu-yı Hümâyûn'uma îsâl ile îfâ-yı me'mûriyet-i mübâşeretine dâmen der-meyân-ı gayret ve hilâfından ittika ve mübâ'adet eylesiz deyü hâlâ cebecibaşı Tosun Mehmed zîde mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında. Fî evâhır-ı R. sene [1]206

Hâssa ocağına altı aded bayrak güşâdına ruhsat virilüb ziyâdeye tecâvüz etmemek üzere piyâde kılınmışdın 19 R. sene 6 târîhiyle müverrah ilm ü haber ka'imesi vürûd itmekle bu mâhale kayd olundu.

255

Bir sûreti Karacaviran ve Karacalar ve İskilib ve Ankara ve Kengiri ve Çerkeş ve Koçhisâr ve Kastamonu ve Tosya ve Amasya ve () ve () ve () kazâlarından kuzât ve nüvvâbînâ ve mütesellimler ve â'yân ve vilâyet ve sâ'ir ve zâbitân ve iş erleri ve bu husûsa bu def'a Dergâh-ı Mu'allâm cebecileri ocağından mübâşir ta'yîn olunan zîde kadruhûmâ hüküm ki;

Kazâhâ-i merkûmeden iki aded serdengeçdi bayrağı güşâdıyçün ber-vech-i meşrûh.

256

Bir sûreti Edirne ve Filibe ve Sofya mollâlarına ve bostancıbaşı ağaya ve Karinâ'bad ve Yanbolu ve Kızanlık ve Zağra-yı Âtîk ve Zağra-yı Cedîd ve Hayrabolu ve Gelibolu ve () ve () ve () kazâlarının kuzât ve nüvvâbînâ ve â'yân ve vilâyet ve sâ'ir zâbitân ve iş erleri ve mübâşire;

Kazâhâ-i merkûmeden bir aded serdengeçdi bayrağı güşâdıyçün ber-vech-i muharrer.

[43]

257

Bir sûreti Kayseri'ye ve Konya mollâlarına ve Geyve ve Taraklı ve Künik ve İznik ve Lefke ve Sükud ve Eskişehir ve Kütahya ve Karahisâr ve Akşehir ve Nevşehir ve Ovalı ve Niğde ve Bor ve () ve () ve () kazâlarının kuzât ve nüvvâbînâ ve â'yân ve vilâyet ve sâ'ir zâbitân ve iş erlerine ve mübâşire;

Kazâhâ-i merkûmeden bir aded serdengeçdi bayrağı güşâdıyçün ber-vech-i meşrûh.

258

Bir sûreti Anadolu'nun sağ ve orta kollarıyla yemîn ve yesârına vâki' mevâlî-i mehâmma () ve Üsküdar'dan Günyüze ve İznik ve Lefke ve Sükud ve Eskişehir ve İznikmid ve Sapanca ve Sandık ve Kastamonu ve Zafranbolu ve Gerece ve Karacalar ve sâ'ir kazâların kuzât ve nüvvâbînâ ve mübâşire ve sâ'ire;

Kazâhâ-i merkûme ve nevâhî ve kasabât ve kurâsında sâkin olan bi'l-cümle Dergâh-ı Mu'allâm cebecilerinin atîk ve cedîd serdengeçdi â'yân ve alemdârân ve sâhibü'l-esâmî neferâtının evvel-bahârda mart dühulünde Ordu-yı Hümâyûna vürûda müsara'at ve isbât-ı vücûd eylemeleriyçün bâ-mektûb () iktizâsına göre.

259

Bir sûreti Edirne ve Filibe ve Sofya mollâlarına ve Edirne bostancıbaşısına ve Kırkilller ve Yanbolu ve Kızanlık ve Zağra-yı Âtîk ve Cedîd ve Hayrabolu ve () ve () ve () kazâlarının kuzât ve nüvvâbînâ ve mübâşire ve sâ'ire;

Bâlâda mezkûr Anadolu'nun sağ ve orta kollarına yazıldığı misillû.

260

Bir sûreti Edirne mollâsına ve Edirne bostancıbaşısına ve â'yân ve vilâyet ve sâ'ir zâbitân ve topcubaşı vekîli () zîde kadruhûmâ hüküm ki;

Dergâh-ı Mu'allâm topcuları ocağından hıdmet-i kesîr ve top i'mâl neferât-ı vâfireye muhtac olmak mülâsebesiyle evvel-bahârda sefer-i hümâyûnum tahakkuk ideceği derkâr olunduğuna binâen hazm ve ihtiyâta ri'ayeten işbu sene-i mübâreke evvel-bahâr huccete inâre için müceddeden nefsi-i Edirne ve kazâsına muzâfa Çöke nâhiyesi ve havâlîsinden bir aded yüz yirmi nefer sâfî piyâde top i'mâline muktedir yeğenlerden olmak üzere topcu serdengeçdi bayrağı güşâdına irâde-i âliyyem ta'alluk itmekten nâşî siz ki Mevlânâ ve bostancıbaşı ve sâ'ir mûmâ-ileyhsiz nefsi-i Edirne ve Çöke nâhiyesi ve havâlîsinden top i'mâline kadir tüvâna yeğenlerden olarak ve ağası atîk serdengeçti

ağvatından olur ise ağasına on ve alemdârına beş akçe esâmîsi üzerine terakki verilmek ve müceddeden güşâd olunur ise ağasına kırk alemdârına yirmi akçe nân-para virilmek ve neferâtı tashîh be-dergâh ile ale'l-esâmî ibtidâ'ları yedlerine î'tâ olunmak şartıyla bir ma'rîfetiniz ile bir aded topcu serdengeçti bayrağı güşâd ile nevrûzdan mukaddem Ordu-yı Hümâyûn'uma irsâl-i ikdâm eylemeniz fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer şurût-u merkûmeyi iktizâ idenlere ifhâm eyleyerek hemân bir aded topcu serdengeçdi bayrağı güşâd ve neferât-ı tahrîr ve vakt-i mev'ûd-u mezkûrda Ordu-yı Hümâyûn'umda isbât-ı vücûd eylemeleri esbâbinâ istihsâle ikdâm ve dikkat ve mugayir-i emr ve vaktiyle neferât-ı merkûme noksân ve nâ-tüvân olmak ve vakt-i mev'ûd-u mezkûrdan sonraya olmak misillû hâlâtdan ittika ve mübâadet eylesiz deyü Topcubaşı Hasan zîde mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında. Fî evâhır-ı R. sene [1]206

Topcu ocağına beş aded bayrak güşâdına ruhsat virilüb ziyâde tecâvüz etmemek üzere piyâde kılınmışdın 5 R. sene 6 târîhiyle müverrah vürûd iden ilm ü haber ka'imesi işbu mâhale kayd olundu.

261

Bir sûreti Ankara kadısına ve â'yân ve sâ'ire zâbitân ve Dergâh-ı Mu'allâm topcuları serdengeçdi ağvat ve alemdârına;

Kazâ-yı mezbûr ve havâlîsinden bir aded serdengeçti bayrağı güşâdıçün ber-vech-i meşrûh.

262

Bir sûreti Âsitâne-i Âliyye'mde topcubaşı vekîli Seyyid Abdurrahman zîde mecdühûye;

Âsitâne-i Âliyye ve Tophane ve havâlîsinden bir aded topcu serdengeçdi bayrağı güşâdıçün ber-vech-i muharrer.

263

Bir sûreti Piraveşte ve Siroz ve Drama ve Nevrekob ve Kavala ve Zihne ve Bereketli kazâlarının kuzât ve nüvvâbinâ ve Piraveşte çorbacısı Halil zîde mecdühûye ve â'yân-ı vilâyet ve sâ'ir zâbitân ve iş erlerine hüküm ki;

Kazâhâ-i merkûmeden bir aded topcu serdengeçdi bayrağı güşâdıçün ber-vech-i meşrûh.

264

Bir sûreti İznikmid kadısına ve â'yân-ı vilâyet ve sâ'ir zâbitân ve iş erlerine;
İznikmid ve havâlisinden bir aded topcu serdengeçdi bayrağı güşâd eylemeleriyçün
ber-vech-i muharrer.

[44]

265

Bir sûreti Rikâb-ı müstetâbımda top arabacısı vekîli () ve bu def'a müceddeden
serdengeçdi ağası nasb olunacak ve ocakdan bu husûsa ta'yîn kılınan () zîde kadrühûmâ
hüküm ki;

El-hâletü hâzihî Ordu-yı Hümâyûn'umda top arabacı ocağının neferâtı kalîl olduğuna
ve sadr-ı a'zam ve serdâr-ı Ekrem ve sâ'ir seraskerân ma'iyetlerinde istihdâm olunacak
toplarm koşumlarını idâreye kâfi neferâtın Ordu-yı Hümâyûn'uma celb ve teksiri lâzıme-i
dikkat ve halden olduğuna binâen işbu sene-i mübârekede nevrûz-i firûzda Ordu-yı
Hümâyûn'umda mevcûd bulunmak üzere Âsitâne-i Âliyye Üsküdar ve havâlisinden bir aded
serdengeçdi bayrağı güşâdına irâde-i âliyyem ta'alluk itmekden nâşî sen ki vekîl-i mûmâ-
ileyhsin Âsitâne ve Üsküdar ve havâlisinden yüz yirmi nefer sâfi piyâde olmak ve bir neferi
noksân olmamak ve istihdâm olunacak toplarm koşumlarını idâreye muktedir tûvâna ve
bahadır yeğenlerden olmak ve üzerlerine zabt ü rabtlarına kadir serdengeçdi ağası nasbıyla
mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rîfetiyle serdengeçdi bayrağı güşâd ve vakt-i mev'ûd-u mezkûrda
Ordu-yı Hümâyûn'umda mevcûd bulunmak üzere irsâle ikdâm olunması fermânım olmağın
işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ta'yîn ve irsâl olunmuşdur imdi sen ki vekîl-
i mûmâ-ileysin güşâd olunacak serdengeçdi bayrağının kanun ve ka'ide-i kadîm üzere ağasına
kırk ve alemdârına yirmi ve neferâtı dahi tashîh-i be-dergâh ile ibtidâ'ları yedlerine î'tâ
olunacağını îfâde ve ifhâm iderek bir aded serdengeçdi bayrağı güşâd ve vakt-i mev'ûd-u
merkûmda Ordu-yı Hümâyûn'uma irsâl eylemek matlûb idüğü ma'lûmun oldukda ber-vech-i
meşrûh amel ve hareket ve sen ki serdengeçdi ağası mûmâ-ileysin tahrîr olunan neferâtdan
birinin firârına ruhsatı tecviz itmeyerek ve esnâ-yı râhda ahâlî ve fukarâ re'âyâsına hilâf-ı emr
ve rızâ cevri ve sitem vukû'a gelmeyerek doğru vaktinden evvel Ordu-yı Hümâyûn'uma vusûl
ve lühûka mübâderet ve senki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin sen dahi muktezâ-yı me'mûriyetin
üzere amel ve hareket ve doğru Ordu-yı Hümâyûn'uma îsâl ile îfâ-yı muktezâ-yı
mübâşeretine dâmen der-meyân-ı gayret ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz deyü
hâlâ top arabacıbaşı olan Süleyman zîde mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle
vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında. Fî evâhır-ı R. sene [1]206

Top arabacı ocağına üç aded bayrak güşâdına ruhsat virilüb ziyâde tecâvüz itmek üzere piyâde kılınmışdın. 19 R. sene 6 tahrîriyle müverrah vürüd iden ilm ü haber ka'imesi bu mâhale kayd ve sebt olundu.

266

Bir sûreti Osmancık ve Çorum kadılarına ve â'yâna ve sâ'ir zâbitân ve bu def'a serdengeçdi ağası nasb olunan () ve mübâşir () zîde kadruhûma; Kuzâteyn ve mezbûrteyn bir aded serdengeçdi bayrağı güşâdıyçün ber-vech-i meşrûh.

267

Bir sûreti Tırnova kadısına ve â'yân ve sâ'ir zâbitân () ve bu def'a serdengeçdi ağası nasb olunan () ve mübâşir () zîde kadruhûmâ;

Nefs-i Tırnova ve havâlîsinden bir aded serdengeçdi bayrağı güşâdıyçün ber-vech-i meşrûh.

268

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan İnebolu Kal'ası muhafızı Ohrili İsmail dâme ikbâlühûye hüküm ki;

Sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin tarafından meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûnuna vürüd iden tahrîrât ve İnebolu kadısının î'lâm ve ahâlîsinin mâhzarları hâssa-i hümâyûnuna sefer ve hâzırda hıdemât-ı muhafazada sâdikane ve gayûr-âne hareketinin bedîdâr ve netîce-i müddet ıyâl ve evlâdından keff-i ref'in takrîbiyle mağduriyetinin âşikâr ve dâiren halkı dahi perîşân ve şâyeste-i merhamet olduğun beyânıyla yerine mîr-i mîrân-ı kirâmdan Saltalı Seyyid Abdullah dâme ikbâlühûya muhafız nasb ve sen bir müddet vilâyetinde ikâmet birle tesviye-i umûr eylemek husûsuna müsa'ade-i âliyyem erzağ kılınması tahrîr veistirhâm olunmuş olmağla evvel-bahârda mükemmel kapun halkıyla Ordu-yı Hümâyûn'uma gelmek şartıyla vilâyetinin cânibine azîmet eylemek fermânım olmağın mâhsûsan işbu emri şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi halkın mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh muhafaza-i merkûmeye vâsıl oluncaya dek sen kemâ-kân muhafaza-i merkûme kıyâm ve bade'l-vusûl ol tarafdand hareket ve vilâyetine varub ârâm ve ikâmet ve şurût-u âvdetine ri'âyet eylemek matlûb-u şâhânem idiğü ve şurût-u âvdetine ârâm ri'âyet birle evvel-bahârdan sonraya kalmak veyâhûd kapun halkı me'mûlden dîn olmak ihtimâli olur ise mes'ûl ve mu'ateb olunacağın ma'lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer halkın mîr-i mîrân-ı mûmâ-[ileyh] kal'a-yı merkûmeye bade'l-vusûl yalnız kapun halkıyla ol tarafdand hareket ve tarafından ve tevâbi'in câniblerinden yollarda ve sâ'ir bir mâhalde fukarâ ve zu'afâyâ ta'addî ve rencîde olunmayarak vilâyetine

varub ârâm ve ikâmet ve evvel-bahârda mükemmel ve muntazam kapun halkıyla Ordu-yı Hümâyûn’umda mevcûd ve isbât-ı vücûd eylemek mübâderet ve mugayir-i rızâ-i âliyyem hareket vukû’uyla mazhar-ı muâheze ve muâkab olmakdan ittika ve mücânebet eylemek bâbında. Fî evâhır-ı R. sene [1]206

269

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan sâbık İnebahtı muhâfızı olub bu def’a İnebolu muhâfızlığı uhdesine ihâle ve tefvîz kılınan Seyyid Abdullah dâme ikbâlühûye hüküm ki;

İnebolu muhâfızı İsmail dâme ikbâlühû evvel-bahârda mükemmel kapusı halkıyla Ordu-yı Hümâyûn’uma gelmek üzere vilâyeti cânibine bâ-emr-i âlî azîmet üzere olub ancak ber muktezâ-yı vakt ü hâl-i kal’a-yı merkûmeye kâr-güzâr ve sadâkat-kâr ve muhâfazaya kudret ve liyâkati bedîdâr mîr-i mîrân-ı kirâmdan birinin muhâfız ta’yîn olunması lâzımeden ve sen ki mîr-i mîrân mûmâ-ileysin evsâf-ı mezkûre ile mevsûf olduğun ma’lûm ve âşikâr olmakdan nâşî kal’a-yı merkûme muhâfazası hıdemât-ı uhde-i sadâkatine tefvîz olunması husûsuna irâde-i âliyyeme ta’alluk itmekle mükemmel ve muntazam kapun halkıyla olduğun mâhalden hareket ve serî’an İnebolu Kal’asına varub hıdemât-ı muhâfazada kıyâm ve mes’ûl eylemek fermânım olmağın me’mûriyetini hâvî hâssaten işbu emr-i şerfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet me’mûriyetin ma’lûmun oldukda mükemmel ve muntazam kapun halkıyla sâbık kal’a-yı merkûmeye vusûl ve kal’ada mevcûd ağvat ve zâbitân ve neferâta hüsn-ü iltifât iderek leyl ü nehâr hıdemât-ı muhâfazada kıyâm ve mes’ûl mübâderet ve bir ân evvel ve gafletden ve yollarda bâtılâne hareketden ve tarafından ve tevâbi’in câniblerinden bir mâhalde fukarâya cevri ve ta’addî vukû’undan ittika ve mücânebet ve muhâfaza-i merkûmeye vusûlünle meştâ-yı hümâyûnuma tahrîr ve inhâya müsâra’at eylemek bâbında. Fî evâhır-ı R. sene [1]206

[45]

270

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan Aydos’da mûkim Yusuf dâme ikbâlühûye hüküm ki;

Bu havâlîde Silistre vâlîsi ve Tuna kapudâni vezîrim Ahmed Pâşâ iclalehû ma’iyyetinde mîr-i mîrân-ı kirâmdan yarar ve me’mûr olduğu hıdemât-ı âliyyemîn uhdesinden gelmekle derhâl liyâkat ve iktidârlarından birinin mevcûdiyeti lâzımeden ve sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileysin evsâf-ı mezkûre ile mevsûf olduğuna binâen müşârün-ileyh ma’iyyetine me’mûriyetin husûsuna irâde-i âliyyeme ta’alluk itmekle mükemmel kapun halkıyla olduğun mâhalden hareket ve müşârün-ileyh ma’iyyetine varub emr ve re’yine mutâbık birle istihdâm eylediği hıdemâtın te’diyesine dikkat eylemek fermânım olmağın

me'mûriyetini hâvî mâhsusan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet-i me'mûriyetin ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer mükemmel kapun halkıyla olduğun mâhalden hareket ve tarafından ve tevâbi'in câniblerinden bir mâhalde fukarâya cevr ve ta'addî vukû'a gelmeyerek müşârün-ileyh ma'iyetine varub emr ve re'yle hareket iderek istihdâm eylediği hıdemâtın te'diyesine mübâderet ve hilâfından ittika ve mücânebet ve ma'iyetine vusûlünü müş'âr müşârün-ileyh tarafından tahrîrât irsâl ittirmege müsâra'at eylemek bâbında. Fî evâhır-ı R. sene [1]206

271

Dergâh-ı Mu'allâm kapucıbaşılığı pâyesi olan Siroz â'yânı Mîr İsmail dâme mecdühûye ve Siroz kadısına ve mübâya'acısı olub mukaddemce Yergögüye nüzûl emîni nasb ve ta'yîn olunan Siyavuş Pâşâ-zâde Mîr Abdullah zîde mecdühûye hüküm ki;

Siz ki â'yân ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz Siroz mübâya'acısı mîr-i mûmâ-ileyh Yergögü'ye nüzûl emîni nasb ve ta'yîn olunmağla mübâya'a husûsuyçün yerine birini vekîl nasb ve ta'yîn ve kendüsini mukaddemâ mâliyeden sâdır olan emr-i âlî mücebince ta'yîn olunan mübâşire tefrîkan Yergögü'ye irsâle ihtimâm ve dikkat eylemenizi hâvî sâdır olan emr-i şerîfim mazmûnuna nazaran şimdiye dek mâhall-i me'mûriyete vusûlü me'mûl iken âdem-i takayyüd ve ihtimâmınızdan nâşî el-yevm hareket mâhall-i me'mûriyete vusûline dâir bir haber ve eser zuhûr itmemele mîr-i mûmâ-ileyh mukaddemâ sâdır olan evâmir-i âliyyem müceblerince bâ-yı hâl ma'rîfet ve ikdâmınız ile mübâşirine terfîkan Yergögü'ye irsâli husûsuna ihtimâm ve dikkat eylemeniz fermân olmağın te'kîden ve istîcâlen ve hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi mîr-i mûmâ-ileyhîn mâhal me'mûruna irsâli matlûb-u şâhânem idiğü ve fîmâ-ba'd te'hîr ve tevâkufa ber-vechle rızâ-yı âliyyem olmadığı ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer mukaddem ve muahhar sâdır olan evâmir-i âliyyem müceblerince ma'rîfet ve ikdâmınız ile mübâya'a husûsuyçün yerine bir münâsibini bade't-tevkîl mübâşir-i mûmâ-ileyhe terfîkân mîr-i mûmâ-ileyh bâ-yı hâl vusûl-i me'mûriyete irsâle ihtimâm ve tekrar istîcâle müceb hâlâtdan ittika-yı tâmm ve sen ki mîr-i mûmâ-ileysin mukaddemâ mâliyeden sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel ve hareket iderek mübâya'a husûsuyçün yerine birini tevkîl ve sen hemân mübâşir-i mûmâ-ileyh ile bi'l-ittifâk Yergögü'ye varub mâliyeden sâdır olan emr-i şerîfim mücebince me'mûr-u edâda ve rü'yeti olduğun nüzûl emîni sadıkâne ve müstakîmâne te'diyeye mübâderet ve ba'de-zîn münâfî (...) mes'ûl ve mugayir olunmakdan mücânebet ve vusûlünü mübâşir-i mûmâ-ileyh ile meştâ-yı hümâyûnuma tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemek bâbında. Fî evâhır-ı R. sene [1]206

272

Şumnu kadısına ve â'yânı Çavuş-zâde İsmail ve serdârına hüküm ki;

Anadolu ve Rumili'den evvel-bahâra müretteb asâkir melamîn-i müddet iken gelüb irişemeyecekleri zâhir ve metin olub bu sûretde Belgrad'ın berü yüzü kurb ve civârda kâin kazâlarından tahammüllerine göre asâkiri tertîb ve hâzır ve âmâde bulunub martın ibtidâ' günü kazâlarından hareket ve mâh-ı mezbûrun onuncu günü me'mûr oldukları mâhallerde isbât-ı vücûd idüb andan sonra kırk elli gün sürene dek oldukları mâhalde ikâmet idüb yaz askeri geldikde bunların âvdetlerine ruhsat virileceği ve yetmiş gün mikdârı hizmetde bulunacakları senki â'yân-ı mûmâ-ileyhsin sana ve sâ'ir kazâlar â'yânlarına îfâde olundukda "asâkir-i matlûbeyi kazâmızın tahammülüne göre tertîb idülüb harb ü darb erbâbı askeri bir neferi noksân olmayarak çıkaralım ve mu'temed başbuğlar ta'yîn idelim bizler kazâlarda kaluruz bizler kazâlarımızda oldukca gönderdiğimiz askerin birisi firâr idemez ve bu vechle tertîb eylediğimiz askerden biri noksân gönderilmemesine ve mâhal me'mûrlarından firâr itmemelerine ta'ahhüd ideriz" deyü sen ve sâ'irleri takrir ve ta'ahhüd itmeniz hasebiyle Şumnu kazâsı ve Karaman'dan külliyetlü asker tertîbi iktizâ ider iken mücerred bâlâda beyân olunan şurût ve ta'ahhüdü îfâ şartıyla Nefs-i Şumnu'dan iki yüz ve kurâsından yüz elli nefer ki min cihetü'l-mecmû' üç yüz elli nefer cenk ve harb erbâbı müsellemler ve mu'temed yeğenlerden olmak üzere piyâde asker tertîb ve kendülerini kefile rabt ve beher on neferini zabt ve idâreye muktedir birer zâbit ve elli nefere dahi bir baş ve cümlesi üzerlerine zabt ü rabt ve i'mâl-i asâkire tehdîdini îfâyâ kadir erbâb-ı nüfûzdan bir kimesneyi dahi başbuğ nasb ve ta'yîn ve neferât-ı mezkûrenin birisi noksân ve nâ-tüvân olmamak ve cümlesi işe yarar yeni ve güzîde ve müsellemler olmak üzere mart ibtidâ'sına değin hâzır ve âmâde idüb mart ibtidâ'sına başbuğ ve zâbitleri ile bilâ-noksân yerlerinden tahrîk ve mâh-ı mezkûrun üçüncü gününde İbrail ve sâ'ir bâ-fermân-ı âlî ta'yîn olunacak mâhal me'mûrlarında isbât-ı vücûd eylemeleri husûsu eğerçi bi'l-mezkûre karâr verilmişdi ancak hasbe'l-iktizâ asâkir-i matlûbe-i mezkûrenin tez elden olan hâzır ve âmâde olunmaları lâzım geldiğine binâen zikr olunan neferât-ı sâffî piyâde olmak üzere hemân serî'an ve âcilen kefillü ve mu'temed olmak üzere tedârik ve tahrîr ve on başılarını ve elli başılarını zabt ü rabtlarına muktedirlerden tahsîs ve cümlesine i'mâl ve idârelerine sâhibü'l-liyâkat bir başbuğ nasb ve ta'yîn ve hemân birkaç gün zarfında hâzır ve âmâde eyleyüb defterini tertîb ve takdime müsâra'at ve ba'dehû me'mûriyetlerini ve tahrîklerini hâvî fermân-ı münîfim vârid neferlerine ihrâclarına ihtimâm ve dikkat olunmak fermânım olmağın mâhsusan işbu emr-i şerîfim ısdâr olunmuşdur imdi Şumnu Kazâsından bunun üç katı noksân matlûb ve tertîbine tekâmîli var iken dört yüz nefer matlûb olunması mücerred ta'ahhüd olunduğu vechle cümlesi bilâ-noksân mâhal me'mûrlarında mevcûd ve isbât-ı vücûd eylemeleri ve birisi mâhal me'mûrlarından firâra

mecâl bulamamaları arzına mebnî idüğü ve neferât-ı mezkûrun ibtidâ' mâhall-i me'mûriyete vardıklarında yoklanub noxsânı zuhûr ider ise hem noxsân tekmîl ittirilüb ve hem ta'ahhüd olunan on bin guruş nezr evvel emirde Şumnu kazâsı â'yânından tahsîl olunacağı ve ba'dehû âvdetlerinde dahi yoklanub eger neferât-ı mezkûreden birisi

[46]

Vakti mezkûr hulûlünden evvel mâhal me'mûrlarından firâr itmiş bulunur ise firârını vaktiyle haber vermeyen onbaşı ve elli başlarının cezâları tertîb olunub gerek firâr idenin ve gerek haber vermeyen onbaşı ve elli başının emvâl ve emvâlî zabt ve hâneleri ihrâk bi'n-nâr olmasını ve bunların cezâlarını tertîbde ve hânelerini ihrâkda içmâz iden â'yândan yine nezrleri tahsîl olunacağından başka sen ki â'yân-ı mûmâ-ileysin senin dâhi cezân tertîb kılınacağı ma'lûmun oldukda cümlesi piyâde olarak neferât-ı merkûmenin ve onbaşı ve ellibaşı ve başbuğlarının âna göre râbitâsı virilerek ve onbaşı ve ellibaşları asâkirin çıktığı karyenin veyâhûd kasabâ mâhallatının ahâlîsi içlerinde söz sâhiblerinden ve ma'iyetlerinden olarak tertîbiyle hemân bu günlerde hâzır ve âmâde idüb defterini serî'an takdime ve zuhûr ve sudûr fermân-ı münîfîme intizâra ve tez elden iktizâ eylediği sûrette fermân olduğu mâhalde isbât-ı vücûd idüb yerlerine âhar asker ta'yîn olunub kendülere ruhsat virilinceye değin mâhal me'mûrlarında kıyâm ve îfâ-yı hıdemât-ı makbûleye ihtimâm eylemelerine sa'y-ı sadâ-yı kelâm ve kusûr ve tekâsül vukû'undan ittika-yı tâmm ve siz ki mevlânâ ve serdâr-ı mûmâ-ileyhimsiz siz dahi vech-i meşrûh üzere amel ve hareket ve cümlesi piyâde olarak neferât-ı merkûmenin ve onbaşı ve ellibaşlarının bâ-husûs başbuğlarının bir vakt-i matlûb-u râbita-i tahtına idhâliyle serî'an ve acilen hâzır ve âmâde bulunmaları hîn-i mutâlebede ihrâc ve mâhal me'mûrlarında isbât-ı vücûd eylemeleri husûsunda â'yân-ı mûmâ-ileyhe i'âne ve bi'l-ittifâk bu husûs-u ehemmin tesviyesine bezl-i makderet ve hilâfından ittika ve mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâhır-ı R. sene [1]206

273

Bir sûreti Yeni Pazar kadısına ve ve â'yânı Osman Haseki ve serdârına;

Kazâ-yı mezbûrdan yüz ve kurâsından elli nefer piyâde tertîb olduğu beyânıyla ve üç bin yedi yüz elli guruş nezr derc olunarak ber-vech-i muharrer.

274

Bir sûreti Silistre kadısına ve â'yânı el-Hâcc İsmail ve serdârına;

Kazâ-yı mezbûrdan yüz ve Şargo(?) ve Eflatar(?) ve Abdü's-selam nâhiyelerinden yüz elli nefer piyâde tertîb olunduğu beyânıyla ve yedi bin beş yüz guruş nezrleri derc olunarak ber-vech-i muharrer.

275

Bir sûreti Pirevadi kadısına ve â'yânı İbrahim ve serdârına;

Kazâ-yı mezbûrdan yüz ve kurâsından elli ve şimdiye dek kezâlik elli nefer piyâde tertîb kılındığı ve beş bin guruş nezrleri beyân olunarak ber-vech-i meşrûh.

Kazadan matlûb yüz elli nefer ber mûceb-i emr-i âlî kefile rabt iderek ve on başı ve elli başlarını ta'yin ve İbrahim Ağa'ya (silik) birle cümlesi hâzır ve âmâde ve neferâtının vekîllerinin ismi der-i saâdetime irsâl ve tesyar olur takdîm olunduğu mâhal me'mûrlarını (silik) bilâ-te'hîr savb-ı me'mûrlarına irsâl olundukda ma'lûmun olub (silik) kadısının i'lâmı mefhûmu fermân-ı âlî şerh. [Fî] 3 Ca. sene [120]6

276

Bir sûreti Eski Cuma kadısına ve â'yânı Âli ve serdârına;

Kazâ-yı mezbûrdan yüz nefer tertîb kılındığı ve iki bin beş yüz guruş nezrleri tahsîl olunacağı beyân olunarak ber-vech-i meşrûh.

Ber-mûceb-i emr-i âlî ordunun techîz ve çen-rûz zarfında dahi yerine irsâl ve ihtimâm ve on başı ve elli başları hâzır ve rabtları müşârun-ileyhe tahsîl ve Abdullah-zâde ma'rîfetiyle Mehmed başbuğ nesb ve ismi der-i saâdetime mübeyyin mâhzar ve müretteb irsâl eylediklerini beyân ideceği vusûlünde i'lâmları mefhûmu şerh. [Fî] 15 Ca. sene [120]6

277

Bir sûreti Hacıoğlu Pazarı kadısına ve â'yânı Sarıklı-zâde Mehmed ve serdârına;

Kazâ-yı mezbûrdan yüz ve kurâsından elli nefer tertîb olunduğu ve üç bin yedi yüz elli guruş nezrleri tahsîl olunacağı beyân olunarak ber-vech-i meşrûh.

278

Bir sûreti Kozluca kadısına ve â'yânı Mehmed ve serdârına;

Kazâ-yı mezbûrdan yüz nefer piyâde tertîb olunduğu ve iki bin beş yüz guruş nezrleri beyân olunarak ber-vech-i muharrer.

279

Bir sûreti Çardak kadısına ve â'yânı Satızâde'ye ve serdârına;
Kazâ-yı mezbûrdan elli nefer tertîb olduğu ve bin iki yüz elli gurus nezrleri tahsîl olunacağı beyân olunarak ber-vech-i muharrer.

280

Bir sûreti Dobruca nâibine ve â'yânı Beşenli Âli ve serdârına;
Nahiye-yi mezbûrdan yüz elli ve kurâsından elli nefer piyâde tertîb olduğu ve beş bin gurus nezrleri tahsîl olunacağı derc olunarak ber-vech-i meşrûh.

İşbu emr-i âlileri mücebince yüz elli nefer tertîb ve çend-rûz zarfında hâzır birle irsâl ve ihtimâm ve on başı ve elli başlarını tahsîs ve Hâfız el-Hâcc Âli ma'iyetine başbuğ nasb ve ta'yîn ve ism ve resimleriyle hâzır ve tertîb eylediklerini mübeyyin amel ü hareket (silik) ka'imesi mefhûmu şerh. [Fî] 25 Ca. sene [120]6

281

Bir sûreti Kanara nâhiyesi nâibine ve â'yânı Topculu Mehmed ve serdârına;
Nâhiye-yi mezbûrdan yüz nefer piyâde tertîb olduğu ve iki bin beş yüz gurus nezrleri tahsîl olunacağı beyân olunarak ber-vech-i meşrûh.

Eflak'a me'mûr Abdi ma'rîfetiyle ma'lûmun oldukda emr-i âlî. [Fî] 7 Ca. sene [120]6

282

Bir sûreti Osman Pazarı kadısına ve â'yânı Abdi İbrahim ve serdârına;
Kazâ-yı mezbûrdan elli nefer piyâde tertîb olduğu ve üç bin yedi yüz elli gurus nezrleri tahsîl olunacağı beyânıyla ber-vech-i muharrer.

283

Bir sûreti Rusçuk kadısına ve â'yânı Haseki Âli ve serdârına;
Kazâ-yı mezbûrdan beş yüz nefer tertîb olduğu ve on iki bin beş yüz gurus nezrleri tahsîl olunacağı beyânıyla ber-siyâk-ı muharrer.

284

Bir sûreti Hazergrad kadısına ve â'yânı el-Hâcc Ömer ve serdârına;
Kazâ-yı mezbûrdan üç yüz nefer tertîb olduğu ve altı bin iki yüz elli gurus nezrleri tahsîl olunacağı beyânıyla ber-vech-i meşrûh.

[47]

285

Bir sûreti Tırnova kadısına ve â'yânı ve serdârına;

Kazâ-yı mezbûrdan altı yüz nefer piyâde tertîb olduğu ve on beş bin guruş nezrleri tahsîl olunacağı beyân olunarak ve kazâ-yı mezbûr â'yânı ahâlîde münderic mâhalde mevcûd olunmağla mukaddemâ-i mezkûre dahi beyân olunarak iktizâsına göre.

Efak'a me'mûr vezîr Âli Pâşâ ma'iyetine ihrâc ve me'mûr kılınmıştır. [Fî] evâhır-ı R. sene [120]6

286

Bir sûreti Selvi kadısına ve â'yânı ve serdârına;

Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli nefer piyâde tertîb olduğu ve üç bin yedi yüz elli guruş nezrleri tahsîl olunacağı beyân olunarak kezâlik iktizâsına göre.

Ber-mûceb-i emr-i âlî hâzır ve müheyâ kılınub bundan sonra emr-i âlî varidâta dâhil ihrâc olacağını mübeyyin Siroz kadısının i'lâmı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî. [Fî] 3 C. sene [120]6

287

Bir sûreti Lofça kadısına ve â'yânı ve serdârına;

Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli nefer piyâde tertîb olduğu üç bin yedi yüz elli guruş nezrleri tahsîl olunacağı derc olunarak kezâlik iktizâsına göre.

Ber-mûceb-i emr-i âlî râbitâ virildiğini mübeyyin diğer tertîb ve hâzır ve irsâl ve tarafına mefhûm görüldüğünü nâtık Lofça kadısının i'lâmı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 3 C. sene [120]6

288

Bir sûreti Plevne kadısına ve â'yânı ve serdârına;

Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli nefer piyâde tertîb olduğu ve üç bin yedi yüz elli guruş nezrleri tahsîl olunacağı beyân olunarak kezâlik iktizâsına göre.

289

Bir sûreti İvrace kadısına ve â'yânı ve serdârına;

Kazâ-yı mezbûrdan yüz nefer piyâde tertîb olduğu ve iki bin beş yüz guruş nezrleri tahsîl olunacağı beyân olunarak kezâlik iktizâsına göre.

290

Bir sûreti Zîştovi kadısına ve â'yânı ve serdârına;

Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli nefer piyâde tertîb olunduğu ve iki bin beş yüz gurus nezrleri tahsîl olunacağı beyân olunarak kezâlik iktizâsına göre.

291

Bir sûreti Niğbolu kadısına ve â'yânı ve serdârına;

Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli nefer piyâde tertîb olunduğu ve üç bin yedi yüz elli gurus nezrleri tahsîl olunacağı beyân olunarak iktizâsına göre.

292

Dergâh-ı Mu'allâm kapucibaşlarından olub rikâb-ı hümayûnumda hâlâ cebecibaşı vekîli olarak Mîr Hamdullah dâme mecdühûya hüküm ki;

Anadolu'nun sağ ve sol ve orta kollarına vâki' kazâlarda sâkin Dergâh-ı Mu'allâm cebecileri ocağının atîk ve cedîd serdengeçdi ağaları ve atîk ve cedîd alemdârân ve sâhibü'l-esâmî neferâtın bir ferdi gerüye kalmayup cümlesi işbu sene-yi mübâreke mart dühulünde Ordu-yı Hümayûn'umda mevcûd bulunmak üzere vaktiyle yerlü yerinden tahrîk ve irsâlleri emrine i'tinâ ve dikkat olunmak üzere zikr olunan kollarda vâki' kazâların hükkâm vesâ'ire hitâben bu def'a Ordu-yı Hümayûn'um tarafından evâmir-i şerîfim ısdâr ve tesyâr olunmağla sen ki kapucibaşı mûmâ-ileyhsin emr-i şerîfim mûcebince bu def'a matlûb olan ağvat ve alemdârân ve neferâtın mâhâllerinden ihrâc ve Ordu-yı Hümayûn'uma sevk ve tesyâra ihtimâm eylemek üzere cebehâne-i âmirem ocağının der-i âliyyemde mevcûd kâr-güzârî zâbitânından birisini intihâb ve me'mûr kılınması muktezâ-yı hâlden olmakdan nâşî inzımâm-ı emr ve ma'rîfetinle der-i âliyyemde mevcûd kâr-güzâr ve ihrâc-ı neferâta sâhibü'l-iktidâr zâbitânından birini intihâb ve hizmet-i mezkûra me'mûr ve ta'yîn eylemek için sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ cebecibaşı Tosun Mehmed zîde mecdühûya takdîr-i istid'a itmekle vech-i meşrûh üzere âmel ve hareket eylemek fermânım olmağın î'lâmen ve ifhâmen ve tenbîhâten ve te'kîden işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda vusûl-ü emr-i şerîfimde derhâl ol-câniyde mevcûd olan zâbitândan zimmet-i dîn ve kâr-azmûde birini intihâb ve hizmet-i mezkûreye tahsîs ve ta'yîn ve savb-ı me'mûresine irsâle ikdâm ve dikkat ve iğmâz ve tesâmühden ve te'hîr ve tevâkkufdan ittika ve mücânebet eylemek bâbında. Fî evâhır-ı Ra. sene [1]206

293

Cebecibaşı vekîli mûmâ-ileyhe;

Devlet-i Âliyye'mle Rusyalu beynlerinde eğerçi sekiz mâh müddet-i mütâreke mün'akid olub Moskovlu if'al ve harekâtına ve teklif-i yardesine nazaran evvel-bahârda sefer-i hümayûnum tahakkuk ideceği aşikâr ve Dergâh-ı Mu'allâm cebecileri ocağından ve atîk ve cedîd kâffe-i eşkinci neferâtı seferber olmaları mülâsebesiyle yüz kadar firâride Ordu-yı Hümayûn'umda isbât-ı vücûd eylemeleri kavâ'id-i kadîme ve nizâm-ı ocakdan ve neferât-ı mezbûrenin ekserîsi der-i âliyyemde olduğu bâhir olmakdan nâşî sen ki kapucibaşı mûmâ-ileyhsin o makûle der-i âliyyeme ve mevcûd bi'l-cümle atîk ve cedîd sâhibü'l-esâmî eşkinci ve bilâ-esâmî harb ve darbe kadir sâ'ir neferâtın birisi gerüye kalmayarak ma'rîfetinle cümlesini ihrâc ve mart duhûlünden evvel Ordu-yı Hümayûn'umda isbât-ı vücûd eylemek üzere

[48]

Ve irsâllerine ihtimâm eylemegi hâvî emr-i münîfim sudûrunu hâlâ cebecibaşı Tosun Mehmed zîde mecdühû bâ-takrir istid'a itmekle vech-i meşrûh üzere âmel ve hareket eylemek fermânım olmağın te'kîden ve ihtimâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi neferât-ı mezkûrenin bâ-yı hâl bir neferi gerüye kalmayarak cümlesinin ihrâc ve Ordu-yı Hümayûn'umda mevcûd bulunmaları emrine ikdâm ve ihtimâm matlûb-u şâhânem olduğu ve bu bâbda arzen ve musamâha olunmak ve o makûle neferâtından birisi himaye tarîkiyle ol tarafda kalmak vakt-i mev'ûd-u mezkûrda Ordu-yı Hümayûn'umda bulunmak lâzım gelir ise âdem-i ikdâm ve ihtimâm-ı âmel ile mes'ûl ve mu'ateb olacağı ma'lûmun oldukda senden me'mûl olan gayret ve hamiyet lâzimesince sâdır olan emr-i şerîfim mücebince der-i âliyyemde ikâmet üzere olan sâhibü'l-esâmî ve bilâ-esâmî harb ü darbe kadir neferât-ı ma'rîfetinle alâ-eyyi-hâl ihrâc ve mart duhûlünden evvel cümlesinden Ordu-yı Hümayûn'umda ocakları ma'iyetlerine isbât-ı vücûd eylemeleri vesâilini istihsâle bezl-i bâ-yı re'y liyâkat ve hilâf-ı tenbîhât-ı şâhânem mütekasî'lâne ve müteakılâ'ne vaz' ve hareketle mazhar-ı itâb ve ikab-ı hüsrevânem olmakdan ittika ve mücânebet eylemek bâbında. Fî evâhır-ı R. sene [1]206

294

Şumnu kadısına ve â'yânı Çavuş-zâde İsmail ve serdârı () zîde kadruhûmâ hüküm ki; Anadolu ve Rumili'nin evvel-bahâra müretteb asâkir-i müslimîn mart ayına dek gelüb erişemeyecekleri ma'lûm olduğu cihetten Balkanın berü yüzü kurb ve civârda kâin kazâlardan asâkir tertîb ve martın ibtidâ' günü kazâlarından hareket eylemek üzere hâzır ve âmâde

bulunmaları ve İbrail ve sâ'ir me'mûr kılınacakları mâhalde isbât-ı vücûd eylemeleri lâzım geldiğinden Nefs-i Şumnu'dan iki yüz ve kurâsından yüz elli min cihetü'l-mecmû' üç yüz elli nefer kefile rabt iderek ve sâfi piyâde ve müsellim olarak tahrîr ve on başlarını ve elli başlarını zabt u rabta muktedirlerinden tahsîs ve cümlesinin üzerlerine idârelerine sâhibü'l-iktidâr bir başbuğ nasb ve ta'yîn ve hemân birkaç gün zarfında hâzır ve âmâde idüb defterini tertîb ve takdime müsara'at ve ba'dehû me'mûriyetlerini hâvî emr-i münîfime vardığı gibi ihrâclarına ihtimâm olunması tenbîhâtı ve vesâyâ-yı sâ'ireyi muhtevî bundan akdemce maksad ve meşrûh emr-i münîfim tasdîr olunub emr-i mezkûrda meşrûh ve mestûr te'kîdata nazaran asker-i tehîye kılındığını nâtık î'lâm ve defterinin vürûd-u lâzımeden iken el-yevm gelmediği zâhir ve bu sûrette tertîb ve tehîye-yi askerde tekâsül ve kusûrunuz bedîhî ve bahîr olub kaldı ki bundan akdem Devlet-i Âliyye Moskovlu ile sekiz ay müddet-i mütâreke akd idüb ve müddet-i mütâreke hitâmına dek tarafeynden harb ve kıt'âl olunmamak üzere tarafından alınub virilen mütâreke senesinde muharrer ve mestûr ve el-hâletü hâzihî Devlet-i Âliyye'm murahhasları mevâdd-ı musâlahayı müzâkere itmekte iken Moskovlu Kalas ve Siret taraflarına cem'-i asâkir ve tesyîr-i mühimmât ve edevât-ı harbiyeye mübâşeret ve tekâlif-i mâ-lâ-yutâka mübâderet ve teklif-i yâdesinde ısrar-ı efkâr-ı bâtilasıyla mütâreke iktizâsına bakmayub hemân bu esnâda cenk ve harbe ibtidâr ve memâlik-i şâhâneme hücum ictisâr ideceği etvâr bir girdârlarından müstebân ve bu sûrette martın ibtidâ' gününe bakılmayub tez elden asâkir-i matlûbenin hâzır ve âmâde durması iktizâ-yı vakt ü hâlden olmakdan nâşî siz ki Mevlânâ ve â'yân ve serdâr-ı mûmâ-ileyhimsiz mukaddemce sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince kazânızdan matlûb asâkir ihrâcları zımnında emrim vardığı ânda çıkmak üzere şimdîden sergerde ve başbuğlarıyla cümlesini hâzır ve müheyyâ birle acilen ve defterini irsâl idüb bundan sonra vusûl-i emr-i münîfime ferdâ komayub me'mûr kılınacakları mâhale tesyârlarına mübâderet eylemeniz fermânım olmağın î'lâmen ve ifhâmen ve te'kîden ve ihtimâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr olunmuşdur imdi bu husûs iğmâz ve ihmâl götürür mevâddan olmayub alâ-eyyi-hâl asâkir-i matlûbenin şimdîden hâzır ve müheyyâ kılınması umûr-u mefrûzadan olduğu ve mukaddemce emr-i şerîfimle etrâfiyla keyfiyyet-i îfâde ve tenbîh ve te'kîd kılınmış iken asâkir-i mezkûrenin ihrâcları zımnında ba'd-ezin emrim vardıkda biz asker tedârik idemedem ve noksânı kaldı diyerek îrâd-ı özr eylemek ve evvel günden ihrâc itmemek misillû harekâta cesâret ider iseniz birisi (...) mukaddemce sâdır olan emr-i şerîfimde zikr ve beyân olunduğu üzere ta'ahhüd olunan nezr-i der-akab tahsîl ve te'dîb ve tertîb-i cezâ cümleliz hakkında icrâ kılınacağı ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer hemân asâkir-i matlûbeyi hâzır ve âmâde ve sergerde ve başbuğlarını tehîyeye dikkat ve âcilen defterini irsâl ve me'mûriyetlerini hâvî bundan sonra emrim vardığı gibi bilâ-tevâkkuf ihrâc ve irsâllerini vesâilini şimdîden istihsâle bi'l-ittifâk ikdâm ve gayret ve iğmâz ve rehâvet

gûne hareketle mâhzar-ı te'dîb ve cezâ olmakdan nefsinizi sıyânet eylemeniz bâbında. Fî evâhır-ı R. sene [1]206

295

Bir sûreti Yeni Pazar kadısına ve â'yânı Osman Haseki ve serdârına;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz ve kurâsından elli nefer piyâde tertîb olduğu beyânıyla ber-vech-i meşrûh.

296

Bir sûreti Silistre kadısına ve â'yânı el-Hâcc İsmail ve serdârına;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz ve Şargolardan(?) ve Eflatar(?) ve Abdü's-selam nâhiyelerinden yüz elli nefer piyâde tertîb olduğu beyânıyla ber-vech-i muharrer.

297

Bir sûreti Pirevadi kadısına ve â'yânı İbrahim ve serdârına;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz ve kurâsından elli ve Şimâhane'den(?) kezâlik elli neferiyçün ber vech-i meşrûh.

Ber-mûceb-i emr-i âlî âmel ve hareket mefhûr olunub bâ-fermân-ı âli şerh virildi.
[Fî] 14 Z. sene [120]6

298

Bir sûreti Eski Cuma kadısına ve â'yânı Âli ve serdârına;
Kazâ-yı mezbûrdan ber-vech-i meşrûh.

[49]

299

Bir sûreti Hacıoğlu Pazarı kadısına ve â'yânı Sarıklı-zâde Mehmed ve serdârına;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz ve kurâsından elli neferiyçün ber-vech-i meşrûh.
Ber-mûceb-i emr-i âlî âmel ve hareket olduğunu nâtık kadının i'lâmı şerh virildi. [Fî] 14 Ca. sene [120]6

300

Bir sûreti Kozluca kadısına ve â'yânı Mehmed ve serdârına;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz neferiyçün ber-vech-i muharrer.
Ber-mûceb-i emr-i âlî âmel ve hareket olduğunu nâtık kadının i'lâmı şerh virildi. [Fî] 14 Ca. sene [120]6

301

Bir sûreti Çardak kadısına ve â'yânı Satioğlu'na ve serdârına;
Kazâ-yı mezbûrdan elli neferiyçün ber-vech-i muharrer.

Ber-mûceb-i emr-i âlî âmel ve harekete olunduğunu nâtık kadının i'lâmı şerh.

Fî 14 Ca. sene [120]6

302

Bir sûreti Dobruca nahiyesi nâibine ve â'yânı Ayaştalı Âli ve serdârına;
Nâhiye-yi mezbûreden yüz elli ve kurâsından elli neferiyçün ber-siyâk-ı muharrer.

Ber-mûceb-i emr-i âlî âmel ve hareket olunduğunu nâtık şerh kılınmıştır.

[Fî] 14 Ca. sene [120]6

303

Bir sûreti Kanara nahiyesi nâibine ve â'yânı Topculu Mehmed ve serdârına;
Nâhiye-yi mezbûreden yüz neferiyçün ber-vech-i meşrûh.

Ber-mûceb-i emr-i âlî âmel ve harekete mefhûr olunduğunu nâtık Taraş nâhiyesi nâibinin i'lâmı şerh virildi. [Fî] 14 Ca. sene [120]6

304

Bir sûreti Osman Pazarı kadısına ve â'yânı Hacı İbrahim ve serdârına;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli nefer piyâde için ber-vech-i muharrer.

305

Bir sûreti Rusçuk kadısına ve â'yânı Haseki Âli ve serdârına;
Kazâ-yı mezbûrdan beş yüz neferiyçün ber-vech-i meşrûh.

306

Bir sûreti Hazergrad kadısına ve â'yânı el-Hâcc Ömer ve serdârına;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli nefer piyâde için ber-vech-i muharrer.

307

Bir sûreti Tırnova kadısına ve â'yânı ve serdârına;
Kazâ-yı mezbûrdan altı yüz nefer piyâde için ber-minvâl-i meşrûh.

308

Bir sûreti Selvi kadısına ve â'yânı ve serdârına;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli neferiyçün ber-vech-i meşrûh.

Ber-mûceb-i emr-i âlî âmel ve hareket olunduğunu nâtik şerh virildi. Fî 14 Ca. sene [120]6

309

Bir sûreti Lofça kadısına ve â'yânı ve serdârına;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli neferiyçün ber-minvâl-i muharrer.

310

Bir sûreti Plevne kadısına ve â'yânı ve serdârı;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli nefer için ber-vech-i meşrûh.

311

Bir sûreti İvrace kadısına ve â'yânı ve serdârına;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz nefer için ber-vech-i meşrûh.

312

Bir sûreti Ziştovi kadısına ve â'yânı ve serdârına;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli nefer için ber-vech-i muharrer.

313

Bir sûreti Niğbolu kadısına ve â'yânı ve serdârına;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli nefer için vech-i meşrûh üzere.

314

Tevki'-i refi'-i [hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki]

Devlet-i Âliyye-i ebedi-yy-ül-istimrârımın asâkir-i kaviyyü'l-iktidârından ma'dûd olan eyâlât ve elviye ve zu'amâ ve erbâb-ı tîmârı öteden berü sefer ve ser-hâddlerde ve me'mûr oldukları mâhallerde ve muhâfaza hizmetlerinde alaybeğileri bayrakları altında ibrâz-ı âsâr-ı gayret ve izhâr-ı niyyât iden mu'teber ve mümtâz cünûd-u gayrü'l-iş'âr ve cüyûş-ı hamiyet girdârından oldukları zâhir ve bed'dâr olmak mülasebesiyle mukaddemlerde âdem-i nezâret ve ihtimâm ve temâdî-i sefer takrîbiyle arîz olan ihtilâl bâ'is izmihlâlleri olan avârizdan ez-zu'amâ-yı lede'l-müdâhale ibtidâ' Devlet-i Âliyye'mde ze'âmet ve tîmâr tertîb olduğu

zamânlarda virilen nizâm ve kanunun esâs-ı küllîsi işbu mevâdd-ı selâseden ibâret olub birisi alaybeğilik erbâb-ı istihkaka merbût ikincisi ze'âmet ve tîmâr tevcîhatı alaybeğilerin arzlarına münhasır ve menût üçüncüsü zu'amâ ve erbâb-ı tîmâr bi'n-nefs sancâğında sâkin ve alaybeğisi bayrağı altında mevcûd bulunmak üzere meşrût kılınub bu esâs-ı selâse üzerlerine teferru' iden şerâit-i sâ'ire-i müteaddîde ve tenbîhât ve te'kîdât-ı şedîdeyi hâvî lede'l-iktizâ icrâ-yı a'zam âsâr-ı Allah-ü-teâlâ birle hey'etim(?) zamân-ı saâdet-i iktidârlarında sudûr-u hutût-u hümâyûn ve evâmir-i âliyye inâyet-makrûn ile te'kîd olunan nizâm ve kanunlara 1191 senesinde emmimü'l-harîm Sultan Abdülhamid Han (...) garkü'l-cenân zamânında müceddeden şerâit-i mergube-i mezkûreye dâimâ ri'âyet ve hilâf-ı vaz' ve hareketten ittika ve mücânebet olunmak vesâyâsı ve tehdîdât-ı sâ'ireyi mânzumun-u hatt-ı hümâyûnlarına dahi şerâit-i mezkûreyi tevsîk ve te'kîd idüb müceb ve muktezâsının icrâsı eyâlat asâkirinin nizâm-ı hâllerine bâdî ve sefer vukû'unda muktedir ve muntazam bulunmalarına bâis bir halde mergubeden olmakla cümle tarafından bu husûsa i'tinâ ve nezâret ve eyâletler halkı dahi bu şerâiti kendülere teammüd ve hîrz-i cân gibi vikayesi husûsuna sarf-ı kudret ve sâye-i Devlet-i Âliyye'mde nâil oldukları nân-para ve ihrâz eyledikleri dirliklerin mukabili zuhûr-u seferde cümlesi alaybeğilerin bayrakları altında bilâ-noksân me'mûr oldukları mâhallerde ve muhârebelerde mevcûd bulunub eda-yı hizmet ve îfâ-yı şükr-ü nîmet eylemeleri ve icâb-ı hürmet ve râtibe-i uhde-i hamîyyet ve diyânetlerinden iken sefere me'mûr olan eyâletlerin ekserî neferâtı vekîli alaybeğileri ta'yîn kılındıkları mâhallerde isbât-ı vücûd

[50]

ve îfâ-yı me'mûriyet ittikleri bu sene-i mübârekede vâki' olan yoklamada zâhire çıkub her bir eyâletin zuhûr iden nâ-mevcûdların bi'l-cümle ze'âmet ve tîmârları hâssaten çalınub yerlerine âhar sınıf-ı asâkir tertîb ile istihdâmı lâzım gelüb ancak bu eyâletler asâkiri devletin kırk elli bin nefer müretteb askeri iken nizâmlarına i'tibâr ve hilâf-ı rızâ'-yı hareket edenler siyâset olunmayarak bu kadar asker hiç makamına girmiş buna eyâletde ber-nizâm-ı kuvva virüb şu askeri evvelki hey'et ve nizâmına koymak lâzımdır bu devletin da'vâ-yı nizâmıyçün bir mâddedir bunda hâtır ve gönül saymak şer'en câiz olmâ'yân merhameti eylemek lâzım değildir bunun eyâletde nizâm ve râbitası kat'î matlûbumdur sâbık-ı misillü ze'âmet ve tîmâr nâ-ehle verilmesine rızâm yokdur şurût-u kadîmeleri metâlîbe ile şu eyâlet askerine gereği gibi bir nizâm virilüb matlûb olduğu anda me'mûr oldukları mâhalde mevcûd bulunmalarıyçün dikkat ve ihtimâm ve böyle nizâm ve şurût-u rabt eylesüz deyü hatt-ı hümâyûn şevket-makrûnum şeref-yâfte-i sudûr olduğuna binâen bu husûsun râbitâ ve nizâmına her eyâlete birer mikdâr muktedir ta'yîn ve yoklama defterini yedlerine î'tâ ve iktizâ idüb vesâyâ ile te'kîd ve tesyîr kılınmalarına menût ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin

hıdemât-ı Devlet-i Âliyyem beynlerinde sadâkat-kâr vel'l-aşikâr ve bu makûle mehâmm-ı Devlet-i Âliyye'mden ber-vefk matlûb-u tesvîye ve temşiyetine sâhibü'l-liyâkat ve iktidâr olduğuna binâen efradının beynlerinden intihâb ve bu husûsa ta'yîn olunmağla me'mûriyetini hâvî hâssaten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve eyâlet-i Sivas'ın yoklama defteri dahi yedine î'tâ olunmuşdur imdi işbu eyâletin nizâmı ve nâ-mevcûd neferâtın ze'âmet ve tîmârları bilâ-dirlik erbâb-ı istihkaka virilerek tesviye-i hâllerini ve Devlet-i Âliyye'min ne vecîhle umûr-u mu'azzamasından olduğu ve eger akçeye tam'an ve hâtır ve gönüle ri'âyete vesâyâ ve tenbîhât-ı şâhânemîn hilâfı ve irâde-i hümâyûnumun mugayiri bir gûne vaz'a cesâretin haber olunmak lâzım gelir ise senin için selâmet ve necât kusûr olmadığını bilüb ânâ göre sâdikâne îfâ-yı me'mûriyet ba'dehû mazhar-ı mükâfat olmağa dâmen der-meyân-ı gayret eylemek matlûb-u şâhânem idüğü ma'lûmun oldukda işbu emr-i şerîfimle yedine î'tâ olunan yoklama defterini istishâb ve doğru Sivas'da taht-ı alaybeğisinin bulunduğu mâhale varub sâ'ir sancâklar alaybeğilerini dahi cem' ile ve hatt-ı hümâyûn inâyet mâkrunumun mazmûn-u münîfî ve tenbîhât ve vesâyâ-yı şâhânemi cümleye î'lân ve işâ'ât ve şurût-u sâbıkâ-i mezkûreleri tecdîd ve vakt-i hâzırda her üç senede bir def'a yoklanacakları şurûtu dahi şurût-u sâbıklarına ilâve olunub her üç senede bir def'a yoklanarak cümle neferât sancâklarında sâkinler midir değil midir tahkik olunacağı ümniyye-i hulûl üzere olan evvel-bahârda dahi Ordu-yı Hümâyûn'umdan me'mûr kılınacakları mâhalde neferât-ı atîka başka ve neferât-ı cedîde başka yoklanıb noksân zuhûr ider ise ve ale'l-husûsat neferât-ı cedîdeden birisi gelmemiş bulunur ise sancâğı alaybeğisinin cezâsı tertîb olunacağını cümle alaybeğilere evvelâ gereği gibi îfâde ve iş'âr idüb her keyfiyyet cümlesinin ma'lûmu oldukdan sonra taht-ı alaybeğisi ve sâ'ir alaybeğiler ve çeribaşılar ve eyâletin sâ'ir zâbitânı hâzır oldukları hâlde yoklama defterini der-meyân ve Sivas sancâğı nâ-mevcûdlarının ze'âmet ve tîmârlarına sancâğında sâkin mülâzemeti sahîh ve yoklamada mevcûd olan mülâzımlara ve mülâzımlardan fazla kalan nâ-mevcûd mâhlûlâtını yine livâ-i mezbûr sekenesinden müstahaklardan bilâ-dirlik darb ü harb erbâbı ve sancâğında sâkin olub alaybeğisi bayrağı altında sefere erişmek şurûtuna ri'âyet ider tâliblerine fîmâ-ba'd sâhib-i evvellerine îfâ kabûl itmemek ve ittikleri ref' olunan nâ-mevcûdlardan bade'z-zamân nân-paraları îfâsı istid'â ider bulunur ise te'dîbleri icrâ olunmak üzere zikr olunan Sivas alaybeğisine ber-mûceb-i şurût başka başka arz ittirdikten sonra yine cümle alaybeğileri istishâb ve eyâlet-i mezbûrede kâin sâ'ir sancâklara başka başka varılıb taht-ı alaybeğisi ve sâ'ir alaybeğiler ma'rîfetleriyle her bir sancâğın nâ-mevcûdları her kim olur ise olsun ze'âmet ve tîmârları ref' ve sancâklar sekenesinden ve ale'd-devâm sancâğında sâkin olub alaybeğileri bayrakları altında sefere irişir bilâ-dirlik mülâzımlara, mülâzımlar yoğsa kezâlik şurût-u mezkûreye ri'âyet ider bilâ-dirlik erbâb-ı istihkakdan tâliblerine iltizâm-ı re'y ve mübâşeretinle tevcîhleri için her

sancâğın alaybeğilerine cümlesin başka başka arz ittirüb tevcîh ve berâtları ısdâr için dermeyân alaybeği arzları dahi sancâklar çeribaşlarına tesviye-i Ordu-yı Hümâyûn'uma serî'an irsâlleriyle eyâlet-i mezkûre askerinin tesviye-i hâl ve tanzîm-i ahvâllerine ve cümle alaybeğiler ve neferâtın tekmîlleri husûsuna ve gönderilen arzlar mücebince ısdâr olunacak berâtın vürûdlarına intizâr olunmayub arz virilen cedîd sancâklar ile yoklamada mevcûd olan sancâkluyu alaybeğileriyle evvel-bahârda yedlerinden tahrîren ve rûz-i hâzırda cümlesi Ordu-yı Hümâyûn'uma vürûd bî-mennihî-te'âlâ geldiklerinde iktizâ iden mâhale me'mûr kılınacaklarını gûş-i hûşlarına bir hoşça ittisâliyle sevk ve tesyîrlerine mezîd-i i'tinâ ve dikkat eylesin şöyle ki hilâf ve emr-i fermân nâ-mevcûdu himâye-i kasdî ve akçaya tam'an o makûlelerin nân-paralarından birisi ism-i tebdîli ve sâ'ir hîle ve hud'a eyleyen nâ-mevcûdlardan birine ve vücûd-u âhar dirlikle mutasarrıf olanlara ve sancâkları sekenesinden olmayanlara arz olunmak misillû harekâta cür'et olduğu tahkik olunmak ve cezâ almak lâzım gelir ise o makûle hîle-i irtikâb iden alaybeğinin kezâlik hakkından gelineceği ve rûz-ı hâzırda atîk ve cedîd cümle neferâtlarıyla Ordu-yı Hümâyûn'uma gelüb irişmezler ise yalnız nân-paraları ref'iyle iktifâ' olunmayub tertîb-i cezâ ile mücâzât kılınacaklarından başka sen dahi kusûr ve irtikâbla âmel ile mazhar-ı ukubet ve cezâ alacağın muhakkaktır ânâ göre mazmûn-u emr-i âlîşanın îfâ ve icrâsına dikkat ve hilâfından ittika ve mücânebet eylemek bâbında. Fî evâsıt-ı R. sene [1]206

[51]

315

Bu hükmün baş tarafı bu defterde yokdur¹²⁷.

Mukaddemâ bî-aynihâ bade't-tahrîr işbu emr-i şerîfimle yedine î'tâ olunan yoklama defterini istishâb ve doğru eyâlet-i Karamanda taht-ı alaybeğiliği i'tibâr olunan Konya sancâğına varub sancağ-ı mezbûr alaybeğisinin ve evliye-yi sâ'ire alaybeğilerinin yoklamada mevcûd olmadığı defterden müstebân ve evvelâ bir taht-ı alaybeğisi nasbından lâ-büdd olduğu bedîhî ve nümâyân olmağla Konya sancâğından yoklamada mevcûdunu defterde mezkûr neferâtdan hidmetkâr sâhibi emek-dâr ve i'mâl-i neferâta kâdir ber-müceb-i şurût alaybeğiliğe istihkakı zâhir kimesne var ise cümle neferât-ı mevcûdenin ittifâk ve intihâbıyla Konya alaybeğiliğinin tevcîhi ve eger defterde mezkûr nân-para sâhibi mevcûd neferâtdan alaybeğiliğe mustahakk kimesne yoğsa livâ-i mezbûr sekenesinden ber-müceb-i şurût ve bâlâda beyân olduğu üzere taht-ı alaybeğiliğine şâyeste birini intihâb ve eyâletlüsüyle seferde ve yoklamada mevcûd olunmayan Konya alaybeğisi sâbıkın üzerinde olan nân-

¹²⁷ Bu cümlelerin deftere sonradan eklendiği yazı karakterinden açıkça anlaşılmaktadır.

paralarını alaybeğiliğe intihâb olunan kimesneye tevcîhîni başka ve alaybeğiliğin mezbûr mûmâ-ileyhe ihâle ve tefvîz ve istihdâm emrinin ısdârıyçün başka tarafından iktizâsı üzre arz eyledikten sonra eyâlet-i mezkûrede alaybeğileri yoklamada nâ-mevcûd olan sâ'ir sancâklara dahi kezâlik neferât-ı mevcûda atıkadan alaybeğiliğe şâyeste kimesneler var ise nasb olunan taht-ı alaybeğisi ma'rîfeti ve neferâtları ittihâdıyla intihâb ve eger neferât-ı atıkadan alaybeğiliğe şâyeste kimesne yoğsa sâ'ir sancâklara dahi nâ-mevcûdların nân-paraları tevcîhîni ve alaybeğilikler ihâle ve tefvîzini hâvî taht-ı alay*beğisi tarafından arzları tasdîr ve tevcîh ve senedleri î'tâsıyçün Ordu-yı Hümâyûn'uma tesyîr olunduktan sonra gerek taht-ı alaybeğisi ve gerek sâ'ir sancâklar alaybeğilerini cümle ve hatt-ı hümâyûn inâyet-i makrûnumun mazmûn-u münîfîni ve tenbîhât ve vesâyâ-yı şâhânemi cümleye î'lân ve işâ'ât ve şurût-u sâbîka-i mezkûreleri tecdîd ve vakt-i hâzırda her üç senede bir def'a yoklamak şurûtu dahi şurût-u sâbîkalarına ilâve olunub bu vechle her üç senede bir def'a yoklanarak cümle neferât sancâklarında sâkinler midir değil midir tahkîk olunacağı ve işbu hulûl üzere olan evvel-bahârda dahi Ordu-yı Hümâyûn'umdan me'mûr kılınacakları mâhalde neferât-ı atîka başka ve neferât-ı cedîde başka yoklanub noksân zuhûr ider ise ve ale'l-husûs neferât-ı cedîdeden birisi gelmemiş bulunur ise sancâğı alaybeğisinin cezâsı tertîb olunacağını cümle alaybeğilere evvelen gereği gibi îfâde ve iş'âr idüb her keyfiyyet cümlesinin ma'lûmu olduktan sonra nasb olunan taht-ı alaybeğisi ve sâ'ir alaybeğiler ve çeribaşılar ve eyâletlünün sâ'ir zâbitânı hâzır oldukları halde yoklama defterini der-meyân ve Konya sancâğı nâ-mevcûdlarının ze'âmet ve tîmârlarını sancâğında sâkin ve mülâzemeti sahîh ve yoklamada mevcûd olan mülâzemetlere ve mülâzemetlerden fazla kalan nâ-mevcûd mâhlulâtını yine livâ-i mezbûr seknesinden müstahakklardan bilâ-dirlik darb ü harb erbâbı ve sancâkda sâkin olub alaybeğisi bayrağı altında sefere irişmek şurûtuna ri'âyet ider tâliblerine fî-mâba'd sâhib-i evvellerine ibkâ' kabûl itmek ve itmekleri ref' olunan nâ-mevcûdlardan bade'z-zamân nân-paraları ibkâ'sını istid'a ider bulunur ise te'dîbleri icrâ olunmak üzere tevcîh olunmalarıyçün zikr olunan Konya alaybeğisine ber-mûceb-i şurût başka başka arz ittirdikten sonra cümle alaybeğileri istishâb ve eyâlet-i mezbûrede kâin sâ'ir sancâklara başka başka varılıb taht-ı alaybeğisi ve sâ'ir alaybeğiler ma'rîfetleriyle her bir sancâğın nâ-mevcûdları her kim olur ise olsun ze'âmet ve tîmârları ref' ve sancâklar seknesinden ve ale'd-devâm sancâğında sâkin olub alaybeğileri bayrakları altında sefere irişir bilâ-dirlik mülâzemetlere ve mülâzemetler yoğsa kezâlik şurût-u mezkûreye ri'âyet ider erbâb-ı istihkakdan tâliblerine iltizâm-ı re'y ve mübâşiretinle tevcîhleriçün her sancâğın alaybeğilerine cümlesini başka başka arz ittirüb tevcîh ve berâtları ısdârıyçün verilen alaybeği arzlarını dahi sancâklar çeribaşlarına teslimen

* alay: mükerrerdir.

Ordu-yı Hümâyûn'uma serî'an irsâlleriyile ve eyâlet-i mezkûre askerinin bu vecîhle tesviye-i hâl ve tanzîm-i ahvâllerine ve cümle alaybeğiler ve neferâtların ikmâlleri husûsuna ve gönderilen arzlar mücebberince ısdâr olunacak berevâtın vürûdlarına intizâr olunmayub müceddeden nasb olunan alaybeğiler ile arzlar virilen cedîd sancâklı ile yoklamada mevcûd olan sancâkluyı evvel-bahârda yerlerinden tahrîren ve rûz-i hâzırda Ordu-yı Hümâyûn'uma vürûd ve bî-mennihî teâlâ geldiklerinde iktizâ iden mâhale me'mûr kılınacakalarını gûş-i hûşlarına bir hoşça ittika-yı bilâ-sevk ve tesyîrlere mezîd-i i'tinâ ve dikkat eylesin şöyle ki hilâf-ı emr ü fermân nâ-mevcûd alaybeğiler ve neferâtı himâye-i kasdî ve akçaya tam'an o makûlelerin nân-paralarından birisi ism-i tebdîli ve sâ'ir hîle ve hud'a eyleye nâ-mevcûdlardan birine alaybeğilik ve nân-para virmek veyâhûd âhar-dîrlik ve nân-para sâhiblerine ve sancâkları sekenesinden olmayanlara ze'âmet ve tîmâr arz olunmak misillü harekâta cesâret olunduğu tahkik olunmak ve cezâ alınmak lâzım gelir ise bu makûle hîle-yi irtikâb idenlerin haklarından gelineceği ve rûz-i hâzırda atîk ve cedîd cümle neferâtlarıyla Ordu-yı Hümâyûn'uma gelüb irişmezler ise yalnız nân-paraları ref'iyle iktîfâ olunmayub tertîb-i cezâlarıyla mücazat kılınacaklarından başka sen dahi kusûr ve irtikâbla âmel ile mazhar-ı ukubet ve cezâ olacağıın muhakkaktır ânâ göre mazmûn-u emr ü âlî-şânın infâz ve icrâsına dikkat ve hilâfından ittika ve mücânebet eylemek bâbında. Fî evâsıt-ı R. sene [1]206

[52]

316

Bir sûreti Silistre eyâletine ta'yîn olunan mübâşire;
Sivas'a yazıldığı vecîhle.

317

Bir sûreti Maraş eyâletine ta'yîn olunan mübâşire;
Fakat Maraş alaybeğisi mevcûd olmakla Sivas ve Konya eyâletlerine yazılan sûretlere iktizâ iden mâhâlleri tatbîk olunarak iktizâsına göre.

318

Bir sûreti Diyarbekir eyâletine ta'yîn olunan mübâşire;
Bunun dahi fakat alaybeğisi mevcûd olmağla ber-vech-i meşrûh.

İşbu emr-i âlî lede'l-irsâl (...) mûmâ-ileyh râzı olduğu (...) mahal-i mezkûr vürûdunun Diyarbekir voyvodası kapucıbaşı Şeyh Feyzullah(?) Ağa ve alaybeği olan Mâhmud Ağa mâhall-i mezkûra irişmek (...) emr mücebince (silik) vücûd ze'âmet ve erbâb-ı tîmârı (silik) şurûtu üzere tâliblerinde (silik) müstahzîrlere virilmek tahrîrâtı

(silik) birle¹²⁸ 11 N. sene 6

319

Bir sûreti Adana eyâletine ta'yîn olunan mübâsire;
Konya eyâletine yazıldığı misillû bî-aynihâ.

320

Bir sûreti Rakka eyâletine ta'yîn olunan mübâsire;
Konya'ya yazıldığı vecîhle bî-aynihâ.

321

Bir sûreti Yergöğü sâkinlerinden sâbika Yergöğü Kal'ası yeniçeri zâbiti ser-turnaî Abdullah zîde mecdühûya hüküm ki;

Hâlâ Tuna kapudânı vezîrim Ahmed Pâşâ iclâlehû ma'iyetinde başbuğluk hizmetiyle ocakdan bir turnacıbaşı me'mûr kılınması husûsunu müşârun-ileyh tahrîrâtıyla iltimâs itmekle başbuğluk hizmetine me'mûr kılınacak turnacıbaşı sevâhil-i Nehr-i Tuna ahâlîsinden vakt-i sefâyin ve Nehr-i Tuna'ya âşinâ olması lâzımeden olduğuna binâen sen ki turnacıbaşı mûmâ-ileyhsin Yergöğü sekenesinden Nehr-i Tuna'ya ve vukûfun olmak mülâsebesiyle ma'iyet-i müşârun-ileyhîn çete başbuğu olarak me'mûriyetin zımnında emr-i şerîfim sudûrunu bî-l-fi'l Dergâh-ı Mu'allâm yeniçerileri ağası olan es-Seyyid Ahmed Ağa dâme ulüvvühû î'lâm etmekle î'lâmı mücebince âmel olunmak fermânım olmağın ve sûretini hâvî işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyet-i me'mûriyetin ma'lûmun oldukda ma'iyet-i müşârun-ileyhde çete başbuğluğu hizmetinde kıyâm ve emr ve re'yi üzere harekete sa'y-ı mâ-lâ-kelem ve hilâf-ı emr ve rızâ hâlât vukû'undan ittika-i tam eylemek bâbında. Fî evâil-i Ca. sene [1]206

322

Dergâh-ı Mu'allâm cebecileri ocağı ortalarından altıncı bölüğün Çorbacısı İsmail ve zâbitân vesâ'ire ve neferâtı zîde kadruhûmâ hüküm ki;

Bu hilâlde Eflak cânibi seraskeri vezîrim Hasan Pâşâ iclâlehû ma'iyetinde mühimmât hıfzına Dergâh-ı Mu'allâm cebecileri ocağından bir orta ta'yîni vezîrim geldiğine binâen siz ki orta-i mezkûrun zâbitân ve neferâtı mûmâ-ileyhimsiz ortanız bi'l-cümle neferâtı ile ma'iyet-i müşârun-ileyhe me'mûriyetiniz husûsuna irâde-i âliyyem ta'alluk itmekle işbu

¹²⁸ Metnin geri kal'an kısmı siliktir.

emr-i şerîfim ısdâr olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda ma'iyet-i müşârun-ileyhe varub emr ve re'yi ve ka'ide-i ocak üzere hıdemât-ı Devlet-i Âliyye'mde kıyâm ve mühimmât-ı cebehâneyi hıfz ve hırâsetine sa'y-ı mâ-lâ-kefâm ve sen ki çorbacısı mûmâ-ileyhsin mühimmât-ı cebehânenin hıfz ve hırâseti neferât-ı mezkûrenin ağa ve kâtibi uhdene ihâlâ ve tefvîz kılınmak hasebiyle sen dahi neferâtın zabt ü rabtına dikkat ve müşârun-ileyhin emr ve re'yine muhâlif hareketden ve emr-i me'mûrinde tekâsülden ittika ve mücânebet eylesün deyü hâlâ cebecibaşı olan Tosun Mehmed zîde mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere âmel olunmak bâbında. Fî evâil-i Ca. sene [1]206

323

Bir sûreti Dergâh-ı Mu'allâm cebecileri ortalarından otuz dokuz bölüğün çorbacısı Osman ve sâ'ir zâbitân ve sâ'ir neferât zîde kadruhûmâ;

Bu hilâlde Maçın ve Karasu ve Babadağı ve Tulca ve İshakçı ve ol havâlîde Seraskeri vezîrim el-Hâcc Abdi Pâşâ iclâlehû ma'iyetine bir orta ta'yîni vezîrim gelmediğine binâen me'mûriyetleriçün bâ-mektûb ocak yazılmışdır.

324

Karacık Kazâsından meştâ askeri olarak tertîb ve Âli Ağa dimekle ârif kimesne başbuğuluğuyla bâ-fermân-ı âlî tahrîr ve tesyîr olunan yüz nefer olduğu başbuğ-u mezkûrun yedinde olan î'lâmda takdim ve meştâ-yı hümâyûnuma vürûdlarına lede't-ta'dâd yalnız altmış altı nefer mecûd ve dört yüz dört nefer nâ-mevcûd olmağla başbuğ-u merkûmdan su'âl olundukda on neferi kazâ-yı mezbûra tâbi' Çakırcı Karyesinden olub ahâlî-i karyeden Davud Beşe ve İbrahim Beşe idiğü ve şehir veya karyesinde on neferin dahi kefilleri Pehlivan Ömer ve ihtiyâr Yusuf Beşe ve İlce karyesinden dahi dokuz neferin kefilleri Yusuf Beşe ve Karaalioğlu Hasan ve Çomak Osman ve ahâlî-i karyesinden beş neferin kefilleri dahi Çöpçü Mehmed oldukları tahrîr ve bi'l-mu'âyene Edirne kasabâsı hudûdlarına firâr ve karyelerine âvdet eylediklerin başbuğ-u merkûm ihbâr itmekle firâri olanlarının cümlesi ahâlî-i karyenin ve bâ-husûs kefillerinin ma'lûm ve merbûtları olmakdan nâşî bir ferdi noksân olunmayarak vekîlleri ma'rîfetleriyle zâhire ihrâc ve içlerinden bir nefer kimesne başbuğ irâde-i ocakdan me'mûr mübâşire terfîk [ve] meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma irsâl eylemeleriçün Karacık kadısı ve â'yânımsız vârid söz sâhibleri vesâ'ire hitâben Dergâh-ı Mu'allâm yeniçeri ağası Seyyid Ahmed Ağa mektûbuyla bir kıt'alu yazılmışdır. Fî evâil-i Ca. sene [1]206

[53]

325

Turnacıbaşı el-Hâcc Mehmed zîde mecdühûya hüküm ki;

Bu hilâlde Bekdaş cânibi seraskeri vezîrim Hasan Pâşâ iclâlehûnün ma'iyetinde ocakdan yarar ve kâr-güzâr zâbit ile birkaç aded yeniçeri ortaları mevcûd bulunmaları iktizâyı vakt-i hâlden olmağla Ordu-yı Hümâyûn'umda mevcûd Dergâh-ı Mu'allâm yeniçerileri ortalarından dokuzuncu ve seksen ikinci cemâ'âtlerin ortaları Bekdaş cânibine me'mûr kılınmalarıyla sen ki mûmâ-ileyhsin dokuzuncu cemâ'âtlerin ortası hizmetinde olarak Bekdaş cânibi başbuğluğu uhde-i hamiyetine ihâl olunmağla zikr olunan ortaları ma'iyetine celb ve hemân hareket ve müsâra'aten varub ma'iyet-i müşârun-ileyhde mevcûd ve asâkirin zabt ü rabt ve devâm-ı şâ'yânları emrine bezl ve sa'y-ı miknet eylemek fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i münîfim mücebince âmel ve hareket ve zikr olunan ortaları ma'iyetine istishâb ve hemân varub Bekdaş cânibinde mevcûd ve asâkirin devâm ve karârları emrine mezîd-i dikkat ve müşârun-ileyhin emr ve re'yi üzere hareket ve ber-vech-i merâm hıdemât-ı mebrûre istihsâline mübâderet eylesin ve Bekdaş cânibine me'mûr ortahâ ve zâbitân ve beydakhâ başbuğular ve bi'l-cümle neferât cümlesini üzerlerine başbuğ ve zâbit bilüb sözünden taşra ve re'yinden hâric vaz' ve hareketde bulunmayub î'tâat ve inkıyâd üzere olurlar ve sen dahi ve cümle umûrunu ahkâm-ı şer'i şerîf ve kanun-u kadîm ve emr-i münîfime nâtik eylemekde sermû ihrâk eylemeyüb beher-hâl asâkirin devâm ve istikrârları husûsuna kemâl-i gayret ve hilâf-ı rızâ-yı hareketden tehâşî eylesiz deyü bî-l-fi'l Dergâh-ı Mu'allâm yeniçerileri ağası olan es-Seyyid Ahmed Ağa dâme ulüvvühû tarafından mühürlü mektûb verilmekle vech-i meşrûh üzere âmel olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı Ca. sene 1206

326

Bir sûreti Ser turnaî Mehmed Ağa'ya;

Dergâh-ı Âli yeniçerileri ortalarından ikinci cemâ'âtin ortası mükemmelen ma'iyetine istishâb ile hâlâ İshakçı ve sâ'ir ol havâlî seraskeri vezîr Hacı Abdi Pâşâ iclâlehû ma'iyetine varub emr ve re'yine mutâbık eylesiyçün me'mûriyetini hâvî bâ-mektûb ocak ber-vech-i muharrer.

327

Filibe kadısına ve yeniçeri zâbiti Ser turnaî Ömer zîde mecdühûya ve â'yân ve ihtiyâran zîde kadruhûmâ hüküm ki;

Filibe kazâsından bâ-fermân-ı âlî terkîb ve başbuğlar ma'iyetleriyle tesyîr ve meş tâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma vürûd iden neferâtın mevcûd ve nâ-mevcûdları tahrîr ve

başbuğlarından sū'âl olunduğuna bağbuğ-u merkûmundan Mustafâ Ağa ve Selim Ağa ve İbrahim Ağa bayraklarından altmış yedi neferi nâ-mevcûd esnâ-yı râhdan firâr-ı i'dâd eyledikleri ve neferât-ı merkûmun kefillü ve sicillâtda mukayyed oldukların başbuğ-u merkûmun takrîr etmeleriyle firâr-ı merkûmun bâ-yı vech-i kân mâhâlât ve kurâlarından taharrî ve kefilleri bulunur verilüb tekrar üzerine bir sergerde nasb ve ocakdan me'mûr-u mübâşire terfîk ve meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma irsâle ikdâm ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın iş bu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur imdi firâr-ı merkûmun henüz Ordu-yı Hümâyûn'uma gelmediğinden firâr eyledikleri kazâ-i sâ'ire asâkirine sırâyet ve perîşân-ı asâkire bâdî bir hâlet olub cümlesi hâric-i ihrâc ve Ordu-yı Hümâyûn'uma irsâl olunmaları matlûb-u dâverânem idiğü ma'lûmunuz oldukda bir ferdi noksân olmayarak tekrar sergerde nasb ve ocakdan me'mûr mübâşir-i mûmâ-ileyhe terfîkân meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma irsâle mezîd-i dikkat ve hilâfından hâzer eylesün deyü bi'l-fi'l Dergâh-ı Mu'allâm yeniçerileri ağası olan es-Seyyid Ahmed Ağa dâme ulüvvühû tarafından virilen mühürlü mektûb mücebince âmel ve hareket olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı Ca. sene 1206

328

Tırnova'da mûkim Ordu-yı Hümâyûn'um Çorbacısı vezîr Âli Pâşâ'ya hüküm ki;

Bu hilâlde Eflak cânibine kâr-dâni ve umûr-u esnâ bir vezîrin muhâfız ta'yîni lâzımeden idüğü zâhir ve hüveydâ ve sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin evsâf-ı mezkûre ile mevsûf olduğuna binâen memleketi Eflâk'ın muhâfazasına me'mûriyetin husûsuna irâde-i âliyyem ta'alluk ve takviye-i yazı-yı iktidârın zımnında bundan akdem bâ-evâmîr-i âliyyem Rusçuk kazâsından matlûb beşyüz ve Tırnova kazâsından müretteb altı yüz nefer piyâde askerinin dahi ma'iyetine me'mûriyetlerini hâvî kazâ-yı mezbûrun kadılarına ve â'yân vesâ'ire hitâben başka başka evâmîr-i âliyyem ısdârıyla tenbîh ve te'kîd olduğuna ibtinâ' zikr olunan kazâlardan müretteb ve matlûb mâru'z-zikrin yüz neferi tarafından müvekkid buyurulduklar tahrîr ve irsâliyle serî'an ma'iyetine celb ve mükemmel ve muntazam kapun halkıyla âcilen hareket ve ol tarafda olan vezîrim Hasan Pâşâ iclâlehû ve Eflak voyvodası Mihâl voyvoda hizmet-i alâka bi'l-hayyiz ile muhâbere ve ittifâk ve ittihâd ve merâsim-i hezm ve ihtiyâta ri'âyet iderek Eflak'a mürûr ve ma'iyetine me'mûr asker-i merkûmu gereği gibi zabt ü rabta dikkat ve re'âyâ-yı fukarâsına zerre kadar zûlm ve ta'addî vukû'a tecvîzden mücânebet iderek muhâfazaya kıyâm ve mâhale varub ikâmet ve memleket-i mezbûrenin gereği gibi muhâfaza ve muhâsesesi husûsuna ihtimâm ve dikkat eylemek fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî mâhsus işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur imdi senin bir kâdem akdem me'mûr ma'iyetinde olan piyâde-i merkûmu istishâb ve müşâr ve voyvoda mûmâ-ileyhim ile bi'l-muhâbere Eflak'a mürûr ve vusûlün ve hıdemât-i muhâfazada kıyâm

ve mes'ûlün matlûb-u şâhânem idüğü ve tarafından ve me'mûr ma'iyyetinde olanlar ve tevâbi' ve ocağın câniblerinden Eflak re'âyâsına ve sâ'ir ferd ve âhare zerre kadar ta'addî ve cevr ve ezâ ve perîşâniyetlerini mûceb hâlât vukû'una ictirâ'olunduğuna ber-vechle rızâ-yı âliyyem olmadığı ve tarafından zikr olunan kazâlara buyurulduklar vârid olduğu gibi bilâ-te'hîr asker-i merkûmeyi ma'iyyetine irsâle dikkat eylemeleriyçün mûmâ-ileyhim başka başka evâmîr-i şerîfem ısdâr olunduğu ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer müekkid ve müşeddid

[54]

buyurulduklar irsâliyle serî'an ve tamâmen asâkir-i merkûmeyi ma'iyyetine celb ve mükemmel ve muntazam kapun halkıyla hareket ve müşâr ve voyvoda-i mûmâ-ileyh ile bi'l-muhâbere karşı Eflak'a mürûr ile asâkirin bir hoşça zabt ü rabtlarıyla dikkat ve bilâ-münhal merâsim-i hazm ve ihtiyâta ri'âyet iderek memleket-i mezkûrede muhâfazası muktezî mâhale varub kıyâm ve bir ân duhül ve gafletten ittika-i tâmm iderek muhâfaza-i memleket husûsuna ihtimâm ve sa'y-ı mâ-lâ kelâm ile senden me'mûl muntazîr-ı şâhânem olan harekât-ı âkılâne ve etvâr rızâ-cûyâneyi ibrâza dâmen der-meyân-ı gayret ve vusûlüyle ve levâzıme-i edevâta olan ahvâl ve âsârı pey-der-pey meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma tahrîre müsâra'at ve hilâf-ı vaz' ve hareket ve te'hîr ve tekâsülden ve Moskovlu cânibinden Devlet-i Âliyye'm hudûduna bir gûne tecâvüz ve muhtî olunmaksızın ol tarafa bir gûne tecâvüz ve ta'addî vukû'una irâe-i ruhsatdan ittika ve mücânebet eylemek bâbında. Fî evâhır-ı R. sene [1]206

Ber-mantûk-ı emr-i âlî kefiller ahzıyla hâzır ve âmâde olunan ol mikdâr piyâde neferâtıyla tamâmen ve kâmilen başbuğları mâhzarıyla hâlâ vezîr-i müşârun-ileyh ma'iyyetine ta'yîn olunduğunu mübeyyin Tırnova nâibinin vârid olan î'lâm-ı mefhûmu fermân-ı âlî şerh [virildi]. [Fî] 20 Ca. sene [120]6

329

Tırnova kadısına ve â'yânı () ve serdârı () zîde kadruhûmâ hüküm ki;

Anadolu ve Rumili'den evvel-bahâra müretteb asâkir vürûd idinceye dek kurb ve civâr olan kazâlardan asker tertîb martın ibtidâ' günü kazâlarından hareket eylemek üzere hâzır ve âmâde olub me'mûr kılınacakları mâhallerde isbât-ı vücûd eylemek üzere Tırnova kazâsından altı yüz nefer kefile rabt ve sâfî piyâde ve müsellim olarak onbaşı ve elli başılarını zabt ü rabtlarına muktedîrlerden tahsîs ve cümlesi üzerine sâhibü'l-iktidâr bir başbuğ ta'yîn ve hâzır ve âmâde idüb me'mûriyetlerini hâvî emrim vardığı gibi ihrâc ve irsâl olunmasını hâvî mukaddemâ başka ve ba'dehû makûlünden harekât-ı batılasına nazarân müddet-i mütâreke hitâmına bakmayub Memâlik-i İslâmîye'ye hücum-u ibtidâr ideceği zâhir idiğü beyânıyla asâkir-i matlûbenin ihrâcları zımında emrim vardığı anda hakîk üzere sergerde ve

başbuğlarıyla cümlesini müheyâyâ birle sudûr idecek emr-i şerîfim vusûlüne ferdâyâ koymayub me'mûr kılınacakları mâhale tesyârlarına mübâderet olunmak üzere çend-rûz mukaddemce dahi tekîdi hâvî başka evâmir-i âliyyem sâdır olub ancak bu hilâlde memleket-i Eflak'a vüzerâ-yı a'zâmdan birini ta'yîn ve ma'iyetine asker tahsîsiyle tesyîri lâzîme-i vakt ü hâlden olmakdan nâşî hâlâ Ordu-yı Hümâyûn'um cebecisi vezîrim Seyyid Âli Pâşâ iclâlehû memleket-i mezkûre muhâfazasına ta'yîn ve siz ki Mevlânâ ve â'yân ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz kazânızdan müretteb ve matlûb altı yüz neferin müşârun-ileyh ma'iyetine me'mûriyetlerini husûsuna irâde-i âliyyem ta'alluk etmekle müşârun-ileyh tarafından buyuruldu neferât-ı merkûme metâlîbi olduğu anda dakika te'hîr ve tevâkkuf olunmayub hemân sergerde ve başbuğları ve elli başları ve on başlarıyla bir neferi noksân olmayarak ihrâc ve müşârun-ileyh ma'iyetine terfîk ile irsâllerine dâmen der-meyân-ı gayret eylemeniz fermânım olmağın mâhsusan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi neferât-ı merkûmenin mukaddem ve muahhar sâdır olan evâmir-i âliyyem mâzamini üzere müşârun-ileyh tarafından buyuruldu vârid olduğu ânda bir lâhzâ tevâkkuf eylemeyüb hemân ma'iyetine iltihâkları matlûb-u şâhânem idiğü ve mukaddemce vâki' olan tenbîhât-ı şâhâneme menâfi ideni bahâne ile dakika tevâkkuf olduğu haber alınmak lâzım gelür ise evâmir-i âliyyemde mezkûr nezd-i tahsîl olacağından başka hakkınızda cezâ tertîbi muhakkak ve mukarrer idiğü yakinen ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer mukaddem ve muahhar sâdır olan evâmir-i âliyyemle kazânızdan müretteb ve matlûb ve hâzır ve müheyâyâ olunmaları tenbîh olunan altı yüz neferi sâfi piyâde ve müsellim olarak ve on başı ve elli başları ve muktedir başbuğlarıyla bilâ-noksân müşârun-ileyhîn buyuruldusu mücebince derhâl ihrâc ve ma'iyetine iltihâkları husûsuna ikdâm ile îfâ-yı me'mûriyete dâmen der-meyân-ı gayret avnî kusûr ve rehâvetle gayret-i şâhânem ve zuhûrundan mücânebet ve neferât-ı matlûbeyi yurtluk ol havâlîde müşârun-ileyh ma'iyetine terfîkân ihrâc ve teseyyüb eylediğinizi şâmil-i tahrîrâta irsâl ittirmekle selâmet-i hissenizi tahsîle müsâra'at eylemeniz bâbında. Fî evâhır-ı R. sene [1]206

330

Bir sûreti Rusçuk kadısına ve â'yânı () ve serdârı () zîde kadruhûmâyâ;

Rusçuk kazâsından müretteb beş yüz neferin müşârun-ileyh ma'iyetine me'mûriyetleriyçün ber-vech-i meşrûh.

331

Zikr-i âtî asâkir başbuğları zîde kadruhûmâ hüküm ki;

Avlonya sancâğı mutasarrıfı İbrahim dâme ikbâlühû ma'rîfetiyle bundan akdem bâ-emr-i âlî bin nefer asker tahrîr ve kaviyyü'l-iktidâr başbuğlar ile hâlâ Belgrad muhâfızı vezîrim Ebûbekir Pâşâ iclâlehû ma'iyetine irsâle me'mûr olduğu mârru'z-zikr asâkir muktezâ-yı me'mûriyeti üzere mîr-i mîrân mûmâ-ileyh tamâmen tahrîr ve siz ki başbuğlar mûmâ-ileyhimsiz sizin ma'iyetiniz ile ihrâc ve Niş'e doğru azîmet olduğunuz vâsıl-ı sâmi'-i şâhânem olmakdan mevcûd ma'iyetiniz olan neferât-ı merkûme ile meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma vusûle müsâra'at eylemeniz husûsuna irâde-i âliyyem ta'alluk itmekle tahrîr-i me'mûriyetinizi hâvî mâhsusan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi Niş'den ilerüye geçmişleriniz dahi livâda olan me'mûriyetiniz meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma sarf ve tahvîl olduğu ve mustashibiniz olan neferâtdan birinin firârına ruhsat vermeyerek cümlesini serî'an bu tarafa îsâle ikdâm eylemeniz matlûb idiğü ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer mustashibiniz olan neferât-ı merkûme ile olduğunuz gün kalkub doğru meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma vusûle müsâra'at ve neferâtınız bir ferdin firârına ruhsat ve yollarda ayak sürümek ve fukarâya cevri ve ta'addî olunmak misillü hâlât vukû'una tecvizden ittika ve mübâadet eylemeniz bâbında. Fî evâil-i Ca. sene [1]206

[55]

332

Silistre eyâletinde vâki' evliye alaybeğileri zîde kadruhûmâ hüküm ki;

Bu hilâlde Silistre vâlîsi ve Tuna kapudânı vezîrim Ahmed Pâşâ ma'iyetine mute'ddiye asâkir ta'yîn ve tesyîri lâzımeden ve eyâlât asâkir-i Devlet-i Âliyye'mde mutîa ve münkad-ı asâkir-i mu'tenâ bahasından olub me'mûr oldukları hıdemât-ı âliyyemde sadıkâne-i kıyâm eyledikleri umûr-u ma'lûmeden olmakdan nâşî siz ki evliye-yi merkûm alaybeğilerisiz bi'l-cümle neferâtınız ile müşârun-ileyh ma'iyetine me'mûriyetiniz husûsuna irâde-i âliyyem ta'alluk itmekle vusûl-ü emr-i şerîfimde yoklamada mevcûd mecmû' eşkinci zu'âma ve erbâb-ı tîmâr neferâtınızı derhâl bayraklarınız tahtına celb ve serî'an olduğunuz mâhalden hareket ve âcilen müşârun-ileyh ma'iyetine varub sizi münhall ve ne hidmete ta'yîn ve istihdâm ider ise emr ve re'yiyle hareket iderek hıdemât-ı lâzımelerde sadıkâne-i kıyâm ve mübâderet eylemeniz fermânım olmağın me'mûriyetinizi hâvî hâssaten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyet-i me'mûriyetiniz ma'lûmunuz oldukda vusûl-ü emr-i şerîfimle yoklamada mevcûd mecmû' eşkinci zu'âma ve erbâb-ı tîmâr neferâtınızı derhâl bayraklarınız tahtına celb ve hey'et-i mecmû'anız ile olduğunuz mâhalden serî'an hareket ve acilen müşârun-ileyh ma'iyetine varub münhall ve ne hidmete ta'yîn ve istihdâm

ider ise emr ve re'yine mutâbık birle hıdemât-ı lâzımede sadıkâne-i kıyâm ve mübâderet ve neferâtınızdan bir ferdin gerü kalmasını dava-yı te'hîri müceb hâlât vukû'uyla mazhar-ı gazâb-ı şâhânem olmakdan ta'yîn-i tehâşî ve mücânebet ve ma'îyyetine vusûlünüzü müşârun-ileyh tarafından meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma tahrîr ittirmeye müsâra'at eylemeniz bâbında. Fî evâsıt-ı Ca. sene [1]206

333

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan Şabân dâme ikbâlühûye hüküm ki;

Hala Belgrad muhâfızı vezîrim Ebûbekir Pâşâ iclalehûnun bu def'a meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma vârid olan tahrîrâtında Böğürdelen Kal'ası ber-muktezâ-yı ahd ve mîsâk Nemçe Devleti tarafından Devlet-i Âliyye'me redd ve teslîm olduğunu ve muhâfazası lâzımeden idiğü beyânıyla sen ki mîr-i mîrân mûmâ-ileyhsin sen akrân ve emsâlinin beyninde bilâd ü güzâr ve sadâkat ve hamîyyetle şehir-i şî'âr olduğundan muhâfaza-i merkûm ta'yîn olduğun derc ve iş'âr olunmuş senin evsâf-ı mezkûre ile ilsâkdan ma'lûm-u hidîvânem olduğuna binâen kal'a-yı merkûme muhâfazasına me'mûriyetin husûna irâde-i âliyyem ta'alluk itmekle ol bâbda me'mûriyetini hâvî işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi müşârun-ileyhîn tahrîrâtı üzere kal'a-yı merkûme muhâfızlığı uhdene ihâle ve tefvîz kılındığı ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer muktezâ-yı me'mûriyetin ve lâzıme-i gayret vürûdun üzere muhâfaza-i merkûm kıyâm ve mübâderet ve leyl ü nehâr kal'a-yı merkûm vusûlü ve inhâsını muhâfaza ve muhâreseye ikdâm olunmak ve istîlâdan ve hasâret güşîde olan ahâlî-i fukarâsının telîf kalub ve istimâleleri ve vücûh-u mezâlim ve ta'addîyatdan himâyet ve sıyânetleriyle i'mâr-ı memleketini ve muhâfaza-i kal'aya sarf-ı kudret ve tarafından ve tevâbi'in câniblerinden fukarâya îsâl-i cevri ve hasârdan ve hilâf-ı emri ve rızâ-yı harekâtdan ittika ve mücânebet eylemek bâbında. Fî evâil-i Ca. sene [120]6

334

Bir sûreti mîr-i mîrân-ı kirâmdan Alaca Hisâr sancâğı kurâsında Şehsuvar Abdi dâme ikbâlühûye;

Niş muhâfazasına me'mûriyetiyçün Rumili tarafında serseri geşt-i güzâr iden erâmîleler tâifesinin meşrûre ve mazarratlarının men' ve def'i husûsuna ve bundan akdem Belgrad Kal'asından matrûd olan yamâkların Niş havâlîsiyle sedden ve alenen Belgrad'a mürûr dâ'iyesinde oldukları men' ve def' ve kal'ayı merkûm ve ahâlîsini muhâfazaya ikdâm ve ihtimâm derc olunarak iktizâsına göre.

335

Babâ-yı Âtık kadısına ve â'yân ve sâ'ir zâbitân ve iş erlerine hüküm ki;

Meştâ için muhâfaza-i hudûd ve inhâ zımında rikâb ve Ordu-yı Hümâyûn'um taraflarında sâdır olan evâmîr-i âliyyem nâtık olduğu üzere kazâ-yı mezbûrdan matlûb neferât Sarı oğlu Mehmed başbuğluğuyla lede'l-vürûd ve ta'dâd olundukda on sekiz neferi noksân olub esnâ-yı râhdan firâr eylediklerini başbuğ-u merkûm ihbâr idüb ve firâr-ı merkûmunun esâmîler ve sâkin oldukları mâhâlleri ve kefillerinin dahi isimleri tasrîhle defter olunub defter-i mezkûr işbu emr-i şerîfime mevzûen tesyîr olunmağla siz ki Mevlânâ ve â'yân ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz mârru'z-zikr on sekiz nefer firârinin yerlerine küfelâsından her nefer ahzıyla ve üzerlerine zabtlarına muktedir başbuğ ta'yîn ile meştâ-yı hümâyûnuma irsâle ziyâde ihtimâm ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın hâssaten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi ol mikdâr firârinin yerlerine küfelâsına ahz-ı nefer âharınla serî'an irsâle ikdâm eylemeniz matlûb* idiğü ve âhar te'hîr ve tekâsüle sebep olanlar haklarında müceb-i nedâmet ve pişman olacağı ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer defter-i mezkûr nâtık olduğu üzere mârru'z-zikr on sekiz nefer firârinin yerlerine kefillerine ahz-ı nefer bulunur veya serî'an tekâmîl ve üzerlerine muktedir başbuğ ta'yîni ile bâ-yı hâl âcilen meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma sevk ve irsâle müsâra'at ve âhar ve te'hîr ve rehâvet ile mazhar-ı gazâb-ı şâhânem olmakdan be-gayet tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâil-i Ca. sene [1]206

Sofya kazâsından meştâyâ müretteb beş yüz neferin iki yüz elli neferini irsâl ve takviye iki yüz elli neferi bâhar askeriyle göndermeleri ve dağlı eşkiyâsının def'aaten ihtimâm etmeleri şartıyla yazılan emrin kaydı mühimme defterinde. Evâsıt-ı Ca. sene [120]6

[56]

336

Hâlâ Rumili vâlisi ve İbrail cânibi seraskeri vezîrim Mehmed Pâşâ'ya ve İbrail muhâfızı vezîrim Mâhmud Pâşâ'ya hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Rusyalu beynlerinde mütâreke mün'akid olmuş ise dahi emr-i musâlaha üzerine sûret-i kesb ideceği nâ-ma'lûm eğer musâlaha mukarrer olmayub mükâlemelerin feshi iktizâ ider ise Rusyalu müddet-i mütâreke hitâmına tevâkkuf itmeyüb hemân Memâlik-i İslamîye'ye hücum ideceği emr-i meczûm olmakdan nâşî hazm ve ihtiyât merâsimine ri'âyete hezâr-ı ikdâm ve tekellüfâtla meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma tevârüd

* Matlûb: mükerrerdir.

iden meştâ mürettebatı asâkir kat'a tevâkkuf ittirilmeyüb pey-der-pey İbrail'e sevk ve tesyâr ve serhadd-i İbrail'in takviyesi şu esnâda tevcîhle ehemmi-i iştigâl olduğu vâreste-i kayd-ı eşkâl ve bu husûsa cümleden ziyâde ol tarafda serasker ve muhâfız bulunanlar dahi sudûr-ı efkâr ve leyl ü nehâr eylemeleri vazife-i hâllerinden iken İbrail muhâfızı Mâhmud Pâşâ'nın bâ'zı adamları gerek mevcûd asâkirden ve gerek bir tarafdan tesyâr olunanlardan akçe alub pey-der-pey berren ve nehren âvdet ve firârlarına irâe-i ruhsat olunduğu ve hatta tarîk-i âharden olmaz ise Mâhmud Pâşâ köprüsü hâzırımızdır andan geçeriz kelâmları beyne'l-asâkir mütevâtir idiği ol tarafdan tevârüd idenlerin ihtiyârlarıyla tahkîk-gerde-i şâhânem olub böyle serhadd-i mansûre muhâfazasına me'mûr asâkirin yuvadan ta denizde teferruk virib niyetlerini ve kal'a-ı pâdişâhânemîn asâkirden tehî kalması tecvîz olmadığına bunda istigrâb olunmağla sen ki serasker müşârun-ileyhsin ba'de-zîn İbrail'e me'mûr ve mevcûd ve bir tarafdan varan ve tâvaif-i askeriye zabt ü rabt ve idâre-i umûrları senden matlûb ve ol tarafdan asâkir firârı istimâ' olunur ise âharden su'âl olunmayub sen mes'ûl olmağın ve umûru seraskeriye âharın müdâhalesi iktizâ itmedikce derkâr ve tekayyüd iderek çend-rûz mukaddemce diğerk sâdır olan emr-i münîfim muktezâsınca âmel ve hareket ve bu husûs tâvaif-i askeriye rü'esâ ve zâbitâna dahi îfâde itmekle ve geçidbaşlarına ve mazine-i server ve firâr-ı asker olan mâhallere senin tarafından adamlar ve mu'temed zâbitler ta'yîn ve leyl ü nehârlar ve müeyyidleri muhâfazaya dikkat ve kezâlik Eflak taraflarına ve her kimesne salıverilmesi emrine ikdâm ve berren ve nehren ferd-i vahidin teferruk ve firâr idememeleri hâletini istihsâl ile levâzım-kâr kâr-gâhî ve dirâyete sarf-ı kudret ol havâlîde seraskerliği senin muhavvel uhde-i istîhâl kılınmış mevâddan olmağla gerek İbrail Kal'ası ve gerek hudûd ve livâsının muhâfazası husûsuna sarf-ı bâ-rey-i liyâkat eylemek fermânım olmağın tekîd-i aliyü'l-ekîd işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi bu hilâlde İbrail Kal'asının askerden tehî kalmasına sebep olanlar ne makûle vehâmete giriftâr olacakları ve bu esnâda İbrail'e ne gûne takviyet virilmek lâzım ve lâ-büdd idiği bir kere mülâhaza olunması ve böyle vâkîtte teferruka asâkire bâdî olanlar ve âvdetlerine irâe ve ruhsat idenler ne vecîhle mu'âkab ve mu'âteb olacaklarını gereği gibi mülâhaza ve tefekkür birle bu asâkirin cümlesinin zabt ü rabtı ve bir mâhale teferruk ve firâr idememeleri husûsları hasren ve kasren senden matlûb-u şâhânem idiği ve eğer bundan sonra bir nefer firârî haber alınmak lâzım gelir ise filân ve falanın adamları salıvermiş yahûd şöyle kusûr olunmuş böyle olmuş özürleri ber vechle sem'î ve iz'aya girmeyüb sen mes'ûl ve mu'âteb olacağın ve İbrail Kal'asının dâhil ve hâric cem'-i levâzım muhâfazasının uhde-i hamîyyet ve devâmına ihâle olunmuş mevâddan idiği ma'lûmun oldukça gerek seraskerliği tekîd ve gerek firârî askere nezârete ve kimesnenin salıverilmesine ihtimâm ve dikkat eylemeği şâmil mukaddemce sâdır olan evâmîr-i âliyyemîn müceb ve muktezâsıyla âmel ve hareket eylesin ve sen ki muhâfız-ı

müşârun-ileyhsin İbrail havâlîsinde kâffe-i umûr hârice ve dâhiliyesi serasker müşârun-ileyhe ihâle ve tefvîz kılınmağla ba'de-zîn teferruk-u asâkire bâdî hareketden ve serhadd-i mansûremîn asâkirden hâlî kalmasını tecvizden ittika ve mücânebet eylemek bâbında. Fî evâil-i Ca. sene [1]206

337

Yenice-i Karasu kadısına ve â'yân vesâ'ire zâbitân ve iş erlerine hüküm ki;

Meştâ için hudûd ve inhâ zımnında rikâb ve Ordu-yı Hümâyûn'um taraflarından sudûr iden evâmir-i âliyyemle Yenice-i Karasu kazâsından müretteb ve matlûb iki yüz elli nefer asâkirden bu def'a altmış bir cemâ'âtin Âli zîde kadruhû sergerde küllîyle yalnız doksan dört neferi meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma lede'l-vürûd sergerde-i merkûm istintâk olundukda İskeçe'de mûkim Dergâh-ı Mu'allâm kapucibaşlarından Topuzu-zâde Mustafâ dâme mecdühû Dağlı eşkiyâsı üzerine me'mûr olduğundan neferât-ı matlûbenin mâ-âdâsını istishâb ve ba'dehû varmadan gönderecekdir deyü sergerde-i merkûm îfâde ve beyân itmekle siz ki Mevlânâ ve â'yân ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz neferât-ı matlûbeden geriye kalan yüz elli altı neferi âlâ-eyyî-hâl işbu emrim vusûlünde dakika tevâkkuf ve te'hîr eylemeyüb mukaddem ve muahhar sâdır olan evâmir-i âliyyem müceblerince hemân ihrâc ve muktedir sergerdeleriyle irsâle mezîd-i ihtimâm ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın tekîdi hâvî mâhsusan işbu emri şerîfim isdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi geriye kalan ol mikdâr neferât serî'an bu tarafa tesyîrleri matlûb-u şâhânem idiğü ve ba'de-zîn tevâkkuf ve te'hîr gûne hareket her kimden sünûh ider ise beher-hâl vahâmet ve nedâmet müşâhede ideceği yakinen ma'lûmunuz oldukda işbu emrim vusûlü sâ'at-ı seheriyye kalan yüz elli altı neferi bâ-yı hâl mukaddem ve muahhar sâdır olan evâmir-i âliyyem müceblerince muktedir sergerde ile hemân ihrâc ve bir kâdem akdem meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'um irsâl ile îfâ-yı muktezâ-yı me'mûriyete ziyâde ihtimâm ve dikkat-i avk ve te'hîr ile mazhar-ı gazâb-ı şâhânem olmakdan be-gayet hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâhır-ı Ca. sene [1]206

[57]

338

İbrail Kal'ası muhâfazasında olan Dergâh-ı Mu'allâm cebecileri zâbiti Hüseyin ve bu husûsa ocakdan mübâşir ta'yîn olunan () ve mukaddemâ Hotin muhâfazasında olub el-yevm Silistre ve Rusçuk ve Yergöğü ve Niğbolu câniblerinde müsafereten sâkin olan Dergâh-ı Mu'allâm cebecileri ağavât ve alemdarân ve neferât-ı sâ'iresi zîde kadruhûmâ hüküm ki;

Siz ki Hotin Kal'asından mâhrec ağavât ve zâbitân ve neferâtsiz Hotin Kal'ası bundan akdem bir a'dâya giriftâr oldukda İbrail Kal'asında ikâmet ve emri muhâfazada kıyâm-ı

mübâderet eylemeniz için emr-i şerîfim sâdır olmuş iken el-yevm İbrail Kal'asına gitmeyüb zikr olunan kazâlarda beyhûde geşt ü güzâr üzere olduğunuz tahkîk olunmağla me'mûr olduğunuz İbrail Kal'asına varub emr-i muhâfazada kıyâm eylemeniz fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi vusûl-ü emr-i münîfimde bulunduğunuz mâhalden hareket ve İbrail'e azîmet ve emr-i muhâfazada kıyâm-ı mübâderet ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin ağavât ve neferât-ı mezkûreyi oldukları mâhalden tahrîk ve me'mûr oldukları İbrail'e sevk ve tesyîre dikkat ve sen ki İbrail'de cebecibaşı vekîli mûmâ-ileyhsin ağavât ve zâbitân ve neferât-ı merkûmun vusûllerinde hıdemâtta istihdâm ve el-yevm kal'a-yı merkûmede ne mikdâr neferât mevcûd ise isim ve resimleriyle müfredât defterini mübâşir-i mûmâ-ileyhe hâliya irsâle dikkat ve hilâf-ı emr-i âlî hareketden mücânebet eyleyesiz deyü hâlâ cebecibaşı olan Tosun Mehmed zîde mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı Ca. sene [1]206

339

Hâlâ Rumili vâlisi ve İbrail cânibi seraskeri vezîrim Mehmed Pâşâ'ya hüküm ki;

Moskovlunun harekât-ı faside ve Kalas ve Siret taraflarına asâkir cem'-i ve top ve mühimmât vaz'ı ile tedârükât-ı harbiye irâe eylemene nazaran İbrail Kal'asına müceddeden asâkir-i küllîye teba'asıyla takviyesi ehemmi-umûr-u dînîyeden olduğuna binâen meştâ mürettebatı asâkirden Ordu-yı Hümâyûn'uma tevârüd iden piyâde-gân kat'a eğlendirilmeyüb azıcuk geldikleri gibi pey-der-pey İbrail'e sevk ve tesyîr olunmaya işbu asâkir ol taraflara lede'l*-vürûd zabt ü rabtlarına ve tesvîye-yi umûrlarına sen ki serasker-i müşârun-ileyhsin cümleden ziyâdesin nezâret ve muhâfaza-i kal'aya kâfi asâkirin sebât ve kıyâmlarını müceb hâlâtın istihsâline dikkat sana ve sâ'irlere dahi vâcibe-i zimmet iken bu husûsa kemâ-yen-bâgi i'tinâ olduğundan ve a'dâdan asâkir aralık aralık firâr ve müteferrik ve perîşân oldukları tahkik-gerde-i şâhânem olub ma'âzallâhü te'âlâ bu keyfiyyet kal'a-i padişâhânem muhâfazasında kusûr ve gaflet olunmasını müstelzim olacağı zâhir ve âşikâr ve beher-hâl mevcûd bulunan ve bir taraftan ta'yîn ve tesyîr olunan efrad-ı askeriyenin gereği gibi zabt ü rabtlarıyla sebât üzere kıyâm eylemeleri vesâilini istihsâl-i lâzımeden olduğuna binâen o makûle firâr dâ'iyesinde olan asâkirin zabt ü rabtları ve firârdan men'leri husûsunu zâbitleri ve rû'esa ve sergerdeleri ma'rîfetleriyle taht-ı râbitâyâ idhâl ve iskele ve geçid mâhâllerine dahi mu'temed zâbitân ve neferâtla muhâfazalarına ve iktizâ ider ise Eflak tarafına dahi i'âde-i firârî zımnında tarafından zabîta ve adamlar tesyîr ve hâlâ Eflak cânibi seraskerliği uhdesine ihâle kılınan vezîrim Hasan Pâşâ iclâlehü ve Eflak voyvodası ile bi'l-muhâbere ol tarafa firâr

* lede'l: mükerrerdir.

edenlerin i'âdelerine ba'de-zîn İbrail cânibine me'mûrlardan ferd-i âhariyenin berren ve bahren teferruk ve firâra mecâl bulamamaları vesâili istihsâle ziyâde ikdâm ve gayret ve kal'a-yı padişâhânemîn metin ve tahkîm ve muhâfaza tesyîrlerine lâzime-i hamiyet ve muktezâ-yı me'mûriyetin üzere ihtimâm ve dikkat eylemek fermânım olmağın te'kîden ve ihtimâmen hâsseten işbu emri şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi sen ol havâlîden serasker müstakili olman mülâsebesiyle ba'de-zîn gerek müretteb ma'iyetin olanlardan ve gerek kal'a muhâfazasına me'mûr kılınanlardan birinin firârına ruhsat verildiği haber alınmak lâzım gelür ise sen mes'ûl ve mu'âteb olacağıın bî-iştibâh idüğü ve bundan böyle bir ân gaflet câiz olmayub herhalde teyakkuz ve tahaffuz rüsûmuna ri'âyet birle erâzim ve askeri ve hamiyet gösterin kemâ-yen-bâği adat ve icrâsıyla ol tarafların ve bâ-husûs İbrail kal'asının asâkir-i a'dâdan vikayesi husûslarına müretteb i'tinâ ve dikkat ve asker-i me'mûrenin sebât üzere kıyâm ve devâmlarını müceb hâlâta ziyâde ihtimâm eylemek matlûb-u şâhânem idiği ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer iskele ve sâhil ve geçid mâhâllerini min küllî-vücûh muhâfaza ve sedd ve bende ve lede'l-hâce Eflak seraskeri müşâr ve voyvoda-i mûmâ-ileyhûmâ ile bi'l-muhâbere adamlar ve zâbitân tesyîriyle i'âde-i firâriye ve berren ve nehren ferd-i vahidin İbrail'den firâra mecâl bulamamaları vesâilini istihsâle lâzime-i rüşd ve rü'esa ve hamiyetin üzere sarf-ı bâ-re'y-i liyâkat ve senden me'mûl ve muntazır olan harekât gayûrâne ve hıdemât-mizaneyi icrâya dikkat ve hilâfî hareketten ittika ve mücânebet eylemek bâbında. Fî evâil-i Ca. sene [1]206

[58]

340

Zikr-i âtî eyâlet askerinin tanzîmine diğér emr-i âlî ile mübâşir ta'yîn olunan () zîde mecdühûya ve eyâlet-i merkûmede vâki' evliye alaybeğileri zîde kadruhûmâ hüküm ki;

Eyâlet askeri Devlet-i Âliyye'min mânevîye asâkiri olub sefer takrîbiyle nizâm-ı sâbıklarına hildârî ve beher-hâl asâkir-i merkûmun hey'et-i aslîyelerine ircâ' ile tanzîmi hâlleriyle i'tinâ olunmak zimmet-i himmet-i şâhânem vâcib ve mütehattim olduğuna mebnî şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn şevket-makrûnum mücebince bu def'a nizâmı hâvî mufassal ve meşrûh sudûr iden emr-i şerîfimle mübâşir-i mûmâ-ileyh ta'yîn ve Silistre eyâletinin yoklama defteri dahi bedelîye îtâ ve tesyîr kılınmış olub kaldı ki Devlet-i Âliyye'mle Moskovlu beynerinde bin iki yüz beş senesi zi'l-hiccesinin on birinci gününden sekiz ay mütâreke akd olunub müddet-i mütâreke hitâmına dek tarafından darb ve katl olunmak üzere tarafından alınub virilen mütâreke senesinde muharrer ve mestûr ve el-hâletü hâzihî Devlet-i Âliyye'm murahhasları mevâdd-ı musâlahayı müzâkere itmekde iken Moskovlu Kalas ve Siret taraflarına cem'-i asâkir ve tesyîr-i mühimmât-ı harbiyeye

mübâderet üzere olduğundan mütâreke-i inkızâsına bakmayub virilen senedâta mugayir tâbi'yeten Memâlik-i İslâmîye'ye hücum ve îsâl-i hasâra ictisâr ideceği harekât-ı bâtılalarından istidlâl ve beher-hâl düşman Moskov ile muhârebe tahakkuk eyleyeceği zâhir ve âşikâr ve kâffe-i cünûd-u mansûremîn ve bâ-husûs Devlet-i Âliyye'min başbuğlu asâkir mûtenasından eyâlet asâkirinin cümleden evvel gelüb irişmeleri lâzime-i vakt ve hâlden olmağla siz ki evliye-yi mezkûre alaybeğileri mûmâ-ileyhimsiz bâ-hatt-ı hümâyûn diğér sâdır olub mübâşir-i mûmâ-ileyh yedine virilen emr-i şerîfimde tafsîl ve beyân olunduğu üzere atîk ve cedîd neferâtınızı bayraklarınız tahtına celb ve cem' ve serî'an hareket ve nevrûz-i fîrûz ibtidâ'sında bâ-yı hâl Ordu-yı Hümâyûn'umda isbât-ı vücûd eylemeniz fermânım olmağın me'mûriyetinizi şâmil hâsseten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi diğér sâdır olan emr-i şerîfimin me'âl ve mazmûnu üzere mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rîfetiyle serî'an umûrunuzu tanzîm ve neferâtınızı tekml idüb atîk ve cedîd neferâtınızı bayraklarınız altına cem' ve birisinin gerüye kalmasını tecvîz eylemeyerek âlâ-eyyî-hâl vakt ve zamânıyla olduğunuz mâhalden hareket ve nevrûz-i fîrûzda Ordu-yı Hümâyûn'umda isbât-ı vücûd eylemeniz matlûb-u kat'ı-i şâhânem idiğü ve ânâ tenbîhât-ı şâhânem münâfi-i bâ-hâzire kalmak ve neferâtınızı noxsân getürmek ihtimâliniz olur ise icrâ-yı a'zamım orduda tabyalarıçün birinizin özr ü hâber kabûlde olmayub hakkınızda cezâ tertîbi muhakkak ve musammem olduğü ve o makûle ceng-ciyân neferâtının dahi yalnız nân-parası ref'iyile iktîfâ olunmayub ânların dahi icrâ-yı mücazatlarında dakika fevt olmayacağı ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer diğér sudûr iden emr-i şerîf-i mezkûr derûnunda münderic ve mestûr şurût-u müstehata üzere mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rîfetiyle hâlinizi hemân tanzîm ve neferâtınızı tevsîye ve tekml ve atîk ve cedîd neferâtı bayraklarınız altına celb ve cem' birle vaktiyle olduğunuz mâhalden hareket ve âlâ-eyyî-hâl nevrûz-i fîrûz ibtidâ'sında Ordu-yı Hümâyûn'uma vusûlünde ve ilhâka mübâderet ve hilâf-ı emr-i âlî ve tenbîhât-ı şâhânem vaz' ve hareketden ve izn-i kefil ve iğmâz ve rehâvetle mazhar-ı gazâb-ı şâhânem olmakdan begayet ittika ve mücânebet ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin sen dahi gerek diğér ısdâr ve yedine î'tâ olunan emr-i âlînin ve gerek bu emr-i şerîfimin mazamîn-i münîfesi infâz ve icrâya sarf-ı kudret iderek eyâlet-i merkûmenin alaybeğileriyle mecmû' neferâtı yerlerinden tahrîk ve nevrûz-i fîrûzda Ordu-yı Hümâyûn'umda isbât-ı vücûd eylemelerini vesâilini istihsâle ve îfâ-yı me'mûriyete bezl-i bâ-re'y-i liyâkat zinhâr ve zinhâr mütekasılâne vaz' ve hareketden sadâkat ve istikâmete münâfi-i etvâra cür'et ile mazhar-ı müvahaze ve te'dîb olmakdan nefsinizi sıyânet eylemek bâbında. Fî evâhır-ı R. sene [1]206

341

Bir sûreti zikr-i âtî eyâletin yoklamasına diğerk emr-i âlî mübâşir ta'yîn olunan () ve eyâlet-i merkûmede vâki' evliye alaybeğilerine;

Diyarbakir eyâletinin dahi nevrûz-i fîrûzda atîk ve cedîd neferâtlarıyla Ordu-yı Hümâyûn'uma gelmeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

342

Bir sûreti Maraş eyâletine; bî-aynihâ.

343

Bir sûreti Karaman eyâletine; bî-aynihâ.

344

Bir sûreti Sivas eyâletine; bî-aynihâ.

345

Bir sûreti Rakka eyâletine; bî-aynihâ.

346

Bir sûreti Adana eyâletlîsü İbrail'e me'mûr iken yoklandıktan sonra me'zûn vilâyetlerine azîmet eyledikleri dahi derc olunarak mübâşir ve alaybeğilere; bî-aynihâ.

347

Hâlâ Rumili vâlîsi ve İbrail cânibi seraskeri vezîrim Mehmed Pâşâ'ya hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Rusyalu beynlerinde iki yüz beş senesi zi'l-hiccesinin on birinci gününden sekiz ay hitâmına değin akd-ı mütâreke birle tesvîye-i umûr ve musâlaha olunmak üzere karâr virilüb ve el-hâletü hâzihî tarafeynler murahhasları mekâlîmeye ibtidâr üzere iken Rusyalu cânibinden esâs senedâta münderic mevâdda mugayir havsala-yı tahammüle nâ-geçide tekâlîf-i yârdeye ibtidâr ve merâm ve maksûdunu icrâ maksadıyla askerini fevc fevc ve top ve cebehânesini kezâlik Kalas ve Siret câniblerine tesyîr ve ta'yîn birle âmâde cezâ ve pişgâr olmasını irâ'eye ibtidâr ve emr-i musâlaha nizâm bulmayub fesh-i mekâlîme iktizâ ider ise müddet-i mütârekenin hitâmına tevâkkuf itmeyüb hemân Memâlik-i İslâmîye'ye îsâl-i hasâra ihbâr ideceği harekât-ı zâhirelerinden az evvel ve bu sûretde bir ân gaflete câiz olmayub sinin-i sâbıkadan ziyâde tedârikât-ı küllîye a'dâdına teşebbüs-ü lâzime-i zimmet [ve] hamiyet-i İslâmîye'den olduğuna binâen Anadolu ve Rumili'de kâin umûmen tavâif-i

askeriye ve cünûd-u İslâmîye'den vaktiyle yerlerinden hareket ve nevrûz-i fîrûz günü Ordu-yı zafer-i cedîde mevcûd vesâyâ zafer-vâye-i evvel-i Resûl-i kibriyada tahaşşüd ve isbât-ı vücûd eylemeleriyçün taraf taraf evâmir-i âliyyem neşr ve tesyâr olunub ve asker-i zafer me'ser-bihâ mürettebatı olduğundan beher-hâl vaktinden evvel gelüb erişemeyecekleri bedîdâr ve Moskovlu hitâm-ı müddet-i mütârekeden evvel izhâr-ı husûmet eylediği hâlet-i muhâfaza-i hudûd-u vilâyeti ve def'-i şürûr-u a'dâd zımnında mukabelelerine vâki' asker ile muhâfızın ve seraskerân tertîb ve ta'yîni ve cümle serhaddât ve hudûd-u İslâmîye'nin şimdîden tâkviye ve teşdîdi muktezâsı olduğuna binâen Hacıoğlu Pazarı'ndan meşâ-nişîn olan vezîrim el-Hacc Abdi Pâşâ Maçın ve İshakçı ve Karasu havâlîleri seraskerliği ağvatıyla me'mûriyetini tebeyyün ve dâire ve kapısı halkıyla tevfir ve teksir ve âmâde ve müheyây olunması ve bundan böyle hareketi bâbında sudûr idecek emr-i âlîşanıma intizâr eylemesi tevcîh ve tekîd ve hâlâ Sivas vâlîsi olub Eflak'da mûkim olan vezîrim Hasan Pâşâ iclâlehû dahi Eflak cânibi seraskeri nasb ve ta'yîn ve kezâlik kapısı halkı ve levâhikini tekîd ve levâzimat-ı seferiyyesini tehîye ve tertîb ile hâzır ve âmâde durub muhâfaza-i memlekete kıyâm eylemek ve meşâ mürettebatını teşdîd ile pey-der-pey ma'iyet-i müşârun-ileyhe tesyir olunan asâkirden mâ'âda tarafeyni meşâ-nişîn olan vezîrim Çarhacı Âli Pâşâ iclâlehû mükemmel kapısı halkı ve şimdîden müretteb ma'iyeti olan bin yüz nefer güzîde ve cengâver piyâdeli istishâba ve doğru Eflak'a geçüb serasker-i müşârun-ileyh ve Eflak voyvodası ile muhâbere ve ittifâk iderek memleket-i Eflâk'ın muhâfazasına kıyâm eylemek üzere me'mûr ve ta'yîn ve sâ'ir bunlar emsâli vüzerâ-yı a'zam ve mîr-i mîrân kirâmdan iktizâ iden mâhallere me'mûr kılınacakları beyânıyla hâzır ve müheyây olunmaları husûsları evâmir-i âliyyemle tevcîh ve tekîd ve tahsîs sinin-i sâbıkada Rumili'de kâin sancâk mutasarrıfları mîr-i mîrân ve sâ'irleri dahi bihâr mürettebatı olarak me'mûr kılındıkları zâhir ve bedîdâr ve sen ki vezîr-i sûtûde pezîrim müşârun-ileyhsin sen el-hâletü hâzihî

[59]

İbrail cânibinin serasker-i müstâkili ve vüzerâ-yı a'zamin a'zaü'l-rüşdü olman mülâsebesiyle mukâbele-i düşmana vafî ve Rumili vâlîleri bulunanların vazife-i hâl ve şânı üzere giz-i mevâdd ve asâkir ve tefvîr-i edevât ve levâzım ile kıyâm ve işâ'âta hey'et ve sûtûde-i İslam ve evvel bâ-evvel ve ol havâli hudûdlarının ve İbrail serhadd-i mansûrinin tâkviye ve teşdîdine ihtimâm-ı tâmm zımnında Manastır tarafından olan kapun halkı her ne mikdâr ise cümlesini iki bin nefere iblâğ ve vakt ü zamânıyla ihrâc ve tarafına tesyâr eylemesini tarafından Manastır kaimakamına tahrîr ve ifhâm ile ol mikdâr kapun halkını isticlâb ve kezâlik me'mûr ma'iyetin olan Rumili eyâletinin zu'amâ ve erbâb-ı tîmârından âvdet idenleri dahi âcilen alaybeğileri bayrakları altına celb idüb sevâd-ı ma'iyetine gereği gibi

nizâm ve seraskerliğe müteferri cem'-i ısdâr ve husûsat ve lâzıme-i tesvîye ve itmâm ve hâzır ve müheyyâ olunmağa ced-i tâmm ve her halde Hazret-i Hayrullah-ı harbiye ve tevekkel-i tâmm râbitâ-i ihsân olunarak düşman-ı dînî karalanmasına bakmayub hîn-i zuhûr ve hücûmlarında hemân mukabele ve müdâfaalarına bezl-i iktidâr ve senden melhûz ve muntazır-ı şâhânem olan âsâr-ı dilirî ve recüliyyeti ibrâz ve say-ü mâ-lâ-keâm eylemek fermânım olmağın seraskerliği te'bîd ve me'mûriyetini tekîd zımnında mâhsusan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi meş tâ-yı mürettebata asâkirden gelenler pey-der-pey İbrail'e sevk ve tesyîr olunmakda idiğü bundan böyle dahi gerek kal'a muhafazasına vafî ve gerek ma'iyetin için mikdâr-ı kafî asâkir ve levâzımın tertîb ve tesyîrine ibtidâr olacağı ve ba'de-zîn sen dahi terk-i hu'ab ve râhat birle cem'-i edevât ve levâzımını tehîyye ve ihzâr ve kapun halkı iki bin nefer olub noksân olmamak vechle techîz ve tesyîr eylemesi kaimakamına tahrîr birle isticlâb ve eyâletlünün dahi bir neferi gerü kalmamak cümlesi alaybeğiler bayrakları altına serî'an dâire-i cemiyetine ilhâk eylemeleri istidât-ı istihsâl ve'l-hâsıl İbrail ordusundan gereği gibi rabt ve nezâreti istikmâl ile ibrâz-ı âsâr-ı gayret ve celâdet ve kesr olunmak (...) a'dâyı müceb etvâr-ı gayûrâneye teşebbüs birle ve hâzır ve müheyyâ olunmağa ve lede'l-hâce seraskerân-ı müşârun-ileyhûma ve sâ'ir muhafızın etvârı ile muhâbere ve birbiriniz ile muazadat iderek kahr ve temdir-i düşman husûslarına dikkat eylemek matlûb-u şâhânem idiğü ma'lûmun ve bu def'a mugayir-i sened-i mütâreke ve esâs Moskovlu tarafından harekât-ı hasım-âne vukû'a gelür ise inşâllah ü teâlâ mazhar-ı mücazat ve karîn-i kahr ve hizlân olacağı cenâb-ı münîfîm ve kahhardan me'mûl ve müntedî olduğı müeyyide oldukda ber-vech-i meşrûh âmel ve hareket ve hemân hâzır ve müheyyâ olunub etrâf ve civâne ihâle-i inzâr-ı basîret ve lâzıme-i kâr-âgâhi dirâyete bezl-i makderet ve mikdâr-ı zerre kusûr ve gafletden mübâ'adet ve lâzımı'l-inhâ olan ahvâl ve âsârı pey-der-pey meş tâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma tahrîr ve inhâya mübâderet eylemek bâbında. Fî evâil-i Ca. sene [1]206

348

Hâlâ Sivas vâlîsi ve Eflak'da kıyâm üzere olub bu def'a Eflak seraskerliği müceddeden kendüye ihâle ve tefvîz kılınan vezîr Hasan Pâşâ'ya hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Rusyalı beynerinde ikiyüz beş senesi zi'l-hiccesinin on birinci gününden sekiz ay hitâmına değîn mütâreke-i mün'akid ve müddet-i mezkûrede musâlaha mevâddı tanzîm olunmak üzere karâr ve ihâle ibtidâr tarafeyn murahhasları ve mekâlimeye ibtidâr üzere olunub ancak Moskovlu esâs senedine mugayyir havsala-yı tahammüle nâgeçide tekâlif-i yârdeye ibtidâr merâm-ı maksûdunu icrâ ittiremediği hâlde hitâm-ı müddet-i mütârekeye tevâkkuf itmeyüb memâlik-i mâhrusama hücûm ve îsâl-i hasâratda bâtılasıyla

asâkirini fevc fevc Siret ve Kalas taraflarına gönderüb pey-der-pey top ve cebehâne dahi ta'yîn ve tesîriyle hemân fesh-i mekâlîme olunduğu cenk ve harbe ictisâr ideceği harekât-ı bâtılasından istidlâl olunub evvel olunub bu sûrette memleket-i Eflak'a vüzerâ-yı a'zamdan umûr-u dîn vakâr idenlerden biri seraskerlik ünvanıyla me'mûr ve ma'iyetine mikdâr-ı kemâfî asâkir ve top ve mühimmât tertîb ve tesyîriyle yazu-yı iktidârı tedârikât-ı kuvvaya ile tâkviye ve semân cemiyeti tanzîm ve tesvîye birle irâde-i kuvvet-i kahire-i saltanat-ı seniyyeme ibtidâr vâcib ve mütehattim idiğü bedîdâr ve sen ki vezîr-i sadâkat-semîrîm müşârun-ileyhsin sen vüzerâ-yı-a'zam ve vükelâ-yı-fihâm beynlerinde kâr-güzâr ve hamîyyet-i şî'âr ve bu ânâ dek me'mûr olundukdan hıdemât-ı dîn ve Devlet-i Âliyye'mde gayûrâne-i hâreket ma'lûm ve âşikâr ve bundan böyle dahi senden uğur-dîn ve devlet-i seniyyemde hâlâtına ve hamîyyet-medârına hareket sünûhu me'mûl ve melhûz-u şâhânem olduğuna binâen Eflak cânibi seraskerliği emr-i a'zamımı müceddeden uhde-i ihtimâmına ihâle ve tefvîz ve meştâ mürettebatı olarak bir taraftan ma'iyetine sevk ve tesyîr olunan asâkir-i vafîre tertîbine ve kâffe-i levâzım ve edevât-ı seferiyyenin sevk ve ta'yînlerine taraf-ı Devlet-i Âliyye'mden ibtidâr olunmakda olmağla sen dahi dâire ve kapun halkımı şân-ı seraskeriye şâ'yân olduğü vecîhle hemân tevkir ve teksir ve kâffe-i edevât-ı seferiyyeni tanzîm ve tertîb ve müretteb ma'iyetin olan meştâ askerini gereği gibi zabt u rabt ve bir taraftan tertîb ve tesyîr kılınacak rü'esâ ve zâbitân ve asâkir-i sâ'ire dahi lede'l-vürûd iktizâyı hâle göre te'lîf ve edevât-ı umûrlarına ve sevâd-ı hamîyyetini ve kâffe-i adde ve ibâdı tertîb ve âmâde birle hâzır ve müheyyâ olunub hâlâ Eflak voyvodası Mihâl voyvoda hidmeti avâkıba bi'l-hayr ile bi'l-müzâkere muhâfazası muktezâsı mâhallinde asâkir teba'asıyla Moskovlu mazarratından Eflak memleketini gereği gibi muhâfaza ve muharetebe ve re'âyâ-yı memleketden dahi himâyet ve sıyânetlerine ve'l-hâsıl Eflak memleketinin muhâfazası ne makûle tedâbîre menût ise icrâ iderek âlât-ı umûr-u seraskeri ve îfâ-yı lâzıme-i hamîyyet-i güsteriye sarf-ı bâ-re'y-i liyâkat eylemek fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî mâhsusan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi sana her vecîhle (silik) ve i'tidâl-i şâhânem derkâr ve hakkında hüsn-ü tevcîhat-ı padişâhânem bedîdâr olduğuna binâen Eflak cânibi seraskerliği uhde-i ihtimâmına ihâle ve tefvîz kılındığı ve iktizâ iden kâffe-i takım ve levâzımatın dahi hemân bir taraftan tertîb ve tesyîrine ibrâz olunmakda olduğundan mâ'âda taraflarına meştâ-nişîn olan vezîrim çarhacı

[60]

Seyyid Âli Pâşâ dahi mükemmel ve müretteb kapısı halkından mâ'âda Tırnova ve Rusçuk kazâlarından mukaddemce tertîb ve âmâde olmaları fermânım olan bin yüz nefer güzîde cengâver piyâdeli istishâb ile hareket ve Eflak'a mürûr itmekle voyvoda-i mûmâ-ileyh ile bi'l-

muhâbere rüsûm-u ittihâda ri'âyet iderek müdâfa'a mazarr-ı a'dâya ve muhâfaza-i memlekete i'tinâ ve dikkat eylemek üzere me'mûr ve ta'yîn ve düşman-ı tahazzün mugayir-i sened-i mütâreke ve muhâlif-i esâs bu def'a vukû'a gelen harekâtı mücerrebat-ı müşâhede birle inşâllah Allah-ü hamd karîn-i kahr ü perîşân olacağı cenâb-ı münîfîm ve kahırdan me'mûl ve mutedî idiğü ve sen dahi hemân tedârikât ve levâzımâtını tesvîye ve kapun halkı levâhikiyle teksire ve hâzır ve müheyyâ bulunmağa ikdâm-ı tâmm eylemek matlûb-u şâhânem olduğı ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh âmel ve hareket ve idâre-i mehâmm-ı seraskeriye ve muhâfaza ve tâkviye ve tasdîr-i hudûd-u memlekete sarf-ı bâ-re'y-i liyâkat ve bir mâddede kusûr ve gaflet ve mütekasılâne-i hareketten ittika ve mücânebet ve lâzımü'l-inhâ olan husûsları pey-der-pey meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma tahrîr ve inhâya mübâderet eylemek bâbında. Sene 1206

349

Ruşuk'da meştâ-nişîn olan vezîr Bekir es-Seyyid Mehmed Pâşâ'ya;

Mukaddemâ vüzerâ-yı a'zamdan gayûr ve sadâkat-kâr lede'l-iktizâ me'mûr kılınacakları mâhallerde ibrâz-ı âsâr-ı hamîyyet eylemeleriyçün sevâd-ı cemiyetleri tenkîd ve tevfir dâire ve kapu halkı ile tesvîye ve tanzîm olunmağa menût idiğü beyânıyla hemân dâire ve kapusu halkını gereği gibi tertîb ve tanzîm ve hâzır ve müheyyâ bulunub bundan sonra iktizâ iden mâhale me'mûriyetini hâvî emr-i âlî vürûduna iktizâ eylemesi ve kendüden uğur-i dîn ve Devlet-i Âliyye'de hizmetde ve sadâkatde me'mûl olduğı derciyle iktizâsına göre.

350

Hacıoğlu Pazarı muhâfızı olub bu def'a Maçın ve Karasu ve İshakçı ve havâfileri seraskerliği müceddeden uhde-i ihtimâmına ihâle ve tefvîz kılınan vezîr el-Hâcc Abdi Pâşâ'ya hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Rusyalu beynerinde iki yüz beş senesi zi'l-hiccesinin on birinci gününden sekiz ay hitâmına değîn akd-i mütâreke birle tesvîye-i mevâdd-ı musâlaha olunmak üzere karâr virilüb ve el-hâletü hâzihî tarafeyn murahhasları mekâlimeye ibtidâr üzereler iken Rusyalu cânibinden esâs senedâtda münderic mevâdd ve mugayir-i havsala-yı tahammüle nâ-geçid tekâlif-i yârdeye ibtidâr ve merâm ve maksûdunu icrâ kasdıyla asâkirini fevc fevc Kalas ve Siret taraflarına götürüb irâe-i tedârikata ictisâr ve düşman Moskov sekiz ay mütâreke hitâmına bakmayub fesh-i mekâlime olunduğı gibi izhâr-ı husûmet ve Memâlik-i İslâmîye'ye ihâle eyâdî-i tahazzün ideceğı harekât-ı bâtıllarından istidlâl ve bu sûrette taraf-ı Devlet-i Âliyye'mden dahi tedârikât-ı kuvvaya a'dâdına ve lâzım gelen mâhallere vüzerâ-yı a'zamin kâr-güzâr ve umûru'l-esnâ ve âmel-i asâkire ve cenk ve harbe muktedir olanları ünvan-ı

seraskeri ile hemân intihâb ve me'mûriyetleri ta'yîn ve ma'iyetlerine iktizâ iden top ve cebehâne ve asker ve mühimmâtın tertîbine kıyâm lâzıme-i zimmet-i himmet ve vâcibe-i uhde-i hamiyet olduğu zâhir ve âşikâr ve sen ki vezîr-i hamiyet-semîrîm müşârun-ileyhsin sen akrânın vüzerâ-yı a'zam ve vükelâ-yı niyâmın şecî' ve nâmdar ve birkaç seneden berü me'mûr olduğun mâhallerde kemâl-i sebât ve karâr ile ibrâz-ı âsâr-ı merdî ve dilirî iderek harekâtı gayûrânen sübût-yâfde-i harbiye-i iştihâr ve bundan böyle dahi senden uğur-i dîn ve Devlet-i Âliyye'mde kemâl-i gayret ve metânet birle hizmet ve hamiyet sünûhî nezd-i ferd-i dâverânemde meczûm ve bedîdâr ve el-hâletü hâzihî bir serasker nâmdar ve mikdâr-ı kafî asâkir ve tedârikât-ı kuvva ile iktidâr ve ta'yîni ile takviye ve teşdid-i mertebe ve hüviyet olan Maçın ve İshakçı ve Karasu ve havâlîleri seraskerliğine sen intihâb olunmanla bî-mennihî teâlâ dâire ve kapun halkı ve edevât-ı seferiyyeni derhâl şân-ı seraskeri ve hamiyet-güsteriye şâ'yân olduğu vechle tertîb ve tanzîm ve müretteb ma'iyetin olan top ve mühimmât ve takım seraskeri ve asâkir ve levâzım-ı sâ'ireyi vâsıl oldukça yerlülerlerinde tesvîye ve tertîb eylemek vechle sen hemân hâzır ve müheyyâ bulunub bundan sonra sudûr-u musammem olan emr-i âlîşanım vürûduna intizâr ve ol vakte acilen hareket ve zikr olunan Maçın ve Karasu ve İshakçı'dan ve havâlîlerinden ziyâde muhâfazası muktezî olan mâhale varub ârâm ve ikâmet ve havâlî ve etrâfa işâ'âta hîn-i celâdet ve lâzımü'l-mâhruse olan mâhallere müretteb ma'iyetin olanlardan başbuğlar ve sergerdeler ma'iyetleriyle asâkir ta'yîn ve tesyîriyle takviye ve teşdid ve bâ-husûs İbrail'de muhâfız ta'yîn olan me'sere-i mevûdinin takviye yazu-yı iktidâr ve te'mîn kılınub ve tesvîye-i hâzırlarını müceb olub vesâilin istihsâline sa'y-ı pişmâr ve düşman-ı dînin kesr-i ittifâk-ı tahazzün istikbarını müceb olur tedâbir dilindirîn yoluyla icrâsıyla emr-i a'zam seraskeri ve hâssa-i cism(?) sipâhdârının îfâsına ikdâm eylemek fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî mâhsusan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi Moskovlunun irâe eylediği harekât-ı adâvet-i semânete nazaran ba'de-zîn emniyete câiz olmadığı ve hitâm-ı müddet-i mütârekeye bakmayub hemân fesh-i mekâlîme olduğu gibi mugayir senedât-ı mütâreke hemân izhâr-ı harekât-ı hasmâne birle hâli olduğu mâhalde îsâl-i hasâra ictisâr ve böyle olduğu sûrette hilâf-ı ahd ve beyân harekâtının mücazatını müceb olduğu müşâhede birle mazhar-ı hezimet ve idbâr olacağı cenâb-ı münîfîm ve kahhardan istid'â olunarak ma'iyetle düşman-ı peymân-şiken mukarrer vafî taraf taraf asâkir-i zafer- me'ser ve edevât-ı seferiyye ve tedârikât-ı küllîyenin ikmâliyle müheyyâ ve hâzır olunmak umûr-u mefruza dîn ü devlet bahara dek ve binâen-aleyh mevâdd-ı mezkûre seraskerliğin emr-i a'zamisinin muhavvel-i uhde-i ihtimâmın kılındığı ve hemân dâiren halkını teksir ve levâzım-ı sâ'ire-i seferiyyeni birkaç gün zarfında tesvîye ve tertîb ile hâzır ve âmâde olunman matlûb-u şâhânem olduğu ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh âmel ve hareket ve teksir-i dâire ve tesvîye-i edevât-ı seferiyye birle hâzır ve âmâde

olunmağla ve bundan sonra herkângi sefer-i sudûr vürûd idecek emr-i münîfime intizâr üzere olmağa bezl ve sa'y ve mecâl ve hilâfı vaz ve hareketden ittika ve ictinâb eylemek bâbında. Fî evâil-i Ca. sene [1]206

[61]

351

Kızanlık'a me'mûr vezîr çarhacı Hacı Âli Pâşâ'ya ve Kızanlık kadısına ve â'yân ve zâbitâna hüküm ki;

Bundan akdem Meştâ-yı Hümâyûn muhâfaza-i hudûd-u anhâ zımnında rikâb-ı müstetâb ve Ordu-yı Hümâyûn'um taraflarından sâdır olan evâmir-i âliyyem mantûkı üzere Kızanlık kazâsından müretteb ve matlûb asâkirden Memiş başbuğluğuyla yüz on nefer Meştâ-yı Hümâyûnuma lede'l-vürûd neferât-ı merkûme başbuğlarıyla İbrail Kal'ası muhâfazasına bâ-emr-i âlî me'mûr ve ta'yîn kılınub ancak neferât-ı merkûme esnâ-yı râhda Şumnu kasabâsı ile Silistre beyninde ağa ve alemdârlarıyla mâ'ân gelip firâr eyledikleri vâsıl sâmiâ-ı şâhânem olub işbu asâkir-i küfelâya rabt ile hıdemât-ı me'mûrelerinde kıyâm için matlûb olunmuş iken güyâ hemân irâe-i lâ-büddü ba'dehû firâr kimin üzere gönderilmiş olmalarına âmel ile bâ'is-i istigrab bir keyfiyyet olmağla siz ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ ve â'yân ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz ma'rîfetiniz ile âharlerini ta'yîn ve üzerlerine kaviyyü'l-iktidâr başbuğlar ta'yîni ile serî'an meştâ-yı hümâyûnuma irsâle ihrâc ve firârilere ele geçenlerin emsâllerini terhibiyçün tertîb-i cezâlarına mübâderet olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi mârru'z-zikr firârilere yerlerine küfelâsından âharlarını tazmin ile müceddeden tedârik ve tertîb ve tamâmen başbuğlarıyla serî'an irsâlleri ve firâriden ele geçenlerin tertîb-i cezâlarıyla sâ'irelerini terhibe irâde-i âliyyem ta'alluk eylediği ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer Kızanlık kasabâsından mukaddem ve muahhar sâdır olan evâmir-i âliyyemle müretteb ve matlûb asâkirden firârilere yerlerine küfelâsından derhâl âharlarını tedârik ve ta'yîn ittirüb üzerlerine kaviyyü'l-iktidâr başbuğlar ta'yîni ile serî'an ve âcilen Meştâ-yı Hümâyûnuma irsâle ikrâm ve firârilere ele geçenlerinin tertîb-i cezâlarına dikkat ve hilâf-ı hareketle ve mazhar-ı gazâb-ı şâhânem olmakdan be-gayet tehâşî mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâsıt-ı Ca. sene 1206

352

Bir sûreti Gümülcine kadısına ve â'yân ve sâ'ir zâbitâna;

Kazâ-yı mezbûrdan matlûb asâkirden Mâhmud başbuğluğuyla kırk sekiz nefer vürûd ve İbrail'e ta'yîn olundukda yalnız on nefer mevcûd olub mâ'âdası firâr eyledikleri beyânıyla

yerlerine küfelâsından âharlarını tâzmin ve firâriden ele geçenlerin tertîb-i cezâlarına dikkat eylemeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

Ber-mûceb-i emr-i âlî âmel ve harekete ta'ahhüd olunduğunu nâtik Gümülcine kadısına vârid olan î'lâm-ı mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. [Fî] 11 C. sene [120]6

353

Bir sûreti Dimetoka nâibine ve â'yân vesâ'ire;

Kazâ-yı mezbûrdan matlûb asâkirden Mehmed başbuğluğuyla otuz bir nefer vürûd ve kezâlik İbrail'e ta'yîn olundukda on beş neferi mevcûd olub mâ'âdası firâr eylediği beyânıyla ber vech-i meşrûh.

Ber-mûceb-i emr-i âlî âmel ve harekete ta'ahhüd eylediklerini nâtik Dimetoka nâibine vâsil olan î'lâm-ı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. [Fî] 11 C. sene [120]6

354

Bir sûreti Cizr-i Ergene nâibine vesâ'ire;

Kazâ-yı mezbûrdan matlûb asâkirden Mustafâ başbuğluğuyla kırk bir nefer vürûd ve kezâlik İbrail'e ta'yîn olundukda otuz neferi mevcûd olub mâ'âdası firâr eylediği beyânıyla ber vech-i muharrer.

Ber-mûceb-i emr-i âlî âmel ve harekete ta'ahhüd eylediklerini nâtik Cizr-i Ergene nâibinin gelen î'lâm-ı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 11 C. sene [120]6

355

Bir sûreti Konak kadısına ve â'yân vesâ'ire;

Kazâ-yı mezbûrdan matlûb asâkirden İbrahim başbuğluğuyla on dört nefer vürûd ve kezâlik İbrail'e ta'yîn olundukda altı neferi mevcûd mâ'âdası firâr eylediği beyânıyla bervech-i meşrûh.

Bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

[62]

356

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan Dukakin mutasarrıfı Abdurrahman dâme ikbalühûya hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Rusyalu beynlerinde iki yüz beş senesi zi'l-hiccesinin onbirinci gününden hesâb olunarak sekiz ay hitâmına dek terk-i muhârebe birle akd-i mütâreke olunub

musâlaha-i akd için tarafeyn murahhasları bir yere gelüb musâlaha müzarekesine ibtidâr esnâsında Moskovlu tarafından havsala-yı tahammüle sığmayacak tekâlif-i yârde-i dirâd ve ısrarından mâ'âda bu hilâl Kalas ve Siret taraflarına asâkir menhûsasını ve top ve cebehânesini indirmeğe mübâderet üzere olduğu tahkik olunub bu sûretde sekiz ay müddet-i mütâreke hitâmına bakmayub senedât-ı mütârekeye mugayir mukannene-i Memâlik-i İslamîye'ye hücum ve îsâl-i hasâra ictisâr eyleyeceği harekât-ı bâtılasından istidlâl ve beher-hâl muhârebe tahkîk eyleyeceği zâhir ve âşikâr ve tebâr-ı âliyye bu sene-i mübâreke sâ'ir senelere kıyâs olunmadığı ve nevrûz-i firûz günü asâkir-i me'mûrelerin Ordu-yı Hümâyûn'umda ihtimâmıyla tedârikât-ı kuvveye ve asâkir-i küllîye ve edevât-ı harbiye dikkat-i fermânına hâzır ve müheyyâ bulunması farz-ı ayn olduğu ve eğer asâkir-i me'mûre vaktiyle gelüb irişmedikleri hâlde ve rüsûm-u hezm ve ihtiyâta ri'âyet olunmadığı sûrette mâaz-Allah-ü teâlâ Rumili'de kâin Memâlik-i İslamîye'den ba'de-zîn hayr kalmayacağı ve ne gûne vehâmet-i âzimeyi tetmîm olacağı cây-ı iştibâh olmayub kaldı ki geçen sene ba'zı me'mûr müretteb ve matlûb olan askerlerini noksân ve işe yârâmaz makûleden götürüb ve ba'zıları dahi vaktiyle gelmeyüb te'hîr eyledikleri ve bu sene-i mübâreke bu gûne harekete mütecâsir olanlar haklarında afv ve iğmâz kusûr olmayub beher-hâl tertîb-i cezâ muhakkak ve emr-i münîfimin müceb ve muktezâsıyla âmel ve hareket ve asâkir-i matlûbe ile cümlesinin gelüb irişmeleri lâzıme-i hamîyyet-i İslamîye'den olmakdan nâşî sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ilehsin iki yüz elli nefer kapun halkı ve livâ-i mezbûr kazâlarından dahi yedi yüz elli nefer piyâde asker ile nevrûz-i firûzda Ordu-yı Hümâyûn'umda mevcûd bulunman husûsuna irâde-i kat'a-i padişâhânem ta'alluk itmekle vusûl-i emr-i şerîfimde ol mikdâr kapun hakını tanzîm ve livâ-i mezbûr dâhilinde vâki' kazâların harb ve darbe kadir ve bi'n-nefs harekete kudreti olanları ikdâm-ı tâmm iderek tamâmen yedi yüz elli nefere iblâğ ihrâc ve cümlesini bi'l-istishâb iktizâ-yı eyyâm-ı şitâyâ bakmayub hemân vaktiyle hareket ve nevrûz-i firûza dek Ordu-yı Hümâyûn'uma îsâl eylemek fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî mâhsusen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi sene-i sâbıkda başbuğlar müstahibleri olan asâkirin tesettür ideceği hayme ve sâ'ir levâzımat-ı seferiyyelerini rü'yet itmeyerek Ordu-yı Hümâyûn'uma vürûd ve asâkir-i mezkûr Muhammed-i keşîde olmaları takrîbiyle müteferrik ve perîşân oldukları ve bu def'a asâkir-i matlûbe sene-i sâbıkdan noksân tertîb olunması istishâb olunacak asâkirin bu gûne meşâkkatlarını müceb hâlet kalmayacağı vecîhle levâzımat-ı muktezîye ve ale'l-husûs haymeleri ve hâsıl bu gûne zahmet meşâkkatleri olmayacak derecelerde tertîb ve tanzîm ve tekmîl-i malzemelerine ihtimâm ve yarar başbuğlarıyla tehîyye ve cümlesinin ma'îyyetle ihrâc ve asâkir-i mezkûr bilâ-izn ve ruhsat yoldan ve mâhalinden firâr ve gaybet itmemek üzere vilâyetlülerin kefâletlerini müşâr î'lâm ahz ve bu vechle tanzîm ve işbu sancâkdan asker yedi yüz elli nefer den noksân olmamasına

ikdâm ve sen dahi kapun halkını iki yüz elli nefere iblâğ ve livâ-i mezbûr asâkirini dahi istishâb ile âlâ-eyyî-hâl nevrûz-i fîrûzda Ordu-yı Hümâyûn’umda isbât-ı vücûd eylemeğe cidd-i tâmm eylemek matlûb-u şâhânem idiğü ve işbu sene-i mübâreke evvel-bahârına sene-i sâbıkdan ziyâde mecmû‘ tedâbîr ve harekâta ve taraf-ı Devlet-i Âliyye’mden şürû’ ve mübâşeret olunmuş olmak hasebiyle mâaz-Allah ü teâlâ matlûb olan asâkir mâhâllerinden geç çıkmak ve yollarda ayak sürütmek ve vakt-i muayyen-i mezkûrda Ordu-yı Hümâyûn’umda mevcûd bulunmak ve hayme ve tekmîl-i malzemeleriyle vârid olmamak ve asâkirlerin teferruk ve teşeddütlerini müceb olmak misillû hâlet vukû’a gelmek lâzım gelür ise bu gûne harekâta cesâret idenler ve sebep olanlar her kim olur ise olsun beher-hâl haklarından gelineceği ve Rumili’nden asâkir ihrâcı sürücülüğü hizmetine vüzerâ-yı a‘zamdan kaviyyü’l-iktidâr ta‘yîn olunacak vezîre istiklâl-i tâmm virileceği me’mûrlardan mart ibtidâ’sına hareket itmeyüb gerüye kalanlar her kim olur ise olsun te’dîblerine murahhas ve me’zûn kılınacağı ve sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin şükr ve şikâyeti müstemir ve mü’essir olacağı ma‘lûmun oldukda muktezâ-yı me’mûriyetin üzere hemân kapun halkını ol mikdâra iblâğ ve kazâlar asâkirini dahi gereği gibi küfelâyâ rabt ve î‘lâmlarını ahz iderek ve bir neferi noksân olmayarak yedi yüz elli neferi tekmîl ve kaviyyü’l-iktidâr sergerdeleriyle tanzîm ve hayme ve levâzımat-ı seferiyyelerini vech-i lâyıkı üzere tetmîm eyleyerek cümlesini bi’n-nefs istishâb ve vaktiyle hareket ve nevrûz-i fîrûz günü bâ-yı hâl Ordu-yı Hümâyûn’umda isbât-ı vücûd eylemeğe ve rızâ-yı şâhânemi tahsîle bezl ve sa’y ü kudret ve mâaz-Allah ü nim mâaz-Allah ü hilâf tenbîhât-ı şâhânem harekât-ı irtikâb ile mazhar-ı gazâb-ı padişâhânem olmakdan begayet ittika ve mücânebet olunmak bâbında. Fî evâil-i Ca. sene [1]206

357

Bir sûreti Prizren sancâğı mutasarrıfı Tahir Pâşâ birâderi Rüstem dâme ikbâlühûya;
İki yüz nefer kapusı halkı ve livâ-i mezbûrdan beş yüz nefer asâkir ile me’mûriyeti muhtevî ber-vech-i muharrer.

358

Bir sûreti İlbasan sancâğı mutasarrıfı Mâhmud Pâşâ birâder-zâdesi Mehmed dâme ikbâlühûya;
İki yüz elli nefer kapusı halkı ve livâ-i mezbûr kazâlarından yedi yüz elli nefer asâkir ile me’mûriyetiçün ber-vech-i meşrûh.

[63]

359

Bir sûreti Avlonya sancâğı mutasarrıfı İlbasanlı Ahmed Pâşâ-zâde Abdullah Pâşâ'ya;
Yüz nefer kapusu halkı ve livâ-i mezbûr kazâlarından üç yüz nefer asâkir ile
me'mûriyet-i hâvî ber-siyâk-ı meşrûh.

360

Bir sûreti Yanya sancâğı mutasarrıfı Diyadinli Âli Pâşâ'ya;
Bi'n-nefs mükemmel kapusu halkı ve livâ-i mezbûr kazâlarından iki bin beş yüz nefer
asâkir ile me'mûriyetiçün ber vech-i meşrûh.

361

Bir sûreti Ohri sancâğı mutasarrıfı İskenderiyeli Mâhmud Pâşâ birâderi İbrahim dâme
ikbâlühûya;
Bi'n-nefs mükemmel kapusu halkı ve livâ-i mezbûr kazâlarından bin beş yüz nefer
asâkir ile me'mûriyetiçün ber vech-i muharrer.

362

Bir sûreti Piriştineli Mâlik dâme ikbâlühûya;
İki yüz elli nefer kapusu halkı ve Vulçitrın sancâğına vâki' Nısf-ı Vulçitrın ve Piriştine
ve Novaberde kazâlarında beş yüz nefer asâkirin ihrâcı ve bi'n-nefs me'mûriyeti hâvî ber
vech-i meşrûh.

363

Bir sûreti mîr-i mîrândan Avlonya sancâğı mutasarrıfı İbrahim dâme ikbâlühûya;
Livâ-i mezbûrdan bin nefer asâkir tertîb ve kapusu halkı dahi iki yüz elli nefer olmak
üzere techîz ve bi'l-istishâb me'mûriyetiçün ber vech-i meşrûh.

364

Bir sûreti Leskovik'e tâbi' olduğu kazânın kadısına ve â'yân ve zâbitân ve ashâb-ı
nüfûz ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki;

Ba'de'l-mukaddem siz ki Mevlânâ ve â'yân ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz mârru'z-zikr
Leskovik'den harb ve darba kadir ve bahadır yedi yüz elli nefer asâkir tertîb ve techîz ve
üzerlerine işe yarar ve cenk ve harbe ve âlât-ı askere sâhibü'l-iktidâr başbuğlar nasb eyleyerek
tamâmen ihrâc ve nevrûzdan mukaddem Ordu-yı Hümâyûn'umda isbât-ı vücûd eylemeleri

emrine ihtimâm eylemeniz fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi mîr-i mîrânlara yazılan emrilere tahrîr olduğu vecîhle haymeler ve sürücü ta'yîn olduğu üzere bunlarda dahi derc olunmuş olmağla ber-minvâl-i muharrer Leskovik'den matlûb ol-mikdâr askeri tertîb ve gereği gibi küfelâya rabt eyleyerek î'lâmını Ordu-yı Hümâyûn'uma irsâle ve bir neferi noksân olmayarak tekmîl-i neferât ve kaviyyü'l-iktidâr sergerdeleriyle tanzîm ve haymeler ve levâzımat-ı seferiyyelerini vech olduğu üzere tetmîm ve vaktiyle ihrâc ve nevrûz-i firûzda Ordu-yı Hümâyûn'umda isbât-ı vücûd eylemelerine bi'l-ittifâk i'tinâ ve dikkat iderek rızâ-yı şâhânemi tahsîle sarf-ı kudret mâaz-Allah-ü nim mâaz-Allah-ü hilâf tenbîhât-ı şâhânem harekât-ı irtikâb ile gayrat-ı şâhânem mazharından ittika ve mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâsıt-ı Ca. sene [1]206

365

Bir sûreti Manastır kadısına vesâ'ire;

Manastır kazâsı ve kurâsından yedi yüz elli nefer tertîb ve techîz ve Manastır çeribaşı emîni zîde kadruhû başbuğluğuyla irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

366

Bir sûreti Istrova kadısına vesâ'ire;

Kazâ-yı mezbûrdan ve kurâsından yüz elli nefer asâkir tertîb ve techîz ve üzerlerine el-Hacc Âli Bey zîde kadruhûya başbuğ nasb ve irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

367

Bir sûreti Cuma Pazarı kazâsına vesâ'ire;

Kazâ-yı mezbûrdan iki yüz elli nefer asâkir tertîb ve techîz ve Emîn zîde kadruhû başbuğluğuyla irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

368

Bir sûreti Eğri Bucak kadısına vesâ'ire;

Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli nefer asâkir tertîb ve techîz ve Osman Efendi dimekle ârif kimesnenin başbuğluğuyla irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

369

Bir sûreti Çarşamba kadısına vesâ'ire;

Kazâ-yı mezbûrdan iki yüz nefer asâkir tertîb ve techîz ve mübâşir kimesne sergerdeliğiyle irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

370

Bir sûreti Serfice kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz nefer asâkir tertîb ve techîz ve Âli zîde kadruhû başbuğluğuyla irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

[64]

371

Bir sûreti Toyuran kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz yirmi beş nefer asâkir tertîb ve techîz ve üzerlerine Mâhmud zîde kadruhû başbuğu nasb ve irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

372

Bir sûreti Usturumça kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan iki yüz elli nefer tertîb ve techîz ve Hüseyin Bey dimekle ârif kimesne başbuğuyla irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

373

Bir sûreti Radovişte kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz yirmi beş nefer asâkir tertîb ve techîz ve Osman Efendi zîde kadruhû başbuğuyla irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

374

Bir sûreti Tikveş kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli nefer asâkir tertîb ve techîz ve İsmail Bey başbuğuyla irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

375

Bir sûreti Köprülü kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan iki yüz elli nefer asâkir tertîb ve techîz ve münâsib başbuğu ile irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

376

Bir sûreti Pirlepe kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan üç yüz nefer asâkir tertîb ve techîz ve Mîr-alemzâde Osman başbuğuyla irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

377

Bir sûreti Kırçova kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz yirmi beş nefer asâkir tertîb ve techîz ve münâsib başbuğuyla
irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

378

Bir sûreti İştib kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan dört yüz nefer asâkir tertîb ve techîz ve Nâzır-zâde Rüstem
başbuğuyla irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

379

Bir sûreti Köstendil kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan iki yüz nefer asâkir tertîb ve techîz ve münâsib başbuğuyla irsâl
eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

380

Bir sûreti Radomir kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli nefer asâkir tertîb ve techîz ve münâsib kimesne
başbuğuyla irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

381

Bir sûreti Dubnice ma'a Cuma kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan iki yüz nefer asâkir tertîb ve techîz ve münâsib kimesne
başbuğuyla irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

382

Bir sûreti Samakov kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan iki yüz nefer asâkir tertîb ve techîz ve münâsib başbuğu ile irsâl
eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

383

Bir sûreti Razlık kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan elli nefer asâkir tertîb ve techîz ve münâsib başbuğu ile irsâl
eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

384

Bir sûreti Sofya Mollâsına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yedi yüz nefer asâkir tertîb ve techiz ve mübâya'acı Mustafâ Bey başbuğuyla irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

385

Bir sûreti İhtiman kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan elli nefer asâkir tertîb ve techîz ve münâsib başbuğu ile irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i meşrûh.

386

Bir sûreti Kıratova ma'a Koçan kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan iki yüz elli nefer asâkir tertîb ve techîz ve Üsküb Nâzırı ve maden emîni kapucıbaşı Hüseyin Kazım ma'rîfetiyle ihrâc ve münâsib başbuğu ile irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

387

Bir sûreti Kumanova Kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan iki yüz nefer asâkir mûmâ-ileyh ma'rîfetiyle tertîb ve techîz ve münâsib başbuğu ile ihrâc ve irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

388

Bir sûreti İvranya kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan maden emîni mûmâ-ileyh ma'rîfetiyle iki yüz nefer asâkir tertîb ve techîz ve münâsib başbuğu ile irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

389

Bir sûreti Üsküb kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan üç yüz nefer asâkiri mûmâ-ileyh ma'rîfetiyle tertîb ve techîz ve münâsib başbuğ ma'iyyetiyle irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

390

Bir sûreti Köprüce kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan üç yüz elli nefer asâkir tertîb ve techîz Mâhmud Bey ve Abidin Bey başbuğluklarıyla irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

391

Bir sûreti Piriştine kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan dört yüz nefer asâkir tertîb ve techîz ve Süleyman Bey ve Hüseyin Bey başbuğluklarıyla irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

[65]

392

Bir sûreti Petriç kadısına ve â'yân ve zâbitân vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz nefer asâkir tertîb ve techîz ve â'yân Abdülhâlim dahi kapusu halkını yüz nefere iblâğ ve ma'iyetine istishâb ve Ordu-yı Hümâyûn'uma vürûd eylemek üzere iktizâsına göre.

393

Bir sûreti Horpişte kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli nefer asâkir tertîb ve techîz ve Ahmed Beyzâde Nuri Bey başbuğluğuyla irsâl olunmak üzere.

394

Bir sûreti Nasliç kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli nefer asâkir tertîb ve techîz ve Müslim Bey başbuğluğuyla irsâl olunmak üzere ber-vech-i muharrer.

395

Bir sûreti Kesriye kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan beş yüz nefer asâkir tertîb ve techîz ve Osman Bey ve Süleyman Bey başbuğluklarıyla irsâl olunmak üzere ber-vech-i muharrer.

396

Bir sûreti İznebol kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yetmiş beş nefer asâkir tertîb ve techîz ve münâsib başbuğuyla irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

397

Bir sûreti Berkofça kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli nefer asâkir tertîb ve techîz ve münâsib başbuğ ile irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

398

Bir sûreti Şehirköyü kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan iki yüz nefer asâkir tertîb ve techîz ve münâsib başbuğ ile irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

399

Bir sûreti Prizren kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan elli nefer asâkir tertîb ve techîz ve münâsib başbuğ ile irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

400

Bir sûreti İzladı kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan iki yüz nefer asâkir tertîb ve techîz ve â'yân Âli başbuğuyla irsâl olunmak üzere ber-vech-i meşrûh.

401

Bir sûreti Pirespe kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz nefer asâkir tertîb ve techîz ve münâsib başbuğ ile irsâl eylemeleriyçün ber-vech-i muharrer.

402

Bir sûreti Karaferye kadısına ve Karaferyeli Mîr Yahya zîde kadruhûya;
Mûmâ-ileyh malından yüz elli nefer asâkir tertîb ve techîz ve bi'n-nefs istishâb ve orduya gelmek üzere ber-vech-i muharrer.

403

Bir sûreti Yenice-i Kızılağaç kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûr ve kadısına yetmiş beş nefer asâkir tertîb ve techîz ve münâsib başbuğ ma'iyyetiyle Ordu-yı Hümâyûna gelmek üzere ber-vech-i muharrer.

404

Bir sûreti Silivriye kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan iki yüz nefer asâkir tertîb ve techîz ve münâsib kimesne başbuğuyla irsâl olunmak üzere ber-vech-i meşrûh.

405

Bir sûreti Saline Kadısına ve voyvodasına vesâ'ire;
Münâsib başbuğ ma'iyyetiyle elli nefer piyâde.

406

Bir sûreti Livadiye Kadısına ve voyvodasına vesâ'ire;
Münâsib başbuğ ma'iyyetiyle elli nefer piyâdenin.

407

Bir sûreti Mudoniç Kadısına ve voyvodasına vesâ'ire;
Münâsib kimesne başbuğuyla elli nefer piyâde.

408

Bir sûreti Esedâ'bad kadısına ve voyvodasına vesâ'ire;
Münâsib başbuğ ma'iyyetiyle elli nefer piyâdenin.

409

Bir sûreti Zalında kadısına ve voyvodasına vesâ'ire;
Münâsib başbuğ ma'iyyetiyle elli nefer.

410

Bir sûreti İstefe kadısına ve voyvodasına vesâ'ire;
Münâsib başbuğ ma'iyyetiyle yetmiş beş nefer

411

Bir sûreti Ülzerek kadısına ve voyvodasına vesâ'ire,
Münâsib başbuğ ma'iyyetiyle elli nefer piyâdenin

412

Bir sûreti Kolhazır Oğlu kadısına ve voyvodasına vesâ'ire;

Münâsib başbuğ ma'iyyetiyle elli nefer piyâdenin

[66]

413

Avlonya sancâğında vâki' Meştence kazâsında sâkin İslam Beyzâdeler Zîde kadruhûma hüküm ki;

Ba'de'l-mukaddem siz ki İslam Beyzâdeler mûmâ-ileyhimsiz siz ki ashâb-ı servet ve miknet olub techîz ve idâre-i asâkire kudretiniz olduğu hâlât-ı ma'lûmeden olmakdan nâşî yedinizden beş yüz nefer güzîde vaktince ve yarar ve bahadır asâkir tahrîr ve techîz ve bi'n-nefs ma'iyyetinize istishâb nevrûz-i fîrûzda Ordu-yı Hümâyûn'umda isbât-ı vücûd eylemeniz fermânım olmağın me'mûriyetinizi hâvî mâhsusan işbu emri-şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi mîr-i mîrânlara yazılan emirde tahrîr olduğu vechle haymeleri ve sürücü ta'yîn olduğu üzere bunlarda dahi derc olunmuş olmağla ber-minvâl-i muharrer yedinizden beş yüz nefer cengâver ve bahadır asâkirin tertîb ve techîz ve bi'n-nefs ma'iyyetinize istishâb ile nevrûz-i fîrûzda Ordu-yı Hümâyûn'umda isbât-ı vücûd eylemek tatar-cehd ve takât ve asâkirinizden bir neferi mâlzeme-i seferiyyeleri noksân ve işe yârâmaz makûleden olmak ve vâkitiyle gelüb irişmemek misillû hâlet vukû'yla gayret-i şâhânem mazharından be-gayet hâzer ve mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâsıt-ı Ca. sene [1]206

414

Bir sûreti Permed Kazâsında sâkin Mustafâ Pâşazâde Mîr Halil zîde mecdühûya;
Beş yüz asâkir techîz ve bi'n-nefs azîmet eylemek üzere ber-vech-i muharrer.

415

Bir sûreti Permed Kazâsında Osman Pâşazâde Mîr Süleyman zîde mecdühûya;
Beş yüz nefer ile bi'n-nefs gelmek üzere ber-vech-i meşrûh.

416

Bir sûreti Permed kazâsında sâkin Kosdirce(?) karyeli İbrahim Beyoğulları zîde kadruhûya;

Beş yüz nefer techîz ile bi'n-nefs gelmeleriçün ber-vech-i meşrûh.

417

Bir sûreti Permed'de sâkin Tahir Bey zîde kadruhûya;

İki yüz nefer techîz ve bi'n-nefs gelmek üzere ber-vech-i meşrûh.

418

Bir sûreti Bukovin kazâsında sâkin Hoca İslam Bey zîde mecdühûya;
Üç yüz nefer techîz ve bi'n-nefs gelmesiyçün ber-vech-i muharrer.

419

Bir sûreti Ergili'de Kılan(?) Pâşâzâde Mîr Seyyid zîde mecdühûya;
Beş yüz nefer techîz bi'n-nefs gelmek üzere ber-vech-i meşrûh.

420

Bir sûreti Âli Zor Pâşâ-zâde Mîr Hüseyin zîde mecdühûya;
Beş yüz nefer techîz ile bi'n-nefs gelmek üzere ber-vech-i meşrûh.

421

Bir sûreti İşbat Kazâsında Dobruca nâhiyesinde Âli Muhtarzâde Mîr Hasan zîde
kadruhûya;

Beş yüz nefer techîz ile bi'n-nefs azîmet eylemesiyçün ber-vech-i meşrûh.

422

Bir sûreti Görice Kazâsında sâkin Mîr Mâhmud zîde kadruhûya;
Beş yüz nefer techîz ve bi'n-nefs gelmek üzere ber-vech-i meşrûh.

423

Bir sûreti İlbasan'da sâkin Mütevellî Ahmed Bey Zîde kadruhûmâyâ;
Beş yüz nefer techîz ile bi'n-nefs gelmek üzere ber-vech-i meşrûh.

424

Bir sûreti Ulu Deva Kazâdan Edip Bey zîde kadruhûya;
İki yüz elli nefer techîz ve bi'n-nefs gelmek üzere ber-vech-i meşrûh.

425

Bir sûreti Piriştine Kazâsında sâkin Hüseyin Bey zîde kadruhûya;
Beş yüz nefer ile bi'n-nefs azîmet eylemesiyçün ber-vech-i meşrûh.

426

Bir sûreti İlbasan'da mûkim Yakovalı İbrahim Pâşâ-zâde Mâhmud dâme ikbâlühûya;
Bin nefer asâkir techîz ve îsâl eylemek üzere ber-vech-i muharrer.

427

Bir sûreti İlbasan'da sâkin Süleyman dâme ikbalehûya;
Beş yüz nefer techîz ve îsâl eylemek üzere ber-vech-i meşrûh.

428

Yenişehir-i Fener Mollâsına Dergâh-ı Mu'allâm kapucibaşlarından Mîr Zeynel Abidin dâme mecdühûya ve kazâ-yı mezbûrdan bi'l-cümle zâbitân ve ashâb-ı nüfûzu vesâ'ire iş erlerine hüküm ki;

Ba'de'l-mukaddem sen ki kapucibaşı mûmâ-ileyhsin kazâ-yı mezbûr ve nevâhî ve kurâsından harb ü darbe âlât ve mühimmât yedi yüz elli nefer piyâde asâkir tertîb ve techîz ve diger sâdır olub tarafına gönderilerek elli kıt'a evâmir-i şerîfem nâtık olduğu üzere Tırhala ve Alasonya ve Dukakin ve Çetince ve Ermiye ve Delmiyen kazâlarından matlûb olan piyâde asâkiri dahi â'yân ve voyvodaları ma'rîfetleriyle kezâlik tertîb ve techîz ve üzerlerine işe yarar ve idâre-i asâkire kadir başbuğlarıyla ihrâc ve cümlesini bi'n-nefs ma'ıyyetine istishâb ve nevrûz-i

[67]

fîrûzda Ordu-yı Hümâyûn'umda isbât-ı vücûd eylemeğe dâmen der-meyân gayret eylemek fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî mâhsusan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve diger evâmir-i şerîfe müdâhale ile mâ'ân tarafına () ile irsâl olunmuşdur imdi mîr-i mîrânda yazılan emirde tahrîr olduğu vechle haymeleri ve sürücü ta'yîn olduğu üzere ânlarda dahi derc olunmuş olmakla bu husûsda sana dahi her vecîhle ruhsat verilmişken rehâvet ihtarıyla evâmir-i âliyyemîn mugayiri izn-i harekete zuhûrunun vehâmeti sana râci'olacağını bilerek ânâ göre îfâ-yı me'mûriyete ikdâm ve gayret ve hilâfından tehâşî ve mücânebet ve siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ-ileyhsiz siz dahi mazmûn-u emr-i şerîfim üzere âmel ve hareket iderek ve kapucibaşı mûmâ-ileyh şükr ve şikâyeti müstemir ve mü'esser olacağını bilerek ihrâc-ı asâkirde izn-i iğmâz ve mütekasılâne vaz' ve hareket zuhûruyla ve gayret-i şâhâneme mazharından be-gayet tevkî' ve mübâ'adet eylemeniz bâbında. Fî evâil-i Ca. sene [1]206

429

Bir sûreti Selânik kadısına ve Selânik ma'yyetinden Evrenos-zâde Yusuf Bey'e ve sâ'ir zâbitân ve iş erlerine;

Selânik ve nevâhîsinden sekiz yüz nefer mîr-i mûmâ-ileyh kapusu halkı olarak yüz nefer ve Avrad Hisârı ve Yenice-i Vardar ve Karaferye ve Duhanıye kazâlarından ve Karaca â'bâd nâhiyelerinden ihrâc olunarak asâkirin beş kıt'a evâmîrî tarafına gönderilmekle cümlesini istishâb ile gelmek üzere.

430

Bir sûreti Dergâh-ı Mu'allâm kapucubaşılığı pâyesiyle Sirozî Mîr İsmail mecdühûya ve Siroz nâibine ve zâbitân vesâ'ire;

Siroz kazâsından beş yüz ve Eşref-i Hanedan ve sâhibü'l-iktidârdan Emîn ve Ferhad Bey ve Osman Bey ve Hacı Abdi ve sâ'ir etrâflarından dört yüz nefer techîz ve mîr-i mûmâ-ileyh İsmail iki yüz elli nefer kapusu halkını tanzîm ve bunları ve civârda vâki' üç kıt'a emirleri tarafına gönderilen Temür Hisâr ve Felek ve Karakob Kazâları asâkirini ihrâc ve cümlesini istishâben gelmek üzere.

431

Bir sûreti Dergâh-ı Mu'allâm kapucubaşlarından İzdin voyvodası Mîr Osman ve karındaşı Mîr Mehmed dâme mecdühûya ve İzdin Kadısına vesâ'ire;

Kazâ-yı mezbûrdan yüz nefer ve kapuları halkı olarak yedi yüz elli nefer ve iki kıt'a emirleri tarafına gönderilen Badracık ve Gerbeniş Kazâları asâkirini tertîb ve cümlesini ihrâc ve {birisini} cümlesini istishâb ve orduya götürmek üzere.

432

Bir sûreti Edirne Mollâsına ve Edirne'de umûr-u mühimme tanzîmine me'mûr Hevacegân-ı Dîvân-ı Hümâyûnundan Edirneli Mehmed ve Hâssa silâhtârlarımdan Mîr İbrahim zîde mecdühûya ve sâ'ir zâbitâna;

Mâhrûse-i Edirne'den münâsib sergerdeler nasbıyla yedi yüz elli nefer ve civârda vâki' yirmi kıt'a emirleri tarafına gönderilen Dimetoka ve sâ'ir ma'lûm olub muhâfazaların asâkirini ihrâc mûmâ-ileyh İbrahim Bey ma'yyetiyle irsâl olunmasıçün.

433

Bir sûreti Dergâh-ı Âli kapucibaşlarından Tekfur Dağlı Çelebi Mehmed dâme mecdühûya ve kadısına vesâ'ire;

Tekfur Dağı kazâsından dört yüz nefer ve kurb-u civârda vâki' on kıt'a evâmîrî tarafına gönderilen kazâlar asâkirini sergerdeleriyle ihrâc ve cümlesini istishâb ve Ordu-yı Hümâyûna gelmek üzere.

434

Bir sûreti Dergâh-ı Âli kapucibaşlarından Zihneli Mîr Fettah dâme mecdühûya ve Zihne Kadısına vesâ'ire;

Kazâsından yedi yüz elli nefer asâkir tertîb ve kapusu halkı dahi iki yüz elli nefer olarak tanzîm ve bi'l-istishâb Ordu-yı Hümâyûna gelmek üzere.

[68]

435

Bir sûreti Gümülcine Kadısına ve â'yân-ı Mestan zîde mecdühûya vesâ'ire;

Gümülcine Kazâsından yedi yüz elli ve vârid üzere üç yüz nefer asâkir tertîb ve kapu halkını dahi yüz elli nefere tanzîm ve cümlesini ihrâc ve istishâb ve gelmek üzere.

436

Bir sûreti Piraveşte kadısına ve Piraveşte çorbacısı Halil zîde mecdühûya vesâ'ire;

Kazâdan dört yüz ve kapusu yüz nefer tertîb ve ihrâc ve bi'l-istishâb gelmek üzere.

437

Bir sûreti Drama kadısına ve Drama nâzırı Mehmed Halil zîde mecdühûya vesâ'ire;

Drama kazâsından yedi yüz elli ve Hacıbaşı ile iştirâken uhdelinde olan mukata'â karyelerinden iki yüz nefer asâkir tertîb ve yüz elli nefer kapusu halkını tanzîm ve rikâbdan sudûr iden emr-i âlî mücebince ihrâc ve istishâbına me'mûr olduğu Bereketlü Kazâsının üç yüz nefer asâkirini dahi ihrâc ve cümlesini istishâben götürmek üzere.

438

Bir sûreti Dergâh-ı Âli kapucibaşlarından Yenice-i Karasu'dan İskeçe'de mûkim Topuzlu-zâde el-Hâcc Mustafâ dâme mecdühûya ve Yenice-i Karasu ve Hafılâyık Kadılarına ve â'yân vesâ'ire Yenice-i Karasu kazâsından yedi yüz elli ve Hafılâyık kazâsından iki yüz elli

nefer asâkir tertîb ve kapusı halkı dahi iki yüz elli nefer olarak tanzîm ve cümlesini kapucıbaşı mûmâ-ileyh istishâb ve gelmek üzere.

439

Bir sûreti Tatar Pazarı voyvodası kapucıbaşı el-Hâcc Ahmed dâme mecdühû ve Tatar Pazarı Kadısına vesâ'ire;

Tatar Pazarı kazâsından iki yüz yetmiş ve hâne karyelerinden yüz doksan ve sâ'ir kurâdan yüz elli nefer asâkir münâsib sergerdeleriyle tanzîm ve cümlesi üzerlerine kaviyyü'l-iktidâr başbuğ nasbıyla irsâl eylemek üzere.

440

Bir sûreti Filibe mollâsına ve Filibe'de mûkim kapucıbaşı Şenin-zâde Mustafâ dâme mecdühûya vesâ'ire;

Kazâ-yı mezbûrdan bin iki yüz nefer asâkir ihrâc ve kapucıbaşı mûmâ-ileyh istishâben götürmek üzere.

441

Bir sûreti Kitrit Kadısına ve Kitritli Halil zîde mecdühûya vesâ'ire;

Kitrit Kazâsı ve kurâsından iki yüz elli nefer asâkir ihrâc ve bi'l-istishâb götürmek üzere.

442

Bir sûreti Dergâh-ı Âli kapucıbaşılarından Selânikli Küçük Yusuf Bey dâme mecdühûya;

Yüz nefer kapusı halkıyla gelmek üzere iktizâsına göre.

[69]

443

Alasonya kadısına ve â'yân ve zâbitân ve ashâb-ı nüfûz ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhûma hüküm ki;

Ba'de'l-mukaddem siz ki Mevlânâ ve â'yân ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz ma'rîfetiniz ve ma'rîfet-i şer' ve Yenişehir-i Fener'da sâkin Dergâh-ı Mu'allâm kapucıbaşılarından Mîr Zeynel Abidin dâme mecdühû ma'rîfetiyle mârru'z-zikirler Alasonya kazâsına ve kurâsından harb ü darbe kadir ve bahadır elli nefer asâkir tertîb ve techîz ve üzerlerine işe yarar ve cenk ve harbe ve idâre-i asâkire sâhibü'l-iktidâr başbuğlar nasb eyleyerek tamâmen ihrâc ve nevrûzdan mukaddem kapucıbaşı mûmâ-ileyh ma'iyyetiyle Ordu-yı Hümâyûn'umda isbât-ı

vücûd eylemeleri için vakt ü zamânıyla irsâle müsâra'at ve tehdîd ve i'âde-i asâkir için kazâ-yı mezbûr ma'yyetinden münâsib bir kimesne dahi tahsîs ve tevkif birle asâkir-i mezkûrdan gerü âvdet idenlerini i'âdeye ihtimâm ve dikkat eylemenüz için hâssaten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve kapucıbaşı mûmâ-ileyh tarafından () ile irsâl olunmuşdur imdi mîr-i mîrânlar yazılan emirde tahrîr olduğu vechle haymeleri ve sürücü ta'yîn olduğu üzere bunlarda dahi derc olunmuş olmağla ber-minvâl-i muharrer mazmûn-u emr-i münîfim ve kapucıbaşı mûmâ-ileyhîn tenbîh ve irâdesi üzere Alasonya'dan ve kurâsından matlûb ol mikdâr asâkiri tertîb ve gereği gibi küfelâyâ rabt eyleyerek î'lâmını Ordu-yı Hümâyûn'uma irsâle ve bir neferi noksân olmayarak tekmîl-i neferât ve kuvva-ül-iktidâr sergerdeleriyle tanzîm ve hayme ve levâzımat-ı seferiyyelerini dahi vech olduğu üzere tetmîm ve vaktiyle ihrâc ve kazâ-yı mezbûr ma'yyetinden münâsib bir kimesneyi dahi i'âde-i asâkir zımnında tahsîs ve mâhaline tevkif ve nevrûz-i firûzda kapucıbaşı mûmâ-ileyh ma'yyetiyle Ordu-yı Hümâyûn'umda isbât-ı vücûd eylemek üzere irsâllerine bi'l-ittifâk i'tinâ ve dikkat iderek rızâ-yı şâhânemi tahsîle sarf-ı kudret ve mâaz-Allah-ı nim mâaz-Allah-ı hilâf tenbîhât-ı şâhânem harekâtı irtikâb ile gayret-i padişâhâneme mazharından be-gayet ve mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâil-i Ca. sene [1]206

444

Bir sûreti Tırhala Kazâsı Nâibine ve Tırhala Mütesellimine ve â'yân vesâ'ire;
Kapucıbaşı mûmâ-ileyh ma'rîfetiyle kazâ-yı mezbûrdan iki yüz elli nefer piyâde asâkir tedârik ve neferive Beyzâde emmisi Mustafâ Beyi üzerlerine başbuğ nasb ve kapucıbaşı mûmâ-ileyh ma'yyetiyle irsâl olunmak üzere.

445

Bir sûreti Dömenek Kadısına ve voyvoda ve â'yân vesâ'ire;
Elli nefer piyâde asâkir münâsib başbuğ nasb ve kapucıbaşı mûmâ-ileyh ma'yyetiyle gelmek üzere.

446

Bir sûreti Vesyan nâibine ve voyvoda vesâ'ire;
Münâsib başbuğ ile elli nefer asâkir kapucıbaşı mûmâ-ileyh ma'yyetiyle gelmek üzere.

447

Bir sûreti Avrad Hisârı Kadısına ve â'yân vesâ'ire,
 Selânikli Evranos-zâde Yusuf Bey ma'rîfetiyle kazâ-yı mezbûrdan Şahizi-zâde Süleyman sergerdeliğiyle iki yüz elli nefer asâkir ihrâc ve mîr-i mûmâ-ileyh ma'iyyetiyle gelmek üzere.

448

Bir sûreti Yenice-i Vardar kadısına ve â'yân vesâ'ire;
 Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli nefer asâkir münâsib kimesne sergerdeliği ve mîr-i mûmâ-ileyh ma'iyyetiyle gelmek üzere.

449

Bir sûreti Karaferye Kadısına vesâ'ire;
 Kazâ-yı mezbûrdan iki yüz elli nefer asâkir münâsib kimesne sergerdeliğiyle mîr-i mûmâ-ileyh ma'iyyetiyle gelmek üzere.

450

Bir sûreti Vidin kadısına ve â'yân vesâ'ire;
 Kazâ-yı mezbûrdan yüz nefer piyâde Âli Koca Beyzâde Ahmed Bey sergerdeliği ve mûmâ-ileyh Yusuf Bey ma'iyyetiyle gelmek üzere.

451

Bir sûreti Yenice-i Vardar ve Vidin nâiblerine vesâ'ire;
 Kazâyın-i mezbûründe vâki' Karacaova'dan yüz nefer piyâde münâsib kimesneler sergerdeliği ve mîr-i mûmâ-ileyh ma'iyyetiyle gelmek üzere.

452

Bir sûreti Temür Hisâr kadısına ve â'yân vesâ'ire;
 Sirozlu İsmail Bey ma'rîfetiyle kazâ-yı mezbûrdan münâsib kimesne sergerdeliğiyle yüz nefer asâkir ihrâc ve mûmâ-ileyh İsmail ma'iyyetiyle gelmek üzere.

453

Bir sûreti Felek Kadısına ve â'yân ve Seyyid Osman vesâ'ire;

Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli nefer ve â'yân-ı mûmâ-ileyh Osman Bey kapısı halkı olarak yüz elli nefer cem'ân üç yüz nefer tanzîm mûmâ-ileyh Osman Bey istishâb ve Sirozlu İsmail Bey ma'iyyetiyle gelmek üzere.

454

Bir sûreti Nevrekob Kadısına vesâ'ire;

Kazâ-yı mezbûrdan iki yüz ve â'yânı dahi yüz elli nefer kapısı halkı tanzîm ve sergerdeliği ve Sirozlu kapucıbaşı ma'iyyetiyle gelmek üzere.

455

Bir sûreti Badracık Nâibine ve voyvoda ve â'yân vesâ'ire;

Kazâ-yı mezbûrdan elli nefer münâsib kimesne sergerdeliği ve İzladı voyvodası kapucıbaşı Mîr Osman ve Mîr Mehmed dâme mecdühûdan yerine ma'iyyetiyle gelmek üzere.

[70]

456

Bir sûreti Kiriniş Nâibine ve â'yân vesâ'ire;

Kiriniş'den elli nefer piyâde münâsib kimesne sergerdeliği kapucıbaşı mûmâ-ileyhden yerine ma'iyyetiyle gelmek üzere.

457

Bir sûreti Dimetoka nâibine ve â'yân vesâ'ire;

Kazâ-yı mezbûrdan Edirneli Mehmed Efendi ve Silahdâr İbrahim Bey ma'rîfetleriyle beş yüz nefer ihrâc ve Üveys-zâde Halil sergerdeliği ve Edirneli İbrahim Bey ma'iyyetiyle gelmek üzere.

458

Bir sûreti Sarmık Kadısına ve â'yân vesâ'ire;

Kazâ-yı mezbûrdan iki yüz elli nefer piyâde asâkir münâsib kimesneler sergerdeliği ve İbrahim Bey ma'iyyetiyle gelmek üzere.

459

Bir sûreti Havâss-ı Mâhmud Pâşâ ve kadısına ve â'yân vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz nefer Seyyid Emîn sergerdeliği ve İbrahim Bey ma'iyyetiyle
gelmek üzere.

460

Bir sûreti Cîsr-i Mustafâ Pâşâ kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz nefer asâkir münâsib kimesne sergerdeliği ve İbrahim Bey
ma'iyyetiyle gelmek üzere.

461

Bir sûreti Uzuncaâ'bad-ı Hasköy Kadısına ve â'yân vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan münâsib kimesne sergerdeliğiyle beş yüz nefer asâkir İbrahim Bey
ma'iyyetiyle gelmek üzere.

462

Bir sûreti Zağra-yı Cedîd kadısına ve â'yân vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli nefer asâkir münâsib kimesneler sergerdeliği ve İbrahim
Bey ma'iyyetiyle gelmek üzere.

463

Bir sûreti Zağra-yı Âtîk kadısına ve â'yân vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan beş yüz nefer asâkir münâsib kimesne sergerdeliği ve İbrahim Bey
ma'iyyetiyle gelmek üzere.

464

Bir sûreti İslimye nâibine ve â'yân vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan beş yüz nefer asâkir münâsib kimesneler sergerdeliği ve İbrahim
Bey ma'iyyetiyle gelmek üzere.

465

Bir sûreti Kızanlık kadısına ve â'yân vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan beş yüz nefer asâkir münâsib kimesneler sergerdeliği ve İbrahim
Bey ma'iyyetiyle gelmek üzere.

466

Bir sûreti Yanbolu Kadısına ve â'yân vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan üç yüz piyâde asâkir münâsib kimesneler sergerdeliği ve İbrahim Bey ma'iyyetiyle gelmek üzere.

467

Bir sûreti Ahî Çelebi kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli nefer piyâde münâsib kimesne sergerdeliği ve İbrahim Bey ma'iyyetiyle gelmek üzere.

468

Bir sûreti Çirmen kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan iki yüz nefer piyâde Hacı Ahmed sergerdeliği ve İbrahim Bey ma'iyyetiyle gelmek üzere.

469

Bir sûreti Ruskasrı kadısına ve â'yân vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz nefer piyâde münâsib kimesne segerdeliği ile İbrahim Bey ma'iyyetiyle gelmek üzere.

470

Bir sûreti Karinâ'bad kadısına ve â'yân vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan iki yüz nefer piyâde münâsib kimesne sergerdeliği ve İbrahim Bey ma'iyyetiyle gelmek üzere.

471

Bir sûreti Kırkkilise kazâsı nâibine ve â'yân vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli nefer piyâde münâsib kimesne sergerdeliği ve İbrahim Bey ma'iyyetiyle gelmek üzere.

472

Bir sûreti Saray kadısına ve â'yân vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yetmiş beş piyâde münâsib kimesne sergerdeliği İbrahim Bey ma'iyyetiyle gelmek üzere.

473

Bir sûreti Aydos kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli nefer münâsib kimesne sergerdeliği ve İbrahim Bey ma'iyyetiyle gelmek üzere.

[71]

474

Bir sûreti Vize Kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan elli nefer piyâde münâsib kimesne sergerdeliği ve İbrahim Bey ma'iyyetiyle gelmek üzere.

475

Bir sûreti Pınar Hisârı kadısına vesâ'ire;
Yüz nefer münâsib kimesne sergerdeliği ve İbrahim Bey ma'iyyetiyle gelmek üzere.

476

Bir sûreti Nevâhî-i Yanbolu Kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli nefer piyâde münâsib sergerde ile ve İbrahim Bey ma'iyyetiyle gelmek üzere.

477

Bir sûreti İncelik kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan Tekfur Dağlı Çelebi Mehmed dâme mecdühû ma'rîfetiyle ve cümle ittifâkıyla yetmiş beş nefer münâsib sergerde ma'iyyetiyle ihrâc ve kapucıbaşı mûmâ-ileyh ma'iyyetiyle gelmek üzere.

478

Bir sûreti Malkara kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan iki yüz elli nefer piyâde ve münâsib sergerdeliği ve kapucıbaşı mûmâ-ileyh ma'iyyetiyle gelmek üzere.

479

Bir sûreti Keşan nâibine vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan iki yüz nefer piyâde asâkir münâsib sergerdeliği ve kapucıbaşı mûmâ-ileyh ma'iyyetiyle gelmek üzere.

480

Bir sûreti Firecik kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan münâsib kimesne sergerdeliği ve kapucıbaşı mûmâ-ileyh ma'iyyetiyle üç yüz nefer piyâde gelmek üzere.

481

Bir sûreti Cizr-i Ergene kadısına ve mütevellîsine vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan iki yüz elli nefer münâsib kimesne sergerdeliği ve kapucıbaşı mûmâ-ileyh ma'iyyetiyle gelmek üzere.

482

Bir sûreti İpsala kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz nefer piyâde münâsib kimesne sergerdeliği ve kapucıbaşı mûmâ-ileyh ma'iyyetiyle gelmek üzere.

483

Bir sûreti Hayrabolu kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz elli nefer piyâde münâsib kimesne sergerdeliği ve kapucıbaşı mûmâ-ileyh ma'iyyetiyle gelmek üzere.

484

Bir sûreti Çorlu kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz nefer piyâde münâsib kimesne sergerdeliği ve kapucıbaşı mûmâ-ileyh ma'iyyetiyle gelmek üzere.

485

Bir sûreti Arab Bergos kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan iki yüz nefer piyâde asâkir münâsib kimesne sergerdeliği ve kapucıbaşı mûmâ-ileyh ma'iyyetiyle gelmek üzere.

486

Bir sûreti Babâ-yı Âtîk kadısına vesâ'ire;
Kazâ-yı mezbûrdan yüz nefer piyâde münâsib kimesne sergerdeliği ve kapucıbaşı mûmâ-ileyh ma'iyyetiyle gelmek üzere.

487

Bir sûreti Bereketlü kadısına ve â'yân vesâ'ire;

Kazâ-yı mezbûrdan Drama nâzır-ı Mehmed Halil zîde mecdühû ma'rîfetiyle üç yüz nefer ve harbe kadir asâkir münâsib sergerde ma'rîfetle ihrâc ve nazîr-ı mûmâ-ileyh sâ'ir me'mûr istishâbı olduğu asâkiriyle sâ'ir asâkiriyle bunları dahi istishâb ve orduya gelmek üzere rikâbdan bâ-emr-i-âlî me'mûr kılınmış olduğu beyânıyla ol mikdâr asâkiri münâsib sergerdeleriyle ihrâc ve nâzır-ı mûmâ-ileyh ma'ıyyetiyle rikâbdan sudûr iden emr-i âlî mücebince irsâl eylemeleriçün iktizâsına göre.

[72]

488

Battâlda hıfz olunmuşdur.

Piraveşte kazâsı nâibine ve Piraveşte çorbacısı Halil zîde mecdühûya ve sâ'ir zâbitân ve iş erlerine hükümki;

Meştâ için muhâfaza-i hudûd-u anhâ zımında Piraveşte kazâsından müretteb ve matlûb iki yüz elli nefer piyâde asâkirin tamâmen ihrâc ve irsâl olunmasını hâvî rikâb ve Ordu-yı Hümâyûn'um câniblerinden sudûr iden evâmir-i âliyyem mantûkı üzere sergerdeleriyle ihrâc ve irsâl olundukda ve sen ki nâib-i mûmâ-ileyhsin î'lâmınla kazâ-yı mezbûrdan on üç bölükden Halil başbuğluğuyla meştâ asâkiri vârid ve ta'dâd olundukda yüz elli yedi nefere iblâğ ve doksan üç noksân olmağla bu gûne noksân irsâline cür'et menafî-i tenbîhât-ı şâhânem bir hâlet olmağla siz ki Mevlânâ ve çorbacı ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz neferât ve matlûbeden gerü kalan mârru'z-zikr doksan üç neferi âlâ-eyyî-hâl vusûl-i emr-i münîfimde ihrâc ve tekmîl-i neferâta ikdâm olunmak fermânım olmağın tenbîhen ve tahrîren işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi gerü kalan neferâtın serî'an irsâliyle tekmîli ve matlûb-u şâhânem idüğü ve bundan sonra ihrâcı emrine kusûr ve rehâvet her kimden zuhûr ider ise beher-hâl hakkından gelineceğı ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer vusûl-i emr-i münîfimde bâ-yı hâl mukaddemâ sâdır olan evâmir-i âliyyem müceblerince muktedir sergerde ile hemân ihrâc ve bir kâdem akdem meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma tesyâr ile harekât-ı sâbikanızı inhâya ve rızâ-yı şâhâneme istihsâle sarf-ı kudret ve imhâya ve tesamuh vukûyla mazhar-ı gazâb-ı şâhânem olmakdan ziyâde ittika ve mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâsıt-ı Ca. sene [1]206

489

Hâlâ Sivas vâlisi ve Eflak seraskeri vezîr Hasan Pâşâ'ya hüküm ki;

Bî-meşiyetillahi-te'âlâ Devlet-i Âliyye'mle Rusya Devleti beynlerinde bundan akdem râbitâ-bend nizâm olan mütâreke-i müeddâ'sı üzere emr-i musâlaha dahi netîce-pezîr hüsn-ü hitâm ve işbu mâh-ı cemâziye'l-evvelinin on beşinci gününde tarafeyn murahhasları beynlerinde mübâdele olduğu musâlaha temessüklerinde eğerçi hâlâ musâlaha-i hayriyenin maslahatı hitâm bulacağı neferiyle âlât-ı harbiye te'hîr olunub i'mâl-i düşmenane sudûr bulmayacağı her neferi meczûm ise dahi mekmen işbu mu'âhede-i ba'de'l-izmâ Rusya Devleti'nin bu mâddeye dâir baş murahhas kılınan bi'l-fi'l müsteşâr-ı hassı tarafından derakab Rusya Devleti asâkirinin ve donanmalarının üzerlerinde olan sergerdesine ihbâr idüb kezâlik iki ulu devletler miyânlarına sulh ve sâlah ve musâfât ve muvâlât karâr olduğunu Devlet-i Âliyye'nin sadr-ı a'zamı tarafından dahi donanmalar ve miyâne-i Asâkir-i Osmaniye'den îfâde ve beyân oluna deyü münderic ve mestûr olub bu husûs-u Hayriye-i mansûbenin Devlet-i Âliyye'm me'mûrlarına îfâde ve ihbâr-ı lâzımeden olmağla ve bundan sonra tasdîknâmeleriyle dahi te'kîd-i tenbîhât silm ve musâfât ve tevsik-i levâzım dakik ve muvâlât birle tarafeyn asâkirinin gerü çekilmeleri vakti gelinceye dek muhâfaza-i hudûd-u anhâ zımnında ta'yîn olunan asâkirin gereği gibi zabt ü rabtlarıyla kemâ-kân yerlerinde kıyâm ve ârâm ittirilüb ve o makûle asâkir-i me'mûrenin Rusyalu taraflarına bir gûne harekât-ı hasmâne ve âmel-i düşmenaneden men'lerine dikkat olunmak fermânım olmağın î'lâmen ve ihtaren işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi sen ki serasker-i müşârun-ileyhsin emr-i musâlahanın pezîrây-ı hüsn-ü hitâm olduğu mâhall-i efraddan istimâ ile asâkir-i me'mûrenin teferruk ve i'âdelerini tecvîz kavaid-i hezm ve ihtiyâta münâfî olub bundan sonra sudûr idecek emr-i şerîfim vürûduna değın ma'ıyyetine me'mûr asâkiriden birinin teferruk ve i'âde olunmalarına rızâ-yı dâverânem olmadığı ve cümlesinin kemâ-fi's-sâbık yerlerinde kıyâm ve ârâmları matlûb-u şâhânem idiğü ve asâkirin gereği gibi zabt ü rabtlarıyla Rusyalu tarafına bir gûne sû-i-kasd olduğuna rızâ-yı dâverânem olmadığı ma'lûmun oldukda tekrar emrim vâsıl olmadıkça birinin teferruk ve i'âdelerinin tecvizden ittika ve mübâ'adet iderek kemâ-kân muhâfaza-i hudûd-u anhâya dikkat ve cümle asâkiri gereği gibi zabt ü rabt birle izhâr-ı evza-yı hasmâneden ittika ve mücânebet eylemelerini iktizâ idenlere dahi îfâdeye mübâderet ve hilâf-ı tenbîhât-ı şâhânem hareketden mücânebet eylemek bâbında. Fî evâhır-ı Ca. sene 1206.

490

Bir sûreti Eflak voyvodasına;

Âdâ-yı mâhali müşâr iktizâsına göre.

491

Bir sûreti İbrail seraskeri ve Rumili vâlisi vezîr Mehmed Pâşâ'ya ve İbrail muhâfızı vezîr Mâhmud Pâşâ'ya asılda yazıldığı vechle.

Mazmûn-u emr-i âlî cümleye î'lân ve işâ'ât olduğunu nâtik müşârun-ileyhîn mektûb ve İbrail kadısının î'lâmı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh. Fî 13 C. sene [120]6

[73]

492

Bir sûreti Hacıoğlu Pazarı'nda mûkim olub Mecidiye ve Babadağı ve Karasu havâlîleri seraskerliği uhdesine ihâle olunan vezîr el-Hâcc Abdi Pâşâ'ya;

Mukaddemâ sâdır olan emrim mücebince kemâ-kân rü'yet ve tesvîye-i umûrda ihtimâm ve bir taraftan ma'iyetine sevk ve tesyîr olunan asâkirin zabt ü rabt ve tevkiflerine ikdâm eylesiyçün ber-vech-i meşrûh.

493

Bir sûreti Silistre vâlisi ve Tuna kapudânı vezîr Ahmed Pâşâ'ya;

Kezâlik muktezâ-yı me'mûriyeti üzere tesvîye-yi mehâmm-ı lâzımeyle iktizâsına göre.

494

Bir sûreti Rusçuk'da meştâ-nişîn olan vezîr Yeğen Seyyid Mehmed Pâşâ'ya;

Bu def'a mukaddemce sâdır olan emr-i âlî ve me'mûriyeti muktezâsınca tesvîye-i umûr-u lâzımede kusûrdan ittika eylesiyçün ber-vech-i meşrûh.

495

Bir sûreti Yergöğü muhâfızı vezîr Osman Pâşâ'ya;

Yergöğü Kal'ası muhâfazasında kemâ-kân kıyâm ve kusûrdan ittika-yı tam eylesiyçün iktizâsına göre.

496

Bir sûreti İshakçı kadısına ve mütevellîsine;

Emr-i musâlaha ol havâlîde kazâklara vesâ'ire iktizâ edenlere îfâde birle Rusya tarafına harekât-ı hasmânedden mübâ'adet eylemelerini te'kîde dikkat eylesiyçün.

Mazmûn-u emr-i âlî cümleye îfâde ve beyân olduğunu nâtik İshakçı şerîfinin vârid olan arzu-hâli mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. [Fî] 8 B. sene [120]6

497

Bir sûreti Vidin muhâfızı vezîre;
Kemâ-kân hasmâne muhâfazada kıyâm eylesiyçün.

498

Bir sûreti Varna seraskeri vezîr Abdullah Pâşâ'ya ve muhâfızı vezîr Ferhad Pâşâ'ya;
Kemâ-kân hasmâne muhâfazada kıyâm eylemeleriçün.

499

Bir sûreti Köstence muhâfızı vezîr Cura-zâde Ahmed Pâşâ'ya;
Kemâ-kân ol havâlîyi muhâfaza itmek üzere.

Mazmûn-u emr-i âlî cümle îfâde olunduğunu nâtık müşârun-ileyhîn vârid olan ka'imesi mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. [Fî] 8 B. sene [120]6

500

Bir sûreti Kara Harman muhâfızı vezîr Salih Pâşâ'ya;
Kemâ-kân ol havâlîyi muhâfaza eylesiyçün.

Mazmûn-u cümleye î'lân ve işâ'ât olunduğunu nâtık muhâfız-ı Haleb nişanının vürûd iden tahrîrâtı mefhûmu şerh virildi. Fî 10 B. sene [120]6

501

Eğriboz muhâfızına hüküm ki;

Bî-meşîyyetillâhi te'âlâ Devlet-i Âliyye'mle Rusya devleti beynlerinde bundan akdem râbitâ-i bend-i nizâm olan mütâreke-i mevâddesi üzere emr-i mûsaleha dahi netîce-i pezîr hüsn-ü hitâm ve işbu mâh-ı cemâziye'l-evvelinin on beşinci gününde tarafeyn murahhasları beynlerinde mübâdele olunan musaleha temessüklerinde eğerçi hala musaleha-i hayriyenin maslahatı nizâm bulacağı takrîbiyle âlât-ı harbiye te'hîr olunub i'mâl düşmen ne sudûr bulmayacağı her ne kadar meczûm ise dahi işbu mu'âhede-i ba'de'l-îfâ Rusya devletinin bu mâddeye dâir baş murahhas kılınan bi'l-fi'l müsteşar-ı hâssı tarafından der-akâb Rusya devleti asâkirinin ve donanmalarının üzerlerinde olan sergerdesine ihbâr idüb kezâlik iki ulu devletler miyânelerinde sulh ve sâlâh ve musâfât ve muvâlât karâr bulunduğunu Devlet-i Âliyye'nin sadr-ı a'zamı tarafından dahi donanmalar ve miyâne-i Asâkir-i Osmaniye'den îfâde ve beyân oluna deyü münderic ve mestûr olub bu husûs-u hayriye mensubun Devlet-i Âliyye'm me'mûrlarına îfâde ve ihbâr-ı lâzîmeden olmağla ve bundan sonra dahi tasdîknâmeleriyle

te'kîd-i beyân-ı silm ve musâfât ve tevsik-i levâzım-i defter ve muvâlât olacağı ve muhâfaza-i vürûd ve inhâsını dikkat

[74]

Eylemeleri beyânıyla seraskerân ve muhâfezeyn ve sâ'ir iktizâ idenlere hitâben evâmir-i âliyyem ısdârıyla teşbîk ve tenbîh olunmağla îfâde-i hâl siyâkında sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin sana dahi işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda me'mûr-u muhâfazası olduğun kal'a ve sevâhil ve ilhâsını kemâ-kân hıfz ve hırâsetine dikkat ve keyfiyyeti iktizâ idenlere dahi î'lâm ve îfâdeye mübâderet ve fukarâ-yı ra'ıyyetin himâyet ve sıyâneti emrine sa'y ve gayret eylemek bâbında. Fî evâhir cemâzi-el-evvel sene [1]206

Mazmûn-u cümleye î'lân ve işâ'ât olduğunun nâtık Belgrad muhâfızının (...) ka'imesi mefhûmu fermân-ı âlî şerh. Fî 8 B. sene [120]6

502

Bir sûreti İskenderiye mutasarrıfı ve Anadolu vâlîsi vezîrim Mâhmud Pâşâ'ya;

Ber-vech-i meşrûh.

Ber-mantûk-ı emr-i âlî muhâfaza-i hudûda ihtimâm olunacağı Mora müteselliminin vârid olan ka'imesi ve Trablusgarb dayısının î'lâmları mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 2 N. sene [120]6

503

Bir sûreti İnebahtı muhâfızına;

Ber vech-i meşrûh.

504

Bir sûreti Bosna vâlîsine;

Ber vech-i meşrûh.

505

Bir sûreti Belgrad muhâfızı Ebûbekir Pâşâ'ya;

Ber vech-i meşrûh.

506

Bir sûreti Mora vâlisine;
Ber vech-i meşrûh.

507

Bir sûreti Lefkoşa mollâsına ve Kıbrıs muhâsılına;
Ber vech-i meşrûh.

508

Bir sûreti Kandiye ve Hanya ve Resmo muhâfızlarına;
Ber vech-i meşrûh.

509

Silistre vâlisi vezîr Ahmed Pâşâ'ya ve Silistre eyâleti asâkirinin tanzîmine bundan akdemce bâ-emr-i âlî me'mûr ve ta'yîn kılınan () zîde mecdühûya ve eyâlet-i merkûmede vâki' elviye alaybeğilerine hüküm ki;

Eyâlet askeri Devlet-i Âliyye'min mukaddem cünûd-u gayret-i mevfûrundan mevrûd iken nizâm-ı sâbıklarına celb-i tatarruf eylediğine mebnî hey'et-i aslîyelerine ircâ' ve tanzîm-i hâllerine i'tinâ olunması husûsuna irâde-i mekarim îfâde-i şehriyârânem ta'alluk eylediği hasebiyle şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn şevket-makrûnum mücebince bu def'a nizâmı hâvî mufassal ve meşrûh sudûr iden emr-i şerîfimle mûmâ-ileyh mübâşir ta'yîn ve Silistre eyâletinin yoklama defteri dahi yedine îtâ ve tesyîr kılındıktan sonra eyâlet-i mezkûrenin yoklamada mevcûd mecmû' eşkinci zu'amâ ve erbâb-ı tîmârı bayrakları altına tecemmu' ve oldukları mâhalden hareket ve âcilen sen ki vezîr-i müşârûn-ileyhsin ma'iyetine varub emir ve re'yin üzere hîdemâtda kıyâm ve mübâ'adet eylemelerini hâvî tekrar emr-i münîfîm îsdâr olunmaktan nâşî gerek mevcûdlarında ve gerek nâ-mevcûd olup yoklama tevcîh olunan ze'âmet ve tîmâr ashâbı bundan böyle gerek seferde ve gerek vakt-i hâzırda me'mûr oldukları mâhalde isbât-ı vücûd itmezler ise nân-paraları bu def'a olduğu misillü âhara tevcîh olacağından başka kaç sene mutasarrıf olmuşlar ise ol mikdâr senenin hâsılat kendülerden cânib-i mîrîyçün alınmak için beher ze'âmet ve tîmârın hâsılatı kaç guruh ise defter olunub bilinmesi kasr-ı yed eylediklerinde alaybeğileri arz virüb şurût-u nizâm-ı maslahatı üzere tevcîh olunmak ve lâkin vakt-i seferde kasr-ı yed olunmamak husûslarına irâde-i seniyyem ta'alluk olmağla î'lâmen ve ifhâmen ve evrâken ve ihtimâmen işbu emr-i şerîfim îsdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi eyâlet-i mezkûre zu'amâ ve erbâb-ı tîmârının cümlesi fîmâ-ba'd me'mûr kılındıkları mâhallerde mevcûd bulunmaları ve eğer bundan böyle

gerek seferde ve gerek vakt-i hâzırda me'mûr oldukları mâhallerde isbât-ı vücûd itmeyenlerin nân-paraları âhara tevcîh olunacağından başka mutasarrıf olduğu senelerde ze'âmet ve tîmârları hâsılatından makbûzâtı cânib-i mîrîyîçün ve mallarından tahsîl olunmak için beher ze'âmet ve tîmârın hâsılatı kaç gurusu ise tashîh ve tahkik birle bir kıt'a defter-i sâhîh eser-i matlûb-u şâhânem idiğü ve vakt-i hâzırda ze'âmet ve tîmârlarını birbirlerine kasr-ı yed murad eylediklerinde alaybeğileri arzıyla ber-mûceb-i şurût tevcîh olunub vakt-i seferde kasr-ı yedlerine rızâ-yı âliyyem olmadıği siz ki vezîr-i müşârun-ileyh ve evliye alaybeğileri mûmâ-ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer eyâlet-i mezkûrede olan ze'âmet ve tîmârın senevî hâsılatları ne ise ketm ve ihfa itmeyerek bir kıt'a defter-i sıhhat eserini mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rîfetiyle terkim ve tahrîr ve meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma irsâle ve ba'de-zîn mûceb-i emr-i âlî ve rızâ-yı şâhânem üzere âmel ve harekete ziyâde ihtimâm ve dikkat ve menfî hâlâtdan ittika ve mücânebet ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin sen dahi mazmûn-u emr-i münîfîm üzere eyâlet-i mezkûrede olan ze'âmet ve tîmârın hâsılatlarını müşârun-ileyhîn ma'rîfetiyle gereği gibi tashîh ve tahkik ve defter ittirmeğe ve mukaddem ve muahhar kadir olan evâmir-i âliyyemîn müfâdı üzere icrâ-yı mübâşeretine sarf-ı kudret ve istikamete menfî hareketden tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında. Fî evâhır-ı Ca. sene [1]206

[75]

510

Hâssa mi'mâr hulefâsından Hâfız Mehmed zîde mecdühûya hüküm ki;

Bundan akdem Devlet-i Âliyye'mle Nemçe devleti beynlerinde müceddeden akd olunan revâbit sulh ve musâfât ve muktezâsınca Bosna cânibinde kâin Una Nehri verâsî hudûdunun tahrîrine ber-mûceb-i uhûd ve mîsâk ricâl-i Devlet-i Âliyye'mden sâbık yeniçeri ocağı kâtibi İsmail İsmetî zîde mecdühû bundan akdemce hâssaten mâhdud ve mübâşir nasb ve ma'iyetine dahi müderrisîn kirâmdan Sultan Mehmed vakfî ruznâmecisi ve mühendishâne baş hâlifesi Abdurrahman zîde ilmühû ta'yîn ve hâcegân-ı Dîvân-ı hümâyûnumdan mi'mâr-ı sâbık Hâfız İbrahim dahi mi'mâr tahsîs kılınub birbirleriyle ittifâk ve ittihâd ve Bosna vâlîsi vezîr Salih Pâşâ iclâlehûnun emir ve zatiye ittibâ' ve muvâfakat iderek tahdîd-i hudûd ve tefrîk ve temeyyüz-ü sınıra ihtimâm ve dikkat ve lâzım gelen uhûd ve şurût ale'l-tafsîl me'mûriyetleri evâmîrinde derc ve tastir olunmuş olub ancak mi'mâr hâfız hulûl-u eceli mev'uduyla irtihal-i dâr-i bekâ itmiş olmak hasebiyle yerine kardana ve tahdîd-i hudûd ve tefrîk-i sınıra ehliyet ve liyâkat ve sadâkat ve istikâmet-i bedîdâr hûlefa-yı mi'mârandan birinin me'mûr ve ta'yîn kılınması ve muktezâsı olduğuna binâen ve sen ki mûmâ-ileyhsin fenninde mâharetin ve evsâf-ı mezkûre ile ittisafda derkâr olduğundan rikâb-ı müstetâbım

tarafından bundan akdemce Bosna cânibine me'mûr ve ta'yîn kılındığına mebnî muktezâ-yı me'mûriyeti üzere Bosna cânibine vürûd itmiş olduğuyula ve Ordu-yı Hümâyûn'um cânibinden me'mûriyetin emr-i şerîfim tarafına vârid olmadığını tarafından der-saâdetime vârid olan kâğıdın tahrîr ve istida eylediğini hala rikâb-ı müstetâbım kaimakamı vezîrim Mustafâ Pâşâ iclâlehû mektûbunda derc ve iş'âr itmekle vech-i meşrûh üzere me'mûriyetini hâvî Ordu-yı Hümâyûn'um câniblerinden işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi mukaddemâ lâzım gelen uhûd ve şurût ve vesâyâ ve tenbîhât ve te'kîdat-ı mutazammın sâdır olup mâhdud-u mübâşir ve mi'mâr-ı mûmâ-ileyh yedlerine î'tâ olunan evâmir-i şerîfem makamiyeti üzere Una Nehri verâsının muktezâ-yı me'mûriyetin ve senden me'mûl olan sarf ve rü'yet ve salad-ı lâzımesince bi'l-ittifâk kıt'a-i rişte hudûd ve tefrîk ve temeyyüz-ü sınıra i'tinâ ve dikkat ile îfâ-yı muktezâ-yı me'mûriyete dâmen der-meyân-ı gayret eylemek matlûb-u şâhânem idiğü sen ki mûmâ-ileyhsin ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer Bosna vâlisi ve sâ'ir ve mâhdud ve mühendis-i mûmâ-ileyhim ile ittifâk ve ittihâd iderek mukaddemâ sâdır olup mübâşir ve mi'mâr-ı mûmâ-ileyh yedlerine virilen evâmir-i şerîfem mantûkî ve vesâyâ ve tenbîhât ve uhûd ve şurût lâzımesi üzere tahdîd-i hudûd ve tefrîk ve temeyyüz-ü sınıra ve îfâ-yı muktezâsı umûr-u me'mûriyet dâmen der-meyân-ı gayret ve menfî-i sadâkat ve vaz' ve hareketden ittika ve mübâ'adet eylemek bâbında. Fî evâhır-ı Ca. sene [1]206

511

Rumili'nin sol koluna vâki' mevâlî-i a'zam ve kuzât ve nüvvâba ve ocakdan asâkir ihrâcına me'mûr turnacıbaşılar () zîde mecdühûmâ ve â'yân-ı vücûh-u memleket zîde kadruhûmâ hüküm ki;

Hezm ve ihtiyât-ı ra'iyete evvel-bahâra sevk-i asâkir zımnında ocak mekâtibi mücebince mukaddemce ısdâr olan evâmir-i âliyyemle turnacıbaşılar tesyîr olunmuş idi el-hâletü hâzihî Devlet-i Âliyye'mle Rusya devleti beynlerinde bundan akdem râbitâ bend-i nizâm olan mütâreke-i mevâddesi üzere emr-i musâlaha dahi bî-minnetullah ü teâlâ netîce-pezîr hüsn-ü hitâm ve işbu mâh-ı cemâzi-yel-evvelinin on beşinci gününden tarafeyn murahhasları beynlerinde musâlaha temessükleri mübâdele ve vâki' olan muhasım-ı mu'âdât mübeddel-i silm ve musâfât olmak ve asâkirin lüzûmu olmamak takrîbiyle sevk-i asâkire me'mûr turnacıbaşıların âvdeti iktizâ itmekle î'lâmen ve ifhâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi sen ki sevk-i asâkire me'mûr turnacıbaşılar mûmâ-ileyhimsiz keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda emr-i münîfîm tarafına vusûlünde ihrâcî asâkirde kifâyet ve ocak tarafına âvdete mübâderet ve siz ki Mevlânâ ve â'yân ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz siz dahi mazmûn-u hükm-i münîfîmi ve bu musâlaha-i hayriyeyi iktizâ idenlere îfâde ve tefhîm birle sekene-i memleket ve nefera-yı ra'iyete min küllî-vücûh mezâlim ve ta'addîyatdan himâyet

ve sıyânet emrine ve istihsâl-i âsâyiş ve ve istirâhatları hâlâtına sarf ve sa'y ve kudret ve hilâf-ı tenbîhât-ı şâhânem vaz' ve hareketden ittika ve mübâ'adet eyleyesiz deyü bi'l-fi'l Dergâh-ı Mu'allâm yeniçeri ağası olan Seyyid Ahmed Ağa dâme ulüvvühü tarafından mühürlü mektûb virmekle vech-i meşrûh üzere âmel olunmak bâbında. Fî evâhır-ı Ca. sene [1]206

Ber-mûceb-i emr-i âlî âmel ve hareket ve dâme ömr ü devlet hazret-i cihandârî da'avât-ı hayriyeye mevâtın(?) bulunduğunuzu nâtik Rumili'nin sol kolunda kâin yirmi birer aded kazâ mehâkiminin vârid olan î'lâmları mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. [Fî] 28 B. sene [120]6

512

Bir sûreti Rumili'nin orta kolunda vâki' mevâlîye ve kuzât ve nüvvâba ve turnacıbaşılara vesâ'ire;

Ber-vech-i muharrer.

Ber-mûceb-i emr-i âlî âmel ve hareket dâ'îye-i padişâhîye mevâtın(?) eyledikleri kol-ı mezkûrda vâki' kazâlar kadılarının vârid olan î'lâmlarının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 14 N. sene [120]6

513

Bir sûreti Rumili'nin sağ kolunda vâki' kuzât ve nüvvâbınâ ve turnacıbaşılara vesâ'ire;

Ber-vech-i meşrûh.

Ber-mûceb-i emr-i âlî âmel ve hareket ve dâme ömr ü devlet-i hazret-i cihandârî ve da'avât-ı hayriyeye mevâtın olduğunu nâtik Rumili'nin sağ kolunda kâin kazâlar mehâkiminin vârid olan î'lâmlarının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 15 Ş. sene [1]206

514

İzmir mollâsına ve Bahr-i Sefidin Anadolu sâhiliyle nihâyetine varınca Sakız ve İstanköy ve Midillü ve sâ'ir cezîrelerin kuzât ve nüvvâbınâ ve â'yân ve voyvoda ve sâ'ir zâbitân zîde kadruhûmâ hüküm ki;

Bî-meşîyyetillahî teâlâ Devlet-i Âliyye'mle Rusya devleti beynlerinde bundan akdem râbitâ-i bend-i nizâm olan mütâreke mevâddesi üzere emr-i musâlaha dahi netîce-pezîr hüsn-ü hitâm ve işbu mâh-ı cemâziye'l-evvelin on beşinci gününde tarafeyn murahhasları beynlerinde musaleha temessükleri mübâdele olunub bu husûs-u Hayriye-yi mansusan Devlet-i Âliyye'm me'mûrlarına îfâde ve ihbârı lâzımeden olub seraskerân ve muhâfizin ve sâ'ir iktizâ idenlere hitâben evâmir-i âliyyem ısdâriyla îfâde ve tenbîh olunmağla îfâde-i hâl

siyâkında siz ki Mevlânâ ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz size dahi işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda bu husûs-u iktizâ idenlere î'lân ve îfâdeye mübâderet ve sekene-i vilâyet ve fukarâ-yı ra'iyyeti her hâlât himâyet ve sıyânet emrine ihtimâm ve dikkat eylemeniz bâbında. Fî evâhır-ı Ca. sene [1]206.

[76]

515

Bir sûreti Rodos kadısına vesâ'ire;
Ber-vech-i muharrer.

516

Bir sûreti Trabzon Beylerbeyisi ve muhâfızı Kuğu-zâde Süleyman Pâşâ'ya;
Ber-vech-i muharrer.

517

Bir sûreti Faş muhâfızına;
Ber-vech-i muharrer.

518

Bir sûreti Çıldır vâlîsi vezîr İshak Pâşâ'ya;
Ber-vech-i muharrer.

519

Bir sûreti Sohum muhâfızı Keleş Ahmed Bey'e;
Ber-vech-i muharrer.

520

Bir sûreti Sinob ve Samsun ve Canik ve Bahr-i Siyâhın Anadolu sâhiliyle nihâyetine varınca vâki' kuzât ve nüvvâba vesâ'ire;
Ber vech-i muharrer.

521

Bir sûreti Kuban'ın berü cânibinde Devlet-i Âliyye'm hudûdunda sâkin Çerâkise ve Abaza kabîlelerinin ümerâ ve Uzun(?) sipahilerine;
Hudûd-u kadîme-i Devlet-i Âliyye ile tâbirleri ve iktizâ iden tesliyet ve vesâyâ ve tenbîhât başkaca derc olunarak iktizâsına.

522

Bir sûreti Sarayönü ve Beğşehirli mollâlarına ve Rumili'nin Bahr-i Sefid sâhiliyle nihâyetine varınca yol üzerinde vâki' kazâların kuzât ve nüvvâb ve â'yân ve voyvoda ve sâ'ir zâbitânına;

Ber-vech-i muharrer.

İşbu emr-i âlî rikâb kaimakamı vezîr-i mükerrer Mustafâ Pâşâ hazretleri tarafından mâhalline irsâl olunmuş olduğunu nâtik Pâşâ-yı mûmâ-ileyhîn vârid olan tahrîrât-ı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 6 B. sene [120]6

523

Erzurum eyâleti asâkirinin bundan akdem bâ-fermân-ı âlî tanzîm ve yoklamasına me'mûr ve tesyîr kılınan () zîde mecdühûya ve eyâlet-i merkûmede vâki' evliye alaybeğileri zîde kadruhûmâ hüküm ki;

Eyâlet-i mezkûre evliye alaybeğileri bi'l-cümle eşkinci zu'amâ ve erbâb-ı tîmârı neferât-ı bundan akdemce bâ-fermân-ı âlî Anapa'ya me'mûr kılınmış olduklarına ve mâhal me'mûrlarına mevcûd ve nâ-mevcûdları bilinmesi lâzım geldiğine binâen eyâlet-i merkûmenin defterhâne-i âmiremden bir kıt'a cebe defteri ihrâc ve mâhal me'mûrlarına yoklanmak üzere emr-i şerîfim ısdâr ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhimsin yedine î'tâ ve bu husûsa me'mûr kılınmışdın el-hâletü hâzihî Devlet-i Âliyye'mle Rusyalu beyninde olan muhâsama ve mu'âdât eğerçi mübeddel-i silm ve musâfât olub lâkin eyâlet-i mezkûre neferâtının mevcûd ve nâ-mevcûdları bilinmesi ve yine Anapa muhâfazasına ve sandıkların tathîri ve hıdemâtında bulunmaları ve vâcibatdan olmağla ze'âmet ve tîmârları eshabı bundan böyle gerek seferde ve gerek hâzırda me'mûr oldukları mâhalde isbât-ı vücûd itmezler ise nân-paraları âhare tevcîh olunacağından başka kaç sene mutasarrıf olmuşlar ise ol-mikdâr senenin hâsılatı kendülerden cânib-i mîrîyçün alınmak üzere beher ze'âmet ve tîmârın hâsılat-ı kaç guruş ise defter olunması lâzımeden olduğundan gayri vakt-i hâzırda birbirlerine kasr-ı yed eylediklerinde alaybeğileri arz idüb şurût-u nizâm-ı maslahatı üzere tevcîh olunmak ve lâkin vakt-i seferde kasr-ı yed olunmak husûsatına irâde-i kat'a-i şâhânem ta'alluk itmekden nâşî î'lâmen ve ifhâmen me'mûriyetlerini te'kîden ve iş'âren işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi eyâlet-i merkûmenin zu'amâ ve erbâb-ı tîmârının mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince yoklanmaları ve mevcûd ve nâ-mevcûdları bilinüb tarîk-i hizmet olanların nân-paraları müstahkına tevcîh olunması ve fîmâ-ba'd cümlesi me'mûr kılındıkları mâhallerde mevcûd bulunmaları ve eğer bundan böyle gerek seferde ve gerek hâzırda me'mûr oldukları mâhallerde yoklanub isbât-ı vücûd itmeyenlerin nân-paraları âhare tevcîh olunacağından başka mutasarrıf olduğu senelerde ze'âmet ve tîmârların hâsılatından

makbûzları cânib-i mîrîyçün mallarından tahsîl olunmak üzere beher ze'âmet ve tîmârın hâsılatı kaç gurusî ise tashîh ve tahkîk birle bir kıt'a defter-i sıhhat-i eser-i matlûb-u şâhânem idiğü ve vakt-i hâzırda ze'âmet ve tîmârları birbirlerine kasr-ı yed murad eylediklerinde alaybeğileri arzıyla ber-mûceb-i şurût tevcîh olunub vakt-i seferde kasr-ı yedlerine rızâ-yı âliyyem olmadığı ve eyâlet-i mezkûrenin bi'l-cümle eşkinci neferâtının kemâ-kân Anapa'ya me'mûriyetleri emrine irâde-i padişâhânem ta'alluk itmiş olduğunuz ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i muharrer eyâlet-i mezkûre asâkirini muktezâ-yı sadâkat ve istikâmeti üzere yoklanub mevcûdları başka ve nâ-mevcûdların nân-paraları tevcîh olunmak için başka ve beher ze'âmet ve tîmârın hâsılatı kaç gurusî ise başka tahrîr ve terkim idüb defter-i sıhhat-i eserini der-âliyyeme tîsyara ve eyâlet-i mezkûrenin yoklamada mevcûd eşkinci zu'amâ ve erbab-ı tîmârıyla bir (...) nân-para virilenlerini alaybeğileri ma'iyetleriyle rûz-i hâzırda me'mûr oldukları Anapa'da isbât-ı vücûd eylemeleri vesâilini istihsâle ta'yîn i'tinâ ve dikkat ve icrâ-yı mübâşeretve sadâkate sa'y ve gayret ve zinhar ve zinhar mütekâsılâne ve vaz' ve hareketden ve sadâkat ve istikâmate münâfî-i etvârdan bî-gayret-i tevkî' ve mübâ'adet ve siz ki evliye-yi mezkûre alaybeğileri mûmâ-ileyhimsiz serhaddât-ı hâkanîye muhâfazası ve hizmetleriyle tathîrine ve Devlet-i Âliyye'min başbuğlu eyâlet asâkiri me'mûr ve ta'yîn kılınagelmediğı bedîhî ve bâhir olduğuna binâen eyâlet-i merkûmenin dahi kemâ-kân Anapa'ya me'mûriyetlerine irâde-i seniyyem ta'alluk eylediğı ve mâaz-Allah-ü-teâlâ rûz-ı hâzırda mâhal me'mûrunuzda mevcûd olumamak ihtimâli olur ise nân-paralarınız ref'iyle kanaat olunmayub haklarınızdan gelineceğı o makûle tarîk olan neferâtın dahi nân-parası ref'ine âdem-i âmel ve hareket ve rûz-ı hâzırda kemâ-ff's-sâbık Anapa'da hıdemât-ı muhâfazada muhâfızinin emr ve re'yi üzere hıdemâtda kıyâm ve mübâderet ve münâfî-i emr ve tenbîh vaz' ve hareketle mazhar ve gayret-i şâhânem olmakdan inâyete {ittikaya} ittika ve mübâderet eylemeniz bâbında. Fî evâhır-ı Ca. sene [1]206

Şehr-i mezkûr bu sûrette dahi mevâcibat

524

Bir sûreti Trabzon eyâleti asâkirini yoklamaya me'mûr mübâşire ve eyâlet-i mezbûrenin evliye alaybeğilerine;

Soğcuk'a me'mûr kıldıklarına binâen tekîd-i me'mûriyetlerine hâvî ber-vech-i muharrer.

[77]

Evâmir-i mezkûr rikâb-ı hümâyûn kaimakamı vezîr-i mükerrerem Mustafâ Pâşâ hazretleri tarafına mâhâllerine irsâl olunmuş olduğunu nâtık müşârun-ileyhîn vârid olan tahrîrât-ı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 6 B. sene [120]6

İşbu emr-i âlî ledel-vusûl feth ve kırâat olundukda merkûm Ömer Ağa zevcesi ümmiye (...) mecdiddin bendeleri huzur-u şer’de cümle muvâcehesinde (...) alaybeğileri nasb ve ta’yîn olunub irsâl olduğunuz arz ile hıdemât üzere bezl-i makderet (...) kimesneler kendü (...) malından kalan (silik) zâhir olub yine bâdî olmağla (silik) ihtirama Mehmed cümle arzları irsâli her biri berât kayıtlarına tetmîm ve inâyet bâdî ile (silik) tîmâr ve ze’âmet üç beş gün zarfında (...) azimeti mâhal me’mûrlarına sür’at olacağını nâtık Karaman eyâletinin vârid olan mazharlarının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 17 Z. sene [120]6

525

Karaman eyâleti asâkiri tanzîmine bundan akdemce mâhsus emr-i âlî ile mübâşir ta’yîn oluan () zîde mecdühûya ve eyâlet-i mezkûrda vâki’ evliye alaybeğileri zîde kadruhûma hüküm ki;

Eyâlet askeri Devlet-i Âliyye’min ma’neviyye askeri olub sefer takrîbiyle nizâm-ı sâbıklarına hildari(?) ve beher-hâl asâkir-i merkûmenin hey’et-i aslîyelerine ircâ’ ile tanzîmi hâlleriyle i’tinâ olunmak zimmet-i himmet-i şâhânem vacib ve mütehattim olduğuna mebnî şeref yafte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn şevket-makrûnum mücebince nizâm-ı hâvî mufassal ve meşrûh bundan akdemce sudûr iden emr-i şerîfimle mübâşir-i mûmâ-ileyh ta’yîn ve Karaman eyâletinin yoklama defteri dahi bedeliye î’tâ ve tesyîr kılındıktan sonra eyâlet-i mezbûranın yoklamada mevcûd bi’l-cümle eşkinci zu’amâ ve erbâb-ı tîmârı bayrakları altına celb ve cem’ ve nevrûz-i firûz ibtidâ’sında bâ-yı hâl Ordu-yı Hümâyûn’umda mevcûd olunmalarını hâvî emr-i münîfimce ısdâr ve tesyar olunmuş idi gerek mevcûdlardan ve gerek nâ-mevcûdlardan olub bu def’a tevcîh olunan ze’âmet ve tîmâr eshabı bundan böyle gerek seferde ve gerek hazîrda me’mûr oldukları mâhalde isbât-ı vücûd itmez iseler nân-paraları bu def’a olduğu misillû âhare tevcîh olunacağından başka kaç sene mutasarrif olmuşlar ise ol mikdâr senenin hâsılatı kendülerden cânib-i mîrîyçün alınmak üzere beher ze’âmet ve tîmârın hâsılatı kaç gurusî ise defter olunub bilinmesi lâzımeden olduğundan gayr-i vakt-i hâzırda birbirlerine kasr-ı yed eylediklerinde alaybeğileri arz idüb şurût-u nizâm maslahatı üzere tevcîh olunmak ve lâkin vakt-i seferde kasr-ı yed olunmak husûsuna irâde-i şâhânem ta’alluk ve el-hâletü hâzihî ve Devlet-i Âliyye’me Rusyalu beynlerinde olan muhasım-ı mu’adât

eğerçi mübeddel ve silm ve musâfât olub ancak serhaddat-ı hâkanîye muhâfazası ve sandıkları tathîri Devlet-i Âliyye'mîn başbuğlu ayâlât-ı asâkiri me'mûr ve ta'yîn kılınageldiği bedîhî ve bâhir olmakdan nâşî siz ki evliye-i mezkûre alaybeğileri mûmâ-ileyhimsiz Karaman eyâletinin yoklamada mevcûd bi'l-cümle eşkinci zu'amâ ve erbâb-ı tîmârî ve nâ-mevcûd olub terklerinden tevcîh olunacakları bayraklarınız tahtına celb ve cem' ve bir neferi gerü kalmayarak rûz-ı hâzırda Bender Kal'asına varub hıdemât-ı muhâfaza ve lâzımede kıyâm ve mübâderet eylemeniz fermânım olmağın me'mûriyetinizi hâvî işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi eyâlât-ı mezkûre zu'amâ ve erbâb-ı tîmârın cümlesi fîmâ-ba'd me'mûr kılındıkları mâhallerde mevcûd bulunmaları ve eğer bundan böyle gerek seferde ve gerek vakt-i hâzırda me'mûr oldukları mâhallerde yoklanub isbât-ı vücûd itmeyenlerin nân-paraları âhare tevcîh olunacağından başka mutasarrıf olduğu senelerde ze'âmet ve tîmârları hâsılatından makbûzâtı cânib-i mîrîyçün mallarından tahsîl olunak üzere beher ze'âmet ve tîmârın hâsılatı kaç gurusu ise tashîh ve tahkik birle bir kıt'a defter-i sıhhat-ı eseri matlûb-u şâhânem idiğü vakt-i hâzırda ze'âmet ve tîmârları birbirlerine kasr-ı yed murad eylediklerinde alaybeğileri arzıyla ber-mûceb-i şurût tevcîh olub vakt-i seferde kasr-ı yedlerine rızâ-yı âliyyem olmadığı ve bu def'a yoklamada mevcûd bi'l-cümle zu'amâ ve erbâb-ı tîmâr ile terklerinden tevcîh olunan neferâtın Bender Kal'asına me'mûriyetleri husûsuna irâde-i kat'a-i şâhânem ta'alluk itmiş olduğu ve bu def'a me'mûr olduğunuz Bender Kal'asında rûz-ı hâzırda yoklanub nâ-mevcûd olanlar hakalrında ol vechle mu'âmele olunacağı siz ki alaybeğileri mûmâ-ileyhimsiz hâlinizi hemân tanzîm ve neferâtınızı tesviye ve tekmîl ve atîk ve cedîd neferâtı dahi bayraklarınız altına celb ve cem' ve eyâlât-ı mezkûrede olan ze'âmet ve tîmârın senevî hâsılatına ise ketm ve ihfa itmiyerek bir kıt'a defter-i sıhhat-ı eserini dahi mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rîfetiyle terkim ve tahrîr ve Ordu-yı Hümâyûn'uma tesyîr ve mübâderet ve atîk ve cedîd neferâtınızla tevâkuf ve ârâm itmiyerek vaktiyle olduğunuz mâhalden hareket ve rûz-ı hâzırda kal'a-yı merkûmeye vusûl ve muhâfızının emr ve re'y-i üzere sandıkların tathîri ve sepetlerin selim ve i'mâl ve sâ'ir hıdemât-ı lâzımede kıyâm ve minvâl ile îfâ-yı hukuk nân ve nîm-i şâhânem say-ı afvı ve hilâf-ı emr ve rızâ ve tenbîhât-ı şâhânem vaz ve hareketle mazhar ve gayret olmakdan bî-gayet-i ittika ve senki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin sen dahi gerek diğere ısdâr ve yedine î'tâ olunan emr-i âlînin ve gerek işbu emr-i münîfim mazamîn-i münîfyesinin infâz ve icrâsına sarf-ı kudret iderek ve eyâlât-ı mezbûrede olan ze'âmet ve tîmârın hâsılatlarını ma'rîfetinle gereği gibi tashîh ve tahkik ve ahz ittirüb ve eyâlât-ı merkûmenin alaybeğileriyle mecmu'-ı atîk ve cedîd neferâtlarını yedlerinden bâ-yı hâl tahrîk ve savb-ı me'mûrlarına irsâl ve tesyîrleri emrine ve defter-i mezkûrun der-i âliyyeme îsâliyle îfâ-yı me'mûriyetine bezl-i bâ-yı re'y-i liyâkat ve zinhâr ve zinhâr mütekasîlâne vaz ve

hareketden ve sadâkat ve istikamete münâfî etvârdan tevakki ve mübâ'adet eylemeniz bâbında. Fî evâhır-ı Ca. sene [1]206

526

Bir sûreti Adana eyâleti mübâşirine ve alaybeğilerine;
İsmail Kal'asına me'mûriyetleriçün ber-vech-i meşrûh.

İşbu emr-i âlî ledel-irsâl feth-i emr-i münîfim sulh olduğu Ermenek kasabâsında nâ-geçid (...) olduğunu muharrerdir kezâlik

527

Kezâlik

Bir sûreti Rakka eyâleti mübâşirine ve alaybeğilerine;
İsmail Kal'asına me'mûriyetleriçün ber-vech-i muharrer.

Evâmir-i şerîfe kırâat ve mazmûn-u cümleye î'lân ve işâ'at olunduğunda hürmet-i neferât sefer-i matlûbede hıdemât-ı padişahiye idâme ve lüzûm oldukları (...) azîmete müteahhitler olub ancak bahaları sancağı ihtilâl-i pezîr olduğundan ba'zı sipâhileri gelüb ve ba'zıları nân-paraları kasabâ ve kur'a (...) bir fertden olub gah müebbeden iltizâm gah gasben sahibini ikâz itmeleriyle eshâb-ı tîmâr ve ze'âmetlerine ri'ayet etmeleriyle merkûmların ta'addîleri men' olunur ise neferât güzeşte olub alaybeğileri ma'iyyetiyle mâhall-i me'mûra karîbe azîmet ideceklerini beyân itmeleriyle bermantûk-ı emr-i âlî eyâlet-i mezkûrede vâki' tîmâr ve ze'âmet sâhiblerini ve İbrail muhâfızı çıkadâriyle harçlıkçı olanların tîmârları ibkası ve ma'lûm olan neferatdan zatına arz olunan tîmârlarıyla sâhib-i alaybeğileri mübeyyin defter-i tashîh ve irsâl olduğunu mübeyyin olduğu Ermenek kadısının vârid olan î'lâm ve İçil İbrail askeri mâhzarları ve Adana müteselliminin ka'imesinin mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 16 Z. sene [120]6

528

Kezâlik

Bir sûreti Sivas eyâleti mübâşirine ve alaybeğilerine;

Nemçelü ve Moskovlu ile musaleha hitâm bulduğu ve Belgrad Kal'asının muhâfazası ve sandıklarının tathîri lâzımeden olduğu beyânıyla Belgrad'a me'mûriyetleriçün.

529

Kezâlik

Bir sûreti Diyarbekir eyâletinin mübâşirine ve alaybeğilerine;
İsmail Kal'asına me'mûriyetleriçün ber-vech-i meşrûh.

530

Kezâlik

Bir sûreti Maraş eyâleti mübâşirine ve alaybeğilerine;
Ada Kal'asına me'mûriyetleriçün ber-vech-i muharrer.

[78]

531

Filibe muhâfazasında olan vezîr Bican-zâde Âli Pâşâ'ya hüküm ki;

Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhisin bu def'a tarafından Meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma vârid olan tahrîrâtın mefhûmunda zaruret ve muzâyakan derece-i kemâl-i reside olduğu tahrîr ve iş'âr olmuş olub ba'de-zîn senin muhâfaza-i merkûmede ikametini müceb bir hâlet olmayub mansıbın olan kırşehrine azîmetinin husûsuna müsaade-i âliyyem erzân kılınmakla hakik dâirenle olduğu mâhalden hareket ve yollarda ve mansıbının tarafından ve tevâbi'in câniblerinden fukarâ ve zu'afâyâ sermû cevri ve ta'addî vukû'nu tecvizden mübâ'adet ederek mansıbın olan livâ-i mezbûra varub ârâm ve ikamet etmek fermânım olmağın hâssaten işbu emri şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer hakik dâirenle olduğun mâhalden hareket ve yollarda ve mansıbının tarafından ve tevâbi'in câniblerinden mugayir-i rızâ-yı âliyyem fukarâ ve zu'afâyâ mikdâr-ı zerre cevri ve sitem vukû'unu tecviz itmeyerek mansıbın olan livâ-i mezbûra varub ârâm ve ikamet ve hilâf-ı rızâ-yı hareketden tevakkî ve mübâ'adet eylemek bâbında. Fî evâhır-ı C. sene 1206

532

Mihaliç kadısına ve â'yân ve sâ'ir zâbitâna hüküm ki;

Bundan akdem evâmîr-i âliyye Mihaliç kazâsından meştâyâ müretteb ve matlûb asâkirden altmış dört cemâ'âtin Hacı Hasan başbuğuyula on nefer ve yirmi beş bölük Hüseyin başbuğuyula on nefer ve otuz bir bölük Hasan başbuğuluğuyula sekiz nefer Meştâ-yı Hümâyûnuma vürûd ile merkûmûn-u başbuğlar kazâ-yı mezbûrdan bâlâda mezkûr neferât ile mi ihrâc ve irsâl olundular yoğsa ziyâde neferât ile mi tesyîr kılındılar tahkik olunması hâssaten irâde-i âliyyem ta'alluk eylediğine binâen merkûmûn-u başbuğlar Meştâ-yı

Hümâyûnumda mâhpus olmalarıyla siz ki Mevlânâ ve â'yân ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz mârru'z-zikr başbuğlar mâhalinden kaç nefer ile ihrâc ve irsâl olundular sıhhat ve hakikati üzere Meştâ-yı Hümâyûnuma î'lâm ve inhâya mübâderet eylemek fermânım olmağın istîlâmı hâvî işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi mâdde-i merkûmenin sıhhati üzere bilinmesi matlûb-u hümâyûnum olduğu ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer asâkir başbuğları mâhalinden kaç nefer ise hilâfdan arî vechle sıhhat ve hakikati üzere Meştâ-yı Hümâyûnuma î'lâm ve inhâya mübâderet ve vâki'in hilâfını tahrîr ve î'lâmdan mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâhır-ı C. sene 1206

İşbu emr-i âlî ledel-vusûl su'âl oldukda kazâ-yı mezbûr vucûhundan Koca Mustafa'dan matlûb elli neferden (...) ile on nefer ve mûmâ-ileyhden matlûb yüz neferden Hüseyin ma'iyetine on nefer ve Kasaboğlu Hacı Âli'den matlûb elli neferden Saraç Hasan ma'iyetine sen ki ihrâc ve irsâl bulunmuş olduğunu nâtık Mihaliç nâibinin vârid olan î'lâm-ı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 9 B. sene [120]6

533

Bir sûreti Kirmasti kadısına vesâ'ire;

Otuz altı bölüğün Hacı Ahmed başbuğuyla on bir nefer vürûd eylediği beyânıyla ber-vech-i meşrûh.

İşbu emr-i âlî ledel-vusûl kazâ-yı mezbûr sagir kazâhâ-i mühimme-i sâ'ire me'mûr oldukları beyânıyla başbuğ-u merkûm on dört nefer irsâl olunmuş olduğunu nâtık Kirmasti nâibinin vârid olan î'lâmı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 9 B. sene [120]6

534

Bir sûreti Aydıncık kadısına vesâ'ire;

Yetmiş bir cemâ'âtin Mâhmud başbuğuyla sekiz nefer vürûd eylediği beyânıyla ber-vech-i meşrûh.

İşbu emr-i şerîf gerüye varub hıfz olunmuşdur.

535

Dergâh-ı Mu'allâm kapucıbaşılığı pâyesi olan Siroz â'yânı Mîr İsmail dâme mecdühûya ve Siroz kadısına ve Siroz mübâya'acısı Siyavuş Pâşâ-zâde Mîr Abdullah zîde mecdühûya hüküm ki;

Siroz mübâya'acısı mîr-i mûmâ-ileyh bundan akdem Yergöğü'ye nüzûl emîni nasb ve ta'yîn ve mübâya'a husûsuyçün yerine birini tevkîl ve kendüsi mâliyeden sâdir olan emr-i âlî

mûcebince ta'yân olan mübâsire tefrîkan Yergöğü'ye irsâl olunmasını mutazammın mukaddemâ me'mûriyet ve ba'dehû istîfâyı hâvî evâmîr-i âliyyem sâdır olmuş idi bu def'a senki â'yân-ı mûmâ-ileyhimsin tarafından Meştâ-yı Hümâyûnuma vârid olan tahrîrâtta mübâya'acı mûmâ-ileyh ol tarafdân hareket ile umûr-u mübâya'a mu'attal kılınacağı beyânıyla umûr-u mübâya'a-yı tâ'tilden vikayete mîr-i mûmâ-ileyhîn afv-ı husûsu inhâ veistirâhât olunmuş el-hâletü hâzihî Rusyalu ile dahi emr-i musâlaha netîce-pezîr hüsn-ü hitâm olub ba'de-zîn Yergöğü'den nüzûl emîninin lüzûmu olmadığından nâşî mir-i mûmâ-ileyhîn hizmet ve me'mûresinden afv-ı husûsuna müsaade-i âliyyem erzân kılınmağla îfâde-i hâl-i siyâkate işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi siz ki â'yân ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda mübâya'acı-i mûmâ-ileyhîn nüzûl emîninden afv-ı olduğunu kendüsine îfâde ve beyâna mübâderet ve umûr-u me'mûresinde kemâl-i sadâkate ve istikamet üzere rü'yet eylemesi husûsuna tevcîh ve te'kîde dikkat ve senki mübâya'acı-i mûmâ-ileyhsin ber-minvâl-i muharrer nüzûl emînini hıdemâtdan afv olunmakla ba'de-zîn umûrunu te'diyede lâzîme-i sadâkat ve gayret-i îfâyla mübâderet-i devâm ömr ve Devlet-i Âliyye'm da'avâtına muvâzabet eylemek bâbında. Fî evâil-i C. sene [1]206

[79]

536

Mısır vâlisine ve Mısır mollâsına şeyhü'l-beled ve ümera-i sâ'ire dâme izzühûmâ ve ocağ-ı seb'a zâbitânı ve mütekellimîn-i Mısır zîde mecdühûma hüküm ki;

Devlet-i Âliyye-i ebed-i müddetim ile Rusyalu beyninde der-kâr olan harb ve küfâda dört seneden berü mütemâdî ve istîlâb-ı âsâyiş ve emn-i ibâdullah bâdî olduğuna binâen işbu münâza'a ve fenalık (...) ve sükûneti ve ibâd ve bilâdın emniyet veistirâhati zımnında el-sulh seyidü'l-ahkâm fahvası üzere bu hilâlde bî-meşiyetillâhi-te'âlâ Rusyalu ile dahi emr-i musâlaha netîce-pezîr hüsn-ü hitâm ve vâki' olan muhârebe ve şikak mübeddel-i hüsn-ü itilaf ve vîfâk olub evbab-ı harb ve kıt'al münsedd olduğu cihetden işbu musâlaha-i hayr-i ittihamın memâlik-i mâhruseme ve ale'l-husûs Kahire-i Mısır'a î'lân ve işâ'atı muktezî olmakdan nâşî siz ki vezîr-i müşâr ve Mevlânâ ve ümera-i sâ'ire mûmâ-ileyimsiz î'lâmen ve ifhâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi Devlet-i Âliyye'mle Rusyalu beyninde muhârebe ve muhasamayı mûceb bir hâlet kalmayub emr-i musâlaha in'ikad-pezîr olduğu ve bundan böyle inan-ı himemi şâhânem i'mâr-ı memleket veistirâhat ahâlî ve sekene-i vilâyete mevzûf kılınacağı ve musâlaha-i hayriyenin cümleye î'lân ve îfâdesi lâzîmeden olduğu ma'lûmunuz oldukda ber minvâl-i muharrer bu husûs-u hayriyede mansus ol cânibde cümleye î'lân ve işâ'at ve Mısır (...) avâsımda sâkiniyye ve vataniyye fukarâ ve zu'afânın tahassun

olmuş ve refâhiyetleri ve şeref-nizâm-ı Mısıriyenin kemâ-yen-bâgi îfâsına bundan böyle ale'd-devâm-ı ihtimâm eyleyerek taraf-ı vazih eşref-i husrevânem için isticlâb-ı da'avât-ı hayriyeye ikdâm ve rızâ-yı hidîvânemi istihsâle sa'y-ı mâ-lâ-keîâm eylemeniz bâbında. Fî evâil-i C. sene [1]206

537

Alaiye sancâğı mutasarrıfı ve Varna'da vâki' Galata (...) muhâfazasında olan Seyyid Osman Pâşâ dâme ikbâlühûye hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'm ile Rusyalu beylerinde der-kâr olan muhâsama ve mu'âdât mübeddel-i silm ve mevâddat olmakdan nâşî sen ki Pâşâ-yı mûmâ-ileyhsin ba'de-zîn senin ol tarafdân ikametini mûceb bir hâlet kalmayub mansıbınâ azîmetin husûsuna müsaade-i âliyyem erzân kılınmağla kapun halkıyla olduğun mâhalden hareket ve yollarda ve mansıbında tarafından ve tevâbi'in câniblerinden fukarâ ve zu'afâyâ sermû cevri ve sitem vukû'a gelmeyerek münâsib mâhalden mansıbın olan Alaiye'ye varub ârâm ve ikamet ve zabt ü rabt memleket-i himâyet ve sıyânet fukarâ-yı acize ve mesâkine bezl-i makderet eylemek fermânım olmağın hâssaten işbu emri şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmun olduğda ber-minvâl-i muharrer kapun halkıyla olduğun mâhalden hareket ve münâsib mâhalden mansıbınâ varub ârâm ve ikamet ve tarafından ve tevâbi'in câniblerinden yollarda ve mansıbında fukarâ ve zu'afâyâ sermû ta'addî ve sitem ve vukû'unu tecvizden mübâ'adet iderek zabt-ı memleket ve himâyet ve sıyânet fukarâ-yı ra'iyete ihtimâm ve dikkat ve hilâfından tehâşî ve mücânebet eylemek bâbında. Fî evâil-i C. sene [1]206

538

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan İçil sancâğı mutasarrıfı olub İbrail seraskeri ma'iyetinde olan Adapazarlı Hüseyin dâme ikbâlühûya hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Rusyalu beylerinde der-kâr muhâsama ve muadevat mübeddel-i müsâleme ve mevâddat olduğundan sen ki mîr-i mîrân mûmâ-ileyhsin ba'de-zîn seraskeri müşârun-ileyh ma'iyetine ikâmetini mûceb bir hâlet kalmayub el-hâletü hâzihî Selvi kasabâsının eşkıyâdan muhâfazası zımnında kar-güzâr ve mücerrebü'l-etvâr mîr-i mîrân-ı kirâmdan birinin ta'yîni lâ-büdd ve şekk evsâf-ı mezkûre ile mevsûf olduğun zâhir ve bâhir olduğuna binâen kasabâ-i merkûme muhâfazasına me'mûriyetin husûsuna irâde-i âliyyem ta'alluk itmekle olduğun mâhalden kapun halkıyla hareket ve berü cânibe mürûr ve münâsib mâhalden Selvi kasabasına varub ve ârâm ve ikamet ve kazâ-yı mezbûre ve havâlîsini ve sekene ve re'âyâsını nusret-i eşkıyâdan muhâfaza-i ihtimâm ve dikkat ve fukarâ-yı acize ve mesâkine kimesne tarafından cevri ve sitem vukû'una irâed ruhsatdan mübâ'adet fermânım

olmağın me'mûriyetini hâvî hâssaten işbu mer'î şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet me'mûriyetin ma'lûmun olduğun mâhalden hareket ve berü cânibe mürûr ve münâsib tarafeynden kasabâ-i merkûmeye varub ârâm ve ikamet ve sekene ve re'âyâsını nusret-i eşkıyâdan muhâfazaya ihtimâm ve dikkat ve bir mâhalde tarafından ve tevâbi'in câniblerinden eşkıyâ tâifesinden fukarâ ve zu'afâyâ sermû cevri ve sitem vukû'unu tecvizden mübâ'adet ve vusûlünü meştâ-yı hümayûnuma tahrîr ve inhâya mübâderet eylemek bâbında. Fî evâil-i C. sene [1]206

539

Adana Mollâsına ve Bostancıbaşısına ve Yeniçeri zâbitine hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Rusyalu beyinlerinde der-kâr olan harb ve küfâda mübaddel-i sulh ve salâh olub ba'de-zîn meştâyâ müretteb asâkirin lüzûmu olmadığına binâen bundan böyle Adana'ya tevarüd iden meştâ asâkiri başbuğlarına ve sâ'ir iktizâ idenlere keyfiyyet tarafınızdan iktizâsına göre îfâde ve beyân olunarak gerü î'lâmına ikrâr eylemeniz fermânım olmağın mâhsusen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi siz ki Mevlânâ ve bostancıbaşı ve zâbit mûmâ-ileyhimsiz keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda ba'de-zîn meştâ için müretteb asâkirden herkanı sınıfdan olur ise olsun Adana'ya tevarüd idenlere keyfiyyeti iktizâsına göre tarafınızdan î'lân ve beyân ve gerü vilâyetlerine gitmelerine ruhsat î'tâsıyla î'âde ve ircâlarına ihtimâm ve hilâfından ittika-yı tâmm eylemeniz bâbında. Fî evâil-i C. sene [1]206

540

Bir sûreti Filibe mollâsına ve nâzırına ve sâ'ir zâbitâna;

Ber-vech-i meşrûh.

541

Bir sûreti Gelibolu nâibine ve â'yân ve serdâr ve sâ'ir zâbitâna;

Ber-vech-i meşrûh.

[80]

542

Rumili vâlîsi ve İbrail cânibi seraskeri vezîr Mehmed Pâşâ'ya hüküm ki;

Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin ma'iyetine me'mûr Rumili eyâletlûsinin me'mûriyetine münâfî hareket ve bilâ-izin ve fermân mâhal me'mûrlarını terk ve âvdetle mansıbları oldukları hıyânet ve mel'ânetlerinden nâşî nâ-mevcûdların ze'âmet ve tîmârları

âhar ümeraya istihkaka tevcîh olunmak üzere olduğundan mevcûdların dahi şimdiki halde vilâyetlerine varub hâllerini bade't-tanzîm evvel-bahârda me'mûr oldukları mâhalde gerek yoklamada mevcûdlar ve gerek nâ-mevcûdların terk-i hizmetlerinden nân-paraları müceddeden tevcîh olunacaklar isbât-ı vücûd itmek üzere el-hâletü hâzihî İbrail'de mevcûd olan Rumili eyâletlüsine sancâklarına gitmek üzere izn virilüb kezâlik İbrail'den firâr itmeyüb emr-i âlîşanıma î'tâat birle kıyâm üzere olan alaybeğilerin dahi vilâyetlerine gitmeleri için isim ve resimleriyle Ordu-yı Hümâyûn'uma tahrîr ve inhâya mübâderet etmek fermânım olmağın mâhsusen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi eyâlet-i mezkûre neferâtından ve alaybeğilerden hilâf-ı fermân-ı âlî hareket ve mâhal me'mûrlarına terk ve firâra mücâseret idenlerin nân-paraları erbâb-ı istihkaka virilmek ve alaybeğiler ve sâ'ir mâhal me'mûrlarında kıyâm üzere olan neferât dahi vilâyetlerine varub umûr-u lâzımelerini bade't-tanzîm gerek atık ve gerek cedîd bi'l-cümle alaybeğiler ve neferâtın evvel-bahârda me'mûr kılınacakları mâhalde isbât-ı vücûd eylemeleri ve nizâm-ı mâhâlleri husûsuna dikkat-i lâzımeden idiği ma'lûmun oldukda İbrail'de el-hâletü hâzihî emr-i münîfime î'tâat birle kıyâm üzere olan bi'l-cümle eyâletlüye izn verüb vilâyetlerine âvdete ruhsat î'tâ ve mevcûd bulunan alaybeğiler kimlerden ma'lûm olmak için Ordu-yı Hümâyûn'uma isim ve resimleriyle tahrîr ve inhâya müsâra'at ve hilâfından ittika ve mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâsıt-ı C. sene [1]206

543

Bundan akdem Vidin seraskeri ma'iyetine me'mûr olub hâlâ Vidin'de ikamet üzere olan Dergâh-ı Mu'allâm cebecileri ortalarından otuz üç bölüğün çorbacısı Hüseyin zîde kadruhûmâyâ hüküm ki;

Sen ki mûmâ-ileyhsin bu esnâda ol tarafda orta-yı mezkûra lüzûmu olmağla ol cânibden orta-yı merkûme ile hareket ve doğru Meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma vusûl ve ilhaka müsâra'at eylemek fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi orta-yı merkûmeyi kazgan ve zâbitân ve neferâtıyla istishâb birle hemân hâssaten ve esnâ-yı râhda neferât-ı merkûmeyi gereği gibi zabt ü rabt iderek esnâ-yı râhda fukarâ ve zu'afâyâ ve ahâlî ve ra'iyete hilâf-ı emr-i rızâ bir gûne cevri ve ezâ ve sitem vukû'una irâed ruhsatdan hazer ve mücânebet eyleyerek serî'an Meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma vusûl ile ilhaka mübâderet ve hilâfından ittika ve mübâ'adet eyleyesin deyü hâlâ Dergâh-ı Mu'allâm cebecibaşısı olan Tosun Mehmed zîde mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı C. sene [1]206

544

Hâlâ İbrail muhâfızı vezîr Mâhmud Pâşâ'ya hüküm ki;

Merâsim-i hitâm ve ihtiyâta ri'âyeten serhaddât-ı hâkanîyemde tesyîr-i askir ve levâzımatla takviye ve tahkîmi lâzıme-i vakt ve halden olduğuna binâen meştâ mürettebatından Ordu-yı Hümâyûn'uma vürûd iden Karahisâr-ı Sâhib'den altmış dört cemâ'âtin Mehmed Ağa başbuğuyla otuz altı nefer ve Bilecik'den doksan dört cemâ'âtin Halil Ağa başbuğuyla altmış beş nefer ve Ilgın kazâsından kırk dört bölüğün Hacı Mehmed Ağa başbuğuyla on üç nefer ve Yenişehir-i Burusa'dan altmış dört cemâ'âtin Mustafâ Ağa başbuğuyla yirmi dört neferki min cihetü'l-mecmû' yüz otuz sekiz nefer bu def'a ocakdan ta'yîn olunan () zîde kadruhû mübâşeretiyile İbrail'e irsâl ve tesyar ile fermânım olmağın hâssaten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi Moskovlu ile her ne kadar akd-i mütâreke olunmuş ise dahi hitâm ve ihtiyâta ve levâzıma teyakkuz ve tabassura ri'âyet lâzımeden olduğu sen ki muhâfız-ı müşârun-ileyhsin ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer vusûllerine neferât bir bir ta'dâd ve mâliye emr-i şerîfim mücebince mevcûdlarına göre iktizâ iden ta'yînatlarını î'tâ birle Hurut Kal'ada hıdemât-ı muhâfazada istihdâmları ve bir neferinin firâra mecâl bulamamaları isbât üzere kıyâm ve ârâmlarını müceb olur vesâili istihsâle mübâderet ve hilâf-ı hâletden mücânebet ve kaç nefer vâsıl olduğunu Meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'uma tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemek bâbında. Fî evâhır-ı Ra. sene [1]206

[81]

545

Bir sûreti İbrail muhâfızına;

Vürûd iden Kete kazâsından İbrahim başbuğuyla yüz otuz beş nefer ve Pazarköyü kazâsından otuz bir bölüğün Mehmed başbuğuyla yirmi beş nefer ve Balıkesir kazâsından yedinci bölüğün İsmail Ağa başbuğuyla kırk yedi nefer ve Kula kazâsından ikinci bölüğün Hüseyin başbuğuyla on üç neferine min cihetü'l-mecmû' iki yüz yirmi nefer asâkirin çavuş mübâşeretiyile İbrail'e me'mûriyetlerini hâvî ber-vech-i muharrer.

546

Bir sûreti Eflak cânibinde olan vezîr Hasan Pâşâ'ya;

Vürûd iden Akşehir kazâsından Mehmed zîde kadruhû başbuğuyla elli altı neferin müşârun-ileyh ma'ıyyetine me'mûriyetlerini hâvî ber-vech-i meşrûh.

Ber-müceb-i emr-i âlî elli sekiz nefer süvâri Rusçuk'dan Eflak'a ısdâr ettirildiğini mübeyyin Rusçuk muhâfızı Yeğen Mehmed Pâşâ'nın tahrîrâtı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 6 Ca. sene [120]6

547

Bir sûreti İbrail muhâfızı Vezîr Mâhmud Pâşâ'ya;

Vürûd iden Anadolu asâkirinden Mihaliç ve Kirmasti ve Aydıncık'dan kırk beş nefer Mehmed başbuğuyla ve Babâ-yı Âtîk'den ve altmış üç cemâ'âtin Sarioğlu Mehmed başbuğuyla otuz iki nefer Yenice-i Karasu'dan altmış bir cemâ'âtin Âli başbuğuyla doksan dört nefer ve Sandıklı kazâsından yirmi beş bölüğün Seyyid Ahmed başbuğuyla on sekiz nefer ve Tekin ve Anduğu nâm-ı diğêr Ortaköy'den yirmi beş bölüğün Hüseyin Âli başbuğuyla on üç nefer ve Kepsud kazâsından on beş bölüğün İsmail başbuğuyla on dört nefer ve Tire'de beşinci bölüğün Mehmed başbuğuyla otuz üç nefer min cihetü'l-mecmû' iki yüz kırk dokuz nefer asâkirin İbrail'e me'mûriyetlerini hâvî.

548

Bir sûreti Eflak cânibinde olan vezîrim Hasan Pâşâ'ya;

Vürûd iden Sığla sancâğından İlyas-zâde tarafından Kapukıran Mehmed sergerdeliğiyle yüz otuz sekiz nefer ve İnegöl Burusa'dan Pehlivan Mustafâ sergerdeliğiyle kırk üç nefer asâkirin Rusçuk tarîkiyle çavuş mübâşeretiyle Eflak me'mûriyetini hâvî iktizâsına göre.

549

Bir sûreti İbrail muhâfızına;

Vürûd iden Nevrekob'dan yirmi sekiz bölüğün Yusuf başbuğuyla yüz seksen nefer ve Göl pazarı'ndan on üç bölüğün Ahmed başbuğuyla yirmi nefer ve Mekri'den onuncu bölüğün Mehmed başbuğuyla yirmi üç nefer ve Ünye'den birinci bölüğün Eyüb başbuğuyla on sekiz nefer ve Çırpan'dan otuz iki bölüğün Pehlivan Osman başbuğuyla seksen sekiz neferini min cihetü'l-mecmû' üç yüz yirmi dokuz neferin asâkirin ocakdan mübâşir ma'iyetiyle İbrail'e me'mûriyetlerini hâvî. Fî evâil-i Ca. sene [1]206

550

Bir sûreti İbrail muhâfızına;

Vürûd iden Filibe'den yirmi dört bölüğün Hüseyin başbuğuyla doksan üç nefer Mihaliç kazâsına tâbi' Sincan nâhiyesinden otuz bir bölüğün Ebûbekir başbuğuyla otuz iki nefer yüz yirmi beş neferin İbrail'e me'mûriyetleri zımnında ocakdan mübâşir ma'iyetiyle.

551

Bir sûreti Silistre vâlisi ve Tuna Kapudânı Vezîre;

Vürûd iden Üsküb kazâsından Feyzullah sergerdeliğiyle piyâde ve süvari üç yüz yirmi beş nefer şimdilik Silistre'de ikamet eylemek üzere vezîr çukadârı mübâşeretiyle irsâl olunmağla iktizâsına göre.

Ber-mûceb-i emr-i âlî üç yüz yirmi nefer asâkir vâsıl olub iktizâ iden konaklarda ikamet ittirildiğini nâlık Silistre vâlisi Vezîr Ahmed Pâşâ'nın vârid olan tahrîrâtın mefhûmu bâ-emr-i âlî şerh virildi. Fî 20 Ca. sene [120]6

[82]

552

Bir sûreti Eflak cânibinde olan vezîr Hasan Pâşâ'ya;

Vürûd iden Zihneli Fettah Bey tarafından İsmail başbuğuyula yüz doksan dört neferin çukadâr Sâdır Âli mübâşeretiyle Rusçuk tarîkiyle İbrail'e me'mûriyeti hâvî emr-i âlî.

Osman bölükbaşı ma'iyyetiyle doksan iki nefer vürûd ve yirmisinin tevkif ettirildiğini mübeyyin müşârun-ileyhîn ka'imesi mefhûmu şerh virildi. Fî 24 Ca. sene [120]6

553

Bir sûreti Eflak cânibinde olan vezîr Hasan Pâşâ'ya;

Vürûd iden Fettah Bey tarafından Hacı İsmail sergerdeliğiyle yüz on dokuz nefer piyâde ve altmış nefer süvarinin mübâşir ile Rusçuk tarîkiyle Eflak'a me'mûriyetini. Evâil-i Ca. sene [1]206

Hacı İsmail ve İbrahim bölükbaşı ve Halil ve Hüseyin bölükbaşılar ile Rusçuk'a vürûd iden yüz on beş nefer süvari ve iki yüz kırk dört nefer piyâde hasta olub Rusçuk'da kalan on iki nefer Gavvaz mübâşeretiyle karşı Eflak yakasına imrâr ittirildiğini mübeyyin Rusçuk muhâfızının vârid olan ka'imesi mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 20 Ca. sene [120]6

554

Bir sûreti İbrail muhâfızını vezîr Mâhmud Pâşâ'ya;

Vürûd iden Edirne'den () başbuğuyula on altı nefer ve Karacık kazâsından elli üç bölüğün sergerdeliğiyle altmış altı nefer ve Keşan kazâsından elli bir bölüğün Süleyman sergerdeliğiyle elli nefer Söğüt kazâsından on üç bölüğün Seyyid Mustafâ sergerdeliğiyle yirmi dört nefer ve Filibe kazâsından Mustafâ ve Süleyman ve İbrahim sergerdelikleriyle üç

yüz otuz bir nefer cem'an dört yüz seksen yedi neferin ocakdan mübâşir ile İbrail'e me'mûriyetlerini hâvî.

555

Bir sûreti Eflak cânibinde olan Vezîr Hasan Pâşâ'ya;

Muğla kazâsından Hasan Çavuş-zâde tarafından Süleyman başbuğuyla vürûd iden yetmiş dört nefer süvari ve Şeyhlü kazâsından Çorbacioğlu tarafından Ömer başbuğuyla on yedi nefer min cihetü'l-mecmû' doksan bir nefer asâkirin Dîvân Çavuş mübâşeretiyle Rusçuk tarîkiyle Eflak'a me'mûriyeti.

Asâkir-i merkûme savb-ı me'mûr vâsıl olduklarını nâtk müşârun-ileyhîn gelen tahrîrâtı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 13 C. sene [120]6

556

Bir sûreti İbrail muhâfızı vezîr Mâhmud Pâşâ'ya;

Vürûd iden İslimye kazâsından otuz üç uçların Halil sergerdeliğiyle elli altı nefer ve İzvodi kazâsından altmış dört cemâ'âtin Seyyid Mehmed sergerdeliğiyle elli nefer min cihetü'l-mecmû' yüz elli nefer piyâde asâkir ocakdan mübâşir ile İbrail'e me'mûriyeti.

557

Bir sûreti İbrail muhâfızı Vezîr Mâhmud Pâşâ'ya;

Vürûd iden Yakova kazâsından Mustafâ başbuğuyla yirmi dokuz nefer ve Kalkandelen kazâsından Receb Pâşâ asâkirinden Yusuf başbuğuyla yüz yirmi sekiz nefer cem'an yüz elli yedi nefer asâkir çukadâr Sâdır Âli mübâşeretiyle İbrail'e me'mûriyetleriyçün.

558

Bir sûreti Maçın ve Karasu havâîlileri seraskeri Vezîr Abdi Pâşâ'ya;

Vürûd iden Terkemîş(?) mukata'âsı merbûtatından Güzel Hisâr kazâsından Hüseyin başbuğuyla kırk iki nefer ve Ketm Mehmed başbuğuyla elli yedi nefer ve Doğan Hisârî kazâsından Mehmed başbuğuyla on nefer ve Selânik kazâsından Rızâ Bey ma'iyyetiyle yüz altmış sekiz nefer min cihetü'l-mecmû' iki yüz yetmiş yedi neferin çukadâr Sâdır Âli ma'iyyetiyle serasker müşârun-ileyhe.

Mezkûr Rızâ Bey ma'iyyetiyle doksan nefer asâkir vürûd itmiş olduğunu nâtk müşârun-ileyhîn vârid olan mektûbu mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 7 C. Sene [120]6

[83]

559

Bir sûreti Silistre vâlîsi vezîr Ahmed Pâşâ'ya;

Vürûd iden Tatar Pazarı kazâsından Hüseyin zîde kadruhû başbuğuyla yüz on iki neferin mübâşeretiyile müşârun-ileyh ma'iyyetiyle me'mûriyetlerini hâvî.

560

Bir sûreti Maçın ve Karasu havâlîleri seraskeri vezîrim Hacı Abdi Pâşâ'ya;

Vürûd iden Selânik kazâsından Rızâ Bey asâkirinden Hüseyin Bölükbaşı ma'iyyetiyle doksan dokuz nefer Atranos kazâsından beşinci bölüğün Abdi başbuğuyla on dokuz nefer ve Avrad Hisârı kazâsından ikinci cemâ'âtin İbrahim başbuğuyla yirmi üç nefer min cihetü'l-mecmû' yüz kırk bir nefer asâkirin kapu kethüdası mübâşeretiyile serasker müşârun-ileyh ma'iyyetine me'mûriyetlerini hâvî.

Asâkir-i merkûme sergerdeleri mûmâ-ileyh ile Abdi müşârun-ileyh vâsıl olduğunu nâlık müşârun-ileyhîn vârid olan mektûbu mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 7 C. sene [120]6

561

Bir sûreti Maçın ve Karasu havâlîleri seraskeri vezîr Hacı Abdi Pâşâ'ya;

Vürûd iden Alaiye kazâsından Mâhmud başbuğuyla yirmi bir nefer ve İshaklı kazâsından Ahmed başbuğuyla on iki nefer ve Burdur kazâsından Seyyid Mehmed Âli başbuğuyla yüz yirmi yedi nefer cem'an yüz altmış nefer süvari asâkirin mübâşeretiyile serasker müşârun-ileyh ma'iyyetine me'mûriyeti.

562

Bir sûreti Rusçuk'da ikameten me'mûr vezîr Yeğen Mehmed Pâşâ'ya;

Vürûd iden Isparta kazâsından Mehmed başbuğuyla iki yüz seksen bir neferin () mübâşeretiyile Rusçuk'a me'mûriyetleri.

Asâkir-i merkûme savb-ı me'mûresinden vâsıl olduklarını nâlık müşârun-ileyhîn gelen mektûbu mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 15 Csene [120]6

563

Bir sûreti Maçın seraskeri vezîr el-Hâcc Abdi Pâşâ'ya;

Vürûd iden Selânik kazâsından Mehmed Âli asâkirinden Osman Bölükbaşı ma'iyyetiyle doksan nefer ve Harmancık kazâsından () başbuğuyla on yedi nefer min

cihetü'l-mecmû' yüz yedi nefer asâkirin sadr-ı a'zam çukadârı mübâşeretiyle müşârun-ileyh ma'iyetine me'mûriyeti.

564

Bir sûreti Maçın seraskeri vezîr Hacı Abdi Pâşâ'ya;

Vürûd iden Selânik kazâsından Mehmed başbuğluğuyla doksan beş nefer ve Şuhud kazâsından Seyyid Musa başbuğluğuyla on yedi nefer cem'an yüz on iki nefer sadr-ı a'zam çukadârından () zîde kadruhû ile müşârun-ileyh ma'iyetine irsâliyçün. Fî evâil-i C. sene [1]206

565

Bir sûreti Serasker müşârun-ileyhe;

Vürûd iden Ankara kazâsından İsmail sergerdeliğiyle yüz yirmi dört nefer ve Bozkır kazâsından Mehmed başbuğluğuyla yüz yedi nefer ve İpsala kazâsından Hasan başbuğluğuyla yirmi nefer cem'an iki yüz elli bir nefer süvari sadr-ı a'zam çukadârlarından () zîde kadruhû mübâşeretiyle müşârun-ileyhe irsâliyçün.

Asâkir-i merkûme merkûm İsmail başbuğluğuyla savb-ı me'mûra vusûllerinde ta'dâd olundukda mâ-sergerde ve zâbitân yüz yirmi dört nefer süvâri zuhûr idüb mâhall-i mübâşire edâ-yı iskân olduklarını nâtık serasker müşârun-ileyhîn vârid olan ka'imesi mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 19 C. sene [120]6

566

Bir sûreti Tırnova'da ikameten me'mûr vezîr Âli Pâşâ'ya;

Vürûd iden Manastır kazâsından Yahya bölükbaşı ma'iyetiyle vürûd iden iki yüz seksen neferin sadr-ı a'zam çukadârı mübâşeretiyle müşârun-ileyh ma'iyetine hâvî. Fî evâsit-ı C. sene [1]206

[84]

567

Yergöğü Kal'asına me'mûr Dergâh-ı Mu'allâm cebecileri ortalarından on yedi cemâ'âtin çorbacısı Osman zîde kadruhûya hüküm ki;

Sen ki mûmâ-ileyhsin kal'a-yı merkûmede ba'de-zîn ikametine dâir bir hâlet kalmadığına binâen orta-yı merkûmeyi bi'l-istishâb ve kal'a-yı merkûmeden hareket ve bu tarafa vusûl ve ilhaka mübâderet eylemen fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi yedinde mevcûd mühimmât-ı cebehâne var ise ma'rîfet-i şer'le tamâmen

Yergöğü Kal'ası dizdarına teslîm ve iktizâ iden sene-i şer'i ve mûmzâ defterini imzâ ve orta-yı merkûmeyi zâbitân ve neferâtını dahi istishâb ve serî'an hareket ve esnâ-yı râhda hilâf-ı emr ve rızâ-yı ahâlî ve nefera-yı ra'ıyyete bir gûne cevır ve sitem vukû'a gelmeyerek âcilen ocağ-ı âmireme ve vusûl ve ilhaka ikdâm ve gayret ve hilâfından hazer ve mücânebet eylesün deyü hâlâ cebecibaşı olan Tosun Mehmed zîde mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında. Fî evâhır-ı C. sene [1]206

568

Ruşuk'da mühimmât-ı cebehâne muhâfazasına me'mûr Dergâh-ı Mu'allâm cebecileri miyânelerinden andan elli bir bölüğün çorbacısı el-Hâcc Ahmed zîde kadruhûya hüküm ki;

(...) me'mûr olduğun mâhalde hizmet-i lâzımeden olmayub ikametın bilâ-mûceb olduğun nümâyân olmakdan nâşî Ordu-yı Hümâyûn'uma vusûl ve ilhakın muktezî olduğuna binâen bu tarafa âvdet ve ric'âtine irâde-i âliyyem ta'alluk itmekle mâhsusen işbu emri şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi orta-yı mezkûrenin zâbitân ve neferâtıyla olduğun mâhalden hareket ve Ordu-yı Hümâyûn'uma îsâle bezl-i makderet ve esnâ-yı tarîkde re'âyâ fukarâsına ve bir ferdi rencîde itmeyerek bu tarafa âvdet ve ric'âte sa'y ve gayret ve eğer yedinde mühimmât-ı cebehâne ve barut-u siyahdan bir nesne var ise Rusçuk Kal'ası dizdârına ma'rîfet-i şer'le teslîm ve tesellümüne ma'rîfet-i şer'den mûmzâ ve mâhtûm defter müfredâtını ahz ve ocağ-ı âmirem tarafına götürmege mübâderet ve hilâf-ı harekâtdan ittika ve mücânebet eylesiz deyü cebecibaşı olan Tosun Mehmed zîde mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında. Fî evâhır-ı C. sene [1]206

569

Varna ordusu yeniçeri zâbiti Sertunaî Osman zîde mecdühûya hüküm ki;

Ordu-yı Hümâyûn'um ve sâ'ir ordu ve muhâfızlara me'mûr nısf-ı ortaların itmâm-ı seferde fesh ve bayrakları ak ve mühimmâtları Âsitâne kışlaları tarafına gönderilmek dâidirin ve ka'ide-i kadîmeden olmakdan nâşî el-hâletü hâzihî Devlet-i Âliyye'mle Rusyalı devleti beynlerinde akd-i musâlaha karîn-i hüsn-ü hitâm ve Meştâ-yı Ordu-yı Hümâyûn'umda mevcûd nısf-ı ortalar bâ-fermân-ı âlî fesh ve muhâfaza ve ordularda olanların dahi ber-ka'ide-i kadîm çıkarılıub mühimmâtları mektûmen kışlaları tarafına gönderilmesi emrine irâde-i âliyyem ta'alluk itmekle sen ki zâbit-i mûmâ-ileyhimsin mevcûd ma'ıyyetin olan yetmiş bir cemâ'ât ve elli dokuz ve otuz sekiz ve yirmi bölüğün dört aded nısf-ı ortaları fesh ve bayrakları ak ve kazgan ve mühimmâtları mektûmen zâbitânı ma'rîfetleriyle Âsitâne-i Âliyyem'de kışlaları tarafına göndermege mübâderet ve sen yine iki aded bütün ortalar ile

emr-i muhâfazada kıyâm eylemek fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi vech-i meşrûh üzere amel ve hareket ve hemân mevcûd ma‘iyyetin olan dört aded nısf-ı ortaları ve fesh ve bayrakların ak ve kazgan ve mühimmâtları mektûmen kışlaları tarafına göndermeğe mübâderet ve sen iki aded bütün ortalar ile emr-i muhâfazada kıyâm ve hilâfından hazer ve mücânebet eylesün deyü bi'l-fi'l yeniçerileri ağası olan Seyyid Ahmed Ağa dâme ulüvvühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel ve hareket eylemek bâbında. Fî evâhır-ı C. sene [1]206

570

Bir sûreti İbrail ordusu yeniçeri zâbiti kul kethüdası esbâk Bekir Ağa'ya;

Mevcûd ma‘iyyeti olan altmış dört ve altmış altı ve yetmiş iki cemâ‘âtler ve onuncu ve elli beşinci bölüklerin beş aded nısf-ı ortaları fesh ve mühimmâtları mektûmen zâbitânı Âsitânedeki kışlaları tarafına irsâl ve kendüsi kemâ-fi-s-sâbık emr-i muhâfazada kıyâm eylesiyeçün bâ-mektûb ber-vech-i meşrûh.

571

Bir sûreti Yergöğü yeniçeri zâbiti Ser-turnaî Seyyid Ahmed Ağa'ya;

Mevcûd ma‘iyyeti olan yirmi beş ve elli beş cemâ‘âtin ve on yedi bölüğün ve ikinci sekbanların dört aded nısf-ı ortaları fesh ve mühimmâtları mektûmen zâbitânı ma‘rifetiyle Âsitânedeki kışlaları tarafına irsâl ve kendüsi kemâ-fi-s-sâbık emr-i muhâfazada kıyâm eylesiyeçün bâ-mektûb ber-vech-i meşrûh.

Filibe'de ikamet üzere olan Dergâh-ı Mu'allâm cebecileri çorbacılarından yirmi iki bölüğün çorbacısı İsmail ve birinci cemâ‘âtin çorbacısı Selim zîde kadruhûmâ orta-yı mezkûrenin bi'l-cümle zâbitân ve neferâtlarıyla oldukları mâhalden hareket ve Mâhrûse-i Edirne'de ocağ-ı âmireye duhûl ve ilhaka mübâderet eylemeleriyçün cebeci başı mektûbuyla emr-i âlî yazılmışdır¹²⁹. Fî evâhır-ı C. sene [1]206

Filibe'de ikamet üzere olan topçu ortalarından beşinci ve dokuzuncu cemaatlerin* çorbacıları Hüseyin ve Seyyid Âli zîde kadruhûmânın ortalarıyla Edirne'de Ordu-yı Hümâyûn'uma mülhâk olmalarıyçün bâ-mektûb ocağ-ı mûmâ-ileyhûmâyâ hitâben emr yazılmışdır¹³⁰. Fî evâhır-ı C. sene [1]206

¹²⁹ Bu, başlı başına bir hüküm olmasına rağmen diğer hükümlerde olduğu gibi numara verilmemiştir.

* cemaatin: mükerrerdır.

¹³⁰ Bu, başlı başına bir hüküm olmasına rağmen diğer hükümlerde olduğu gibi numara verilmemiştir.

[85]

572

Hâcegân-ı Dîvân-ı Mu'allâm erkânımdan sâbık mâliye tezkerecisi olub Eflak memleketi ve beş kazânın zabt ve tesellümüne ve tahdîd-i hudûda me'mûr olub bu def'a dahi memleket-i Boğdan'ın tahdîd mâddesi ilâve-i me'mûriyeti kılınan Abdullah zîde mecdühûya hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Nemçe Devleti beyninde bundan akdem râbitâ-i bend olan musâlaha ve mesâlih lâzımesince tarafından alınub virilen mu'âhede senesinde derc ve tastir olunduğu vechle gerek memleket-i Eflak arâzî ve kazâlarını ve gerek Nemçelü taraflarından istirdad olunan Boğdan Kal'ası kazâlarını ber-mûceb-i uhûd ve şurût zabt ve tesellüm birle tahdîd-i hudûd ve sınıra ve iki devleti tefrîk eyleyen hudûd-u kadîmeyi bî-aynihâ ibkaya ve teslîm ve tesellümü müşâr-ı senedâtın ahz ve î'tâsına dikkat eylemek için mufassal ve meşrûh sudûr iden emr-i münîfîm ve muktezâ-yı me'mûriyetin üzere ol tarafa vusûl ve emr-i tahdîde kıyâm ve mes'ûl eylediğinde şiddet-i şitâ zuhûr ve tefrîk ve temeyyüz ve tahdîd-i sınır ber-vechle mümkün olamadığından mâdde-i tahdîd evvel-bahâra ta'lîk olduğu ma'lûm olan hâlâtdan ve el-hâletü hâzihî Devlet-i Âliyye-i ebedi-yy-ül-istimrârımla Rusya Devleti beyninde dahi emr-i müsâlaha netîce-pezîr hüsn-ü hitâm olub işbu cemâziye'l-evvelinin on beşinci gününde tarafeyn murahhaslarının imzâ ve mübâlâ'a eyledikleri musâlaha-yı kat'îye temessüklerinin üçüncü ve dördüncü mâddelerinde ile'l-ebed Nehr-i Turla iki devletin sınırı ola bu vechle ki nehr-i mezbûrun sol tarafında olan bi'l-cümle arâzî ile'l-ebed kâmilen bilâ-muhâlefet Rusya Devleti'nin zîr-i hükümetinde bakî kal'a ve nehr-i mezbûrun sağ kolunda olan bi'l-cümle arâzî dahi Rusya Devleti tarafından redd olunub esâs şart-ı râ'bi mûcebince iki devletin sâ'ir cümle sınırları işbu muhârebeye gelince ne vecîhle iseler yine ol vechle olub Rusya Devleti asâkirlerinden işbu muhârebelerde istîlâ olunan bi'l-cümle bilâd derûnunda olan kal'aları Rusya Devleti el-hâletü hâzihî buldukları vech üzere Devlet-i Âliyye'ye redd ider binâen-alâ-zâlik Rusya imparatoriçesi tarafından zabt ve istîlâ olunan Bucak memleketi ve Bender ve Akkerman ve Kili ve İsmail Kal'alarıyla ve cem'-i kasabât ve mâhâlât ve kurâları ve sâ'ir her ne derûnunda mevcûd ise Devlet-i Âliyye'ye redd ider kezâlik Boğdan memleketini ve cümle şehirler varken ve mesâkin ve sâ'ir her ne derûnunda mevcûd ve münderic ise redd ve teslîm ider deyü musarrah ve mezkûr ve mesaim-i bâhar dahi takrîb eylediği ve memleket-i Boğdan'ın dahi tahdîd-i hudûd ve sınırı emr-i ehemmine kâr-güzâr ve mücerrebü'l-etvâr birinin me'mûriyeti lâzım ve lâ-büdd eylediği bedîdâr ve sen ki mûmâ-ileyhsin sen efradının beyninde kâr-güzâr ve sadâkat ve istikamet nümû-dâr olmak hasebiyle memleket-i Boğdan'ın tahdîd-i hudûd mâddesine me'mûriyetin husûsuna irâde-i âliyyem ta'alluk itmek mülâsebesiyle mukaddemâ Eflak ve Boğdan beş kazâsına olan

me'mûriyetinle bu def'a dahi işbu Boğdan mâdde-i tahdîdi zamm ve ilâve kılınmaktan nâşî me'mûriyetini şâmil mâhsusen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve yedine î'tâ olunmuşdur imdi bu husûsların sana ihâlesi mücerred zabtında merkûz sadâkat ve hamiyet ve istikametine mebnî idüğü ve bu bâbda Eflak ve Boğdan voyvodalarına dahi başka başka evâmîr-i âliyyem ısdârıyla iktizâsına göre tenbîh olunduğu ma'lûmun oldukda bî-minnetullâhi-te'âlâ bu taraftan hareket ve Eflak'a varub mukaddemâ yedine virilen emr-i münîfimde tafsîl ve beyân olunduğu vechle Nemçe Devleti muhaddidi ile muhâberede ve Eflak voyvodası Mihâl voyvoda hıkd-i avakıba bi'l-haber ile dahi kezâlik müzâkere iderek ber-mûceb-i uhûd ve şurût memleket-i Eflak'dan tahdîdine mübâşeret ve iki devleti tefrîk eyleyen hudûd-u kadîmeyi bî-aynihâ ibka ile seri'an ol cânibde me'mûriyetini bade't-tekmîl derhâl hareket ve Boğdan'a varub ol tarafın dahi bâlâda derc ve tasdîr olunan uhûd muktezâsı üzere Boğdan voyvodası Aleksandr voyvoda hıkd-ı avakıba bi'l-haber ile müzâkere birle beş kazâlî Nemçe muhaddidi ile bi'l-muhâbere bâ'de'l-tahdîd Rusyalu tarafından bu mâddeye me'mûrlar ile muhâberede ve kezâlik Boğdan voyvodasından inzimâm-ı re'y ve ma'rîfetiyle bâlâda mezkûr uhûd üzere memleket-i Boğdan kazâlarının lede'l-inhâyyla zabt ve mütesellimlerine ve tahdîd-i hudûd ve sınırlarına ziyâde ihtimâm ve dikkat ve itmâm-ı emr-i me'mûruna sâdikane-i gayret eylesin şöyle ki ma'âzallâhu-te'âlâ münâfî-i istikamete izn-i vâz' ve hâlâtı irtikâb hükmünde müceb nedâmet [ve] vahâmetdir ana göre levâzım-kârane ve basîrete sarf ve sa'y-ı kudret ve münâfî-i istikamet-i hareket vukû'undan be-gayet ittika ve mücânebet eylemek bâbında. Fî evâhır-ı C. sene [1]206

573

Bir sûreti Boğdan voyvodası Konstantinzâde Aleksandır voyvodaya tahdîd-i hudûda sâdikane-i dikkat ve mübâşir-i mûmâ-ileyh îânet ve müzâharet eylemesiyçün iktizâsına göre.

574

Eflak voyvodası Mihâl voyvodaya hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Nemçe Devleti beyninde bundan akdem râbitâ-i bend olan musâlaha ve mesâlih lâzimesince tarafeynden alınub virilen mu'âhede senesinde derc ve tasdîr olunduğu vechle gerek memleket-i Eflak arâzî ve kazâlarını ve gerek Nemçelü tarafından istirdad olunan Boğdan Kal'ası kazâlarını ber-mûceb-i uhûd ve şurût zabt ve teslîm birle tahdîd-i hudûd sınıra ve iki devleti tefrîk eyleyen hudûd-u kadîmeyi bî-aynihâ ibka eylemek üzere Hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûnumdan sâbikâ' mâliye tezkirecisi Abdullah zîde mecdühû mufassal ve meşrûh sudûr iden emr-i münîfîmle tahdîd-i hudûda me'mûr ve ta'yîn ve sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin sen dahi iktizâsına göre emr-i tahdîde nezâret ve sadâkate

hareket ve mûmâ-ileyhe i'ânet ve müzâharet eylemegi hâvî sana dahi başka emr-i münîfim ısdârıyla tenbîh olunmuş idi mûmâ-ileyh muktezâ-yı me'mûriyeti üzere ol tarafa lede'l-vürûd emr-i tahdîde mübâşeret eyledikde şitânın hücumu ve tefrîk ve temeyyüz ve tahdîd-i sınırın âdem-i imkânı hasebiyle emr-i tahdîd evvel-bahâra ta'lîk olunmağla mütevakkıf idiğü mukaddemâ vârid olan tahrîrâtında iş'âr eylemişdin el-hâletü hâzihî mevasim-i şitâ-yı güzerân ve kudûm-u bâhar takarrub eylediğü nümâyân olmak mülâsebesiyle mûmâ-ileyh kemâ-kân me'mûr ve ta'yîn ve ma'iyetine dahi mi'mâr-ı hâlifelerinden Nurullah Halife zîde kadruhû terfîk ve irsâl olunmalarıyla mukaddemâ ber-vech-i muharrer sana hitâben sudûr iden emr-i münîfim mantûkî üzere emr-i tahdîde sadâkate dikkat ve mübâşir-i mûmâ-ileyh i'ânet ve müzâharet itmek fermânım olmağın te'kîden ve ihtimâmen işbu emr ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi mûmâ-ileyh ol tarafın hudûd ve sınırını ba'de't-tefrîk Boğdan arâzîsinin tefrîk hudûduna dahi diğere emr-i münîfimle me'mûr ve ta'yîn kılınmak takrîbiyle memleket-i Eflak'ın mûmâ-ileyh ile bi'l-müzâkere imrâr-ı vakt itmeyerek serî'an ve âcilen emr-i tahdîdine mübâşeret birle Nemçelü hudûduyla bi'l-muhâbere tahdîd-i hudûda ve lâzime me'mûresiyle Boğdan'a azîmeti lâzımeden idiğü ve bu bâbda senden her halde sadâkat ve istikamete ve îfâ-yı emr-i lâzimeye dikkat ve mes'ûl ve meczûm-u şâhânem olduğı ma'lûmun oldukda ber minvâl-i muharrer muhaddid-i mûmâ-ileyh ile bi'l-müzâkere mukaddemâ ve muahhar sâdır olan emr-i şerîfim mücebince tahdîd-i hudûd ve sınıra sadâkate dikkat ve her halde mûmâ-ileyh i'ânet ve müzâharet ve itmâm-ı emr-i mübâşeretine sarf-ı kudret ve iğmâz ve tesâmuh gûne hâlâtdan ittika ve mücânebet eylemek bâbında. Fî evâhır-ı Ca. sene [1]206

[86]

575

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan Tırhala sancâğı mutasarrıfı Mehmed dâme ikbâlühûya hüküm ki;

Sen ki mîr-i mîrân mûmâ-ileyhsin bundan akdem bâ-emr-i âlî Belgrad muhâfızı ma'iyetine me'mûr ve ta'yîn kılınmışdın el-hâletü hâzihî senin ol tarafda ikametine müceb bir hâlât kalmadığına binâen mansıbınâ âvdetin husûsuna müsâade-i şâhânem erzânî kılınmağla olduğün mâhalden hareket ve tarafından ve tevâbi'in câniblerinden bir mâhalde fukarâ ve zu'afâya sermû ve cevri ve sitem vukû'unu tecviz itmeyerek mansıbınâ varub zabt ü rabta kıyâm ve mübâderet eylemen fermânım olmağın hâssaten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer olduğün mâhalden hareket ve yollarda ve mansıbında tarafından ve tevâbi' ol-havâlî câniblerinden fukarâ ve zu'afâya mikdâr-ı zerre cevri ve sitem vukû'unu tecviz itmeyerek bir sâ'at akdem

Tırhala'ya varub zabt ü rabta kıyâm ve himâyet ve sıyânet fukarâ ve zu'afâya ehemmm ve dikkat ve hilâfından ittika ve mücânebet eylemek bâbında. Fî evâhır-ı C. sene [1]206

576

Hâlâ İbrail'de olan Rumili vâlisi Vezîr Mehmed Pâşâ ve İbrail muhâfızı Vezîrim Mâhmud Pâşâ'ya hüküm ki;

El-hâletü hâzihî Rusyalu ile emr-i musâlaha netîce-pezîr hüsn-ü hitâm olub ba'de-zîn İbrail'de asâkir ikametini müceb bir hâlet olmadığına binâen siz ki vezîr-i müşârun-ileyhimâsız ol tarafa me'mûr asâkirin vilâyetleriyle i'âdelerine izin verilmesi ve sizin bir münâsib mâhale me'mûriyetiniz zuhûruna deĝin yalnız kapunuz halkıyla İbrail'de kemâ-kân ikamet eylemeniz husûsuna irâde-i âliyyem ta'alluk itmekle hâssaten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer İbrail'e me'mûr asâkirin vilâyetleri tarafına i'âdelerine izin ve ruhsata mübâderet ve siz bir münâsib me'mûriyet zuhûruna deĝin yalnız kapunuz halkıyla kemâ-kân İbrail'de ikamet ve ba'dehû ne vecîhle emrim vârid olur ise müceb ve muktezâsıyla amel ve harekete dikkat eylemeniz bâbında. Fî evâhır-ı C. sene [1]206

577

Bir sûreti Eflak'da olan Vezîr Hasan Pâşâ'ya;

Ber-vech-i meşrûh.

578

Bir sûreti Varna muhâfızı Vezîr Ferhad Pâşâ'ya;

Ber-vech-i meşrûh.

579

Bir sûreti Hacıoĝlu Pazarı'nda olan Vezîr Hacı Abdi Pâşâ'ya;

Müşârun-ileyh ma'iyetine me'mûr asâkirin i'âdelerine ruhsat [ve] kendüsi kapısı halkı ve sipâhi ve silahdâr ve Bölükân-ı Erbaa ocakları aĝvat ve zâbitân ve neferâtıyla ikamet eylemen üzere iktizâsına göre.

580

Bir sûreti Tuna Kapudâni Ahmed Pâşâ'ya;

Ma'iyetine me'mûr asâkirin âvdetine ruhsat ve kendüsi kapısı halkıyla ikamet eylemek üzere iktizâsına göre.

581

Bir sûreti Müşârun-ileyh ma'iyetine me'mûr Yusuf dâme ikbâlühûya;
Kezâlik müşârun-ileyh ma'iyetine ârâm eylemen üzere.

582

Dergâh-ı Mu'allâm kapucıbaşlarından sipâhiler ağası İsmail ve silahdar ağası Süleyman dâme mecdühûmâya ve Hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûnumdan sipâhi kâtibi Mehmed ve Silahdâr kâtibi Âli zîde mecdühûmâya ve zikir olunan ocaklar ile Bölükân-ı Erbaa ocakları zâbitânı ve hâlife ve çavuşân zîde kadruhûmâya hüküm ki;

El-hâletü hâzihî Ordu-yı Hümâyûn'um Şumnu'dan hareket ve Edirne'ye doğru eğerçi tevcîh ve azîmeti muhakkak olub sizki ağvat ve kâtipler ve hâlifeler ve çavuşân ve sâ'ir zâbitân mûmâ-ileyhimsiz ocaklarınızın bi'l-cümle neferâtı ile kemâ-kân Hacıoğlu Pazarı kasabâsında ikamet eylemeniz husûsuna irâde-i kat'a-i şâhâneme ta'alluk itmekle te'kîd-i me'mûriyetinizi hâvî hâssaten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi bi'l-cümle ocaklarınız neferâtıyla kemâ-kân kasabâ-i merkûmede ikametiniz matlûb-u şâhânem idiğü ve hilâf-ı harekete müceb vehâmet ve nedâmeti olacağı ma'lûmunuz oldukda berminvâl-i muharrer bi'l-cümle ocaklarınız neferâtıyla kasabâ-i merkûmede kemâ-kân ârâm ve ikamete mübâderet ve hilâf-ı vaz' ve hareketle mazhar-ı ikab ve î'tâb olmakdan be-gayet tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâhır-ı C. sene [1]206

583

Selânik sancâğı mutasrırîfı olub Mankalya muhâfızı olan Vezîrim Morevî Ahmed Pâşâ iclâlühûya hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Rusyalu beynlerinde der-kâr olan muhâsama ve mu'âdât mübeddel-i musâlaha ve mevâddat olmakdan nâşî sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin ba'de-zîn senin ol tarafda ikametini müceb bir hâlet kalmayub mansıbınâ azîmetin husûsuna müsaade-i âliyyem erzân kılınmakla kapun halkıyla olduğun mâhalden hareket ve yollarda tarafından ve tevâbi'in câniblerinden fukarâ ve zu'afâyâ sermû cevri ve sitem vukû'a gelmeyerek münâsib mâhalden mansıbın olan Selânik'e varub ârâm ve ikamet ve zabt ü rabt-ı memlekete himâyet ve sıyânet fukarâ-yı acize ve mesâkine bezl-i makderet eylemen fermânım olmağın hâssaten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda berminvâl-i muharrer kapun halkıyla olduğun mâhalden hareket ve münâsib mâhalden mansıbınâ varub ârâm ve ikamet ve tarafından ve ittibâ'ın câniblerinden yollarda ve mansıbında fukarâ ve zu'afâyâ sermû ta'addî ve sitem ve vukû'unu tecvizden mübâderet iderek zabt ü rabt-ı

memleket ve himâyet ve sıyânet fukarâ-yı ra'iyete ihtimâm ve dikkat ve hilâfından ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâhır-ı C. sene [1]206

[87]

584

Niğde sancâğı mutasarrıfı olub Varna seraskeri olan Vezîrim Abdullah Pâşâ'ya hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Rusyalu beynlerinde der-kâr olan muhâsama ve mu'âdât mübeddel-i musâlaha ve mevâddat olmakdan nâşî sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin ba'de-zîn senin ol tarafda ikametini müceb bir hâlet kalmayub mansıbınâ azîmetin husûsuna müsâ'ade-i âliyyem erzân kılınmağla kapun halkıyla olduğun mâhalden hareket ve yollarda ve tarafından ve tevâbi'in câniblerinden fukarâ ve zu'afâya sermû cevri ve sitem vukû'a gelmeyerek münâsib mâhalden mansıbın olan Niğde'ye varub ârâm ve ikamet ve zabt ü rabt-ı memleket ve himâyet ve sıyânet fukarâ-yı acize ve mesâkine bezl-i makderet eylemen fermânım olmağın hâssaten işbu emri şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer kapun halkıyla olduğun mâhalden hareket ve münâsib mâhalden mansıbınâ varub ârâm ve ikamet ve tarafından ve ittibâ'in câniblerinden yollarda ve mansıbında fukarâ ve zu'afâya sermû ta'addî ve sitem vukû'unu tecvizden mübâ'adet iderek zabt ü rabt-ı memleket ve himâyet ve sıyânet fukarâ-yı ra'iyete ihtimâm ve dikkat ve hilâfından ittika ve mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâsıt-ı C. sene [1]206

585

Hâlâ İbrail'de olan Vezîr Osman Pâşâ iclâlühûya hüküm ki;

El-hâletü hâzihî Rusyalu ile emri musâlaha netîce-pezir hüsn-ü hîtâm ve Ordu-yı Hümâyûn'um hareket ve âvdet üzere olmağla sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin Ordu-yı Hümâyûn'um lede'l-hareke sen kapun halkıyla ol tarafda kurâ-yı râbitâ-i karâr ve âciletlen Şumnu'ya gelüb ârâm ve ikamet ve mevcûd olan mühimmât ve edevât-ı seferiyyenin hıfz ve hırâsetine ve fukarâ-yı acizenin vücûh-u mezâlîm ve ta'addîyatdan himâyetlerine ihtimâm ve dikkat eylemen fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî hâssaten işbu emri şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet-i me'mûriyetin ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer kapun halkıyla olduğun mâhalden serî'an hareket ve Ordu-yı Hümâyûn'umun âvdetini müta'kiben Şumnu'ya gelüb ârâm ve ikamet ve mevcûd olan mühimmât-ı seferiyyeyi muhâfaza ve muhâreseye ve sekene-i vilâyete ve fukarâ-yı acizenin vücûh-u mezâlîm ve ta'addîyatından sıyânetlerine müretteb ihtimâm ve dikkat ve hilâfından ittika ve mücânebet eylemek bâbında. Fî evâhır-ı C. sene [1]206

586

Bir sûreti hâlâ Karahisâr-ı Sâhib mutasarrıfı ve Yergöğü'de olan Vezîr Osman Pâşâ'ya;

Müşârun-ileyhîn kapusu halkıyla mansibinâ azîmet ve fukarâ-yı vücûh-u mezâlimden himâyet eylemesiçün iktizâsına göre.

587

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan sâbıkâ' Çirmen mutasarrıfı olub bu def'a İsmail ve Kili kal'aları muhâfızlığı uhdesine ihâle ve tefvîz kılınan Kara Mehmed dâme ikbâlühûya hüküm ki;

Bî-meşiyetillâhi te'âlâ Devlet-i Âliyye'mle Rusyalu miyânelerinde der-kâr olan harb ü küffâr mübeddel-i sulh ve salâh olmağla tarafeynden ahz ve î'tâ olunan ahidnâmelerin dördüncü mâddesinde devleteyn hudûduna dâir karâr-dâde olan nizâm ve intizâm[a] binâen esâsen şart-ı râ'bi mücebince iki devletin sâ'ir cümle sınırları işbu muhârebeye gelince ne vecîhle iseler yine ol veche olub Rusya Devleti asâkirlerinden işbu muhârebeye istîlâ olunan bi'l-cümle yerler ve derûnunda olan kal'aları Rusya Devleti el-hâletü hâzihî buldukları vech üzere Devlet-i Âliyye'ye redd ider binâen-alâ-zâlik Rusya imparatoriçesi tarafından zabt ve istîlâ olunan Bucak memleketi ve Bender ve Akkerman ve Kili ve İsmail kal'alarıyla ve cem'-i kasabât ve mâhallat ve kurâları her ne derûnunda mevcûd ise Devlet-i Âliyye'ye redd ider ve on birinci mâddesinde iki ulu devletler beyninde işbu şurût ve mu'âhede rabt ve tanzîm olunub tarafeynden tasdîknâmeleri dahi mübâdele olunduktan sonra Rusya imparatoriye asâkirleri ve İnce donanması Devlet-i Âliyye memleketlerinden hurûc-u mübâşeret eyleyeler ve asâkir ve donanmanın bu makûle hurûclarında dahi vakt ü zamânın hâline tatbîk itmek lâzım gelmekle binâen-aleyh devleteyn-i müteahhideyn bi'l-ittifâk işbu gelecek bin yediyüz doksan iki sene-i rûmîyyesi mayısın on beşinci günü netîce ve nihâyet-i müsâ'ade olmak üzere bi'l-müzâkere karâr virmeleriyle ta'yîn olunan vakt-i mev'ûdda Rusya asâkirleri Nehr-i Turla'nın sol yakasına tamâmen ve kemâlen mürûr ve İnce donanması ve Nehr-i Tuna boğazlarından tamâmen dışarı hurûc eyleye ve Rusyalu tarafından istîlâ olunan işbu musâlaha ahidnâmesi mücebince Devlet-i Âliyye'ye redd olunacak kıl'a ve memleketlerde mübâdeleliğe Rusya imparatoriye asâkirleri buluna işbu memleketlerin hükümet ve tanzîmi Rusyalunun zabtında olduğu üzere kalub cümle Rusya asâkirinin küllîyen hurûcları vaktine değin Devlet-i Âliyye câniblerinden memâlik-i mezkûrenin hükümetine müdâhale olunmaya ve bu memleketlerde bulunan Rusya asâkirinin iktizâ iden me'kûlât ve tedârik-i levâzım-ı sâ'iresine el'ân amel olduğu üzere kezâlik tamâmen hurûcları gününe değin amel olunacağı münderic ve mezkûr olmağla ber-muktezâ-yı şurût-u

uhûd Rusyalu cânibinden terk ve tahliye olunacak kal'a ve memleketlerinde İsmail ve Kili kal'aları evvel-be-evvel taraf-ı Devlet-i Âliyye'me redd ve teslîm olunacağı zâhir ve bu sûrette mîr-i mîrân-ı kirâm beynlerinde kâr-güzâr ve sadâkat-şî'âr ve muhâfaza-i kal'a ve memlekete sâhib-i liyâkat ve iktidâr birinin tahliyeden mukaddem ol havâlîye karîb mâhalde kıyâm ve hâzır ve âmâde bulunması muvafık-ı muktezâ-yı hâl idiğü bedîhî ve bâhir olduğuna binâen ve sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin emsâl ve efradının beynlerinde evsâf-ı mezkûre ile iltisâkın ma'lûm ve âşikâr idiğüne ibtinâen bu husûs-u ehemme sen intihâb olunmanla me'mûriyetini hâvî mâhsusen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve tarafına î'tâ olunmuşdur imdi keyfiyyet-i me'mûriyetin ma'lûmun oldukda bulunduğun mâhalden derhâl mükemmel ve muntazam kapun halkıyla hareket ve âcilen doğru İbrail'e varub İsmail ve Kili ve havâlîlerinin Rusyalu cânibine terk ve tahliyelerine intizâren İbrail'de ikamet ve zikr olunan Kili ve İsmail kal'aları ve havâlîsinin redd ve teslîmine Rusyalu cânibinden me'mûrlar ile bi'l-muhârebe tahliye ve teslîmleri husûsu ol taraftan ihbâr olunduğu gibi derhâl İbrail'den kalkub Kili ve İsmail havâlîlerine varub ber-mûceb-i uhûd ve şurût derûnlarında mevcûd mühimmât ve sâ'ir her ne ki var ise defteriyle zabt ve teslîm ve tarafeynden iktizâ iden teslîm ve tesellüm ve senedâtını ahz ve î'tâsıyla derûnlarına duhûl

[88]

Ve muhâfazalarına kıyâm ve mes'ûl ile bir taraftan zuhûr ve vürûd iden ahâlî ve re'âyânın te'lîf kılub ve himâyet ve sıyânetlerine mübâderet birle zabt ü rabt-ı memleket ve i'mâr-ı kal'a ve havâlîlerine i'tinâ ve dikkat ve zikr olunan mâhaller istîlâ-i dîn olmaları hasebiyle ahâlîlerin mezâlim ve ta'addîyatdan vikayeleri ve refâh-ı hâl ve te'mînleri husûsuna be-gayet i'tinâ ve dikkat lâzımeden olduğu müstağnî-i tarif ve beyân olmağla bu husûslara be-gayet ihtimâm ve nezâret ve himâyet ve sıyânet ve ahâlî ve ra'iyete ikdâm ve gayret ve işbu mâhaller ahâlîlerinin bir taraftan mazhar-ı cevri ve ezâ olmalarını tecviz itmeyüb livâ-i refâh-ı hâl ve itminan bilmelerini müstelzim hâlâtın istihsâline mezîd-i i'tinâ ve dikkat iderek az vâkitte ol havâlînin mamûr ve âbâdân olması vesâilini istikmâle muktezâ-yı rüşd ve kıyâsetin üzere dikkat ve hakikat derkâr olan hüsn-ü tevcîhat-ı padişâhânemden tedâbîrini mûceb hâlâtın istikmâline ve zikr olunan mâhâllerin zabt ve teslîmine müşâr-ı iktizâ iden tahrîrâtın irsâline ihtimâm ve dikkat ve hilâfından ittika ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâsıt-ı B. sene [1]206

Kemkir-zâdelerden olub bu def'a Ada-i Kebîr muhâfızlığı müceddeden uhdesine ihâle ve tefvîz kılınan Ahmed Pâşâ-zâde İbrahim dâme ikbâlühûye hüküm ki;

Sâbıkâ' Ada-i Kebîr muhâfızı Ömer Pâşâ yoklanmaları bâbında evâmir-i âliyyem sâdır olan Irşova ve Ada-i Kebîr ağvatının tâm'a mebnî bir vakt matlûb yoklandırmayub mübâşirini tahvîf ve tazyîk iderek nâ-mevcûd olan ağvat ve neferâtı mevcûd olmak üzere defterini cebren tebdîl ve temhir ve tesyîr eylediği bâ-tahrîrât îfâde ve ihbâr olunduğuna binâen bu makûle vâki' olan hilâf-ı rızâ hareketi te'dîbini muktezî olmakdan nâşî vüzerâtı ref' ve mübâşir ma'rîfetiyle Sofya'da ikameti bâbında emr-i şerîfim ısdâr olunmağla el-hâletü hâzihî Ada-i Kebîr Kal'asına bir kâr-güzâr ve dirâyet-şî'âr ve sadâkat ve istikameti bedîdâr bir muhâfız ta'yîni ve icâbet-i umûrdan olduğu zâhir ve bedîdâr ve sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin sen evsâf-ı mezkûre ile mevsûf olduğun bedîhî ve âşikâr olmak mülâsebesiyle Ada-i Kebîr muhâfazasına me'mûriyetini irâde-i âliyyem ta'alluk itmekle mâhsusen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi Pâşâ-yı mûmâ-ileyhîn vüzerâtı ref'iyle Sofya'da ikameti fermânım olduğuna mebnî senin bir kâdem akdem Ada-i Kebîr'e irişmen vâcibat-ı umûrdan olduğu ma'lûmun oldukda vusûl-i emr-i münîfimde mükemmel ve muntazam kapun halkıyla derhâl hareket ve doğru yoldan seyr-i serî ile giderek bir kâdem akdem adaya vusûl ve duhûl ile emr-i muhâfazasına kıyâm ve mes'ûl ile zabt ü rabt-ı memleket ve muhâfaza-i kal'aya ihtimâm ve dikkat ve muhâfazaya me'mûrları celb ve hıdemât-ı lâzımelerinde istihdâm ve takviye-yi kal'a ve tesviye-i umûr-u lâzıme-i ahâlî ve anhâya dikkat iderek ol havâlînin te'mîn ve tekmîline bezl ü sa'y ü kudret ve zerre kadar kusûr ve gafletden ittika ve mücânebet ve bir ân akdem kal'a-yı merkûmeye vusûlünü tahrîr ve inhâya mübâderet eylemek bâbında. Fî evâsıt-ı B. sene 1206

589

Maraş vâlisî ve Balçık muhâfazasına me'mûr olan vezîr Cura-zâde Ahmed Pâşâ'ya hüküm ki;

Devlet-i Âliyye'mle Moskovlu beynerinde der-kâr olan muhâsama ve mu'adât mübeddel-i musâlaha ve mevâddat olub ba'de-zîn sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin senin Balçık'da ikametini müceb hâlet kalmamağla Balçık'dan hareket ve ittibâ' ve levâhikiyle bir hoşca zabt ü rabta dikkat ve tarafından ve adamların câniblerinden ferd-i efrideye zulm ve ta'addî vukû'unu tecvizden mücânebet iderek Filibe'ye doğru azîmet ve iktizâ iden mâhale me'mûriyetin emr-i münîfim vusûlüne müceb iktizâsı üzere amel ve hareket eylemen fermânım olmağın mâhsusen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda derhâl Balçık'dan kurâ-yı râbitâ-ı karâr ve Filibe'ye doğru azîmete mübâderet ve yollarda ittibâ' ve levâhikini gereği gibi zabt ü rabt iderek tarafından ve ittibâ' ve kapun halkı câniblerinden fukarâ-yı ra'ıyyet ve ahâlî-i memlekete vechen mine'l-vücûh zerre kadar zulm ve ta'addî itmekden ve ittirmekden be-gayet tehâşî ve mücânebet ve

iktizâ iden husûsa me'mûriyetini hâvî sudûr idecek emr-i âlişanım tarafına lede'l-vürûd müceb ve muktezâsıyla amel ve hareket hilâf-ı emr ve rızâ hareket ve te'hîr ve vatandan ve yollarda fukarâya zulm ve ta'addî vukû'uyla mazhar-ı itâb ve akab olmakdan ittika ve mücânebet ve hareket ve azîmetle Ordu-yı Hümâyûn'uma tahrîr ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında. Fî evâsıt-ı B. sene [1]206

[89]

590

Edirne mollâsına ve Edirne'den Âsitâne-i Âliyye'me varınca yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâba ve â'yân-ı memlekete hüküm ki;

Bî-inayetillahi te'âlâ evvel-i şerîf Nusret-redîf-sâye-i zafer-vâyesiyle Ordu-yı Hümâyûn'umun yollarında Mâhrûse-i Edirne'den hareket ve Dâr-ül-hilâfetü'l-Âliyyem cânibine âvdeti muhakkak olduğuna ve evvel-i şerîfin güzârgahı olan mâhallerde müceddeden alâyim vaz' olunmak mu'tâd idüğüne ibtinâen bu husûs için mâhsus mübâşir ta'yîn olunan () zîde kadruhû ma'rîfetiyle Edirne'den Âstâne-i devlet-i âşyâneme varınca evvel-i şerîfinin mecrâ olan tarîkin münâsibi olan mâhâllerine müceddeden depeler inşâ ittirilmek fermânım olmağın imdi siz ki Mevlânâ ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz ber-minvâl-i muharrer ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rîfetiyle kazâlarınız dâhillerinde yol üzerinde vâki' münâsib mâhallerde ber-mu'tâd acilen depeler inşâ ittirilmesi ve yolların tathîri için kadr-i kifâye beldar(?) ihrâcıyla bu husûsa her biriniz mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve iğmâz ve bu bahâne ile ahâlî-i fukarâ ve re'âyâdan kimesne tarafından bir akçe mutâlibe ve ahzına [ve] âlâtına ruhsatdan ittika ve mücânebet eylemeniz bâbında. Fî evâsıt-ı B. sene [1]206

591

Sâbıkâ' Silistre Vâlîsi ve Hacıoğlu Pazarı'nda ikamete me'mûr olub bu def'a Selânik ve Kavala sancâkları müceddeden kendüye tevcîh ve ihsân olan Vezîr el-Hâcc Abdi Pâşâ'ya hüküm ki;

Sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin sen vüzerâ-yı azamîn gayûr ve hamîyyet-şi'ârî ve vükelâ-yı fihâmın sadâkat-kâr ve gayret-disârî olub sefer-i hümâyûnumda me'mûr olduğun mâhalde icrâ-yı lâzıme-i hamîyyet ve ibka'-yı merâsim-i merdî ve mercufiye bezl-i makderet iderek uğur-u dîn ve Devlet-i Âliyye'mde hâliyarane hareket idegeldiğın nezd-i ferşâhânemde mevcu[d][ve] ma'lûm ve ba'de-zîn dahi senden rızâ-yı yemîn iktizâ-yı şâhâneme muvaffık ve dil-hâvare-i husrevâneme mülâyim ve mutâbık nice nice hıdemât-ı mebrure sünûhu memûl zamîr-ül-ihya-yi müsemmir-i tacdârânem olduğuna binâen bu def'a avâtıf-ı âliyye-yi şâhâne

ve avârif-i seniyye-i hüdâvendigârânemden Selânîk ve Kavala sa[n]cakları müceddeden sana tevcîh ve ihsân-ı hümâyûnum olmakla şimdilik devleteyn-i mezkûrteyne tarafından mütesellim nasbıyla zabt ü rabt olunub bundan sonra hareket ve azîmet eylemeni hâvî emr-i münîfim vürûduna degin Hacıoğlu Pazarı kasabâsında bir müddet dahi ârâm ve ikamet ve muhâfaza-i havâlî ve etrâfa dikkat eylemen fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî mâhsusen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve tevcîh emr-i şerîfime matlûben () ile irsâl olunmuşdur imdi senin bir müddet dahi kasabâ-i mezbûrede meks ve ikamet in iktizâ-yı hâlden idiğü ma'lûmun oldukda mansıbından olan livateyn-i mezkûrteyn tarafından münâsib mütesellim nasb ve ta'yîniyle zabt ve himâyet fukarâ ve zu'afâyâ dikkat eylemesini mütesellimliğe tenbîh ve te'kîd birle hareket ve azîmetini müşâr emrim vürûduna değ in kasabâ-i mezbûrede ârâm ve ikamet ve muhâfaza-i havâlî ve etrâfa ve ittika-yı hazaretinden ahâlî ve ebnâ-i sebin himâyet ve sıyânetlerine i'tinâ ve dikkat ve tarafından ve ittibâ'in câniblerinden fukarâyâ ve zu'afâyâ mezâlim ve ta'addîyat vukû'unu tecvizden ittika ve mücânebet ve evâmîr-i âliyyemle muhavvel-i uhde-i ihtimâmın kılınan cem'-i umûr ve mehâmm-ı Devlet-i Âliyye'min te'diyesine bezl-i makderet iderek hakkında der-kâr olan hüsn-ü tevcîhat-ı padişâhânemîn tedâbîrini müceb hâlâtın istihsâline mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve kusûr ve tekâsülden mübâ'adet eylemen bâbında. Fî evâsıt-ı B. sene 1206

592

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan Köstence'de olan Bağdadî Ahmed dâme ikbâlühûya hüküm ki;
Sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhsin fîmâ-ba'd senin Köstence'de ikametini müceb hâlet kalmayub ol tarafda oldukca zarurete giriftâr olacağın zâhir ve bedîdâr olmağla muktezî olan mâhale me'mûriyetin zımında Köstence'den hareket ve Edirne'ye doğru azîmet eylemen husûsuna irâde-i âliyyem ta'alluk itmekle hâssaten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer muktezî olan mâhale me'mûriyetin zımında kapun halkıyla Köstence'den hareket ve Edirne'ye doğru yola ve azîmete mübâderet ve tarafından ve tevâbi'in câniblerinden bir mâhalde mugayyir-i rızâ fukarâ ve zu'afâyâ sermû cevr ve ta'addî vukû'unu tecvizden tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâhır-ı B. sene 1206

593

Havâss-ı Refîa kazâsına muzâfa Çatalca nahiyesi nâibine hüküm ki;
Çatalca nahiyesi ahâlîsinin Ordu-yı Hümâyûn'uma takdîm eyledikleri arzuhâllerinde işbu sene-i mübâreke de ihrâc olunacak donanma-yı hümâyûnum için bâ-emr-i âlî Çatalca nâhiyesinden otuz nefer kalyoncu neferâtı matlûb olunduğundan ve bî-meşiyete ve şerîf-i

sefer-i hümâyûnum ber-teraf olub ve bunlar dahi bu seferler takrîbiyle sâdır diğêr gün perîşânü'l-ahvâl ve merhameten müzâdat olduğundan bahisle neferât-ı matlûbe-i mezkûrenin afvı bâbında emr-i şerîfim sudûruna istid'â virdiklerine binâen sâ'ire sırâyet eylememek şartıyla kendüler dahi neferât-ı matlûbe-i merkûme merhameten afv olunmağla î'lâmen ve ifhâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr olunmuşdur imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsin ber-vech-i muharrer nahiye-i mezbûra matlûb neferât-ı mezkûre afv olunduğu ma'lûmun oldukda kalyoncu neferâtı talebiyle ahâlî-i fukarâsı mugayir-i emr-i âlî ta'addî ve rencîde olunmamak bâbında. Fî evâil-i Ş. sene [120]6

[90]

594

Belgrad cânibinde olan muhâsebe-i evvel sâbık Ahmed Vasıf zîde mecdühûya hüküm ki;

Sen ki mûmâ-ileyhsin Nemçelü tarafından redd ve teslîm olunacak kal'a ve mevvad-ı sâ'irenin tesellüm ve tesviyesi zımnında bundan akdem sâdır olan emr-i münîfîmle Belgrad cânibine me'mûr ve ta'yîn kılınmışdın el-hâletü hâzihî me'mûriyetin resîde-i serhadd-i hitâm olub ol tarafda kıyâm ve ârâmını müceb hâlet kalmadığına binâen der-i âliyyeme avd ve insırâfına irâde-i âliyyem ta'alluk itmekle mâhsusen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda ol tarafdan kurâ-yı râbita-i karâr ve Âsitâne-i Âliyye'm cânibine avd ve insırâfa ibtidâr eylemen bâbında. Fî evâil-i Ş. sene [1]206

Me'mûr olduğun teslîm ve tesellüm mâddesi resîde-i hitâm olduğu beyânıyla âvdet eylediğini Belgrad'da me'mûr sâbık muhâsebe-i evvel Celal Ahmed Vasıf Efendi zîrde mestûr senedâtı takdim itmekle sâdır olan fermân-ı âlî mücebince senadât-ı merkûme işbu mâhale kayd ve başmuhâsebede hıfz olunmak için kalem-i mezbûra irsâl olunmuşdur. Fî 15 N. sene [120]6

595

Semendire Kal'asının teslîm nâmesidir.

Nemçe takvimi üzere işbu bin yedi yüz doksan bir senesi mâh-ı ayın dördüncü gününde Devlet-i Şân-ı İmparatoriye ve Devlet-i Âliyye-i Osmâniye'nin tarafeyn-i vükelâyı mutlaklarından Timeştöfan(?) tarafından mün'akid ve mûmzâ olunan kât'i musâlaha-nâmesine binâen Semendire Kal'ası Devlet-i Âliyye-i Osmâniye'ye redd ve Devlet-i Âliyye-i Osmâniye'den terk ve mevhib olunan Una suda mevcûd nâhiye Eski Irşova mâhali ile nâhiyelerinin mukabili olmak üzere yine ayın dördüncü günü ile akd olunan mâhsus ve mufassal bir tevellî mücebince dahi Roma imparatoru tarafından Semendire Kal'asında ahz ü

kabz olunan Osmânlu top ve cebe mühimmâtının gerü teslîmi karâr-dâde ve Taraf-ı İmparatoriyeye mev'ud ve ma'hûd olunmuş olmağla altında mümzâ olunan murahhaslar ya'nî Taraf-ı Devlet-i Şân-ı İmparatoriye'den devletlü saâdetlü mâ'yur ve hâlâ Semendire muhâfızı olan Todor de Markit nâm ve Devlet-i Âliyye-i Osmâniye taraflarından bu avâide Belgrad muhâfızlığına me'mûr olan vezîr-i celîlü's-şân haşmetlü hürmetlü ri'âyetlü dirâyetlü Ebûbekir Pâşâ cenâbları min eclil-zâlik buluşub ve bade'l-müzâkere şart ve karâr-dâde virilmiştir.

Evvelen

Nemçe takvimi üzere ya'nî Hazreti İsa'nın bin yedi yüz doksan bir senesi mâh-ı teşrinin yirminci gününde Semendire Kal'ası Roma İmparatoru muhâfazasından Asker-i Osmâniye'ye vaz' ve teslîm oluna ve lâkin ol zamânlardan Osmânlu cânibinden bî-izn-i mâhsus bir nefer kal'a-yı merkûmeye dâhil olmaya.

Sâniyen

Bin yedi yüz doksan bir senesi şehri-i teşrinin yirminci gününde sabahen on bir sâ'atde Roma imparatoriye muhâfazası dâhile râhetle ve rencûr olmamaksız sâz ve tabl-hâne ve toplar ve ânlara müte'allık arabalar ve âlât-ı harb ve cenk mühimmâtı ve sâ'ir alâmat müte'allıklarıyla bu taraftan Semendire ve Koyun Adası'nda bulunan ma'bereden ihrâc idüb ve muhâfaza-i imparatoriyede mevcûd olunan mecmû' meyhaneci ve bazar-gânlar her eşyâsıyla Banat-ı Tuna sâhiliyle geçid deldiklerine dek evvel yerde kala lâkin ekser emniyet ve küllî ta'addî ve şekavet teb'id eylemek için Taraf-ı Osmâniye'den mersûd-u ma'bereden mâ'ân muvâfakat ta'yîn oluna Roma İmparatorum muhâfazanın ihrâcından sonra Asker-i Osmâniye kal'aya dâhil idüb lâkin tarafeynden dost ve hem-civâre lâyük vecîhle mu'âmele ve hareket oluna.

Sâlisen

Roma imparatoriyelerinden bir kimesne bu taraf-ı vilâyetde te'hîr veyâhud yoldan âzâd ise Nemçe vilâyetlere ma'beresine bî-tereddüd izn î'tâ oluna.

[91]

Râbian

İstihkâmlar mümzâ olunan semânın gününde ve Taraf-ı Mîr-i İmparatoriye'den tecdîd olunduğu halde Roma imparatoriye tarafından Devlet-i Osmâniye'nin murahhaslara istikâmeten gösterildiğinden başka dahi mevzû'a gelen ve tarafeynden mümzâ olunan defter mücebince mevcûd top ve cebe mühimmâtı mâ'ân teslîm olunub ve Mîr-i İmparatoriye

cânibinden tecdîd olunmuş mecmû‘ ta‘mîrat ve ebniye ve mâhzenler yarar ve kîfâyet üzere eyü olan halde yalnız ân muhabbet hem-civâriye ve Devlet-i Âliyye-i Osmâniye‘ye ve müdâvemet-i sâdikâneleri isbât eylemek için ve vücûb ve zahmetsiz fakat Devlet-i İmparatoriyenin hüsn-ü rızâları ile teslîm ve vaz‘ olunduğu tarafeynden tahkik ve te‘kîden li-hâl ve tecdîden li-makal tarafeynden hudûduyla imzâ ve mühür olundu. Tahrîren Der-Kal‘a-yı Semendire mâh-ı teşrinin yirminci gününde sene bin yedi yüz doksan bir.

Mîr-i İmparatoriyeden tecdîd olunmuş ve yarar ve kîfâyet üzere eyü olan¹³¹ halde yalnız Devlet-i Âliyye-i Osmâniye‘ye olan muhabbet hem-civâriyet zımında ve müdâvemet-i sâdikâneleri isbât eylemek için Devlet-i İmparatoriyenin hüsn-ü rızâlarıyla Devlet-i İmparatoriye murahhasından Devlet-i Âliyye-i Osmâniye murahhasına teslîm ve vaz‘ olunan ebniye ve mâhzenlerin defteridir.

Mâhzenler

İki kebîr örenden ve zevâhır-ı hâneye müte‘allık olan tepengüler.

Sarayları Ta‘mîrat

Bir odundan ve toprağla sıvanmış barut-hâne bir zehâyir mâhzeni.

Beş askerın eyü oturacağıçün tertîb olunan kasâvetler.

Mezbûr Semendire Kal‘asında olan ta‘mîrat ve emniyet ve mâhzenlerin Taraf-ı Şân-ı İmparatoriyeden teslîm ve Taraf-ı Osmâniye‘den ahz ve teslîm olunduğu işbu imzâ ve mühür ile tashîh ve tahkik olunur. Tahrîren Der‘Kal‘a-yı Semendire mâh-ı teşrinin yirminci gününde bin yedi yüz doksan bir senesinde.

Semendire Kal‘asıyla teslîm olunan topların defteridir.

Toplar

Beş pâre beş fontluk

Üç pâre dört fontluk

Üç pâre iki fontluk

İki pâre bir buçuk fontluk

¹³¹ Eyü olan: mükerrerdır.

Mezbûr topların Taraf-1 Şân-1 İmparatoriyeden teslîm ve Taraf-1 Âliyye-i Osmâniye'den ahz ve tesellüm olunduğu işbu imzâ ve mühür ile tashîh ve tahkik olunur tahrîren der-i Semendire sene bin iki yüz altı mâh-1 saferin yirmi ikinci gününde.

[92]

Böğürdelen Hisârı'nın teslîm senedir.

İşbu bin yedi yüz doksan bir senesi mâh-1 ayın dördüncü gününde Devlet-i Şân-1 İmparatoriye ve Devlet-i Âli Osmâniye'nin tarafeyn vükelâ-yı mutlaklarından Timeştofan(?) tarafından mün'akid ve mümzâ olunan kat'î musâlaha-nâmesine binâen Böğürdelen Hisârı Devlet-i Âliyye-i Osmâniye'ye redd ve Devlet-i Âliyye-i Osmâniye'den terk ve mevhibe olunan Una'da mevcûd nâhiyeler ve Eski Irşova mâhali ile nâhiyelerin mukabili olmak üzere yine sene bin yedi yüz doksan bir mâh-1 ayın dördüncü günüyle akd olunan mâhsus ve mufassal bir kavlin mazmûnu mücebince dahi Roma imparatoru tarafından Böğürdelen Hisârı'na ahz ve kabz olunan Osmânlu top ve cebehâne mühimmâtının gerü teslîmi karâr-dâde ve Taraf-1 Roma İmparatoriyeden mev'ud ve ma'hud olunmuş olunmağla altında mümzâ olunan murahhaslar ya'nî Taraf-1 Devlet-i Şân-1 İmparatoriyeden devletlü saâdetlü tan ü semâh İstiraycı nâm asker imparatoriyenin öbür sekiz ve Varadin hudûd-u ve kentinin kumandan ve Devlet-i Âliyye-i Osmâniye'nin taraflarından mîr-i mîrân- 1 kirâmdan izzetlü saâdetlü hürmetlü Şehsuvar Abdi Pâşâ hazretleri min eclil-zâlik buluşub ve bade'l-müzâkere şart ve karâr-dâde virilmiştir.

Evvelen

Nemçe takvimi üzere ya'nî Hazret-i İsa'nın doksan bir senesi mâh-1 teşrinin otuzuncu gününde Böğürdelen Hisârı Roma imparatoru muhâfazasından Asker-i Osmâniye'ye vaz' ve teslîm oluna ve lâkin ol zamâna dek teslîm olarak top ve cebehâne mühimmâtının ahz ve teslîmine me'mûr olanlardan gayrı Osmânlu cânibinden bî-izn-i mâhsus bir nefer hisâra duhûl itmeye.

Sâniyen

Bin yedi yüz doksan bir senesi şehr-i teşrinin otuz birinci gününde sabahen dokuz sâ'atde Osmânlu askerinden kırk nefer Belgrad kapusını ahz ve kabz eyledikten sonra Roma İmparatoru muhâfazası râhetle ve rencûr olmamaksız sâz ve tabl-hâne ile ma'bereden ihrâc idüb andan mevcûd olan sefîneler ile karşı sâhile mugayir ve mecmû' muhâfaza-i imparatoriye sefînelere bindikleri gibi mesfûr kırk Osmânlu neferi sâ'ir hisârın kapuları ahz u

kabz oluna ve muhâfaza-i imparatoriye karşı sâhile mütevassıl olduğundan sonra mecmû‘ muhâfazaya me’ mûr olan Osmânlu askeri bayır ve otdan hisâra duhûl ide.

Sâlisen

Bî-zan ve bî-tahmîn Böğürdelen’den ihrâc olunan Nemçe adamlardan bir hasta nefer bir yerde ihtifâ’ üzere olunur ise Taraf-ı Osmâniye’den ânâ küllî emniyet î’tâ ve Gülnak’da mevcûd olan Varadîn hudûd kentinin zabıtâ muhabbeten ifhâm eylediklerinden sonra bilâ-te’hîr teslîmiyçün karşı sâhile irsâl oluna.

Râbian

İstihkâmlar mûmzi olunan peymânın gününde Taraf-ı İmparatoriyeden tecdîd olunduğu hâlde Roma İmparatoriye tarafından Devlet-i Osmâniye’nin murahhaslara istikâmete gösterildiğinden başka dahi mevzû‘a gelen ve tarafeynden mûmzâ olunan defter mûcebince Osmânlu top ve cebehâne mühimmâtı mâ’ân teslîm olunub ve Mîr-i İmparatoriye cânibinden tecdîd olunmuş mecmû‘-u ta’ mîrat mevzû‘a gelen defter mûcebince yarar ve eyü olan hâlde yalnız ân-muhabbet hem-civâriye Devlet-i Âliyye-i Osmâniye’ye ve müdâvemet-i sâdikâneleri isbât eylemek için ve vücûb ve zahmetsiz fakat Devlet-i İmparatoriyenin hüsn-ü rızâlarıyla teslîm ve vaz‘ olunduğu tarafeynden tahkik ve te’kîden li-hâl ve tecdîden li-makâl tarafeynden hûd yediyle imzâ ve memhûr tahrîren der-i Hisâr-ı Böğürdelen mâh-ı teşrinin otuzuncu gününde sene bin yedi yüz doksan bir.

Mîr-i İmparatoriye cânibinden tecdîd olunmuş ve ân-muhabbet hem-civâriye ve Devlet-i Âliyye-i Osmâniye’ye Böğürdelen Hisârı’yla teslîm ve vaz‘ olunan ta’ mîratların defteridir.

Dört taş ve kiremitten binâ olunan

Dört büyük taş ve kiremitten

ve zâbitlere münâsib ebniyet

binâ olunan hâs odalar

Bir firuncı evi

İki tahdîd olunan

Barut-hâneler

Bir araba tepengü

İki büyük ahurlar

Mesfûr-u ta'mîrat-ı imparatoriye Taraf-ı İmparatoriyeden teslîm ve Cânib-i Osmâniye'den ahz ve tesellüm olunduğu işbu imzâ ve mühür ile tashîh ve tahkik olunur tahrîren der-i Böğürdelen mâh-ı teşrinin otuzuncu gününde sene 1791.

[93]

Böğürdelen Hisârı'yla teslîm olunan top ve cebehâne mühimmâtının defteridir.

Yedi pâre ekber toplar	On Temür ile çürümüş olan top kundakları	On sekiz kantar altmış font
Üç pâre asgar toplar	İki humbara	On sekiz lut tüfenk barutu
Üç pâre ekber Temürlü toplar	Bir boş top humbara	On altı kantar ve altı font
İki pâre asgar Temürlü top	Bin dört yüz yirmi sekiz dürlü dâneler	Top barutki on sekiz fıçı ve on beş kîse içinde mevcûddur.
On toplara lâzım ve temürsüz olan odunlar	Beş font fitil	
	Kırk mümessili olan kîse	Dört kantar kırk beş buçuk font eski yarar olan temür

Mezbûr top ve cebhe mühimmâtı Taraf-ı Şân-ı İmparatoriyeden teslîm ve Taraf-ı Osmâniye'den ahz ve tesellüm olunduğu işbu imzâ ve mühür ile tashîh ve tahkik olunur tahrîren der-i Böğürdelen mâh-ı teşrinin otuzuncu gününde sene 1791.

597

Belgrad Kal'asının teslîm senedidir.

İşbu bin yedi yüz doksan bir senesi mâh-ı ayın dördüncü gününde Devlet-i İmparatoriye ve Devlet-i Âliyye-i Osmâniye'nin tarafeyn-i vükelâ-yı mutlaklarından Timeştofan(?) tarafından mün'akid ve mümzâ olunan kat'î musâlaha-nâmesine binâen Belgrad Kal'ası Devlet-i Âliyye-i Osmâniye'ye redd ve Devlet-i Âliyye-i Osmâniye'den terk ve mevhibe olunan Una'da mevcûd nâhiyeler ve Eski Irşova mâhali ile nâhiyelerin mukabili olmak üzere yine sene bin yedi yüz doksan bir mâh-ı ayın dördüncü günü ile akd olunan mâhsus ve mufassal bir kavlin mazmûnu mücebince dahi Roma İmparatoru tarafeynden Belgrad Kal'asında ahz u kabz olunan top ve cebe mühimmâtının gerü teslîmi karâr-dâde ve Taraf-ı Roma İmparatoriyeden mev'ûd ve ma'hûd olunmuş olmağla altında mümzâ olunan murahhaslar ya'nî Taraf-ı Şân-ı İmparatoriyeden hürmetlü izzetlü ve devletlü Garak Buhak Karlos Karallu Barat nâm Malta nişanının kimi ve ser-bevvâbînin ve cezzâl-i deryâda askerinin

berigad yeri Devlet-i Âliyye-i Osmâniye taraflarından bu avâide Belgrad muhâfızı haşmetlü devletlü ri'âyetlü dirâyetlü vezîr celîl-ü'ş-şân Ebûbekir Pâşâ cenâbları li-eclî'l-zâlik buluşub karâr-dâde verilmiştir.

Evvelen

Nemçe takvimi üzere ya'nî Hazreti İsa'nın bin yedi yüz doksan bir senesi mâh-1 teşrinin yirmi üçüncü gününde Belgrad Kal'ası Roma imparatoru muhâfazasından Asker-i Osmâniye'ye vaz' ve teslîm oluna ve lâkin ol zamândan teslîm olarak top ve cebe mühimmâtının ahz ve tesellümüne me'mûr olanlardan gayrı Osmânlu cânibinden bî-izn-i mâhsus bir nefer şehrin piyâdelü zimmetinde kaldı kal'aya duhûl etmeye.

Sâniyen

Bin yedi yüz doksan bir senesi şehri teşrinin yirmi üçüncü gününde sabahen sekiz sâ'atde Roma imparatoru muhâfazası râhet ile rencûr olmamaksız sâz ve tabl-hâne ve açılmış bayraklarıyla ihrâc ve Asker-i Osmâniye'ye dâhil idüb âmmâ tarafeyden dost ve hem-civâra lâyük olan vecîhle mu'âmele ve hareket oluna lâkin ekser emniyet ve tarafeyn-i asâkirde vâki' mümkün olan ta'addî ve şekâvet-i mâ-sebkât ve küllîyen teb'id eylemek için Taraf-1 İmparatoriyeden ihrâc zamânda Asker-i İmparatoriyeye matbû' olan tertîb-i müekkid ile ri'âyet olunacak ve mukabelesinde Taraf-1 Osmâniye'den kapuların zabtına lâzım olan askerden gayrı Roma imparatoru askeri sıvasuyla maber ve üstünde olan cisr-i ref'

[94]

eyledikten evvel bir nefer şehir ve kal'aya sıvasudan binâ olan depecik ve istihkâmlara dâhil eyü ve çatısına işbu mâddeyi ziyâde te'kîd ve ibkâ' eylesiyçün kal'a teslîminden bir gün evvel Ordu-yı Hümâyûna rehn gibi firistâde oluna ki sıva-i kübri ref' olunduktan sonra bilâ-te'hîr gerüye irsâl oluna.

Sâlisen

Bî-zan ve bî-tâhmin Belgrad'dan ihrâc olunan Nemçe adamlardan bir hasta nefer bir yerde ihtîfâ üzre olur ise Taraf-1 Osmâniye'den ol kimesneye küllî emniyet î'tâ ve bu tarafa ahz eylesiyçün Zilân cânibine muhabbeten ifhâm ve ihbâr oluna.

Râbian

İstihkâmlar mûmzâ olunan peymânın gününde Taraf-ı İmparatoriyeden tecdîd olunduğu halde Roma İmparatoriye tarafından Devlet-i Osmâniye'nin murahhaslara istikâmeten gösterildiğinden başka dahi mevzû'en gelen ve tarafeynden mûmzâ olunan defter mûcebince mevcûd Osmânlu top ve cebe mühimmâtı mâ'ân teslim olunub ve mîr-i imparatoriye cânibinden tecdîd olunmasına mecmû' ebniyet ve mâhzenler yarar ve eyü olan hâlde yalnız ân-muhabbet-i hem-civâriye Devlet-i Âliyye-i Osmâniye'ye ve müdâvemet sâdikâneleri isbât eylemek için ve vücûb ve zahmetsiz fakat Devlet-i İmparatoriyenin hüsn-ü rızâlarıyla teslim ve vaz' olunduğu tarafeynden tahkik ve te'kîden li-hâl ve tecdîden li-makâl tarafeynden hûd yediyle imzâ ve mühür olundu tahrîran der-i kal'a-yı Belgrad mâh-ı teşrinin yirmi üçüncü gününde sene bin yedi yüz doksan bir.

Belgrad Kal'asının hîn-i tesellümünde Nemçelü tarafından cânibi Devlet-i Âliyye'ye redd olunan top ve cebehâne ve mühimmâtın ale'l-infîrâd mikdârını mübeyyin vârid olan defter-i kat'a defter-i mezkûr derc (silik) olundu.

Pâre kundaklarıyla olan	Pâre küllâb 7445 aded	Tedârik 6000 aded
Toplar 8 aded	Temürlü 1818 aded	Nâ-tedârik olan küçük
Kebîr 115 aded	Pâre avande kürekler	Fişek 4000 aded
Pâre küçük bir kundak	2229 aded	Küllâb 6000 aded
Toplar 232 aded	Deryün olan metreler 70 aded	Çiliç kabzalar 400 aded
Pâre havan 32 aded	Fıçılar 1067 aded	Kürek 3000 aded
Kurşun kantar 10 aded	Barut kiseler ile 1053 aded	Tüfengi kundakları 50 aded
Humbara 1124 aded	Sanduklar 10 aded	Mümteli ve avandem olan
Kor toplar 4939 aded	Kilitler 26 aded	Kor toplar 200 aded
Dâneler 38617 aded	Mümteli 400 aded	Sepetler 15 aded
Kıl kantar 45 aded	Nâ-mümteli olan yürüyüş	Dönülgen kantar 20 aded
Barut kantar 2605 aded	sarıklar 1500 aded	Çiliçleme demîr 5 aded

Belgrad muhâfızı vezîr Ebûbekir Pâşâ iclalehûnun kendi mührü ile mûmzâ vârid olan defter bî-aynihâ kayd olundu. Fî 25 S. sene 1206

[95]

598

İşbu terekesiyle frengisi yan-beyân tahrîr ve mübâdele olunan senedi ve sûred-i sâ'ire ve Eflak voyvodası ka'imesi mâ'ân nâme battâlî torbasında mâhfuzdur muahharan Eflak voyvodası tarafından gelen harîta altmış kîse ve derûnunda nâme sandığında mâhfuzdur.

Erdel ile memleket-i Eflak'ın arasında olan hudûdun mu'ayene senedir.

Bin iki yüz beş senesi mâh-ı zi-l-hiccesinin üçüncü günü ve târîh-i İseviyye'nin bin yedi yüz doksan bir senesi mâh-ı ağustosunun dördüncü günü Devlet-i Âliyye-i Osmâniye ve Devlet-i İmparatoriye-yi Nemçe taraflarından me'mûr murahhasların Zıştovi kasabâsında imzâ ve temhîr eyledikleri ahidnâme-i mâhsusa temessükünün uhûd ve şurûtunda cânibîn hudûdları mua'yenesi meşrût olmağla biz ki isimlerimiz zîrde mestûr Devlet-i Âliyye tarafından me'mûr sâbika mâliye tezkirecisi saadetlü el-Hâcc Abdullah Efendi ve mi'mâr-ı hâssa hâlifesi izzetlü el-Hâcc Ahmed Nurullah Efendi ve siz ki Devlet-i İmparatoriye-yi Nemçe tarafından me'mûr rağbetlü Obeşlay nâmede Ostoyaniç siz işbu bin iki yüz altı senesi mâh-ı zi-l-ka'desinin ikinci günü ve târîh-i İsevîye'nin bin yedi yüz doksan iki senesi mâh-ı hazîranın yirmi birinci gününde cenâbınız ile Eflak memleketi hudûd-u mua'yenesine Banat [ve] Tımışvar hudûdunun ibtidâ'sı olan eskeri şüre dağı nihâyetinde vâki' kartal nişanından ibtidâ' ve mübâşeret idüb nişan-ı mezkûrdan Bulzul(?) Dağı depesine andan Üskürtele(?) Dağı depesine andan Valasiye Überşiyesine andan Valasiye(?) Dağı depesine vüro Mikoş Dağı şâhikine andan vüro Vastina Marhi(?) Dağı depesine andan überşiyeden kolmadan diğer eskeri şüreden vüro Galbine(?)'den Eskort(?) Dağı depesinden korme toreden Mafser(?) depesinden su akındısıyla Uskorud(?)depesinde olan nişana andan Baltana(?)'dan vüro Vasudili(?)'den Bayıra Alba(?)'dan Uskorud(?) dağı ile Sudibli(?) Dağı arasında ve Alaska(?)'dan Zey(?) Irmağına andan Gupuşudov Levi(?)'de olan nişana andan ırmağ-ı merkûm ile Kuravi Yakuluy(?)nâm mâhale andan Filibe (?) cânibinde İşmire Batırna(?)'dan İbrastuvan(?)Dağının kırakandâlet piyatre kırkuluy nekrüden(?) çukakayrakuluy galinvit(?) andan Melayumir yağuda(?) kartal nişanına Peş(?)deresine andan Daverkicile andan kolma kırako mavervaldîden(?) İkinci Tiklo(?) Dağı depesinden Birinci Tiklo(?) Dağı depesinde kartal nişanına andan Tiklo(?) Kırakanda Zanuga(?)ırmağına andan nehr-i mezkûra Yokru(?)ırmağının menba'ına andan vüro Kurna(?) Dağı depesine andan Nekre(?) Dağı şâhikinden Mutu(?) Dağı'nın doruğuna andan vüro Vastrace(?) Dağı'ndan kartal nişanına andan vüro Fotoç(?) Dağı depesinden Kıbretuye(?)'nin korma toresinden Kıbrekuyan(?)

Dağı'nın doruğuna andan Şesuyakuluy(?) kolmasına nâm-ı diğer Velkan kartal nişanına andan vüro Tabregan(?) Dağı depesinden Şesudimitri(?)nâm mâhale andan Überşiye Muroşudi(?)'den vüro Dimitri Dağı depesinden vüro Tarakuy(?) Dağı'ndan kartal nişanına andan Murcıla(?)kolmasından Afşibarine(?)'den Zey(?) ırmağını geçüb karşı taraftan Usturuzuy(?) Irmağı'na andan Yukarı Beskubat(?)'da Culu(?) nâm-ı diğer Bulaşitne(?)kartal nişanına andan Sabe(?) Dağı'yla Korpu(?)beyninde Kurçol(?) Dağı'nın korma toresine andan aşağı Bulaşitne(?) Irmağı geçilüb Boyana Uskutsa(?) Dağı depesine andan Bersülüye(?)kolmasından Bersülüye kartal nişanına andan Kıbreyeve(?) Dağı depesinden vüro Surviç(?) Dağı depesinden vüro Adfire(?) Dağı'ndan kartal nişanına andan vüro Beragga(?) Dağı depesinden vüro Verzeviv Kormuz(?) Dağı depesinden Düşe(?) Dağı depesinden vüro Bakliş(?) Dağı'nın Nemçe tarafında Düşe(?) Dağı ittisâlınden Yaş kolmasından vüro Yaş Dağı'na andan dağ-ı mezkûrun ittisâllerine vüro Vakusata Levidos(?) Dağı'nın kolmasından Cayan(?) korma toresine andan vüro Cayan(?) Dağı'nın kolmasından Kadrapa Saka(?) kolmasından vüro Kadrapa Saka(?) Dağı depesine andan dağ-ı mezbûr korma toresinden kartal nişanına andan Komamiz(?) Dağı'nın kolmasından vüro Komamiz(?) Dağı depesinden vüro Voyokti(?) Dağı depesinden ve kolmasından Beraviç(?) Dağı'nın korma toresinden vüro Beraviç(?) Dağı'ndan vüro Boyana Medyadi(?) Dağı'ndan Boyana Medyadi(?) kartal nişanına andan Boyana kolmasından Salina Dağı kolmasına andan vüro Salina Dağı'ndan Kodabodyakuluy(?)'da kartal nişanına andan Aşağı İşmile Madi(?) Irmağı'nın menba'ına andan Selan Nehri geçilüb İşmive Miyakuya(?)çıkub korma toreden Yalınkaduyku(?) Dilür Salanilüde(?) andan İşmide(?) Dağı ile Salina Dağı beyninde Selan Nehri'ne andan karşı tarafa geçilüb Silemuy(?) Dağı kıbrekında kartal nişanına andan Aşağı Silemuy Dağı eteğinden Gündoğrusu tarafında Kurmuz(?) Irmağı'na yukarı doğru Pıraşe(?) Irmağı mülhak olduğu mâhale andan Pıraşe(?) Irmağı'yla Yukarı Pıraşe(?) Dağı eteğine andan işbu ırmak Eflak hudûdunda kalub bu mâhalden Pıraşe(?) Dağı kolmasına nâm-ı diğer Ladika Baruri(?)nâm mâhale andan vüro Labirce Lode(?)kartal nişanına nâm-ı diğer Piyatre(?)ile andan aşağı Barace(?) kıbrekından Balu(?) Irmağı'na andan ırmak-ı mezkûr ile mülhak olduğu Lutra(?) Irmağı'na andan Lutra(?) Irmağı'yla Gırılıy(?)cistrine ki Mare(?) tabir olunur kartal nişanına andan Lorta(?) Suyu ile koca kartal nişanına andan yine Lorta(?) Suyu ile Maniş(?)tesmiye olunur su kenarında kartal nişanına andan yine Lorta(?) Suyu ile Lako Toperden(?)'de kartal nişanına andan Lutra(?) Suyu Eflak tarafında kalarak Torevli(?) Dağı Kıbrekından ve kolmasından Yukarı Yatıktaş nâm-ı diğer Piyatre Arsaya(?)andan Boyana kıvrılır üstünde kartal nişanına andan Boyana Irmağı'na andan ırmak akındısıyla Dancık(?) Irmağı'na mülhak olduğu mâhalden karşı tarafa geçilüb andan korma tore Zeydulu(?)'ya

andan Kaçad Urmak(?) ile Miradan Urmani(?) beyninden Zevaşe(?) Irmağı'na andan karşı yakasına geçilüb ve Banaf(?) Dağı zeylinden orman kenarından küçük Vine(?) Irmağı'nı geçüb ve Banaf(?) Dağı böğründen korma torede kartal nişanına andan vüro Vine Şatsa(?) Dağı'ndan vüro Vastiriye(?) Dağı'ndan

[96]

Vüro Dalnekrü(?) Dağı'ndan vüro Pirkeş(?) Dağı kolmasından überşiyesinden vüro Narkış(?) Dağı'ndan Piyatre kıbrekuluya andan kolmasından überşiyesinden Diyuvalilovi(?) Irmağı'na andan ırmak akındısıyla Kış Kostasının altından ırmak kenarından Kuruşilur(?) kartal nişanına andan ırmak ile Yakob(?) Irmağı mülhak olduğu mâhalde kartal nişanına andan yine Diyuvalilovi(?) Irmağı'yla Aşağı Olt Nehri'ne mülhak olduğu mâhalde kartal nişanına andan nehir ile yukarı doğru Vala Korakya(?)deresine andan überşiyesinden kolmasından Usturnaka Reyse(?) Dağı depesinden Kosta(?) Dağı ortasından Piyatre Elbaye(?) andan dağ-ı mezkûr kolmasından Piyatre Sofya kartal nişanına andan Kefka Feteleş(?) Dağı depesinden vüro Tataru Dağı'ndan kartal nişanına andan İpe Komyeni(?) Dağı depesinden vüro Kopukuruç(?) Dağı depesinden vüro Le Kosta(?) Dağı'ndan kolmasından Suru(?) Dağı'nın doruğundan überşiyesine andan Budislü Dağı'nın doruğundan kolmasından Galine Dağı'nın şâhikine andan kolmasından Aşağı Valakaltavi(?)nâm mâhale andan Fotrul Boyu(?) Dağı'nın kolmasından Eskeri Şure(?) Dağı'nın kolmasından Namakovi(?) Dağı'nın doruğundan Lispij(?) Dağı'nın doruğundan vüro Bulzul(?) Dağı'ndan nâm-ı diğer Balatşir(?)andan Kıbrerace(?) Dağı'nın doruğuna andan vüro Kolma(?) Dağı'ndan vüro Semçave Fağraş(?) Dağı'ndan Multuvan Dağı'nın doruğuna andan Vebtura(?) Dağı'nın şâhikine nâm-ı diğer Valade(?)andan Kalaşusku(?) Dağı'nın iki depesi üzerinden Burna(?) Dağı'nın dört depeleri üzerlerinden Lavuta(?) Dağı'nın kolma toresinden doruğuna andan Zirne(?) Dağı'nın kolma ve korma toresinden Verkona(?) andan Lutuşut(?) Dağı'nın üç depesi üzerlerinden Kible Çabiş(?) kolmasından yine Lutuşut(?) Dağı'nın şâhiki ortasından Pirediple(?) Dağı'nın kolmasından aşağı Gül yanından korma toresinden Pirediple(?)'nin doruğuna andan Male Velatuli(?) Dağı kolmasından Küçük Piru Dimiko(?) Dağı'nın doruğuna andan Büyük Piru Viskunu(?) Dağı'nın doruğuna andan Luça(?) Dağı'nın doruğundan vüro Komus(?) Dağı'nın doruğuna andan Ladisko(?) Dağı'nın korma toresinden kartal nişanına andan dağ-ı mezkûrun şâhikine andan kolmasından Kaçe Tufireden Tamaş Made(?) Dağı'nın şâhikine andan vüro Tameşmik(?) Dağı şâhikine andan vüro Piyatre Alvikaray(?) Dağı'nın şâhikine nâm-ı diğer Bacu(?) andan kolmasından Aşağı Lonka Şukuye(?) andan Kible Buçe(?) doruğuna nâm-ı diğer Gureyeli(?) andan Piyatre Galine(?) Dağı üzerinden Şerneye(?) andan Rukuzeden(?)

Piredal(?) Dağı'nın doruğuna andan korma toresinden Piran(?) karyesi ve Nuzret(?) yolundan kartal nişanına andan Puta(?) kat' ile Devi(?) Dağı kolmasından ve depesinden Peskucudele(?) Dağı'nın doruğundan Aşağı Cuvele(?) kor[m]ja toresinden vüro Yeskul Piriyeskure(?) Dağı depesinden andan Badine Kururuni(?) korma toresinden Yolun Kardiye Lasture(?) Dağı'nın doruğundan kolmasından Aşağı Mabadini Loncenin(?) korma toresinden Yuvan İsmile Tanaşhac(?) ve olduğu mâhale andan üst taraftan Gül üstünde Badine Loncenin(?) kolmasından Muşuy(?) kolmasından iki doruğa Kible üzerinden Şermet(?) korma toresinden Bapek(?) depesine andan Badine Usluy(?) korma toresine andan Mendipre(?) Dağı kolmasından ve depesinden Koyun yolundan Sundili(?) Dağı'nın şâhikinden Piyatre Elbe(?) Dağı şâhikini andan Piyatre Elbenin(?) iki kıbreki üzerinden vüro Tudilemiç(?) Dağı'ndan Tudile(?) Mari(?) Dağı kolmasından şâhikine yine diğer kolmasından Ustu Dunka Mari(?) Usturnaka Mika(?) Dağı'nın şâhikinden Koçla(?) Dağı kolmasından andan überşiye korma toresinden Diyü Orabi(?) Irmağı'nın başının üstüne Batrına(?) Dağı'nın kolmasından Tomitli(?) nâm mâhale andan kolmasından überşiyesinden Bulubike(?) Dağı korma toresinden kolmasından Piyatre Uma(?) Dağı'nın şâhikinden Modar(?) Dağı'nın kolmasından Erdel Yokuşuy(?) Dağı ittisâliyle Modaru(?) korma toresinden depesinden Arnasur(?) korma toresinden yine kolmasından Kıyaçine Yorkuluy(?) korma toresinden şâhikine nâm-1 diğer Beraviçe ve Berevide(?) andan Vavil(?) Dağı kolmasıyla Keçüvüdyan(?) ovasına andan Valariç(?) depesinden Dimiş(?) tarîkinde kartal nişanına andan tarîki kat' ile Yud Pişkok(?) Dağı kolmasına andan Susaye(?) Dağı doruğundan kolmasından korma toresinden überşiye Saru Dimişe(?) andan Piyatre(?) Dağı ve Piyatre Dağı kolmasından Boyana Zude Culuye(?) andan yukarı dağ-1 mezkûre kolmasından ve şâhikinden Piyatre Mavinin(?) üstünde yine kolmasından Kible cânibiyle Burudurşu(?) Irmağı'nın korma toresine andan Kaçekavani(?) Dağı kolmasından doruğundan korma toresinden Ustuka Sudili(?) überşiyesinden Lakuduş(?) Dağı kolmasına doruğuna andan Turuk(?) Dağı doruğuna nâm-1 diğer Baltunu(?) andan Musciye(?) Dağı kolmasından Beredeluç(?) korma toresinden andan Duktana(?) Irmağı'nın überşiyesine andan Vatuslulvul(?) Dağı depelerinden Ulat(?) Dağı korma toresinden ve doruğundan ve kolmasından Cure(?) Dağı korma toresinden doruğundan Murtu Zanuga(?) Dağı doruğundan Valanikze(?) Dağı korma toresinden doruğundan kolmasından Buyumade(?) Dağı üstünde Buyulmik(?) Dağı kolmasından ve Baş Dağı korma toresinden doruğundan kolmasından ve iki depeli korma toresinden Pire Kace Pizusa(?) Dağı kolmasından doruğuna andan Tibgaye(?) Dağı kolmasından doruğundan Kuduruş(?) Dağı kolmasından doruğuna nâm-1 diğer Karupa Nişluy(?) andan Valaistin(?) Dağı şâhikinden kolmasına Piyatre Labinin(?) korma toresinden Pukarna(?) Dağı kolmasından Boza

[97]

Kolmasının yolu kenarında kartal nişanına andan Tataru Mari(?) Dağı kolmasından doruğundan Tataruç(?) Dağı kolamasından Ferasne(?) korma toresinden andan Ferasne(?) Irmağı'ndan Aşağı Boza Nehri'ne mülhak olduğu mâhale andan Boza Irmağı'yla Aşağı Piyatre Kiye(?) andan Gündoğrusu cânibiyle Kiye(?) yokuşundan kartal nişanına andan yukarı Kiye(?) kolması üzerinden Keşr-i bot(?) ovasından Tuyu Bote(?) ovasından Aşağı Boyana Kobzeliye(?) andan Surdul(?) korma tordesinden Surdul(?) Irmağı'yla Aşağı Benka(?) Irmağı mülhak olduğu mâhale andan ırmağ-ı mezkûr Eflak tarafında kalarak Huseveş(?) Dağı'nın ikinci kolmasından korma toreden Muke Beskuluy Huşeveşuda(?) kartal nişanına andan dağ-ı mezkûr böğründen Betin(?) korma toresinden andan Betin(?) Irmağı karşı yakasına geçilüb Havs kazulunun(?) kolması ortasından kat' ile Tamuşuy(?) Irmağıyla Beskuliçe(?) Irmağı'nın karıştığı mâhale andan Tamuşuy(?) Irmağı'yla yukarı menba' olduğu mâhalden Belaskul(?) Dağı korma toresinden kartal nişanına andan şimâl cânibiyle dağ-ı mezkûr şâhikiyle andan Beskuluy(?) Irmağı'yla yukarı Corcu(?) pınarının arzına andan ırmağ-ı mezkûr ile Corcu(?) korma toresine andan Corcu(?) Dağı Eflak tarafında Yokud(?) Dağı Nemçe tarafında kalarak Kuru(?) Dağı kolmasından dağ-ı mezkûr eteğinde hudûd-u selasede kartal nişanına varınca mecmû' hudûd bâlâda tahrîr ve tafsîl olunduğu üzere mu'âyene ve ber-mûceb-i şurût-u ahidnâme müşâhede ve tahkik olunmağla te'kîdü'l-hâl ve tecdîden li-makâl iki kıt'a yeksân hudûd-u mu'âyene senedi terkîm olunub cânibeyn me'mûrları hûd-yedleri ve mühürleriyle imzâ ve temhir olunub Fokşan kasabâsında mübâdele olunmuşdur ki târîh-i arabiye üzere bin iki yüz yedi senesi mâh-ı muharremînin on birinci günü ve târîh-i İseviye üzere bin yedi yüz doksan iki senesi mâh-ı ağustosunun yirmi sekizinci günüdür.

Mâhall-i imzâ ve mühür muhaddid-i Nemçe

An-cânib-i el-Hâcc Ahmed Nurullah Halife mi' mârân-ı hâssa

An-cânib-i es-Seyyid el-Hâcc Abdullah tezkire-i mâliye sâbıka mühür

Tahrîrât-ı mezkûre nâme battâhı torbasında mâhfuzdur.

Cânibeyn hudûduyla ihbâr olunan Marentuvaç(?) Nehri menba'ından bidaen ile İstorlik palankasının top mesanesi tasrîhiyle Nehr-i Turaneye gelince tertîb olunan on beş aded Hongalar bi'l-ittifâk vaz' ve nasb olunduktan sonra mebdâen inkitâ'-i mübhemme dahi ittihâd-ı tarafeyn ile mâhalinde temyîz olunarak lâzım gelen mâhâllerine dört aded hongâ alamet fasıla nasb ve tekmîlen tahrîr ve teslîm olunmuş olduğu ve ittifâk-ı tarafeyn ile tertîb

olunan salifü'l-zikr on beş aded hongâ tekâmilen mâhall-i merkûmeye vaz' olunduktan sonra muahharan tehdîdi hâvî sâdır olan emr-i âlî vârid olduğuna binâen Nehr-i Galine sâhilinde mebdâen inkıtâ'sında mukaddemâ vukû'u bulan ihtilaf-ı mübeddel ittihâd olub sâhil-i mezkûr Marentuvaç(?) finağına gelince iktizâ iden mâhallere dört aded hongâ dahi vaz' ile Nehr-i Turaneye değın cem'ân on dokuz hongâ alâmet-i fasıla nasb ile tekâmilen tahrîr ve teslîm olunmuş olduğu ve Derzenik palankası kazâsı tahdîdi dahi Nehr-i Turane ile muayyen ve mestûr olduğuna binâen çend-rûz zarfında tahdîd ve tekâmîl ve ber-mûceb-i ahidnâme-i hümâyûn Nemçelü tarafından kabzına me'mûre kazâsıyla teslîm olunduktan sonra Bihke ve Vakf cânibleri tefrîkine dahi mübâderet olunacağı ve kal'a-yı selâse ve top ve cebehânesi tesellüm ve kabz ve tarafından sened-i mübâdil olunduktan sonra âvdet olunmak eğerçi musammem olub lâkin Nemçe me'mûrları tesellüm eyledikleri mâhal ve muvâzaa müceddeden sandıklar hafri ve muhâfaza-i hudûd zımında çârdaklar ve karagolhaneler binâsı ve a'zâr-ı sâ'ire ile imrâr-ı vakt ve izhâr-ı betâet iderek evvelki hareketlerinden kîfâyet eylediklerine binâen her çend emr-i tahdîde ittifâkları ikdâm olunmuş ise dahi mukayyed olmayub kemâ-fi's-sâbık betâetden hâli olmamalarıyla mersûmlara ol bâbda tehdîdi hâvî Nemçe elçisi tarafından tenbîhâtâmeler irsâli lâzımeden idüğü ve işbu on dokuz aded hongaların mâhâlleri Nemçe muhaddidi mersûma teslîm olunduktan sonra Mühendis Efendi'nin bundan akdem takdim eylediği takririnde beyân olduğuna üzere muhaddid-i mersûm teberru' mâddesini der-meyân ile rü'yet-i hesâb teklif eylediginde berü tarafdan dahi teberru' mâddesine me'mûriyetimiz yokdur. Meramınız ne ise tarafımıza mektûb virin. Biz dahi Devlet-i Âliyye'ye tahrîr idelim. Cevâbu virildikde ihmâl sûretini izhâr ve cümlesi tekâmîl olunduktan sonra dahi mümkün olur deyü cevâb î'tâ iki bu def'a Bosna vâlîsi tarafından vârid olub tahrîrât ve Bosna kadısının î'lâm ve muhaddid ve me'mûrin-i sâ'irenin ka'ime ve arzu-hâllerinde inhâ olunmakla kat' olunmuş olan hudûdun mâhali ma'lûm olmak için fî 8 S. sene [120]7 târîhiyle müverrah sudûr iden fermân-ı âlî mûcebince mazmûn-u tahrîrât işbu mâhale kayd u sebt olundu.

[98]

Ada-i Kebîr Kal'asında mevcûd bulunan top ve humbara ve sâ'ir âlât-ı harbiye ve mühimmât defteridir ber-vech-i âtî zikr olunur. Fî 8 S. 1206

Top tuc 82 aded

Havan tuc 12 aded

Top temür 39 aded

Kestel Kal'asında temür top 11 aded

Top temür 8 aded	Memlû humbara-i dest 7120 aded
Kurşun tahminen kantar 200	Yuvarlak 2672 aded çap 10
Humbara kebîr 68 aded çap105	Def'a yuvarlak 1386 aded çap 7
Def'a humbarada 456 aded çap 85	Def'a yuvarlak 1112 aded çap 5
Def'a humbara 928 aded çap 60	Def'a yuvarlak 1142 aded çap 3
Def'a humbara 524 aded çap 50	Def'a yuvarlak 2660 aded çap 1 aded
Def'a humbara 324 aded çap 10	Barut-u siyah tahminen kantar 772 buçuk
Def'a humbara 2256 aded çap	Mistek tüfenk 15000 aded
Humbara-i dest 8790 aded	Fişenk 5720 aded
Def'a humbara-i dest 1790 aded	

Ve sâ'ir ve âlât-ı harb ve gerek temür ve gerek nuhâs ber vech-i tahmîn teslîm olunmuşdur.

Vidin kadısı es-Seyyid Mehmed Nureddin Efendi'nin bin iki yüz altı senesi saferinin dokuzuncu günü târîhiyle müverrah vürûd iden î'lâmında Ada-i Kebîr Kal'ası ve Kestel palankası mâh-ı mezbûrun sekizinci günü Nemçelü tarafından teslîm olunduğu ve kal'a-yı mezbûrede hîn-i istîlâda kalan top ve humbara ve sâ'ir edevâtın tahrîr ve kabzına bâ-fermân-ı âlî me'mûr olan Hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûndan kâğıd-ı enderûn emîni Mustafâ Hamid Efendi ma'rîfeti ve Mevlânâ-yı Mûmâ-ileyh nezâretiyile mühimmât-ı mezkûrenin defter-i mezkûrede müfredât ve defteri olmayub mevcûd olduğu vech üzere Nemçe cenerali tarafından virilen defter mücebince ahz ve tarafeynden senedât mübâdele olunmuş olduğu mündericidir. İ'lâm ve bâlâda mestûr defternâme battâlî torbasında mâhfuzdur. Buna dâir ba'zı evrak Mektûbi Efendi tarafına verilmiş olduğu mezkûrdur. İ'lâm ve defter-i mukaddem rikâb-ı hümâyûna gelüb ba'dehû işbu mâhale kayd olunmuşdur. İ'lâmında beyân olunan mübâdele senedi dahi Dîvânda mevcûd ve mâhfuzdur.

Der'kayd-ı târîh Fî 19 Ra. sene [120]7

Sûret-i sened-i mezkûr.

Devlet-i İmparatoriye ile Devlet-i Osmâniye taraflarından murahhasların Zîştovi tarafında imzâ ve temhîr olunan muâ'hede-i mâhsusa temessükünün uhûd ve şurûtu mücebince işbu bin yedi yüz doksan bir senesi ağustosunun dördüncü günü ya'nî bin iki yüz beş senesi zi-l-hiccesinin üçüncü günü virilen ahidnâme mücebince Devlet-i İmparatoriye askeriyle istîlâ olunan Ada-i Kebîr Kal'ası ve Kestel palankası derûnlarında mevcûd Devlet-i Osmâniye'nin top ve emsâl-i âlât-ı harbiye-i seferiyelerinin buldukları hâl üzere redd ve

teslîmi uhûd ve şurûtundan olmağla binâenaleyh biz ki Devlet-i İmparatoriye tarafından teslîme me'mûr Cirilde Cirenhaza(?) ceneral ve beyyakadir olub Devlet-i Osmâniye tarafından kal'a-yı mezkûrun hâlâ muhâfızı vezîr mükerrer devletlü Ömer Pâşâ hâzretleri ve Vidin kadısı faziletlü es-Seyyid Mehmed Nureddin Efendi ve Enderûn-u kâğıd Emîni saadetlü el-Hâcc Mustafâ Hamid Efendi me'mûr kılınmalarıyla me'mûriyetlerimiz muktezâsınca işbu bin iki yüz beş senesi mâh-ı saferü'l-hayrın sekizinci yevm-i pencişenbe sâ'at onda Nemçe askeri kal'a-yı mezkûrdan hurûc eylemedikçe İslâm askeri duhûl eylememek ve imparatoriye askeri alayı üzere kal'adan çıkub kimesneye rencîde eylemek ve İslâm askeri dahi vakt-i merkûmda kal'a-yı merkûma kezâlik kimesneye rencîde eylemeyerek duhûl eylemek ve kal'a-yı mezkûrede imparatoriye devleti tarafından ta'mîr olunmuş mâhaller her ne ise hedm olunmayub bulunduğu hâl üzere Devlet-i Osmâniye tarafına minnetsiz terk ve ibkâ' ve kal'a-yı mezkûr derûnunda mevcûd Devlet-i Osmâniye'nin top ve emsâl-i âlât-ı harbiye-i seferiyye müfredât defteriyle teslîm ve tarafeynin mu'âmele-i dost-ânileri ve hem-civâri rüsûmuna ri'âyet ile eda-yı farîza-yı me'mûriyet olunduğunu hâvî bi't-terâzî imzâ ve temhîr olunmuşdur.

[99]

599

Memleket-i Boğdan ile Erdel arasında olan mu'âyene-i hudûd senedidir.

İşbu senedin battâlî nâme torbasında ve harîtası harîta torbasında mâhfuздur.

Bin yedi yüz doksan bir senesi mâh-ı ağustosunun dördüncü günü ve târîh-i arabiyenin iki yüz beş senesi mâh-ı zi-l-hiccesinin üçüncü günü Devlet-i İmparatoriye-yi Nemçe ve Devlet-i Âliyye-i Osmâniye taraflarından me'mûr murahhasların Zıştovi kasabâsında imzâ ve temhîr eyledikleri mu'âhede-i mâhsusa temessükünün uhûd ve şurûtunda cânibin hudûdları mu'âyenesi meşrût olmağla biz ki isimlerimiz zîrde mestûrdur Devlet-i İmparatoriye-yi Nemçe tarafından me'mûr ve siz ki Devlet-i Âliyye-i Osmâniye tarafından me'mûr sâbika mâliye tezkirecisi saadetlü el-Hâcc Abdullah Efendi ve hâssa mi'mârı hâlifesi izzetlü el-Hâcc Ahmed Nurullah Efendiyiz cenâblarımız ile işbu bin yedi yüz doksan iki senesi mâh-ı ağustosunun yirmi dokuzuncu günü târîh-i arabiyenin iki yüz yedi senesi mâh-ı muharremînin on üçüncü günü bi't-terâzî Erdel ile Boğdan memleketini tefrîk iden hudûdun mu'âyenesine şürû' olundukda Corcu(?) ve Kuru(?) Dağları etekleri ittisâllerinde bir cânibi Eflak ve bir cânibi Erdel ve bir cânibi Boğdan memleketinin hudûdları ittisâllerinde vâki' olan hudûd-u selasede mevcûd kartal nişanından ibtidâ' olunub Erdel ile Boğdan'ı tefrîk iden hudûd-u mezkûr Kuru(?) Dağı ile Corcu(?) Dağı beyninde vâki' dereden cereyân eden Goril(?)

Irmağı'nın menba'ına nüzûl iden ırmak-ı mezbûr akındısıyla nehr-i Zable'ye mülhak olduğu mâhalde mevcûd kartal nişanına andan nehr-i Zable nâm-ı diğer Zable Putnanın menba'ına varınca akındısına yukarı nehr-i mezkûr hudûd olub andan Kace Adasuye(?) nâm-ı diğer Adapa Olduluy(?) ayağını arzen kat'î ve nehr-i mezkûr ile Putna Nehri menba'ları arasında ayağ-ı mezkûr korma toresinde mevcûd kartal nişanına andan Putna nâm-ı diğer Veranca(?) Putna nehrinin menba'ına andan Putna nehrinin akındısı memerr sudûr olarak vâdemaruluy(?) nâm-ı diğer Tadoş Yutak(?) Irmağı'nın nehr-i mezkûre munsabb olduğu mâhalde mevcûd kartal nişanına andan Putna nehrini geçüb Mustakın(?) nâm-ı diğer Mustakible(?) korma toresinden yokuşuna andan İnşile Peçiverseri(?) nâm-ı diğer Subric(?) yokuşunu arzen kat'î Balutnu(?) nâm-ı diğer Valabise(?) Irmağı'na nüzûl andan ırmağı karşı geçüb Balutnu(?) nâm-ı diğer Bahurac(?) burç ve Harun(?) burç ayaklarını arzen kat' ile Lapsa(?) Nehri'ne nüzûl andan nehrin karşı yakasına geçüb Uskursure(?) ile çıkarak Kible Yokul(?) nâm-ı diğer Kible burç dağının depesinde mevcûd kartal nişanına andan Kasın(?) Nehri'ne munsabb olan Uskursureden(?) hudûd-u mürûr ve nehrin karşı yakasına geçip âhar-i Uskursureden(?) geçerek Turnala(?) nâm-ı diğer Duyu Kofmaku(?) Dağı'nın depesine çıkıp andan Rünkuvalib(?) nâm-ı diğer Kırubez(?) Dağı'ndan mürûr iderek dağ-ı mezkûrun sırtıyla Oytur(?) Nehri'ne andan nehr-i mezkûrun karşı yakasına geçüb Çarnaka(?) nâm-ı diğer Anduyutak(?) Irmağı'nın nehr-i mezkûra mülhak olduğu mâhalde mevcûd kartal nişanına andan akındısına yukarı menba'ına varınca ırmağ-ı mezkûr hudûd olub andan Yulabuçanka(?) ya'nî piyâde yolu Kisayusul(?) nâm-ı cebelin ayağıyla ittîsâlleri mâhalli olan korma toreye varınca mezkûr Kisayol(?) Dağı'na çıkan piyâde yoluna hudûd müteveccih olub mezkûr korma torede mevcûd kartal nişanına sağ cânibine meyil iderek Yaskarul(?) Irmağı'na nüzûl iden İslanek(?) nâm-ı diğer Suluşyutak(?) Irmağı'na munsabb olduğu mâhale varınca mezkûr Yaskarul(?) Irmağı hudûd olub andan Kaçinyesul(?) mezkûr İslanek(?) Irmağı'na munsabb olduğu mâhale varınca İslanek(?) Irmağı akındısıyla hudûd olub andan mezkûr Kaçinyesul(?) Irmağı akındısına yukarı Çabikyesul(?) Dağı ayağı altına varınca ırmak-ı mezkûr hudûd olub andan mezkûr ırmağı terk birle ayak-ı mezkûr sırtından ve Sanderu Made(?) nâm-ı diğer Nuksanderu(?) Dağı kenarından mürûr iderek Sanderumiş(?) nâm-ı diğer Kişsanderu(?) Dağı'nın depesine çıkub Yudnadüyenit(?) nâm-ı diğer Silkoyu(?) tabir olunan mâhalden geçerek Nemedemik(?) nâm-ı diğer Kişnemedede(?) Dağı şahikine andan Nemedemade(?) nâm-ı diğer Töknemedede(?) ile Nedemiş(?) nâm-ı diğer Kişnemedede(?) cebelin arasından nüzûl iderek Korma torede mevcûd kartal nişanına andan Nemedede Made(?) Dağı depesine andan dağ-ı mezkûr sırtıyla nihâyetinde korma toresinde mevcûd kartal nişanına andan Nemedede(?) nâm-ı diğer Kişkeskiş(?) Irmağı'nın menba'ına nüzûl andan ırmağ-ı mezkûr

Berzeucu(?) Irmağı'na mülhak olduğu mâhale varınca Nemedede(?) Irmağı İpe Uzuluy(?) Irmağı'na munsabb olduğu mâhale varınca Berzeucu(?) Irmağı'nın akındısı memerr hudûd olub andan İpe Uzuluy(?) Irmağı'nın akındısına yukarı Vela Gardolvi Piyatre(?) tabir olunan kartal nişanına andan İpe Uzuluy(?) Irmağı'nı terk birle Obre Zeskula(?) nâm-1 diğer Mükürü Şurku(?) ayağın depesinde vâki' biri Boğdan tarafında olan Labos(?) Dağı'na ve biri Erdel tarafında olan Mayedusul(?) Dağı'na çıkan iki tarîklerin teferruk olundukları mâhale varınca mezkûr Obre Zeskul(?) ayağının sırtıyla Mayedusul(?) Dağı'na çıkan tarîk ile dağ-1 mezbûr altında vâki' korma toresinden mürûr ve Mayedusul() dağından çıkan ırmak ile Çuyanuslay(?) Irmağı akındısına yukarı Kadzeti(?) Irmağı mülhak olduğu mâhale varınca hudûd olub andan ırmağ-1 mezkûru terk birle Uskur Sure(?) ile Suluntaru(?) Dağı yokuşunda olan korma torede mevcûd kartal nişanına andan dağ-1 mezkûr korma toresi İnşile(?)

[100]

Suluntaru(?) nâm-1 diğer Perşika(?) Irmağı'na andan Suluca Irmağı'na munsabb olduğu mâhale varınca akındısı hudûd olub andan Suluca Irmağı'nın akındısına yukarı Ağapidesne(?) Irmağı'nın Suluca Irmağı'na munsabb olduğu mâhale varınca hudûd olub andan aşağı Pidense(?) Irmağı'nın akındısına yukarı menba'ına varınca andan Bevadoru Menşiti(?) tabir olunan Boğdan nişanları olduğu Karabey Dağı depesinden mürûr iderek Çukyasul(?) Irmağı'na varınca andan ırmak-1 mezkûrun karşı yakasına geçüb mevcûd olan bir aded Kapu kurbundan Boyana Lupişan(?) nâm-1 diğer Boyana Kutumbi(?) demekle ma'rûf mâhalden mürûr ve Çakzul Elb(?) nâm-1 diğer Firik(?) tabir olunan bir aded ayağı arzen kat' ile mezkûr Boyana ile yokuş yukarı ve kezâlik İpehavis(?) Dağı'nın bir aded ayağını arzen kat' iderek dağ-1 mezkûrun ağaçsız olan korma toresinden şâhikine andan Boyana Arsa(?) nâm-1 diğer İktemuzudan(?) Varsice Yupuluydan(?) Veldamasu(?) yokuşundan Veldamasu(?) ayağı sırtı İnşile Kiş(?) karyesinde Nemçe Şeranbuy(?) dışarı kapısı haricinde hendek üzerinde olan köprüünün Boğdan tarafında başı üzerinde mevcûd kartal nişanına andan hendek dolu nihâyetiyle Sorunuş(?) Nehri'ne andan nehr-i mezkûre Çoramir(?) Irmağı ilhakı mâhalinden geçüb ırmağ-1 mezkûrun akındısına yukarı iki menba'ı arasında vâki' ayağın kenarına varınca mezkûr ırmak hudûd olub andan ırmağı terk ile Kiş(?) yokuşundan Çoramir(?) Dağı'na çıkan tarîk-i kat' ile ayağ-1 mezkûr sırtıyla mürûr iderek bir mikdâr aşağı nüzûl ile Çoramir(?) ve Tarhaoş(?) Dağları arasında vâki' korma toreden ve Tarhaoş(?) Dağı sırtından şâhikinden mevcûd kartal nişanına andan yine Tarhaoş(?) Dağı sırtıyla kenarına andan biri Erdel ve biri Boğdan cânibine müteveccih dağ-1 mezkûrun iki aded ayakları arasında Tarkuca(?) Irmağı menba'ından bir mikdâr aşağı nüzûl ile karşı yakasına geçüb

Boyana Tarkuca(?) nâm-ı diğer Arasca Tarkuca(?) nâm mâhalden mürûr ile yokuş yukarı Tarkuca(?) sırtıyla nihâyetine varınca andan Buluhanus(?) Irmağı'nın menba'ı olan mâhalden bir mikdâr aşağı ırmağ-ı mezkûru kat' ile karşı yakasına mürûr iden Buluhanus(?) Dağı sırtından mürûr ve Melik Havaş(?) yokuşunda mevcûd kartal nişanına andan Melik Havaş(?) ayağının sırtıyla çıkub Kurice Ruski(?) demekle ma'rûf Boyanadan mürûr ile Turukle Zol(?) Dağı'nın Erdel cânibinde olan Labvadu(?) tabir olunur kenarına andan dağ-ı mezkûrun üç aded ayaklarından ortanca ayağından mürûr sırtıyla nüzûl ederek Açe nâm-ı diğer Acıyutak Irmağı'na müntehî olub andan ırmağ-ı mezkûru karşı geçüb bir aded sagir ayağı sırtıyla Lunku(?) nâm-ı diğer Havsa Havaş Vekıblade(?) nâm dağın arasında vâki' dereye andan Kondol(?) Yaratusuluy(?) tabir olunan mâhale varınca muhâzînde vâki' korma toreyi kat' ile mezkûr dereden mürûr ve Nikosul(?) Irmağı hudûd olub andan Pikaru(?) Irmağı akındısına yukarı Piryakol(?) Irmağı mezkûr ırmağa mülhak olduğu mâhalde mevcûd kartal nişanına andan Piryakol(?) Irmağı'nın akındısına yukarı ve bir kol kabir Yerkoni(?) altından çıkan menba'a andan ve bir kol kabir yokuşuna çıkub andan Koca Celal kabri demekle ma'rûf ayağın sırtıyla Karbintore(?) Irmağı Yastere(?) Irmağı'na mülhak olduğu mâhale andan Yastere(?) Irmağı'nın akındısına yukarı ve Yasterce(?) Irmağı mülhak olduğu mâhale varınca Yastere(?) Irmağı hudûd olub andan ırmağ-ı mezkûru terk ile Çiçiri(?) Dağı'nın bir aded ayağı sırtıyla mürûr iderek yine Niyakol(?) Irmağı'nın çıktığı korma torede mevcûd kartal nişanına andan Niyakol(?) Irmağı'nın menba'ına andan akındısıyla Yastercede(?) nâm-ı diğer Kiş Yasterce(?) Irmağı'na munsabb olduğu mâhale varınca ırmağ-ı mezkûr hudûd olub Yastercede(?) Irmağı akındısına yukarı Piryase Karol(?) nâm-ı diğer Kiş Kayuştiya(?) tabir olunan dağın şâhikine varınca cebel-i mezkûr sırtıyla mürûr andan cebel-i mezkûr ayağı sırtıyla nüzûl ve ol mâhalde vâki' piyâde tarîkinden Pirelonka Orselay(?) nâm mâhalden mürûr iderek İlle(?) nâm cebele çıkub andan cebel-i mezkûr sırtıyla İlle(?) ve Çibili(?) Solmik(?) Nâman(?) dağların arasında vâki' korma torede mevcûd kartal nişanına andan Çibili Solmade(?) ile Çibili Solmik(?) dağları arasında vâki' korma toreye varınca andan Karişti Hudul(?) nâm-ı diğer Kiş Kilinciş(?) Irmağı'nın menba'ına andan ırmağ-ı mezkûr akındısıyla Naare Sakubaska(?) nâm-ı diğer Kiş Fakineviz(?) Nehri'ne mülhak olduğu mâhale varınca ırmağ-ı mezkûr hudûd olub andan Naare Sakubaska(?) akındısına yukarı Faznadinluy(?) nâm-ı diğer Düryursuk(?) kartal nişanına andan yine Naare Sakubaska(?) Nehri akındısına yukarı Vera Goyasa(?) Irmağı munsabb olduğu mâhalde mevcûd kartal nişanına andan nehr-i mezkûru terk ile Vera Goyasa(?) ırmağı akındısına yukarı Baltunusu(?) Irmağı mülhak olduğu mâhale varınca Vera Goyasa(?) Irmağı hudûd olub andan Baltunusu(?) Irmağı akındısına yukarı Payaluy Zuban(?) sagir ırmak mezkûr ırmağa mülhak olduğu mâhale

varınca andan ırmağ-ı mezkûr menba'ına varınca hudûd olub andan Baltunusu(?) ile Vera Goyası(?) dimekle ma'rûf cebellerin arasında vâki' Boyana Birsulub(?) korma toreden mürûr ve Valuy Vera Goyası(?) Dağı'nın şâhiki ve sırtıyla ve piyâde yoluyla Kaliman(?) Dağı ayağı olan Bicunusul(?) ayağını arzen kat' ile Bicinusul(?) Irmağı menba'ına nüzûl iderek menba'ı karşı geçib Uskur Deresukudan(?) piyâde yoluyla Piyatre Kaliman(?) tabir olunan Senek(?) kebîr altından yine mezkûr piyâde yolundan mürûr iderek Çirbukol(?) ayağına varınca anda mezkûr ayakdan aşağı mürûr ve Naare Saruluy(?) nâm-ı diğêr Töknekte(?) Irmağı'na varınca andan karşı yakasından Hayta(?) Irmağı mülhak olduğu mâhale geçüb Sita(?) Irmağı akındısına yukaru İskaf(?) nâm-ı diğêr Çirade(?) Irmağı mülhak olduğu mâhale varınca andan İskaf(?) Irmağı akındısına yukaru Taye Tore(?) nâm-ı diğêr Çirade(?) Irmağı munsabb olduğu mâhale varınca andan Taye Torenin(?) akındısına karşı Bizledos(?) Irmağı mülhak olduğu mâhale varınca andan Bizledos(?) nâm-ı diğêr Çirade(?) Irmağı menba'ına varınca andan bir cânibi Boğdan ve bir cânibi Erdel ve bir cânibi Bufonya hudûdları ittisâlleri hudûd-u selase olan Pezelerosh(?) dağında mevcûd kartal nişanına varınca

[101]

Bi't-terâzî tarafeynden mua'yene ve tekmîl olunmağla te'kîden li-hâl ve tecdîden li-makâl yek-sân iki kıt'a mu'âyene senedi terkîm olunub cânibeyn me'mûrları hûd-u yedleriyle imzâ ve temhîr olunub Kalıncık kasabâsında mübâdele olunmuştur ki bin yedi yüz doksan iki mâh-ı nev-i mezbûrun on dördüncü günü ve târîh-i Arabiye'nin bin iki yüz yedi senesi mâh-ı rebî'ül-evvelinin yirmi dokuzuncu günüdür.

El-Hâcc Nurullah Halife mi'mâran-ı hâssa

El-Hâcc Abdullah tezkire-i mâliye sâbıka

KAYNAKÇA

1. AYVAZOĞLU, Beşir; “*III. Selim*”, **Osmanlı Ansiklopedisi**, Ed.: A.Özcan, F.Başar, vd., c.5, İz Yayıncılık, İstanbul 1996.
2. **Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi**, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayına haz.: Y.İhsan Genç vd., Yayın Nu: 42, İstanbul 2000.
3. EFE, Ayla; “*Silistre Eyâletinde Osmanlı-Rus Savaşları Küçük Kaynarca’dan Berlin’e*”, **OTAM**, Sa: 19, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 2006, s.139-175.
4. ELDEM, Edhem; “*18. Yüzyıl ve Değişim*”, **Cogito**, Sa: 19, Ed.: Vedat Çorlu, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2006, s.189-200.
5. EMECEN, Feridun M.; “*Osmanlı Dîvânının Ana Defter Serileri: Ahkâm-ı Mîrî, Ahkâm-ı Kuyûd-ı Mühimme ve Ahkâm-ı Şikâyet*”, **Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi**, c.3, Sa:5, İstanbul 2005.
6. EREN, A. Cevat; “*Selim III.*”, **İslam Ansiklopedisi**, MEB, İstanbul 1978.
7. ERTAŞ, Mehmet Yaşar; “*Osmanlı Devleti’nde Sefer Organizasyonu*”, **Osmanlı (Teşkilat)**, c.6, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999, s.590-597.
8. GÜNALTAY, Şemseddin; **Tarih III**, Devlet Matbaası, İstanbul 1933.
9. HALAÇOĞLU, Yusuf; **XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı**, TTK, Ankara 2003.
10. JORGA, Nicolae; **Osmanlı İmparatorluğu Tarihi**, c.5, Çev.: Nilüfer Epçeli, Yeditepe Yayınevi, İstanbul 2005.
11. KARAL, Enver Ziya; **Selim III’ün Hatt-ı Hümayunları-Nizâm-ı Cedit (1789-1807)**, TTK, Ankara 1988.
12. KUNT, Metin; “*Siyasi Tarih (1600-1789)*”, **Türkiye Tarihi (Osmanlı Devleti 1600-1908)**, c.3, Ed.: Sina Akşin vd., Cem Yayınevi, İstanbul 2002, 19-77.
13. KURTARAN, Uğur; **Osmanlı-Avusturya Diplomatik İlişkileri (1526-1791)**, Gazi Osman Paşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Tokat 2006.
14. KÜTÜKOĞLU, Mübahat S.; **Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)**, Kubbealtı Neşriyatı, İstanbul 1998.
15. MCGOWAN, Bruce; “*Âyanlar Çağı, 1699-1812*”, **Osmanlı İmparatorluğu’nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi 1600-1914**, c.2, Ed.: H. İnalıcık, D.Quataert, Eren Yayıncılık, İstanbul 2000, s.761-885.

16. **Muâhedât Mecmûası**, Haz.: Muzaffer Doğan, c.III, TTK, Ankara 2008.
17. PAKALIN, Mehmet Zeki; **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, c.I-II-III, MEB, İstanbul 1983.
18. QUATAERT, Donald; **Osmanlı İmparatorluğu 1700-1922**, Çev.: Ayşe Berktaş, İletişim Yay., İstanbul 2004.
19. SHAW, Stanford J.; **Eski ve Yeni Arasında: Sultan III. Selim Yönetiminde Osmanlı İmparatorluğu (1789-1807)**, Çev.: Hür Güldü, Kapı Yay., İstanbul 2008.
20. ŞAHİN, İlhan; EMECEN, Feridun; **Osmanlılarda Dîvân-Bürokrasi-Ahkâm: II. Bayezid Dönemine Ait 906/1501 Tarihli Ahkâm Defteri**, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul 1994.
21. UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı; “*Sultan III. Selim ve Koca Yusuf Paşa*”, **Belleten**, c.XXXIX, No:154, TTK, Ankara 1975, s.233-256.
22. UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı; **Osmanlı Devleti'nin Merkez ve Bahriye Teşkilatı**, TTK, Ankara 1984.
23. UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı; **Osmanlı Tarihi**, c.IV, TTK, Ankara 1978.

DİZİN

A

- Abaza · 18, 32, 69, 131, 261
- Abdi Pâşâ · 18, 51, 54, 55, 66, 73, 74, 77, 139, 208, 222, 225, 254, 276, 277, 290
- Abdullah Efendi · 23, 26, 30, 34, 35, 48, 75, 119, 300, 307
- Abdullah Pâşâ · 76, 129, 255, 286
- Abdurrahman Efendi · 17, 25, 27, 55, 121
- Abdü's-selam · 193, 199
- Abidin Bey · 235
- Abora · 35, 145
- Ada Kale · 20, 30
- Ada-i Kebîr · 14, 24, 26, 27, 44, 88, 101, 104, 105, 119, 174, 288, 289, 305, 306
- Adana · 51, 54, 70, 72, 207, 221, 266, 271
- Adapazarlı Hüseyin Efendi · 71, 270
- Afrika · 3
- Ağnad · 23, 33, 134, 135
- Ahî Çelebi · 38, 64, 153, 249
- Ahmed Ağa · 153, 170
- Ahmed Beyzâde Nuri Bey · 236
- Ahmed Efendi · 34, 74
- Ahmed Pâşâ · 32, 33, 48, 53, 66, 67, 74, 76, 88, 89, 123, 132, 134, 136, 138, 189, 207, 213, 254, 257, 275, 277, 284, 288
- Ahmed Pâşâ-zâde İbrahim · 288
- Ahmed Vasıf Efendi · 19, 31, 78, 125, 292
- Ahyolu · 38, 154
- Akça Kızanlık · 39, 155
- Akdeniz · 3, 6, 13, 32, 69, 133
- Akkerman · 5, 281, 287
- Akşehir · 46, 72, 185, 273
- Alaca Hisâr · 28, 36, 43, 53, 95, 107, 108, 148, 165, 214
- Alaiye · 18, 44, 71, 74, 173, 270, 277
- Alasonya · 36, 62, 149, 241, 244
- Aleksance · 179
- Aleksandr · 282
- Âli Ağa · 52
- Ali Ağa-zâde İbrahim · 153
- Âli Koca Beyzâde Ahmed Bey · 246
- Âli Muhtarzâde Mîr Hasan · 240
- Âli Pâşâ · 17, 27, 33, 44, 52, 54, 74, 101, 137, 171, 172, 195, 210, 278
- Âli Zor Pâşâ-zâde Hüseyin Bey · 60, 240
- Amasya · 46, 184
- Amid · 34, 142
- Anadolu · 2, 9, 25, 45, 47, 48, 49, 67, 79, 177, 185, 191, 196, 197, 211, 221, 256, 260, 261, 274
- Anapa · 6, 18, 32, 69, 131, 262
- Anduğu · 274
- Ankara · 21, 45, 46, 47, 74, 178, 184, 186, 278
- Aradişne · 33, 135
- Arnavut · 4, 29
- Asâkir-i Osmaniye · 253, 255
- Âsitâne-i Âliyye · 79, 186, 187, 279, 290, 292
- Asya · 3
- Aşağı Olt Nehri · 302
- Âşir Efendi · 6

- Atranos · 74, 277
- Avlonya · 29, 31, 36, 43, 44, 52, 56, 60, 113, 122, 147, 165, 168, 172, 213, 231, 239
- Avrad Hisârî · 37, 63, 74, 150, 242, 246, 277
- Avrupa · 2, 3
- Avusturya · 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 17, 18, 19, 20, 22, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 45, 53, 68, 75, 78
- Ayaştalı Âli · 200
- Aydıncık · 71, 72, 268, 274
- Aydınlanma Çağı · 1
- Aydos · 34, 38, 48, 65, 139, 155, 189, 250
- Aynalıkavak Tenkihnâmesi · 2, 7
-
- B**
- Babadağı · 33, 51, 66, 135, 208, 254
- Babâ-yı Âtîk · 22, 39, 53, 66, 72, 156, 215, 251, 274
- Bâb-ı Asâfî Defterleri Kataloğu · 11
- Badracık · 63, 242, 247
- Bağdadî Ahmed Efendi · 77, 291
- Bağdat · 67
- Bahr-i Sefid · 13, 262
- Bahr-i Siyâh · 13, 132, 261
- Balçık · 77, 289
- Balikesir · 72, 273
- Balkanlar · 2
- Banat · 293, 300
- Banat-ı Tuna · 293
- Battal Hüseyin Paşa · 6
- Beğşehir · 33, 69, 134, 262
- Bekdaş · 52, 209
- Bekir Ağa · 280
- Bekir es-Seyyid Mehmed Pâşâ · 225
- Belgrad · 1, 4, 5, 6, 18, 20, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 43, 44, 45, 52, 53, 68, 70, 75, 78, 80, 85, 86, 87, 89, 90, 92, 93, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 106, 107, 108, 110, 112, 113, 115, 116, 117, 118, 121, 122, 124, 125, 126, 167, 169, 170, 171, 179, 191, 213, 214, 256, 266, 283, 292, 293, 295, 297, 298, 299
- Belgrad Antlaşması · 1, 25, 26
- Belgradlı Deli Ahmed · 30, 115
- Bender · 70, 265, 281, 287
- Bereketlü · 47, 66, 186, 243, 252
- Bergos · 39, 66, 139, 156, 251
- Berkofça · 42, 59, 163, 237
- Besman · 134
- Beşdepeler · 135
- Beşenli Âli · 194
- Beyoğlu · 2
- Bican-zâde Âli Pâşâ · 29, 71, 115, 267
- Bihilişte · 42, 45, 146, 162, 181
- Bilecik · 72, 273
- Boğdan · 2, 7, 17, 22, 26, 31, 75, 78, 90, 91, 106, 119, 124, 281, 282, 307, 309
- Bolu · 46, 183
- Bor · 46, 185
- Bosna · 7, 17, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34, 43, 44, 45, 67, 68, 80, 82, 84, 85, 93, 97, 102, 103, 104, 106, 107, 114, 116, 120, 124, 126, 128, 138, 166, 172, 173, 175, 256, 258, 305
- Boyabad · 46, 183
- Boyana · 301, 303, 304, 309
- Boza · 5, 303, 304

Bozkır · 74, 278
 Bögürdelen · 20, 26, 30, 31, 53, 78, 86, 95,
 100, 117, 118, 127, 214, 295, 296, 297
 Breznik · 42, 163
 Bufonya · 311
 Bukovin · 60, 240
 Burdur · 74, 277
 Bükreş · 7

C

Canik · 20, 28, 69, 110, 261
 Canikli Ali Paşa · 7
 cebecibaşı · 280
 Celal Ahmed Vasıf Efendi · 292
 Cezayir · 8
 Cezayirli Hasan Paşa · 3, 5
 Cezîre · 35, 145
 Ciniti · 45, 81, 82, 84, 175
 Cisir-i Ergene · 39, 55, 65, 156, 228, 251
 Cisir-i Morova · 93
 Cisir-i Mustafa Pâşâ · 39, 64, 156, 248
 Cuma Pazarı · 40, 56, 159, 232
 Cuma Pazarı ma'a Eğri Bucak · 40, 46,
 159, 183
 Cura-zâde Ahmed Pâşâ · 77, 255, 289

Ç

Çakırcı · 208
 Çalikkavak · 33, 134
 Çardak · 48, 50, 194, 200
 Çarhacı Âli Pâşâ · 222
 Çarşamba · 40, 46, 57, 159, 182, 232
 Çatalca · 23, 36, 77, 150, 291
 Çavuş-zâde İsmail · 191, 197
 Çeçenler · 6

Çelebi Mehmed Efendi · 19, 27, 30, 31, 98,
 116, 126, 127, 157
 Çemişkezek · 142
 Çerâkise · 131, 261
 Çerkeş · 46, 184
 Çerkez · 18, 32, 69
 Çerkezler · 6
 Çeşme Savaşı · 2
 Çetince · 241
 Çıldır · 69, 261
 Çırpan · 38, 73, 153, 274
 Çirmen · 38, 39, 64, 77, 153, 155, 249, 287
 Çomak Osman · 208
 Çorlu · 39, 66, 156, 251
 Çorum · 47, 188
 Çöke · 47, 185
 Çöpçü Mehmed · 208

D

Dağistanlılar · 6
 Damat İbrahim Paşa · 2
 Dâru'l-hilâfe · 79
 Davud Beşe · 208
 Defterhâne-i Âmire · 110
 Defter-i Hâkanî · 110
 Deli Ahmed Pâşâ · 28, 108
 Delmiyen · 241
 Delob · 87
 Delvine · 35, 144, 147
 Depedelenli Ali · 167
 Depedelenli Âli Pâşâ · 14, 29, 31, 43, 44,
 112, 121, 122, 147, 171
 Dergâh-ı Âlî · 146, 152
 Dergâh-ı Mu'allâm · 124, 134, 139, 141,
 148, 165, 166, 168, 170, 174, 177, 183,

184, 185, 186, 190, 196, 197, 207, 208,
209, 210, 217, 241, 242, 244, 260, 268,
272, 278, 279, 280, 285

Derzenik · 45, 81, 82, 84, 128, 175, 305

Devlet-i Âliyye · 17, 18, 20, 22, 79, 80, 81,
82, 84, 85, 87, 88, 90, 92, 95, 98, 99,
103, 104, 105, 106, 109, 110, 113, 115,
116, 118, 119, 120, 124, 125, 128, 129,
130, 131, 132, 136, 139, 142, 143, 145,
166, 168, 172, 175, 177, 197, 198, 201,
203, 208, 211, 213, 214, 215, 219, 221,
223, 225, 228, 253, 255, 257, 258, 259,
260, 261, 262, 264, 269, 270, 271, 279,
281, 282, 285, 286, 287, 289, 290, 292,
294, 295, 296, 297, 299, 300, 305, 307

Devlet-i Âliyye-i Osmâniye · 292, 294,
295, 297, 307

Devline · 18

Devrek · 46, 183

Dimetoka · 38, 55, 63, 153, 228, 242, 247

Dîvân Çavuş · 276

Dîvân-ı Hümâyûn · 8, 25, 82, 84, 86, 89,
90, 103, 106, 120, 121, 128, 129, 176

Diyadinli Âli Pâşâ · 231

Diyarbakir · 51, 54, 70, 109, 206, 221, 267

Dobruca · 48, 50, 61, 194, 200, 240

Doğan Hisârı · 73, 276

Donanma-yı Hümâyûn · 133

Donaviçe · 135

Dömenek · 36, 63, 149, 150, 245

Drama · 37, 47, 62, 152, 186, 243, 252

Dubnice · 35, 145

Dubnice ma'a Cuma · 41, 57, 161, 234

Duhaniye · 242

Dukakin · 36, 42, 46, 55, 148, 164, 183,
228, 241

Düzce · 46, 183

E

Ebûbekir Pâşâ · 17, 18, 25, 27, 28, 30, 31,
44, 52, 85, 92, 97, 99, 101, 107, 108,
110, 112, 115, 116, 121, 122, 125, 167,
171, 179, 213, 214, 256, 293, 298, 299

Edip Bey · 61, 240

Edirne · 23, 25, 34, 36, 38, 43, 46, 47, 61,
73, 75, 76, 77, 80, 139, 152, 166, 184,
185, 208, 242, 275, 280, 285, 290, 291

Edirneli İbrahim Bey · 247

Edirneli Mehmed Efendi · 247

Edirnevî Mehmed · 152

Eflak · 1, 2, 7, 14, 17, 22, 26, 28, 30, 31,
51, 52, 54, 66, 72, 73, 75, 76, 78, 90, 91,
106, 107, 115, 118, 119, 124, 194, 207,
210, 211, 212, 216, 218, 222, 223, 224,
253, 273, 274, 275, 276, 281, 282, 284,
300, 304, 307

Eflatar(?) · 193, 199

Eğri Bucak · 56, 232

Eğriboz · 16, 35, 67, 143, 255

El-Cezîre · 45, 181

Emrullah Ağa · 33, 135

Erdel · 17, 78, 300, 303, 307, 309

Ergili · 60, 240

Ermenek · 70, 266

Ermiye · 37, 150, 241

Erzurum · 16, 28, 69, 109, 262

Esedâ'bad · 60, 238

Eski Cuma · 48, 49, 193, 199

Eskişehir · 46, 47, 185

Evrenos-zâde Yusuf Bey · 242

Evreşe · 40, 158

Ezmolyanac · 81

F

Faş · 69, 261

Fatih Sultan Mehmed · 9

Felek · 63, 242, 247

Ferhad Bey · 242

Ferhad Pâşâ · 76, 129, 255, 284

Fethü'l-islam · 5, 87, 88, 89

Fettah Bey · 275

Feyzi Süleyman Pâşâ · 20, 28, 110

Feyzullah Efendi · 33, 135

Filibi · 23, 38, 44, 46, 47, 52, 62, 71, 72,
73, 75, 77, 152, 169, 170, 184, 185, 209,
244, 267, 271, 274, 275, 280, 289

Firecik · 39, 65, 157, 251

Florina · 40, 46, 146, 158, 182

Fokşan · 5, 304

Forane · 81

Fransa · 5

G

Galata · 2, 71, 270

Galine · 81, 302, 305

Garak Buhak Karlos Karallu Barat · 297

Gavvaz · 275

Gelibolu · 40, 46, 72, 158, 184, 271

Gerbeniş · 242

Gerede · 46, 47, 183, 185

Geyve · 46, 185

Gölpazarı · 73, 274

Görice · 45, 61, 182, 240

Gradisman(?) de Vallis · 89

Gülnak · 296

Gümülcine · 40, 55, 62, 157, 227, 228, 243

Günyüze · 46, 47, 183, 185

Güzel Hisâr · 73, 276

H

Habbeler · 134

Habib Efendi · 34

Hâcegân-ı Dîvân-ı Mu'allâm · 281

Hacı Abdi · 209, 242

Hacı Abdi Pâşâ · 52, 76, 277, 278, 284

Hacı Ahmed · 153, 249, 268

Hacı Âli Pâşâ · 227

Hacı Hasan · 267

Hacı Mehmed Ağa · 273

Hacı Mollâ · 154

Hacıbaşı · 243

Hacıoğlu Pazarı · 19, 34, 48, 50, 54, 55, 66,
76, 77, 139, 193, 199, 222, 225, 254,
284, 285, 290, 291

Hadariye defterleri · 12

Hâfız Efendi · 121

Hâfız İbrahim · 82, 84, 86, 103, 106, 120,
121, 128, 258

Hâfız İbrahim Efendi · 17, 25, 27, 30, 32,
68

Hâfız Mehmed · 133, 258

Hâfız Mehmed Efendi · 32, 68

Haflâyık · 243

Haleb · 67, 255

Halil Ağa · 273

Halil Bey · 60

Halil Pâşâ · 16, 33, 35, 137, 143

Hamdullah Bey · 49

Hamidîzade Mustafa Efendi · 5

Hanya · 68, 257

Harmancık · 74, 277
 Harput · 34, 142
 Hasan Bey · 61
 Hasan Efendi · 44, 87
 Hasan Pâşâ · 5, 51, 52, 54, 66, 72, 73, 76,
 207, 209, 210, 218, 222, 223, 253, 273,
 274, 275, 276, 284
 Haseki Ahmed · 157
 Haseki Âli · 194, 200
 Haseki İsmail Efendi · 24, 31, 123
 Haseki Mehmed · 157
 Haseki Monlâ · 154
 Havâss-ı Mâhmud Pâşâ · 39, 64, 156, 248
 Havâss-ı Refîa · 291
 Hayrabolu · 40, 46, 47, 65, 157, 184, 185,
 251
 Hazergrad · 33, 49, 50, 137, 194, 200
 Hazinedâr Hasan Efendi · 18
 Herbert · 89
 Herbert Rangel · 175
 Hersek · 26, 95, 97, 166
 Hızırilyas Boğazı · 135
 Hicaz · 6
 Hindî-zâde Mehmed Ağa · 135
 Hoca İslam Bey · 60, 240
 Horpişte · 42, 45, 58, 162, 182, 236
 Hotin · 4, 53, 217
 Hurut · 273
 Hüseyin Âli · 274
 Hüseyin Bey · 61, 233, 236, 240
 Hüseyin Bölükbaşı · 277
 Hüseyin Efendi · 31, 43, 44, 72
 Hüseyin kapudân · 32, 130
 Hüseyin Kazım · 235

Hüseyin Pâşâ · 3, 6, 23, 32, 131

I

I. Abdülhamid · 2, 3, 8
 II. Joseph · 6
 III. Ahmet · 2
 III. Mustafa · 2
 III. Selim · 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8
 Ilgın · 72, 273
 Irşova · 30, 77, 89, 119, 120, 121, 289,
 292, 295, 297
 Irşova-i Âtîk · 30, 85, 90, 116, 118, 126
 Isparta · 74, 277
 Istrova · 40, 46, 56, 159, 182, 232

I

İbrahim Beşe · 208
 İbrahim Bey · 61, 242, 247, 248, 249, 250
 İbrahim Beyoğulları · 60, 239
 İbrahim Efendi · 31, 43, 44, 52, 77
 İbrail · 19, 22, 32, 34, 36, 48, 53, 54, 55,
 66, 72, 73, 75, 76, 77, 107, 132, 141,
 144, 148, 191, 198, 215, 216, 217, 218,
 221, 222, 226, 227, 228, 254, 266, 270,
 271, 272, 273, 274, 275, 276, 280, 284,
 286, 288
 İçil · 71, 266, 270
 İhtiman · 41, 58, 161, 235
 İhtiyâr Yusuf Beşe · 208
 İlbasan · 35, 36, 42, 46, 56, 61, 145, 147,
 164, 183, 230, 240, 241
 İlbasanlı Abdullah Bey · 18
 İlbasanlı Ahmed Pâşâ-zâde Abdullah Pâşâ
 · 144, 231
 İlce · 208
 İnce donanması · 23, 32, 130, 287

İnebahtı · 18, 35, 67, 144, 189, 256
 İnebolu · 47, 48, 188, 189
 İneçik · 39, 65, 157, 250
 İnegöl Burusa · 72, 274
 İngiltere · 7
 İpsala · 39, 65, 74, 157, 251, 278
 İshak Pâşâ · 261
 İshakçı · 7, 33, 51, 54, 55, 67, 134, 135,
 208, 209, 222, 225, 226, 254
 İshaklı · 74, 277
 İskeçe · 217, 243
 İskenderiye · 36, 67, 148, 256
 İskenderiyeli Mâhmud Pâşâ · 231
 İskilib · 46, 184
 İslam Beyzâdeler · 60, 239
 İslimye · 38, 64, 73, 154, 248, 276
 İsmail · 5, 7, 70, 75, 77, 140, 141, 151,
 153, 156, 189, 190, 193, 199, 207, 266,
 267, 274, 275, 278, 280, 281, 287
 İsmail Ağa · 273
 İsmail Bey · 233
 İsmail Efendi · 34, 48
 İsmail İsmetî Efendi · 17, 25, 27, 30, 32,
 80, 85, 86, 103, 106, 120, 121, 128, 175,
 258
 İspanya · 5, 7
 İstanbul · 4, 6, 10, 11, 12, 23, 25, 47, 78
 İstanköy · 69, 260
 İstefe · 60, 238
 İstorliç · 81
 İsveç · 5
 İşbat · 61, 240
 İştib · 41, 57, 160, 234
 İvrace · 49, 50, 195, 201

İvranya · 42, 46, 58, 162, 183, 235
 İzdin · 61, 242
 İzladı · 42, 59, 163, 237, 247
 İzmir · 69, 260
 İznebol · 42, 59, 163, 236
 İznik · 46, 47, 185
 İznikmid · 45, 46, 47, 178, 183, 185, 187
 İzvodi · 73, 276
 İzvornik · 26, 44, 95, 97, 166, 172

K

Kabartaylar · 6
 Kafkasya · 3, 6, 7
 Kahire-i Mısır · 269
 Kalas · 4, 49, 54, 55, 132, 198, 218, 219,
 221, 224, 225, 229
 Kalıncık · 311
 Kalkandelen · 42, 73, 164, 276
 Kamcısayd(?) · 135
 Kanara · 48, 50, 194, 200
 Kandiye · 68, 257
 Kanlı Bucak · 134
 Kapucıbaşı Ahmed · 169
 Kapucıbaşı Fettah Bey · 152
 Kapukıran Mehmed · 274
 Kara Ahmed · 158
 Kara Harman · 67, 255
 Kara Hasan · 28, 108
 Kara Mehmed · 287
 Kara Mehmed Efendi · 77
 Kara Mustafa Paşa · 1
 Karaalioğlu Hasan · 208
 Karabey · 309
 Karaca â'bâd · 242
 Karacahisâr · 47

- Karacalar · 46, 184, 185
Karacaova · 63, 151, 246
Karacaviran · 46, 184
Karacık · 52, 73, 208, 275
Karadağ · 7, 22, 31, 106, 124
Karadeniz · 6, 13, 32, 69, 129
Karaferye · 37, 59, 63, 151, 237, 242, 246
Karaferyeli Mîr Yahya · 237
Karahisâr · 28, 46, 110, 185
Karahisâr-ı Sâhib · 72, 76, 273, 287
Karahisârî-zâde Ahmed Pâşâ · 26, 34, 89, 138
Karakob · 242
Karaman · 33, 54, 70, 87, 134, 137, 191, 221, 264
Karasu · 51, 54, 55, 66, 73, 74, 208, 222, 225, 226, 243, 254, 276, 277
Karinâ'bad · 38, 46, 64, 154, 184, 249
Karlili · 35, 143
Karlofça Antlaşması · 1
Kasaboğlu Hacı Âli · 268
Kastamonu · 46, 47, 184, 185
Katerin · 37, 152
Katerina · 2, 6
Katerinli Mehmed · 152
Kavala · 18, 47, 77, 186, 290, 291
Kaymakamlık Mühimmesi · 11
Kayseri · 46, 185
Keleş Ahmed Bey · 261
Kengiri · 46, 184
Kepsud · 72, 274
Kesriye · 42, 59, 146, 163, 236
Kestel · 78, 305, 306
Keşan · 39, 65, 73, 157, 250, 275
Kete · 72, 273
Kethüda Hasan Paşa · 4, 5
Ketm Mehmed · 276
Kıbrıs · 68, 257
Kılan(?) Pâşâzâde Mîr Seyyid · 240
Kıratova ma'a Koçan · 41, 58, 162, 235
Kırçova · 35, 41, 46, 57, 146, 160, 182, 234
Kırım · 1, 2, 5, 7, 8
Kırkiller · 47, 185
Kırkkilise · 38, 65, 154, 155, 249
Kırşehir · 71
Kızanlık · 22, 46, 47, 55, 64, 184, 185, 227, 248
Kızılağaç · 38, 154
Kili · 7, 77, 281, 287
Kilis · 166
Kiriniş · 63, 247
Kirmasti · 71, 72, 268, 274
Kitrit · 62, 244
Kitritli Halil · 244
Koca Mustafa · 268
Koca Yusuf Paşa · 3, 4, 7
Kocaili · 35, 143
Kocaoğlu Ahmed · 155
Koçhisâr · 46, 184
Kolhazır Oğlu · 60, 238
Konak · 55, 228
Konstantinzâde Aleksandır · 282
Konya · 46, 51, 185, 204, 206, 207
Kosdirce(?) · 239
Kosova · 35, 147
Koyun Adası · 293
Kozluca · 48, 50, 193, 199

Köprüce · 42, 58, 162, 235
 Köprülü · 12, 41, 57, 160, 233
 Köprülü Kütüphanesi · 12
 Köse Mustafa Paşa · 6
 Köstence · 67, 77, 255, 291
 Köstendil · 35, 41, 57, 146, 161, 234
 Kuban · 7, 18, 33, 69, 131, 135, 261
 Kuban Nehri · 7
 Kuğu-zâde Süleyman Pâşâ · 261
 Kula · 72, 273
 Kulle · 14, 29, 34, 115, 140
 Kumanova · 41, 58, 146, 162, 235
 Kurşunlu · 179
 Küçük Kaynarca Antlaşması · 1, 2, 6, 7
 Künik · 46, 185
 Kütahya · 46, 185

L

L.Fekete · 12
 Ladik · 46, 183
 Lale Devri · 2
 Layaz · 81
 Lefke · 46, 47, 185
 Lefkoşa · 68, 257
 Leopold · 6
 Leskofça · 42, 164, 179
 Leskovik · 56, 231
 Livadiye · 59, 238
 Lofça · 49, 50, 195, 201

M

Maçin · 7, 51, 54, 55, 73, 74, 208, 222,
 225, 226, 276, 277, 278
 Mâhmud Bey · 61, 235
 Mâhmud Efendi · 33, 43

Mâhmud Pâşâ · 30, 53, 67, 72, 73, 75, 115,
 215, 216, 230, 254, 256, 273, 274, 275,
 276, 284
 Mâhmud Pâşâ köprüsü · 216
 Mâhrûse-i Edirne · 79, 147, 242, 280, 290
 Mahvaç · 89
 Malkara · 39, 65, 157, 250
 Malta · 297
 Manastır · 34, 40, 43, 45, 56, 74, 139, 158,
 166, 182, 222, 232, 278
 Mankalya · 76, 285
 Maraş · 51, 54, 70, 77, 206, 221, 267, 289
 Mecidiye · 66, 254
 Mehmed Ağa · 52, 273
 Mehmed Dürri · 120
 Mehmed Efendi · 31, 75
 Mehmed Kâmil Efendi · 4
 Mehmed Nureddin Efendi · 306, 307
 Mehmed Pâşâ · 26, 34, 36, 44, 54, 55, 66,
 75, 141, 144, 148, 172, 215, 218, 221,
 254, 271, 284
 Mehmed Şerif Efendi · 4
 Mekri · 40, 73, 157, 274
 Mektum Mühimme · 11
 Memâlik-i İslâmîye · 183, 211, 215, 220,
 221, 225, 229
 Memiş-zâde Âli · 153
 Menlik · 37, 151
 Menteşe · 60
 Mestan · 154, 243
 Meşhed Köyü · 42, 163
 Meştence · 239
 Mevlânâ Mehmed Mekkî · 94
 Mısır · 1, 6, 11, 71, 269

Midilli · 69, 260
 Mihaliç · 71, 72, 73, 267, 268, 274
 Milli Kütüphane · 12
 Mîr Mâhmud · 240
 Mîr Mehmed · 148, 242, 247
 Mîr Osman · 242, 247
 Mîr Zeynel Abidin · 241, 244
 Mîr-alem Mehmed Pâşâ · 88, 89, 104, 113
 Mîr-alemzâde Osman · 233
 Mîrî Ahkâm · 8
 Mollâ Ağa-zâde Ali · 153
 Mora · 67, 68, 256, 257
 Morevî Ahmed Pâşâ · 76, 285
 Morigölü · 135
 Moskov · 115, 220, 225
 Moskovlu · 18, 115, 131, 137, 143, 167,
 173, 177, 197, 198, 211, 219, 222, 223,
 229, 266, 273, 289
 Mudoniç · 59, 238
 Muğla · 73, 276
 Mustafâ Ağa · 210, 273
 Mustafâ Bey · 235
 Mustafâ Efendi · 89
 Mustafâ Hamid Efendi · 306, 307
 Mustafâ Pâşâ · 45, 69, 94, 175, 177, 259,
 262, 264
 Mustafâ Pâşâzâde Mîr Halil · 239
 Mühimme · 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 19, 80
 Mühimme Defteri · 9, 13, 16, 80
 Mühimme Zeyli Defterleri · 11
 Mühimme-i Mısır · 11
 Mühimmenüvîsan · 8
 Mükerrerem Pâşâ · 70
 Müslim Bey · 236

Mütevellî Ahmed Bey · 240

N

Nakib Mustafâ · 157
 Nâme-i Humâyûn · 11
 Napolyon · 1
 Nasliç · 42, 46, 58, 162, 163, 182, 236
 Nâzır-zâde Rüstem · 234
 Necid · 6
 Nehr-i Una · 81
 Nemçe Devleti · 17, 22, 80, 83, 84, 85, 91,
 99, 103, 104, 106, 113, 116, 118, 120,
 124, 125, 128, 136, 172, 175, 214, 281,
 282
 Nemçeli · 83, 84, 87, 88, 89, 91, 92, 97,
 100, 104, 105, 110, 114, 115, 118, 128,
 166, 172, 176, 266, 281, 282, 292, 299,
 305, 306
 Nevrekob · 37, 47, 63, 73, 151, 186, 247,
 274
 Nevşehir · 46, 185
 Niğbolu · 19, 27, 49, 50, 53, 98, 196, 201,
 217
 Niğde · 46, 76, 185, 286
 Nikvo · 81
 Niş · 5, 23, 27, 29, 44, 53, 92, 93, 101, 102,
 103, 111, 112, 114, 125, 169, 170, 213,
 214
 Novaberde · 19, 43, 45, 165, 181, 231
 Nurullah Halife · 30, 75, 118, 119, 283,
 304, 311

O

Ohri · 35, 43, 56, 146, 165, 231
 Ohrili İsmail Efendi · 47, 188
 Ordu Mühimmesi · 11

Ordu-yı Hümâyûn · 20, 21, 79, 82, 94, 98,
 109, 115, 118, 120, 121, 127, 130, 133,
 134, 135, 136, 137, 138, 139, 141, 142,
 143, 144, 149, 165, 167, 168, 171, 172,
 173, 175, 177, 179, 180, 181, 183, 186,
 187, 188, 189, 196, 197, 203, 205, 208,
 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 217,
 218, 220, 221, 223, 225, 227, 229, 231,
 236, 239, 241, 244, 252, 258, 259, 264,
 267, 272, 273, 279, 280, 285, 286, 290,
 291

Orset Razdente Maherdoç · 87

Orsova · 6

Ortaköy · 72, 274

Oruç Hisâr · 45, 179

Osman Bey · 236, 242, 247

Osman Bölükbaşı · 277

Osman Efendi · 74, 75, 87, 232, 233

Osman Haseki · 192, 199

Osman Pâşâ · 29, 67, 76, 115, 254, 286,
 287

Osman Pâşâzâde Mîr Süleyman · 239

Osman Pazarı · 48, 50, 194, 200

Osmancık · 47, 188

Osmanlı Arşivi · 9, 13

Osmanlı İmparatorluğu · 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7,
 8, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 24, 25, 26,
 27, 29, 30, 31, 32, 45, 49, 53, 67, 68, 69,
 72, 75, 77, 78

Ovalı · 46, 185

Ö

Ömer Pâşâ · 14, 26, 77, 88, 104, 114, 119,
 289, 307

Özi · 3, 4, 5

P

Pasarofça Antlaşması · 1

Pâşâ Kışlası · 134

Patrona Halil İsyanı · 2

Pazarcık · 23, 44, 169, 170

Pazarcıklı Kara İsmail · 28, 108

Pazarköyü · 72, 273

Pehlivan Mustafâ · 274

Pehlivan Osman · 274

Pehlivan Ömer · 208

Pekmezci Mustafa Paşa · 5

Permed · 60, 239

Petriç · 40, 58, 159, 236

Pınar Hisârı · 39, 65, 155, 250

Piraveşte · 37, 47, 62, 66, 152, 186, 243,
 252

Pirespe · 42, 59, 164, 237

Pirevadi · 34, 48, 49, 140, 193, 199

Piriştine · 35, 58, 61, 146, 181, 231, 236,
 240

Piriştineli Mâlik Efendi · 56, 231

Pirlepe · 41, 46, 57, 160, 182, 233

Plâkin · 179

Plevne · 49, 50, 195, 201

Potkali · 23, 33, 134

Pozorafça · 22, 31, 124

Prizren · 35, 36, 42, 56, 59, 145, 147, 164,
 230, 237

Prusya · 5, 6, 7

Putna · 308

R

Radomir · 35, 41, 57, 145, 161, 234

Radovişte · 41, 57, 160, 233

Rakka · 51, 54, 70, 207, 221, 266

- Razlık · 35, 41, 58, 146, 161, 234
 Receb Pâşâ · 276
 Reichenbach Antlaşması · 6
 Reisülküttâb Raşid Efendi · 6
 Resmo · 68, 257
 Resne · 35, 146
 Rızâ Bey · 276, 277
 Rikâb Mühimesi · 11
 Rodos · 69, 261
 Roma imparatoru · 292, 295, 298
 Rumeli · 3, 6, 9, 21, 25, 34, 35, 36, 43, 45,
 48, 53, 54, 66, 68, 69, 72, 75, 76, 144
 Rumili · 14, 79, 141, 144, 148, 165, 166,
 168, 169, 177, 191, 197, 211, 214, 215,
 218, 221, 222, 229, 254, 259, 260, 262,
 271, 284
 Rusçuk · 19, 23, 31, 32, 33, 49, 50, 52, 53,
 55, 66, 72, 73, 74, 123, 133, 134, 194,
 200, 210, 212, 217, 224, 225, 254, 273,
 274, 275, 276, 277, 279
 Rusçuklu Çelebizade Şerif Hasan Paşa · 6
 Ruskasrı · 38, 64, 154, 249
 Rusya · 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 17, 18, 23, 25,
 32, 34, 35, 43, 44, 45, 49, 53, 54, 55, 66,
 67, 68, 69, 71, 72, 75, 76, 77, 129, 130,
 131, 132, 253, 254, 255, 259, 260, 281,
 287
-
- S**
 Sâdır Âli · 275, 276
 Sakız · 69, 260
 Salih Pâşâ · 25, 28, 32, 33, 67, 82, 84, 86,
 97, 103, 106, 107, 114, 121, 128, 138,
 166, 172, 175, 255, 258
 Saline · 35, 59, 145, 238
 Saltalı Seyyid Abdullah · 188
 Samakov · 41, 58, 161, 234
 Samsun · 69, 261
 Sandık · 46, 47, 183, 185
 Sandıklı · 72, 274
 Sapanca · 46, 47, 183, 185
 Saraç Hasan · 268
 Saray · 39, 65, 155, 249
 Sarayönü · 69, 262
 Sarı oğlu Mehmed · 22, 215
 Sarıgöl · 33, 135
 Sarıklı-zâde Mehmed · 193, 199
 Sarioğlu Mehmed · 22, 53, 274
 Sarmık · 64, 247
 Satioğlu · 200
 Satızâde · 194
 Selan Nehri · 301
 Selânîk · 18, 21, 35, 37, 43, 61, 73, 74,
 76, 77, 146, 150, 165, 242, 276, 277,
 278, 285, 290, 291
 Selânîkli Evranos-zâde Yusuf Bey · 246
 Selânîkli Küçük Yusuf Bey · 62, 244
 Selim Efendi · 75
 Selvi · 33, 49, 50, 71, 136, 195, 201, 270
 Semendire · 5, 18, 27, 28, 29, 78, 98, 99,
 100, 110, 112, 292, 293, 294, 295
 Ser turnaî Mehmed Ağa · 209
 Ser turnaî Ömer · 209
 Serdar-zâde Mustafâ · 156
 Serfice · 41, 57, 159, 160, 233
 Serturnaî Osman · 279
 Seyyid Abdullah Efendi · 48, 189
 Seyyid Abdurrahman Efendi · 47, 186

- Seyyid Ahmed · 32, 124, 133, 170, 174,
207, 208, 209, 210, 260, 274, 280
- Seyyid Âli · 52, 55, 75, 212, 224, 280
- Seyyid Bey · 60
- Seyyid Emîn · 248
- Seyyid Mehmed · 120, 276
- Seyyid Mehmed Âli · 277
- Seyyid Musa · 278
- Seyyid Mustafâ · 275
- Seyyid Osman Pâşâ · 71, 247, 270
- Sığla · 72, 274
- Sırbistan · 1, 7
- Sırp · 20, 22, 26, 31, 80, 85, 92, 99, 106,
116, 124, 126
- Silahdar ağası Süleyman · 285
- Silahlâr İbrahim Bey · 247
- Silahlâr kâtibi Âli · 285
- Silistre · 17, 18, 19, 22, 27, 30, 32, 33, 44,
48, 49, 51, 53, 54, 55, 66, 68, 73, 74, 77,
99, 115, 132, 134, 137, 173, 189, 193,
199, 206, 213, 217, 219, 227, 254, 257,
275, 277, 290
- Silivriye · 59, 238
- Sincan · 73, 274
- Sinop · 16, 28, 69, 109, 110, 261
- Sipâhi kâtibi Mehmed · 285
- Sipâhiler ağası İsmail · 285
- Siret · 32, 49, 54, 55, 132, 198, 218, 219,
221, 224, 225, 229
- Siroz · 23, 34, 37, 47, 48, 61, 71, 141, 151,
186, 190, 195, 242, 268
- Sirozlu İsmail Bey · 242, 246, 247
- Sivas · 21, 51, 54, 70, 203, 206, 221, 222,
223, 253, 266
- Siyavuş Pâşâ-zâde Mîr Abdullah · 34, 141,
190, 268
- Sofya · 14, 23, 31, 35, 41, 43, 44, 46, 47,
53, 58, 77, 125, 144, 145, 166, 169, 170,
184, 185, 215, 235, 289, 302
- Sohum · 69, 261
- Soyfa · 161
- Söğüt · 73, 275
- Sultan Abdülhamid Han · 202
- Sultan Mehmed vakfı · 85, 258
- Sultanyeri · 38, 153
- Suluca · 309
- Suriye · 6
- Sükud · 46, 47, 185
- Süleyman Bey · 60, 61, 236
- Süleyman Feyzi Pâşâ · 16, 28, 109
-
- Ş
- Şahizi-zâde Süleyman · 246
- Şanizade · 5
- Şargo · 193, 199
- Şarköyü ·
- Şehirköyü · 23, 35, 40, 44, 59, 145, 158,
169, 170, 237
- Şehsuvar Abdi Efendi · 28, 53, 95, 107,
108, 148, 179, 214, 295
- Şenin-zâde Mustafâ · 244
- Şerif Hasan Paşa · 7
- Şeyh Feyzullah · 206
- Şeyhlü · 73, 276
- Şimâhane · 199
- Şuhud · 74, 278
- Şumnu · 22, 34, 48, 49, 55, 76, 142, 143,
191, 197, 198, 227, 285, 286

T

Tahir Bey · 60, 230, 239
 Taman · 7
 Taraklı · 46, 185
 Taraş · 50, 200
 Taşköprü · 46, 183
 Taşlıcalı Mehmed Pâşâ-zâde Mustafâ · 172
 Tatar Pazarı · 37, 62, 74, 146, 152, 244,
 277
 Tekfur Dağı · 40, 62, 158, 243
 Tekfur Dağlı Çelebi Mehmed · 243, 250
 Tekin · 72, 274
 Temür Hisâr · 37, 63, 151, 242, 246
 Tercil · 142
 Terkemiş(?) · 276
 Tımışvar · 81, 88, 300
 Tırhala · 35, 36, 62, 75, 146, 147, 149, 241,
 245, 283, 284
 Tırnova · 33, 47, 49, 50, 52, 55, 74, 137,
 188, 195, 200, 210, 211, 224, 278
 Ticaret Sözleşmesi · 7
 Tiflis · 7
 Tikveş · 41, 57, 160, 233
 Tire · 72, 274
 Todor de Markit · 293
 Topcubaşı Hasan · 186
 Topculu Mehmed · 194, 200
 Topkapı Sarayı · 9, 12
 Topuzu-zâde Mustafâ · 217, 243
 Tosun Mehmed · 184, 196, 197, 208, 218,
 272, 279
 Tosya · 46, 184
 Toyuran · 40, 45, 57, 159, 180, 233
 Trablusgarp · 8, 67, 256

Trabzon · 69, 70, 261, 263
 Tulca · 7, 33, 51, 134, 135, 208
 Tuna · 7, 32, 33, 66, 73, 76, 123, 132, 134,
 189, 207, 213, 254, 275, 284, 287
 Tunus · 8
 Turla · 75, 281, 287
 Tutrakan · 32, 33, 133

U

Ulu Deva · 61, 240
 Una · 17, 25, 27, 68, 80, 82, 84, 85, 90,
 103, 116, 120, 126, 128, 175, 258, 292,
 295, 297
 Usturumça · 40, 57, 159, 233
 Uzuncaâ'bad-ı Hasköy · 38, 64, 153, 248

Ü

Ülzerek · 60, 238
 Ünye · 73, 274
 Ürgüb · 179
 Üsküb · 29, 31, 35, 42, 44, 58, 73, 113,
 122, 146, 162, 172, 235, 275
 Üsküdar · 46, 47, 183, 185, 187
 Üveys-zâde Halil · 247

V

Vara Antlaşması · 5
 Varadin · 295, 296
 Varna · 23, 32, 67, 75, 76, 129, 130, 255,
 270, 279, 284, 286
 Vazım Gölü · 135
 Vehhâb · 154
 Vehhâbiler · 6
 Velesin · 37, 150
 Venedik · 1
 Vesyan · 63, 245

Vidin · 5, 18, 26, 27, 29, 33, 34, 63, 67, 72,
87, 88, 89, 104, 113, 114, 136, 138, 174,
246, 255, 272, 306, 307

Viranşehir · 46, 183

Viyana · 1

Vize · 39, 65, 155, 250

Vodina · 37, 151

Von Dietz · 6

Vonavca · 134

Vulçitrın · 36, 43, 148, 165, 231

Y

Yagodina · 93

Yahya bölükbaşı · 278

Yakova · 35, 73, 145, 276

Yakovalı İbrahim Pâşâ-zâde Mâhmud ·
241

Yanbolu · 38, 39, 46, 47, 64, 65, 154, 155,
184, 185, 249, 250

Yanya · 14, 29, 31, 36, 42, 43, 44, 56, 112,
121, 122, 147, 164, 167, 171, 231

Yaş · 1, 7

Yaş Antlaşması · 1, 7

Yaş Dağı · 301

Yeğen Mehmed Pâşâ · 66, 74, 254, 273,
277

Yeni Hassa · 134

Yeni Pazar · 29, 34, 48, 49, 114, 140, 192,
199

Yenice-i Karasu · 40, 53, 62, 72, 158, 217,
243, 274

Yenice-i Kızılağaç · 59, 237

Yenice-i Vardar · 37, 63, 146, 150, 242,
246

Yenişehir · 35, 147

Yenişehir-i Burusa · 72, 273

Yenişehir-i Fener · 35, 36, 61, 62, 146, 148,
149, 241, 244

Yergöğü · 19, 23, 29, 34, 48, 51, 53, 67,
71, 74, 75, 76, 115, 141, 190, 207, 217,
254, 268, 278, 279, 280, 287

Yortu · 46, 183

Yukarı Yatıktaş · 301

Yusuf Efendi · 19, 34, 48, 76, 246

Yusuf Pâşâ · 79

Z

Zafranbolu · 46, 47, 183, 185

Zağra-yı Âtik · 35, 38, 46, 47, 64, 145,
153, 184, 185, 248

Zağra-yı Cedîd · 38, 46, 64, 153, 184, 248

Zalında · 60, 238

Zeynel Abidin Bey · 62

Zibofçe · 35, 145

Zihne · 37, 47, 62, 73, 146, 152, 186, 243

Zihneli Fettah Bey · 243, 275

Zilân · 298

Ziştovi · 6, 7, 14, 30, 33, 34, 49, 50, 78,
119, 135, 136, 140, 196, 201, 300, 306,
307

Ziştovi Barış Antlaşması · 6

Adı ve SOYADI : Hatice DURGUN

Doğum Tarihi ve Yeri : 01.01.1983 ANTALYA

Medeni Durumu : Evli

Eğitim Durumu

Mezun Olduğu Lise : Antalya Lisesi

Lisans Diploması : Akdeniz Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

Yükseklisans Diploması:

Tez Konusu : 197 No'lu Mühimme Defterinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi

Yabancı Dil / Diller : İngilizce

Bilimsel Faaliyetler

İş Deneyimi

Stajlar :

Projeler :

Çalıştığı Kurumlar : Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Araştırma Görevlisi 2006-

Adres : Akdeniz Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

Tel. no : 0242 310 61 63